

اشترا الملا نعیمی تاریخ سنه ٦٤
محمد ...

بخصوص الفقیر الیه تعالی ...
عبد ... بن ...

غزل بی نقط
غزلیاتی حروفاته
٧٤

٥٦ در صفحه بایه حدوده

تاریخ ارتحال بقا صاحب جوهر

انتقال ایتدی رئیس الشعرا وهبی پیر
حشر ایده حضرت حق ... عقباده
رحلت ایتدیکده ... یازلدی تاریخ
گلشن جنت اوله مسکن سنبل زاده

١٢٢٤

(بسم الله الرحمن الرحیم)

کتاب مرقوم یشهده المقربون

الهی سنسن اول قاضی حاجات
که لایقدر سکا عرض مناجات

الهی سنسن اول معبود بالحق
وجود واجبک موجود مطلق

نقایصدن منزه نور ذاتک
او ذاتیله قدیمدر صفاتک

الهی حی وقیوم ابدسن
شریکک یوقدر الله احدسن

تمانع ایله اولمشدر مبرهن
اله العالمین سنسن معین

ازل سنسن ابد سنسن الهی
چو سنسن پادشهلر پادشاهی

جهان حکمکده در یوقدر وزیرک
محال اندر محال اولمش نظیرک

الهی سنسن اول باقی ودائم
سنک امرکله عالم اولدی قائم

جهانی وار ایدوب کتم عدمدن
حدوث ایتدردک آثار قدمدن

بنه عالم فنا اندر فنادر
سنک غیرک سراپا بی بقادر

زمان جاری دکلکن سا که اصلا
زمانی ایلدک تکوین وانشا

دکل اغراضله فعلک معلل
بو بر برهان قاطعدر مدلل

بزه نص کریم ایتدی افاده
که سنسن صاحب کل اراده

سکا محتاجدر عالم سراپا
سنک یوق احتیاجک غیره قطعا

مرید فاعل مختار سنسن
حکیم مطلق جبار سنسن

الهی سنسن اول فعال صانع
سنک غیرک دکل معطی ومانع

عباده نعمتک بیحد وپایان
سزا آنجق سکا حمد فراوان

الهی سنسن اول خلاق ورزاق
ایدرسن جمله مخلوقاتی ارزاق

عطاو لطفکه یوقدر نهایت
نیجه اولسون سپاس وشکره غایت

الهی ایلیوب تنزیل فرقان
بزه احسان قیلدک نور ایمان

رسولک مصطفایی قیلدک ارسال
کلوب تبلیغ امرین ایتدی اکمال

عباده ایلیوب یارب عنایت
طریق حقه ایتدردک هدایت

بحمد الله نه نعمتدر بو نعمت
که اولدق اویله بر سلطانه امت

آنی اذنک ایله روز جزاده
شفیع ایت روز محشرده عباده

خصوصا قورتاره بو ناتوانی
ایدنجه اوستنه حمله زبانی

بنم اول مذنب پرجرم وعاصی
کرفتار مناهی ومعاصی

ایدوب نقد حیاتی فسقه مصروف
بو خسران ایله قالدم زار وملهوف

نه ایتدم قوللغه لایق عبادت
نه قیلدم بر دقیقه حسن طاعت

دریغا ایلدم ضایع شبابی
تلف ایتدم او وقت مستطابی

اولوب افتادهٔ عشق مجازی
مثال طفل ایدردم خاکبازی

اولوردم که نظرباز سیهکار
خیال چشم خوبانیله بیمار

که افتاده قالوب چاه ذقنده
کهی دست اشتیاقی فکر دهنده

باقوب که کیسوان مشکنابه
دوچار اولدم هزاران پیچ وتابه

خط عنبرشمیم وخال دلبر
سویداده اولوب سودای مضمر

کهی موی میان شوقیله نال
کسسته تار اولوردی سلک آمال

تماشاسات ایلیوب نفس وهوایه	بو کونه عمر سوردم بهایه
یا کلدم کنج ایکن شیطانه اویدم	ندامت کلدی پیر اولدقده طویدم
ایدوب الداتمغه صدکونه افسون	نه شیطانلقلر ایتدی باکه ملعون
امان یارب بو عبد روسیاهی	بو جرم آلوده پیر پرکناهی
مدد سورمه مدد نار جحیمه	رفیق ایتمه او شیطان رجیمه
مدد ای غافر ذنب وخطایا	کرم قیل ایتمه دیوانکده رسوا
مدد قیلمه بنی القای سجین	اغثنی یا غیاث المستغیثین
زبانیلر النده ایتمه پامال	فمنک العون فی خوف واهوال
بلی چوقدر بو عاصینک قصوری	بیلور اما که معنای غفوری
اکرچه پرکناه تیره رودر	امیدی مژدهٔ لاتقنطوادر
تهی دست ایسه ده حسن عملدن	اثر یوق اعتقادنده خللدن
حقیر و ناتواندر ضعف بنیاد	قوی ایمانیدر مانند پولاد
امان ایمانمی حفظ ایت خدایا	حضور عزته اولسون هدایا
امان آخر نفسده ویرمه لکنت	اوله جاری زبانمده شهادت
سزای مغفرت قیل بو کدایی	شفیع ایله محمد مصطفایی
امان محروم دیدار ایتمه یارب	او حرمانه کرفتار ایتمه یارب
جهانده بعدازین اولدقچه باقی	بنی قیل حسن اعماله ملاقی
قپوکدن غیری بابه ایتمه محتاج	دلمدن ماسوایی ایله اخراج
فنون شعرمی سحر مبین ایت	متون شرح کفتارم متین ایت

دلم عشقکله پرشوق وصفا قیل
زبانم نعتکوی مصطفا قیل

❀ در نعت شریف فخر المرسلین علیه الصلاة والسلام ❀

زهی پرتونمای آفرینش	عیون کائناته نور بینش

اودر رونقطراز تاج لولاک	شه بالانشین تخت افلاک
اودر شاه سریرلی مع الله	نه شاه اما ملک جند و فلکجاه
اودر سلطان صاحب سر معراج	سر عرش اوزره نعلینی کهر تاج
اودر خلق عظیم ایله معظم	پسندیده حبیب الله اعظم

رسول حق ابو القاسم محمد
نبی هاشمی محمود و احمد

کلید مخزن علم لدنی	ندیم بزم خاص ادن سنی
ثنای سروقدی قم فانذر	صبای کلشن اخلاقی فاصبر
خطوط راستی انا فتحنا	لوای نصرتی انا کفینا
عطایای الهی قلمش ارضا	آنی بروفق منطوق فترضی
بیان معجز و هر نطقی افصح	کتاب دین او منطقدن مصحح
حیات افزا دکلمی هر کلامی	که سویلر نکتهٔ یحیی العظامی
مکحل نرکسنده کحل مازاغ	دهانی غنچهٔ سنده بوی ابلاغ
لسانی طوطی وحی شکرخا	ولی آیینهٔ الهام مولا
فلک سرکشتهٔ سردرهواسی	ملک آشفتهٔ نور لقاسی
ملکسر قاشلرندن طاق کسری	یقالدی جنبشندن لات وعزی
اوللدن نور حسنی جلوه داده	صنملر خاک راهنده فتاده
نوازش ایتدی بیچون هر یتیمه	اکا دریتیم اولمش تمیمه
اومه کوستردی انکشت هلالی	ایکی شق اولموبمی بدر عالی
نهالندن دوشیدی خاکه سایه	اولوردی ذره لر خورشید پایه
عجبمی ابر اولورسه سایبانی	کونشدن صاقنور مولاسی آنی
نه حکمت قیلمش اول امی مادر	کتاب غیبی بی تعلیم ازبر
نه قدرتلی قلم اول صاحب آیات	اوله نسخ آور انجیل و تورات

ختام مسکیدر مهر نبوت — که ایتدی انبیایه خاتمیت

مکرمدر اگرچه نسل آدم — مفضل جمله دن اول ذات اکرم

چون آدم چشمنی آچدی عدمدن — انک مهریله اولدی صبح روشن

اودور ایلردی بین الماء والطین — بونور اولمشدی پرتوبخش تکوین

ره دریای جودی ایتدی مفتوح — کلوب جودی یه ایندی کشتی نوح

طویلمامشدی داودک صداسی — سماع آور ایدی چرخ نواسی

وزان اولدی خلیل اوزره نسیمی — گلستان ایتدی آتشزاد بیمی

کلیمه لمعه افشان تاب رویی — که اولمش مشعلندن شعله جویی

مسیحا مقدمندن مژده رسدر — انکچون جانفزا صاحب نفسدر

مبارک ذاتی حقک رحمتیدر — نیازے امتیدر امتیدر

سرای شرعنک اول چار یاری — معلا چار رکن استواری

نجوم اهتدا اصحاب و آلی — نه نجم اما فلکدن قدرے عالی

یترای وهمی پامال ونومید — نه ممکن ذره دن تعریف خورشید

تأدب قیل بو طورنابجادر — آنی مدح ایلین چونکیم خدادر

روان ایله او نور مجتبایه — صلاتیله سلام بی نهایه

چیقوب کرسی تقریر و بیانه — عیان ایت عرش معراجن جهانه

❀ در معراج حضرت فخر الانبیا علیه اکمل التسلیمات واجمل التحایا ❀

خوشا فرخنده شب وقت مبارک — که تبجیل ایتدی آنی حق تبارک

زهی شب مطلع صبح سعادت — نتیجه آور مهر مسرت

نه شب آبستن الطاف مولا — او شبدر معنی اللیل حبلی

نه شب کیم قدربخش لیلهٔ قدر — برات روشنایی شب بدر

نه شب زلف بتان خطهٔ چین — شکنج طره سندن چین بر چین

او شبدر

او شبدر لیلهٔ معراج پرنور — سپهر گردونده کوهر تاج پرنور

او شب اولمزمی شادی وطربده — که اولدر مورد اسری بعبده

چون اول سیمرغ قاف عزواقبال — علوی مشرکیندن فارغ البال

او شب اولمشدی باشوق نهانی — انیس حجله گاه ام هانی

دل بیدار و چشم خوبی درخواب — نه خواب اما که عینیله شکرخواب

او شاهک نزدینه کلدی شتابان — سفیر پادشاه پادشاهان

امین وحی حق ناموس اکبر — همای پرواز قدسی نور شهپر

ایدوب تفخیم و تعظیم ایله اکاه — دیدی دعوت ایدر بالایه الله

او مدعو تجلی گاه حضرت — اولوب فرمانبر امر اجابت

براق برق رخشه ویردی جولان — همان نور علی نور اولدی رخشان

هوالندی همای تیزپرورش — اوچوب باد سحرله وردتروش

او سبقت کردهٔ اقصای غایات — ایرنجه مسجد اقصایه بالذات

طوروب عرض ایتدی قامت انبیایه — امام اولدی هزاران مقتدایه

معلا طاق ابرودی مقوس — اولوب محراب ارواح مقدس

نه ابرو کیم کورنلر دیردی یکسر — زهی محراب درالله اکبر

سفر بر اولمشیدی راه حقه — توجه ایلیوب درگاه حقه

اداقیلدی ایکی رکعت نمازی — ایدوب روح آشنالر نیازی

دعا گفتم دیوب صف بستگانه — مثال نور چیقدی آسمانه

او علوی زمره یه اولدی معین — زمیندن آسمانه فرقی روشن

اولوب ذات البروج پرتوافشان — او خورشید جهانتاب درخشان

عروج ایتدکده اولکی سمایه — کف احساننه ماه آچدی آیه

ایکنجیده عطارد آلدی خامه — یازردی شوقله تشریفنامه

اوچنجی یه ایدنجه عزم و آهنک — صفادن زهره آلدی دستنه چنک

چهار مده اولنجه پرتو افکن	دیدی خورشیده عیسی دیده روشن
بشنجیده دوشوب پایینه مریخ	همان اولمشدی نعل اسبنه میخ
چون التنجیده قیلدی عرض جوهر	ملکار مشتریسی چیقدی یکسر
یدنجی اوزره اولدقده شتابان	اکا مشعل کش نور اولدی کیوان
اولنجه قطب وش ثامنده ثابت	پر اولدی نورله چشم ثوابت
چون اولدی اطلس اوزره پا نهاده	اوپای انداز اولوب ایردی مراده
ایدوب آماده جوهردن ارائک	طورردی منتظر جمله ملائک
رفاقت ایدرک روح الامینه	چیقنجه کرسیء عرشک برینه
وداع آیینن ایتدی آنده تتمیم	ایدوب عزتله اسرافیله تسلیم
طورردی حاضر و آماده رفرف	انک ظهرین دخی قیلدی مشرف
آنکده جنبش ایتمز اولدی بالی	مقامات ایدی چون اعلی الاعالی
حبیبی واصل حق اولدی تنها	اولوب سیر انکهی اعلادن اعلا
نه تیر راست رو اول فخر کونین	نشان منزلیدر قاب قوسین
ایرشدی یعنی بزم لامکانه	مکین اولدی مکان بی نشانه
اولوب نور تماشای تجلی	ضیا بخشندهٔ چشم تسلی
اگرچه وصفی لاتدرکه الابصار	اکا مخصوص صدر بو عرض دیدار
کلیمه دیندی امّا لن ترانی	ولی بو عینی ایله کوردی آنی
جهات و حیز ایدی لیک نابود	وجود واجب حق عین موجود
بیلور اصحاب ابصار و رؤیت	نه یوزدن رونمون اولدی او رؤیت
محمد بی محمد همدم اولدی	حریم راز عشقه محرم اولدی
آنی بی واسطه قیلدی مخاطب	حضور عزتنده حضرت رب
کلام نفسیء حقدر او گفتار	دکلدی حرف و صوت آنده پدیدار
آلوب آنده برات عز و رفعت	همان اجلالله ایتدکده عودت

ینه کرم صفا بولدی بتاغن	کرم ایسی سوینه دمز چراغن
بونی گوش ایلینجه قیلدی تصدیق	که دیندی حضرت بوبکره صدیق

یتروهبی خموش ول مقدر اسلم
او در رأی صواب الله اعلم

❁ درستایش حضرت پادشاه اسلام خلد الله ملکه الی یوم القیام ❁

چو قیلدک ای دل فرخنده آثار	مناجاتیله بدء نظم گفتار
یازوب هم نعت و معراج رسولی	مقام رحمته بولدک وصولی
سرآغاز ایله وصف پادشاهه	ثنای حضرت ظل الهه
او در تأیید ایدن احکام دینی	او در تأسیس ایدن شرع مبینی
فروغ تاج و تخت کامرانی	سپهرک کوکب صاحبقرانی
مه برج شرف مهر خلافت	مدار ارتفاع دین و دولت
ضیا بخشندهٔ اورنگ شاهی	مجسم نور تأیید الهی
همای اوجگاه شوکت و شان	سعادت سایه ظل رب منان
خداوند جهاندار جوانبخت	در اکلیل شاهی زیور تخت
سکندر شوکت و دارای دوران	فریدون حشمت و جمشید عنوان
سرافرازان شاهان کهر تاج	درنده سر برهنه عبد محتاج
جهانک سلطنت زاد قدیمی	کریم ابن الکریم ابن الکریمی

شهنشاه جهان سلطان سلیم خان
شرفبخشای نسل آل عثمان

سلیم ثالث عثمانیاندر	مسلم پادشاه کامراندر
دلنده سر الهامی هویدا	کرامت فیضی اطوارنده پیدا
آنی حامی ایدوب دین مبینه	خلیفه قیلدی حق روی زمینه
عدالت تختنک بالانشینی	سلیمان وش جهان زیر نگینی

مؤید ایلیوب اول شهریاری — خدا محکومی قیلمش روزکاری
او رتبه وارکه صفوت سینه سنده — سکندر کورمدی آیینه سنده

بلی آیینه سن قیلمش جهان بین
سکندرده نه ممکندر بو آیین

قطعهٔ معما بنام سلیم سلمه الله تعالی

کهی عزم ایلیوب ساحل سرایه — صفابخش اولسه بحر دلکشایه
آقوب چون سیل موج آور سراپا — کلور بوس ایتمکه پایینه دریا
اوتاغ هفت طاقی چرخ کردان — که زرین شمسه سی مهر درخشان
دکل بالاسنه شایسته دیبا — قبای اطلس چرخ معلا
خداوندانه در جوش عطاسی — یم و کانه قیاس اولمز سخاسی
درافشان ایسه ده یم تلخ رودر — کهرپاش اولسه ده کان تنکدودر
نوال همتی اول رتبه موفور — کدا دنی کاسهٔ کیس لطفی فغفور
اکر داراتنی کورسیدی دارا — مدار حالی اولوردی مدارا
در یکتای ذاتی بی بهانه — کهروش هر معارفده یکانه
درون دشمنه زور کمانی — آثار سهم قضای ناکهانی
جلادتله ویرنجه رخش جولان — صانور سهمکم جریدی برق رخشان
النجه دستهٔ تیغ خونفشانی — کیدر تیرانه جان دشمنانی
صدای دانهٔ ضرب تفنکی — ایدر خون سینهٔ شیر دلنکی
هزاران فرسخه ایدوب اصابت — نشانی داغ بردل ایلر البت
اودر انواع فیض حقه مظهر — شهنشاه هنرمند سخنور
ندر اول شوکت ذات همایون — نه خسرودر که طبعی بویله موزون
مسلم نظم رنکینی مذهب — زهی شاهانه دیوانی مرتب
سخن سنجان اجداد عظامی — اکرچه نظمه ویرمشلر نظامی

ولیکن بونده واردر بشقه قوت — اداسنده نمایان طرز شوکت
اوخاقانی ایدوب تبجیل یزدان — سخن ملکنده قیلمش اکر احسان
الهی قیل آنی هردم مؤید — زمان دولتی اولسون مؤبد

جهانده هر امورین ایله آسان
اوله اعداسی یکسر خاکه یکسان

دروصف کلام موزون بلاغتمون

نیجه وصف ایتمیم اول شهریاری — مسلم خسرو شوکتمداری
که هم شاهنشه و هم نکته داندر — سخندان کریم و کامراندر
بولور اهل دلی طبع سلیمی — مرجح بیقرایه هر ندیمی
سخن قدرین بیلور بحر هنردر — که نظمی سلک معناده کهردر
سخندانه عجبمی ایتسه رغبت — اوشاه عالم موزون طبیعت
که موزون اولدی نیچون سرو رعنا — کورندی کلستانده قدری اعلا
چو وزن ایتدی سرافراز اول نهالی — نیجه موزون کلام اولمیه عالی
سخن بر کوهر عالی بهادر — که ایلر بیجکر مردی بهادر
کلور اشعار ایله طبعه جلادت — ایدر تحریک آثار شجاعت
غزاده شعر اوقوردی بعض اصحاب — اوعادتدر هنوز آیین اعراب
سخندر منطق عشق الهی — نتیجه استمز بوسوز کواهی
سخندر مایهٔ عشقیله مخلوق — نیاز عاشقان و ناز معشوق
دکر بر مصرع برجسته مضمون — بنم عندمده یوز بیک کنج قارون
بولور اهل سخن معناده لذت — نه ممکندر شکرده اول حلاوت
خیال نازنیندر شاهد خوب — نه لازم شاعرانه غیری محبوب
ویررکن نشئهٔ رنکینی مضمون — نه حاجت اهل طبعه جام کلکون
قلوب شاعرانکیم پرصفادر — همان آیینهٔ عالمنمادر

اولور البته استاد سخنور — محل گوی ظرافت ونکته پرور
سخنور درگهر سنج معانی — کلید گنج حکمتدر لسانی
لسان غیبه شاعر ترجماندر — زباندان حقایق شاعر اندر
عجمی اولسه نظم بی بهانه — کمال آدمیتدن نشانه
که موزون صد مناجات ایتدی آدم — جناب حقه هر کسدن مقدم
اولندی فخر عالمدن روایت — بیانه سحر دینمك شعره حکمت
ایدردی شعره تحسینلر او سلطان — دکلمی شاعرانی کعب و حسان
نظامی خمسه سنده باصراحت — دیمشدر شعر ایچون جزء نبوت
انك معناسنی ارباب تحقیق — بو وجهیله ایدرلر رمز و تدقیق
که اول حسان صاحب نظم مبرور — اولنجه هجو کفار ایله مأمور
کلوب روح الامین ایلردی القا — دهان پاکنه صد گونه معنا
کلورمی انبیادن غیره جبریل — ایدرمی وحی سائر نامه تنزیل
بونی رمز ایلمش اشته نظامی — عیاندر عارفه بو سر سامی
ثنای رودکیده یازدی وصاف — بیلنلر اول محلی ایلر انصاف
که اول استاد دانای سخندان — بیك التونه یازوب بر نظم ذیشان
ایدنجه تا که آغاز ترانه — شتابان ایتدی شاهی مولیانه
ایدر طبع سلیمه بویله تأثیر — کلام دلپسند خوب تعبیر
عطای شاعریتدر خداداد — اکا مظهر دکل هر آدمی زاد
سنوحات اولمسه نظم مسلم — ایدردی کسب و تحصیل آنی عالم
اکرچه هر کس استرا اوله شاعر — خدا فیض ایتمسه امانه قادر
اودر بی شبهه وهبی الهی — اوراهه اوله مز بیگانه راهی
دکلمی فخره شایسته بو عنوان — که دیرلر شاعر استاده سلطان
کیمی خسرو کیمی خاقانی اولمش — سخن اقلیمنك سلطانی اولمش

ایدر دیوان ایله اظهار شوکت — او شاهان اقالیم بلاغت
اولور آرایش اشعار رنکین — مدار حسن آثار سلاطین
سخنورلر اولور شاهانه وصاف — قدیمی بویله در آیین اسلاف
ثنای شاعراندر ملکه رونق — که آثار حسن تعبیره موفق
هنوز نظم بلند خواجه سلمان — اوقوندقجه ملکشاهه ویرر شان
اولور الآن روح شاه سنجر — فروغ انورے ایله منور
یازوب شهنامه فردوسی استاد — ریاض نظمی قیلدی جنت آباد
نیجه تعبیر جانبخش اندن مشهود — انکله زنده در اذکار محمود
حسین بیقرا بزمنده جامی — دکلمی نشئه بخشای مدامی
بیلوب قدرین علی شیر نوایی — نوایاب ایلدی اول خوش نوایی
باقلسه جمله آثار سلفدن — اولور بی شبهه مشهود و معین
که اولمش هر دولده اهل عرفان — بوگونه مظهر انواع احسان
ملوك قدردانان بی نهایت — گروه شاعرانه قیلدی رغبت
که شاهانك اوصنفه اعتباری — اولور ملکك مدار افتخاری
جهانی گشت ایدوب نظم سخندان — ایدر اوصاف شاهی دهره اعلان
ثناسی ورد اولوب جمله زبانده — قالور باقی هم اوراق زمانده
بلی دولتلره شاعر کرکدر — ولیکن شاعر ماهر کرکدر
که اوله دلپسند اشعاری مشهور — گهروش نظم پاکی درّ منثور
بیله از جمله تاریخ جهانی — رسوم طور اسلاف شهانی
اوله هم منشی استاد دانا — گهی نظم و گهی نثر ایده انشا
کلامن کیم ایشتسه اوله عاشق — دیه اشته بو سوزدر شاهه لایق
بوگونه شاعر استاده رغبت — سلاطینه اولور بادی شهرت

ملوك ایتدکجه حسن اعتباری

سخندانك اولور پیدا هزاری

* دربیان سبب ترتیب دیوان در زمان سعدت اقتران حضرت سلطان سلیم خان *

نوایه باشله ای طبع سخنساز	نی کلکک ایلسون بر نغمه آغاز
خموشی ناسزا اهل رقمده	صریر البته لازمدر قلمده
مآل راز مکتومک عیان ایت	بو شوقک اصلنی بربر بیان ایت
ندر بو جمع گفتار پریشان	نه اولدی باعث ترتیب دیوان
بیلنسون سوزلرکدن حسب حالک	بوراز ترجمان اولسون مقالک
اید نجه طبعمه بویله خطابی	همان بو جمله ویردی جوابی
دیدی قلمش خدا بو نامرادی	اباعن جد معارف خانه زادی
سلوک ایتدم ره اجداده بنده	هنرمند انه اولدم یعنی بنده
اولوب خواهشگر کسب معارف	جهانده ایتمدم میل زخارف
نقود عمری صرف ایتدم کماله	بیلوب راجح متاع علمی ماله
ایشتسم قنده بر استاد کامل	اولوردم درسنه البته داخل
سیاحت ایلیوب وافر دیاری	ارادم اهل علم نامداری
کمال شوقله اصحاب فضله	قرین اولدم نیجه ارباب فضله
اولوب سرچشمهٔ فیض فنونی	صو گیبی از بر ایتدم چوق متونی
کتاب اولمشدی عالمده انیسم	همان بحث علوم ایدی جلیسم
آلوب استاددن اذن و دعایی	اوقوتدم نیجه درس منتهایی
ولی امر معاش اولدی ضروری	سبب ترک ایتمکه درس و حضوری
کهی حاکم اولوب بعض بلاده	شریعت اوزره حکم ایتدم عباده
اولوب که زمرهٔ کتابه داخل	دیدی اهل قلم منشی کامل
خصوصا شعرم اولدی دهره مشهور	جلادت گوستروب بو طبع پرزور
زبردستان فن شعر و انشا	ایدوب ال ارقه سی پرده سرابا

اولور

اولوردی هر بریسی قبضهٔ طالب	گوروب آثارمی اسلافه غالب
عجمده ایتدم اجرای بلاغت	سخن سنجانی اولدی غرق حیرت
نه حاجت کندمی مدح و ثنایه	جهان شاهد ایکن بو مدعایه
دلی ذل ایتمیوب عرض سخنده	رذالت ویرمدم طبع بلنده
اسافلدن ایدوب امید احسان	کلامم قیلمدم معیوب نقصان
سخن پرداز استغنا پسندم	بلاغت عرصه سنده شهلوندم
بیلی جمع ایتمدم مال فراوان	غنای قلب ویردی رب منان
سخن کیم گوهر درج شرفدر	انی نااهله صرف ایتمک سرفدر
قصیده گزدروب باب رجاله	تنزل ایتمدم جر سؤاله
طلبسز یازمدم بر فرده تاریخ	جهانده اولمدم شایان توبیخ
قصیده ویردیکم ارکان فخام	شهنشاه و وزیر و شیخ الاسلام
دخی وصف ایلدم برقاچ کباری	کبار اما کبارک نامداری
معارف قدرین اکلر اهل پرور	گهر سنج هنر ذات سخنور
جوانمرد اندن احسان و تحسین	عروس نظمه اولمش گرچه کابین
ولیکن دوشمز ارباب کماله	وسیله ایلمک شعری سؤاله
دگلدر جائزه امیدی جائز	گدا چشمان صانورلر آنی فائز
یاقشمز شاعره وادئ جرار	بودر ارباب طبعه پک بیوک عار
یازر بعض گدا رسوای عامی	زفاف و مولد خاص و عوامی
یاپوب تاریخلر سور ختانه	گسر چوق الیشلر انگشت بیانه
بریسی صو آقتسه چشمه ساره	اولور اجراسی مدحه پاره پاره
ایدر ریزان اوسویه آب روین	صانور بیچاره کیم بولدردی صوین
بر آدم ایلسه نیت بنایه	تمل وضع ایلر اوجه ثنایه
بهار اولسه اسوب باد مقالی	خزانه اوغره درباغ خیالی

یاپوب وزنیله معجون ومربا ویرر اطرافه نوردن بر آسا
اولور هر مرده نک مرثیه خوانی بدندن چقمه دن اوجه جانی
قازوب تاریخلر سنک مزاری عذابه اوغرادر مو تای زاری
ایدر نظم کلامی جره منجر او گونه بد اداجرار احقر
گزوب اول دربدر اصحاب جاهی قپولرده اوقور گویا الهی
سنوالک فتح ایدوب هر درلو بابن دلنجی طوربه سی ایلر کتابن
بو تعجیزی گوروب اصحاب خیرات ضروری ایتدی سد باب خیرات
معاذالله ندر بویله رذالت که اشعار اوله معتاده تجارت
بحمدالله که لطف مستعانی مصون ایتدی بو عبد ناتوانی
جهانده ویرمدم بر فرده ثقالت ایدوب اشعار ایله اشعار کلفت
نه گونه نظم رنگین ایتسم انشاد صفای روح ایچون ایلردم ایراد
یازوب بر مقتضای طبع موزون هزاران گفتهٔ پاکیزه مضمون
ایدردم یادگار اهل عرفان طاشردی نسخه سن باشنده یاران
هدایا وش گیدوب سائر دیاره اولوردی تازه تحفه روزگاره
بو وجهیله اولوب مشهور آفاق جهان اشعارمه اولمشدی مشتاق
احبا گرچه کیم ایلردی ترغیب ولیکن ایتممشدم جمع وترتیب
یازردی بعضیسن یاران واحباب اولوردی اکثری نابود ونایاب
کیمین سرقت ایدردی نوهوسلر شکر یغماسی بولمشدی مگسلر
کیمی افتادهٔ سرطاق نسیان غبار آلوده اوراق پریشان
اولورکن بویله ضایع نیجه گفتار ینه موجود ایدی وافرجه آثار
گلوب برگون حریق ناگهانی یاقوب برباد ایدنجه خانمانی
طوتشدردی علوگیری احراق نه انواع کتب قالدی نه اوراق
گیدوب سرمایهٔ عمرم هبایه کولن صاوردی باد غم هوایه

بنی

بنی پک یاقدی بو چرخ ستمکار اولوب سوزان هزار انشا واشعار
نیجه رنگین غزل نیجه قصیده نیجه آثار خوب وناشنیده
خصوصا منشآت بی بهانه مسلم در منثور یگانه
که ایجاد ایلمشدم چوق زمانده یانوب برآنده قالمادی جهانده
بو گونه شیوهٔ ناساز دوران قیلوب کسب معارفدن پشیمان
کسل گلمشدی طبع ناتوانه الم دارمزدی تحریر وبیانه
هم ایتمشدی ظهور ضعف پیری فتور آور بو اشکسته ضمیری
گیدوب اول ضعفله هر درلو ذوقم دلمده قالمشدی عشق وشوقم
دخی بوندن بتر درکم زمانه عداوت گوستردی نکته دانه
هنر عیب وکمال اولمشدی نقصان یوک تهمت ایدی عالمده عرفان
محبت ایلیوب اصحاب ماله جهان دشمن ایدی اهل کماله
متاع معرفت اولمشدی کاسد ایدردی اقچه کالای مفاسد
خصوصا شعر وانشا وفصاحت اولوب هم صورت لفظ فضاحت
سخندانان ایدی منفور عالم سوزین بیلنلر اولمشدی مکرم
نیجه بدنام اولوردی نائل کام سخن سنجان ایسه نابود وگمنام
چتال یازی دینوردی نظم پاکه گورن یرتوب آتردی آنی خاکه
فلک انشایی ایتدرمشدی انشا قلم اهلی گریبانچاک ورسوا
قزلباش ایدی گویا فارسی دان مثال رافضی مردود وحیران
حرف مقبول ایدی دردکهردن جهالت معتبر ایدی هنردن
فریح البال اولوب زاغ سیه رو قفس بند ایدی طوطی شکرگو
چمنده بلبلان بولمزدی لانه گل اولمشدی غرابه آشیانه
گوروب بو بندهٔ برگشته سامان غبار آستان اهل عرفان
بو گونه نابجا طور زمانی شکست ایتمش ایدم کلک بیانی

دهی

سکوتیله اوروب مهری دهانه
مقال شعری المازدم لسانه

رسوم نظمه ویرمزدم نظامی
تکلم ایتمیوب موزون کلامی

سخنورلکدن اولمشدم پشیمان
قالوب بویاسله مبهوت وحیران

ایدردم غبطه اسلاف کرامه
قرین اولدقلری چون احترامه

که تحصیل ایتمش انلر نام وشانی
بولوب وقت ملوکک قدردانی

کیمی اولمش ندیم پادشاهی
مقام رفعت ایتمش صدرجاهی

کیمی اولمش وزیرانک قرینی
کرمدیده چراغ کامبینی

ایدوب بیغوله نسیانده زاری
چکردم بنده هردم انتظاری

کلورمی دیردم آیا بوجهانه
سخنور بر شهنشاه یگانه

بحمدالله که بختم اولدی یاور
طلوع ایتدی بو مهر انور

نه مهر اما جهان نوریله مشحون
یاننده ذره در خورشید گردون

اوللدن مهر دویی پرتوافکن
زمانک چشم بختی اولدی روشن

کریم وکامبخشا وسخندان
شه گردون حشم سلطان سلیم خان

که اولدر زیب تخت کامرانی
اودرهم خسرو ملک معانی

او خاقان جهانبان سرافراز
معارفله یگانه شاه ممتاز

مدار فخر شاهان سلفدر
اب واجدادنه خیر الخلفدر

زماننده سخن بولدی رواجی
هنرارباب چکمز احتیاجی

کروه شاعران دلشاد وخرم
که اولدی هربری حد نجه مکرم

اکر جامی کوریدی بوصفایی
فدا ایلردی بزم بیقرایی

کچوب کستاخلقدن چرخ گردون
هنرمندانی قیلدی بویله ممنون

خصوصا بوپریشان حال وپامال
جفای چرخله دمبسته ولال

اولور تنهانشین کنج عزلت
جهاندن ایلمشکن قطع الفت

اوسلطان جوانبخت یگانه
ایدوب شفقت بوپیر ناتوانه

دگلکن

دگلکن ذره انعامه شایان
اولوب خورشید احسانی درخشان

فروغ رأفتی بوخاکساری
کوروب شایان اوج اعتباری

کمال لطفله دلشاد قیلدی
دل ویرانمی آباد قیلدی

ایدرکن کشت دشت ظلمت غم
یتشدی خضروش اول شاه اکرم

ایدوب آب حیات لطفن اجرا
بو دلتشنه ضعیفی ایتدی احیا

اورتبه قیلدیکم احیای الطاف
ایدر غبطه بکا ارواح اسلاف

چراغ ایتدی بوشمع خاندانن
امکدار قدیم دودمانن

جوان سال ایلدی گویا بوپیری
روانبخشی احسان وفیری

بوشوقیله طبیعت بولدی قوت
همان وقت شبابم ایتدی عودت

فراموش ایلدم جور زمانی
اولوب مشغول عیش وشادمانی

آچلدی غنچهٔ خاطر گل آسا
نواسنج اولدی طبعم بلبل آسا

مثالنی ینه کلک سخنساز
نوانو نغمه یه ایتدی سرآغاز

کمال شوقله قیلدی طبیعت
همان ترتیب دیوانه عزیمت

نه انشاد ایلدیسه اوج لسانده
بولوب موجودین اوراق زمانده

جدید وکهنه آثار پریشان
بولندی هرنه ایسه حسب الامکان

رسوم محو واثبات اوزره یکسر
ایدوب که طرح وگاهی نقل مسطر

اوکونه منتخب وافرجه آثار
مفید ومختصر دیوان اشعار

قیلوب هرنوعنی بشقه مهذب
اولندی اوج لسان اوزره مرتب

اکر یازمش ایسه سعدی گلستان
بو آثاره دیسونلر سنبلستان

بورسمه بولدی چونکیم حسن ترتیب
اولوب رونقنمای زیور وزیب

دیدم تاریخنی جوهر کبی خوب
معارف گنجیدر دیوان مرغوب

بو ترتیبی همان باعون هادی
مجرد لطف شاهی اولدی بادی

بیت
[illegible] آه و زارم ای پری رخ
ایتمزمی صدا [illegible] قادر

[illegible] آه و زارم آیا [illegible]
عرضه ایتدم عارف بالله [illegible]
کوردی قتل دل زاری سنده روا
کیمه خصوص کوسترده یم کیمده شکوی
ایتمزمی [illegible] عشقه هجرا [illegible]
اعدام اهل عشقی کوررلردی [illegible]

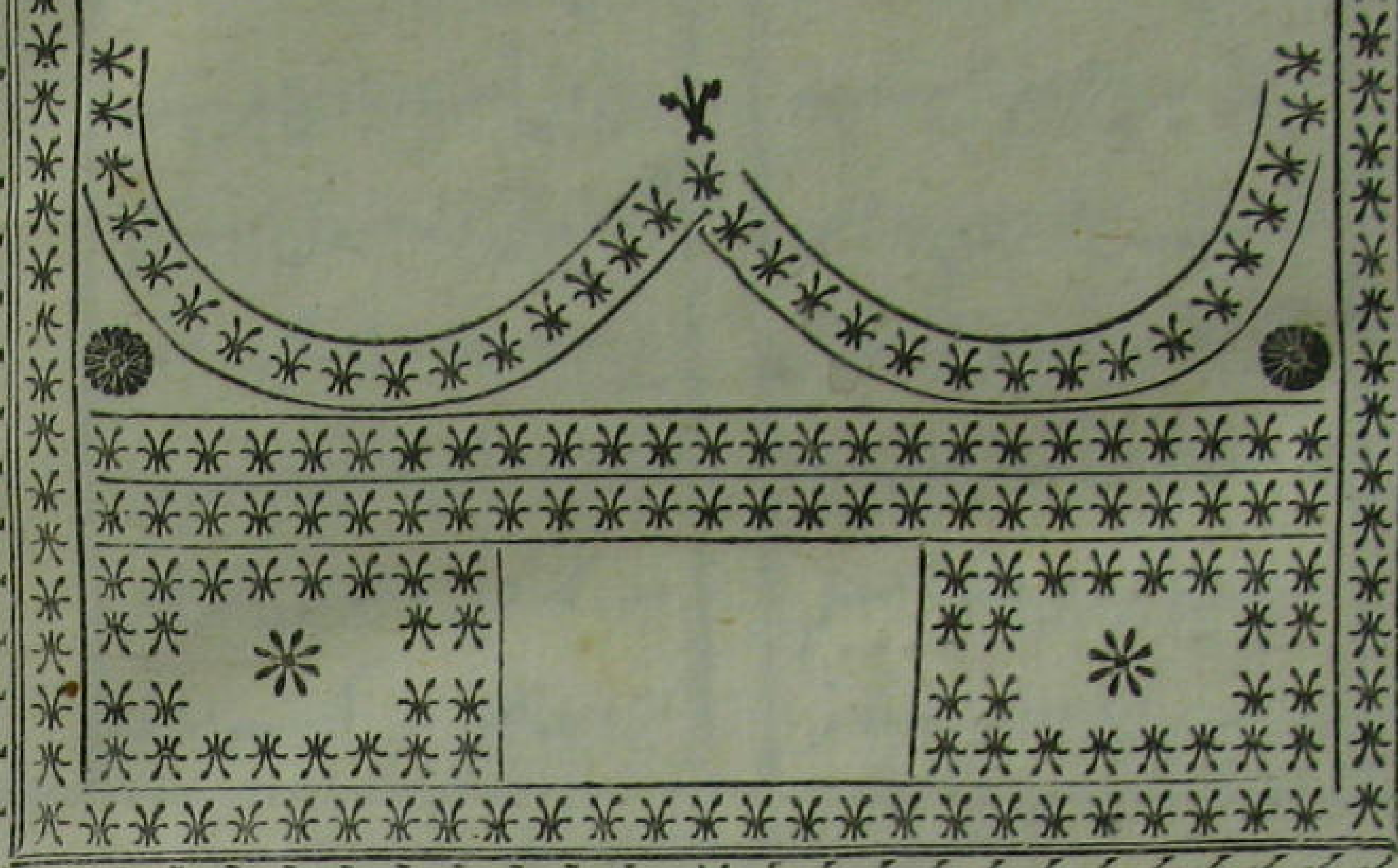
قصوریمن عفو ایدرسه اول شهنشاه — مرادم ایتمه در تقدیم درگاه
اکرکیم اولمسه مشهور دوران — مآل قصهٔ مور و سلیمان
انی تقدیمه ایتمزدم جسارت — ولی اول قصه در بادی جرأت
عنایت ایله وهبی یه الهی — که دیوانی اوله مقبول شاهی
دخی شمدنکرو بو عبد ناچار — یازه وصفنده بیحد تازه آثار
او سلطان جهانک ایله یارب — نظام دولتی دائم مرتب
اولوب اطواری عالمده مسلم — مدیحه کوبی اولسون جمله عالم
لواسن ایله منصور و مظفر — ایدوب اعداسنی یکسر مدمر

همیشه منتظم اولسون الهی
جهانده شوکت دیوان شاهی

❀ تاریخ ترتیب دیوان در زمان سلطان سلیم خان ❀

دیوان عبد احقر اولمازایدی مرتب — گراولمسیدی یاور عون و عنایت رب
اول فیض بخش مطلق چون ایلدی موفق — ذاتنده اولدی الحق بو تحفهٔ مهذب
سن ایله یا الهی مقبول پادشاهی — کاهی ایدوب نکاهی اولسون گشاده مشرب
تحسینله اداسن عفو ایلیه خطاسن — بو عبد بینواسن کویا ایدوب مخاطب

تاریخنی سلیم خان دیرسه دکلمی شایان
شاهانه اولدی وهبی دیوان نو مرتب

بسم الله الرحمن الرحیم | اوست طلسم در گنج عظیم

نظیرة لقصیدة البردة فی نعت النبی علیه الصلاة والسلام

اذا ارتبعت بوادی الحی فی علم … قف فی الربوع علی ربع بذی سلم
واقرأ سلامی علی قوم فراقهم … قد اودع العین عوارا اراق دمی
مهاجرین عن الاوطان قد طلبوا … مطالب الفیض من بعد ومن امم
مسافرین الی البطحاء قد نزلوا … منازل القدس بین الحل والحرم
من لعلع وربی سلع وکاظمة … وذی اثیل وذی قار وذی اضم
ومروة وحجون والصفا ومنی … ومستجار وارکان ومستلم
سقین من دیم الوسمی ادومها … ما اذن الرعد فی الآفاق بالدیم
یا من یعیر فی بث الجوی دنفا … احشاؤه قد حکت لحما علی وضم
والجلد ملتصق بالعظم من کمد … والعظم ملتهب من لوعة السقم
والعین فی غرق من سیل ادمعها … والقلب فی حرق من شدة الضرم
جاوزت حدک فی نصح وفی عذل … حتی تطابت عذر الوجد فی الهدم
نصحت ظنا بان العذل یردعنی … وقلت جهرا بصوت زاد فی الم

یا مرضعا بلبان الشیب والهرم … حتام تذکر جیرانا بذی سلم
دعنی ودائی فاذنی منک فی الم … والروح فی وجم یا لیت من صمم
ذکر الحبیب کفی فی الوجد معذرة … یا لائمی لو دریت الحب لم تلم
هبنی اکتم نار الوجد فی کبد … والوجد اظهر من نار علی علم
قل کیف اخفی زناد الشوق فی خلدی … والشوق مزعج صبار علی الصدم
نادمت اهل الحمی یوما بذی سلم … فارقتهم وندیمی بعدهم ندمی
عاشرتهم غانما بالطیب والطرب … هاجرتهم نادما بالهم والسدم
اصبحت من وصلهم فی الروح والفرح … امسیت من هجرهم فی الضر والسقم
فی ربعهم عشت ملتذا بصحبتهم … والدهر یعقب اللذات بالالم
فصرت لا اتمنی بعدهم ابدا … الا ملاقاتهم فی ذلک الحرم
من لی بامنیتی والدهر یائسة … عن المنی آذنت بالیأس والعقم
وکیف لا وهی من طول المدی هرمت … والعقم لا بد حین الشیب والهرم
حاشای ما کنت من یختار فرقتهم … لکن قضاء جری فی اللوح بالقلم
لا شوق صاحیة اذوق صافیة … فهل یمیل الی لهو ذوو الهمم
وهل ذری کل دمع قد حکی دررا … هوی عوارض ذی ظلم لمبتسم
او بات کل فرید طول لیلته … من هجر ضاحکة لمیاء فی لمم
او صفرت کل خد قد حکی ذهبا … انامل البیض تحکی حمرة العنم
او صاد کل لبیب ظبیة رتعت … فی مرتع القلب لا فی الضال والسلم
او حیرت کلهم فرعاء قد حورت … ترنو علی الجور من فرع علی قدم
او شاب کل رضیع الحب فی شغف … حتی یموت رضیعا غیر منفطم
او عاشت الخلق فی الدنیا سواسیة … لا والذی خلق الدنیا من العدم
فی جبهة المرء ما یغنیک عن نبأ … الصبح اصدق انباء من الکلم
هذا مشیب تخبر فهو مختبر … عدل صدوق امین غیر متهم

من يصطبح بعتيق من سلافته	لم يبغ صافية شجت بذي شبم
ومن يصاحبه يعرف اذ يصاحبه	ما من نديم له اخرى من الندم
ومن يلاحظه لم يفرق لواحظه	من الاديم وخد ناعم الادم
ومن يغازله او يسمع تغزله	على مغازلة الغزلان لم يحم
ومن يجالسه يستحقر لحشمته	كل المحاسن الا الحسن في الشيم
ومن به ازداد نوراصبح غرته	لم يغترر بظلام الكحل والكتم
ومن به انفتحت اجفان همته	الى اغن غضيض الطرف لم يهم
فلا سعاد اذا بانت تحزنني	ولا سليمى اذا اصدت عن الذمم
ولا طلول كبال الوشم بالية	ولا خيام خلت عن ساكني الخيم
ولا نسيم ربى نجد يفرحني	ولا حديث حكى عن ارض ذي سلم
ولا تعشق غزلان اقمن بها	ولا تغزل عشاق اولي همم
ماهاج دمعي لارسم ولا طلل	ولا وميض سرى في الليل من اضم
مازاد وجدي لابان ولا علم	بل شوق خدمة اهل الوجد من امم
خدام روضة خير المرسلين الى	كل البرية من عرب ومن عجم
من اصطفاه حبيبا حيث انشاه	عن كل عيب بريا باري النسم
لو لم تكن في نظام الكل خلقته	لم يودع النقش لوحا خالق القلم
او لم يحرك سماء الفيض جوهره	لم يرتبط حادث في الدهر بالقدم
او لم تحدد محيط الكل همته	لم يقبل الكل الا صورة العدم
او لم يكن حبه يوم المعاد لما	تعود نفس ولو كرها الى الرحم
على ثبوت مسمى العقل بينة	سوى وجود رسول الله لم تقم
فاق الخليقة طرا في خلائقه	تم الكمال به كالمرء بالكرم
ما كاد يحوي علاه كاتب بيد	او مدرك بالنهى او ناطق بفم
اذا اسالت ضياء الصبح في فلق	والشمس في ضحوة والبدر في عتم

والانجم الزهر في الاسحار لامعة	واليوم والليل في نور وفي ظلم
من احسن الخلق في خلق وفي خلق	واكرم الناس في ذات وفي شيم

يقول متفقا في الصدق كلهم
محمد افضل الاخيار كلهم

به النبيون قد تموا فجاء لهم	كالروح للجسم والسلطان للحشم
لو لم تظلل عليهم شمس رايته	لاصبحوا اليس فيهم صاحب العلم
عيون حكمة ابدت منابعها	درا يفوق لآلي اليم في القيم
هو الحكيم تتبع آي حكمته	واحكم بباهر علم فيه واحتكم
قانون حكمته حاوي منافعه	شفاء كل عضال غير منحسم
لا تجحد الشق ان تسمع في قمر	من جاوز العرش ان يقسمه ينقسم
ولا تعجب اذا ما الروح يخدمه	من يخلق الله ان يأمره يرتسم
قل للذي يبتغي في الله فلسفة	تعطي اليقين وحبلا غير منفصم
اني خدمت من استوفى خزائنه	من مستدل ومن خصم ومن حكم
فريدة الحق جلت عن مخازنهم	وان حكى الدر ما ابدوه من كلم
تكفي لطالب محض الصدق حكمته	في طلعة الصبح ما يغني عن النجم
فيا لها شيما اكرم بصاحبها	وحبذا شيم ناهيك من شيم
منه الاكارم قد نالوا مكارمهم	ولم يدانوه في الاخلاق والهمم
اصحابه العظماء الاولياء بهم	ترجى النجاة غداة الحشر من نقم
يا خير من يرتجي العاصي شفاعته	عند الكريم غدا في زلة القدم
ما استطيع مديحا استقيل به	ذنوب نفس سعت في الشعر والحكم
وما صديق شفيق استعين به	الا اعان على اثمي ومجترمي
وما صوالح اعمال الوذ بها	لكن نظرت بلا عذر الى كرم
ومن يجي باب اهل العفو منتظرا	صفح الذنوب بلا عذر فلم يلم

عليك من صلوات الله كلها	ما بات يحكي العلي من جيرة العلم

وما روى ناطق عن مجدهم خبرا
وما تفصح عنه الطير بالنغم

✿ ومما انشده ايضا في نعت النبي عليه السلام ✿

ايا بريد الحمى ان تأت عجلاني	ارضا بها حل جيراني وخلاني
انشدلهم من لساني عند صحبتهم	مقالة من رضي وهي بيتان
لولا تذكر ايامي بذي سلم	وعنده ذات وطاري واوطاني
لما قدحت بنار الوجد في كبد	ولا بللت بدمع العين اجفاني
ولا اصابتهم عين الزمان وهل	جاء الزمان باخوان كاخوانے
والله ما ذكرت يوما مآثرهم	الا استهلت بصوب الدمع اجفاني
يا حادي العيس مه رفقا بمضطرب	يعدو اسير الهوى في اثر ركبان
في اثر خدام من قد كان يخدمه ال	روح الامين بتنزيل الفرقان
ومن تواتر في التوراة مدحته	وفي زبور وانجيل وقرآن
ومن علا في العلى ادنى فضائله	فضائل الخلق من جن وانسان

محمد افضل الرسل الكرام ومن
يدعو العباد الى ازكى اديان

هو الرسول يد الله الكريمة في	تخريب كفر وفي تعمير ايمان
فالعز من سيفه والجود من يده	يكاد يحكي لدى قهر واحسان
يا ظهر معشر اهل الحق كلهم	لدى التعارض من حق وبطلان
انت الغياث لهم في كل داهية	يوما تقابل للدعوى فريقان
الدين طالب معوان يعاضده	والكفر جالب ركبان ورجلان
فان بدا لامعا والجو منكدر	سنان رمحك في اجراء ميدان
كانهم هربا والحتف قائدهم	افواج جن رأوا اضواء شهبان

اوعدة

اوعدة من ضعاف الرقش قد جابت	بصنعة السحر تسعى عند ثعبان
والقلب في دهش والعين في خفش	من لمع بيض جلتها كف اقيان
والنفس في دهم والاذن في صمم	من التقارع فيما بين اقران
والاسد في قسطل الهيجاء جائلة	بين الفريقين تمشي مشي غضبان
لا اسد غاب الشرى بل اسد معترك	اسد الشرى عندهم افواج غزلان
آثار سيفك في الاسلام مستند	طوت روايتها اخبار شجعان
فالله ابداك اظهار القدرته	وجئت بالحق زهاقا لبطلان
آيات نطقك بالقرآن معجزة	اعيت شقاشق عدنان وقحطان
من بعض ما لك من نعت ومنقبة	تقاصر العد نقصا اي نقصان
لو اجترأت بلا فهم فلا بأس	والنمل انشد مدحا في سليمان
كانوا لحيرتهم من باقل اعيى	في نظم نعتك افواج كسحبان
وان اعان زهير فيه نابغة	ولو تظاهر سحبان بحسان
بل لست احسب قولي فيك منقبة	لكنه منتهى دركي وحسباني
وانت تعلم اني ما اردم به	ما دام مادح ذي جود وسلطان
اذ كان يكتسب الدنيا وزينتها	من طول المدح في معن ونعمان
وقد تركت هوى الدنيا وزخرفها	رجاء لطفك في اوراق نسيان
يا احسن الخلق في خلق وفي خلق	واكرم الناس قدرا عند رحمان
ان لم تكن شافع العاصين يا اسفا	لدى صراط وميزان ونيران
وان تكن شافعا يوم الجزاء بهم	بشرى لهم كلهم فازوا بغفران

عليك اوفى صلاة الله ما سجعت
ورق الحمام على خضراء افنان

✿ ومما انشده في نعته عليه السلام وارسله الى روضته المطهرة ✿

نسيم نواحي طيبة في مشاميا	وبالطيب رياه لقلبي شافيا

ایا معشر الخلان خلوا دربکم ... مهب الصبا ان کان تلک النواحیا
لعل الصبا تجلو اذا ما تنسمت ... علی بریارضهم هم بالیا
برید الحمی ان تأتت یوما دیارهم ... فبلغ الیهم ثم بلغ سلامیا
سلاما یؤدی بعض وجدی ولوعتی ... الی ساکنی ارض الحبیب مباهیا
سلاما غدا یتلو من الهم آیة ... سلاما اتی عن حرقة القلب حاکیا
سلام اشتیاق من فرید مهاجر ... یبیت من الاوطان والاهل نائیا
فان سئلوا عنی وعن حال مهجتی ... فقل بعد تبلیغ السلام منادیا
الیکم لکم منکم علیکم اعزتی ... حدیثی دعائی ذکر قلبی ثنائیا
الا یا اخلائی اذا ما ذکرتکم ... فواللہ لا ادری الضحی من عشائیا
علی اذا جاد الزمان بمنیتی ... زیارتکم یا رهط بالرأس جائیا
غدا الدهر للمشتاق داء فلیتنی ... عرفت لهذا الداء شخصا مداویا
ایا معشر العذال کم تعذلوننی ... دعوا واسمعوا ما قلت بالصدق آتیا
اذا کان بالی عن اخلائی خالیا ... فکان اذن واللہ بالی وبالیا
الا تسئلان الدور این احبتی ... واین اناس بینهم عشت راضیا
قفا نبک عند الرسم حیث بدت لنا ... بیوت عن الخلان بانت خوالیا
فهل تنجلی قلبی بارض وما اری ... صدیقا شفیقا بل عدوا مداجیا
وکم تستعین الهجر فیما تریده ... کفی بک للخلان خصما معادیا
فواعجبا حتی یعیر معشر ... محاسن امر المرء ظنوا مساویا
یقولون دع شکوی الفراق اذ الوری ... تعد الهوی داء علی المرء طاریا
الا ایها النصاح باللہ ربکم ... ذروا النصح عنکم لا علی ولا لیا
فهل تسلی بعد قلبی وما اری ... بمن فی هواها عمری مباکیا
نواها لبعد من فلاة غزالة ... تصید بعینیها الظباء الجواریا
تحننت فی آناء یومی ولیلتی ... الیها کمن یرنو الی الماء صادیا

سمعت بذکراها فصرت کاننی ... سقیت باقداح من الخمر خاویا
فسقیا العیش قد مضی فی وصالها ... وتبا لعمر کان فی الهجر باقیا
حکت مقلتی سود السحائب کلما ... تذکرت ایاما مضت ولیالیا
فواللہ صارت لیلة فی فراقها ... لایام وصل قد مضین تلافیا
ایا لیت شعری هل یعود الذی مضی ... وهل قدر الرحمن فینا تلاقیا
وهل لصریع الحب فی الحی عودة ... وهل لسلیم الهجر من بات راقیا
وهل کان بالماضین مابی من الهوی ... وهل فی النوی باتوا بحال کحالیا
اقول وان کان الوری فی مقالتی ... تظنوننی فی مذهب الود غالیا
الی اللہ اشکو منک یا دهر ساکنا ... کفی ما بدا فی علمه عن مقالیا
واستنصر المدعو فی کل حاجة ... ونور اسیبدی الخلق بالحق قاضیا
من اختاره اللہ حبیبا ومرسلا ... ومن کان مهدیا لدین وهادیا
ومن بالهدی للناس قد جاء حجة ... ومن فی الوری یدعی امیرا وناهیا
عن الحق بالسمر العوالی مدافعا ... الی اللہ بالبیض القواطع داعیا
یجر علی جرد الجیاد کتائبا ... نصب العوالی یخفضون الادانیا
یصیدون ابطال الرجال کانهم ... لیوث تصید الشادنات الجواریا
ومن فی الوری ادعوه جهرا وخفیة ... شفیعی لدی الدیان بالعفو راجیا

حمید ومحمود رسول محمد
فارضاه مولاه وقد کان راضیا

بشیر نذیر صادق الوعد شافع ... نبی علی الآفاق کالنور ضائیا

الا یا صبا بلغ بکل نسیمة
لروضته العلیاء طیب سلامیا

❀ ومما ابدع فی نعته علیه السلام ❀

ان کنت فی سنة من غفلة الزمن ... فانظر لنفسک واستیقظ من الوسن

ليس الزمان بمأمون على احد	هيهات ان تسكن الدنيا الى سكن
ودع مصاحبة الدنيا فليس لها	الا مفارقة السكان عن وطن
ان زلزلت هذه السفلى فلا عجب	تدور فى الفلك الاعلى رحى الدجن
هى الليالى تراها عين خائنة	الا على احمد المختار لم تخن
هو الذى ناصر للدين منفردا	فى مجمع من بنى عبادة الوثن
هو الذى كان بدأ المكرمات به	كالشمس تبدأ بالاعلى من القنن
من يكنز اليوم من علم ومن كرم	كنز اسواه عليه غير مؤتمن
هيهات ان الندى والعلم تم به	احيى المعالم كالارواح للبدن
كشاف مظلمة غواص ملحمة	فياض مكرمة فكاك مرتهن

منا الصلاة عليه ما بدا قمر
فانجاب عنه حجاب الغارب الدجن

❁ ومن تشبيهاته نظيرا القصيدة كعب بن زهير رضى الله عنه ❁

سلمى على رحلها والرحل محمول	والركب مرتحل والقلب متبول
تودع الصحب فى لهو وفى اسف	وقلبها بى عن الاصحاب مشغول
ترنو الى بطرف مدنف غنج	ورد نهامن سجوم الدمع مبلول
تحكى بالحاظها ما فى جوانحها	فيا لها خلدا بالحب مجبول
وخلت منزلها ليلا على وجل	من اهلها وقناع الليل مسدول
مالت الى وقالت وهى ضاحكة	يا طارق الليل جن انت ام غول
هلا تخافن والحراس ايقاظ	وبين عينيك مذبوح ومقتول
فقلت انى صب هائم وجل	قد اجترأت ومنك العفو مأمول
فقبلتنى وقالت مرحبا بفتى	اغواه حبى وعذر الصب مقبول
انعم مساء فنعم الضيف انت لنا	والروح خيناعلى الضيفان مبذول
جرت بذيلى الى اعلى اريكتها	ومهدها عبق بالطيب مشمول

فارقتنى وجاءت فى غلالتها	حسناء ممكورة حوراء عطبول
بيض ترائبها سود ذوائبها	فى قرطها من نظيم الدر عنكول
ضممت بصدرى الى صدر لها بهج	كانه الشمس او بالشمس مصقول
فنمت فى اطيب العيش الرغيد بها	زعمت ان معهافى ليلنا طول

فنبهتنى وقالت وهى باكية
قم واهرب فسيف الصبح مسلول

❁ ومما انشاه شيخ الاسلام محمد اسعد افندى ابن الوصاف عبد الله افندى رحمهما الله ❁

بانت منازل خلانى وجيرانى	يا صاحبى بذكراهم اجرانى
اين المغانى التى كنا نعيش بها	وكيف احوال سمار وسكان
وما على الطير لا يتلو مأثرهم	على الخمايل من رند ومن بان
وكم سهادى فى ليل بلا سحر	من كوكب فاتر الاجفان وسنان
واين جمع يحاكى النجم مجمعهم	واصبح الدهر اجلاهم واجلانى
اشكو بذا الدهر من طول الفراق ومن	دهر حريص على تفريق خلانى
فحده صرف آمالى الى سالمى	يظننى من ذوى فضل وعرفان
وما سجاياه الا الف مظلمة	ولا عطاياه الا الف حرمان
اى البدايع اتلو من صحايفه	واى حادثة اشكو وعدوان
حب الزخارف ام بعض المعارف ام	عوز الفتوة ام فقدان فتيان
قرب الاباعد ام بعد الاقارب ام	رفع المسرة ام توفير احزان
نقص الكمال ام استكمال منقصة	ذل العزيز ام استعلاء ذلان
حتى السهى بعد ما استحقى سنا قمر	يقول ضوئى وضوء الشمس مثلان
والليل يجهر فى شوهاء ظلمته	بان لونى ولون الصبح سيان
والزاغ يشدو باعلى الصوت مفتخرا	على العنادل فى ترجيع الحان
والشوك يزهو لتزيين الزمان له	بين الرياض على ورد وريحان

استغفر الله ما شكواى من احد … الا من النفس فى عيبى و نقصانى
فانها من كمال الجهل قد كسبت … بقية العلم ربحا فيه خسرانى
يا لهف قلبى على سعى مضى عبثا … و يا حنينى الى تضييع ازمانى
آنست فى العقل نارا فالتجات به … لكشف ما بى من هم و هيمان
وقلت جئتك فى امر لترشدنى … فقال يا لك من سهو و نسيان
فهل يزيل عن الحيران حيرته … الا على الرشد داعى كل حيران
مفتى الانام الذى من روض شيمته … شقايق الفضل قد لاحت كنعمان

من اسمه مجتبى من ذات اسعده … فاق الاكارم فى فضل و عرفان

جميعهم اخذوا الالاء منه فهم … كقطرة اخذت من بحر عمان
فصار مستجمعا ادنى فضائله … فضائل الكل من اعلام ازمان
هو الذى شاع فى الاقطار مدحته … بكل محمدة فى كل ديوان
لايدرك الوصف فى نهج يليق به … من طول المدح فى اعيان احيان
فقلت لما هدانى العقل متمسكا … بذيل مولاى مرجوى و معوانى
يا من علا وبه ازداد العلى شرفا … و من به افتخرت اشراف اكوان
يا ظهر اهل المنى انت الذى كرما … تحيى القلوب بتلطيف و احسان
البرق فى المزن لو دامت صواعقها … والمزن لو كان هتانا لعقيان
انت الغياث لنا فى كل نائبة … انت المعين لمن يبقى بحرمان
ان لم تكن ترحم الوهبى يا اسفا … لدى شماتة حساد و اقران
و ان تكن مشفقا بنبذة ما بهما … بشرى له قد نجا من كل احزان
فانظر اليه بعين اللطف فى زمن … القاه فردا بلا ظهر و اعوان
بك الرجاء و فيك الجود منحصر … سواك ليس بمعط غير خسران

ادامك الله فى الافاق ملتمعا … ما اشرق الصبح من اقطار اكوان

❀ ومما اعطاه الى شيخ الاسلام اسعد زاده شريف افندى ❀

ايا من يداوى الناس دعنى و دائيا … علاج لذيع الحب ليس التداويا
دوا آذك عن داء النوى ليس شافيا … و ما بى غير الهجران كنت داريا
توقد نيران الهوى بين اضلعى … و مر عليها العمر و هى كما هيا
قد استغرب السالون طر اصبابتى … و وجدى و لهفى و اضطرابى لما بيا
الى الله اشكو من زمان معاند … بعا وقنى عن نيل اقصى مراديا
سقانى بكاس الهجر ما مر طعمه … سقاه بها الرحمن ما قد سقانيا
ايا دهر مهلا بعض جدك فى الاذى … فحتام ترمى بالسهام فؤاديا
و يا دهر ما بالى بظلم رميتنى … الى ارض قفران يرى امانيا
و انسيتنى فى عيشة مشمازة … يرى المرء ما يرجو مدى الدهر نائيا
و اقصمت ظهرى من هموم صغارها … تحاكى الجبال الشامخات الرواسيا
فايقنت ان الدهر لن يدع الاذى … بيأس و حرمان تسارعت شاكيا
الى باب من فى الكون ما كان مثله … مغيثا لكل الناس بالخير ساعيا
من امتازه الرحمن للخلق مشفقا … كا بائه اعلام دين عواليا
بدورا لافلاك المعالى لوامعا … نجوما على اوج السعود دراريا
لرايات عز رافعا بعد رافع … لاركان مجد بانيا ثم بانيا
فاباؤه الامجاد كانوا مقدما … و هذا بحق تلوهم جاء تاليا
هو الغيث مدرار العطف و رافة … هو البحر زخارا وفيه لاليا

كريم تجلى فيه كل مكارم … شريف على الاشراف قد فاق عاليا

مضىء بنور الفضل كالشمس فى الضحى … و بدر الدجى من ضوئه متلاليا
ايا علم الاسلام والدين والتقى … كانك نعمان حنيفا و هاديا

وذاتك منسوب الى نسب العلى ... بنسبته صار الزمان مباهيا
عيون نجوم الزهر في الكون مارأت ... بانوار افضال اليك مضاهيا
طلوعك مسعود ونجمك اسعد ... على افق لاسعاد اشرقت ضائيا
فانك قطب في سماء محامد ... تدير لاجرام العوالم ساميا
ثناؤك لا يحصى بارقام حاسب ... جمعت علوما ليس فيها تناهيا
فيا لك من نثر يكاد سياقه ... يكون عن الالهام والوحي حاكيا
ويالك من نظم يصير بحسنه ... لنظم لبيد بل زهير مباديا
كفى نظم قيس عند ذي الطبع شاهدا ... فان له الدعوى ومنك القوافيا
علمت فما في الخلق مثلك مشفق ... كما ليس مثلي في الورى لك داعيا
بقيت بمجد في امان ودولة ... وفيض على ما اصبح الدهر باقيا

عليك عطاء الرب اني لناظر
اليك وراج منك نيل رجائيا

❁ ومما ارسله لبعض الاحبة ❁

تنائيت عني يا خليلي عاديا ... وغادرت نارا تلتظي في فؤاديا
اساة الهوى راموا علاجي وعالجوا ... بكل مداواة وما بي كما بيا
دوائي دوائي منك يا صاح في الورى ... فراقك دائي والوصال دوائيا
من الله ارجو عود وصلك عاجلا ... واسئله ان لا يخيب رجائيا
اتاني كتاب منك والبين قد جفا ... على القلب حتى كاد يصبح فانيا
كتاب غدا في الفيض تحكي عن الحيا ... فاحيا فؤادا رسمه صار عافيا
فعظمته لما رأيت ختامه ... وقبلته ثم استعدت مباهيا
الا ليت شعري هل تجود بمثله ... على من غدا في الهجر يرجوه نائيا

او الدهر لا ينسي العداوة والاذى
وتجعلك الايام للعهد ناسيا

ومما

❁ ومما ضمنه على قصيدة امرئ القيس ❁

زمان الجوى لما تمطى بصلبه ... واردف اعجازا وناء بكلكل
غدوت لفرط الهم اتلو تشفيا ... فهل عند رسم دارس من معول
وابكي واستبكي خليلي قائلا ... قفا نبك من ذكرى حبيب ومنزل
ويعذلني قوم وينصح معشر ... يقولون لا تهلك اسى وتجمل
كتابك مثل الروض يحكي شميمه ... نسيم الصبا جاءت بريا القرنفل
فجاء وليل الهجر ارخى سدوله ... علي بانواع الهموم ليبتلي
عباراته في السطر تزهو كانها ... عذارى دوار في ملاء مذيل
فاحيى فؤادا كان كالرسم دارسا ... بسقط اللوى بين الدخول فحومل
ومضمونه في الحسن يحكي عنيزة ... اذا ما اسبكرت بين درع ومجول
وفي طيه بيت تعرض نظمه ... تعرض اثناء الوشاح المفصل
فلما قرأت البيت صرت كانني ... صبحت سلافا من رحيق مفلفل
كان كلا شطريه كاس مدامة ... غذاها نمير الماء غير محلل
لقد جئتكم رجلان لا باستعانة ... بمنجرد قيد الاوابد هيكل
ولكن حروف الدهر شدت مفاصلي ... بامراس كتان الى صم جندل
ايا جيرتي والله لولا مفاصلي ... بكل مغار الفتل شدت بيذبل
وان لم اجد زادا وسرا يهمه ... به الذئب يعوي كالخليع المعيل

هنيئا لكم حلو التعيش انني
لدى سمرات الحي ناقف حنظل

❁ قال ابن المعتز ❁

فشمومي ومشروبي وراحي ... وصبحي والصبوح مع صباحي
لهيب في لهيب في لهيب ... صباح في صباح في صباح

❁ ومما اورده في نظيره ❁

عليناقد ادارت كف ساق ... خضيب الكف جاما من رحيق
كان الراح فيه وهو فيها ... عقيق في عقيق في عقيق

❀ مما حرره في المعسكر السلطاني الى حضرة رئيس الكتاب ❀

يا لهف قلبي على لوم مع الالم ... ويا حنيني الى هم بلا تهم
العين في غرق والقلب في حرق ... والروح في قلق والجسم في السقم
هل من كريم يواسيني برأفته ... ويشفق العاجز المسكين في النقم
ام في الزمان ذووا الاشفاق قد فقدوا ... ام غاب في الغاب اسد من اولي الهمم

فلا الوذ الى من لم يواسيني
الا بمن مسني باللطف والنعم

❀ مما ضمنه على بيت الوصاف ❀

فذوقا من الايام ما مر طعمه ... لما خضت حلواها مذاقا ومشربا

❀ بيت الوصاف ❀

وصبرا على خير الخمار وشره ... بما قلت اهلا للكؤس ومرحبا

❀ وله ❀

من لي بلقاك يا حبيبي ... هيهات ودونه منازل
ام كيف وبيننا جبال ... في البيد وبينها جنادل
اني وشد آند المنون ... شدت قدمي بالسلاسل

❀ وله ❀

ان المداهن قد اخفى مفاسده ... في صورة المدح بين الجد والهزل

❀ وله ❀

نديين قد ضاءتا بالصدر مشرقة ... كدرة وضعت في لوح بلور

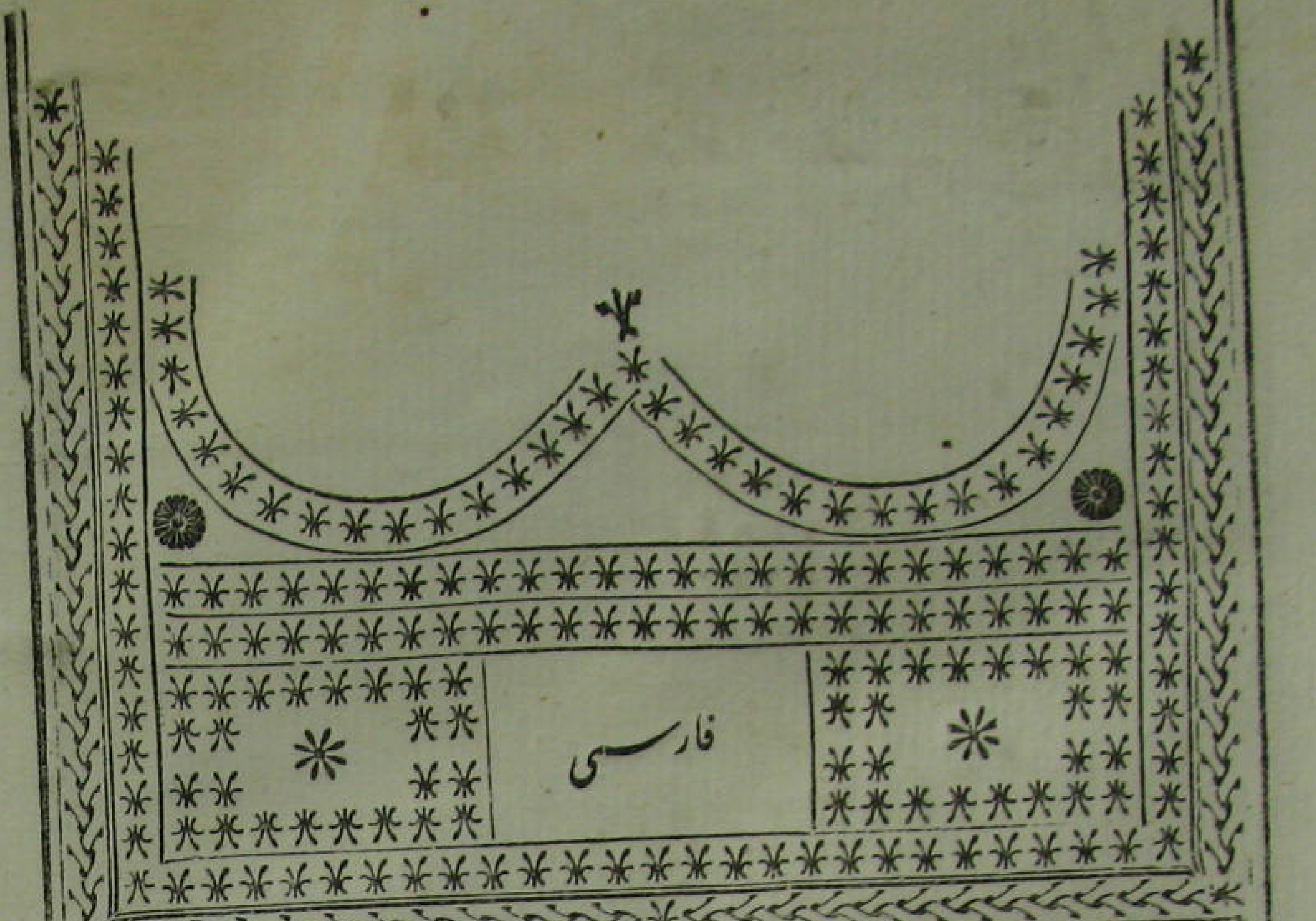
❀ وله ❀

اترجة وضعت في لوح فضته ... ذا الثدي ناعمة بالصدر انجلتا

❀ مما قاله متمما في هذا المقام ❀

عبدك الواهي ربي لو عصاك
ماله مأمول عفو من سواك

تم

بسم الله الرحمن الرحیم
هست از اودایهٔ فیض عمیم

الهی زبانرا بیانی بده
بیانرا بدیع ومعانی بده

معانی که باشد ز فیض ازل
بنظم ازان هم میانی بده

﴿ درستایش کاری حضرت سلطان مصطفی خان علیه الرحمة والغفران ﴾

شهنشاهی که قدرش رفعتی تا انچنان دارد
فلک خود را بفرق شوکت او سایبان دارد

بعنقا جای ار است زیر بال اجلالش
هما در طاق اقبالش امید آشیان دارد

فروغ لطف او شد مردمانرا نور بینشها
که گرد آستانش جای بر چشم جهان دارد

سکندر میشود سیراب از سرچشمهٔ جودش
که خضر از عین احسانش حیات جاودان دارد

نهد اسب جلالش پای خود را بر سر گردون
مه نو از سم نعل سمند او نشان دارد

چنین اید شیر از جوشش تب لرزه رنجور است
ز تاب هیبتش لرزد ز قهرش بیم جان دارد

کند دارا بدارائش هزاران غبطه کز حشمت
شهان دهر را در آستانش پاسبان دارد

سریر آرای شوکت مصطفی خان عمر هیبت
که چون حیدر بقهر دشمن دین داستان دارد

سبکروحست چون باد صبا طبع همایونش
بتمکین در وقوری هیئت کوه گران دارد

کهرپاشی احسانش جهانرا کرد مالامال
چه بحر است آن دل پرجوش و دست او چه کان دارد

شهنشاها خدیوا مرحمتکارا خداوندا
جهان از وایهٔ عدالت چنان امن وامان دارد

که مینا شد کبوتر لانهٔ شهباز را مهمان
گروه گوسفند از گرگ خونخواران شبان دارد

کسی نشنید در ایام دادت آه مظلومی
مگر عاشق ز جور دلربای خود فغان دارد

بزخم خویش وهبی مرهم از لطف شما خواهد
چو خرما سینه اش چاکی بجیب استخوان دارد

جهان از کوکب مسعود اقبالت منور باد
مه و خورشید را تا روز و شب این آسمان دارد

﴿ عیدیه. بحضرت صدر اعظم راغب پاشا برای تشکر داده است ﴾

ماه عید شادمانی روی تابان شما
آسمان جدی وحمل را کرده قربان شما

کاسهٔ دریوزهٔ مهر ومهش را بر نمود
بنگرد چشم فلک بر خوان احسان شما

از بدخشان ویمن کر میدمد لعل وعقیق
جوهر لطف وعطا پرورد کان شما

خار آزاری ندید و باتهی دستی نرفت
انکه گلچین امل شد از گلستان شما

در زمین خشکسالی انچنین سیراب کرد
سنبل پژمردهٔ را فیض باران شما

عید بر بالای عید است این زمان خرمی
شاد شد وهبی هم از لطف فراوان شما

این نگاه مرحمت در صورت حالش بست
باد همواره نگاه حق نگهبان شما

﴿ بجناب شیخ الاسلام اسعدزاده شریف افندی داده است ﴾

از بخت تیره شکوه گلوگیر شد مرا
در کاروان سرمه جرس کی دهد صدا

اقبالرا پریدن ناگاه در قفاست
بخت سیه بود بسرم سایهٔ هما

چون سرو تا بمصرع موزون رسیده ام
در موسم بهار وخزانم بیک قبا

تا کرده ام بدوش قبای برهنگی
زربفت شد بمن اثر نقش بوریا

بدگردش سپهر چنین است از ازل
بر ماه وآفتاب تفوق کند سها

بلبل زبون پنجهٔ خار است در چمن
بالانشین سرو بلند است زاغها

در راه کعبهٔ املم خار ریخته اند
بیهوده میدوم من بیکس برهنه پا

آیینهٔ امید چنان زنکها کرفت
کر عکس آفتاب نمی ایدش جلا

کنجینها بدل ز هنر داشتم چه سود
مار حسد نشانده بجان نیشش اژدها

بیرون زد فتر امل از شق خواجکی
بی بهره ام ز رتبه و مطلب هم از قضا

حیرت برنک مصرع رنکین شوکت است
افتادکاه من بمیان دو کهربا

دارم امید مرحمت از اهل پروری
کز خاکپای اوست اکر هست کیمیا

مفتی الانام حضرت علامهٔ بنام
درکاه او بلندتر از کنبد سما

مهرش بخاکساری من مهربان شود
پرتو ز آفتاب رسد چشم ذره را

آنانکه روی شاهد مقصود دیده اند
از خاک درکهش بر بودند توتیا

بیخار میدمد همه کلهای تازه اش
در کلشنی که همت او میدهد نما

روید ز نوک خار کل تازه هم بباغ
کر میوزد بشمهٔ اخلاق و صبا

از جور چرخ سفله نواز و ستیزه کار
بهتر ز آستانهٔ او نیست ملتجا

انجا توانکران نیابند فرصتی
جای قرار شد در لطفش بهر کدا

باشد که میکشند برکاهی ز خرمنش
زانرو کرفته چهرهٔ من رنک کهربا

از خضر همتش مددی کر نمی رسد
جوی امل کجا و من تشنه لب کجا

وهبی ز ابر رحمت او قطرهٔ بس است
نشو و نمای سنبل پژمردهٔ ترا

شد حاجتت روا که محالست در جهان
بی بهره باز کشتن ازان درکه عطا

اکنون بخرمی دل و شادی درون
بهر دوام دولتش آغاز کن دعا

باشد بجاه دولت و اقبال برقرار
در صدر رفعتش بنکهداری خدا

✻ مثنوی خوب در بیان حال زمان بضمن داستان مرغکی ✻

سپاس و حمد یزدانست افسر
بفرق هر کلامی همچو کوهر

صلات شاه دیهیم رسالت
بان کوهر فزاید قدر و قیمت

پس از حمد و تحیت وهبی زار
کند با داستانی کشف اسرار

چه خوش تمثیل خوب و داستانست
که مفهوم جهان این داستانست

شبی با نوجوانی کفت پیری
کهن دردی کشی صافی ضمیری

چو خم صاحبدلی روشن روانی
درین دیر کهن پیر مغانی

که باد نوبهار از ابر آذار
شنیدم خیمه زد در طرف کلزار

بهر کلشن هزاری ساز برداشت
بهر سروی تذرو آواز برداشت

صلای یوسف کل شد جهانکیر
زلیخای جوان شد عالم پیر

درین موسم که ایام بهار ست
سراسر کوه و صحرا لاله زار ست

جهان رشک نکارستان چینست
صبا مشک ختن دل آستینست

زمان عیسی دم و عنبر سرشتست
زمین مینوش ازارد بهشتست

چو می باران نیسان خوشکوار است
قدح در دست ابر نوبهار است

شراب فیض در مینای ابر است
پیاپی رشحهٔ صهبای ابر است

کلستان خوش چو روی باده نوشست
چمن دلکش چو کوی میفروشست

رخ کلرا که عکس روی یار است
هوا مشاطه آب آیینه دار است

پریشان زلف سنبل از نسیمست
نسیم از بوی آن عنبر شمیمست

بنفشه در کنار جویباران
چو خط کرد لب سیمین عذاران

شکر خند از دهان غنچه ریزد
سحر نرکس خمار آلوده خیزد

قد سرو سهی در طرف کلزار
دهد یاد از نهال قامت یار

نقاب افکنده باد از چهرهٔ کل
کرفته شور در شوریده بلبل

دل آشفتکانرا برده از دست
پریشان نالهای قمری مست

بسیر کل بهر سو کلعذاران
پریشان رو چو ابر نوبهاران

چمان در هر چمن بالیده سروی
خرامان هر طرف رعنا تذروی

کرفته هر کلی در هر کناری　　بپای کلبنی دست نکاری
بکلشن شاخ کل پیمانه در دست　　تماشایی خراب و باغبان مست
مرا با انکه وقت از من کذشتست　　چو شام هجر صبحم تیره کشتست
اکر پیرانه سر بودی دماغی　　دماغ از باده می شستم بباغی
ولی پیری چنانم برده از کار　　که نشناسم مل از خون و کل از خار
ترا امروز روز نوجوانیست　　زمان عیش و وقت شادمانیست
که کفتت در چنین فصلی حزین باش　　چو من تنها نشین خلوت کزین باش
به پیران کهن غم ساز کار است　　تو شادی کن ترا با غم چه کار است
زمان خوشدلی تنکست دریاب　　شتاب عمر بین در عیش بشتاب
بساط از خانه بیرون ده که وقتست　　قدم در طرف هامون نه که وقتست
چمن پیرایٔ دست صبا بین　　صبا را در چمن صنعت نما بین
کزین هم صحبتی روشن روانی　　خردمندی ظریفی نکته دانی
جهان پیمودهٔ آکه زکاری　　قدم فرسودهٔ در راه یاری
ز درس آشنایی نکته خوانی　　رموز عشق را روشن بیانی
چو من در دوستی صاحب وفایی　　ز کین بیکانه با هر آشنایی
که در پای دلش در کوی یاری　　بود خاری و دامنکیر خاری
غم هجرش جکر خون کرده باشد　　سرشکش چهره کلکون کرده باشد
ز خود رایی جفایی دیده باشد　　جفا از بیوفایی دیده باشد
دلش را خورده باشد شیشه بر سنک　　رخ از غم کرده باشد کهربا رنک
ره کوی بتی پیموده باشد　　جبین بر خاکپایی سوده باشد
کهی صحرا نورد وادیٔ عشق　　درین وادی دلیلش هادیٔ عشق
برخساری نکاهی کرده باشد　　بدل از دیده آهی کرده باشد
ز همراهیش جانرا بهره ور کن　　بهمراهیش بر هر سو کذر کن

کهی

کهی بر دامن دشتی روان شو　　کهی برکشتهٔ دامن کلستان رو
نسیم آسا کهی بر سبزه بکذر　　کهی بر کل کهی بر لاله بنکر
کهی روی سمن که یاسمن بین　　بهر جا حسن یار خویشتن بین
کهی بشنو پیام آشنایی　　ز نالان مرغکی دستان سرایی
کهی با او بکلزار وطن کن　　وطن در سایهٔ سرو چمن کن
باهنک تذروان خوش آواز　　ببانک بلبلان نغمه پرداز
چو نرکس بر لب جویی قدح کیر　　چو شاخ کل ز کلرویی قدح کیر
دل از کف ده عوض بستان ز ساقی　　میی کز لعل ساقی مانده باقی
می کلکون کزان مینا چو مینوست　　صفای میفروش از صافیٔ اوست
میی کان آتش افسردکانست　　روانبخش دل از غم مردکانست
غم دیرینه کر در سینه داری　　چه غم کر بادهٔ دیرینه داری
بهار عمر را وقت انقدر نیست　　چو فصل کل دو روزی بیشتر نیست
بهوش ار باشی از غم خسته باشی　　بجستی کوش کز غم رسته باشی
تمتع کیر هر جایی درنکی　　ز هر کل بویی از هر لاله رنکی
چو کفت این پند پیر از مهربانی　　لبش خاموش کشت از درفشانی
برآورد آن جوان با خاطر تنک　　خروشی دلخراش از سینه چون چنک
بکفت ای مرشد دانای اسرار　　بهر کوشی نوایی شد سزاوار
بر بلبل ز کل افسانه نیکوست　　حدیث از شمع با پروانه نیکوست
بمستان نقل میخوران خوش آید　　بیاران قصهٔ یاران خوش آید
دلی کاندر سرش سودای لیلیست　　ز سلمی یا سعادش کی تسلیست
سری کان خاکپای مقبلانست　　هوایش خدمت صاحبدلانست
بمن غم مهربان یار است بکذار　　مرا با غم سر و کار است بکذار
اکر چه کفتهٔ یونانیانست　　که می جان پرور روحانیانست

فرحبخش دل هر مستمند است   پسند طبع هر مشکل‌پسند است
بساط خاکیان زان رشک مینوست   دماغ قدسیان زان عنبرین بوست
حکیمان الهی راز خوانند   دوای درد غم از باده دانند
خلل در کار عقل از باده نقلست   که می هر قطره اش دریای عقلست
دو چیز آرد بس از پیری جوانی   رخ کلرنک و راح ارغوانی
دو چیز اندهبرد از خاطر تنک   نی خوش نغمه و مرغ خوش آهنک
ولی کر نغمه کرمی کر بهار است   نباشد خوش چو دور از روی یار است
اکر جانان نباشد جان نباشد   چه سود از جان اکر جانان نباشد
مبادا عیش بی یاران جانی   که بی یاران غم آرد شادمانی
جفاکش چون وفاکیشان نباشد   پریشان باش اکر ایشان نباشد
چو خالی کشت بزم از میکساران   حریفان جملکی رفتند و یاران
زصافی مشربان کس نیست باقی   نه مینا ماند و نه ساغر نه ساقی
کنون تار طرب بکسسته بهتر   نی مطرب چو دل بشکسته بهتر
چه آیم سوی باغ از منزل تنک   چه بینم کز غم آساید دل تنک
نه خندان غنچه نه سرو از غم آزاد   نه کل خرم نه بلبل خاطرش شاد
هزار امروز هم او از زاغست   کل از بی رونقیها خار باغست
بنالد سرو از پژمردکیها   بنالد قمری از افسردکیها
جفای چرخ بی اندازه کشتست   جهانرا رسم و آیین تازه کشتست
مبارک فال مرغان جغد شومست   همایون پر هما همبال بومست
سها در جلوه کاه خودنماییست   بمهرش دعوی صاحب ضیاییست
دری کش جز کف شاهان صدف نیست   بهایش قیمت مشتی خزف نیست
بتیغ ارزیز جوهر میفروشد   صفا خارا بکوهر میفروشد
چراغ جهل کش پرتو دروغست   فروزان شمع دانش بی فروغست

وفارا

وفارا اسم و رسمی درمیان نیست   زیاری نام و از یاران نشان نیست
دل خوش در قفای رفتکان رفت   بغم ماندیم و ماو کاروان رفت
کنون از هیچ سو بانک جرس نیست   درین وادی کسی فریادرس نیست
بکفتش پیر کای فرزانه فرزند   دل از دور فلک میدار خرسند
که این کردندهٔ دیرینه بنیاد   چه دهقانیست چابکدست و استاد
درین بستان کند هر لحظه کاری   بیارد از پس هر دی بهاری
جوان کفتش که ای پیر خردمند   سخن خوش کفتی اما لب فروبند
که من خوی زمانرا می شناسم   سرشت آسمانرا می شناسم
فلکرا عادت دیرینه اینست   که با آزادکان در بند کینست
بجام می پرورد بیحاصلی را   کزان دل بشکند صاحبدلی را
فکم اعلی بلید افوق رأس   واخلی صدره من هم بأس
وکم اعطی لبیبا کأس یأس   سقاه الله من یأس بکأس
نه امروزش چنین رفتار بودست   فلک تا بوده اینش کار بودست
مکر نشنیدی ای فرزانه استاد   مثالی دلکش از شیرین و فرهاد
که وقتی مرغکی در بوستانی   بشاخی ریخت طرح آشیانی
بخواری خار و خاشاکی کشیدی   بران شاخش بصد امید چیدی
خس سعیش چو از خاری فزودی   نمودی از شغف دلکش سرودی
چو طرفی زان خراب آباد کردی   زشادی نغمهٔ بنیاد کردی
چو وقت آمد که بختش یاور آید   کل امیدش از کلبن برآید
دران فرخنده جا منزل کزیند   دران حرمسرا خوشدل نشیند
شراری ریخت بر کاشانهٔ او   که درهم سوخت عشرتخانهٔ او
بجا نکذاشت در اندک زمانی   ازان جز مشت خاکستر نشانی
که ابر ناکهان دامن کشان شد   وزان برقی عجب آتش فشان شد

چو دید این بازی از برق آن غم اندوز — کشید از دل چو برق آهی جگر سوز
نه دست انکه با گردون ستیزد — نه پای انکه از دوران گریزد
بگرییدی گهی بر خویشتن سخت — بخندیدی گهی بر سختی بخت
بدل هر چند زخمی بس عجب داشت — ولی دامان صبر از دست نگذاشت
غبار از خاطر آشفته میرفت — فریب خویشتن میداد و میگفت
بدل گر گشت خاشاکی بخاکی — چو در کف هست خاکی نیست باکی
جهان گر جمله از من رفت کو رو — ز مشتی خاک در بزم طرحش از نو
ور از برقم برون شد خرمن از دست — بحمد الله کف خاکسترم هست
بسازم بستر از خاکستر گرم — و زان پهلو نهم بر بستر نرم
هنوز این حرف میگفت آن بلاکش — که آمد صرصری ناگه بجنبش
چه صرصر برده از شاخ آشیانها — خراب از جنبشش آن خانمانها
بیکجنبش اساسش را ز جا برد — خراب آباد او را باد صبا برد
بر آن بستر که بود از خستگیها — بان صد گونه اش دلبستگیها
سبکدستی انچنان از پشت پایی — کزان هر ذره افتاد جایی
نماندش یک کف خاک آن غم اندیش — که افشاند ز حیرت بر سر خویش
چو از احسان خویشم بنده کردی — ز فیض دم دلم را زنده کردی
چو دریا در فشان از جوش. بنشین — سخن سر کردهٔ خاموش. بنشین
ولی بگذر از این افسانه گویی — حدیث از بزم و از میخانه گویی
مخوان از دشت و باغ و راغ بیرنگ — بمرغی کش بود این نه قفس تنگ
که جای جسم و جان هر یک جهانیست — جدا هر طایری را آشیانیست
اگر چه شور عشقی در سرم هست — ولی در سر هوای دیگرم هست
میی جویم که کویش بی نشانیست — میی خواهم که بزمش لامکانیست
میی کز دم ز حکمت خواندم راز — میی کز سر وحدت گویدم باز

میی

میی کایینهٔ جان میزداید — میی کان عکس جانان مینماید
میی کز دوی خرد پیمانه نوشست — همه بیهوشی اما اصل هوشست
چو دانم زان می دیرینه داری — بده نه جرعه گر دوشینه داری
چه خوش گفت آن برهنه پای سرمست — چو رخت از طرف این میخانه بربست
که دنیا محفلش شوری ندارد — کشیدم باده اش زوری ندارد
ز جام وحدت آنانی که مستند — دو عالم را بسر ساغر شکستند
می بزم فنای آب و رنگست — صفایش بر دل صافان چو زنگست
سرور و سورش آخر سوگ و شورست — که گفتت کاین جهان جای حضورست
گل رعنا بهار این زمانست — که روی دیگرش رنگ خزانست
ز یارانش وفایی کس ندیدست — جفای دوستان هر جا بدیدست
بکنج محنتی عزلت گزین باش — ز شادی بگذر و زار و حزین باش
اگر با غم نشینی خوش نشینی — ز مکر حاسدان رنجی نه بینی

بذکر فکر یزدان باش مشغول
که باشی در دو عالم مرد مقبول

❀ تخمیس بغزل صائب صفاهانی ❀

هزار زار بودم گلشن ناز و عتابش را — کشیدم خار خار شیوه های بیحسابش را
نسیم ناله با اشکم فزوده آب و تابش را — گل اندامی که میدادم بخون دیده آبش را
چسان بینم که گیرد دیگری آخر گلابش را

هنوز چون غنچهٔ نشگفته بودان ورد رنگینم — بروپاشیده شد این ژالهای اشک خونینم
چو باد نو بهاران بیقراری گشت تمکینم — در آغوش نسیم صبحدم بی پرده چون بینم
گل رویی که من وا کرده ام بند نقابش را

سمند جستجویم سالها شد در تمنایی — که در میدان عشقش میکنم جولان شیدایی
زمام اختیارم رفت از کف این چه رسوایی — بدست غیر چون بینم عنان طفل خودرایی

که وقت نی سواری میگرفتم من رکابش را

هنوزان طفل ابجدخوان بوده پرحنا دستش — ببردم در دبستانش گرفتم دست با دستش
چه نویسد ببین چون سرنوشتم پرجفا دستش — بخونم زد رقم تا در قلم شد آشنا دستش
پری رویی که میبردم بمکتب من کتابش را

شدم وهبی زعشقش همچو خم پرجوش و پا در گل — نداده جرعهٔ از ساغرش آن ساقی غافل
بسان انگور شد در خاطرم این عقدهٔ مشکل — نهالی را که همچون تاک پروردم بخون دل
چسان بینم بجام دیگران صائب شرابش را

❀ تخمیس غزل شیخ سعدی شیرازی ❀

بامنت این همه تاریکی هجران تا چند — غیر را روز وصال تو فروزان تا چند
از توام درد دل سوخته پنهان تا چند — آخر ای سنگ دل و سیب زنخدان تا چند
تو زما فارغ و ما از تو پریشان تا چند

تابکی ای صنم سرو قد و غنچه دهان — در ره عشق که افتان روم که خیزان
تا سر کوی تو آیم رسدم کار بجان — خار در پا و گل از دور بحسرت نگران
تشنه باز آمدن از چشمهٔ حیوان تا چند

نشوی از دل بیمار من آگه تا کی — میکشم درد و غم هجر تو ای مه تا کی
دستم از گوشهٔ دامان تو کوته تا کی — گوش در گفتن شیرین تو واله تا کی
نظر از منظر مطبوع تو حیران تا چند

انچه دیدم بفراق تو ز بیداد عناد — از رقیبان ستم پیشه بدشمن نرساد
نیست دیگر بدلم طاقت تحمیل زیاد — بیم آنست دمادم که برآرم فریاد
صبر بیداد و جگر خوردن پنهان تا چند

تو و آن قامت دلجوی و رخ جان افروز — ما و از داغ غمت جان و دلی در تب و سوز
بود آیا شود از وصل تو بختم فیروز — تو سر ناز برآری زگریبان هر روز
ما زجورت سر فکرت بگریبان تا چند

آنچه در عشق تو ای ماه لقا حاصل ماست — مهر رخسار چو ماه تو در آب و گل ماست
تیغ ناز تو همین در صدد بسمل ماست — رنگ دستت ز حنا نیست که خون دل ماست
خوردن خون دل خلق بدستان تا چند

اینچنین گر گل رخسار چمن افروزی — سرو از جنبش ناز تو خرام آموزی
غافل از محنت وهبی ستم اندوزی — سعدی از دست تو از پای برآید روزی
طاقت خار جفا تا کی و هجران تا چند

❀ تخمیس بغزل خواجه حافظ شیرازی ❀

عشاق ترا نبود آن تاب شکیبایی — تنهایی با ایشان رو دل از همه بربایی
رحمست بمهجورت گر لطف بفرمایی — ای پادشه خوبان داد از غم تنهایی
دل بی تو بجان آمد وقتست که باز آیی

باز آ و غمت بنگر گز جور چه سانم کرد — وین آتش هجرانت افروخته جانم کرد
تنها که نه تنهایی بی تاب و توانم کرد — مشتاقی و مهجوری دور از تو چنانم کرد
کز دست بخواهد شد پایان شکیبایی

زین سان که چو تو نبود معشوق گل اندامی — نبود بغمت چون من بی سر و سرانجامی
شاید که کنی شادم از وصل به پیغامی — ای درد توام درمان در بستر ناکامی
وی یاد توام مونس در گوشهٔ تنهایی

جز خاک درش نبود بر چشم دلم مقصد — کانجا رسم آسایش بر جان و تنم بخشد
ترسم بره شوقش پای طلبم لغزد — صد باد صبا انجا با سلسله میرقصد
اینست حریف ای دل تا باد نپیمایی

کاهی زره دانش در وادی تعلیمیم — وز بیخردی کاهی مستخرج تقویمیم
کاهی بشوم پر دل که بیجگر بیمیم — در دائرهٔ قسمت ما نقطهٔ تسلیمیم
رای انکه تو اندیشی حکم آنکه تو فرمایی

دل جز مژهٔ جانان مفتون خدنگی نیست — در کیش وفا کشتن قربان تو ننگی نیست

غیر از تو بکس مارا صلح و سر جنگی نیست
ساقی چمن و گل را بی روی تو رنگی نیست
شمشاد خرامان کن تا باغ بیارایی

جانا بگلستانت این آب نمی ماند
وان نرگس فتانت در خواب نمی ماند
وان زلف چو ریحانت پرتاب نمی ماند
دائم گل این بستان شاداب نمی ماند
در یاب ضعیفان را در وقت توانایی

ساقی بنشاط امشب برباده کشان می ده
زان باده همان ساغر پرساز و پیاپی ده
خود نوش و بحیرانت با باد جم و کی ده
زین دائرهٔ مینا خونین جگرم پے ده
تا حل کنم این مشکل بر ساغر مینایی

از جوش تمنایت ان کو نه برآشفتم
کاحوال پریشانے از غیر تو ننهفتم
از بسکه بهجرانت بی تاب و خور و خفتم
دیشب گله از زلفت با باد صبا گفتم
گفتا غلطی بگذر زین فکرت سودایی

یاری که بود دائم پرسندهٔ احوالم
یکدم نبود غافل از من که همی نالم
مے بیند و میداند کز درد چها مالم
یارب بکه بتوان گفت این نکته که در عالم
رخسار بکس ننمود آن شاهد هرجایی

وهبی بغمش بوده کان لاله عذار آمد
بر نخل خزان دیده چون باد بهار آمد
جان و دل زارم را صبری و قرار آمد
حافظ شب هجران شد بوی خوش یار آمد
شادیت مبارکباد ای عاشق شیدایی

❀ برای دعوت محبی بکاغذخانه ❀

ای گل گلشن باغ عرفان
بلبل بزم صفاے یاران
بگلستان حضورت چو نسیم
زین طرف باد و زان صد تسلیم
عرضه اینست پس از عرض دعا
اینچنین است نیازم بشما
که بهار است کنون وقت صفاست
موسم گشت و گذار صحراست
جو یها آمده در جوش و خروش
نخلهای چمنستان گلپوش

بلبلان ناله کنان در گلشن
گلرخان نغمه زنان سوی چمن
بچمن گشته چمان سروقدان
همه افتاده بحیرت نگران
جمله یاران بذوق و عیشند
غیر از عیش نمی اندیشند
ما چرا خانه نشین میباشیم
بغم دهر حزین میباشیم
بشتابیم همه فرزانه
همچو احباب بکاغذخانه

بلب جوی روان خوش کنیم
همه اندوه فراموش کنیم

❀ ابتدای غزلیات در حرف الف نظیره بشوکت ❀

خدایا آب و رنگ لعل و گوهر ده بیانم را
در گنجینهٔ راز حقیقت کن دهانم را
زخود رفتم بیاد گردش چشم سیه مستی
که گردم سرمهٔ آهو غبار کاروانم را
نمیبالم زبی برگی خود چون بلبلان باغ
زتاب شعلهٔ گل دادم آتش آشیانم را
زشرم خامیٔ خود داغ برداغ خجالت شد
نمودم لاله را این سوزش زخم نهانم را

زحیرت حلقهٔ قمری بود نظاره ام وهبی
چو بینم در کنار دیگران سرو روانم را

❀ نظیره بصائب ❀

سرخ رو ی زر و زیور نتوان کرد مرا
کیمیا نیست قناعت برخ زرد مرا
بیم و امید ندارم که شدم خاکستر
آتش عشق تو گرداز دو جهان سرد مرا
نیست از وایهٔ غم طفل دلم را گریه
دایهٔ چرخ باین شیر بپرورد مرا
شیشهٔ خاطر عالم همه از یک کهرست
بدل خویش شکست آنکه ستم کرد مرا
نشمارد بمن آن نور رقمم در دفتر
گرد چون نقطهٔ بیرون شدهٔ فرد مرا
در بغل شیشهٔ بے باده چرا میگیرم
بار بیهوده شدست این دل بی درد مرا

زیب دستار کند چون گل و سنبل وهبی
هر که در گلشن معنی بکف آورد مرا

جان بجانان کی رسد جانان کجا و جان کجا
ذره است این آفتاب آن این کجا و آن کجا

دست ما گیرد مگر در راه عشقت جذبهٔ
ورنه پاے ما کجا و راه بیپایان کجا

در لب یار است آب زندگی یا حیرتم
خضر میرفت از پی سر چشمهٔ حیوان کجا

ترک جان کردم نهادم پا بصحرای طلب
تا درین وادی مرا از تن بر آید جان کجا

چون جرس با ناله عمری شد که ره طی میکند
تا رسد وهبی بگرد محفل جانان کجا

جوانی مگذرد یارب بکام دل جوانی را
که سازد کامیاب از خویش پیر ناتوانی را

بقتلم کوشی ای زیبا جوان و من درین حیرت
که از قتل کهن پیری چه خیزد نو جوانی را

تمام مهربانانرا بخود نامهربان کردم
بامیدی که سازم مهربان نامهربانی را

چه باشد جا دهی ای سرو سرکش در کنار خود
تذروی بی پناهی قمرے بی اشیانی را

مکن ازار بر جان وهبی آزرده جان دیگر
کزین افزون نشاید جست جان خسته جانی را

مهر رخسار و مه جبین شدهٔ
آفت دل بلای دین شدهٔ

مهر و مه را شکستهٔ رونق
غیرت آن و رشک این شدهٔ

دل زرشکم طپد چو بسمل باز
بهر صیدی که در کمین شدهٔ

پیش ازین دوست بوده ایم از مهر
دشمن من کنون زکین شدهٔ

من چنانم که پیش ازین بودم
تو ندانم چرا چنین شدهٔ

ننشینی چرا دمے با من
گرنه با غیر همنشین شدهٔ

غزلے گفتهٔ دگر وهبی
که سزاوار آفرین شدهٔ

قبلهٔ کوی تو درگاه نیازست مرا
طاق ابروی تو محراب نمازست مرا

دود آهے که برون از دهنم می آید
عجبی نیست بدل سوز و گدازست مرا

همه حال دل من در نظرش پنهان نیست
که بطرف نگهی محرم رازست مرا

گر ببندند حسودان در امید چه غم
در که فیض سحرگاه چو بازست مرا

منت ساقی و مطرب نکشم چون وهبی
اشک می ناله من نغمهٔ سازست مرا

❀ قطعه ❀

گر فاش شود عیوب پنهانی ما
ای وای بخجلت و پریشانی ما

ما غره بدینداری و شاد از سلام
گبران متنفر از مسلمانی ما

❀ در حرف با ❀

بلب جوی نشین آب روان را دریاب
همچنان رفتن عمر گذران را دریاب

راستیٔ سخن پیر چو تیر است عیان
اثر خم شدن پشت کمان را دریاب

طاس گرمابه که هر دم بکف ناپاکیست
انچنانست هم اقبال جهان را دریاب

گل رعنا بچمن آمده با کاسے
در بهاران همین رنگ خزان را دریاب

فرصت یکدمهٔ دهر بود زود گذار
بیقرار آمدن باد وزان را دریاب

دامن عصمت یوسف شده از دست که چاک
از پس پرده چنان مکر زنان را دریاب

زنے خامهٔ وهبی نواهاے عجم
نغمهٔ دور روان وصف همان را دریاب

بسیه روزیٔ فکر خط جانان امشب
دل سوداززده شد واله و حیران امشب

من بتاریکی هجران شمارم انجم
بکدام انجمنست آن مه تابان امشب

شد ز آشفتگی طیف خیال زلفش
همه در دیدهٔ من خواب پریشان امشب

بفلک رفت و شهاب آمده بردیو رقیب
شرری جست گر آه دل سوزان امشب

تا بصبح از غم هجرش چو چراغی بودم
بدل سوخته و دیدهٔ گریان امشب

یاد کردیم خیال مه کنعانے را
بود کاشانهٔ ما کلبهٔ احزان امشب

روشن از روز شود بزم نشاط وهبی
ساغری گردهد آن مهر درخشان امشب

در حرف تا

داغ غم رخش بکل تر برابراست
این زخم دلپذیر مراسر برابراست

کی آبگینه پاره بسیم است یکبار
آینه رامکو که بان بربرابراست

ابروچه خوشنماست بران روی تابناک
اینجا هلال ومهر منور برابراست

انراکه کرده چشم سیه مست اوخراب
طرف نگاه وگردش ساغر برابراست

سنجیده شد بکفهٔ میزان مهرو ماه
حسنت بیوسف ای مه انور برابراست

گر میکند نمایش همدوشی قدت
از سرو این معامله نادر برابراست

دشنامهای تلخ زشیرین لبت مرا
درچاشنی بقند مکرر برابراست

دوری زجوی لطف کریمان بهشت ماست
چون آب رو بچشمهٔ کوثر برابراست

وهبی چراخراشش کنی کان سینه را
اکنون که قدر خاره وگوهر برابراست

دوش دیدم سالکی راروی بردیوار داشت
خوب فهمیدم که باتنهایی خود کار داشت

سیر سرتاپای خوددر بیخودیها کرده است
بی سروپای که کفش ازخار وموُ دستار داشت

لایق دلبستگیها نیست این دیر خراب
خانه پرداز محبت کی سر معمار داشت

نیست پرواز بلند یرا اثر دربال او
مرغ این گلشن هزاران آشیان برخار داشت

شهرگمنامی نداردسوز یاد وزهٔ
رهرو این ره کجاکی توشه بار هوار داشت

چشم پوشیدن بودعین صواب از هرچه هست
دیده کوخوابیده میبایددل بیدار داشت

فارغ البالی شود وهبی خموشی درجهان
درقفس دیدم که طوطی جای این گفتار داشت

زغمزهٔ چشم تویک تیر درکمان نگذاشت
که اول ازدل مجروح من نشان نگذاشت

زبیوفایی گل بود مرغ دل آگاه
گزان بگلبن این گلشن آشیان نگذاشت

زشوق دیدن آن گل ستم نگرکه شدم
رضا برخنهٔ دیوار باغبان نگذاشت

زنازبر دل پیروجوان درین محفل
کدام داغ که آن نازنین جوان نگذاشت

رسید کار بجایی که یار نگذارد
زلطف بردل من دستی وآسمان نگذاشت

شکایتی زسکانت نبود وهبی را
باستان تواش جورپاسبان نگذاشت

هرگزم امیدوبیم از وصل وهجر یار نیست
عاشقم عاشق مرا از وصل هجران کار نیست

هر شب از افغان من بیدار خلق اماچه سود
انکه باید ناله ام را بشنود بیدار نیست

گلشن کویت بهشت خرمست اما دریغ
گرهجوم زاغ یک بابل درین گلزار نیست

درحریمش بار دادم لیک دربیرون در
کرده ام جاتاچو آید غیر گویم یار نیست

هرکجا گلچهرهٔ بینم رقیبان گرد اوست
درگلستان جهان هرگز گل بیخار نیست

جایگاه بیغمیها وفراموشی زخلق
بهتر از بزم شراب وخانهٔ خمار نیست

سرعشق یار با بیگانگان وهبی مگوی
گوش این ناآشنایان محرم اسرار نیست

غزل منذیل که بصدر اعظم مرحوم راغب پاشاداده است

خورشید ازان بفرق فلک افسر زراست
گزروی مهربانیٔ خود ذره پروراست

از سوزهای غم هنرم شد زدل بدید
خوشبویٔ عبیر زمجمر باخگراست

بخت بدم که نیش خورم روز وشب ازان
برنده عقربست چه طالع چه اختراست

اید زنجهٔ دل دانشوران برون
ان نظم آبدار که همقدر گوهراست

گوید صریر خامه که وهبی زمن شنو
بخت سیه نوشتهٔ فرق سخنوراست

ازبخت تیره شکوهٔ بیهوده ناروا است
اکنون که وقت قدرشناسی داوراست

مارا برغبت وکرمش کامران کند
صدری که راغب هنرواهل پروراست

حرف غمت ازدهان ماجست
یا آتشی ازدهان ماجست

روجانب دام یاقفس کرد
هرمرغ کزآشیان ماجست

یک یک زنشان فراتر افتاد
هرتیرکه ازکمان ماجست

آتش بسپهر زد شراری / کز آه شررفشان ما جست
غیر از که شنید راز عشقت / حرفی مگر از زبان ما جست
زینسان که رود نسیم بر گل / تیر تو ز استخوان ما جست

وهبی چو شرارهٔ که ناگاه
ز آتش جهد از میان ما جست

❀ قطعه ❀

این چرخ که آبگینه رنگ آمده است / با اهل دل از ازل بجنگ آمده است
یا شیشهٔ دل از و بسنگ آمده است / یا سنگ از و بپای لنگ آمده است

❀ دیگر ❀

جام طربم ز بخت آشفته بریخت / اشک از مژه ام چون در ناسفته بریخت
دردا که ز شاخ در گلستان مراد / گلهای امیدم همه نشکفته بریخت

❀ دیگر ❀

با من که رخم شکسته رنگ آمده است / هفت اختر و شش جهت بجنگ آمده است
بر مرغ دلم که آشیان دگر است / این قفس فراخ تنگ آمده است

❀ دیگر ❀

در وادی عشق کز جهانی دگر است / ارضی دگر است و آسمانی دگر است
هر قافله را راه درین بادیه نیست / این بادیه را کاروانی دگر است

❀ دیگر ❀

گل راز نشاط می نابے بودست / هر مرغ غزلخوان خرابے بودست
هر شاخ گلی ساقی مینا بکفی / هر لاله پیالهٔ شرابے بودست

❀ دیگر ❀

گلزار و میست و مطرب و مهتابست / عیش و طرب آماده و غم نایابست
دلبر بکنار و ساغر باده بکف / چشم بد آسمان مگر در خوابست

❀ دیگر ❀

شادی و طرب بعهد ما نایابست / در ساغر ما بجای می خونابست
زین ورطه نمیبری برون رخت ای دل / طوفان و شبست و کشتی و گردابست

❀ دیگر ❀

این یار که طرح مهر با یاران ریخت / از دیدهٔ یاران ز غمش باران ریخت
دیدے چگونه دم زد ز وفا اول / آخر بچه سان خون وفاداران ریخت

❀ دیگر ❀

در باغ طرب نهال امید که کشت / کز باد غم آخر گلش آشفته بگشت
ایام شباب و عهد شادی افسوس / چون باد بهار آمده چون برق گذشت

❀ دیگر ❀

از عشق که زد است برلبم مهر سکوت / هر دم رسدم بر دل و جان قوت و قوت
من بندهٔ عشق و مذهب و ملت من / عشقست علی ذلک احیی واموت

❀ در حرف ثا ❀

چو نقل بوسه نباشد بود شراب عبث / چرا کنم جگر خویش را کباب عبث
بمعنی خط و خالش کنیم دقتها / که بهر ما ننوشتند این کتاب عبث
مکن بپردهٔ گیسو رخت ز من پنهان / بروی مهر منیر است این نقاب عبث
اگر بکنج خیال ترا نمی شاید / چرا بخانهٔ دل میکنی خراب عبث
ببستر دگران خسبد آن مه امید / نمی روم همه شب از غمش بخواب عبث
ز گریه بار نیاورد این نهال امل / بنخل خشک همین داده ایم آب عبث
خموش باش که او را کنی همین الزام / بمدعی معاند مده جواب عبث
بیک نظارهٔ فنای جهان را فهمید / نبست دیدهٔ خود را چنین حباب عبث

ببست نالهٔ جانسوز عاشقان وهبی
ببزم یار نوای نی و رباب عبث

در حرف جیم

دلم بناوک مژکان او چو شد آماج
چرا بغمزهٔ تاتار میکند تاراج

چنان ماهلقا کودکی زمادر چرخ
ندیده پیره زن دهر گشته تا بازاج

بدرد عشق حکیمان گفته اند همه
ز وصل یار دگر نیست آزموده علاج

امید بوسه کنم من ز شوخ مغبچهٔ
که او هنوز بشاهان نداده است خراج

مکن بکعبهٔ دلها خراب تا نشوی
بحشر قافله سالار موکب حجاج

تسلی دل حاسد ز مقبلان اینست
که بهر دولت ایشان بگوید استدراج

کساد در سخن جاهلان رسد وهبی
همیشه کالهٔ عرفان بود بقدر رواج

❀ در حرف حا ❀

هست پنهان مهرها در پردهٔ اسرار صبح
روشنست انوار فیض از مشرق دیدار صبح

از سر شب تا سحر آه حزینان میوزد
میگشاید زین صبا گلغنچهٔ گلزار صبح

عکس انوار تجلیها دران صور تماست
چشم شبخیزان بود آیینهٔ رخسار صبح

بگذر از پرتو نمائی دروغ بی ثبات
کز فروغ صدق باشد روشنی در کار صبح

تا بکی خواب فراموشی ترا شب در گذشت
گشت از موی سفیدت آشکار آثار صبح

در دل شبها بپاش اشک پشیمانی تو هم
ژاله افشانست هر جا ابر رحمت بار صبح

منت ساقی مکش بهر صبوحی هر سحر
جام خورشید است وهبی ساغر سرشار صبح

هر صبح باکشادگی دل کشم صبوح
باشد مرا ز درگه پیر مغان فتوح

من پندها گرفته ام از پیر میکده
با نصح زاهدان نکنم توبهٔ نصوح

در عاشقیست زندگی جاودان مرا
چون عشق نیست وایه مرگست عمر نوح

بیهوده است کلفت تن پروری ما
مهمان بی تکلف این خانه است روح

دلرا چنین سانحهٔ سر معنوی

وهبی

وهبی ز فیضهای ابد میکند سنوح

مطربا بزم مراد دور روانست قدح
که بود راحت ارواح چه جانست قدح

با گدایان دهد جوش نشاط شاهی
دستخوش جم و پرویز جهانست قدح

غنچهٔ تازه چه خوبست بشاخ گلها
در کف ساقی گلچهره چنانست قدح

حیف باشد اگر آن زاهد بدخو شکند
که دعا کردهٔ صد پیر مغانست قدح

خبر بوسهٔ لعل لب دلدار دهد
بسلام از دهنش مژده رسانست قدح

نیست بیهوده حبابش که بصد چشم مدام
برخ ساقی گلرو نگرانست قدح

گلشن میکده راهست بهار جاوید
که گل فصل زمستان و خزانست قدح

انجمنها ز سبکروحی او خوشحالند
گرچه با همسری رطل گرانست قدح

پایمالم ز خمار غم دوران وهبی
که درین بزم بدست دگرانست قدح

❀ در حرف خا ❀

گرد بزم عیش ما را شورش ایام تلخ
جامها نوشیم از غم صبح تلخ و شام تلخ

سینه را پرشور میسازد که غم هردم چنین
میچکد از دیدهٔ ما گریهٔ آلام تلخ

در مذاق عاشقان با چاشنی دیگر است
از لب شیرین جانان گر بود دشنام تلخ

بوسهٔ آن نونهالم لذت نوباوه داد
گرچه میگویند باشد میوهای خام تلخ

زهرهای چشم شوخش را شکر خوابش برد
با شکر گردد گوارا گر شود بادام تلخ

بگذر از من آن لب شیرین را جان میدهم
زاهدا آید بدل این پند بیهنگام تلخ

شکوه از غم نیست اهل درد را وهبی چو من
می نباشد در مذاق رند درد آشام تلخ

❀ در حرف دال نظیره بصائب ❀

کی دل آگه ز سوی دیده روشن میشود
این شمالی خانه مستغنی ز روزن میشود

مهر روشندل ندارد از نم شبنم گزند
در چراغ سینهٔ صافان آب روغن میشود

هر که چون موری بخرسندی گزیند گوشهٔ | نیمهٔ ارزن بچشمش به ز خرمن میشود
حاجت زخم دگر نبود ستم کیشانرا | نیش من آه پایمالان خار دامن میشود
رهروی کو از سبکباران بود در کاروان | در شبستانها چراغش چشم رهزن میشود
گردهن چون غنچهٔ تصویر داری بسته لب | نوبهار بیخزانت رشک گلشن میشود
پیشهٔ گردون شکست شیشههای طبع ماست | زنگی خودبین چنین آیینه دشمن میشود
همچو عنبر نعل در آتش بود اهل هنر | سوزها در سینه ام از دانش من میشود

گر چنین صائب بود افکار وهبی دور نیست
پیرو دانادلان استاد هر فن میشود

❀ این هم نظیره با اوست ❀

برزم امشب مگر آن آفت خونخوار می آید | که بوی خون ز چاک هر در و دیوار می آید
سپند شعلهٔ جواله شد از بسکه دلسوزان | نمیدانم کدامین آتشین رخسار می آید
بیاد حلقهٔ زلفش اگر از خود روم یکدم | برون از هر سر مویم هزاران مار می آید
چرا ناز مسیحا میکشد دلخستهٔ عشقش | علاج درد ما زان دیدهٔ بیمار مے آید
صبا از طره اش بوی که ملک چین را آورد | هنوز از عقدهاے نافهٔ تاتار می آید
بده همچون گل تر رنگ و بوی برگ هستی را | که در گلزار عالم آدمے یکبار می آید

چو خورشید آنکه هر شب یکدو ساغر میکشد وهبی
ز جیب صبح با پیمانهٔ سرشار مے آید

بتان نخست چو در دلبری میان بستند | میان بکشتن عشاق ناتوان بستند
دعا اثر نکند گر ز درم تو چون رانده | بروی من همه درهای آسمان بستند
فغان که مدعیان از جفا برون کردند | مرا ز شهر تو و راه کاروان بستند
مگر میان بتان روی آن صنم دیدند | که اهل صومعه زنار بر میان بستند
باشیانه نبستند عندلیبان دل | اگر دو روز درین گلشن آشیان بستند
در آمدند ز هر سو چنانکه گلچینان | در چمن همه بر روی باغبان بستند

جفا

جفا کشان سخنان داشتند با تو ولی
چو وهبی از ادب عاشق نهان بستند

❀ نظیرهٔ شیخ سعدی ❀

ای پری چهره خودارای ز نسیان تا چند | تو بخود سازی و ما دیدهٔ حیران تا چند
محرم گلشن بزمت همه غیر از من زار | من و محرومی از آن سیر گلستان تا چند
بتمنای وصالت همه شب تا بسحر | سیل اشکم رود از دیده بدامان تا چند
زلفت از باد صبا سلسله جنبان تا کی | عاشق سوخته ات بی سر و سامان تا چند
تا بکی دست من از حسرت دیدار بسر | تو باغیار چنین دست و گریبان تا چند
نیستم یوسف کنعانی و در مصر عزیز | با من این سینهٔ پر کینهٔ اخوان تا چند
بغمش حیرتم از دیدهٔ خون افشانست | نیست دریا و در او این همه طوفان تا چند
جای رحمست کرم رخصت دیدار دهی | من دلخون شده را طاقت هجران تا چند

بلبل و قمری این باغ نوایاب از تو
بینواے تو بود وهبی نالان تا چند

❀ قطعه ❀

یکلحظه کسی که با تو دمساز آید | یا با تو دمے همدم و همراز آید
از کوی تو گر سوی بهشتش خوانند | هرگز نرود وگر برود باز آید

❀ دیگر ❀

کی غم رود از دلم مگر می برسد | کی جان بتن آید مگر وی برسد
کی در شب غم کسی بفریاد دلم | از همنفسان رسد مگر نی برسد

❀ دیگر ❀

گفتی بدلم از غم عشقت چه رسید | وز دست تو دل و دیده درین غم چه کشید
عشق آمده ذره ذره در دل بنشست | دل خون شد و قطره قطره از دیده چکید

❀ دیگر ❀

وقتست دی ازمیان کناری کیرد
کل آید و در چمن قراری کیرد
خوش وقت کسی بود که مستانه بباغ
در پای کلی دست نکاری کیرد

❀ دیکر ❀

خوبان همه عاشق وفادار کشند
بس بی کنه این قوم جفاکار کشند
ای دل سرخود کیر وازین کوی برو
ورنه دوسه روز دکری زار کشند

❀ دیکر ❀

دل باخته کم رنکی ماهش نکرید
نمناکی مژکان سیاهش نکرید
درکلبن آرزویم ازپاتاسر
وزدیده نکه کردن واهش نکرید

❀ درحرف ذال ❀

مراست زان لب شیرین همه خطاب لذیذ
بود زتلخی دشنام او جواب لذیذ
شداست مجلس ما تلخ کرکنی مددی
بنقل بوسه لعلت بود شراب لذیذ
زشور عشق دل سوزناکرا اثریست
که میشود زنمکسود کی کباب لذیذ
بفکر آن لب شیرین خفته ام امشب
که شد بدیده خمر تکشیده خواب لذیذ
چنین که زهر ندامت خورم دم پیری
کذشت عمر زغفلت چو در شباب لذیذ
کناه اکرچه بذوقست درجهان شیرین
ولی بخوانچه محشر شود ثواب لذیذ

اکرچه مجلس یاران خوش بود وهبی
مراست ازهمکی صحبت کتاب لذیذ

❀ درحرف را ❀

جامهار ابده ای ساقی کلرو سرشار
تابکی میکشم این دردسر از رنج خمار
نوبهاراست روم سوی چمنها چون آب
بامیدی که کشم سروروانی بکنار
من ازین باغ همین غنچه لبی میخواهم
نیستم عاشق کلهای چمن همچو هزار
هست ازعنبر خالش بمشامم بویی
بید ماغم کند آمیزش مشک تاتار
کر بخواهی که رخ ماه امیدت بینی
همچو نجم سحری باش بچشم بیدار

مکن اندیشه زبردار شدن چون منصور
بهرحق کویی خود پرده زپیشت بردار
کرم بدمنشان زهرهلاکست مرا
بهرتریاک جهان هضم کنم منت یار
آخرکار فتادند بخاک خواری
دیده ام رتبه بلندان جهانرا بسیار

نیک وبدرا همه ازبخت شناسم وهبی
نکنم شکوه بیهوده زچرخ غدار

درخرابات مغان بنشین زدوران غم مخور
کربود این کنبد فیروزه ویران غم مخور
نقدعمر کل چو صرف خنده یکروزه شد
کرنمی باشی درین کلزار خندان غم مخور
خون دل خوردن بود بهتر زخوان خسروان
درکدایی بهر نعمتهای الوان غم مخور
همچو یوسف باعزیزی بکذری ایام را
پاک دامان شو زتنکیهای زندان غم مخور
بوی پیراهن رساند کلبه احزانرا
هست چون پیک صبا ازماه کنعان غم مخور
دروصال یار ازبیم فراق ایمن مباش
باامید وصل دل خوش کن زهجران غم مخور
شکر کن کر میشوی محسود کان هم نعمتست
درخور غم نیست ازطعن حسودان غم مخور

نوبهار آمد بکلشن براب جوی نشین
باده کلرنک خور وهبی بخوبان غم مخور

❀ قطعه ❀

چشم بیدار واخترم خفته نکر
آشفتکیم زبخت آشفته نکر
درکلبن آرزویم ازپاتاسر
پژمردکی غنچه نشکفته نکر

❀ دیکر ❀

بازآ وبکنج فرقتم فرد نکر
واز دردفراق چهره ام زرد نکر
ازمرک دوای دردخود میجویم
بیمار نکر دوا نکر درد نکر

❀ دیکر ❀

ای دوست اسیر دشمنم فرد نکر
وزدوری توچنین رخم زرد نکر
حالم تبه ازطالع نامرد ببین
روزم سیه ازاخترشب کرد نکر

❀ دیگر ❀

ای کل زبی قتل من خسته جکر	چون سرو کمر بستی و ترسم که اگر
بینی کفنم چو لاله آغشته بخون	ریزد همه ارغوانت از نرگس تر

❀ در حرف زا ❀

مردمی را نشود غمزهٔ شوخش همراز	کی نگهدار بود راز کسان غماز
از سر کویش اگر سوی بهشتم خوانند	نروم گر بروم زود همی آیم باز
در چنین شهر چه سودست ز دیوانگیم	کودکی نیست که باشد بسرم سنگ انداز
چون کند نالهٔ عشاق حزین بیدارش	آنکه خوابیده بصد ناز و نوای شهناز
مشو از دیدهٔ خسبیدهٔ شوخش ایمن	بهر نخچیر بود دوخته چشم شهباز
سوی میخانه روانیم تو مارا بگذار	زاهدا در صف رندان نشود پیش نماز
روشنست اینکه بلاهای بلندی بقفاست	کی رها یافته شد شمع سرافراز زگاز
شد خراشیده زناسازی زاهد گوشم	مطربا بزم مرا بانی خوش نغمه بساز

جوش عشقست همه نشئهٔ نظمم وهبی
که چو حافظ شده ام مست شراب شیراز

❀ در شیراز گفته است ❀

مرا از اصفهان خوشتر نماید کشور شیراز	که دیدم ناز و خوبی را فزون در دلبر شیراز
بگلگشت مصلا زندگی تازه می بخشد	ز دست ترک شیرازی می جان پرور شیراز
نوای عاشقان باشد بباغ دلگشا بلبل	رخ خوبان بود آنجا گل رنگین تر شیراز
شمیم جعد گیسوی جوانان دلاویزش	خوش آمد در مشام من ز مشک و عنبر شیراز
بجنبشهای رقص و عشوه سازی بر زمین آرد	ز گردون چنگی ناهید را بازیگر شیراز
بلند است آنچنان هم گردن بلور خوبانش	صفا بخشست زانرو شیشهٔ بالاسر شیراز
چسان نبود در انجام دمان بیهوش از حیرت	که باشد هر پسر مستانهٔ رز دختر شیراز
روان شد اشکها از دیده ام چون جوی رکناباد	بپای سروقدان تا بصحرا از در شیراز

خیال دلکشم وهبی بایران هم مسلم شد
رقم داد از سر تحسین بدستم داور شیراز

❀ قطعه ❀

برداشته شد نقاب از دختر رز	در پرده شد آفتاب از دختر رز
شهریست پر انقلاب از دختر رز	زیبا پسر آن خراب از دختر رز

❀ در حرف سین ❀

از غم آتش هجر تو چنانم که مپرس	همه شب شمعهٔ افروخته جانم که مپرس
بکسلد رشتهٔ شوقم بهراس خنجر	تار پیوستهٔ آن موی میانم که مپرس
خوب فهمیده ام آسایش درویشی را	تکیه در خانقه پیر مغانم که مپرس
کعبهٔ کوی ترا خویش رسانم شاید	من درین بادیه چون ریگ روانم که مپرس
نتوانم که برون آورم از لب پاسخ	با غم دهر چنان بسته زبانم که مپرس
همسر کوه بلندست علو قدرم	آنچنان بر دل حساد گرانم که مپرس

بخیال شکر بوسهٔ لعلش وهبی
تر زبان طوطی شیرین بیانم که مپرس

فکر آن قد سهی سرو روان مارا بس	همچو قمری ز غمش آه و فغان مارا بس
بالب خشک نشینیم بدریا چو صدف	قطرهٔ چند ز نیسان بدهان مارا بس
هر بهاری که رسد هست خزانش در پی	عبرت از شادی و اندوه زمان مارا بس
همچو گلچین بهمه دست درازی نکنیم	غنچهٔ زین چمنستان جهان مارا بس

سخن تازه دهد ذوق جوانی وهبی
پیر گشتیم اگر طبع جوان مارا بس

❀ قطعه ❀

در کشور عشقست دیاری که مپرس	دوشینه مرا فتاد کاری که مپرس
در گلشن حسن گلعذاری دیدم	در پای دلم شکست خاری که مپرس

در حرف شین

در جهان با سینهٔ صدچاک همچون شانه باش
سر بهم پیوستهٔ گیسوی هر جانانه باش

سایه ات گردد بفرق پادشاهان سایبان
بال همت باز کن همچون همایی لانه باش

سینهٔ بی عشق را بنیاد آبادی کجاست
بهر گنج شایگانی با دل ویرانه باش

تا نمیسازد ترا اندوه دوران پایمال
بوریای صفهٔ آسایش میخانه باش

جویها جوشیده هر سو از خروش نوبهار
درچنین وقتی تو هم با نعرهٔ مستانه باش

راز عشق خویش را بلبل زنالش فاش کرد
با دل پرسوز بی آواز چون پروانه باش

جوهر خود را چو مرجان رنگ دلجویی بده
گر نباشی ساغر می سبحهٔ صد دانه باش

خویش را پر نشئهٔ سرشار کن مانند می
که بمینا زیور و که رونق پیمانه باش

بیوهٔ دنیای دون پسماندهٔ صد شوهر است
دست شوی از مهر او با همت مردانه باش

از پی خویش و تبارت خویش را رسوا مکن
آشنای خلق شو از قوم خود بیگانه باش

این جواب آن غزل وهبی که صائب گفته است
هر کجا دام تماشایی که بینی دانه باش

کند گردن سنگیری تار گیسوی پریشانش
دل افتاده بیرون آید از چاه زنخدانش

بیاد چشم آن لیلی نگه رفتم بصحرایی
که از مجنون گریزانند با وحشت غزالانش

نمیدانم چسان خود را رهاند آن مه کنعان
رسد روزی اگر این دست کوتاهم بدامانش

بگلشن بشنویم امروز نالشها فزونتر شد
مگر دیدند تا که عندلیبان روی خندانش

ندیدم میزبانی همچو این چرخ سیه کاسه
همه از خوردنی منتش سیر است مهمانش

چو راغب هست در عالم بکالای سخن وهبی
چرا اکنون فروشی پیش نادانان ارزانش

فروغ مهر و مه هر روز و شب از عالم بالا
بخاک درگهش افتد ز بهر بوس دامانش

قطعه

بمیرے زغمها شوی گر بهوش
زمن آز موده دوا یے بکوش

بسوے چمنها کنارے بگیر
بخوبان شراب پیاپی بنوش

در حرف صاد

آن مه رقاص چون دامن فشان آید برقص
دل زشوقش میطپد از سینه جان آید برقص

چنگی و ناهید را مشکر بود در بزم او
با دف خورشید و ماهش آسمان آید برقص

چشم شوخش گر نگاه سرمه ریزی میکند
همچو گرد باد ملک اصفهان آید برقص

بهر شمع از سوختن پروانه را کی هست باک
بر سر نار غمش عاشق چنان آید برقص

با کرانجانی خود این زاهد سالوس هم
از دو یک پیمانه دامن در میان آید برقص

شیوه انگیز ست هر حرفم چنین با نازکی
کز بیان جنبش جانان زبان آید برقص

خامهٔ وهبی بدستش آن نی خوش نغمه است
کز نوای رو جنبش او جهان آید برقص

قطعه

نی و مے مطرب و ساقی رقاص
همه آماده و یاران زخواص

بلبل و جوے و چمن هم تنها
چشم بد دور ازین مجلس خاص

در حرف ضاد

کوشش تن پروری نیست زانسان غرض
تن چو زخاکست شد پرورش جان غرض

توبه ز مینا بود زود شکن زاهدا
بسکه ترا چیست از توبه ز رندان غرض

غمزهٔ جلاد او تیغ ز ابرو کشید
کشتن عاشق مگر هست بجانان غرض

خاطر عشاق را جمع نسازد چو باد
چیست ندانم ازین زلف پریشان غرض

گردش پیمانه و جنبش مستانه است
رند می آشام را از همه دوران غرض

بهر تماشای آن سرو روان شد چو جوی
نیست با فتاده اش سیر گلستان غرض

خسروی خویش را عرض بحاسد کند
ورنه بوهبی دگر نیست ز دیوان غرض

قطعه

باطول وعرض درد دل خویش کرد عرض
بیچارهٔ که پر شد از آهش سما و ارض

بهر خدا اگناه بود گر نمید سے
بر گردنت ادای دو دیک بوسه است فرض

❀ در حرف طا ❀

چون کلف تیره برروی چو ماهست خط
صفحهٔ امید را نقش سیاهست خط

مصحف حسنش پر از نکتهٔ باریکهاست
نیست ز معنی تهی جای نگاهست خط

روشنیٔ چشمهٔ خضر بظلمت بود
لعل روانبخش را نور سیاهست خط

حسن گلوسوز او خانهٔ دلرا بسوخت
از اثر دود آن آتش آهست خط

سینه سفید از یمن روی چو گل سرخ رنگ
آن چمن عشوه را سبز گیاهست خط

صفحهٔ رخسار را رونق دیگر دهد
بسکه طرازندهٔ رقعهٔ شاهست خط

صورت حشر است از ان چهره بوهبی عیان
حسن عمل عارضش رنگ گناهست خط

❀ قطعه ❀

مصحف روی ترا دانهٔ خالست نقط
هم کشیدند بر او بسملهٔ خوب ز خط

آیت حسن بخوانیم ازان بی کم و کاست
نبود در قلم احسن تقویم غلط

❀ در حرف ظا ❀

هست از خوبان مرا با رنجش اغیار حظ
نیست نزد عندلیبان از گل بیخار حظ

عاشق بر درد خرسندست با یاد لبش
میکند از صحبت دارو دل بیمار حظ

ما بسیر زلف پیچاپیچ او خواهشگریم
دیگرا نرا گر نباشد از نگاه مار حظ

بهرهٔ نبود بزاهد از فروغ حسن او
کور کی میباید از خورشید پر انوار حظ

دلپسندیٔ نگاران نزد ما با جلوهاست
غافلست انکس که گرد از صورت دیوار حظ

باحواسم هریکی را از خیالش هست ذوق
دیده تنها میکند از لذت دیدار حظ

نظم وهبی را کهر سنج سخن داند که چیست
کی بناموزون طبعان بخشد این اشعار حظ

❀ قطعه ❀

مراز دیدهٔ جانانه هست این ملحوظ
که باشد از نظر مردمان بد محفوظ

کهی کند نگهی سوی من بغمزهٔ شوخ
شوم بحسن نظرهای او قرین حظوظ

❀ در حرف عین ❀

هر که میباشد بشبها با دل سوزان چو شمع
میکند در بزمها سیر رخ جانان چو شمع

روشنست باشد که زود انجام گردد رفعتت
گر شوی بالانشین در محفل دوران چو شمع

اهل دولت را بشبها خواب آسایش کجاست
بر سر تاج زر خود میشود لرزان چو شمع

بر سر فانوس شد پروانه سرگردان دریغ
آن رخ پرتاب را از ما مکن پنهان چو شمع

انکه شد امشب چراغ روشن بزم دگر
من ز هجرش بوده ام با دیدهٔ گریان چو شمع

ساقیا با شبچراغ جام بلورت شبی
کلبهٔ تاریک ما را باش نور افشان چو شمع

پرتو گفتار وهبی انجمنها را گرفت
روشنی باید ازان هر شب دل یاران چو شمع

❀ قطعه ❀

بسر زلف تو شد دلها جمع
تا بکی خود نشوے با ما جمع

رحم کن بهر پریشانیٔ ما
تو باشیم همین تنها جمع

❀ در حرف غین ❀

من نمی کردم ز تیغ غمزهٔ او جان دریغ
گرد مردمکش نگاهش راز من جانان دریغ

گشت از تاریکی خط لعل جانبخشش نهان
تشنه لب ماندیم ما زان چشمهٔ حیوان دریغ

چون کتان با سینهٔ فرسوده ایم از حسرتش
روی خود ننمود ما را آن مه تابان دریغ

اشکهای خویش را در شوره زاری ریختم
دانهٔ حاصل نشد زین رشحهٔ باران دریغ

می بزم دیگران نوشد چنین بیهوده من
سینه را از آتش عشقش کنم بریان دریغ

کشتم از قربانیان عیدگاه جلوه اش
روی آن مه را ندید این دیدهٔ حیران دریغ

در کنار جوی اشکم سرو قدی جای کرد
من همین بیهوده کردم چشم را گریان دریغ

کی رهاند اهل دانش خویش را از نیش غم
در کف خار است دامان گل خندان دریغ

بود وهبی را بکنجه دلبران بهتر ز کنج
با دل ویران بیرون آمد از ایران دریغ

❀ قطعه ❀

اهل دل باشد ملول از سیر باغ
بلبلان نالان همه در خنده زاغ

گل گریبانچاک همچون عاشقان
مینماید در دل هر لاله داغ

❀ در حرف فا ❀

عشاق در گذر که جانان طرف طرف
بر راه خسروان چو گدایان طرف طرف

بهر سلام آن شه خوبان فتادگان
صف بسته اند واله و حیران طرف طرف

استاده اند بر لب جوی چو سروها
اکنون بباغ عشوه نمایان طرف طرف

ما هم رویم با تو بسوی برای عیش
رفتند عاشقان چو بخوبان طرف طرف

مشکی چو کاکل تو بچین و ختا نیافت
باد صبا که کشت شتابان طرف طرف

از چشم زخم کشته نگهدار دیده اش
با تیر و نیزه آن صف مژگان طرف طرف

وهبی. نو قماش سخنهای من روند
سوداگران کالهٔ عرفان طرف طرف

❀ قطعه ❀

آنکه راهست دل چو آینه صاف
نکرد هم بدیدهٔ انصاف

بهر انشا و شعر من گوید
به ز آثار صائب و وصاف

❀ در حرف قاف ❀

شد لوح سینه ام همه فصل خطاب عشق
از خط و خال یار نوشتم کتاب عشق

بوی دگر دهد بسر خوان درد و غم
باشد ز لخت لخت جگر ها کباب عشق

شبخیز شو ز شوق رخ تابناک او
کاید برون ز مشرق دل آفتاب عشق

بسیار هست همنفسان همچو نی ولی
ناید ز نالهٔ همه بوی شراب عشق

هر گوش آشنای نوایش نمیشود
در پرده هاست نغمهٔ تار رباب عشق

کی میرسد بگنج فراوان در دها
معمورهٔ دلی که نباشد خراب عشق

در شوره زار سبز شود تخم آرزو
باران فیض بارد اگر از سحاب عشق

چون موی ناتوان که همیشه بر آتشست
کی رسته میشود دلم از پیچ و تاب عشق

تا خویش را بانه روی برد چنین
سیماب کشته است دل از اضطراب عشق

چشم کشاده بایدت از بهر سیر یار
دشوار نیست ورنه کشاد حجاب عشق

وهبی بمرغهای غمش لانه میکنم
گر همتی رسد بسرم از جناب عشق

تو پنداری بذوق وصل شادان میشود عاشق
نمیدانی که خرم دل بهجران میشود عاشق

سرشک تلخ فرهاد است جوی شیر ازان هردم
زشوق لعل شیرین تو گریان میشود عاشق

کجا جمعیت خاطر بدور زلف مشکینت
صبا گر آورد بویش پریشان میشود عاشق

مگر طاقت نیارد شوخی اطرف نگاهش را
بصحرا چشم بر چشم غزالان میشود عاشق

ز تاب شمع بزم آرا نه تنها سوخت پروانه
بمعشوقش چنان پیوسته سوزان میشود عاشق

بدست ناامیدی چاک سازد دامن خود را
اگر بیچارهٔ ماه کنعان میشود عاشق

ندارد طاقت گفتار در نزدیکیش وهبی
چو دور افتد ز بزم او پشیمان میشود عاشق

بالاتر از سپهر بود آستان عشق
بر عرش گنبدیست مگر آسمان عشق

هر چیز با زبان خودش یاد میکند
هر ناشناس لیک نفهمد زبان عشق

بارش چو تنگ سرمهٔ بخت سیاه ماست
بی ناله میشود جرس کاروان عشق

بود براه درد و غمش توشهٔ دگر
خون جگر خورند همه رهروان عشق

رعنا گلیست کو بگلستان دل رسد
رنگین بود همیشه بهار و خزان عشق

صد لخت کشته است جگر اهل درد را
یاقوتهاست آنکه نهان شد بکان عشق

خود را فسانه سازد و بر سوی کوه و دشت
از قیس و کوهکن میشود داستان عشق

با نقدهای ناسره جرئت نداده اند / ورنه نبسته اند برویت دکان عشق

لالست هر زبان زگفت وشنید او
وهبی مگر بود قلمت ترجمان عشق

❀ قطعه ❀

همین زمیکدهٔ کهنه طاق هفت طباق / امیدوار صفاییست کاین دل مشتاق
زدست ساقی سیمین ساق می بکشد / کند کهی سنکهی هم بکردن براق

❀ درحرف کاف ❀

خروش کریه امستانه است کریه تاک / ببایدآکهی از فیض دیدهٔ نمناک
بود بدیدهٔ تر سبز کشت زار امل / که آبیاری باران بجوید این سرخاک
زکرد سیل یم صاف تیره رو نشود / زحادثات زمانه چه باک بردل پاک
برای خندهٔ یکروزه چون کل سوری / مشوز سوک درین بوستان کریبانچاک
ازان همیشه روانم بسوی عالم آب / که سوزهاست بسینه زشعلهٔ ادراک
فریب دشمن جان را مخور بتزویرش / چه سود زهر بود کر بصورت تریاک
بحرف باده میالا زبان خود زاهد / دهان تانکنی پاک با سر مسواک
بفز بهیست پسندیده کشتن نخچیر / مراچسان کند آن شهسوار در فتراک

زآتشین سخنهای سرکشم وهبی
بسوزشند حسودان چون خس وخاشاک

❀ قطعه ❀

در بزم تو غیر سوزدم زآتش رشک / کلکون کندم چهره بخوناب سرشک
آیدز دلم رود زچشمم شب وروز / چون نی همه ناله چون صراحی همه اشک

❀ درحرف لام نظیره بصائب ❀

چو نرکس آنکه بغفلت کند نظارهٔ کل / نکرد دیدهٔ خود روشن از ستارهٔ کل
درین چمن نبود خنده بادل بی درد / نموده است زهر داغ آشکارهٔ کل

هوا ببوی صبا خوب وبلبل از شادی / پرنده رقص نماید بچار پارهٔ کل
بهار عمر کذارنده خرمی دمیست / ندیده است کسی خندهٔ دوبارهٔ کل
زفیض پاک نهادی چو ژاله صافدلان / بآفتاب رسیدند از کنارهٔ کل
بناله جست زخوابش هزار زار امشب / رمیده است زخاری در استخارهٔ کل
جواب صائب رنکین خیال دشوار است / که خار وخس ندهد رونق نظارهٔ کل

بجای ژاله زکلکش کهر چکد وهبی
بود بکلشن تحسین کوشوارهٔ کل

❀ این هم نظیره باوست ❀

چیند مکر از پیرهنت دست صبا کل / هر صبح فشاند بکریبان هوا کل
از حیرت نظارهٔ این چهرهٔ کلکون / ماند بکف ناز تو چون رنک حنا کل
در کلشن جنت نفسا سیم کل از خار / کیرد نکه ماز سر خار جفا کل
در صورت شبنم عرق شرم بریزد / زان عارض خوی کرده بود غرق حیا کل
بلبل بچمنها نشنیده ست ونه دیده ست / همچون رخ رنکین تو یکخنده نما کل
از نیش غم اهل هنر آسوده نباشد / در پنجهٔ خار است باین حسن وبها کل
مکشا دهن خویش درین باغ چو غنچه / کز غارت کلچین نتوان یافت رها کل
خوابیده دلان عقده زدل باز نکردند / بافیض سحرکاه بود دیده کشا کل
جوید نم لطفی مکر از عالم بالا / هر صبح چنین باز کند دست رجا کل
بالطف سخن نرم شود سخت دلان هم / روید اکر از خاره بامداد هوا کل
پر سوختهٔ آتش شوقیم چو بلبل / پیدا شود از تودهٔ خاکستر ما کل

تقلید بصائب چه خیالست که وهبی
رنکین سخن اوست بفرق شعرا کل

❀ قطعه ❀

پر کشته از شراب غم او بسینه دل / مانند شیشه ایست که مملو بسینه دل

آنجا خیال سرو قدش ریشه گیر شد
شکل صنوبر یست از انرو بسینه دل

در حرف میم

بیمهری اگرچه بیوفاهم
جور از تو نکو بود جفا هم

در وصل چو هجر سوزدم جان
از درد بجانم از دوا هم

بیگانه و آشنا ندانی
بیگانه کشی و آشنا هم

ای گل که ز هر گلی فزونست
در حسن رخ تو در صفا هم

پیش که برم شکایت از تو
از خلق نترسی از خدا هم

شد فصل بهار و بلبل و گل
در باغ بعشرتند با هم

جانا ستم است اگر نباشیم
چون بلبل و گل بباغ ما هم

بس تجربه کرده ام ندارد
آه سحری اثر دعا هم

جز وهبی بینوا دران کوی
شاه آمد و شد چنین گدا هم

از اصفهان بشاهزادهٔ ایران نوشته بود

مپرس ای گل زمن کز گلشن کویت چسان رفتم
چو بلبل زین چمن با ناله و آه و فغان رفتم

نبستم دل بمهر دیگران اما ز کوی تو
ز بس نامهربانی دیدم ای نامهربان رفتم

منم آن بلبل مهجور کز بیداد گلچینان
بدل صد خار خار عشق گل از گلستان رفتم

منم آن قمریٔ نالان که از بس سنگ بیدادم
زدند از هر طرف از باغت ای سرو روان رفتم

بامیدی جوانی صرف عشقت کردم و آخر
به پیری ناامید از کویت ای زیبا جوان رفتم

ندیدم زان گل بیخار جز مهر و وفا اما
زباغ از جور گلچین و جفای باغبان رفتم

سخن کوته بناکامی ز جور آسمان وهبی
زیاران عجم دل بردم و از اصفهان رفتم

قطعه

دل در خم طرهٔ نگاری دارم
جان بستهٔ فتراک سواری دارم

ای عقل برو که با توام کاری نیست
وی عشق بیا که با تو کاری دارم

فرد

همین نقد حیاتم مصرف یکخنده میباشد
بعالم چون حباب موج دریا نیستم هستم

دیگر

ندیدم راحتی در کسوت شاهی و درویشی
اگر باشد کمان اورا امیدی در کفن دارم

در حرف نون

طعن دشمن شد فروغ گوهر عرفان من
سرزنشها تیشه کاری میکند در کان من

در خرابیٔ دلم کوشیدنش بیهوده نیست
گنج مییابد حسود از خاطر ویران من

تیره طبعانرا کنم صافی ز روشن مشربی
سیل باشد شسته رو از صحبت عمان من

بهره ام زین سخت رویان خرمن بیحاصلیست
تخم را در سنگلاخ افشانده چون دهقان من

آستین افشاندم از گلهای این باغ امل
خار غم دستش کشید از گوشهٔ دامان من

ابر بخت تیره ام را ساختند از دود آه
میرساند سنبل از تخم سمن باران من

صورت خورشید روئی در نظر دارم همین
نیست چون آیینه سیر دیدهٔ حیران من

قامت گلگون قبائی هست در دل ریشه گیر
سروها گلپوش میرویند از بستان من

جوهر تیغست پنهان تا بود اندر نیام
فارغست از منت پوشش تن عریان من

عارض خوی کرده اش از جوش می بیتاب شد
میشود زین موج آتش جوشش طوفان من

بند فتراکش بوقت نی سواری کرده است
صید بیتاب دلم را آن سبک جولان من

از خیال دیدن لؤلؤی آن دندانها
آب گوهر میچکد از دیدهٔ گریان من

موشکافی کرده ام در وصف گیسویش چنین
تار زلف حور شد شیرازهٔ دیوان من

خسرو نظمم که وهبی روح خاقانی کند
ضبط قانون سخن از شوکت دیوان من

در اصفهان نوشته بود

بهتر است از چارباغ و نوبهار اصفهان
سیر این چار ابروان گلعذار اصفهان

در نهاوند و عراق او نمیگیرد مقام
میکند عشاق در ایران قرار اصفهان
از سیه چشمی خوبانش نشان دارد مگر
سرمهٔ آهو نگاهان شد غبار اصفهان
به بیاغش به زناف دلبران وهمسر است
غبغب خوبان بسیب تابدار اصفهان
این دل بی تاب را در ساحهٔ عشقش گرفت
با سر چوگان زلف آن شهسوار اصفهان
سینه امرا همچنین آیینه خانه ساختند
صورت زیبندهٔ هر عشوه کار اصفهان

من چنان دانم که وهبی نیمهٔ از وصف اوست
گر عجم نصف جهان گوید دیار اصفهان

قطعه

آیینه دوست روی نیکوست ببین
عکسی که درین آینه زان روست ببین
چشمی بگشا عکس که و آینه چیست
عکس اوست نگر آینه هم اوست ببین

دیگر

تنها همه عمر خون دل خوردم من
گز ناله چرا گوش تو آزردم من
چون شمع سحر رسید شام اجلم
خوش باد شبت که درد سر بردم من

در حرف واو

غافل از معنیٔ حسن صورت خوبان مشو
همچو آیینه بعکس ساده رو حیران مشو
در چمنها غنچهٔ دم بسته و خاموش باش
از گشایش دست بر دجور گلچینان مشو
میرساند تیر راز ور کمانش بر هدف
در جوانی بی نصیب از صحبت پیران مشو
جاهلان در زندگی خویش همچون مرده اند
گر ز تنهایی بمیری همدم نادان مشو
با فراخیٔ عزیزی میرسانی خویش را
همچو یوسف تنگدل از سیلیٔ اخوان مشو
ذره ذره جسم خاکی را بخورشیدی رسان
از گرانجانی غبار خاطر دوران مشو

اسب طبع نکته پردازان همه پسمانده اند
بسکه وهبی در ره معنی سبک جولان مشو

قطعه

آن

آن ماه که آفتاب حجاب می دارد ازو
وز شرم برخ نقاب می آرد ازو
ساقیست برزم امشب و مینا بکفش
ابریست که آفتاب می بارد ازو

در حرف ها

کنم از جلوه گاه او گذار آهسته آهسته
شوم تا سیر چشم از سیر یار آهسته آهسته
بگویش صرصر آهم کند آزرده جانانرا
که در گلشن وزد باد بهار آهسته آهسته
چو مهر از پردهٔ ابر سیه شد عارضش روشن
بزیر گیسوان مشکبار آهسته آهسته
نشان داغهای عاشقانرا میکند دقت
خرامان میشود در لاله زار آهسته آهسته
بپای گلبنی چون نرگس از دست گل اندامی
بکش بی چشم بگشا از خمار آهسته آهسته
مباد اشکسته از سختیٔ دوران شاید ای ساقی
سبوها را بزم ما بیار آهسته آهسته
ندارد در غبش صید دل آوارهٔ ما را
چو جولان میکند آن شهسوار آهسته آهسته
بشیب عزل زود آیی زجاه سربلندت گر
بود عزم فراز کوهسار آهسته آهسته

سرشکم رفته رفته جوی شد وهبی باميدی
که آید سرو قدی در کنار آهسته آهسته

قطعه

ساقیا مے بمن زار بده
بکفم ساغر سرشار بده
که بکن نقل لبت در دهنم
که بلب بوسه ز رخسار بده

در حرف یا

اگر بکف کف ساقی و جام جم داری
بیای خم چو نشینی زغم چه غم داری
بود عیار تو سنجیده در ترازوها
ببین گرانیٔ قدرت اگر درم داری
ز ابر آه تو بارد گهر بجای سرشک
اگر بساحل دل لجها چو یم داری
بکشتن من بیچاره چون نیندیشی
دو ابروان چو تیغت چرا بهم داری
ز پیچ و تاب سرا زاده کی توانی بود
بدل هوای سر زلف خم بخم داری
ز شکوه همچو گریبان خود کنم صد چاک
رسد بدستم اگر دامن کرم داری

مکر بجانب شیراز رفته‌ٔ وهبی
که در خیال چنین شیوهٔ عجم داری

روز وشب خون جکر میخورم از درد جدایی　　تا کوا دست بمن زندکی ای مرک کجایی
چون بپایان نرسد محنت هجر از شب وصلم　　کاش از مرک بپایان رسدم روز جدایی
هر شبم وعده دهی کایم ومن بر سر راهت　　تا سحر چشم بره مانم ودانم که نیایی
که کذارد که بخلوتکه آن شاه درایم　　من که در کوچه‌اوره ندهندم بکدایی

بستهٔ کاکل وزلف تو بود وهبی وخواهد
نه ازان قید خلاصی نه ازان دام رهایی

❀ قطعه ❀

آمد سپه بهار وشد لشکر دی　　بر شاخ نکر شکوفه چون افسر کی
زان پیش رسد خیل دی بر سر دی　　در پای کل از دست مده ساغر می

❀ تاریخ ختام این دیوانچهٔ فارسی ❀

میکنم شکر وسپاس یزدان　　بازبانی که بکوید سه زبان
که دلم را بشکر کفتاری　　کرد چون طوطی شیرین بیان
نظم تازی ودری وترکی　　کویم از لطف خدای منان
عربی هر سخن رنکینم　　شد چو آثار لبید وحسان
فارسی شعر پسندیدهٔ من　　شده رشک شعرای ایران
سخن ترکی اعجاز اثرم　　غبطهٔ نادره کویان جهان
لیک از جور سپهر ناساز　　بودم آزرده وزار وحیران
همه آثار پریشان اوراق　　سالها بود بطاق نسیان
حمد لله که بجمع وترتیب　　فرصتی یافته‌ام از دوران
شده ام دست رس آسایش　　بعطابخشی شاه دوران
کرم حضرت سلطان سلیم　　کرد این طبع حزین را شادان

منتظم باشد ابد دیوانش　　در جهان باشرف وشوکت وشان
که مرتب شده بار غبت او　　این پریشان سخن تازه زبان
سنبلستان سخن را وهبی　　زیب ورونق دهد ابر احسان

بهر تاریخ یکی آمد وکفت
خوب وممدوح شد این نو دیوان

تم

ابتداء قصائد

بسم الله الرحمن الرحيم
تاج گهر بر سر نظم كريم

رموز عشقكى قيل زيور حسن بيان يارب
لسان غنچه اولسون تازبانم ترجمان يارب
مقالم اولمه پيرايه تخشس لغو بيمعنى
مصون ايله بنى سهو وخطادن الامان يارب

نعت شريف فخر الانبيا عليه افضل التحايا

زهى نور مجسم آفتاب عالم آرادر
كه مهر طلعتى نور جبين ماه غرادر
ضياسى منجلى هر ذره ده اجزاى عالمدن
او مهرك التماعى مبدأ ايجاد اشيادر
عجب نور معظمدر كه خورشيد جهان آرا
او روى تابناكه نسبتيله چشم حربادر
مثال آيت نور اول جمال عالم افروزك
همان نور على نور اولديغى كون كيبى اجلادر
فروزان پرتو قدرتله مشكات الهيده
ابد بوروزكار اوزره مصون بيم اطفادر
او نور مجتبادر مطلع والشمس ايله مقصود
جبين والضحادن نورپاش زير وبالادر
تجلى ايليوب آنست نارا اقتباسندن
او نورك جيب موسى ساده ضياسى دست بيضادر
زمينه سايه انداز اولمسه جاى تعجبمى
كه اول ظل الهى سرتسر نور تجلادر

او انوار محمددر فروغ روى احمددر
ضياسى چرخه ممتددر زهى نور معلادر

فلكلر

فلكلر مشترى اول نوره جمله نقد انجمله
كه اسعادى شرفبخشندهٔ چشم ثريادر
شب ميلادى روز روشن آسا نورله مملو
او بر بدر معلادر كه قدرى بويله اعلادر
نه بدر منجليدر كيم غزاى بدره آماده
هلال ابرولرى كويا ايكى تيغ مجلادر
مثال آيت سيف اول مجلا تيغ پرتابك
شعاعى آتش انداز سر مقهور اعدادر
خوشا نطق حيات افزاسى فيض وحى ربانى
دم معجز بيانى سر اعجاز مسيحادر
صباحت بخش يوسف اول لقاى پرملاحتدر
كه جاروب حريم عصمتى زلف زليخادر
مسماى حقيقى ذاتيدر انواع احسانه
جمال باكمالى مظهر اسماء حسنادر
دل پاكيزه سى درياى الهام خدادر كيم
حديث دلپسندى نه صدفده دريكتادر
عجبمى سدره دن بالاتر اولسه رفعت شانى
او قد منتهاطيبه كلك متانده طوبادر
او شاهنشاه قرب معنوينك ملك رفعتده
معلا پايى تختى قاب قوسين او ادنادر
روادر غاشيه بردوشى جبريل امين اولسه
او عبد مجتبى مد نوتنويل تدلادر
دوشنده عبقرى چرخ اطلس رهگذارنده
كه نقش پايى رونقبخش فرش عرش اعلادر
نكاه ايلرمى روى ماسوايه بو بصيرتله
چو مازاغ البصر اول چشمه كحل جوهر آسادر
لواى حمدله رايتكش ميدان رستاخيز
سپهسالار خيل انبيا خير البرايادر
دونيم اولمقدن ايلرمى تردد پيشگاهنده
قمر آمادهٔ يكجنبش انكشت ايمادر
سراپا سر نهاده رهگذارنده تواضعله
تكاپولر ايدر اشجار اگرچه بى سروپادر
عصا انداز فرق دشمنان اولدقده رامى سى
حقيقتده مددكارى تأييدات مولادر
عجبمى خاكپاى يار غاره رويمال ايتسه
هزاران سال اوكيم آوارهٔ نيل تماشادر
تزالدن پرده چكمك قصدى ايله چشم عدوانه
عنا كب تار و پود شو قله نساج ديبادر
سراپا خار وخاشاك ايله سد راه اعدايه
كبوترلر صفاى باللّه حاضر مهيادر

اياكان كرم اول رحمة للعالمين سنسين
كه جودوك رأفتنك سرمايهٔ دنيا وعقبادر

فضاى روضه كه رومال ايچون مشتاقدر غايت
سپهرك قدنى خم ايلين هب بو تمنادر

مؤيد ايلدى احكامكى مهر نبوتكيم
مسجل حجتك ظهريه سنده ختم وامضادر
جهانى بيت معمور ايلدك هدم ضلالتله
مبارك مقدمك كسرافكن ايوان كسرادر
نيجه تبجيل اولنماز پاى اجلالك كه عالمده
جلادتله لكدكوب قفاى لات وعزادر
كواه انبيادر امتك عدلك مزكيسى
اوساعتكم مقام هولناك فصل دعوادر
وجوهيله رضاى حقه مظهرسنكه حقكده
عطاياى الهى تا بمقدار فترضادر
اجل معجزاتك يعنى قرآن عظيم الشان
كه حكم محكماتى ناسخ اديان اولادر
كوروب عدنانى قحطانك فصاحت آزمايانى
بلاغتله تمام اعجازنى باقلدن اعبادر
نتيجه تالى انجيل وتوراتك مزاياسى
مقدم شانكى تأييدا بچون صغرى وكبرادر
هزاران تشنه لى سيراب ايدر يكقطرهٔ الطافك
او انكشت مبارك جوى فيض حقه مجرادر
ثياب روزمره نوروش بالاى سبطينه
نكاه التفاتكله نه خوش ديباى زيبادر
آلوب يكقبضهٔ خاكى ضيافت ايتدك اصحابه
كف بى امتنانكده نظير من وسلوادر
نجوم لمعه پاش اهتدادر آل واصحابك
سپهر اعظم شرعكده نور چشم دنيادر
كمال رحم وشفقت اوزره بين المؤمنين اما
دم شمشيرله اشرار كفاره اشدادر
شرفياب اولديغيچون دركهكده هربرى آنك
امام مسلمين ومقتداى اهل تقوادر
كلوب اول كعبهٔ دركاهه ايتدى التجا آخر
آنكچون تا ابد ابن زهيرك كعبى اعلادر
بو عبد پر كناهكده او دركاهه ايدر رومال
قصورين عفوله امنيه سى نيل عطايادر
بن اول وهبى عاصى يم جرم ومعاصى يم
كه طوفان كناهم موج شورانكيز دريادر
دريغا ذكر وفكره برنفس صرف ايتميوب عمرم
مقالم لغو بيمعنى خيالم شعر وانشادر
زوالندن حيات بى ثباتك غافلم حيفا
كريبانم اكرچه كردنمده صورت لادر
حضوركده نيجه شرم ايتميم اى فخر عالم
عصات مؤمنينه سيئاتم خجلت افزادر
بنم اول قيس بى سامان سوداى مجازكيم
پريشان خاطرم دلبستهٔ كيسوى ليلادر
سيهكارم كه هر لحظه خيال خال جانانه
مثال حبة السودا سويداده هويدادر
بلى مستغرق درياى جرمم يا رسول الله
شفاعت بحرنه نسبتله اما قطره مادر

صلاتيله سلامم دركه اجلالكه كويا
دهان موردن پيش سليمانه هدايادر

❀ بروضهٔ مطهرهٔ نبوى فرستاده است ❀

صباحك والليل رويك والضحادر يارسول الله
جمالك مهر برج اصطفادر يارسول الله
زمينه دوشمسه جاى عجبمى سايهٔ قدك
وجودك پرتو نور خدادر يارسول الله
خطاب عزت لولاكه مظهر ذات پاككدر
ظهورك بادى ارض وسمادر يارسول الله
حيات افزا اولور دلتشنهٔ صحراى عصيانه
زلال شفقتك آب بقادر يارسول الله
سراپا آل واصحابك هدايت آسماننده
نجوم لمعه پاش اهتدادر يارسول الله
صديق يار غارك حضرت صديق از جمله
سرافراز كروه اوليادر يارسول الله
عدالت پيشه خيرانديشه اول فاروق اعظم كيم
جهانده پيشواى اتقيادر يارسول الله
شهيد وكاتب فرقان عثمان ابن عفان هم
منور طاعت وكان حيادر يارسول الله
سوار دلدل ذو ذو الفقار اول صهر ممتازك
در علم لدنى مرتضادر يارسول الله
حسن ذاتنده احسن هم حسين اول سبط مستحسن
طراوتبخش خاك كربلادر يارسول الله
دو عالمدن غنا ويردى بكا سرمايهٔ عشقك
غبار آستانك كيميادر يارسول الله
صفاهان سرمه سن كوزدن چيقاردم عينمه آلم
او خاك پاك كحل روشنادر يارسول الله
مدد بو كمترين امتك وهبى عاصينك
شفاعتدر سؤالى بر كدادر يارسول الله
آنى بى بهره رد ايتمك نه ممكندر كه دركاهك
عصات مؤمنينه ملتجادر يارسول الله

صلاتيله سلامم روضهٔ جنت مثالكده
وزان اولمقده همراه صبادر يارسول الله

❀ اين همه را بروضهٔ مطهره فرستاده است ❀

رسول كبريا خير الورا يا احمد مرسل
شفيع مشفق روز جزا يا احمد مرسل
سرير قاب قوسين او ادنى تختكاهكدر
شهنشاه اقاليم رضا يا احمد مرسل
سوار رفرف اولدك غاشيه بردوش ايدى جبريل
ايدنجه سير معراج علا يا احمد مرسل

دلی آفرینش سرلولاکه ایدوب مظهر　　وجودک منشأ ارض وسما یا احمد مرسل
کل خویکردهٔ رخسارهٔ پرآب وتابکله　　بولور باغ جهان نشو ونما یا احمد مرسل
مؤید اولدی تبلیغک ظهور معجزاتکله　　دکلدر منطق وحیک هوا یا احمد مرسل
سنی حق رحمة للعالمین ایتدی نبیلر هم　　ایدرلر سندن امید عطا یا احمد مرسل
حریم کعبهٔ کویکده سعی ایتکابولر　　بحق مروه عشاقه صفا یا احمد مرسل
نه حکمتدرکه برءالساعه تأثیر احسانک　　اولور رنجور آنامه دوا یا احمد مرسل
همان اول حقهٔ لطف فراوانکده درانجق　　دل بیماره امید شفا یا احمد مرسل

صلاتیله سلامن شرمسارانه ایدر وهبی
مطهر روضه که هردم هدایا احمد مرسل

قطعهٔ معراجیه

اول مفخر کونینه ایدوب راه نماق　　جبریل ایدی بر پیک شتابان محمد
قدر شب معراجی ایچون عید ایدوب چرخ　　جدی فلکی ایلدی قربان محمد

بطغرای محمد سید الکونین والثقلین نوشته شد

رسالت تختنک سلطانیدر اول مفخر عالم　　محمد نامنه چکمش قلم لوح اوزره طغرایی
کشیده ابروانی نورله دیوان باریده　　شفاعت امرنه بویله چکر توقیع غرایی

وصف شهریارآیین وتاریخ ولادت حضرت سلطان سلیم

بحمدالله بشاشتلر کورندی روی دنیاده　　بو وجهیله کورن حیران اولور حسنک تماشاده
جهان مسرور وخرم تاعدم آباده کیتمش غم　　فلک جور وجفادن هم پشیماندر بو اثناده
کوکل آیینه‌سی کردکدردن اویله صافی کیم　　او کونه صفوت اولماز روی مرآت مجلاده
صفالر اول قدر کیم عید بربالای عید اولدی　　شب وروزی مرجحدر بو عصرک قدر واعیاده
بوهای هویله بونعرهٔ مستانه‌لر شمدی　　صفا کیفیتندندر دکلدر نشئهٔ باده
فلک عالمده برعالی ضیافت ایلدی ترتیب　　توانکر بذل نعماده گدالر خوان یغماده
سخایه مایل اولدی طبع دونی بلکه کردونک　　همان حاتملنور هر بینوا بذل عطایاده

کزوب

کزوب خوبان بالا قدله افتاده بربرده　　تکلف برطرف درحاصلی اعلا وادناده
شکست شیشهٔ صهبایه تعریض ایلیوب بربر　　بوله مستانه‌لر هر کوشه‌دن طاش اوره‌سه زیاده
اسیر درد ومحنت قالمدی لاقید اولوب هرکس　　بودمده حلقهٔ قمری طاقلمز سرو آزاده
نیامه کیردی شمشیر ستم اماکه محبوبان　　قارشیم تیغ ابرویی دیره‌سه چشم جلاده
پریشان پرچم جانان ایچون مجنون اولوب عشاق　　طاغتمش عقلنی کویا سرکیسوی لیلاده
مذاقن ایلسون اچر اکلوب شیرین لبلردن　　کنار جوی شیری بکله‌مک لایقمی فرهاده
شکار اولشدروب هپ خواب خرکوش ایتمده یاران　　بوطوشان بچه‌لر البت کیررلر دست صیاده
کلستان جهانک بشقه آب وتابی وار شمدی　　اچلدی صورت دیواردن کللر بو اثناده
عجمی بلبل تصویر ایدرسه نغمه پردازی　　سراسر غنچه‌لر بولدی طراوت نقش دیباده
بودمده نطقه کلمش صورت زیبنده‌لر کویا　　نزاکتلرله حرف انداز اولور مانی وبهزاده
بوصورتده نکارستان چینک رونقن بوزمش　　نیجه تحسین اولنماز خامهٔ نقاش استاده
بوزیب وزینتی بونقش وتصویر دلارایی　　تصور ایلمک قابل دکلدر بلکه خولیاده
عجب بویله شب زیبنده‌یی بویله چراغانی　　جهانک چشم خواب آلوده‌سی کورمشمی رؤیاده
هیلابن کورمدم اما کزنلردن صور وردم هپ　　نه کورمش نه ایشتمش وار بو شهر آیینی دنیاده
قنادیل فروزان انجم سیاره‌دن افزون　　زمین ایلر تفوق آسمانه بو دونماده
چیقوب ماهیه‌لر سیر ایتمکه بام فلک اوزره　　زمینه دون کیجه ماه منور اولمش افتاده
سرای پادشاه عالمه آویزه قصدیله　　فلک قندیل مهر وماهی چوقدن ایتمش آماده
باقوب چرخ فلکه زینت باب همایونه　　سپهر انجملرین بوزمش طاغتمش طاق میناده
کباب اولسه دل ماهی عجمی تاب خوفندن　　بوشب بحری فشنک باصدردی عکس ماهی دریاده
هنر اظهار ایدوب سحر آفرینان فکر ودقتله　　عجب صنعتلر ایجاد ایلمشلر خارق عاده
باقلسه صنعت نادیده‌یه حد ونهایت یوق　　قالورمی طاقت سیر وتماشا چشم بیناده
سپهرک انجم کیسودارنه تقلید ایله هرکس　　طاقر قندیله تللر شکل خوب انجم شعراده
شماتت ایتمسون بربد نظر دشمن دونا که　　شماتت تللرین پرده چکرلر چشم حساده

بلند آواز ایله آفاقه تبشیر سرور ایلر
دکل بیهوده بو صیت و صدالطبل و سرناده

شفق صانه کیمنش آل اتکلک جنکی ناهید
او یونلر کوسترر دور قمر حکمنجه بالاده

آلوب مهپاره‌لر دوش دستنه چلپاره‌سن خورشید
صفادن رقص ایدر پیرامن چرخ معلاده

اصولیله دخی ضرب ایلر اما ظاهرا مطرب
اورر زخمیله سیله روی چرخ کینه معتاده

نهاوند و عراق و اصفهانده کورمش عشاق
نواسنجان ناز و شیوه‌لی بو طرز رعناده

بولدیلر له قانعدر شکردن کام آلوب عالم
همان مور و مگسدر جمع اولان دکان قنّاده

جهان نور علی نور اولدی شمدی دیده‌لر روشن
دکلدر یالکز قندیل نوری زیر و بالاده

بوکون بر طالع مولود عالی بخته ناظردر
شرفله پرتو اسعاد وار چشم ثریاده

ندر کهواره‌ٔ کردونده بو آهسته جنبشلر
مکر کیم زیور مهد شهود اولمش او شهزاده

سپهر سلطنتدن طالع مسعود ایله بویله
جهانه کوکب دری کبی اولدی ضیاداده

تجلی جمال قدرت و انوار سبحانی
عیاندر روی بخت پادشاه عالم آراده

شهنشاه معظم مصطفی خان جهانبانک
خدا نسلن شرفبخش ایلدی تکوین و ایجاده

طلوع آفتاب حسننه مشتاق ایدی دنیا
فلک قدن خمیده ایلمشدی بو تمناده

آچلدی کلستان سلطنتده اول کل زیبا
نیجه کللر کبی آچلسون دللر بو اثناده

یکانه در شهوار سعادت پاک کوهردر
نه ممکن بویله قدر و قیمت اولمق در یکتاده

صدفکاری و پرلؤلؤ ایدوب کهواره‌سن دایه
طوتار اول کوهر تابنده‌یی آغوش لالاده

نه کوهردر که اولدر زیور سرتاج سلطانی
اولورمی بویله پرتو شبچراغ عالم آراده

سلیم ثالث اما کیم جهانه روح ثانیدر
حیات تازه ویردی مژدهٔ مولودی اجساده

عجب نور بصردر اول جهانک قرة العینی
مصون اولسون همیشه بدنظردن حفظ مولاده

کوروب بر بویله زیبا غنچه‌یی باغ لطافتده
نوله هر بر مژه برخار اولورسه چشم اعداده

طونانمشلر قماش معرفتله سوق عرفانی
هنر اظهار ایدوب اهل معارف عرض کالاده

سلیمان زمانک درکه اجلالنه بنده
کتوردم بر قصیده موزونش طرز بدایاده

جسارت ایلدم بر بویله دستاویز ناچیزه
همان بر یادکار اولسون دیو وصف دوتماده

بلی امثال و اقرانم کبی یوق جاه و سامانم
ینه ممتاز اقرانم فنون شعر و انشاده

دعا آوازه‌سن چرخه ایتشدر و هبیا شمدی
ملکلر جمله آمینه مهیا عرش اعلاده

خدا اولاد و انسابیله اول شاه جهانبانی
ایده رونقفزای سلطنت بو تخت علیاده

مرصع ایکی تاریخ سلیم ایلدم انشاد
جواهرلر کبی تابنده بر بیت دلاراده

سلیمی مصطفی خانه مبارک تاجدر کویا
نمایان جوهر آسا درج شوکتدن بو شهزاده

بحضرت سلطان مصطفی خان پس از چراغ کردن بخواجکانی در ضمن طلب ثمن روباه سیاه از رجب پاشا

قلم احیا ایدر بر لحظه‌ده بیک لفظ بی جانی
دواتم ظلمتندن نوش ایدنجه آب حیوانی

شکسته بسته برنی پاره‌ٔ بی دست و پا اما
ینه بر دمده سیر ایلر نهاوند و صفاهانی

او شوخ واسطه‌یدر واسطه‌م تعبیر و معناده
ضمیرمدر اکرچه مهبط الهام ربانی

عجب کنجینه‌ٔ یادآور اعجاز در نطقم
طلسم ایله آنک ثعبان خامه‌م اولدی دربانی

بیان سحر ایدر بر ماروتی ایمش کویا
اکا توأمدر انجق اژدر موسای عمرانی

قیلور موی میان وصفنده تا اول رتبه دقتکم
چالشسه قیل قلمله یازه‌مز بر حرفنی مانی

بولور هب یاقه‌سی آچلمدق نوجامه مضمونی
نوله اهل قلم رشکیله چاک ایتسه کریبانی

عطارد مشتریسی چیقدی صاجدی نقدنی پروین
براعم عرض ایدنجه کالهٔ زردوز عرفانی

معارف مشق ایدرلر نوبنو بر جنس کلکمدن
سپهرک پیر بهرامی ایله استاد کیوانی

هنر دعوالرنده والقلم دیر ایلسم تحلیف
نه حاجتدر کواهه کیمسه انکار ایده‌مز آنی

شناورلک ایدر دریای کوهرخیز طبعمده
انکچون پر اولور درّ کهرله جیب و دامانی

دونیم نال اولور عجزین بیلوب جف القلم اما
یازرکن لوح نظمه وصف سلطان جهانبانی

خدیو مهر طلعت پادشاه آسمان رفعت
که برجسته مباهات اوزره در کتاب دیوانی

شه صاحبقران خاقان دوران مصطفی خان کیم
اودر سیف و قلمله مظهر الطاف سبحانی

ثریا قبضهٔ تیغنده زرین مهره در گویا
مه نو در فلکده کلکنک سیمین قلمدانی

جهانه جویبار معدلتدر آب شمشیری
قلمدر گلشن احسانینک سرو خرامانی

ایدوب تبدیل جامه بیم تیغ خونفشانندن
فساد اهلینک اولدی لباسی احمر قانی

فتن اربابی گوزلردن نهاندر شمدی گورمش یوق
مگر عاشق گوره رؤیاده چشم شوخ جانانی

اسد بام سماده بیم شمشیریله لرزاندر
نوله جدی فلک بیک جانله اولورسه قربانی

آلوردی انتقام قیسی بکسر زلف لیلادن
حواله ایتسه خاکه نیزهٔ سرتیز دورانی

صدفلر داغ بردلدر گهرپاشی دستندن
بو خجلتدر جگر خون ایلمین لعل بدخشانی

نمایان اولسه گلنار آب گوهرتاب لطفندن
اولور هر دانه‌سی بر بیبدل یاقوت رمانی

هماننک سایه‌بخش دایهٔ اقبال اولان بالی
سرای شوکت و اجلالنک جاروب میدانی

قضا اول خسروک محکومی قیلمش ربع مسکونی
نگیننده مربع وفق ایدوب مهر سلیمانی

اودر تنظیم ایدن منظومهٔ آسایش ملکی
اولور شهنامه‌یه بیت القصیده وصف دیوانی

دگلدر توسن گردون اصطبلنه لایق
بکمز بشهسوار همتی صحرای امکانی

مگر زر میخ زر تحکیم دشمندی نعلندن
باصنجه فرق مهره پاین اسب چرخ جولانی

رکاب رخشنه برگره تقلید ایلمش مهتاب
نمایاندر دروننده هنوز داغ پشیمانی

خداوندا مراعی اولدیغیچون شرع و قانونه
خدا ایتمش سنی بو دولت و دینک نگهبانی

منور وجهکی هیچ وجهیله قدر مهره تشبیهک
او بر نور آتیدر ایلدسه آفاقی نورانی

غنوده امن و آسایشله عالم دور عدلکده
صانور شمع شب‌آرا گورسه آهو چشم شیرانی

کبوتر بازیله بازیچه‌دن هیچ احتراز ایتمز
ایدر کبک دری شاهینه انسانس اخوانی

اراده ایلسک تحویل ماهیت قیلور ماوی
سمندر جوی ماهیلر درون نار سوزانی

تعلق ایتسه جزئیاته جزئی نسبت حکمک
ویرر هر جزئنه کلیت کبرای برهانی

ارسطو حکمة الاشراق و فور طبع منیرکدن
قرمکمدن یازرهیم بوعلی قانون عرفانی

خم خجلتده قالدی رأیکی گوردکده افلاطون
محصل عقل اول اوله مز ادراکه ثانی

سبکروحی طبعکدن صبا شرمنده‌در اما
ایدرلرزنده زور همتنک کوه گرانجانی

ترشح قیلسه کمتر قطرهٔ دریای احسانک
لباب طولدررنه کاسهٔ گردون گردانی

افندم اول عدالت‌پیشه‌سنکم گرگ خونیدن
آلورسن بی توقف انتقام گوسفندانی

طوتوب درگاه عدلک حلقه‌سن حلقه بگوشانک
فراموش ایتدیلر نوشین روان معدلتدانی

جسارت ایلدم تقدیمه بنده شرمسارانه
رکاب مستطابه عرضحال نابسامانی

براز بخت سیاهمدن شکایت ایلرم اما
اوزاتم کاکل دلبر گبی حال پریشانی

اولوب یکرنگ روباه سیه بردامه دوش اولدم
تحمل بایدش کالای وصلک چیقدی هجرانی

سیه پرچملی دلبرلر گبی اول بوالعجب گورکی
رجب پاشا تماشا ایلینجه اولدی شهبانی

اصولیله گچردی یاقه‌دن انجق بونا کامه
حواله ایتدی بر تحویل ایله چاک گریبانی

عجمی بنده بو ماه رجبده شکوه ایلرسم
دو دستمله طوتوب شاها عنان عدل و احسانی

حیل بابنده گویا کتخدای بابی روبهدر
رسوم خواب خرگوشی فریب‌آموز ساسانی

انکمده بنقه یوزدن قابی واردر فرومعهوده
قبور یکلیده ایتمز جامهٔ دعوای بطلانی

شکایت بسدرای وهبی او شاه معدلتکارک
مرادکجه صدور ایلر مؤکد امر و فرمانی

قنادیل دعاسن طاق عرشه ایله آویزه
چراغ ایتدی سنی چون لطفنک شمع فروزانی

اوله تا شمع مه فانوس گردوندن ضیاگستر
چراغ مهر ایده تا کیم منور خاوردستانی

چراغ خاور آسا شمع بختی یانسون یا رب
صباح حشره دک بو نه طباق چرخ نورانی

❋ برای مصلحتی بحضرت سلطان مصطفی خان عرض کرده است ❋

ای شاه جهان حضرت الله ایچون اولسون
پیغمبر ذیشان فلکجاه ایچون اولسون

احرامه گیروب زمرهٔ حجاج گرامک
تعظیمیله یوز سوردیکی درگاه ایچون اولسون

پیشانی ارباب تهجدده نمایان
نور اثر آه سحرگاه ایچون اولسون

اخلاص درونیله ایدوب گریه وزاری
حقه متوجه دل آگاه ایچون اولسون

بو وهبی بیچاره نك اول چاره رسانی
ای شاه جهان حضرت الله ایچون اولسون

قصیدهٔ طنانه که در حین عودت از سفارت ایران ببغداد بجای تقریر معروض خاکپای عالی شده است

زهی فیض الهی دودمان آل عثمانه
که مظهر ایلمش اول خاندانی عدل واحسانه

خوشا احکام دولتکم نظام ملك وقانونی
موافق شرع فخر المرسلینه نص قرآنه

مدینه مکه وقدس شریف اول ملکه داخلدر
انکیچون قبله در درگهلری شاهان دورانه

ستایش کردهٔ نعم الامیر ایتمش قیلوب توفیق
غدا قسطنطنیه فتحنی اول نسل ذیشانه

تواریخ آشنایان اتفاق اوزره ایدر ترجیح
بوشان وشوکتی اسلاف شاهان جهانبانه

فریدون دوندر صد مرتبه اول فر وحشمتدن
تعالی الله ندر بو سلطنت طرز ملوکانه

ادلوب نوشین روانندن بیشتر عدلیله عالمگیر
شهمان بیش دادی بگزمز اول دادکارانه

اودرکهده سکندر ساکن دراولمغه طالب
نیجه رشك ایتمسون دارا بو دارات وبو عنوانه

طوررلر صفدر و آصف کبی صد بنده صفدر صف
کلور تیمور مور آسا او درگاه سلیمانه

خصوصا پادشاهان جهان هپ بنده اولمشدر
شهنشاه معظم حضرت عبد الحمید خانه

سپهر اعظم دولت فروغ مطلع شوکت
علو همتی رفعت ویرر خورشید رخشانه

کیانی ماکیان عد ایلیوب سیمرغ اجلالی
همای شوکتی سایه فکندر فرق شاهانه

جدا ایلر سرندن بیم تیغی هوش هوشنکی
عجب نرمی ویرر ضربی دل سخت نریمانه

کچوب سرکشلکندن چارلر جاسارلر ناچار
ایدرلر سر فرو اول تیغ آفتاب ذبرانه

هزاران نادری معدوم ایدر شمشیر خونخواری
گریزان اولسه ده فرضا خراسانه هراسانه

زهی کرار صولتدر که تاب صولتِ قهری
مکرر استخوان اژدهیره ایردی شیرانه

تهمتن تهمتن اقرار ایدر لاف شجاعتده
کورسه رسم رستم اوزره برخاشن دلیرانه

مهند سیف جوهرداری کتسه صورتا پهنده
هیولاده دو شرجان خوفی کیکاوس وخاقانه

سپهر مهر بانیدر که کاسه لیس احسانی
اتار زر کاسهٔ مهری فراز طاق نسیانه

چراغ خاوری چوقدن ایدردی روزگار اطفا
اگر فانوس چرخی آلمسیدی زیر دامانه

مزاج نار تأثیر ایلسه خاصیت لطفی
چکر آغوشنه شمعی ایلیك یانمز بال پروانه

حیات دشمنه سیلاب زهر آلود اولور اما
اگر بر قطره زهر قهری دوشسه ماء حیوانه

زماننده سر مو حدی یوقدر کیمسه نك جوره
سر گیسوی دلبرده مگر برتل قره شانه

عجم بر کوسفند آلمق نه قابلدر رعایادن
نگهبانلق ایدر شیر اجم شمدی غزالانه

کمال رشدی هارون الرشیدی ایلیوب حیران
قالور بهلول وش سیر ایتسه بو ترتیب دیوانه

منوچهرك صولار گل چهره سی بیم ستیزندن
نه دم افراسیاب آسا گیر رسه رزمه مردانه

هما سان سرسام و بی سامان اولوب کاری اولهٔ زاری
رسوم کارزارین سام کورسیدی مهیبانه

شهنشاها سن اول سلطان عالم سنکه فرمانك
رواندر ماوراء النهردن ایران وتورانه

سن اول فرخ رخ ویکتا سوار اسب دولتسن
پیاده لشکرك مات ایلمش صد شاهی فرزانه

هلاکولر هلاك جنك جنكیزی ستیز کدر
بیلورلر قهر ماندر بیم قهرك كار ایدر جانه

شکست ایلر سر فغفوری بر کاسه کبی ضربك
هجوم لشکر خشمك قیلور ایرانی ویرانه

نیجه ضحاکی دلشاد ایلمش پرخندهٔ لطفك
بو وجهیله سنی تشبیه ایدرلر ورد خندانه

دل جم لشکرك جم غفیرندن شکست اولمش
قروب پیمانه سن گلمش قپوکده عهد وپیمانه

زناد فتنه وبد زندکانیسن ایدوب اطفا
اتارسن گوشهٔ قهرکده زندی زنده زندانه

ازلدن صدمهٔ شمشیر خون افشان اجدادك
قزلباشك سربی دولتی غرق ایلمش قانه

قولکده خاکپایکله وار وب ملك صفاهانه
انی بن سرمه ایتدم چشم فرمانران ایرانه

ازلدن گرم وسرد روزگاره اعتیادم وار
نه باقدم گرمی صیفه نه سردی زمستانه

ره یکساله یه مانند هد هد ایلدم پرواز
سلیمان زمانك نامه سیله نامدارانه

کچوب لاهور وماهوری عجمده سیلدم وصفك
نهاوند وعراق واصفهانده نغمه سنجانه

صد فلر کوشنی تشنیف ایله کوهرفشان اولدم   کف دریا شنک وصفیله کتدم سوی عمانه
خراسان اهلنه اشراب ایدرکن آب شمشیرک   سراغاز ایتدیلر افغانیان فریاد و افغانه
مبارک نامهٔ نامی ایله شیرازه عزم ایتدم   عجب شیرازه بند اولدم اوراق پریشانه
نمایان ایدی اطوارمده شان و شوکت دولت   مثول بی محابا ایلدم نزد کریمخانه
خراسانی سرمده فردهٔ سمور دوشمده   یدمده سر برابر نامهٔ مرغوب شاهانه
ایدوب تفخیمله تلثیم الملیه ایلدم تسلیم   کمال احترام ویردی حیرت اهل دیوانه
قیاما الدی تعظیمله اوپدی قویدی باشه اوزره   همای عزت و رفعت سرنده ایلدی لانه
کلاه افتخاری همسر تاج سپهر اولدی   که سنسن پادشاهم تاج بخشا تاجدارانه
اشارت ایتدی اوج دفعه قعوده پیشگاهنده   اوتوردم بنده شان دولتم اوزره وقورانه
سراسر اولدی ارکان عجم دربسته و حیران   باقوب که زینت دستاره که اسلوب ارکانه
زبان فارسی برله ایدنجه پرسش حالی   جوابنده توقف ایتمدم اصلا حکیمانه
کمال سطوتنک اظهار ایدوب حال و مقالمله   تزلزل ایلدم القا قلوب اهل عدوانه
نه سویلرسم بکا برهان قاطع اولدی شمشیرک   نیجه سرکشلک ایتسون مدعیلر اویله برهانه
عباد درکهک فخر ایتسه لایق ابن عباده   کدادی بنده نک سامانی غالب آل سامانه
ایکی کتر نوکر ظن ایلدم شکل عجم اوزره   باقنجه اعتماد الدوله ایله خان خانانه
وزیر اعظمک تمثیل اولنماز انلره حاشا   مشابههی اولور هیچ ذره‌لر مهر درخشانه
ملکشاهک نظام الملکنه رجحانی ظاهردر   سنی حق مالک ایتمش اویله بر دستور ذیشانه
جناب شیخ الاسلامک یاننده ملاباشیسی   همان برقطره در نسبت ایله دریای عمانه
رجال دولتک ممتاز در بالجمله انلردن   رسوم سلطنت خصیصه درچون آل عثمانه
خراسانی بسر بر بنده ناچیز درگاهک   تنزل ایلر اقلیم سر بست خراسانه
مؤکل ایلسک بر بنده کی شمشیر قهر کله   مشابه ایلر آذربایجانی جسم بیجانه
دو شرتب لرزه بیم ودهشتندن اهل تبریزه   براقسک کرمی خشمکدن آتش سمت کرمانه
خداوندا سنک فسحتسرای ملکه نسبت   همان مازندران زندانده کاشان کاشانه

ستانبول جمله عالمدن عبارت بنقه عالمدر   عجم نصف جهان تعبیر ایدر کرچه صفاهانه
درون خاص باغچه کده اولان بستانیان آلماز   ویرر سه چارباغنک چارکل برکهنه فنجانه
نشیمنگاه تالار طویله جای کمتردر   در اصطبل خاصکده اولان خدام ودربانه
بشکطاشنک اولورسه منعکس تصویر دلجویی   اولور سنک خجالتله شکسته آینه خانه
سرای چل ستونی چله کهدر آکه نسبتله   هله هشت بهشت اولماز بدل اول باغ رضوانه
خجالتله عجمی طاق کسری منکسر اولسه   که قیصر پاسبان اولمز اوالاقصر وایوانه
بوکاغدخانهٔ آباده تقلید ایلمش کویا   سرزاینده رود اوزره او سعد آباد ویرانه
تماشا ایلدم نوباغ ونوتالار شیرازی   اوکلخنده نه ممکن اوله آب وتاب کلخانه
اوکلکشت مصلا ایله باغ دلکشاسنده   کشایش کلمدی بوغنچهٔ طبع پریشانه
لب دریاده سعدآبادهٔ لر آساصفاو بزم   کنار آب رکنی مشرب پاکیزه طبعانه
بزم استانبولک بستانلرندن براک اوناسن   دکشمم مرقد سعدیده کی اعلا کلستانه
مقامنده تفأل ایلدم دیوان حافظده   ظهور ایتدی نشاط افزا ایکی بیت مستانه
عجم اوغلانی میداننده کی بازیچهٔ طفلان   مرحجدر هله بازیکران کوی وچوکانه
تماشا ایتدرنجه فیلنی اصحاب فیل آسا   همان الفیل یاالفیل دیوب کجدم ظریفانه
دیدم هم خوک طینتدرلر و جیفه دکل میمون   برزمدولتده رغبت واردر انجق اسب وارسلانه
معاذالله ندر بغض واهانت بعض اصحابه   ندراول رافضیلرده نیجه سب سفیهانه
بحمدالله شریعت اوزره ملک سلطنت سنده   که ذاتک مقتدا اولمش سراپا اهل ایمانه
وداد ناکجادن شاهسونلرنادم اولمازمی   باقوب سن کبی محبوب قلوب مسلمانانه
جهان دلسیر انواع نعم رفیض لطفکدن   قیاس اولماز پلاودن خوانچه‌لر بوخوان احسانه
قوری عنوانده وادیلری آب مروت یوق   همان چای کوسترلر تشنه‌لب کلدکجه مهمانه
بوغلمش دود تنباکویه کوردم بر لالای منحوس   باشنده یانسه آتش دم جکر شوقیله قلیانه
کریم الشان سلطان جهانسن فخر ایدوب بنده   تنزل ایتمدم انعام ناچیز کریمخانه
نیجه فخر ومباهات ایتمیم شوکتلو خنکارم   بلی مور ضعیفم انتسابم وار سلیمانه

تفوق ایلدم هر فنده فرزندان رندانه
افندم دولتکده فائقم امثال واقرانه

مزجحدر سخن سنجان دهره طبعم البته
بنم ممدوحمک رجحانی واردر پادشاهانه

بوکونه ایلمزدم وصفنی خنکارمک اما
سفر ضعف وفتور ایراث ایدرمش طبع انسانه

دم عیسی کبی اظهار اعجاز ایلدی نطقم
حیات تازه ویردم قالب معنای بیجانه

هزاران سحری ابطال ایلدم معجز بیانمله
المده خامه بکزر اژدر موسای عمرانه

نه اژدر کیم جهانده زهره لر چاک ایلمش زهری
او ساحرلر نیجه طاقت کتورسون بویله ثعبانه

عبور ایتدکده بابلدن بولوب هاروت وماروتی
فسونمله بن چاهه قاچردم شرمسارانه

اکر انصاف اولنه صافدر وصافدن ذهنم
بو حسن طبعمله فخر ایلرم حسان وسحبانه

حریریٔ خیالم بو مزرکشته تار ادالرله
نه اورنکلر چیقارمش کالهٔ زردوز عرفانه

ابوطیب کلوب بزممده تطییب دماغ ایلر
بخور افروز اولور سیم مجمر طبعمله دورانه

عجمی اقتباس نور ایدرسه انوری بندن
فروغ مهر اندیشم ضیا بخش اولدی اکوانه

خطادر فکرمه نسبت ایله اندیشهٔ صائب
خجالات بخش اولور نظمم نظامیٔ سخندانه

دکلدر عاریت طبعمده وهبیٔ الهیدر
بو فیضا فیض نظم پاک گفتار بلیغانه

اکر باقی اولوب نفعی کوریدی تابش نظمم
اتاردی شرمله فخریه سن هب نارسوزانه

قدیمی اشتهارمدن زیاده شهرتم شمدی
یتشدی هندوسنده خطهٔ ایران وتورانه

طنین انداز آفاق اولدی بویله صیت عرفانم
سزادر نام مرغوب قصیده م اولسه طنطنانه

شهنشاه جهانک دولتنده بویله بی پروا
معارفله مباهات ایلدم خیلی ادیبانه

جلادت کلدی طبعه شوق وصف پادشاهیدن
نشاط آور مسلم بر غزل یازدم لوندانه

توله شیرازی ویرسم بن او خال عنبر افشانه
بولنماز هند وکشمیر وختنده بویله بردانه

عدنده کورمدم دردانه دندانک کبی لؤلؤ
لب لعلک نظیرین بولمدم کتدم بدخشانه

بو حسن وجذبه لر افتاده ایلر ماه کنعانی
عجبمی ماه نخشب دوشسه اول چاه زنخدانه

مصادف اولمدم فرخار وچین وسند وکابلده
سیه خال وسیه مو بویله بر کاکل پریشانه

قزل المایی سیب غبغبه بخش ایلدم اما
نه چاره پورتقال دلمز بدل نارنج پستانه

شکر گفتاری قندابٔ شرینکه وهبی
سمرقند ایله ملک قندهاری ویردی شکرانه

یتر سودا کره هند وعجم دوشس عرض کالالر
بو بازار معارفده باقلز خودفروشانه

دوام پادشاه دین ایچون حقه مناجات ایت
یوزک سوردکجه برج اولیاده خاک نعمانه

جهات سته ده تا چاریارک حسن اذکاری
اوله ساری موالید ثلاث وچار ارکانه

سراسر دشمنک مقهور ایدوب شمشیر قهریله
خدا اعمار ابد ویرسون شهنشاه جهانبانه

❀ در تقریرش نوشته بود ❀

دلبسته اولان لطف خداوند کریمه
ربط امل ایتمز کرم زند کریمه

قصیدهٔ طیاره در ترتیب جزای شاهینکرای بدرای با ارادهٔ همایون از ردوس نوشته

مؤید ایلمشدر تا ازلدن حضرت باری
معلا دولت عثمانیان معدلتکاری

نه دولتکم ولی نعمت عظمای عالمدر
کیم ایلرسه خیانت در قفادر سیف قهاری

ایدر فرعون وش اعداسنی غرق یم خسران
بو ملکک حفظی ایچون عادة الله بویله در جاری

بو دولت کبی منصور اللوا بر سلطنت یوقدر
تتبع ایلدم هر برلسانده نیجه اسفاری

ایدر صاحب شریعت دائما احکامنی تأیید
جهانده پیشوا ایتدکلری ایچون شرع مختاری

او شاهان عظامک جمله سی اعدایه غالبدر
که قیلمش هر برین حق مظهر اسرار جباری

خصوصا جمله دن ممتاز قیلمش فیض ربانی
جناب حضرت عبد الحمید خان جهانداری

خداوند معظم شاه فاروقی شیمدر کیم
ید قهرنده واردر قوت بازوی کراری

شهنشاه ملک منظر خدیو قهرمان پیکر
هلاک ایتمش هلاکوخانی بیم جنک وپیکاری

ثریا منزلت خورشید طلعت ماه صورتدر
سزا بهرام چرخ اولسه رکابنده سلحداری

رسوم سلطنت خصیصهٔ ذات همایونی
ملوکانه عطاسی هر اداسی جمله خنکاری

موفق ایلمش بر صدر عالیقدره کیم مولا
مرحمت رتشام الملکه حسن رأی و اطواری

سلیمان زماندر کیم قرین آصف اولمشدر
سکندر درکه خضری رهنما قیلمش اکاباری

او قطب سلطنت حکم ایلسه ادوار گردونه
ایدر گردونه سیر و تماشا چرخ سیاری

سمندر کبی باهیلر ایدردی آتشی مسکن
مثال آب تلطیف ایلسه ماهیت ناری

جهانده پادزهر لطفی داروی حیات اما
دل اعدایه تأثیر ایلسه زهری اولور ماری

لوندانک اوجاغن بر نفسده ایلدی برباد
سویندردی کرامتله شرار نار اشراری

ظهور نصرت یزدان ایله محو و هلاک ایتدی
نیجه طاهر عمر کبی نصیری مردم رداری

پرستو بچه‌لر مارسه‌دن احتراز ایتمز
جهانده عدلی منع ایتمش رسوم جور و آزاری

همای بیهمال همتی زیر جناحنده
ایدر آسوده ظل حمایت جمله اقطاری

دیلرسه مطبخ قوشخانه سندن بذل نعمتله
ایدر دلسیر انواع نعم شاهان امصاری

اگر سیمرغ عدلی آلمیدی زیر شهباله
شکست ایلردی دوران بیضه نه چرخ دواری

عقاب پنجهٔ شهباز قهری اضطرابندن
فلک اوجنده نسر طائره دهشت اولور طاری

خصال جعفر طیاری وار عنقای ذاتنده
چیقارمش آشیانندن نیجه عیار و طیاری

عدوی تیره رویی بر اوچار قوش اولسه ده فرضا
اولور چنگال باز قهرنک البت گرفتاری

هوادن اینده رو باز جمله شهبال کرامتله
قفس بند ایلدی شاهینگرای نابهمواری

توین دوزمک هواسنده گزرکن دوش اولوب دامه
شکست اولدی پر و بالی قرلدی چنگ و منقاری

نوال سلطنتدن قوش سودیله بسلنوب آخر
قمر ایچدکده اظهار ایلدی کفرانه انکاری

نعم پرورده‌ٔ رومم دیو سویلردی بی پروا
برایکی کون ییوب ایچمکله خوک و خمر کفاری

کیوب قوزغون سیاهی جامه‌لر راهب کبی صانمش
تشبث ایده‌جک اسباب در اثواب فجاری

نقابیله عیوبن ستره سعی ایلردم اما کیم
یوزندن پرده صیرلدی بیانه چیقدی اسراری

ردوسده باغی مسکن ایلمشدی باغی خاین
کتوردم قلعه بند ایتدم او چاقر کوزلو مکاری

کیانی عدا ایدرکن کندوسن برماکیان اولدی
کلنجه کوشنه بانک خروس صبح بیداری

فرانسز قونسولوسی دار مرداری پناه ایتدی
جهانی باشنه تنک ایلینجه خوف بر داری

صو

صویندی جامه ترسایه کیردی کیدی ترس اثواب
ازلدن خلقتی بویله لباس عاردن عاری

دخیل اولماغی معتاد ایلمشدی دشمن دینه
خیانت ایله مدخول اولدیغندن کار و کرداری

کتوردی شین شان خاندان آل چنگیزه
قبول ایتمز اساطین سلاطین اول تبهکاری

هزاران منطق الطیر اوقودم چقمم دیدی آخر
قنات صالدی کورنجه ضرب طوب هفت قنطاری

صانوردی کندولی شاهین گنجشک اولدی خوفندن
کورنجه قاره قوشلر کبی صیادان خونخواری

امان حفظ جناح مرحمت ایلک دیوب اولدم
غراب روسیاه آسا ایدردی ناله و زاری

اگرچه بیلوب رأی آلمیوب سرکشلک ایتمیدی
چکوب غداره‌می صدپاره ایلردم او غداری

کریم خان کبی بر فرزانه واری شاهی مات ایتدم
سوروب میدان فرزندیده برقاچ اسب رهواری

دیدم اوله جلالی سیرته کندولسا نیجه
توای نو دولت خودروشه ماواچه پنداری

کلاغ و زاغ صاندم آکه نسبت بو غلیوازی
قنادین قیروغن یولدم بلندی خد و مشواری

درون قلعه‌یه ادخال ایدنجه چیقدیغی یردن
نزاکتله قوناق ویردم حصار حبس دزداری

اگرچه مرغ زیرک ظن ایدردی کندوسن اما
تحمل ایلسون طوتدم دوزاغیله او فراری

دونیم ایلردی اول اره ایله اهل اسلامی
عروقنده نمایان اولدی شمدی نبض نشاری

قریم خلقی ایدر اول دوزخی ایله تطیر کیم
کف کفاره ویردی اوله ملک جنت آثاری

او طاوس الجحیمی طائر مشئوم در بیلدم
اوچنجه مرغ جانی ذوق و شادی طوتدی اقطاری

فلکلردن ملکلرده آنی رجم ایلیوب گویا
ابابیل فلاکت باشنه یاغدردی احجاری

فساد ایله چلار چارپار صانورکن ساحه ملکی
چاپول ویردی دیار عمرنه بخت نکونساری

صبا رفتار دیرلردی ازلدن قوم تاتاره
دبور ایتدی بونک رفتارنی آثار ادباری

بشارتکونه کاغدلر اوچوردم درگه عدله
کبوترله اطاره ایتدم اخباره بو اخباری

شهنشاها کرامت دستگاها آسمان جاها
سکا عون خدا آسان ایدر هر کار دشواری

تفأل ایلدم غالب اولورسن جمله اعدایه
غزای اکبر ایتدک قتل ایدوب اول نابهنجاری

مغولستانه کتسه دشت قبچاغه فرار ایتسه
ینه احضار ایدردک کوندروب برایکی تاتاری

سن اول خورشید رفعت سنکه اوج اعتبارکده
اوکونه خاکسارک قدری یوقدر ذره مقداری

نیجه تاب آوراولسون ضربکه براویله طاغی کیم
دونیم ایتمش جهانده بیم تیغک نیجه کهساری

خس وخاشاکدن کلزار اجلالک مبرادر
چیقردک باغ وراغ شوکتندن خار دیواری

ملوک چار اطراف ایلیوب درکاهکه رومال
جناب حق سکا فرمانبر ایلر چار چاساری

هزاران قلعه نک قفلن آچرسن دست نصرتله
کلور درکاهکه تا باب الابوابک اناختاری

نه قوشلر قوندرردم کلنهال وصفکه اما
فلک آوارهٔ غم ایلدی مرغان افکاری

نیجه تأسیس ابیات ایلسون معمار اندیشه‌م
ایدر کردون دون هردم مجازات سنماری

قضا حکمنجه قهر دهر ایله طی السجل آسا
بلی طی ایلمشدم چوق زمان طومار اشعاری

امید نیل احسانک کتوردی شوقه خنکارم
ینه پیرانه سر الدم اله دیوان وطوماری

تصنع ایتمیوب انجق وقایعنامه طرزنده
کتوردم سلک املایه بو نونظم کهرباری

سزادر وصف شاهیده بونظمه دینسه طیاره
که بویله قوش دلنجه ایلدم تعبیر وتذکاری

فتیل شمع بختم کرچه ایتدی روزکار اطفا
چراغ ایت پادشاهم برنفسله بو امکداری

هنرمندان عالم شش جهتده افتخار ایتسون
افندم سنده دن منصبله شاد ایله بونا چاری

بیلورلر لوح سینه‌م تختهٔ مشق معار قدر
اکر سر لوحه اولسم کیمسه ایتمز طعن وانکاری

بو کرمیتله سنبلی صوینده بر غزل یازدم
کوروب خوی کرده رخلرده تر اولمش زلف دلداری

ینه صید ایلدم بر عشوه باز کبک رفتاری
عجایبدن شکار آلدم دیسم شایسته درباری

تماشایه چیقر قمری سر سرو چمان اوزره
تذرو خوشخرامم کاهی کشت ایتسه چمنزاری

مسلم طورنه تللی اسیری بر یوره بجقدر کیم
اوچوردم مرغ عقلم چاره یوق اولدم هواداری

عجب آیینهٔ دورانده کورمش وارمیدر بلمم
شکرلبلرله بویله طوطی شیرین کفتاری

صبا ایله وزان ایتدم سبایه هدهد شوقی
کتوررسیدی دله باری پیام وصلت یاری

اوسوکلون کیبی شوخک جنبشندن بیقرار اولمش
مکر بیهوده بیهوده صانرردم ناله وزاری

نسیم لطف شاهیدن آچلدی غنچهٔ کامم
جکردم بلبل آسا کرچه چوقدن محنت خاری

دعای دولت واجلالنه حصر ایتدم ای وهبی
مثال مرغ حق کوصبح وشام اورادو اذکاری

مؤید شان وشوکت ایله اقبال وسعادتله
خدا تختنده دائم ایلسون شاه جهانداری

معلا بختنک خورشید وماه عالم آرا وش
جهانی روز وشب تابنده قیلسون فیض انواری

اوخاقان معظم سربسر دنیایی فتح ایتسون
سر اعداسنی اولسون طعمهٔ شمشیر خونخواری

مظفر ایلسون صدر معلا قدرنی مولا
همیشه جند امداد الهی اولسون انصاری

همان تاریخلر یازسون بو کمتر عبد درکاهی
فتوحاتک پیاپی منجلی اولدقجه آثاری

✽ در صحرای ادرنه برای وصف اردوی همایون نوشته ✽

فیاض ازل یاور اردوی همایون
سنجاغ نبی مفخر اردوی همایون

زرشمسه سیدر شمسه مرجح اولوانک
اولمقده ضیا کستر اردوی همایون

اسکندر دوراندر انک سابق جیشی
خضر اولسه سزا رهبر اردوی همایون

قیلدی او سلیمان زمان صاحب مهرین
سردار کزین سرور اردوی همایون

اول آصف حاتم شیمک عاطفتندن
دل سیر نعم لشکر اردوی همایون

دست کرمی راتبه بخشای عساکر
توغ وعلمی زیور اردوی همایون

ذات همم آراسی سیمی مه کنعان
پرتوله مه انور اردوی همایون

رو ینده جلی لمعهٔ انوار فتوحات
منصور دراول داور اردوی همایون

المنة لله که نظام اوزره مرتب
تدبیر ایله سرتاسر اردوی همایون

آمادهٔ حمله رمهٔ دشمن دینه
مردان غضنفر فر اردوی همایون

آثار شئامت کورینور سمت عدوده
مسعود نما اختر اردوی همایون

بو وهبی کمترده غزات ایله برابر
مشغول دعاچاکر اردوی همایون

هر حالده غالب اوله اعدای لئامه
سرداری ایله عسکر اردوی همایون

❀ درصحرای صوفیه برای تشریف غزات نوشته بود ❀

امان یارب دیوب چیقدق غزایه یکدر الله دیک	توکل ایلدک عون خدایه یکدر الله دیک
جناب حق بزه امداد ایدرکیم التجا ایتدک	لواء النصر فخر الانبیایه یکدر الله دیک
تفأل ایلدم انا فتحنا چیقدی مصحفدن	یقینم واربو فال دلگشایه یکدر الله دیک
مثال آیت سیف اهل اسلامک سر تیغی	اینر فرق عدوی بدلقایه یکدر الله دیک
آقن ایلر غزات امواج دریاکبی هر سودن	مجارستان کافر ماجرایه یکدر الله دیک
فلکلرده ملکلرده بزمله صبحه دک نالان	چیقار کلبانکمز هر شب سمایه یکدر الله دیک

قبول ایلر مناجات غزاتی قاضی الحاجات
همان سن بشله ای وهبی دعایه یکدر الله دیک

❀ دیگر درصحرای نیش نوشته بود ❀

الله الله دیوب ایتدک سفر الله یکدر	بولورز دشمن دینه ظفر الله یکدر
عزم ایدوب زیر لواسنده رسول اللهک	علم افراز اولورز بی خطر الله یکدر
بویله چرخ فلکه قارشو چکوب کلبانکی	دیه لم شوقله شام وسحر الله یکدر
سیب غبغبلوسن المالی دیو غازیلر	قزل المایه قدر عزم ایدر الله یکدر
الامان دیر الامان دشمنی ان شاء الله	آلورز ملکنی سرتابسر الله یکدر
مجنه حربه سنه حربی بدکردارک	حفظ باری اولور البت سپر الله یکدر

وهبیا بنده ظفرنامه یازوب درکهنه
شاه اسلامه کیدر مژده لر الله یکدر

تقریر منظومه که درعودت ازحکومت اردوی همایون بامر سؤال نوشته بود

بحمد الله مبارکدر سفر شوکتلو خنکارم	نمایان اولدی آثار ظفر شوکتلو خنکارم
ظهور معجزاتیله علمدر فتح ونصرتده	لوای حضرت خیر البشر شوکتلو خنکارم
آنک زر شمسه سی شمسه مرجح مهر خاوردر	ایدر آفاقه نشر نور وفر شوکتلو خنکارم
سن اسکندرسن اردوی همایونه جناب حق	سراغ خضری قیلدی راهبر شوکتلو خنکارم

بحق آیت سیف اهل عدوانک بودملرده	اینر باشینه شمشیر دوتبر شوکتلو خنکارم
کزند ایرمز مجنه دن حربه سندن حربی اشومک	اولور حفظ خدا البت سپر شوکتلو خنکارم
گزیده لشکرکده اویله سردن کچدیلر وارکیم	فدا ایلر یولکده جان وسر شوکتلو خنکارم
کمانکش پهلوانلر ناوک انداز اولدیغی دمده	دل سخت عدویه طاش دیکر شوکتلو خنکارم
سنان جانستانی نیزه داران دلیرانک	ایدر فولاد جوشندن گذر شوکتلو خنکارم
اوجاغن سوندروب اعدای دینک آتش شمشیرک	ویرر سیلابه ملکن سربسر شوکتلو خنکارم
سواری وپیاده عسکرک بیحد وپایاندر	عدوی صالمز اول پرزورلر شوکتلو خنکارم
ملوکه ملتجا ایتمشدر خدا ذات همایونک	ویررسن شهلره تاج وکمر شوکتلو خنکارم
سن اول شاهنشه روم وعرب صاحب قرانسنکم	عجم شاهی قپوکده برنوکر شوکتلو خنکارم
جهان آباد تختنده امین اولمازدی رای هند	مقدم ویرمسیدک رای اکر شوکتلو خنکارم
صداسی چیقمدی فغفور چینک چوق زمانلردر	شکسته ایلمش ضربک مکر شوکتلو خنکارم
قرال بدفعال بچه نک جانن یاقوب قهرک	دل پرسوزینه دوشمش شرر شوکتلو خنکارم
آنی سرعسکرلر تعقیب ایدوب قاچماغه یول ویرمز	دیمزمی اول زمان این المفر شوکتلو خنکارم
زن مکاره مسقوطیانمز بویله مردانه	صالادارلک ایدوب هر برنفر شوکتلو خنکارم
ایدوب یوزاقلغی بحرسیه سوینده غازیلر	اولور حکمکده جمله بحر وبر شوکتلو خنکارم
الامان دشمنی شمدی عجمی الامان ویرمه	دوشوب جان خوفنه ایلر حذر شوکتلو خنکارم
اسیرک سیب غبغبلورین المایه شوقندن	قزل المایه دک جیشک کیدر شوکتلو خنکارم
عدو زیر زمینه گردی زیرا جند اسلامه	زمین صحراسیدر یر مقر شوکتلو خنکارم
رجال غیبدن نیجه دیمش وارد ردمشواری	بوکونلرده وزیرک فتح ایدر شوکتلو خنکارم
ورادینه وارردین غیرتیله عسکر اسلام	کلور درکاهکه بویله خبر شوکتلو خنکارم
هزاران مژده فتح وظفر تعقیب ایدرگویا	قولک اوجه کلدم مژده بر شوکتلو خنکارم
غزاتک بوسنه بوسنه حدودنده اولان جنگن	عدولر نیچه یللر یاد ایدر شوکتلو خنکارم
صفالر ایله تختکده کورندی صورت نصرت	کیدر آیینه دلدن کدر شوکتلو خنکارم

همان انطاق حقدر کیم ظفرنامه مالنده
سنوح ایتدم بو نظم مختصر شوکتلو خنکارم

نگاه التفاتک بنده که عین عنایتدر
دکلدم لایق حسن نظر شوکتلو خنکارم

زمان دولتکده شیخ الاسلام همکارک
بوناچاره ایرشدی چاره گر شوکتلو خنکارم

قضایه اوغرامشکن ازقضا توجیه اولده
یکی منصبله قیلدی کامور شوکتلو خنکارم

دعای دولتکدر مقصدی وهبی ناچیزک
دکلدر وقت اظهار هنر شوکتلو خنکارم

ظلام دهری آچسون مهر آفتاب شمشیرک
بودر اورادم شام وسحر شوکتلو خنکارم

❀ تاریخی که برای گرفتن مهادیه بوغازی بامر وارادە نوشته بود ❀

حضرت پادشه جم حشم دورانک
خشمنه مظهر اولوب اولدی بلاسن نمچه

نقض عهد ایتمه دکل جزیه یی ایلردی قبول
اول شهنشاهک ایلمه بوصواتله غزاسن نمچه

آستانسنده سراید ارالغه ده راضی ایدی
جرمنی عفو ایله جالب ایتسه رضاسن نمچه

کلهٔ کله شکن ضربی ایله سرگردان
شمدی طاشدن طاشه اورمازمی قفاسن نمچه

ارادی بولدی قضایی نوله محکوم اولسه
حکم شاهی یه ویروب جمله قضاسن نمچه

عید اضحاده کلان مژده بودر دولتلو کیم
جزیه نامیله ویره رقانی بهاسن نمچه

برکیوب جامهٔ نوعید دو بالا ایتدک
یأس ایله کیدی بودم یأس لباسن نمچه

تملندن بوزیلوب ملکی خرابات اولدی
دولتک ضربنه اوغراتدی اساسن نمچه

ییقیلوب کندی غزاتک یورش خوفندن
کور ایجک قلعه سنک قلع بناسن نمچه

ویره سن طوتمیه لر وهمی ایله قیلدی فرار
آردنه باقمدی فهم ایتدی وراسن نمچه

می نخوتله طولو شیشه یه دونمشدی همان
تپه سی کلدی یره آتدی تپاسن نمچه

لهلولر اولسه علیهنده سزا زجراله
اختلاس ایتمشیدی بعض قراسن نمچه

طیانوب قوتنه ویرمیجک جنکه جواز
پاپانک باشنه چالمشدی عصاسن نمچه

شمدی ناچار ندامتله کناهن سویلر
روما شمتنده بولوب ریم پاپاسن نمچه

ویردی سرحدلرینی حدینی بیلدی شمدی
طفره لنمشدی دکشمشدی اداسن نمچه

زن مسقوله برایش یا پدی صانوردی نامرد
کوردی جنک ارلرینی بلدی خطاسن نمچه

اوغرادی رنکه بویارلردن اوتانمزمی عجب
نیچه صاقلر یوزینک قاره بویاسن نمچه

بنده آزاده دلم دیرسه جهانده عجبا
قید وبند ایله کورر کن اسراسن نمچه

آتش قهر ایله صولدی قوریه قالدی نمی
باغ عیشک بوله مز اسکی نماسن نمچه

محن آتسون صویونوب جامهٔ بیکاریسن
غیری چکسون باشنه کهنه پلاسن نمچه

چنقراقلر له طوناتسون چیقروب شابقه سنی
خجلتندن چاله مز چونکه دراسن نمچه

رنج افرنج کبی زخمنه یوقدر چاره
دردینک بولمدی بر درلو دواسن نمچه

بوغازی کیردی اله چاک کریبان ایلر
حاصلی قورتاره مز غیری بقاسن نمچه

ایکی مصرعده دو تاریخ مجوهر یازدم
وهبیا بولدیغی دملرده جزاسن نمچه

بقاسن الدی هجومیله بوغازی عسکر
بوغازین ویردی اله کسدی صداسن نمچه

❀ تاریخ برای شکستن طابور کبیر نمچه نوشته ❀

شهنشاه مظفر حضرت عبدالحمید خانک
جهانی فتح ایدر بویله کیدرسه جند منصوری

مغازی پیشه عدل اندیشه خاقان معظم کیم
خلو صیله ایدرام جهاده جهد موفوری

شه بهرام صولت شهسوار عرصهٔ همت
بکمز ابلق کردونی برادنی سلحشوری

غزای بدرئی کوستردی فلکده خصمه شبخونی
ایدنجه غرهٔ شمشیری تلمیح آیت نوری

خطیب منبر عرشه اوقتسون نامنی غازی
بلنسون اول امام مسلمینک سعی مشکوری

اوقوتسون داستان قهرمان ورستمی عالم
یازوب شهنامه یه شمدنکرو بوجنک مشهوری

صدای طبل وسرنای مسرت طوتدی آفاقی
هلاک اولدی عدو کویا ایشتدی نفخهٔ صوری

خزانه اوغرایوب ماتمله صولدی چهرهٔ دشمن
آچلدی کلشن اقبال شاهیده کل سوری

عجب امن وامانده خطهٔ ملک همایونی
عدالت امرنه ربط ایلمش بالجمله مأموری

توحش ایتمیوب آهو بره شیرین امر شیرک
که عدلی ساحهٔ عالمده محو ایتدی شروشوری

زمان دولتنده بینوالر کوشمال اولماز
اصولیله بوره مطرب مکر کیم کوش طنبوری

شهنشاها غزا امبرور و رو سال نو مبارکباد
نوید فتح و نصرتله جهان نشر ایله منشوری

هیله شادایلدک ارواحنی اجدادمغفورک
ابوالفتحک نمایان اولدی سنده راز مستوری
جهان زیر نکین دولتکدر صاحب مهرک
سزادر عسکر منصورکه بذل ایتسه جمهوری
موفق ایلمش مولاسنی اول صدر ذیشانه
امور دین و دولتده عیاندر بذل مقدوری
سلیمان زمانسن شبهه سز الهام باریده
سپهسالار قیلمق اویله آصف کبی دستوری
عدونک ایلدی بلقیس ملکن حکمکه تسلیم
دکلمی لایق تحسین افندم سعی مبروری
سن اولصاحبقران سنکم هراس ضرب دستکدن
دل کسراده ظاهردر هنوز آثار مکسوری
قرال بدفعال نیجه حدین بیلدی عهدکده
قاچردک قهرله صحرای هیهاته او مقهوری
بتی صندی بوزلدی عرضی اول خودبین بی دینک
ذلیل ایتدی جناب رب معبود اویله مغروری
چراغ بختی سوندی صرصر قهر کله بر دمده
اگرچه شوقله کافر یاقردی شمع کافوری
جهانی کورمدی دود کبود طوپ شاهیدن
اولوب کوندز کوزیله مبتلای درد شبکوری
دل مجروحنی پرشرحه قیلدی ضرب شمشیرک
مثال رنج افرنجی اوکلمز زخم ناسوری
قاچوب جان خوفی ایله صاقلنور کن پردهٔ شبده
شعاع تیغک ایتدی روز روشن شامن بجوری

قراللق ادعاسندن کچوب بدنام دهر اولسون
دکشسون برمزخرف اسمه لفظ امپراطوری

❀ این چارابیاتش بالغت فرنکی آمیخته بود ❀

زن مکارهٔ مسقودیسون قومسته وسترِیه
افنیوه دفنیوه دیوالد اتدی سنیوری
کناهن سویلیوب آلسون نصیحت ریم پاپاسندن
بونقض عهده چونکم قابل اولمزدی سناطوری
اتلمدی پاره دن برلعبله بوکدی بلین بودرد
واروب اوپاره لرده اوینسون بازی‌ٔ قنبوری
کروه هرسکانی سک بصحرای فرار اولدی
الک صاتسون واروب شمدنکرو جمله الکتوری
محقق بیلدی سردن کچدیلردن قوت تلش بوقدر
ندر چاره قلچدن کچدی یکسر جیش منفوری
زبانسنه یه زبان حالله یانسون جهنمده
اوزخمین مرده لرجانسوزی شمشیر وساطوری

بوذوق وشوقله بر عاشقانه نوغزل یازدم
سرورایامیدر معذور اوله وارایسه محذوری

اوکافر ماجرانک پک سوزلمش چشم مخموری
کورنلر اولمسونمی جام عشقک مست و رنجوری
قزل الما لیدر اول سیب غبغب آفت مینوش
ایچر مسکت شرابی استر صهبای انکوری
مسلم حرمه صاچلی بچلی مجلی برجواندر کیم
اودلرزمی کورن افتاده لر اول حسن پرزوری
فرنک آیینه سی صاندم کورنجه سینهٔ صافن
صفای کردنی ایلر شکسته قدر بلّوری

ندر بو حسن صورت اول بت ترساده ای وهبی
چیقرمز عکسنی مرآت دلدن دوری صوری

خداوندا بوجوشا جوشله دریای طبعمدن
چیقردم مدحتکده کرچه خیلی درمنثوری
سلیمان زمانسن بویله دستاویز ناچیزه
جسارتمی ایدردم بلمسیدم قصهٔ موری
خراب اولسون عدونک خانمانی ضرب دستکله
بوکونه فتح و تسخیر ایت هزاران ملک معموری

بوتاریخیله ایلر آصفک درکاهکه رومال
بوزلدی پادشاهم دولتکده نیجه طابوری

❀ نظیرهٔ بهاریهٔ انفعی در ضمن تاریخ جلوس همایون حضرت سلطان سلیم خان ❀

شه نوروز چیقدی تخته صحن کلستان اوزره
قورلدی نخل کلدن سایبانلر بلبلان اوزره
دکل ابر بهارک سایه سی سلطان نوروزک
فلک قوردی بوموسمده اوتاغن بوستان اوزره
اوکنده توغ شاهی چکدیررداری کلشنده
سفر ایتمش جهان آباددن کلبایکان اوزره
کچوردی آب برف آسا زمینه بوزدی طابورین
آتوب قارطولرین بر بر سپاه مهرجان اوزره
صبا تحریک ایدنجه غنچه‌لی آهسته آهسته
کورن تخت سلیماندر صانور باد وزان اوزره
دم اردبهشتا یردی چیقرمی باغدن آدم
بورونقله جهان ترجیح اولنمزمی جنان اوزره
هوای سنبلی کلشنده آچمش تازه سنبللر
صانورسن زلف شبو درعذار دلستان اوزره
فزون تر در کل تر ده لطافت ساده رولردن
بنفشه کج کلاهیله مرجح نوخطان اوزره
سهی قدلر چمنده نازیله کلدکچه رفتاره
تماشایه چیقرقمری سرسرو جمان اوزره

نظر ایلر نکاه مستانه نرکس دیو شاید
کل بادام ناظر اولدی چشم دلبران اوزره

همان ناز و نیاز عاشق و معشو قدر کویا
کل خندانه قارشو بلبل شیدا فغان اوزره

کلوب بر ساده یازاق استه ازهار کلشندن
کل و سنبل آتر طوب طوب چچکلی باغبان اوزره

قورلمش انجم آسا انجمنلر باغده کردون
قوسون جام هلالی سفرهٔ صهباکشان اوزره

کل خورشیدی ایتسون زیور سر شیشهٔ رندان
نیچون زرین قدح بیهوده طورسون آسمان اوزره

شراب ارغوانی نوش ایدوب پیمانه کلدن
قونار بو کیفله بلبل درخت ارغوان اوزره

بو موسمده صانوردم ریزش بارانی نابرجا
بساط کلزمین سبز نونقش زمان اوزره

مکرز بیاض و دیباهی دوشرمش ابر زیب آور
مبارک مقدم شاه کریم و کامران اوزره

خداوند جوانبخت و شهنشاه سکندر تخت
عدالتله تفوق ایلمش نوشیروان اوزره

سلیمان منقبت آصف خدم سلطان سلیم خانکیم
جهانده امر و فرمانی رواندر انس و جان اوزره

سریر عرش اعلادن ملائک ایندی تبریکه
جلوس ایتدیکده تخت شوکت عثمانیان اوزره

امام مسلمین اولدی معلا خطبهٔ نامن
اوقورسکان کرسی منبر کون و مکان اوزره

سزادر سکه سن ضرب ایتسه اولشاه فلک رفعت
زر خورشید و سیم ماه و نقد اختران اوزره

وجوب انقیادامر یدر بانص قرانی
جهان محکومیدر حکم خدای مستعان اوزره

بولوردی کندوسن کاوزمینک زیر پاینده
قونلسه کوه تمکینی سپهر سرکران اوزره

عجبمی بیضهٔ فولاددن اولسه هماپیدا
جناح لطفیدر سایه فکن شهمدی جهان اوزره

کوررمی بویله بر صاحبقرانی دیدهٔ کردون
هزاران سال اولورسه چند سیاره قران اوزره

چراغ بختنه زر شمعداندر مهر عالمتاب
فلک فانوس میناد راو زرین شمعدان اوزره

اولور تابنده رو هر بنده سی مهر منیر آسا
ایدوب وضع جبین وقت سحر اول آستان اوزره

قیلورمش ارتقاعن سلمی برهان ایله اثبات
بغلکیری اولان تخته چیقر کن نردبان اوزره

ایدر زرین رکابی برق وش رخشنده آفاقی
سوار اولدقجه رخش چابک آتش عنان اوزره

اسد برجه کیروب تب لرزهٔ خوفه دوچار اولمش
کورلدن رستمانه حمله سن شیر ژیان اوزره

هوایه آتسه فرضا تیرنی هنکام عودنده
دوشر سوق قضا ایله قفای دشمنان اوزره

بتردی چشمه دک هر بر کیاهی لاله وش خونین
سنان قهرنی دکسیدی خاک قهرمان اوزره

سر آتشده هر بر قطره سندن کل بترااما
دوشرسه شبنم لطفی کباب خونچکان اوزره

عدوی دین استیمان ایدر شمشیر بر کردن
رقاب اهل ایمان دور عدلنده امان اوزره

کچوب خود اریلقدن بلکه رای استردی رای هند
آقتسه جیش دریا جوشنی هندوستان اوزره

طریقن بولمیوب سمت نجاتک دست قهرندن
نکهبان اولدی رهزنلر یوررکن کاربان اوزره

وبال زیردستانی آلورمی بوینینه کیمسه
کشیده ایلمشکن تیغنی کردنکشان اوزره

عطارد خامهٔ بهرام ایله سیف آیتن یازسون
او تیغ روشن جوز انطاق خونفشان اوزره

هزاران میل یردن چکلمک استر چشمنه خورشید
ایدوب خاک درین ترجیح کحل اصفهان اوزره

خداوندا همایون ذاتک اول ظل الهیدر
که اولمش سایه انداز امان اهل زمان اوزره

فروغ مهر عدلک ماهتابه ایلسه تأثیر
ضیاسی مرهم کافور اولور زخم کتان اوزره

سرای یوسف ایلر یرلرین دوشدکجه زندانده
خیال پرتو عفوک سر زندانیان اوزره

ایدر موج سرابی تار سلک کوهر سیراب
دوشرسه ابر لطفک قطره سی ریک روان اوزره

دمادم سینهٔ اعدایه اوردقجه اولوب رنکین
کل و لاله بتر دستکده شمشیر و سنان اوزره

بحمد الله شهنشاه کریم اهل پرورسن
عطا و شفقتک مبذولدر دانشوران اوزره

زمان والد مرحوم و مغفورکده خنکارم
معارفله تفوق ایلمشدم خواجکان اوزره

چراغ خاص ایدم اما فلکک ناکه سویندردی
مخالف روزکار اسدی بو عبد ناتوان اوزره

نیچون جورین فزون ایلر بکا بو چرخ دون بلمم
قدیمی طوریدر کرچه ستم دانشوران اوزره

سربی بختی بویله خرقهٔ حرمانه چکمشکن
ینه تیغ جفاسن بنده هردم امتحان اوزره

قالور خالی محل وافر یری کرایلسم خرمن
تتون محصول لطفن چشم مور ناتوان اوزره

سنی تخت جهانبانیده کوردم تازه جان بولدم
بو دولتدر مرجح با که عمر جاودان اوزره

افندم چاکر مور و شکم منتمی وار شمدی
نیاز ایلر بکا کردون اولورکن امتنان اوزره

بهارستان وصفکده بوکونه نظم رنکینم
اولور فایق کتاب کلستان بوستان اوزره

اواستادم که چکدم سر قلمدن خط بطلانی
سطور نظم ونثر شاعران ومنشیان اوزره

دلم کنجینهٔ معنی قلم دستمده اژدرها
نکهبانلق ایدر هر دم او کنج شایکان اوزره

دیزر نظم ثریا قدرمی کوهر کبی کردون
کهی اکلیل مهره کاه فرق فرقدان اوزره

ایکی برجسته مصراعیله هر پیوسته مضمونم
مثال بیت ابرو جانشیندر چشم جان اوزره

رسنباز خیالم نکتهٔ باریکه دلبسته
چکوب تیغ زبانم صانکه اوینار ریسمان اوزره

نهال سدره در کلزار طبعمده قلم کویا
که صالمش سایه‌سن فردوسیء خلد آشیان اوزره

چکر بر شعله دن شمشیر هر دم برق اندیشه‌م
سراسر بست فخر نفعیء آتش زبان اوزره

ینه شو قیله بر موزون ومستثنا غزل یازدم
چمنده دونکی کون سیر ایتدیکم سرو روان اوزره

دوکلمش طره‌لر خال رخ پرتوفشان اوزره
کوروب بن نجم کیسودار صاندم آسمان اوزره

اولورکن خون عشاق سیه بختیله زنک آلود
نه حاجت وسمه‌لر چکمک او تیغ ابروان اوزره

دل آواره کیم رمکردهٔ طرف نکاهکدر
بصر هر خطوه‌سنده چشم شوخ آهوان اوزره

شکایت ایلمز دم سینه چاک اولسمده جورکدن
مثال شانه قونسیدم او مشکین کیسوان اوزره

حذر قیل تل قیرارسن بالکه ابرام ایتمز وهی
صارلمه بویله پك دوشمه امان اول مومیان اوزره

دکلدر وقت دعوای هنر جای ادبدر بو
دعایه باشلیه شمدنصکره داب شاعران اوزره

اوسلطان سلیم القلبی عون ونصرت باری
مظفر ایلسون جیش عدوی بدکمان اوزره

همیشه دائم اولسون عمر واقبال وسلامتله
سریر سلطنتده شوکت واجلال وشان اوزره

سزا تقلید سیفنده مجوهر اولسه تاریخم
ایکی مصرعده کیم هر مصرعی حسن بیان اوزره

شه جم شوکت فرمانروا سلطان سلیم اولدی
قوشاندی سیف فتحی طورمیوب چکسون جهان اوزره

درهجوم وغارت تاتاران برای اخذ انتقام شاهینکرای بقضا ازغره بعتبهٔ علیا فرستاده

ای شهنشاه فلك مرتبهٔ هفت اقلیم
مهر تابنده رخ مطلع الطاف عمیم

وی شه روی زمین مهرومه دولت ودین
حامی شرع مبین ظل خداوند علیم

سن سین اول قبلهٔ عالم که ملوك اطراف
حجر اسعد درکاهکی ایلر تلثیم

روح دارا وسکندر دراجلالکده
بوایمش باب سعادت دیه‌رك اولدی مقیم

نیل احسانکه درمیل وتمنای فلك
بویله خمکشته اولوب شانکه ایلر تفخیم

فرش ایدوب پرتونی ساحهٔ اقبالکده
یوز سورر پایکه خورشید بوجه تعظیم

قوشانور تیغکی مریخ سلحدارکدر
بوینینه لازم اولان خدمتی ایلر تتمیم

نجم بختکده بولور لامعهٔ اسعادی
نه زمان کلك عطارد چیقررسه تقویم

طالع پرشرفك ناظری چشم پروین
شمس در کوکب مسعودکه اهل تنجیم

قلم کاتب قدرت ملأ اعلاده
لوح محفوظه ایدر وصفکی بویله ترقیم

شاه فرخنده صفت داور دارا حشمت
خسرو جم عظمت زیور تخت ودیهیم

نخبهٔ پادشهان عمدهٔ آل عثمان
مایهٔ امن وامان حضرت سلطان سلیم

جد بجد مهر ضیابخش سپهر شوکت
مطلع ذات همایونی کریم ابن کریم

اوسلیمان جهاندر که مؤیدیدنه
قیلدی فیاض ازل خاتم ملکی تسلیم

عطر شاهی یه دونر نکهت ازهار چمن
بوی خلقیله وزان اولسه کلستانه نسیم

اثر عاطفتی قیلسه صبایه تأثیر
کل کبی غنچهٔ تصویر یده ایلردی تبسیم

تشنهٔ شفقتی اول منبع جود وکرمك
جوی الطافنده بولور لذت آب تسنیم

شعلهٔ خشمی فروزان اولیجق اماکیم
آتش قهری اولور دشمننه نار جحیم

قسم ایلرسه سزا اهل غزا تیغنه کیم
حلیهٔ آیت سیفیله اولنمش توسیم

قبضه‌یه آلسه کمان هدف مهری فلك
قوس برجنده نشانکاهنه ایلر تقدیم

دانهٔ ضرب تفنکی پر ایدر نقطه کبی
قلهٔ قافه نشان قونسه اکر حلقهٔ جیم

نیزهٔ صولتنی دیکدیکی دمده خاکه
اوله فوارهٔ خون انده نیجه عظم رمیم

ضربه ضربه سنی ملك عدمده ایشدوب
رستمك كیردی رك جاننه سرنشتر بیم

برق رخشنده اولور دست شكوهنده جرید
عزم میدان ایده جك رخشله اول نور جسیم

قیلمش انواع فیوضاته موفق آنی حق
ندر اول قلب سلیم وندر اول طبع فهیم

قوت فكری ویرر رسم خیاله صورت
حدت ذهنی ایدر جوهر فردی تقسیم

شهرت بزمنه شرمنده اولوردی نادم
بایقرا مجلس عرفاننه اولسیدی ندیم

داورا دادكرا شاه معلا قدرا
ای ایدن معدلتی خاص وعوامه تعمیم

قالمدی ناله كنان شكوه ایدن دوركده
ایلیه كریه مكر دایه سنه طفل فطیم

شیر ماده بولوب آهو بره لی شیر ویرر
اولدی عهدلكله ستم ساحهٔ عالمده عدیم

كهر وصفكی وهبی قولك ای شاه جهان
بویله می ایلر ایدی سلك خیاله تنظیم

قلم چاه دواتمدن ایدوب مشق فسون
سحری هاروته ماروته ایدردم تعلیم

شعرای عجم اولمشلری یانمده عجمی
شاه ایرانه مزایالر ایدنجه تفهیم

زهره بسن حكم نظارتله ایدردی دایه
سر نوزادهٔ طبعمده دونوب چرخ عقیم

قوت ناطقهٔ عالم ایكن هر سخنم
چاره نه ایلدی ابكم ستم دهر لئیم

حیف صد حیف شعورم دخی مسلوب اولدی
شعره بو دردله رونق ویره مز طبع سقیم

اشقیا باصدی كلوب محكمه می حاكم ایكن
بو كاراضیمی اولور قاضی حاجات حكیم

حسته قاضیلرینه شش جهت عالمده
بو قضا كیبی عجب اولدیمی بر حكم وخیم

صویدی دلكی كبی اسكی زغره خلقی بنی
چیقروب پوستم ایدنجه یاقه می بویله دونیم

ملك سامانمه تاتار ویروب چاپولی
كتدی یغمایه تیون رخت وبساط زر وسیم

كینه قوم هلاكو دوشروب مهلكه یه
ایتدیلر صورت تسمیم وهلاكم تصمیم

صیدش اهینكر اینجه قیدك دیه رك
اوچاقر پنجه لیلر كوردی بكا قید عظیم

فرصتم بولدیلر اولشدیروب اول خونیلر
قفس غمده طوتلدم نه شفیق ونه حمیم

قنادم یولقه اوچوب جان آتایم برطرفه
بویله بردامه دوشردی بنی بو بخت ذمیم

اوچمغه لانه تندن پر وبال آچمشیكن
قونمجه جانم هله قورتاردی اوخلاق رحیم

باغ جنت كبی استانبوله حسرت قودیلر
ایلدی آدمه آنجق بونی شیطان رجیم

بوقدر آتش درد وغمه دوش اولمشمی
نار نمرودده دوشنجه عجبا ابراهیم

چكمدی واقعهٔ قبطیده بو رتبه خوفی
قوم فرعونك الندن دخی موسای كلیم

بكا ایتدكلرینی ایتمدی عیسایه یهود
چیقدی افلاكه فغانم بیلور اول رب علیم

پدر پیری تاتار قوردی هلاك ایتدی دیو
قانلر آغلتدیلر اطفالمه مانند یتیم

كعبه اقلیمی حجاج ستم یقدی مدد
قیلدی ویرانه یی لطف ایله افندم ترمیم

حضرت والد مغفور ایله عم مرحوم
قوللكی قیلمش ایكن مظهر الطاف عمیم

نه روادر كه زمانكده امان خنكارم
اوله پامال اراذل بو امكدار قدیم

انتقامم قومه حشره مدد ای شاه جهان
جمله دشمنلریكی قهر ایده قهار عظیم

عرضحالیست كه بخاك عتبهٔ سلطان سلیم خان باستدعای منصب عرض كرده است

ندرای طبع سخنكوی پسندیده كلام
بو خموشی یه سبب یوقمی مداد واقلام

ایتمز اولدك نیچون آیا دهن یارانی
اثر نیشكر خامه ایله شیرین كام

نه روا اولمیه مشكین رقمك نقطه لری
ساده رویی ورقه خال وخط عنبرفام

قدرتك قالمدیمی حسن ادای سخنه
یوخسه بیلمزمیسین انواع جناس وایهام

عربی نظمكه احسنت دیوب روح لبید
فارسی شعركه خوبست دیمشدی اعجام

ابكم اولمق نه دیمك بویله دم خرمده
كه اوله اهل سخن جمله سزای انعام

بو سكوتك ستم چرخ جفاجودن ایسه
یعنی اولدكسه اكر لال ملال آلام

عرضحالكله نیچون حال دل نالانی
ایلمزسن در سلطان جهانه اعلام

او شهنشاه فلك جاه ثریا شرفك
پرتو شفقتیدر نور جمال ایام

❀ معمای لفظ سلطان سلیم ادام الله ❀

ذاتی خورشید جهان لطفنه یوقدر پایان
فیض احسانی سراپا ایدر آفاقی بكام

معمای بنام سلیم سلمه السلام

نیجه خورشید جهاندر که ویررماهه ضیا
کلکک برجیس یازر وصفنی برو جه مرام

صورت حال برایای کرامتله بیلور
قلبی آیینهٔ فیض آور نور الهام

مایه ور افتیدر راتبه بخش عالم
درکه دولتیدر مقسم ارزاق انام

پادشاهم درلطف وکرمکده وهبی
یوزسوروب خاکه نیازیله ایدراسترحام

هدف تیرستم ایلدی تاتاربنی
انتقام آلمغه عزم ایلیوب اول قوم لئام

یکی کورکم دخی اسکی زغره شهرنده
اولدی پوشیدهٔ دوش سفهای بدنام

کیمدن امید عنایت ایده یم خنکارم
وار ایکن درکه لطفک کبی جای انعام

منصبم اولدی هدر ماحصلم رنج وکدر
غیری کیم شفقت ایدر بنده که ای شاه انام

یعنی اسکی زغره محو وتلف اولدی ایسه
یکی منصبله افندم بنی قیل شادوبکام

عرضحالم اوقیوب حالمه رحم ایلرسن
ایده یم بنده دعا ایلیه رک ختم کلام

امر وفرمانکی تنفیذ ایدوب احکام قضا
حکمک آفاقده جاری اوله تاروز قیام

نظیرهٔ نفعی در ضمن تشکر عنایت حضرت سلطان سلیم باحسان منصب

خاکساران کاه فیض پرتو احسان بولور
ذره تاب آفتاب ایله علوشان بولور

خضر شفقت رهنمون اولدقده بردلتشنه یه
ساحهٔ ظلمت سراده چشمهٔ حیوان بولور

عالم بالایه کیم اولسه دهن باز نیاز
تلخکام ایکن صدف وش رشحهٔ نیسان بولور

اهل همت برنفس ایلرسه مانند صبا
کلشن امید بردن کللرین خندان بولور

دست معمار مروتدن قرین لطف اولان
خاطر ویرانه‌نی بردمده آبادان بولور

بویله جوش ایتدکجه جوی رحم وشفقت سوبسو
تشنه لب قالمز صوین البت کرمجویان بولور

کرچه ضایع ایلمشدی قدرینی اما فلک
وقتیدر شمدی رواجن کالهٔ عرفان بولور

بونه هنکام مسرتدر که ارباب هنر
بوقلسه کنج درونن خرم وخندان بولور

حمدلله اولبو وقت عنایتدر بوکیم
اهل دانش رغبت شاهنشه دوران بولور

حضرت

حضرت سلطان سلیم خانکیم سپهر سربلند
مهر وماهین درکهنده روز وشب دربان بولور

خسرو صاحبقرانکیم هر سحر بهرام چرخ
بیم تیغندن کریبان شفقده قان بولور

ملکنه نسبتله تاریخ آشنایان جهان
دولت سامانیانی بی سروسامان بولور

شرع وقانون اوزره امرونهیینی ادراک ایدن
حکم منشورین قرین معنیٔ قرآن بولور

بادپای برق رخشی اول سلیمان شوکتک
تنکنای چشم موری عرصهٔ جولان بولور

کرچه زیرپاینه فرش ایتمک استر آسمان
اطلسن اماکه وجداننده ناچسبان بولور

امری ایله عالمی کشت ایلسه برچاکری
جمله شاهانی اوشاهه بندهٔ فرمان بولور

صیت قهر وصولتی یردکجه کوش جاننه
قهرمان ملک عدمده کندوسن لرزان بولور

تیردلدوزین خیال ایتدکجه هردم دشمنی
سینهٔ پرکینه‌سن منزلکه پیکان بولور

ساحهٔ رزمنده اعدا اکلهٔ بی دولتن
کوی خاک افتاده وش پیوستهٔ چوکان بولور

وصف شمشیرین ایشتدکجه کروه سرکشان
بیم ترتیب جزادن جسمنی بیجان بولور

خشمی یکسر تنک وتار ایلر جهانی باشنه
کنبد کردونی خصمی کوشهٔ زندان بولور

قدرتی رفع منافات ایلیوب اضداددن
همتی امر محاله صورت امکان بولور

روشنایی بخش شبتاب اولسه نجم شفقتی
اوج استعلاده قدر ورفعت کیوان بولور

خاکه تأثیر ایتسه فیض قوت دراکه‌سی
کندوسن مهرکیا همطینت انسان بولور

سایهٔ عدلنده عالم اولقدر آسوده کیم
سینهٔ شیری غزالان جای اطمینان بولور

حکمت قانونیدر دهره شفای صدر اولان
درکه لطفنده هردرمانده بیک درمان بولور

ناامید اولمز عطاجویان باب رأفتی
دست جودکده کهرپاشی بحر وکان بولور

اهل استحقاق آرر بذل کرمده همتی
قوت الهام ایله انعامنه چسبان بولور

خسروا انوار لطفکدن اولورسه بهره یاب
ذرهٔ ناچیز شان نیر رخشان بولور

درکهکدن غیریه دست نیازی باز ایدن
جیب آمالنده آنجق مایهٔ خسران بولور

پادشاهم دولتکده چرخ ایتسه سرفرو — آستانکده قولک هر مشکل آسان بولور
چرخ استغنا ایدرسه طورنا برجا میدر — برکدا کیم التفات خسرو ذیشان بولور
نجم بختم زهرهٔ چنکی یه دوندی شوقله — دور احسانکده هرکس بنده کی رقصان بولور
طرز اشعارم اولورسه لایق حسن قبول — بو کمینه عبدادنی شهرت حسان بولور
ایلدکجه وادی اوصافکه عطف عنان — ضبط اولنمز اسب طبعم وسعت میدان بولور
روح خلاق معانی غبطه ایلر کیم بکا — نطقم ایله قالب الفاظ تازه جان بولور
عالم عقباده سیر ایتسه سواد نظممی — دیدهٔ صائب جلای کحل اصفاهان بولور
جمله نک معلومیدر نفعی یه غالب اولدیغم — نکته دانلر هر قصیدمده اکار جحان بولور
چاه بابلدر دواتم خامهٔ چالاک دست — سحر هاروتی درونده آنک پنهان بولور
برعصای موسویدر کیم او کلک پرفسون — دیدهٔ حساده قارشو هیئت ثعبان بولور

بحر طبعمدن غزلجوی اولسه غواص خیال
کوهر نایاب وش شایان استحسان بولور

دل تماشای جمالندن صفای جان بولور — چشمنی آیینه وش رخساره که حیران بولور
پنجهٔ عشاقدن جانا کریزان اولمه کیم — ماه کنعان مبتلا سن دست درد امان بولور
سبزهٔ خطک کورن رؤیاده شبولر کبی — صبحدم بالینی اوزره جا بجا ریحان بولور
ساغر رندک حباب باده سن تقلید ایچون — زاهد ذوق آشنا بر سبحهٔ مرجان بولور

هاله وش کرچه خم اولمش قامتی وهبی پیر
سینه ده اما که هر شب بر مه تابان بولور

یوز سوروب خاکه دعای خیره آغاز ایت تمان — وصف بی تعداد شاهی صانمه کیم پایان بولور
آفتاب شوکتی اولسون ضیا بخش جهان — ماه غرا تا فروغ مهر نور افشان بولور

کلشن عمر و ریاض دولتی شاداب اوله
باغ عالم تا که فیض رشحهٔ باران بولور

❀ قطعه در ذیل این قصیده نوشته بود ❀

ایدردم

ایدردم کرچه غبطه وهبی اول اکلدقجه — رسیده اولدیغیچون دور احمد خان ذیشانه
بحمد الله یتشدم قوت بختم ایله بنده — زمان کامبخش حضرت سلطان سلیم خانه
بکا شیمدنکرو رشک ایلسون روحی او مرحومک — که اولدم بنده وصاف اویله بر شاه سخندانه
کریم کامران وقدردان اهل پروردر — مدار افتخار اولدی ملوک آل عثمانه
جهانده قنغی شاعردر اولان اسلافده بلمم — بنم کبی بو رتبه مظهر اولمش لطف واحسانه
همان وهبی اولمی بکا رشک ایلین آنجق — بنی محسود قیلدی پادشاهم جمله اقرانه

سریر سلطنتده دائم اولسون عمر وشوکتله
بو ادنی بنده یازسون وصفنی اوراق اکوانه

❀ تاریخ مسمط در تبریک سال جدید سلطان ❀

مهر سعادت رونما جنبشده ابروی هلال — سال مسرت اتمام ایتدی کلوب عرض جمال
قیلدی مبارک مقدمی دلشاد وخرم عالمی — سعد وشرفدر توامی خلق جهان آسوده حال
هر دلده بر شوق جدید اولدی بودملرده پدید — کویا سرور قدر وعید آرایش روز ولیال

سلطان سلیم ایامیدر جوش کرم هنکامیدر
اهل هنر بیرامیدر بو وقت بهجت اشتمال

فخر سلاطین سلف اجدادنه خیر الخلف — مهر ومه برج شرف ظل خدای لایزال
شاهنشه کردون حشم اسکندر دارا همم — سرمایهٔ امن امم پیرایهٔ جاه وجلال
اولدی بوجا اقتضا محکومی فرمان قضا — امرینه بر وفق رضا ایتمکده کردون امتثال
انوار فر وشوکتی ویرسون جهانه زینتی — ایام عمر دولتی اولسون هزاران ماه وسال

اولجه با خیر دعا تبریکنی ایتدم ادا
تاریخی اولدی وهبیا بو سال نو فرخنده فال

❀ قصیدهٔ عیدیه در ستایش حضرت سلطان سلیم ❀

هلال عید قیلدی جبههٔ آفاقی نورانی — ینه یاد ایتدی عاشقلر خم ابروی جانانی
نیچه یاد ایتمسونلر کیم نزاکتله ایدر ایما — هلالک کوشهٔ ابروسی ذوق وصل خوبانی

طوتوب جام هلالی الده دوندی ساقئ بزمه
فلك رندانه كوستردی ینه مشربجه دورانی

بنم كویا لسانمدن دیمشدی وهبئ اول
بو رعنا بیتی كیم یازدم كوروب تضمینه ارزانی

قاچردی یوسف صومی زلیخای فلك شمدی
هلال عید صانمه الده قالدی طرف دامانی

بهار و عید توأم كلدی بو دورگل ومدر
دونوب پیمانه‌لر گل گیبی آچسون طبع رندانی

زمینده اولور هر نقش پابر لالهٔ گلگون
بهار اول رتبه رنكین ایلدی صحن گلستانی

بو دمده قان یوتار واعظ باقوب صهبای گلفامه
ایچر بلكه غضبله بولسه خون می پرستانی

ایدردی روزه‌ده میناشكنلك زاهد بدخو
گلوب سیر ایلسون شمدی شكست عهد و پیمانی

قبای سبز عیدیه كیوب شوخ سهی قدلر
شكسته قدر ایدر گلزارده سرو خرامانی

طاغلمز می باشندن عقلی انصاف ایله عشاقك
كورنجه صاچلی سنبل گیبی هر كاكل پریشانی

دكلمی عیش اخضر روز خضره قارشو گلشنده
می گلگون ایچمك سبز خطان ایله پنهانی

عجب فرخنده بر دمدر جهان دلشاد و خرمدر
زمان شاه اعظمدر بو وقت ذوق و شادانی

نه شاه ماه طلعت كیم هلال عیدنی گردون
اگرچه جفت ولسه ایلردی ركاب زین یكرانی

سپهر سلطنتده آفتاب عالم آرا در
كه انجم گیبی پنهان ایتدی سائر تاجدارانی

فراز قافدن دهشتله پرواز ایلدی عنقا
ویرلدن ولوله آفاقه كوس شوكت و شانی

شهنشاه جهان سلطان سلیم كامبخشا كیم
اودر رونق طراز خانه‌دان آل عثمانی

همایون ذات كروبی صفاتیدر قوی برهان
ملائكك اوزره ترجیح ایلمكده نوع انسانی

مجسم نوردر كیم هر كورن بو حسن طلعتله
صانور اینمش زمینه آسماندن مهر رخشانی

ایدر بحر محیطی بی تلاطم اولسه موج انگیز
شكوه قلزم پرجوش طوفانخیز عرفانی

قلمرو در سخن اقلیمی زیر دست حكمنده
اوخاقان جهان هم مملكت معناده خاقانی

ضمیر انورین مرآت مهرمنجلی دیردم
كسوف آلودهٔ زنك ایتمسیدی كاهیجه آنی

ارسطویه ایدیدی دستیاری رهبر رأیی
سكندر زیر پاینده بولوردی آب حیوانی

نسیم ایلمكیدر رسوی بحره شمهٔ خلقی
ایدر هم طینت عنبر كف دریای عمانی

اولور هر تار موجی بر مسلسل سلك گوهربار
سرابی ایلسه سیراب فیض ابر احسانی

نه مهر صبح دولت شهسوار چرخ جولاندر
كه رخشنده دخی رخشان صباح الخیر پیشانی

عنان آتشین اولسیدی برق اول رخش چالاكه
بولوردی بلكه همسیر اولمغیچون راه امكانی

كورنلر سرعت سیرین او اسب بادپای اوزره
صانور آلمش كیدر باد صبا بر ورد خندانی

كباب ایلر كچوب گاو زمینه نوك جانسوزی
دیكرسه نیزه‌سن خاكه ایدركن گرم جولانی

ایدر نقش پلنكی ریخته برك خزان آسا
جبالی لرزه‌ناك ایتدكجه بیم تیغ برانی

سر كوه اوزره ایتسه امتحان اول تیغ خونریزی
اولور رنك میاه جویباری احمر قانی

شب تاریكده فرضا نشانی چشم مور اولسه
خطا ایتمز ینه تیر اصابتكاری برانی

شهنشاها جهانه سایه بخش امن و راحتسن
همایون ذات رأفت كستركدر ظل یزدانی

غزالان دشت عدلك خوابگاه راحت ایتدكجه
چراغ ایلر سربالینی اوزره چشم شیرانی

صارلسه شعلهٔ جواله نخل خشكه دوركده
كزند ایتمز بلی زرین كمروش زین ایدر آنی

بهار لطفك اول رتبه نمابخش جهاندر كیم
خزان پژمرده ایتمز بعد ازین اوراق بستانی

سخاسندن دكلدر ریزش بارانی پیدر پی
عرقریز خجالت ایتدی جودك ابر نیسانی

ایا شاه جهان حدم دكل وصف همایونك
نه ممكن ذره تعریف ایلمك مهر درخشانی

غذای روح ایدندم لذت اوصافكی اما
حیات افزا اولور هردم بكا اول ذوق روحانی

معنون خسرو نظم اولمسیدم ملك معناده
جسارت ایلمزدم اولمغه وصاف سلطانی

بنم اول فارس الخیل بلاغت كیم بو وادیده
كمیت كلكك ایله پسمانده ایتدم چوق كحیلانی

چیقوب میدانه اسب تازی طبعیله بی پروا
عجم فرسانی ایله اویندم هم كوی و چوكانی

دل دریا خروشم بحر طوفانخیز حكمتدر
ایدر غرقاب حیرت موج فكرم عقل یونانی

سر كلكك ترم معنایی شاداب ایتمسه بویله
ابدی آب اولوردی گوهر كان سخندانی

سواد نقطهٔ سهوم اولور ابكار مضمونك
رخ رنكینی اوزره مشك خال عنبر افشانی

یترلاف هنر وهبی یوزك سور خاك دركاهه
ادا ایله دعای دولت شاه جهانبانی

صفالرله گلوب گتدكجه ماه روزه آفاقه
بهار و عید خرم ایلدكجه طبع اكوانی

كل اقبالنى كلزار عمر جاودانيده   كشاده ايلسون هر دم بهار فيض ربانى

خدا هر بر شب فرخنده سن هم قدر قدر ايتسون
اوله هر روز فيروزى جهانده عيد شادانى

قصيدهٔ بهاريه در ستايش حضرت سلطان سليم

باد بهار دلكشا فيض آور بوى ارم   عنبر كبى سنبل هوا مشك ختندن اوردى دم
كلشن عجب رونقنما هر نخلى پر نشو ونما   شبنم دكلدر جا بجا كللر هوادن قابدى نم
سرو بلند سبز سر رفع لوا ايتمش مكر   سلطان نوروزك چكر پيشنده خضر آسا علم
سوسن ديزلمش هر طرف تيغ وتبرله صف بصف   زرين كمر خنجر بكف مانند پيك محتشم
ريحان وشبو سوبسو عنبر شميم ومشكبو   هر بر شكوفه تازه رو بوى بهارى ايتدى شم
سير ايله كيم شاخ كلى الده طوتر جام ملى   مست ايتمكيچون بلبلى باغه قورلمش بزم جم
لاله چراغ شعله وريا قمش شب آراليق ايدر   بزم چراغاندر مكر بور ونق نور وظلم
ازهار شاخ ارغوان زرين قدحله كلفشان   جام صبوحيدر همان دفع خماره صبحدم
بر تازه در صانكيم چمن قد سرو سينه ياسمن   كلغنچه در كويا دهن سنبلده زلف خم بخم
عكس آلوب دلجولرك سبزه كلن كلزارلرك   قويمز صفاسى جولرك مرآت دلده كرد غم
اول عاشقه صد آفرين كيم رام ايدوب بر نازنين   كاشنده اولمش همنشين سينه بسينه فم بفم
كه كل كبى مى نوش ايدر كه صوت بلبل كوش ايدر   موج صفاسى جوش ايدر اجراى ذوقى ملتزم
شمدى كوكلر شاددر هنكام عدل وداددر   عالم نشاط آباددر محو اولدى كيتدى حزن وهم
صانمه كلوب فرياد ايدر ذكر كلى اوراد ايدر   اوصاف شاهى ياد ايدر هر عندليب خوش نغم
اول پادشه كيم رأفتى كلزار دهرك بهجتى   قيلدى جهانى همتى كل كبى سيراب نعم
شاه معالى منقبت ماه ثريا منزلت   خورشيد نورانى صفت لشكر كشا انجم خدم
هم خصلت پيغمبرى حيدر نهاد وسرورى   عثمانيانك مفخرى صديق فاروقى شيم

ظل خداوند عليم شاه جهان سلطان سليم
فرض اولدى بر نص كريم امرنه رام اولمق اهم

دركاهيدر بى اشتباه جمله ملوكه قبله كاه   چون ملكنى قيلمش اله بيت الحرمله محترم
افلاكه همسر پايه سى فرق همايه سايه سى   اولمش سعادت دايه سى پرورده در عالى همم
شهلرده يوق بو مرتبه فر وشكوه ودبدبه   كردون كبى بر كوكبه خورشيد وش زرين علم
شير خدا دير رسم سزا كيم اولەلى هيبت نما   خوفندن اولدى مبتلا تبلرزه يه شير اجم
چكدكجه تيغن خشمناك بهرامى ايلر سينه چاك   اعداسنه زخم هلاك ادرمازمى بيم جان اودم
طاقت كلورمى تيرنه دلدوزى تأثيرنه   شمشير عالمكيرنه اهل جهاد ايلر قسم
هم شاه تخت داورى هم خسرو نظم آورى   ملك سخنده چاكرى خاقانى ايله محتشم
طبع سليمنده عيان انوار فيض مستعان   الهام حقدر بى كمان بو دانش وفهم وحكم
عندنده اكسير هنر كنجينه لردن معتبر   عهدنده اولدى سربسر اهل معارف مغتنم
غافل بولنمش انورى مدح ايتمده شه سنجرى   درك ايلسه بو دملرى اولوردى پرسوز ندم
عالم غريق نعمتى شاداب جوى شفقتى   جوشش عطا وهمتى رشك آور باران ديم
دورنده هر كس شادمان آسوده عدليله جهان   بيلمم ايدر رسم دلبران عشاقنه جور وستم
كبك درى بيك نازايله رفتارنى ابراز ايله   پرواز ايدر شهبازايله طوتمش يانندە لانه هم
هر خطوه ده آهو بره جنبش نما شير نره   بيباك وپروا بر يره جمع اولمده كرك وغنم
انجى سرو كردون جناب بن ذره يم سن آفتاب   وصفكده پامال حجاب بو ذره ناچيز وكم
پامال ايسمده ما حصل قيلمش بنى فيض ازل   روم وعربده بى بدل رشك بليغان عجم
اوصاف خاقان جهان ابتا اولور معجز بيان   اشته بو استاد زمان اول اكمل دانا دلم
حسن اداى خوش نما عرض جمال ايلر بكا   سينه مدر اول خلوتسرا كيم بكر معنى يه حرم
افسوننى اجرا ايدر سحر كلام املا ايدر   تسخير صد معنا ايدر دستمده جادوى قلم
اهليتم دنيا بيلور قدرم بيلن رعنا بيلور   وصافدن اعلا بيلور انشامى ارباب رقم
كاهى ايدوب عطف عنان نظمه اولور سم خشران   نفعى يه تنك اولور رهمان ميدان اقليم عدم

وهبى ندر بو ادعا لاف وكزاف نابجا
اى خاكسار بينوا حدك دكل لا ونعم

جای ادبدر بومقام بولسون سخن حسن ختام
شمدی بوجا احترام خیر دعا امر اهم

تا دور چرخ اوله مدید هر ماه وهر سال سعید
سلطان نوروز جدید باصد فجه بو باغه قدم

قیلسون اوشاهک دائما گلزار اقبالن خدا
پر بهجت ورونقنما سیراب باران کرم

طبع شه عالی نژاد گللر کبی اولسون گشاد
هر دم عدوسی بد نهاد آزردهٔ خار الم

نظیره بقصیدهٔ مشهورهٔ نفعی معجز بیان درستایشکاری حضرت سلطان سلیم خان سلمه الله الملك المستعان

بارك الله ای سپهر كاه ماه خورشید افسری
شرق وغربه ویردی شانك پرتو اسكندری

قوت شیر خدا وارسنده كیم قیلدك زبون
پنجهٔ قهركده پنجه قهرمان وصفدری

صاقلنور برج اسدده دوش اولوب تیلرزه یه
خشمله خورشیده كوسترسك هلال خنجری

كرمی یكانی نسر طائری ایلر كباب
چرخه پرتاب ایتدیرسك تیر آتش شهپری

باصدی فرق فرقدانه پای اسب شوكتك
اولدی نقش نعلی چرخك مهر وماه انوری

سیر ایدن شیر سوار ابلق گردون صانور
رخشله اولسك فروغ ساحهٔ جولانگری

قان پرینه نوك شمشیركدن اولدم زهر آقار
سیل سیف ایدوب سورسك اسب اژدرپیكری

برق عالمسوزدر غیری جلالی نیلر اول
چكمه فرق آفتابه تیغ آتش گستری

خونفشانلقله نه مانع طوتسه ده یكپاره زنگ
خوش نما ایتمزمی وسمه ابروان دلبری

چرخه عكس ایتسه ضیاسی گاهی خون آلود ایكن
دوندررهب شیشهٔ حجامه چشم اختری

رعدوش صیت تفنكندن قیامتلر قوپار
دهشت كلبانكی كوسترد كجه هول محشری

دانه سی ضرب نشان ایلر شب تاریكده
دیدهٔ نجم سها اولسه سپهر اوزره یری

پیچش دود كبود طوبكی صانور كورن
اول بولتدر كیم جگر جو سمایه اژدری

سنسن اول دلدل سوار عرصهٔ اجلال كیم
نقرهٔ مه رخشكه بر ساده رخت حیدری

صفحهٔ چهره عطارد بویله تحریر ایلمش
وصفكی ای آسمان شوكتك نور وفری

داور گردون حشم انجم سپاه محتشم
تاج بخشای سرجم زیب تخت سروری

منبع عدل وعنایت آب روی سلطنت
گلشن شاداب دین ودولتك وردتری

حضرت سلطان سلیم خان معلا شان كیم
خاندان آل عثمانك مدار مفخری

اول شهنشه دركه ادنی بنده سی مجد وشرف
دركه اجلالنك اقبال كمتر چاكری

خسرو صاحبقرانكیم قیلدی دورنده فلك
طالع اعدایه ناظر چشم نحس اكبری

فیض حقیله دل الهام پذیری شبهه سز
الملوك ملهمون اسرارنكده مظهری

مهر مرآت ضمیر انورنده جلوه گر
صورت ادوار چرخك جمله سر مضمری

نام وشانیله سلیم ثالث اجدادیدر
عقل اول شانهٔ ذهن فطانت پروری

برجهان آرا مثلث وفق دولتدر مگر
ربع مسكونی مسخر ایتمكه انگشتری

كیم سلیمان كبی بویله روزگاره حكم ایدوب
بحر وبری ایلمش زیرنگین داوری

❀ معمای سلطان ❀

لطف بی پایانی آرام درون قلب ناس
راحت افزای جهاندر عدل ودادوفری

❀ معمای اسم سامی سلیم ❀

سرفراز سلطنت اولسون ابد اجلال ایله
عالمك آنجق بودر میل دل خواهشگری

لفظ جود معنی معنی عطاسی محو ایدوب
طی اولندی ذكر حاتم كیمسه اكمز جعفری

زهد وتقوی اولقدر معروفدر عصرنده كیم
شیخلر یاد ایتمز اولدی رسم نهی منكری

بحر وبرده فیض بخش طیب اجزای جهان
نكهت خلقیله تخمیر ایتدی مشك وعنبری

آتش اندازی قهری بحری ایلر شعله ور
بویله نور محض ایكن ذات همایون منظری

معدن سیماب وش پولادی ایلر لرزه ناك
یك نگاه گرم خشم آلوده دهشت آوری

ناره تأثیر ایتسه اما كیمیای همتی
جوش آب وتابله یاقوت اولور هر اخگری

اخگری یاقوت رمانی ایدوب هم درعقب
فیض لطف جوهر اكسیر ایدر رخا گستری

عنصر خاك اولسه قوتیاب فر حشمتی
سد ایدر بر ذرهٔ ناچیز راه صرصری

پادشاها ظل یزدانسن كه داد ورأفتك
اولدی دهره سایه انداز عنایت گستری

بولدی ایامن مساعد بعد ازین فلك فلك
ساحل دریای لطفكده براقسون لنگری

عرقنی کسدک فساد اهلن جکرخون ایلدک
نیزهٔ قهرک رک جاننه اولدی نشتری

دامن کهسار عدلکده خرامن کوستروب
خندهٔ نازایتمده شهباز هر کبک دری

اضطراب اوزره قالوردی ارهمیده قیلمسه
کوه تمکیننک محیطاوزره بسیط اغبری

سینه‌سن برداغ خجلت ایلمش انجم دکل
قصرقدرکله سپهرایتدکده لاف همسری

مهردمه صانمه حضوره عود وعنبر یاقمغه
سیم وزردن وارالنده چرخک ایکی مجمری

سطح دریادن نسیم خلقک ایلرسه کذر
بیضهٔ ماهی بولورآثارمشک اذفری

لمحهٔ انظاره عین لطفکه براشیدر
کوهروا کسیر قیلملق سنک وخاک کمتری

قیلدی نورالتفاتک همسر خورشید چرخ
ذرهٔ پامال ایکن اشته بوعبداحقری

قدردان شاه جهانسن پایکه قیلدم نثار
بنده درج دلده پنهان بویله درو کوهری

خیراوله سال مبارک اولدی تاریخ زمان
بوتفأل‌له ایدرخامهم ستایش کستری

تارفکروطبع تیزی رشته وسوزن ایدوب
وصفکه اولدم قباد وز بلاغت پروری

مدحت شاهانه‌کی تحریرایدرسم هرنه شب
شمع کاشانه‌م اولور شوقیله روح انوری

نخل طوبی سرفرو ایلر نهال کلکمه
غبطهٔ نوبادهٔ فردوسدر بار و بری

لیقه‌سی کیسوی جادودرمداد خامه‌مک
کیم ایدردقتله عقدرشتهٔ افسونکری

وصف ابکار مضامینم یازلمز کاغده
سایهٔ مژکان حور اولمزسه تارمسطری

اول سمندردرکه طبعم مرغ آتش‌زاد ایکن
رشحه پاش آب کوثردرینه بال وپری

آفتاب کیمیا کر رشک ایدر کفتارمه
بیلمه یکمچون ناشنیده نوزبان زرکری

سیم وزرعرض ایلین شمس وقمرمی یالکز
جوهراشعارمه یلدزقدرودارمشتری

منت ایتمم بویله روشن شبچراغم وارایکن
یاقمسون کردون دون استرسه شمع خاوری

بحرمعنا دردلم بوخسه همان نفعی کبی
طمطراق لفظه بوغمم نظم کوهر زیورے

اشته میدان سخن کلسون هنرپیرالرک
وارایسه بر پهلوانلق کوسترز زورآوری

همعنان اولمق نه ممکن شهسوار طبعمه
یاده کویان زمانک اسب فکر لاغری

قدرکی انکاره ای دل کیمسه‌ده یوقدر مجال
بسدر اثبات وجوده دعوئ دانشوری

برغزل یازکیم مسلسل بستهٔ زنجیرایدوب
رقصه کلسون زهرهٔ چنکی اچرخ چنبرے

آه کیم سودم ینه برصرمه صاچلی دلبری
باشمه سودای عشقیله طاقندم تللری

رشک ایدرمرآت اسکندر صفای سینه‌مه
چکدم آغوش وصاله برمه سیمین بری

عکس روی آتشین ساقئ کلچهره‌دن
کاسهٔ خورشیده دوندی بزم عیشک ساغری

شرحه شرحه ایلسون تک سینه‌می ظالم امان
کوستراول چفته بچاغیله مجلا خنجری

وهبیا خلوتده تسخیرایلدم افسونله
دعوته وفق مرام اوزره کلنجه اول پری

که تمدح که تغزل نابجادر بعد ازین
یوزسوروب خاکه دعا ایله کیم کلدی یری

تااوله عالمده احکام شریعت برقرار
حق مؤید ایده دین حضرت پیغمبری

اول شه اسلامی مولا ایلسون اجلال ایله
مستدام عمرودوات زیب تخت داوری

شوکت واقبالی دائم امر وفرمانی مطاع
عون وصون مستعانی اوله یارد یاوری

خامهٔ تایید حق نصرمن الله آیتن
ایده ثبت شقهٔ آیات نصرت رهبری

❀ عیدیه مرحوم راغب پاشا ❀

جبههٔ عید سعید اوزره ایدوب عرض جمال
خم ابروسنی کوستردی هلال شوال

نه هلال اهل دلک جام هلالی آسا
سینه‌سن جوش نشاطیله ایدر مالامال

نه هلال ایلدی شیرین دهن شیروشکر
طفل بی دایهٔ دل ایلرایکن استهلال

مژدهٔ عیدی بوشهره کتوروب برکیجه‌ده
راه یکماهه‌یی طی ایتدی علی الاستعجال

ایدر آفاقه سلام مه عیدی تبلیغ
انحناصورتی کوسترسه عجبمی اوهلال

عید دستور فلک رفعتی تبریکه کلوب
وجه تعظیمله دامانته ایلر رومال

دامن لفظنه رومال ایله یعنی مه عید
مهرفضلندن اولور مقتبس نور کمال

آصف صف شکن وصفدر رجم مرتبه کیم
بویله تحریر ایدر اوصافنکی وصاف خیال

صدر دین پرور همنام رسول الثقلین
راغب خیر و رضاجوی خدای متعال

فیضیاب اثر مبدأ فیاض خرد
جمله افعال پسندیدهٔ عقل فعال

دقت رأیی اولوب ثانی عقل اول
ذات والاگهری جوهر ذاتی بی مثال

منجلی آینهٔ طبعنه هر صورتده
حسن تدبیره موافق نه ایسه صورت حال

پرتو لطفی ضیابخش مه و مهر اولسه
تا ابد اوله مصون اثر نقص و زوال

وزرادن بو کمالاته کیم اولمش مظهر
اکا نسبت ایله ناقص کورینور ابن کمال

شعر حکمت اثری رازگشای اعجاز
طور انشای فسون پرور ایدر سحر حلال

فضل و عرفانی اگرچه مثل سائردر
ضرب شمشیریده عالمده ضروب امثال

لطفی خاصیت اکسیر ویرر خاکه ولی
باد قهری ایدر آتش کبی آبی اشعال

داور دادگرا صدر معلا قدرا
فخر ایدر پایکی تقبیل ایله اهل اقبال

عد اولنمیدی عباد در اجلالکدن
ابن عباده اولوردی سبب جاه و جلال

کالهٔ یکشبهٔ نظمی چسبان دیه مم
دوش اوصافکه ای آصف زیبنده خصال

بارے دامانکی تقبیل و دعا ذیلنده
ایده یم بر غزل پاکله تذییل مقال

رنک رخسارکه اویمش نه کوزل جامهٔ آل
غنچهٔ حسن ایدک آچمش سنی بوکلکلی شال

کردن سیمکی سیر ایتمکه پک مشتاقز
شالی نازیله صاروب بوینه کوکل آلمه وبال

بزه بوزردی عقیدیله صیامی اول شوخ
بوسهٔ نقل لبی بزمه ایدوب نقل نوال

مجمر عشقه قیوب یاقدی دل عشاقی
آتشین رخلری اوستنده کی عنبر کبی خال

و هییا روزهٔ هجرانه تحمل مشکل
عاقبت اولمسه گر واسطهٔ عید وصال

یوز سوروب پاینه اول آصفک ایتدک بیرام
طورمیوب خیر دعا رسمنی ایلا اکمال

مژدهٔ عید ایله تا بویله کلوب آفاقه
نشر انوار مسرت ایده ماه شوال

متیمن ایده حق عید سعیدین هردم
روزی عید و شبی قدر اوله هزاران مه و سال

❀ در ستایش صدر اعظم درویش محمد پاشا بوقت عودت از سفارت ایران ❀

بر شاهه کیم خدا ویره ملک سکندری
خضر هدایت ایدر البته رهبرے

مرآت منجلی کبی کشف حقایقه
الهام پذیر حکمت اولور قلب انوری

یعنی او شاهه ملک سلیمان روا قیلوب
ایلرسه مهرینک بو جهانی مسخری

بر آصف زمانه موفق ایدوب انی
فرماننک مطیعی ایدر جمله کشوری

کور فیض حقی شاه ملکشاه چاکره
قیلدی نظام ملکی آنک بویله صفدری

همنام فخر عالم و پر لطف و مکرمت
جمله محامد شیمک اولدی مظهری

صدیق منقبت عمری معدلتکه وار
ذاتنده نور حلم و حیا جود حیدرے

صدر جهان ایکن ینه درویش طور اولوب
ایتمز که ای لطفی مرجع توانکری

قیلمش جناب حق او خداوند اکرمی
سیف و قلمله واسطهٔ دادگستری

شمشیر ایله اماتهٔ اعدای دین ایدوب
احیا ایدر قلمله نیجه بینوالرے

بی شبهه دسترس اکا حقدر که طوتمش اول
دستنده حبل شرع متین و مطهری

بیت الشرفده طالع اقبال و بختنک
سعد السعود عقد ثریادر اخترے

کالای لطفک اطلسه ترجیح ایدوب فلک
نقد نجومله چیقرر ماهی مشترے

اول مهر برج دولته تقلید ایدر دیو
خورشیده ماه نو نوله کوسترسه خنجری

چرخک طلای مهرے ایله نقرهٔ مهی
اولماز سمند لطفنه بر رخت حیدری

خوفیله تا فلکده اسد لرزه ناک اولور
وار نیجه سنده قوت و فر غضنفری

عالمده بیم صدمهٔ شمشیرے وار ایکن
باش کوسترمی اصل شقا شمدی سر سری

کورمشمی قهرمان عجبا برانک کبی یکتاسوار ساحهٔ جنک و دلاوری
پردل ایدر کتیبه‌لی قلب اسد کبی هیجاده جای ایدنسه نه دم قلب عسکری

ای داور زمانه و یا نور فیض حق
وی آسمان معدلتک مهر خاوری

سرمسند سجاده سنی کورسه شرمله حاتم ایدردی طی بساط کرموری
الطافی نارجور وستم ایتدک اویله کیم لطفک درون آبده صاقلرسمندری
دفع کزنده صادر اولان امرکی کوروب پنبه درون سینه ده حفظ ایلر اخکری
ضعف سفرله قالمدی تاب تحملی معذور طوت بو بابده وهبی چاکری
طبعک مجالی یوق ره یکساله دن کلور پک سورمدم انکچون اول اسب لاغری
عفوه قرین اولورسه قصورم بو دفعه ده سلکک دکرده نظم ایده رم دردکوهری

صدرکده مستدام ایدوب الله سنی همان
هم لطفکه قرین ایده بو عبد احقری

در ذیل این قصیده برای طلب یکی از منصب مقابلهٔ پیاده و سواری معروض شده

ای درکه عنایتی کهف الامان اولان وی باب لطفی ملجأ بیچارکان اولان
ای نوربخش باصرهٔ اهل عز و جاه وی خاکپایی سرمهٔ چشم جهان اولان
ای همت علیه سی جند سما کبی غیرت دمنده دادرس بیکسان اولان
ای روز و شب دعای بقاسی خلوصله اوقات خمسه ده بکا ورد زبان اولان
ظل ظلیل رأفتکه ایتدم التجا ای سایه سی بو بنده سنه سایبان اولان
عیدارتسنده رتبه‌لی منصب امید ایدوب هپ اوستنه نظام ویرر خواجکان اولان

اسب امل سواری اولوب قوشمسونمی یا
وهبی کبی پیاده قالوب ناتوان اولان

قصیده بدارنده‌لی محمد پاشا شکایت برای توجیه منصبش موقوفاتز ابکرپاسی نادان

ایا صدر کزین خاتم آرای سلیمانی جهانده عدل و انصافیله سن سین آصف ثانی

کلستان جهان سرسبز و شاداب اولدی لطفکله زلال شفقتکدر آب روی ملک عثمانی
فلک اشراق صبح صادقک پنهان ایدرناکه فروغ افشان اولنجه رأیکک خورشید رخشانی
عنایتدر کرمدر مقتضای جوهر ذاتک افندم کیبی عالمده بولنماز مرحمتکانی
قصیده صورتنده جرأت ایتدم بسط و تقدیمه بوکونه عرض حال نابسامان و پریشانی
هلال اولدم سپهرک کردش جور آزماسندن مکر تکمیل ایده خورشید احسانک بو نقصانی
دریغا طفل ابجد خوان دوندم مکتب غمده طریق خواجکانک اوله‌لی بند دبستانی
نیابتله کتابتله ایدوب سد رمق پیدا خلاص ایلرایدم دست ضرورتدن کریبانی
آلوردم قسمتم قاضی ایکن اول تکمله اولوب حجتله اموال عباده وارث ثانی
اکر خواهی سلامت ماجراسندن اولوب غافل قضانا چار موج یأسه بوغدم صک عرفانی
مثال مرغ دام افتاده باشم اوغرادی درده قفس اولدی سرآزاده مه بار خراسانی
امیدم شمدی ختم خواجکانه اولدی وابسته بو درچون نقشبندان غمک آیین و ارکانی
کروه اهل دیوانه باقوب دیوانه وش بنده تدارک ایلدم ارکان و اوسع رخت دیوانی
لباس مستعار آسانه تجاره رد ایتدم ضمان نقص قیمتله چکوب انواع خسرانی
حقوق اصحابی عقد الفت ایتدردی کشاکشله کیدر چاک کریبانم بولور هر لحظه دامانی
نه چاره بویله اولدی حکم و امضای قضا دیردم اکر ادنی معیشتله رضانک اولسه امکانی
باقوب قرص مه و خورشیده روز و شب تحسرله تماشا ایلرم بام فلکده صورت نانی
ضرورت اولقدردر کیم قضایه راضیم شمدی کتوررم عقل و فکره غیرت امثال و اقرانی
بنی دلریش ایدن درویشدر دولتلو سلطانم چیقاردی اوستنه خلقک برایکی تازه اوغلانی
قبای جاهمی هم دوش کرباسیه کیدردی همان فرق ایتمیوب کرباس ایله کالای عرفانی
خراسانی بلاسیله کیدوب ملک خراسانه سیاحت ایلمشکن خطهٔ ایران و تورانی
مروتمی افندم منصبمله کامیاب ایتمک معارف قدرنی فهم ایتمیوب براد یله نادانی
معارفدن مراد انشا ایسه کاغد قلم حاضر اکر شعر ایسه اشته رسم و آیین سخندانی
اکر علم ایسه مقصد هر فنونه انتسابم وار بلاغت ایسه ایکم ایلرم نطقمله سحبانی

بودعوای مجرددردی نورسه امتحانیلر
اولور هر مدعانک منجلی اثبات وبرهانی

عنایت پرورا صدرا اکرمکارا فلک قدرا
اکرچه ایلدک بو بنده یه لطف فراوانی

ویرلسه شق اول اختیارک شقی یوق اصلا
مطیب ایلمک قابلمی شق ثالث وثانی

وزارت رتبه سی احسان اولنسه استمم حاشا
افندم نرده قالدی اختیار میر میرانی

طریقم ترک ایدنجه نادم اولدم دیمسون انجق
چرا کاری کند عاقل که باز آرد پشیمانی

حلال اولسون سفارتده قلمده چکدیکم زحمت
ینه اسکی طریقمدر بکا اکرام وشادانی

خدا صدرنده دائم ایلسون اقبال ودولتله
قضایه اوغرادب دلشاد قیل وهبی نالانی

❀ این نیز بوزیر مشار الیه بربالای عرضحال استدعای تبدیل طریق نوشته بود ❀

سلیمان زمان مظهر اولوب فیض خداداده
موفق اولدی برآصف کبی پرشفقت وداده

شه عالم سکندردر رفیقی خضر اولوب کویا
دلالت ایلدی آب حیات عدلی ارشاده

نه آصفدر که روشن ایلدی عدلیله آفاقی
نمایاندر فروغ مهر لطفی زیر وبالاده

عباد اللهه ذاتی مایهٔ امن وامان اولدی
کمال رأی وتدبیری مرجح ابن عباده

سمی مفخر عالم وزیر اعظم وافخم
نظیرین دیدهٔ آدم عجب کورمشمی دنیاده

عدالتله ایدوب دین محمد غیرتن درپیش
نمایان کوستر تأثیرا سمایی سماده

کوریدی جوشش انهار عدلک باغ عالمده
همان جسر نجاتندن کچردی کوپریلی زاده

کمال علم وفضل زهد وعفت جمله جمع اولمش
تعالی الله او ذات بیعدیل وعالم آراده

خداوندا کالک قدردان فضل ودانشدر
نیاز ایتم زمانکده سپهر کینه معتاده

معارف کانیم بنده بلنمسون قیمتم شمدی
روامی کوهرم قالمق درون سنک خاراده

افندم دولت واجلالکی افزون ایده مولا
نظر قیل عرضحال وهبی محزون وناشاده

❀ دررسیدن الحاج یکن محمد پاشا بصدارت عظمی درائنای طریق کبیر ❀

فلک برحسن صورتله ضیا بخش اولدی دنیایه
که عکس ایتدی زمینک انجلاسی چرخ مینایه

کدورتدن اثر یوق رونمادر شاهد مقصود
صفالرله دونوب هر سینه مرآت مصفایه

خصوصا طبع ارباب سخن آیینه دن روشن
شکر ریز مذاق شوق اولور طوطی کویایه

خمار آلودکان غم بو دمده مست وشاد یدر
نه حاجت ساقئ خاطر کشایه نوش صهبایه

سرمو قالمدی دللرده آثار پریشانی
مکر کیم اوغرایه باد صبا زلف سمنسایه

مکافات ایتدی دوران روزه داران غم دهره
زمانه دوندی روز خرم عید دوبالایه

طراوت بولمسونمی طبع عالم کل کبی شمدی
که رونق ویردی باران کرم باغ تمنایه

نیجه بیوایه لر اولدی سزای نعمت احسان
جهان شکر ایتمسونمی بو قدر یغمای نعمایه

بحمد الله کتوردی بر وزیر مرحمتکاری
ترحم ایلیوب شاه جهان حال برایایه

قدوم سعدت ملزومی اولدی مایهٔ راحت
بلی محتاج ایدی دنیا بر اویله کارفرمایه

او خاقان کرامت پیشه ملهمدر امورنده
موفق اولدیغی بی شبهه در تأیید مولایه

سلیمان زماندرکیم بولوب برآصف منصف
انی مهریله لایق کوردی بو صدر معلایه

ایدوب تسلیم خاتم روزکاری ایلدی محکوم
او دستور عدالت حکم صدر عالم آرایه

نه صدر معدلتکار ومشیر شیر صولتکیم
علی شیر نوایی کلسه اولمازا که همپایه

سمی فخر عالم صدر اعظم نیر افخم
وکیل ظل ربانی خداوند هماسایه

عماد دین ودولت اعتماد ملک وملتدر
معادلمی اولور ابن العمید اول صدر والایه

او برنور مجسم آفتاب چرخ اعظمدر
که تا اوج فلکدن ماه آچار احسانه آیه

کمال لطفی ایلر لفظ جود معنی بیمعنی
سخاده طبعی غالبدر عطای حاتم طایه

غبار آستانی مایهٔ کبریت احمردر
کف ارباب کافه کیرسه کافیدر او سرمایه

ایدرلر سایه سنده مالک اکسیره استغنا
اولانلر جبهه سا اول خاکپای کیمیاسایه

اوعالی کوکبه ناظره نجم پرشرفدرکیم
فروغ طالعی پرتو ویرر چشم ثریایه

ارسطويه ايدر تعليم فن حكمت آرايى   شفاى سينه در قانون رأيى ابن سينايه
امور دين و دولتده اصابتا وزره در دائم   خرد مفتون وحيراندر او رأى عالم آرايه
ايدر سيف و قلم احكامن اجرا ايليوب تخصيص   برين تدمير اعدايه برين احبابى احيايه
سياست باغنه جوى روان در آب شمشيرى   قلم كلزار احساننده بكزر سرو رعنايه
سرآغاز ايلدكجه كلكى نثره سير ايدوب نثره   سمادن رشك ايدر اول كوهر منثور انشايه
كورنجه حسن خطك كاتب برجيس اولوب حيران   انى تحسينله تعليق ايدر بازوى جوزايه
دل اعدا اولور صد پاره فكر ايتدكجه شمشيرين   اكر سختيده يكلخت اولسه فرضا سنك خارايه
دكلدر كهكشان چرخ اوزره قالمش سايه سى بويله   غزاده تيغنى آصدقده طاق عرش اعلايه
طيانمز قهرمان اولسه جيوش دشمن مقهور   هجوم ايتدكجه رستملر كبى ميدان هيجايه
غضنفرلر اولورلرزنده جمله بيشه زارنده   ويرنجه حمله شيرانه سى تبلرزه اعدايه
اكر تبديل ماهيت مراد ايتسه قيلور پرتاب   درون شعله يه ماهى سمندر قعر دريايه
درون پنبه ده ياقوت وش محفوظ اولور اخكر   تعلق ايتسه حكمى الفت اضداد اشيايه

خديوا دادارا صدرا خداوندا فلك قدرا
ايا مسندطراز آصفى دستور جم پايه

جهان ممنون احسانك قضا محكوم فرمانك   علو رتبه و شانك بو صدره ويردى پيرايه
زمانكده زمين فرخنده چشم آسمان روشن   رسيده فيض مهر عدل و دادك زيره و بالايه
ايدردى ظلمتى تابنده مالك اولسه اسكندر   دل روشن نهادك كبى مرآت مجلايه
تشنه‌دك خضروش اهل سنا بول العطش ديركن   نثار آب احسانكله تاب دهرى اطفايه
زلال الطافك اطفا ايتدى اما سوزش دهرى   شررپاش اولدى نار قهرك اشرار اشرايه
نكهبان جهانسن سايه عدلكده بى پروا   اولور آهوى وحشى شير ايله بر يرده همسايه
بو دمده كرك خونى اولدى راعى كوسفندانه   تعدى ايلمك قابلميدر كيمسه رعايايه
قونارسه كوهسار همتك دامانه بردم   پرستوبچه استعلا ايدر قاف اوزره عنقايه
زمان دولتكده چرخ استغنا ايدوب بنده   تنزل ايلمم جور فلكده بسط شكوايه

بلى پامال غم ايتدى قضا جور و تحكمله   طريق خواجكيده قطع ايدركن رتبه و پايه
خراسانى جهانى باشمه تنك ايليوب يعنى   خراسان و عراق و چينه دك كتدم تماشايه
انك ريش دل غمخورده سى مستوردر بارى   قياس اولمز بنم زخم درونم چاك خرمايه
بحمد الله دراقبالكه كسب تعلقدر   سپهر دونه اصلا ارتكاب ايتمم مدارايه
بكا اهل سخن رشك ايلسون شيمد نكر وزيرا   موفق اولدم اوصافك بوكونه نظم واملايه
بيلوب رجحاننى اسلافه عالم فيض مدحكله   بنى ترجيح ايدر اول كنجوى دهى دانايه
كهركانى بنم چوقدن طوتاردم سينه ده مكنوز   نثار خاكپاى يكجون نيجه دركرانمايه
بنم ابكار مضمون دلاويزم ابو العذرى   كوريدى نظممى باقمزدى وامق روى عذرايه
تحدى رتبه سنده ابجه تازه ده اشعارم   اولور اعجاز ايله حيرتفزا اعراب عربايه
قالور سحبان وائل شرمله اعيى من الباقل   بلاغتله سرآغاز ايلسم تعبير معنايه
بيانم سحر اندر سحر و شعرم وعين حكمتدر   بو رتبه انتسابم وار فنون شعر و انشايه
بها اولمزدى مال هند و سنده تحفه ايران   ديرلسه درنظمم تاج كيكاووس و دارايه
ايشتمش جانب شيرازه عزمم شرم ايدوب عرفى   همان سعدى و حافظ ايله كيرمش زير غبرايه
كورنجه قوت طبعم نجم شير اجم صاندى   بو صولتله على شيرى قاچردم بيشقه صحرايه
ايدر سحر آفرينان زمانك سينه سن صد چاك   المده خامه بكزر اژدر چالاك موسايه
خداوندا بيلورسن معرفت قدرين حضوركده   نه حاجت خودفروشانه ادايه عرض كالايه
تمدح ايتسه ده شاعرينه ممدوحه راجعدر   اميد عفوله ايتدم جسارت بويله اطرايه
مرادم ذره ناچيزوش كسب تعلقدر   فروغ لطفكه اى آفتاب مرحمت سايه
بحق اسم اعظم ايلدم دعواتكى منضم   مداوم اولديغم اذكاردن اسماء حسنايه
جهانى روز و شب تا ايليه انوارله مملو   فلك خورشيد و ماهن زين ايدوب بو طاق مينايه

صدارت مسندنده دائم اولسون ذات مسعودك
فروغ عدل و احسانك ضيا بخش اوله دنيايه

❀ بهاريه درستايش صدر مرحوم خليل پاشا ❀

دم عیسا میدر باد بهارك فیض آثاری   که بادی اولدی احیا ایتمکه بردمده ازهاری
دمادم مشکبوی اولمقده چین طرهٔ سنبل   صبا کشت ایلیوب کلمش مکرکیم چین و فرخاری
یینه ارد بهشت ایردی کلوب سیر ایلسه رضوان   بهشت اندر بهشت اولمش صانور صحن چمنزاری
مکر آذین شهر آیینی وار در شاه نوروزك   طوناتمش کالهٔ سبزیله بویله دشت و کهساری
هزارك هر سحر رنج خمارین دفع ایچون بویله   طوتار دستنده شاخ کل هزاران جام سرشاری
فغانی عندلیبك کریهٔ شادی ایمش زیرا   دهان غنچه دن آلمش پیام عرض دیداری
تر و تازه خط نوخیز دلبر کیبی عنبر بو   بورونقله بنفشه اولدی رشك مشك تاتاری
نوله مرغ دل عشاق اوچارسه بلبلان آسا   تماشا ایتمکه هر کوشه ده برورده بیخاری
کیدردی بید مجنون بلکه سوی کوه و هامونه   چمن بند ایتمسیدی پایینه زنجیر انهاری

کشاده اولدی بو تازه غزل کل کیبی طبعمدن
اوقورکن پیرو بلبل اولوب کلشنده اشعاری

پریشان ایلمه هر حلقه سنده بیك کرفتاری   طاغتمه ای صبا اول طرهٔ مشکین طراری
دکلدر ژالهٔ برك کلده اول شوخ کل اندامك   عرقریز خجالت قیلدی آب و رنك رخساری
چمنده حلقهٔ نظاره ده بر سرو سرافرازك   مثال طوق قمری اولدی بند ناز و رفتاری
نشان بوسه کوردم کردننده روی آلنده   عجبمی لاله وش پرداغ ایدرسم سینهٔ زاری
نیجه چاك کریبان ایتمیم کوردکجه خار آسا   او شوخ کلعذارك دامننده دست اغیاری
صبا اولمازدی آه عاشق آسا بویله بی آرام   اگر کیم اولمسه بر سنبل زلفك هوا داری
حسد اولرنده کیم بر باغده تنها جا آیق چکمش   طوتار بر الده جام مل بر الده دست دلداری
مآل نغمهٔ مرغ بهاره ایلدم دقت   کلستانده اوقور اوصاف دستور کرمکاری
نه دستور هما همت نه صدر آسمان رفعت   نه مهر مشتری طلعت نه فیض رحمت باری
عجب صدیق سیرت داور فاروق خصلتدر   که اولدر مظهر نورین علم و جود کراری

خلیل پاشای افخم صدر اعظم آصف اکرم
وکیل مطلق اورنك پیرای جهانداری

خدیو معدلت کستر خداوند همم پرور   نظام آرای کشور دولت و دینك نکهداری
ارسطوی حکم سنج خرد تدبیرنه حیران   اولوردی ابن سینا کورسه کر مفتون اطواری
اصابت تابع رأی جهان آراسیدر هردم   سهو التیاب ایدر بر لحظه ده بیك کار دشواری
کرانجاندر صبا نسبتله اول طبع سبکروحه   سبکسیر اکلدم میدان تمکیننده کهساری
اکر خلق حمیدی تربیت بخشای الطاف اولسه   ایده آب حیات رد و حرور عنصر ناری
نمای همتی نسیان نمای ابر نیساندر   سحاب فیض حقدر عالمه دست کهرباری
دکلدر آبیاری کف احسانه مشکل   مبدل ایلمك یاقوت رمانی یه کلناری
عطاسی صفحهٔ عالمده دفع احتیاج ایتدی   بودمده کیمسه کورمز حرف جردن غیر جراری
ایدر حب ذهبله زرد رویان غمه تدبیر   عجب نبض آشنا دردست جود حکمت آثاری
کل نخل سرشتندن اولورسه مایهٔ شهدی   اوله نحلك لعاب نوش پرور نیش آزاری
زمین تلخ شوره نیشکر نخلیله مالامال   اوللدن جوی شیرین عطاسی عالمه جاری
اکر تلخ اولمسه صاف اولسه طوفان ایتمسه کاهی   دل پر فیضنه تشبیه ایدردم بحر زخاری

فلکجاها همکارا مشیرا مشتری قدرا
ایا بالانشین دست دستوری و داداری

مکر خاصیت اسم جلیل بی عدیلکدر   جهان پرسوز ایکن بولمق بوکونه رنك کلزاری
هزاران خاطر ویرانی آباد ایلدی لطفك   مثال نامدار شك همتکدر کعبه معماری
سرای قدرکه هر شب سزادر پاسبان اولسه   سراپا جمله انجمله سپهرك چشم بیداری
صبا کردره احسانکی نشر ایتسه کلزاره   اولوردی عین صحت دیدهٔ نرکسده بیماری
کلستان جهانی اویله سیراب ایتدی لطفك کم   اودکلو فیض بخش اولماز نمای ابر آذاری
عیاندر رتبهٔ رجحان قدرك ابن عباده   عباد درکه احسانك ایتدك جمله احراری
درون سنك و آهنده نهاندر وار ایسه شمدی   جهانده ایلدك اطفا شرار نار اشراری
سر مو بو قدر آثار پریشانی زمانکده   صبا آنجق طاغتمشدر ایشتدم کاکل یاری
احاطه ایلمك ممکن دکل اوصافکی حاشا   هزاران سال اکر دور ایلسه اندیشه پرکاری

کهر قدرین بیلورکان هنرسن نکته پرورسن
که نظمم دولتکده بولدی قدر رونق شهواری

دکان سینه ده کرد کساد آلوده قالمشدی
بوانمازدی قماش شعر وانشانک خریداری

بحمدالله کرانقدر اولدی میل واعتبارکله
زمان دولتکدر اول متاعک رونق بازاری

افندم بعد ازین اوصاف غیره صرف ذهن ایتهم
مقدم کرچه اتلاف ایلدم چوق نقد افکاری

مؤنس اولدیغیچون نظممک هر بیت معموری
فلکدن بهره م اولمشدی مجازات سنماری

بلی موی میان یاردن دقتلیدر فکرم
کجای پیچ وتاب موشکافان اولدی هر تاری

چپ اندازی ورنکی طینتان معرفت دشمن
شکست ایتمش ایدی آیینهٔ طبع جلاداری

سرم اولمشدی چوقدن پردهٔ یأسه فرو برده
چکلمش ایدی زیر دامنه پای طلبکاری

ره غمده همان فریادرس شوقیله بیهوده
درای کاروان آسا ایدردم ناله وزاری

سن ای مهر سپهر کامرانی ایلدک همسر
سر خورشیدله بو ذرهٔ ناچیز وناچاری

هجوم غم تلف ایلردی بو نومید ناکامی
تلاقی ایتمسه لطفک جفای چرخ غداری

دکلدم خاره وش شایستهٔ احسن نظر اما
نکاه شفقتک همقدر کوهر ایلر احجاری

شکایت ایلمم شمدنکرو بخت زبونمدن
کتور رحم خاطره جور سپهر ناهنجاری

مثال سبزهٔ بیکانه پامال غم اولمشکن
نمایاب ایلدک بو سنبل پژمرده طوماری

هزار خوشنوای کلشن آسا وهبی زارک
دعای دولتکدر صبح وشام اوراد واذکاری

❀ نظیرهٔ نفعی در ستایش مرحوم مشار الیه ❀

بو نشاطک بلمم ای دل نشئهٔ صهبامیدر
بو خسه جوشا جوش کیف نظم شوق افزامیدر

برصفا وارسنده آیا خاطرک آیینه وش
جلوه کاه صورت زیبندهٔ معنامیدر

مطرب فکرک الندهٔ دف میدر خورشید وماه
چنکئ بزم خیالک زهرهٔ زهرامیدر

نظم کوهر زیورک عقد ثریامی عجب
درکبی منکوش کوش دختر جوزامیدر

تره نثر درنثارکدن ایدر کسب ضیا
پرتو شعرک فلکده کوکب شعرامیدر

بکر مضمون دامنن طوتمش زلیخالر کبی
تازه فکر دلپسندک یوسف رعنامیدر

تازه لنمش شوقله طبع کهن سالک ینه
باشقه عالمدر جهان بلمم یکی دنیامیدر

ایلمین بو مدحه نای خامه کی آتشنوا
سوزش انفاس سر آهنک مولانامیدر

سرفرو ایتمش سکا نوبادهٔ مضمون ویرر
وست فردوسی طبعکده قلم طوبامیدر

باغلین سحر آفرینانک زبانن آفرین
کلکک افسون پرورکمی اژدر موسامیدر

قالب الفاظه نفخ روح معنی ایلمین
نطق جانبخشکمیدر فیض دم عیسامیدر

پرتو انداز تجلیکاه نظم تابدار
انوریٔ دست فکرکمی ید بیضامیدر

کل کبی ایتمش کشاده خاطر دلبسته کی
فیض انفاسک نسیم کلستان پیرامیدر

عندلیب آسا خموش ایتمشکن احزان خزان
سویلهدن شمدی سنی برغنچهٔ زیبامیدر

بوسه لر وعد ایلیوب یارک شکرمی چینه دی
بو حلاوتله دهانک طوطی کویامیدر

وادیٔ نارفته ده بویله تکاپولرده در
اسب طبعک پیرونفعی بی پروامیدر

بوخسه مقصودک دهن شوی کلاب نظم اولوب
تر زبانیٔ مدیح صدر بیهمتامیدر

همدم شاه سلیمان جاه اسکندر سپاه
آصف دورانمیدر خضر هاهم پیمامیدر

صدر اعظم داور افخم وزیر محترم
اعتماد الدولهٔ خاقان ملک آرامیدر

قبلهٔ حاجت خلیل پاشای عالیجاه کیم
درکهی اهل منایه کعبهٔ علیامیدر

قدرنی عرش معلا کبی حق ایتمش بلند
رتبهٔ کردون دون اول مرتبه اعلامیدر

کورمدک کرچه ملکشاهک نظام الملکنی
بویله آیا کیم آنکده طوری مستثنامیدر

کوردک اما صورت کارین نیچه تاریخده
حاش لله بو قدر کار آزما دانامیدر

عقل افلاطون دخی حیران فهم ودانشی
ابن سینامی ارسطوی حکم فرسامیدر

حدی یوق پایانی یوق حسن خصال ذاتنک
مدحت خلق حمیدنده سوزم اطرامیدر

غیرتی ثابت قدم در وعدنی انجازده
چرخ کردان همتنده اویله پابرجامیدر

بذل جودین اکلسه شرم ایلر ابر درنثار
دست کوهرپاشی یعنی معنی پاشامیدر

ابره تشبیه ایلمم جوش عطاده دستنی
جودی اول دریا کفک برایکی قطره مامیدر

نا بجا در ذاتمه تعبیر دریا کف دخی
طبعی پر شور شمیدر صفوتده بحر آسامیدر

آب تیغن خانمان دشمنه سیلاب ایدر
قصدی حکمن ماوراء النهردک اجرامیدر

قهر مانلر بیم قهرندن ایدر ترک دیار
رستم واسفندیار عرصۀ هیجامیدر

لطفی رفع ایتمش کزند آثاری اضداددن
دیر تنور ایچنده ماهی مسکنم دریامیدر

اوج عدلنده برابر پر آچوب پرواز ایدر
بربرندن فرقی یوق شاهینیدر ورقامیدر

زاهد خشک ایله همشرب دل پرجوش رند
بر یره کلسه بلنمز سنکمی میناامیدر

داور راد آور اصدر مکارم پرورا
نعمت بی امتنانک قابل احصامیدر

خوان احسان خلیل اللهی تذکیر ایتدیرن
سفرۀ جودنده یغما اولنان نعمامیدر

بو یله پرواز بلند ایلر همای همتک
سایۀ شهبال لطفک ملجأ عنقامیدر

بوی خلقک ایلدی خلقک مطیب خاطرین
نافۀ مشک ختن می عنبر سارامیدر

بیم شمشیرک امانن کسدی یکسر دشمنک
خنجر بهرامی بلمم بویله خونپالامیدر

چرخده قوس قزح میدر کمانک عکسمی
تیر دلدوزک نشانی سینۀ اعدامیدر

غبطه فرمای فریدون دربو فر و حشمتک
یالکز رشک ایلین دارا تکه دارامیدر

نطق روح افزای لطفک بنده کی یاد ایلمش
نیتک بو نیم جان محنتی احیامیدر

یوخسه قصد دولتک حسن نظر ملحوظنی
کوشۀ ابرودی استغفار ایله ایمامیدر

آه افندم دردمی سویلتمه ایتسم عرضحال
قورقرم خشمیله دیرسن مقصدک شکوامیدر

باشمه تنک ایلمشدی عالمی جور فلک
بنده دستارم زمینه اوردیغم بیجامیدر

یول بولمزدی مزاحمدن برادنی منصبه
یعنی تبدیل طریق ایتدمسه بیمعنامیدر

کیمسه تمییز ایلمزدی عرض کالا ایلسم
قطنی ابد رنک کرباسمیدر دیبامیدر

جانمی برنار خلقت اولقدر یاقمشدیکیم
مشعل کیوان منحوس اویله آتشزامیدر

بولمدم ذاتک کبی اول دمده بر عالی همم
ایتدیکم کستاخلقمی چرخ استغنامیدر

واصل سر منزل کام ایتمک استرسک بنی
بو طریقمده عنایت امرنا برجامیدر

واقف راز نیازمندر ضمیر ملهمک
همت بی منتک موقوف استدعامیدر

آسمانی وعبالی عیبمی ستر ایلسون
بیلمسونلر بنده کی قاضیمیدر ملامیدر

لوح سینه م تخته مشق هنر درفی المثل
دفعه سر لوحه اولسم رتبۀ والامیدر

دارایسه فرضا بنده اشتهارم جهلله
سته احراز ایلینلر فاضل ودانامیدر

طفره لنسون قالمسون دون رتبه ده بوچاکرک
جمله دن اعلاد کلسه جمله دن ادنامیدر

کرچه عیبمدر هنر نقصانم اولمشدر کمال
تهمت وجرممده بلمم شعرله انشامیدر

ماحصل رجحانم اثبات ایلرم اقرانمه
بحر عرفانم دیولافم قوری دعوامیدر

برغزل سویله کوزل وصفنده بسدر کفتکو
ای دل بیچاره قصدک چرخله غوغامیدر

قاشلرک منشور حسنکده جلی طغرامیدر
جبهۀ مهر اوزره عکس غرۀ غرامیدر

بنده بلمم دانۀ فلفلمیدر کافور ده
کردن صافکده یاخود خال عنبر سامیدر

رنکی بر وجهیله روی آلکه بکزرسه ده
کل بو کونه عطر شاهیلر کبی بویامیدر

نوخرامم باغه کل قارشو کده بوی کوسترمسون
سرو رعنا قد دلجویک قدر بالامیدر

طفل نازم زیور مهد فلکسن روز وشب
مهر ومه کردسرکده دایه ولالامیدر

برکون انصاف ایلیوب انجازه میل ایتمزمیسن
هب مواعید وصالک وعدۀ فردامیدر

کلدک آغوش خیاله جامه خوابمده بوشب
بلمم ای مهر وعجب رؤیامیدر رؤیامیدر

مهر رخسارک کورنجه غیریه ایتمز نکاه
عاشق روشن نظر همدیدۀ حربامیدر

خود فروش اولمه حضور آصفیده وهبیا
صدر دولت جای عرض تحفۀ کالامیدر

سوز تمام اولدی دهان لافه اور مهر سکوت
کالۀ بی اعتبارک قابل تمغامیدر

کشتی اقبالنه باد دعالی قیل وزان
شمدی بحر فیض باریده قبول ایمامیدر

چونکه عنایتله سنی محسود اقران ایلدی
شکر نعمتله ادای محمدت هنکامیدر

ثابت اولسون کوکب جاهی ملکلر سیر ایدوب
بربرینه سویلسون قطب فلک پیرامیدر

تا ابد فرق ایتمسونلر زیب فرق فرقدان
طالع مسعود یمی مهر ضیا بخشامیدر

❊ تخمیس قصیدهٔ منیف در ضمن ستایشکاری مشار الیه ❊

حق بوکیم سنسن او ممتاز نام دولت
که نکینکله شرف بولمده نام دولت
ذات والا گهرک فخر کرام دولت
ای نگهبان مقالید نظام دولت
وی نسقساز اعاظم مهام دولت

رأی حکمت اثرک رشک فلاطون حکم
رفعتک کوکبه آموز سپهر اعظم
ثابتات فلکه کوکب بختک توأم
صدر پروین علم وصفدر سیاره حشم
داور عالم ارسطوی بنام دولت

طالعک نجم ثریای سعادت منظر
فرقدان پرتو قدرکله بولور زینت وفر
سنسن اول مطلع فخر کرم ای نور سحر
نیر صبح ظفر غرهٔ سعد اکبر
ماه مهر اختر خورشید غلام دولت

حسن تدبیرک اولوب داروی دفع شر و شور
ویردی معجون جواهر کبی هر قلبه سرور
صدری تشریفکی حق قیلدی شفابخش صدور
سنسن اول نبض شناس علل طبع امور
درج رأیکده در اجزای قوام دولت

اوله لی شاه جهانبانه وکیل مطلق
شاهد سلطنتک روینه کلدی رونق
دعوی شاهسواری همم سا که احق
سنی شایسته کوروب ایلدی تأیید ایله حق
ید اقبالکه تسلیم زمام دولت

نیچه شهنامه و تاریخ دلارا کوردک
نیچه وصاف کبی معتبر انشا کوردک
سنک اوصافکی اسلافدن اعلا کوردک
کورمدک حق بوکه اقرانکی اما کوردک
نیچه دارای زمان و نیچه سام دولت

رک دشمن کسلوب صدمهٔ شمشیرک ایله
خونچکاندر اثر نشتر تدبیرک ایله
بو حکیمانه مراعات مقادیرک ایله
نوشدارو ی شفاخانهٔ تدبیرک ایله

برطرف اولمده اسقام سام دولت

قدرکی اویله رفیع ایتدی جناب مولا
که سرای همتک قصر فلکدن اعلا
فخر ایدر شان بلندک ایله صدر والا
رفعت غرفهٔ اجلالکه نسبت حالا
اولین پایهٔ در اعلای سنام دولت

وفق دلخواهکه توفیق الهی اوفق
حفظ ایدر رفعتکی بیم تزلزلدن حق
اعتلای رتب دولته ذاتک الیق
سکا مخصوص بو توفیق ترقی الحق
لیک نااهله خطردر لب بام دولت

مدحت ذات حمید الصفتکله طوتدی
صیت نام آوری محمدتکله طوتدی
کوس پر دبدبه منزلتکله طوتدی
شرف کوکبه منقبتکله طوتدی
عالمی ولولهٔ شهرت نام دولت

اولکه گفتار ایله دعوی اعجاز ایلر
وصفکه کلدیکی دم عجزنی ابراز ایلر
آنده اطناب سخن ایتسه ده ایجاز ایلر
مدحت ذاتکه بو کونه سر آغاز ایلر
نکته سنجان پسندیده کلام دولت

آصف منصف جم مرتبه رشک دارا
صفدر صف شکن و صدر عدالت فرما
پیشوای وزرا مظهر توفیق خدا
رایت افرازهدی زهره شکاف اعدا
سیف مسلول وغا شیرکنام دولت

نیچه آصف که کلوب اهل معالی صف صف
آستاننده طورر رقعهٔ امنیه بکف
دودمان همم و معدلته خیر خلف
کل دستار شرف درهٔ پاکیزه صدف
رسم پیرای سلف فخر کرام دولت

ایلمش ذات محامد اثرین رب صمد
باعث تقویت شرع قدیم احمد
تا ابد مدت جاهی اوله پیوستهٔ مد
کوه تمکین خرد کامروای سرمد
سرو زیبنده قد سدره خرام دولت

ایلدی بارقهٔ شفقتی خورشید صفت
نیچه ذراتی سرآزادهٔ قید کلفت

شب چراغ گرمی لامعه پاشش رأفت
کاربند نصفت نور چراغ عفت

افسر فرق مباهات همام دولت

تشنکان املهٔ رشحهٔ لطفی زمزم
فیض خلقله سراپردهٔ رازه محرم
آستان همتی اولدی مطاف عالم
یعنی همنام اساس افکن محراب حرم

کایتدی درکاهنی حق بیت حرام دولت

سعی ایدر کعبهٔ لطفنده نیجه ذات کرام
عدلی نارستم وجوری ایدوب برد وسلام
اولمغه قابل تقبیل کنار احرام
سدهٔ بارکهی قبلهٔ اقبال انام

درجود وکرم باب سلام دولت

عدل واحسانله اول صدر سعادت پیرا
حکمنی شرعله قانونله ایلر اجرا
اولدی ملک وملله فیض رس لطف وعطا
ذاتی سرمایهٔ آسایش دین ودنیا

مقدمی میمنت افزای مقام دولت

رأیت افراز ظفر رتبه بخشای انام
نظر خشمی جکر سوز عدوی خودکام
حامیٔ حوزهٔ دین ماحیٔ آثار ظلام
دیدهٔ لطفی نکهبان لوای اسلام

صدمهٔ قهری نکونساز خصام دولت

فکر نک هر اثر خیرده تأثیری اولور
حل اشکاله سبب رأی جهانکیری اولور
کار سخت اجمک مایهٔ تیسیری اولور
اولکه ادنی عمل ناخن تدبیری اولور

انحلال آور تعقید مهام دولت

پرتو مرحمتی مطلع امید اولدی
عکس نقش قدمی افسر ناهید اولدی
لطفی روشنکر زنک دل نومید اولدی
اولکه رشک آور آیینهٔ خورشید اولدی

یمن پابوسی ایله فرش رخام دولت

معنیٔ مصحف اخلاقیدر اول وجه منیر
فهم ایدر آنی معانی کورن استاد خبیر
یوخسه نور آیتی حرفیله اولنمز تفسیر
ابرودی شاهد بختی نیجه معنایی مشیر

دیده سی عین عطاطره سی لام دولت

دورایدن السنه ده محمدتیدر جمله
بومحامد اکا حق موهبتیدر جمله
حسن نظم شعرا منقبتیدر جمله
آستان کرم وعاطفتیدر جمله

اتکاکاه اساطین عظام دولت

نیجه بر داعیهٔ مصرف وفکر ایراد
معدن جود وکرم ایتمش آنی رب عباد
کیمیای نظرندن ایده لم استمداد
کرد راه قدمی مایهٔ اکسیر مراد

ریزهٔ سنک دری نقرهٔ خام دولت

رشحهٔ لطفی نما بخش ریاض آمال
دهری سیراب عطا ایلدی مانند زلال
غنچهٔ کام آچیلو رشمدی کل تازه مثال
جوی عدل وهممی آب بقای اقبال

بوی خلق حسنی عطر مشام دولت

کاسهٔ چرخی پر ایتمکده می شوق جدید
دور ایدر دائره وش دائره سنده خورشید
بو صفادن نوله رقص اتسه فلکده ناهید
اولدی رونق شکن جام صفای جمشید

دور لطفنده همله کردش جام دولت

جمله دن مرتبه کی ایلدی والا مولا
ملتجای ضعفا سنسین افندم حالا
همتک اولدی نیجون طاق فلکدن اعلا
آصفا اذکر اصدر بلند اقبالا

ای ملاذ امم وکهف انام دولت

خوفله خانه خراب اولدی عدوی مقهور
سطح اشکسته کردونی قیلورسین معمور
همتک ایلیه لی غیرت تأسیس ثغور
سنسین اول هندسه پرداز مبانیٔ امور

کاولدی رأیک نسق آرای قیام دولت

دشمن دینی کورن لرزش ایله مشغله ده
بیم ودهشتله قالور مملکتی ولوله ده
ملک ارامی خراب اولدی صانور زلزله ده
اثر سطوتک اول رتبه که صدمرحله ده

کر ظهور ایلسه اعدای لئام دولت

عزم رزم ایلدیکک دمده دل خصم لئیم
ایدوب اوجه مفاتیح قلاعن تقدیم
نیم ضربکدن اولور جرم هلاکیله دو نیم
اعتذار ایلمه ایدر عرض متاع تسلیم

دخی سن ایلمدن شد خرام دولت

فارغ البال غم پنجهٔ گیرا اوله سی
شهپر لطفک ایله همسر عنقا اوله لی

اوج رفعتده اوچار رتبه سی اعلا اوله لی
آشیانسا زپناه آورسکنا اوله لی

گوشهٔ قاف جلالکده حمام دولت

سنسین اول قدر بلند ایله معلا مسلکک
رأفتک سایه سی پیوستهٔ سماک وسمک

زیر شهبال همای همتکده بی شک
بولدی رفعت اوقدر کیم ایره مز نسر فلک

ایته پرواز ایله قصد سر بام دولت

پرتو کوکب دری یگانه بختک
نور بخشنده مه نورفشانه بختک

نجم آسایش مسعود زمانه بختک
رأفتک خواب صفا ویردی جهانه بختک

اولدی بیدار ایکن چشم منام دولت

فیلسوفان خرد غبطه گر اطوارک
فن میزان ایله سنجیده گوروب آثارک

حسن تدبیرکی وزن ایتمده در افکارک
حاصلی رأی حکمسنج اصابتکارک

اولدی هر کارده بر وفق مرام دولت

ذاتکی فیض خدا مایهٔ نعمت قیلدی
بویله پیرایهٔ سر مسند دولت قیلدی

درگهک مقسم ارزاق عنایت قیلدی
حائز قدح معلای صدارت قیلدی

سنی حق تادم تقسیم سهام دولت

منبع عین عطا لجهٔ احسانکدر
بحر دوش جوش همم لازمهٔ شانکدر

ابر مدرار کرم دست درافشانکدر
جمله مستغرق احسان فراوانکدر

سر تسر صنف خواصیله عوام دولت

سرمهٔ چشممی خاک قدمندن ایله
بو کرمدیده یی ادنی خدمکدن ایله

بندهٔ خاک سرای همتکدن ایله
خوان یغماسی نوال کرمکدن ایله

بنی ده بهره ور نعمت عام دولت

طوتدی صیت کرمک رهگذر سامعه می
سدایدر سم نوله راه دگر سامعه می

قیل خطابکله مشنف خبر سامعه می
خیلی دمدر که پر ایتمشدی در سامعه می

فرط آوازهٔ الطافیله پیام دولت

جذبهٔ پرتو تار نگهکله چکدی
آرزوی کرم کامگهکله چکدی

میل رخسودکی بار گهکله چکدی
قصدما لشکری خاک رهکله چکدی

بنده کی جاذبهٔ شوق وغرام دولت

قیلدی حق دسترس بندهٔ افکنده سنی
بنده ایدر حلقه بگوشانی اوهمت رسنی

شکوه دن مهر سکوتیله قپار سم دهنی
سینه ده داغ عبودیتم ایتزمی سنی

مستعد شرف نقش ختام دولت

دانهٔ سوخته وش قالدی مدد خاک آمیز
تشنه در قطرهٔ احسانه بو عبد ناچیز

یتش ای ابر گهر ریز طراوت انگیز
ایلسون ساحهٔ خشک املم نامیه خیز

اثر تربیت رشح غمام دولت

وهبیا واجبهٔ ذمتمز در توصیف
بویله انجاز ایله ممکن اولور اما تعریف

تنگدر قافیه شاید بوزیلور حسن ردیف
ایتمه اطناب سخن شمدی بودملرده منیف

فرضدر ادعیهٔ خیر دوام دولت

ایلسون بار که رفعتنی رب ودود
سایبان فلک آسا شرف ارای سعود

سایه سن هردم ایده فرش زمینه ممدود
حشره دک تاکه اوله بستهٔ اوتاد خلود

ساحهٔ دهرده اطناب خیام دولت

قدر عیدک شرفی لیل ونهارنده اوله
یمن اقبال ایسه پیش وپس کارنده اوله

منفصل اولمیوب اجلالی قرارنده اوله
اتصال اوزره یمیننده یسارنده اوله

فتق ورتق قلم وتیغ نیام دولت

پای شبدیزی بصه چرخ سبکر فتاره
نعل زرمیخنه حیران قاله هر سیاره

رام اولوب توسن گردون اداهم گرداره
زیر راننده اوله صحت ایله هموراه

رخش مه غرهٔ پروین سنام دولت

قال النبی صلی الله علیه وسلم بروایة عن ابی هریرة رضی الله عنه بکت السموات السبع
ومن فیهن ومن علیهن والارضون السبع ومن فیهن ومن علیهن لعزیز ذل وغنی افتقر
وعالم یلعب الجهال به صدق رسول الله الملک المتعال فی کل ما قال

❀ در مضمون این حدیث شریف برای مصلحتی بحمید خلیل پاشا نوشته بود ❀

صانمه آنجق بکا بو دیدهٔ کریان آغلر
دردمی یازدیغی دمده قلمم قان آغلر

طفل بی وایهٔ دل گریه سن آرتر مدهدر
عالمه کلدیکنه اولدی پشیمان آغلر

بیکسم اویله که بو حال غریبم کورسه
کندو دردک اونودوب بکا یتیمان آغلر

پنجهٔ خارستمده کوره یدامنی
چشم شبنمله بنمچون کل خندان آغلر

ظلمت راه طلبده بو تکاپولر ایله
تشنه لب قالدیغمه چشمهٔ حیوان آغلر

کشت زارامل شوره زمین اولدیغنه
گریهٔ شفقت ایله ابر بهاران آغلر

طمله یاقوته دونر قطرهٔ خون اشکی
سخت بختمه فانلر دوکه رک کان آغلر

بویله عریان تن اسباب امل قالدیغمه
چاغلیوب لولهٔ کرمابهٔ سوزان آغلر

خشکی باغ امید دل بی برکم ایچون
ناله وزار ایله دولاب کلستان آغلر

جوشش اشکمی سیلاب کبی کوردکچه
عین پرشفقتله جوی فراوان آغلر

پرخمار اولدیغمی چشم حبابیله کوروب
جرعه افشان اوله رق ساغر رندان آغلر

برق کهساری دخی نالهٔ کرمم ارید وب
یوره کی طاشدن ایکن کوه کرانجان آغلر

خونچکان اولدیغنه صانمه سبب آتشدر
سیخ غمده دونه رک حالیمه بریان آغلر

روغن تاب کدازشله ایدوب اشک روان
سوزش سینم ایچون شمع شبستان آغلر

بویله افتادهٔ کرداب ملال اولدیغمه
اشک تلخن صاچه رق موجهٔ عمان آغلر

غم هجران بنی همحالت یعقوب ایده لی
گریه ونالشمه کلبهٔ احزان آغلر

آصفا کولدراو غمدیدهٔ محزونی مدد
در لطفکده کلوب وهبی نالان آغلر

❀ در ستایشکاری شیخ الاسلام چلبی زاده عاصم اسمعیل افندی ❀

بیلور

بیلور تحقیق ایدنلر حکمت تعلیم اسمایی
بنی آدم ایچنده امتیاز مرد دانایی

ایدر هم نکته اهل بیتدیدن فهم واستدلال
فضائل اهلنه مخصوص اولان قدر معلایی

مآل نورپاش انجا بخشادهٔ روشندر
دل دانا ده ایلر خشیت باری تجلایی

وجود واجبی ذاتنده وصف علمله موصوف
انکیچون ویردی حق علم شریفه شان والایی

اولی الامر اولدیغندن امر معروفه اولوب مأمور
علوم اهلی طوتار باشه اوزره عرف شرع غرایی

شبیه انبیا در هر بری وجه شبه معلوم
معانی آشنایی شبهه اکلر بو رمز ایمایی

وراثت کسبی ایله اول قدر آبای علوی یه
بولور عالم اولانلر دولت دنیا وعقبایی

وجودی اهل دانش محو ایدر زهر جهل اما
نه خاصیت که ایلر شیمه سی تسمیم اعدایی

غبار پای عالم توتیای عین عالمدر
اودر کحل الجواهر کبی پرتو بخش بینایی

کلورمی صدر علمه بویله بر فاضل دیو چوقدن
ایدردی انشراح صدرله عالم بو خولیایی

بحمد الله فلک ارباب استعداده کوستردی
بو اوصاف اوزره بر علامهٔ بی مثل وهمتایی

نیجه علامه کیم محجوب اولور کشاف فضلندن
همان رازی کبی تفسیر ایدر نیجه راز معنایی

نه فاضل کیم ملازم در درنده ابن حاجب هم
فتحوله ملتجا ایتمش خدا اول باب علیایی

رسوم شرعی مرعی ایتدیکیچون ایلدی تشریف
کلوب صدر الشریعه موقعنده صدر افتایی

جناب عاصم اسمعیل افندینک قدومنده
فلک جدین فدا ایتدی قیلوب عید دوبالایی

اودر علامهٔ نحریر او در فهامهٔ تحریر
دل پر فیضی اولمش مهبط الهام مولایی

معین ملت بیضاده بیضاوی عالمدر
بو اسبابیله کیمش خلعت زیبای بیضایی

بحق سورهٔ نون عفتی ذو النونه غالبدر
اودر همحال نیل مصرایدن دریای تقوایی

شرفله کوکب سعد اقترانی برج رفعتده
فروغ افشان اسعاد ایلمش چشم ثریایی

سپهر کانحنا کوستردیکی تعظیمله بویله
در اجلالنه رومال ایچون ایلر تمنایی

تنزل ایلمزدی معدن استرداد انواره
فروغ طبعی تنویر ایتسه مهر عالم آرایی

فقط گنجینهٔ موروث علمی ادخار ایتمش
وجوه بره صرف ایتدکده سائر ارث آبایی

زلال دانشی تا ماورای نهره جاریدر   خدا سرچشمهٔ فضل عمیم ایتمش او مجرایی
فلاطون خم نشین شرمساری قالدی فضلندن   کتور رمز مجلس بحثه ارسطو وش هیولایی
محیط فضلنک هر قطره سی بر بحر رایقدر   عجمی در مختار اولسه هر نطق گهرزایی
مهابتله آلور رسم پنجهٔ بحثه ابو اللیثی   غزالی بیم و دهشتدن بولور بر دشت تنهایی
بداهتله مسلم علم و فضلی جمله عالمده   نتیجه استمز بو مدعا صغرا و کبرایی
تلون رفعتی ایجاب ایدلدن حکم افتاسی   سراسر جامهٔ اهل مظالم اولدی فتوایی
گروه اهل کافه ماحصل اکسیر کافیدر   غبار آستان و خاکپای کیمیاسایی
فلکدن کاسه لیس خوان لطفی چکمیوب منت   ایدر بر سنک نخوتله شکسته طاق مینایی
علو کعبهٔ ذات رفیعی آسمان پایه   بو تقریب ایله اولمش آسمانی زیوریایی
مساوی اولدیغیچون گنبد خضرای گردونه   اولور پوشیدهٔ گردونه سی بو گونه خضرایی

ولی النعمتا صدرا همکارا فلک قدرا
ویا بالانشین مسند دینی و دنیایی

کرامتله مؤید دست لطفک بر اشارتله   مشار بالبنان ایلر هزاران بی سر و پایی
علو همتک کوه بلند قافله همسر   فلک درگاهکه جاروب ایدر شهبال عنقایی
همان بر قطره سیله ابر شفقت بار الطافک   ایدر عذب و فراته منقلب تلخیٔ دریایی
دلک آیینهٔ الهام حقدر کیم بو صورتله   سکا کشف الهی منجلی ایتمش خفایایی
بو رتبه واردات فضل نامحصوردن فضله   سرخامه کده جمع ایتدک فنون شعر و انشایی
خطاسن فهم ایدوب صائب اولوردی طالب فیضی   گوریدی بو نظامی طورک اوزره نظم معنایی
دل جامی اولوب لبریز شوق فکر رنگیننک   نکات شعرکه ذیل ایلمش فن معمایی
ظهیر ایلر بلاغت بخشنده سندن استظهار   ندر بو مظهریت بو رسوم نکته پیرایی
حریری فرش بیت عنکبوت ایلردی کالاسن   اگر بلسیدی بویله نسج ایدرسن نقش دیبایی
ابا نقاد علم و معرفت هر دم حضورکده   ایدر اهل معارف گونه گونه عرض کالایی
عجمی ساحهٔ وصفکده ایتسم بنده پای انداز   قماشن نظم رنگینم کبی دیبای زیبایی

بنم اول شاعر ماهر بنم اول منشی ساحر   که طبع پرفسونم لال و حیران ایتدی دنیایی
بنم اول خسرو شوکتنمای ملک معنا کیم   دگر بر نظم شهبیتم نیجه تخت بخارایی
حیات افزا اولور معنای روحانی یه هر لفظم   خدا نطقمده پنهان ایتمش اعجاز مسیحایی
اولوردی شرمله فرمانبر خاقانی طبعم   نشان آرای منشور نظمم گورسه طغرایی
ایدر بیک قیس بی سامانی هر تارنده در زنجیر   خیال موشکافم وصف ایدرسه زلف لیلایی
بیان عذر ایدردی ابتلای نابجاسندن   گوریدی چشم وامق بکر فکرم گبی عذرایی
اگرچه دامن کوه هنرده سنبلم اما   نه چاره ابر بخت تیره ویرمز قطرهٔ مایی
اثر ایتمز دل سخت زمانه ریزش اشکم   مقطر آب شوره نرم ایدرمی سنک خارایی
نصیبم آردنه دور ایلسمده آسیاب آسا   دهانمده ینه برحبه قالمز گور تماشایی
بنم زخممده باری اویله مستور اولسه اعدادن   درونمده نهان در کیسه گورمز چاک خرمایی
خم اولدی جور گردون دنیدن قامتم اما   اوزاتمم وادیٔ طول املده قد شکوایی
بحمد الله پناه ایتدم او درگاه فلکجاهی   سپهر دونه شمدن صکره ایتمم هیچ مدارایی

بو شو قیلینه برجیس چرخه بر غزل یازدم
عجب رقصه کتوردم زهره ایله شوخ جوزایی

صالندرمز چمنده بو خرامم سرو رعنایی   گورنلر طوغروسی طوررمازمی بویله قد بالایی
بو دزدیده نکهله غمزه سی اولشوخ کنعانک   چکر لمح البصرده سرمهٔ چشم زلیخایی
او مست عشوه نک بللور رصاندم گردن صافن   گورنجه بوس ایدرکن قطره اورمش رنگ صهبایی
خیال خال عنبر باری دلده جایگیر اولمش   چیقرمق خیلی مشکلدر سویدادن او سودایی
پری دوشدکجه بن بر غنچهٔ نشکفته یم دیرسن   ندر بو جای بوسه گل بکا غلکده بهر جایی
لب لعلک دهانه آلمغه پک تشنه در عشاق   بیلور بیچاره لر خاصیت یاقوت حمرایی

شکرله بسلدم مرغ دل آواره می وهبی
غدای روح ایدوب فکر لب لعل شکرخایی

یتر لاف و گزاف خودپسندی و هنرمندی   یتر حد کدکل بویله خودآرایی و خودرایی

توجه ایلیوب درکاه علام خفایایه	دعاء ذیلمنده ترتیل ایت نیجه اوراد اسمایی
علومك پرتوی تنویر ابصار ایلیه تاکیم	ایده شمس معارف تا جهانه نور بخشایی

اولوب ذات کریمی مسند علمیه ده محفوظ
خدا احصن حصین ایتسون اکا اسما احسنایی

قصیدهٔ شمسیه درستایشکاری شیخ الاسلام پیری زاده صاحب عثمان افندی

ذرهٔ ناچیزوش پرتو گدای آفتاب	برکون اولمازمی قرین انجلای آفتاب
شبنم افتاده وش پامال باغ حسننی	جذب ایدر بالایه مهر دلربای آفتاب
ذره دن شبنمدن ایتمز نور احسانك دریغ	اولسه افلاکه سزا دراعتلای آفتاب
زهره وش اولماز نظر باز جمال دیگران	دیدهٔ خرباکبی چشم آشنای آفتاب
گریهٔ ابر سیاهی دفع ایدر آفاقدن	خنده لر ایتدکجه روی دلکشای آفتاب
بنده بر مهر سپهر فضلك اولدم بنده سی	کیم فروغ لطفیدر نور لقای آفتاب

حضرت همنام ذی النورین کیم واربنه
انتساب ماهتاب واتمای آفتاب

شیخ الاسلام فلکجاه وکرمور کیم کلوب	اقتباس نور ایدر اندن گدای آفتاب
جبهه سنده منجلی انوار توفیق خدا	صبح صادقدر که اولمش پیشوای آفتاب
قطب عالمدر سپهر اعظم اجلالده	مرکز درکاه لطفی ملتجای آفتاب
پرتو ذات شریفندن ایدر کسب شرف	اختر مسعود نورا نی نمای آفتاب
نسر طائر اوج اجلالنده مرغ خانکی	لانه سازطاق اقبالی همای آفتاب
نسخهٔ شمس المعارفدر وجود دولتی	جدول زرینیدر آنك طلای آفتاب
فضلله شمس الائمه اولدیغیچون ذاتنك	جامع الفتواده وصفی مقتدای آفتاب
کورسه انوار کمالن دیدهٔ ابن نجیم	دیردی عصرنده بودر نور ضحای آفتاب
هر بری نوبتله روز وشب کلوب دربان اولور	آستانی مستقرماه وجای آفتاب
تاب فضلندن اولوردی چشم گردون خیره ور	گرد راهن ایتمیدی توتیای آفتاب

چرخ مینا قلب پر انواری نك مرآتیدر	انده کاسس پرتوندندر جلای آفتاب
بحر الطافنده آچسون بادبان فلك فلك	بولدی چون ایامنك انده ناخدای آفتاب
علمله ذاتی علمدر حلقهٔ بابك طوتوب	شمسهٔ زرین ایدر سرده لوای آفتاب
بخیه دوزی اولمق استرسوزن عیسا ایله	ثوبنك خیط الشعاع نارسای آفتاب
بلکه مهر انوری تشبیه ایدردم طبعنه	اولمسیدی عاریت ماهه عطای آفتاب
ذاتنی ذات البروج عاطفت قیلمش خدا	مشرق الطافیدر طلعتکشای آفتاب
هب ادوار ابجاجاتك ایشن التون ایدن	شمس تعبیر ایله قالمش کیمیای آفتاب
همترازو اوله مز احسان بیپایانه	اولسه میزانیله سنجیده سخای آفتاب
خاورستاندن کلوب هر کون ایدر وضع جبین	آستانندن ندر بلمم رجای آفتاب
کوکب دری ذات پاکنه اولمز دلیل	نه صدفده کوهر عالم بهای آفتاب
نور در چشم ثوابتده شعاع شفقتی	مهر طبعی شعشعه بخش ورای آفتاب
ایلر اثرنده تعاقب بربرین سیاره لر	ماه ایدرسه دور دائم اقتضای آفتاب
وار ایسه برمثلنی تفتیش ایچوندر دائما	شرق وغربه ورزش بی انتهای آفتاب
تا ابد نعم البدل اولمازمی قلب انوری	فرض اولنسه آسماندن انتفای آفتاب
همتی اکلیلنك سرگشته سی افلاکده	اولسه لایقدر لکدکوب قفای آفتاب
زیرپاینده حضیض خاکله یکسان اولور	ارتفاع شاننه نسبت سمای آفتاب
کالهٔ لطفی سراسر چرخی استیعاب ایدوب	اطلس احسانیدر زرین قبای آفتاب
گردش گردونله کورمزدی تحویل وزوال	خامه سی چکسیدی خط استوای آفتاب
نیر وجه منیرندن حیا وشرمیدر	کوشهٔ مغربده وجه اختفای آفتاب
قورقرم بوشرمله برکون مه نخشب کبی	چاه نخشب اوله جای انزوای آفتاب
سیر چشمه خوان لطفی سفرهٔ آفاقدن	اولمسون برقرص ایچون کرم اشتهای آفتاب
منبع عین عنایتدر که هر وقت سحر	فیض نورندن اولور مملو دعای آفتاب
کهکشان خرمن احسانی اولمق شوقنه	کوستررزردی روین کهربای آفتاب

اورنبه قتنه اولنان دوقوز صدرازعی سنرد
دوقوزده ابزار اولیری دیه خال

جشمنی هر ذره نك بر مهر عالمتاب ایدر
خاك پایی اولسه كحل روشنای آفتاب

وهبیا بر كون سنكده روشن ایلر جشمكی
كاهی برج سنبله باصمازمی پای آفتاب

همتن سندن دریغ ایلرمی ای بیچاره كیم
خاكه دوشمكله حقیر اولمز ضیای آفتاب

مطلع فجر سعادتده فروغ طالعی
اوله ما دار الفلك پرتو فزای آفتاب

❀ درستاینكاری مشار الیه بتلمیحات اسامی كتب ❀

زهی اول جامع الكلم كمالات ونكوكاری
مثال مصحف عثماندر ذات پرانواری

معلا نسخهٔ كبرای دانشكم مجالسده
ایدر تفسیر هر محكم حدیثی نیجه اسراری

مبارك خلعت بیضاسی زیب ملت بیضا
معالمده نوله سبق ایتسه بیضاوی یه آثاری

مصابیح هدایه ضوء مصباح تقاسیدر
طریقتده ایدر ارشاد راه حقه اخیاری

جناب شیخ الاسلام معالی منقبتدر كیم
مطهر نخبهٔ جرثومه در ذات كرمكاری

سمی جامع قرآن پیری زادهٔ تحریر
بولنمز فضلمله اشباهی دیرسم شبهه دن عاری

اوروشندل عجب شمس المعارفدر مطالعده
همان مشكات نور آسا ایدر تنویر ابصاری

مصفا شربیدر ملتقای ابحر افضال
غرر دن منجلی طبعی درر درجمله كفتاری

مقاصد اهلنه اول بی نهایه لطفی كافیدر
شفا در خستهٔ یأسه اشارات عطاكاری

مجلا سینه سی مرآت تصدیقات دینیه
كه اولدی مسند صدر الشریعه صفه داری

فتوحات كرم مفتاح باب لطفنه محصور
اولور حصن حصین اهل منایه ظل دیواری

خیالی امتحان ازكیایه ناقد اكمل
نمایاندر كروه اهل فضلك انده معیاری

ایرشمش منتهایه حلیهٔ تهذیب اخلاقی
رسوم حكمة العینه موافق جمله اطواری

دقایق كنز نه شایسته تحفه درهٔ نطقی
حقایق كنجنه كوهر فشاندر بحر افكاری

كرمكاراسن اول قاموس عرفانسنكه ناجسبان

محیط طبعكه تشبیه ایتمك بحر زخاری

جهانده روضهٔ بهجت فزا بستان اقبالك
حدایقدن آنی ممتاز قیلمش فضلك اثماری

نصوص حل وعقد كدر فصوص صك آسایش
عیون فتق ورتقك دوات ودینك نكهداری

منار همتك عالی مقامات تصوردن
كمال رفعتك پس پایه ایتمش چرخ دواری

بو عز وشانله دیباجهٔ مقصود عالمسن
كرمله بندهٔ دركاهك ایتدك جمله احراری

نه رتبه ایتسه تعریفاتكی توضیح وصافك
بنه اوصافكك ایضاح اولنمز عشر معشاری

بونظمن برك سبز ایتمش بهارستان اجلاله
كلستان غمك بر سنبل پژمرده طوماری

مطول ایتمه بحثی مختصر در وهبیا مقبول
دعای خیر له تلخیص خوشدر طرز اشعاری

اسامی كتب تاكیم اوله افواهده جاری
وقایه ایلسون ذات كریمن حضرت باری

❀ قصیدهٔ وردیه درستاینكاری مشار الیه ❀

اورنك باغه چیقدی كلوب تاجدار كل
شوكتنما اقلیمده صاحب وقار كل

شبنم دكل نموردهٔ ملوكانه زین ایدر
تاج مرصع اوزره درشاهوار كل

شاهانه چار باغه مربع نشین اولوب
فصل ربیعی حكمنه قیلمش مدار كل

چرخ فلكله قارطوپنی زین ایدوب جكر
كلبایكانه لشكر انجم شمار كل

سوق ایتدی باغه عسكر نوروزی بغتة
جند شتابی قلمغیچون تارمار كل

باغی ایدر زمین نشابور چینه دك
نوشاددن ایدوب سفر نوبهار كل

زرین قدحله نوش می ارغوان ایدر
نوشروان حكومت وجم اقتدار كل

كلكونهٔ رخی می كلكونه عكس ایدوب
كوستردی شیشه دهینه روی نكار كل

برخنده وكشاده دل ومست وسینه چاك
چكمش پیاله لرله مل بی خمار كل

كلكشت نوبهاره چیقن تازه لركبی
سبزیله كلكلی كینور عشوه كار كل

تحریك شوق بلبل ایدر دمبدم صبا
شهنازده اصولله ایتسه قرار كل

آلدرمسیدی پك آچیلوب غنچه نقشنی
كارنهفتی ایتمز ایدی آشكار كل

طوتمازدی بویله پرده بردن اوج ناله سن
اول بی نوایه اولسه اکر ساز کار کل
پروانه سن کل ایلر ایسه شمع کلفشان
بیچاره عندلیبی یاقربی شرار کل
افتاده پروراولدیغن ابراز ایچون ایدر
دوشدکجه شبنمی ینه زیب کنار کل
اولمش نمای همتله تازه رو مکر
بو آب وتابله کورینور کامکار کل
فیض نسیم شفقتی بربنده پرورک
کلزار روزکارده آچمش هزار کل
باغ کرم ده لی نعم کلبن همم
کیم بوی رأفتندن اولور روایه دار کل

مفتی الانام حضرت عثمان افندیکم
نورندن اولدی نور کبی تابدار کل

خلق کریم فخر رسالتله عطرناک
بولدی شمیم خوی ایله اشتهار کل
نعمان سیرتنده کوروب تاب رشکله
مانندهٔ شقایق اولور داغدار کل
درکاهی کلزمین نعمدر زمانه ده
اول بابه انتسابه ایدر ابتدار کل
کلخانه دعوتنده دوشوب زیر پاینه
تبجیل ایله یولنده اولور خاکسار کل
تبشیر ایدنجه مقدمنی کلشنه صبا
اوراقن ایتدی زیب سر رهکذار کل
اول خاکپایه رشحه فشان کلاب اولور
بیجا دکلدر اولدیغی شبنم نثار کل
شوق شکوفدانی ایله دسته باغلنور
باغندن افتراقی ایدوب اختیار کل
اولسه نهاده شیشه ایله پیشکاهنه
مینا سرای چرخه ایدر افتخار کل

کلنخل همتک کبی ای روضهٔ امید
اولمز بو کلستانده برسایه دار کل

کلدکجه باغه نشئهٔ لطفکله دمبدم
بو نکهتی صبادن آلور مستعار کل
سیراب ایدرسه عالمی باران رأفتک
خاراده کل بتوب اوله خاشاک وخار کل
رفعتله همسر کل خورشید چرخ اولور
بولسه درکده ذره قدر اعتبار کل
نیسان طبعک اولسه چمنزاره قطره پاش
ایلر مثال ژاله در کوشوار کل
بلبل بنمله نشر ایده لی بوی وصفکی
اولدی نثار عطرله شهرتشعار کل

رنکینیٔ معانی نظمم کوروب ایدر
حسن ادای بلبل ایله اعتذار کل
آچماز نهال طبع سخن پرورم کبی
کلشنده هر نموده اولان شاخسار کل
پژمرده برک سنبلم اما ایدر ینه
کلدستهٔ خیالمی کوردکجه عار کل
صدمصرعیله برکل صد برک تازه در
ابیات نظمم ایله اولنسون شمار کل

طرح ستایشکده ایا کلشن همم
بو نو زمین غزل نه کوزل آبدار کل

بکزرمی روی آلکه ای کلعذار کل
بلبل فدا ایدر سنی کورسه هزار کل
ایتمش کلاب تر عرق روی خجلتک
خوی کرده عارضکدن اولوب شرمسار کل
بو خال عنبرین وخط مشکبوی ایله
کیم کوردی کلرخک کبی بر مشکبار کل
بر کلشکر آر لب شیرینکه بدل
اولمش بو کونه شوقله کلکون سوار کل
بوس ایلرز کلم دیه رک روی دلبری
رنکین کورنسه چشممزه وجهی وار کل
بزم چمنده اولدی بو چار ابروانله
اول مست عشوه نک قدح لعلی چار کل

پژمرده طبع ایدر چمن معرفتده کیم
وهبی یتشدرسه ده بو روزکار کل

بلبل کبی بو بندهٔ بی برک وبینوا
استر بهاره قارشو کلوب برکذار کل
سردی مهرجان غم روزکار ایله
بر نخل خشکه دونمش اوبی برک وبار کل
مانند عندلیب او ستمخواره عن قریب
الطافک دیرمی سنده کل ای دلفکار کل
دعوات خیرک اولمش اکا ورد صبح وشام
اوراد بلبلان ایسه لیل ونهار کل

هردم بهار اوله چمن عمر ودولتک
اولدقجه زیب ورونق باغ وبهار کل

وردهٔ دیکر بحرف اندازیٔ عرفی درستایشکاری شیخ الاسلام ایرانی زاده محمد اسعد افندی

فیض نوروز ایله بولمش رنک وبوی یار کل
وقتیدر عرض ایلسون بلبللره دیدار کل
آب وتابی اولقدر سرشار در کیم عالمک
کوستر هر کوشه دن خار سر دیوار کل

موسم اردی بهشتک بلسه رضوان رونقن باغبانلردن کلوب ساستردی برمقدار کل
دیده‌لر روشن دیو بلبل نواساز طرب چشمن آچدقجه کورر هر نرکس بیمار کل
عارض خوی‌کرده‌ٔ دلبر کبی پر آب و تاب جوشش شبنمله اولمش مطمح انظار کل
برسلم تازه‌در حسن بهاریله چمن طره سنبل خط بنفشه غنچه لب رخسار کل
دیده نرکس تن سمن قد سرو سینه یاسمن ناله‌ٔ عاشق هزار و خنده‌ٔ دلدار کل
تازه لنسه وجهی وارشمدی زلیخای زمان اولدی حسن یوسف آسا رونق بازار کل
ژاله‌لردن کوش بکر غنچه‌یه منکوش ایچون دانه دانه انتخاب ایلر در شهوار کل
لاله سرخ اولمش قزارمش خجلتندن ارغوان تاب رنک روی آن ایلمش اظهار کل
مست اولوب کل بسترنده نازیله خوابیده در ناله‌ٔ بلبلدن اولمز صبحه دک بیدار کل
چین زلف دلربا دنمی خطا دنمی کلور آلمش انفاس صبادن نافه‌ٔ تاتار کل
قطره قطره ژاله‌لرمی اشک بلبلمی عجب مقدم خورشیده ایلر در کبی ایثار کل
یا کلاب افشانمیدر خاک ره اقبالنه برعنایتکاره تعظیم ایلیوب هربار کل
شیخ الاسلام فلکسایه ثریا پایه کیم باغ قدرنده کل خورشید بیمقدار کل

نامداسش فخر عالم اسعد صاحب کرم
طبعی کلزار همم هم ذاتیدر مختار کل

جوهر کل مستفیض شبچراغ لطفیدر نور فضلندن اولور کنجینه‌ٔ اسرار کل
برهمای اوج رفعتدر که بولمز سایه‌سن اولسه ده دست صباده جعفر طیار کل
سروی بادرکل ایدوب جرتله فیض خامه‌سی رشک امضاسیله ایلر داغ دل اظهار کل
برکل خشک اولسه آغشته کلاب لطفنه آچیلور هر برکی اوزره صد طراوتدار کل
طبعی ایتدکجه کلستان معانیدن کذر دست کلچین خیالن بوس ایدر صدبار کل
کلشنی شبنجی کبی دورنده صفوتیاب اولوب دانه‌ٔ شبنمدن ایتمش سبحه‌ٔ اذکار کل

سروراهم رونق ذات کریمک اولمسه
بویله اولمازدی جهانده زیور دستار کل

پرتو مهر ضمیرک دوشسه کلزار اوستنه زین ایدر روی زمینه سایه‌ٔ ازهار کل
باغه نیشابور خلقکدن کلور پیک صبا بو جهتدن ایتدی کسب مایه‌ٔ عطار کل
عقل اول جوهر اداکه ثانی دکل عنصر پاککک کلستان کاله چار کل
نوبهار همتکدر رونق افزای جهان بعد ازین هر برک خشکن ایلسون اشجار کل
کلشن افلاکه ایلر سنک تبسمله نظر عرض ایدر سعد اختران ثابت و سیار کل
تربیت بخش اولسه تلطیفک نهاد آذره سرفتیل شمعه‌دن ایلر کشاده نار کل
نامیه تاب عتابک کورسه اماکیم اولور اخکر طاقتکداز مرغ آتشخوار کل
کلستان عالمک کوردک هزاران کللرین طینت پاککدر آنجق وار ایسه بیخار کل
همتکدن فیض آلورسه ساحه‌ٔ طبعم کبی کونه کون ایلر شکفته صحن سنبلزار کل
بن او وصافم بهارستان اوصافکده کیم کلشن ذهنمده اولمش صورت افکار کل
برنزاکتله خبر آلدم دهان غنچه‌دن ایلمش رنکینی گفتارمه اقرار کل
بولدی کلکشت مصلاسنده شیرازکه بنی نخل طبعمدن قوپاردی عرفی فخار کل
بنده تلمیح ایلدم تعریض ایله بو مصرعن بلبل از باغ ما بکرفته در منقار کل
طبع پرنیرنکمک رنک فسونن مشق ایدوب چوب خشک اوزره تیورمش خامه‌ٔ سحار کل
نظم رنکینم یازلسه جابجا اوراقنه دست رغبتده اولور مجموعه‌ٔ اشعار کل
شاهد زیبای مضمون استسم بو باغدن غنچه‌لردن عرض ایدر افکارمه ابکار کل

کلستان عشقه بر رنکین غزل یازدم بنه
عندلیب ازبر ایلیوب کوش ایلسون تکرار کل

بویله آب و تابله لعل رخک کلنار کل کلبن حسنک آچار سیراب آتشبار کل
کللی دیبالر کیوب کلدکجه صحن کلشنه پایکه ریزان اولور ای سرو خوش رفتار کل
حلقه حلقه رویکه پیچیده کیسوی سیه بونه کلشندر که اولمش آشیان مار کل
لعل نابک عشقنه نوش ایتمکیچون دمبدم ایلمش هر غنچه‌سن بر ساغر سرشار کل
تاب خجلتدن قزارمزدی بوکونه چهره‌سی نازنینم کل یوزکدن ایتمسیدی عار کل

ردی آلک اوزره جای بوسه کوردم جابجا　　کلستانکدن قوپارمش قورقرم اغیار کل

نو بهار کامرانیدر کلوب بو باغدن
سنده آلمازسن نیچون ای وهبی ناچار کل

عارفم بر کل یتر باغ تمنادن بکا　　همچو کلچینان نخواهم زین چمن بسیار کل
بعد ازین ورد دعای دولتک ازبر ایلوب　　بلبل شوریده آسا ایلیم تذکار کل

هر شبی فیروز روزی اوله نوروز شرف
نه چمنده مهر وماه اولدقچه پر انوار کل

این نیز با خواهشکاری تبدیل طریق خواجکانی بشیخ الاسلام مشار الیه معروض کشته بود

اول قطب پر شرف کبی تابنده اختری　　کورمشمی نه فلکده عجب چشم مشتری
آفاقه اول ستارهٔ اسعد ویر رهمان　　دور قمرده کوکبهٔ زیب وزیوری
رو بنده آفتاب وقمر کبی منجلی　　انوار مهر وشفقت والطاف کستری
تشریف ایدنجه مقدم صدر مشیختی　　تبجیل ایچون سپهر ایدوب اظهار چاکری
کندو قماش اطلسنی کهنه دردیو　　فرش ایتدی زیر پاینه کالای عبقری
عنقای مغرب همتی زیر بالنه　　شفقتله آلدی بیضهٔ چرخ مدوری
حامی همم ولی نعم مشفق امم　　بالانشین مسند افتا وسروری

محیی دین حضرت اسعد افندی کیم
روح جهان سمی جناب پیمبری

بیضاوی زمانه که اول خلعت بیاض　　بو ملت سفیدک اولور رونق وفری
اولدر عماد دین قوی الاساس اولان　　تأیید ایدوب مبانی شرع مطهری
حال اهلی جمله ماضی ومستقبلی بیلور　　آنجق زمانک اشته بودر خیره مصدری
مالک او رتبه فضله همان بو حنیفه دن　　فهم وشعوری باعث تحسین اشعری
کشاف مشکلات علوم وفنون کم　　محجوب اولوردی بزمنه کلسه زمخشری
فخر ایتسه ابن حاجبه جای عجب دکل　　ادنی ملازمان پس پردهٔ دری

اولسه شمیم فضلی غزالی یه عطر سا　　شم ایلمک خطا دیر ایدی مشک اذفری
ایلر نکات حکمت اشراقی منجلی　　اشراقیانه لمعهٔ قلب منوری
موروث خاندانی ایمش دایهٔ علوم　　اسرار فضل والدنک اولدی مظهری
هر نکته سنده نیجه معانی بیان ایدر　　طرز بدیع نطقله حسن ادالری
شایسته در کلام درربارنی همان　　درج ایتسه سلک دره صحاحنده جوهری
وجه منیر وجبههٔ مهر التماعنی　　شمس وقمر مباحثنه یازمش اختری
کوهرشناس چرخ ایدر اقرار کورمش　　بونه صدفده ذاتی کبی پاک کوهری
ذو النون مصری نیل عفافنده نون دیسم　　قولم بحق سورهٔ نون شبهه دن بری
فتوا ایلی اولدی جامه سی اهل مظالمک　　فتواسی ایله امر ایده لی نهی منکری
لوح اوزره هر اشارتنی ثبت ایدر قلم　　تدبیر ایدر موافق حکم مقدری
جاروب آستانی اولور شوق بالله　　مرغ همای دولت واقبال شهپری
ازادهٔ نیاز اولوب افلاکه ناز ایدر　　احسانننک اسیری اولان عبد احقری
سیراب رشحهٔ همی اولسه خضر اکر　　ایلردی باغ عمرنی نو عیش اخضری
بر زر دروفقیره نکاه ایتسه الطفله　　یاد ایلمز وجوهله کبریت احمری
اکسیر خاکپاینی ارباب کاف آلوب　　ایتمکده توبهٔ هوس کیمیاکری

ای قطب چرخ اعظم فضل وکرم وری
وی برج لطف ومرحمتک مهر انوری

والله بر نظر سیکی عالمده کورمدم　　کشت وکذار ایدوب نیجه اقلیم آخری
بر سرمه بولمدم بنه خاک درک کبی　　دور ایتدم اصفهانده کی خاک سپهلری
کیم کوردی سندن اوزکه بو عالی مقامده　　بر قدردان معرفت واهل پروری
وصاف ذات پاکک اولان افتخار ایدر　　چون وصفک اولدی مایهٔ فخر سخنوری
عفوه قرین اولورسه بر ازبنده فخر ایدوب　　محسود شاعران ایده یم نظم کمتری
اول حسردم که طبعمک اقلیم نظمده　　عرفی ومحتشم کبی وارنیجه چاکری

طوتدی سرنده شوکت وخاقانی زمان
دیوانم اولدی جمله سننك زیب افسری

نزد عربده اولدی مسلم عجمده هم
نهج بلاغت سخنم تازی ودری

ایقاد شمع فکری مراد ایلسم نه شب
روشنچراغ بزمم اولور روح انوری

تار قلم الده عصاسی کلیم وش
چشم حسوده کوستر اسلوب اژدری

حسان عصر وابن زهیر زمانه یم
تحسین ایدر کلامی سحبان وبحتری

تکرار اوقورسه شعرمی ارباب ذائقه
تشخیص ایدر حلاوت قند مکرری

تقسیم اولنسه حصهٔ عرفانه جاه اگر
دوشمزمی سهممه ابدی شق دفتری

بو جمله ایله صفر ید اولمق روا میدر
ایتدی قضا محاسبه ده عذر اوفری

بن ناتوانه کیم باقراولسه ده پر هنر
درویشی التزام ایدرکن توانکری

نقد هنرله کام آلنورسه عوامدن
صراف خاصی چکمسه میزاننه زری

شاگردنا پسندم اولان نیجه خواجگان
استاد چیقدی جاهله دریا که مفخری

برسکه صورت ایله کلاه آیندیکم بکا
درویشك اولدیم آه افندم قلندری

تنك ایلیوب جهانی خراسانی باشمه
گزدم عراق وچین وخراسانی سرسری

لطفك جلاگری عنایت ایله مدد
صاف ایتسون آینه کبی قلب مکوری

بو ذرهٔ کمینه یی رفع ایله خاکدن
ای مهر شفقتیله ضیا بخش خاوری

قیلسون کیاه خشکمی باران همتك
مانند برگ سنبل تر تازه وطری

بولدم ینه کهر کبی بر بیبدل غزل
دریای مدحکده ایدرکن شناوری

دامن فشان ناز اولیجق جنکی دلبری
بردن طوتشدی عاشق زارك اتکلری

اوجفته بر جمیله کورنجه پسرلری
طاقدم عجمده باشمه عشقیله تللری

آیینه ایچره عکسنی سیر ایلمین صانور
کیرمش درون شیشه یه سحر ایله بر پری

فیض حیات ومایهٔ عمر ابد بولور
آغوشه کیم چکرسه اوروح مصوری

بنت عنبله مغبچه‌لی بزمه چکسم آه
غافل بولنسه پیرمغان ایله مادری

طبعکده یوق مجال تکاپو بو عرصه ده
پك سورمه وهبیا یتر اول اسب لاغری

بس در شکایت فلك وعرض معرفت
حقه تضرع ایله که کلدی دعا یری

اولدقچه مهر وماه سپهر اوزره برقرار
صدرنده دائم ایلسون الله اوسروری

اولسون همیشه صون الهیده مستدام
توفیق حق رفیقی واقبال رهبری

❁ صحتنامه برای مشارالیه ❁

درگه حقه اولوب ناصیه فرسای سجود
طورمیوب شکر وسپاسی قیلملم نامعدود

نیجه شکر ایتمیه لم کیم اوخداوند کریم
نعم لطفی ایله قیلدی جهانی خشنود

حمد لله که مزاجنده ولی النعمك
اعتدال اولدی بدیدار وتغیر نابود

گلشن عافیت وصحته ویردی رونق
گل کبی تاب وطراوتله اوپاکیزه وجود

نیجه دلخستهٔ اندوهه اولور چاره رسان
آنی ده حفظ ایدر الطاف ایله حی ودود

مظهر خیر دعاسی ضعفا درذاتی
اثر ضعف وجودآنده اولور ناموجود

صدق واخلاص ایله انفاس دعای عالم
شبهه سز ایلدی تاثیر که رحمانه صعود

نخل امید جهاندار اوله سرسبز دوام
سایهٔ رأفتی بو باغده اولسون ممدود

اوج اقبال سعادتده او نجم اسعد
اوله مانند ثریا شرف آرای سعود

دولت عمرنی مزداد ایده هردم باری
مترزاید اوله دائم مرض قلب حسود

عبد داعی نظر کردهسی وهبی یه دخی
دولت عمری تمادی ایدر انجق مقصود

❁ نظیره نفعی درستایشکاری شیخ الاسلام اسعدزاده محمد شریف افندی ❁

فلك ارباب استعداده شمدی یار ویاوردر
سر اهل معارف تاج خورشیده برابردر

بکمز سر برهنه برهنر در افسر مهری
کلاه افتخاری بلکه فرق عرشه همسردر

مه نو بدر اولور شمدنکر دولی منت خورشید
کمال اربابنك آفاقه رجحانی بو کونلردر

هنرمندان عصرک نجم بختی اولقدر روشن   کە چشم زهره وپروین اوطالعدن منوردر

قماش نظمله یلدز قدر ردر مشتری شمدی   سپهرک اطلسی دوشنده قالمش خاک بر سردر

سخن بولدی رواجن رونبازار هنر دربو   خریداری آنک برقدردان نکته پروردر

بو مدەجاهله فخر ایتمسون زرین قبا جاهل   لباس معرفت دوش هنرورده سراسردر

صفایوق سینۀ ناصاف ومعکوسنده نادانک   دل دانشوران محسود مرأت سکندردر

مراد مستعدان اوزره گرچه گردش دوران   خلاف عادت دیرینۀ چرخ ستمگردر

پشیماندر مگر اوضاعنه گردون دون پرور   کە چشم مهری بویلە ناظر بخت هنروردر

نه کوکبدر نظارت ایلین بووقت مسعوده   شرفوار طالع عالمده بر فرخنده اخردر

زمان مسعدت عنوان اسعدزاده در شمدی   سپهر کامرانیده طلوع سعد اکبردر

سمی فخر عالم شیخ الاسلام همم توأم
شریف النسل اعلم رونق عرق مطهردر

زمانک بوالسعودی خانمان آرای اسعدکیم   سرابنده سعاد زهره بربانوی کمتردر

معارف خانه زادی علم ایسه موروث اجدادی   عنایت طور معتادی کریم اهل پروردر

شمیم حسن اخلاقی مطیب قیلدی آفاقی   آنک از جمله مشتاقی گلاب وعود وعنبردر

دل وطبعی یم وکان علوم ومعرفت اما   یننه نزد شریفنده هنر همقدر جوهردر

ضمیر پاکیدر مرأت فیضافیض وجدانی   مزایای حقایقانده هر وجهیله مضمردر

فروغ مهر فضلندن زمین وآسمان روشن   نه مهر اما ضیابخش جهان شرع انوردر

ایدردی اقتدا شمس الائمه گلسه عصرنده   اکار جحانی شمس ضحوۀ کبرادن اظهردر

مرجح اولدیغی اصحاب ترجیحه عیاندرکیم   فتاواسی اصول اجتهاد اوزره محرردر

سزادر اولسه اکلیل سپهرک درة التاجی   بولنماز نه صدفده مثلی بر پاکیزه گوهردر

مشام دین ودولت مشکبوی شیمۀ پاکی   سرشت مستطابی روح عنبرله مخمردر

بخور ایتمکده بزم قدسیانه شیمۀ خلقن   مه وخورشید دوران سیم وزردن ایکی مجمردر

مآل قوۀ دراک ذهنندن عبارتدر   مقالات ارسطودن بوقولم نقل مسطردر

کتاب ابن سیناده اوبحثه اطلاعم وار   آنک قوانجه عقل اول آندن چوق مؤخردر

سر مجرای کلکی لؤلؤ آب حیات انجق   رگ اهل فساده نوک نیشی آلودنشتردر

قضا با بنده بوحکمی جلی خطیله یازمشکم   خلاف شرعه هرکیم جرأت ایلرسه مدمردر

عنایت پروراصدرا همکارا فلک قدرا
وجود دولتک انواع فیض حقه مظهردر

سلوکک راه تقوی قول وفعلک مسند فتوی   سکا توفیق مولی دائما همراه ورهبردر

نعم دلسیر الطافک همم مسرور اعطافک   کرم درگاه انصافکده بردیرینه چاکردر

خرد مفتون اطوارک ذکا حیران افکارک   عجب ذات نکوکارک نه عنصردر نه جوهردر

گلستان عنایت تازه روی جوی احسانک   گل صد برک همت بوی لطفکله معطردر

دگلدر خیمۀ ابر بهاری صحن گلشنده   سحاب شفقتک باغ جهانه سایه گستردر

عیاندر اهل حاله هیئت ماضی ومستقبل   مجرد ذات ممدوح الصفاتک خیره مصدردر

نه اکسیر سعادتمایه درخاک درلطفک   که هر برذره سی همقدر شمس کیمیا گردر

اواکسیره نیچه رشک ایتمسون کیم زرگر خورشید   غباری زرد رویان غمه کبریت احمردر

سن اول گنجینۀ مجد وسماحتسنکه عندنده   جهانک حاصلی دریا وکانی شئ احقردر

سن اول مستغنی عالم کریم الطبع اکرمسن   یانکده جوهر وزر سنک وخاکیله برابردر

غنا اربابی گزسون دربدر ابواب دیگرده   درعفتما بکده گدا اگر پک موقردر

بورتبه ذلتن کیم گوردی نقدین عزیزینک   خلاف عاده درگاهکده مطرود ومحقردر

فقط نقد هنر پیرایۀ گنج قبوللکده   بو استغنای ذاتی فیض باری اکرموردر

بولنماز نظم سلک وصفکه شایسته بر گوهر   اگرچه قلزم معنیده اندیشه‌م شناوردر

تتبع ایلیوب احکام دهری عاقبت بولدم   کتاب جفر عقلیده بووجه اوزره محرردر

نه ذاتک گیبی بر ممدوح بیهمتا گلور عصره   نه بندک گیبی بر شاعر ظهور ایتمک میسردر

مرصع اولدیغندن گوهر مدحکله دیوانم   سر تحسین خاقانیده اکلیل مجوهردر

مدار فخر باقی بوالسعود اوصافیدر اما   بنم ممدوحم اسعدزاده فخرم اندن اوفردر

بنم اول شهسوار عرصهٔ پهنای کراری
که بازوی بلاغتده زبانم تیغ حیدردر

بو میدانه چیقر بر پهلوان وار ایسه کلسونکیم
بلنسون رستم طبعم نه زور آور دلاوردر

دمادم زهره سن صدچاک ایدر سحر آفرینانک
کلیم آسا عصای خامه کیم دستمده اژدردر

دل صافی نهادم عینیدر سرچشمهٔ خضرک
دم عیسی کبی معجز کلامم روحپروردر

بولور حسن اداشاطهٔ فکرمله زیب وفر
خیال موشکافم شانهٔ کیسوی دلبردر

شکرریز مذاق شوق اولور کلدکجه کفتاره
سرخامه‌م مکر منقار طوطیٔ سخنوردر

دلم فردوس معنی طبع صافم جویبار آنده
نقوش سطر اشعارترم امواج کوثردر

نه سوی جوی دلدندر نه ینبوع طبیعتدن
بو فیضا فیض جاری جوشش دریای دیکردر

نوله محسود سیم خام ایسه هر پخته مضمونم
وجوه معرفتله روی زردم غبطهٔ زردر

معاذ الله غنای زمرهٔ نادانه رشک ایتمم
معارف رزق مقسوم اولمسی مهم مقدردر

بحمد الله بو قسمتدر بکا سرمایهٔ دولت
توانکر اولسه ده جاهل ینه ذاتنده افقردر

قصیده سویلدکجه طور نفهیده یازر اما
غزلده طبعمک وادیسی بویله طرز آخردر

دل عشاقی بند ایتمکده تار زلفی چنبردر
اوزنجیرک کوروب پابسته سن صانمه مخیردر

رخنک تقسیم نقل بوسه یه تشویق ایچون یاری
نوا نوبوسلکده نغمهٔ مطرب مکرردر

هوای وصلله کاغد اوچوردم کوی دلداره
ینه آواره دل همبال پرواز کبوتردر

خیال ابروانی سینهٔ مجروح عاشقده
چکلمش کاغد آل اوستنه تصویر خنجردر

اوکل رخساری بوز خضره قارشو باغه جلب ایتمم
خطی سبز اولسه ده مانع دکلکم عیش اخضردر

دکلسه قد دلبر ریشه کیر خاطر عالم
فضای سینه ده دللر نیچون شکل صنوبردر

اوطفل دایه پروردک خیال لعل شیرینی
مذاق تلخ وهبیده نه اعلا شیر وشکردر

افندم خودپسند اولدم ظهور اعتبار کله
قصورم اولسه ده معتادک اوزره عفوه مظهردر

فراموش ایلمشدم چوق زماندر شعر وانشایی
سبب تجدیدشوقه بو نکاه بهجت آوردر

طبیعت سنبل پژمردهٔ باغ غم اولمشکن
نمای التفاتک ایله شمدی برکل تردر

چراغ ایتدک ستاره‌م روشن اولدی دور لطفکده
فروغ طالعم پرتو نمای شمع خاوردر

ثنا ومدحکدر ذکر وفکرم عمرم اولدقجه
ینه حق ادای شکر نعمت نامیسردر

دعای عمر واقبالک بحق سورهٔ اخلاص
مثال حزب اعظم صفحهٔ سینه‌مده ازبردر

اوله ذات البروج جاه رفعت جای مسعودک
جهان مهر وقمرله روز وشب تا کیم منوردر

هم اولسون کوکبک سعد السعود وطالعک اسعد
مصابیح شرفله تا فلک پر زیب وزیوردر

❀ نظیرهٔ بسنبلهٔ باقی در ستایش مشار الیه ❀

دامن کلده آلوب دستنه مجمر سنبل
قورشمامه ایله هم اول مجمرهٔ عنبر سنبل

ایلمش بوی بهاری وار ایسه استشمام
جمله دن اول ایدر باغی معطر سنبل

دم عیسی یه بدلدر نفس باد بهار
کیف یحیی دیو آندن اثر استر سنبل

کتوروب طوبلر ایله خیلی چچکلی کبود
پای نوروزه اولور اقمشه کستر سنبل

مائی اطلسلی کوزللر کبی هب فوجافوج
موج موج اولدی لب جوده سراسر سنبل

رنک وبولرله تفوق ایده رک ازهاره
کوکدن اینمش کبی فخر ایتمه ده یر یر سنبل

کلشنک میل ایده جک ایکی کوزل تازه سی وار
برکل ساده رخ وبرده خط آور سنبل

نورسان چمن ایچنده ینه خوش کورینور
نه قدر اولسه ده بر تازهٔ اسمر سنبل

قطره قطره صاچیلور اوستنه کلدن شبنم
هر سحر پرچمنه کل صویی سرپر سنبل

سربسر کوشن ایدوب وقف نوای بلبل
که صبا نغمه سی که سنبله دکلر سنبل

کج کلاهیله سیه پوشی ایله غنچه لره
کورینور خیلی لوندانه دلاور سنبل

باشنه طاقدی عمایم نظر نرکسدن
طفلی نورسته کبی پک حذر ایلر سنبل

باغلنور زلف نکار اوزره قوپوب باغندن
دل سوداز دهٔ عاشقه بکزر سنبل

لاله صد کونه پیاز ایتسه ینه بر پرده
کچنور طرح تکلفله برابر سنبل

ساق ساقی کبی تشمیر ایده لی غیرت ایله
برایاغیله سورر بزمه قدحلر سنبل

صبحدم بویله کورینمزدی سیه مست خراب
چکمسیدی کیجه دن برایکی ساغر سنبل

بویله کوک قندیل ایکن دفع خمار اتمکیچون
لاجوردی قدحن هپ طولوصاقلر سنبل

جوشش سبزه ایله‌یم یشل اولدقده چمن
کورینور موج سیاه یم اخضر سنبل

قارشوسنده دیکیلوب طوردیغنک اصلی ندر
شاخ کلدن برایکی غنچه می استر سنبل

برشکوفیله بهار اولمازافندم دیه‌رک
طبله‌لرله کتوروب دیزدی چیچکلر سنبل

یوز سوروب درکه والای ولی النعمه
برک سبز چمنن ایلدی زیور سنبل

شیخ الاسلام فلکجاه رفیع الشانکیم
سنبله روضهٔ قدرنده براحقر سنبل

او شریف النسبک ساحهٔ اجلالنده
خاکه رومال ایله کسب شرف ایلر سنبل

ایلسه میل شکوفه چمن کردوندن
مهر ومه نرکس وکل اوله هر اختر سنبل

آلسه برکره تبسمله ید شفقتنه
کل خورشید فلکدن اوله برتر سنبل

آسمانینه همرنک اوله‌لی پایه‌لنوب
سرفرو ایتمسه افلاکه نوله هر سنبل

اقتباس ایلیه‌لی لامعهٔ لطفندن
شبچراغ ایتدی قنادیلنی یکسر سنبل

یالکز بهره ور لطفی دکل خاک چمن
نفخهٔ خلقی ایله اولدی هوالر سنبل

هفت برک چمن عاطفتندن کویا
آیت سبع سنابل ایدر از بر سنبل

نیلکون کاسهٔ کردونه دونر دانه‌لری
اولسه یکقطرهٔ احساننه مظهر سنبل

کورسه ریاده علو همم ورفعتنی
شبکلاهن ایده تاچرخه همسر سنبل

ای کلستان کرم زیور بستان همم
بوی لطفکدن اولور غالیه پرور سنبل

شهرتی سنبل طیب اولدی نه خاصیت بو
اوله‌لی شمهٔ خلقکله مخمر سنبل

جمله‌لی برک ونوایه کرمک قت قتدر
شویله طورسون کل صدبرک ایله قنمز سنبل

سلسبیل کرمک جوششنی کوردکجه
لوله‌لر مشربه‌لر حاضر ایدر هر سنبل

بعد ازین منت بیهودهٔ بری چکمز
جوی لطفک وار ایکن کرکل تر کر سنبل

سمایهٔ خامهٔ مشکین رقمک دوشسه اولور
صفحهٔ باغده هر سبزهٔ کمتر سنبل

اولسه آغشتهٔ آب هممک خضر آسا
زنده وتازه وتر اوله مصور سنبل

نوبهار کرمک وصفن ایدرکن تحریر
چوب خشک قلم اوزره بتر تر سنبل

رونق کهنه زمینه رغزل نوطرحم
آنی زیب سر ایدنلر ندر آکار سنبل

دیه‌مم طرهٔ شبویه بکزر سنبل
نه چیچکدر بیلوردم ای کل احمر سنبل

مشک رومی یه اکوب باشنی ای کج کلاهم
زلف خمدر خمک اوصافنی سویلر سنبل

کاکل وخطلکی تعطیره کلابک بدلی
اولسه ریحان وبنفشه ایله معطر سنبل

اوجوان پرچمنی کوشهٔ دستارندن
کوستر نجه طاقنور باشنه تللر سنبل

طاغیدوب طره‌لرین رغمنه طوب فسلکنک
فسی اطرافنه دیزمش ینه دلبر سنبل

کوز کوره نرکسه قاپدردی غبار پاین
رشک ایدوب اولسه صبایه نوله مغبر سنبل

خط سبزیله کورنلر او رخ کلکونی
کل سرخ اوزره بتشمش صانور اخضر سنبل

اولدی سودای خط وزلف سیهکاری ایله
شب فرقتده بکا بالش وبستر سنبل

شمدی خضرای دمن زیب سر غبتدر
قالدی وهبی کبی پامال ومحقر سنبل

کوردی پژمرده نمابیلدیکه سنبل زاده
اوسیه بخته همان چیقدی برادر سنبل

دود آهه بویانور بویله انکچون یانه‌رق
سینه ده ایتمش اوجاق غیرتی مضمر سنبل

هر سحر ژاله‌فشان صانمه طوقندقجه نسیم
هپ آنک حال پریشاننه آغلر سنبل

سنبلستان غمک آنجق اودر بی برکی
کرچه پرنشو ونمادر کورینن هر سنبل

ایق التنده یاتور سبزهٔ بیکانه کبی
زیور کوشهٔ دستار ایکن اکثر سنبل

دامن کوه معارفده بتوب بیتمش ایکن
اولدی کرمازدهٔ غم او مکدر سنبل

دود آهیله دلن ایتزایدی سنبلزار
بوچمندن اکا اولسیدی میسر سنبل

باغبانلر صوغانن سوکش او بیچاره ینه
قوروب قالمشیکن سینه‌ده بیلر سنبل

طبعنک کهنه بهارنده او باغ هنرک
بولنور بویله نیجه تازه معطر سنبل

هب آنک کبی پریشانی پشیمانی عجب
خارزار امل دهرده دیکنلر سنبل

بویله پژمرده ایکن رشحهٔ باران همم
ایلدی اول کیه خشکی نه خوشتر سنبل

قوت نامیهٔ لطف ولی النعمی
وقت سرماده یتشدردی ینه تر سنبل

ایده لم قافیهٔ خیر دعایی تکرار
یتشور لفظ ردیف اولدی مکرر سنبل

باغ اقبالنی شاداب ایده لطف باری
ویره بو کلشنه تا رونق وزیور سنبل

❀ نظیرهٔ رمضانیهٔ ثابت درستاینکاری مشارالیه ❀

خم ابروی نکاری کوزه درکن یاران
جنبشه باشلدی ابروی هلال رمضان

دل نظرباز هلال اولدی کجوب ابرودن
نرده بر ماهلقا کورسه اولورکن شعبان

وارایه جام هلالی یه بدلدر او هلال
شمعدی تهلیل ایده رک سبحه چکر باده کشان

قدح باده قنادیل فروزان اولمش
آتش تربینه روغن اولور شعله فشان

چوب تاکی نوله مسواک ایدینورسه زاهد
رند میخواره یه چوقدن بلمشدی دندان

اهل کیفک هله کیفیتنی هیچ صورمه
حسرت برشله افیون ایله پک حالی یمان

برشکرخوابه طالوب یاتدیکه تعبیر ایده مم
آچاماز چشمنی کوش ایتمیجک صوت اذان

کیمیسی شامه کیمی مغربه ایلردی سفر
برایکی خطوه یه اولسیدی اکر تاب وتوان

تاب کرما ایله کرمیت جوعیله دونر
مرغ دل سینه ده مانند کباب مرغان

قرص خورشیدی فلک مغربه صاقلر یوخسه
یردی چوقدن نظر کرسنه چشمان جهان

ایتسه بر تب زده شمعدی فلکه کرم نکاه
کورینور چشمهٔ خورشید اکا عین سرطان

ضعف تن جسم لطیفه متبدل ایده لی
جمله نوع ملک اولدی صانورسن انسان

لیلهٔ روزه کورنمزدی مرجح روزه
اولمسه نور سیه پردهٔ ظلمتده نهان

کشور مغربی آلدی سپه انجم ایله
شاه مشرق النه کیردی دیار سودان

چیقدی ماهیه تماشاسنه بام فلکه
کوردی ماهیتنی دون کیجه ماه تابان

بزی اساکله تضییق ایدرامار وزه
بذل ایدر کندوسی دهره نعم بیپایان

نوله زایندهٔ عید اولسه سعید اسمی ایله
شبی آبستن قدر اولدیغی کون کبی عیان

سال تاریخیده انجم کبی پرنور سعود
منجلی قدر ایله آفاقه بو ماه رمضان

ره یک ساله لی طی ایتدی همان برکیجه ده
پیک روزه کرم حقه اولوب مژده رسان

کلدی تبریکه مکرر صوم ولی النعمی
فرحتان پرتوی رویینده جلی اللمعان

او ولی النعمک مائدهٔ شفقتیدر
ایلین عالمی دلسیر نوال احسان

شیخ الاسلام شریف النسب والاکیم
فخر ایدر ذاتی ایله دولت آل عثمان

مرتضی طینت وهمنام رسول الثقلین
عمری خصلت وصدیق کرامت عنوان

احمدی خلقت ودانای محمد سیرت
بو حنیفه شیم ومالک ملک عرفان

باب علیاسی مآب علمای اعلام
ابن حاجب دخی طالبدر ایدرسه دربان

بهجهٔ روضهٔ تقوی وعلیه الفتوی
یا زیلور وصفی شقایقده مثال نعمان

نخبة النخبه سیدداوکریم ابن کریم
جد بجد اشرف وامجد او نسیل ذیشان

سید القوم فحول علما درکه آنک
درلطفنده ملازم فضلای دوران

نسبت ذاتی ایله کسب شرافت ایده لی
رشک ایدر خاک ستانبوله دیار جرجان

دامن دولتیدر مزدحم روی وجباه
سفرهٔ نعمتیده جای زحام مهمان

پرتو مهر کمالندن ایدوب شرم وحجاب
ماه نو ایتمه فلکدن نوله عرض نقصان

تاج خورشید ایله سر حلقهٔ بابی همسر
سر نهاده اودر دولته ماه تابان

وارمی برمثلی جهانده دیو بویله شب وروز
مهر ومه اولمده آفاقده پویان ودوان

ابن سینا وفلاطون بیله مز حکمتنی
رأی وتدبیرنه دمبستهٔ عقول واذهان

کهر ذاتنه همقدر اوله مز جوهر کل
عقل اول دخی بو فهم وذکایه حیران

روغن مغز همای شمع شب اقبالی
چرخ فانوس خیال اولمغیچون سرکردان

طبق مهره قیوب عقد ثریایی فلک
دستخوش ایلر ایدی قیلسه اکر زیور خوان

بیلورامّا که قبولندن ایدر استعلا   ذره اولماز نظرنده تحف کون و مکان
ذات والاسی کبی کوکب اسعدمی اولور   اوج رفعتده اودر کوکبهٔ بخشش اکوان
هب قنادیل ثریا و مه و مهری چرخ   طاق اجلالنه آویزه ایدرسه شایان
فعلیدر نهج تقی قول شریفی فتوی   قول و فعلیله اودر مایهٔ امن دوجهان
منکشف اولسه بقاده حسن بصری یه   ورع و زهدنی البته ایدر استحسان
شرعی تأبید مبانی ایله تأسیس ایده‌لی   همسر عرش برین اولدی او عالی بنیان
بحر زخار دل پاکی محیط عالم   قطره در قلزم افضالنه نسبت عمّان
نوله فخر ایلسه علامهٔ رازی یه دخی   کشف تحریر مزایاده او نحریر زمان
مایهٔ عمر ابد قطرهٔ نوک قلمی   وار ایسه محبره‌سی منبع آب حیوان
فیضیاب اولسه اکر رشحهٔ احساننده‌ن   غنچهٔ کلشن تصویر اوله ور دخندان
اثر خلقی ویر رخاکه سبکروحیٔ باد   آتشی تربیت لطفی ایدر آب روان
درشهوار اوله هر دانه‌سی کشت املک   اولسه سیراب یم شفقتی ابر نیسان
بوی اخلاقنی شم ایلیه‌لی بزمنده   عنبر و عودی ایدر آتش غیرت سوزان
نه تجلی نه کرامت بو نه تسهیل خدا   نطقی بر حرفله بیک مشکلی ایلر آسان
جامع الکلم بلاغتدر اولور ناطقه‌سی   ارتجالیله زبان بند لبید و سحبان
ایلسه مشق سخن آینهٔ طبعندن   اوله طوطی ده دخی حسن ادای حسّان
بولنور هر سخننده بنه صدر مزبدیع   خامه‌سی ایتسه ده تلخیص معانیٔ بیان

سرورا قدرشناسا و مکارم کارا
ای ایدن مرحمتی جمله قلوبی شادان

حسن نیتله در اعمال کرامت اثرک   هر امور کده موفق ایدر البت یزدان
خاکپایک کبی بر سرمه صفاهانده دخی   هله بن کورمدم ای مردم چشم دوجهان
نه زمان مدحتکی یازسم ایا مهر امید   سر خامه‌م مه نو کبی اولور نور افشان
کهر مدحتک امامه اوله‌لی نظممده   بولدی مانند لآلی سخنم شهرت و شان

ذکر

ذکر اوصافک ایله سبحهٔ صد دانه کبی   دست ارباب کمالاتده ایلر دوران
کرچه شایستهٔ ایثار دکل وصفکده   لؤلؤ نه صدف و کوهر کان امکان
کاله شعرم اکر نسج حریری اولسه   دوش اوصافکه حاشا نه اولور چسبان
غرض عرض معارف دکل اصل مقصود   نظمله خیر دعاسی ایده‌رم ورد زبان
غیره کالای هنر عرض ایده‌مم سلطانم   وار ایکن سن کبی نقاد متاع عرفان
لطفک اولمازسه خریدار قماش نظمم   کورینور بندر معناده همچون خسران
وصف ذاتک سبب فخر سخنندانیدر   بو جسارتله مباهات ایده‌رم بنده همان
بیلورم حدمی ترک ادب ایتمم امّا   عفوه مقرون اولور البته بو لاف و هذیان
سندن ای مفتیٔ اعلم ایده‌رم استفتا   شرع انصافله بو مسئله‌یی ایله بیان
زید و عمروک سخننده بو لطافتمی اولور   یوخسه اولمزمی بنم کبی سخنندان جهان
ایلدم بادیه پیمافصحای عربی   عجمی اولدی یا نمده شعرای ایران
فارس الخیلی بنم عرصهٔ استعدادک   شهلوند سخنم شمدی بنمدر میدان
اسب تازیٔ طبیعتله چیقوب مردانه   اوینادم ملک عجمده دخی کوی و چوکان
کهر نظممی بو سلکک بلاغتده کوروب   دیدیلر در عدندر بلغای عدنان
شهرتم ذاتمه غالب دکل انصاف بودر   فهم ایدر آنی مشاهیر معانی فهمان
دکلم سینه تهی صیت و صدای ساده   پاسبان طبلی کبی کوشزد عالمیان
نیشکر در قلمم ذائقهٔ خلانه   صاچسه زهری کورینور چشم حسوده ثعبان
سحر و افسوننی کتاب قلم کوردکده   اولدیلر جمله‌سی انکشت تحیر بدهان
هنرم شعرله انشایه دکلدر مقصور   دعویٔ دانشه آنجق سخنمدر برهان
عار و خجلت چکرم وهبیٔ شاعردیسه‌لر   کسب و تحصیل فنون ایتمشیکن نیجه زمان
لاف شاعردیو تصدیقه قرین اولمازایسه   اشته انواع کتب اشته فحول دوران
امتحان ایله حضورکده بیلنسون قدرم   مکرم اولمازسم افندم اوله‌یم باری مهان
اولدی بو نعمت دانش سبب حرمانم   بنی هضم ایتمدی بر درلو کروه اخوان

یعنی یوسف کبی اوضاع سپهر ناساز
چاه غمدن چیقروب ایلدی وضع زندان

وارمیدر شرع مروتده مساغی بلمم
یوخسه قاضی قدر بویلەمی حکم ایتدی سمان

بن چکوب روزی یکروزه ایچون چلهٔ غم
غیریلر قاضی سیر وزاوله لر طفره کنان

حسد ایتمم بیلورم جاهله رفعت کلمز
قلب اولنسه بینه نادان اولور اما نادان

بویله افروخته کوردکجه چراغ جهلی
غیرت ایلر بنی پروانهٔ شمع حرمان

بوکدازشدرایدن تشنهٔ جوی هممک
العطش العطش ای منبع جود و احسان

آب رویم دوکه یم نابمحل یرلرده
بنی ایلرسه بینه شفقتنک ایلر ریان

اولدی برج شرف سنبله جای خورشید
شمدی بو سنبلەده نور عنایت شایان

شکوه نک وقتی دکل فخر تمدح دخی عیب
اولسون امساک سخن مهر خموشی دهان

نقل افطاره بدل برغزل انشا دایده کور
اوله مانند شکر قوت و قوت دل و جان

شوقله تا بسحر اولدم اوماهه نکران
کلدیکی دمده طلوع ایلدی مهر رخشان

کلمدی کلبهٔ احزانمه اخشامه قریب
برکیجه بدر فلک کبی او ماه کنعان

شاهد غره کبی زاهد سالوس دخی
کوزلرین آچمش اوابروله ایلر امعان

ایلمش بوسه مواعیدنی وابستهٔ عید
شوق انجاز نه اولسه نوله جانم قربان

بوزیلور بلکه عقیده نره ده قالدی صیام
کلسه بزمه بوشکر ابلر ایله خنده کنان

ساعتم کلدی دیو نازایله ایهام ایتسه
بردقیقه ایده مز صبر و تحمل یاران

وهبیا بوسهٔ عید اولمسه نقل امید
تلخی روزه‌یی برکون چکه مزدی رندان

وقت افطارده عرض هنر ایتمک نه دیمک
شمدیلک مائدهٔ خیر دعادر چسبان

قدر له عید سعید ایله کلوب آفاقه
نشر انوار ایده تا هر سنه ماه رمضان

مسند قدر و سعادتده هزاران مه و سال
قدر و عید ایلیه هر لیل و نهارین سبحان

❀ تخمیس قصیدهٔ نفعی و عرض تاریخ برای تعمیر سعادتخانهٔ شیخ الاسلام مشار الیه ❀

حبذا فرخنده دولتخانهٔ چرخ آستان
کیم آنی تبریک ایچون تا عرشه دک کروبیان

عالم بالاده بو بیتی ایدر ورد زبان
بارک الله ای بهشت آبادوی رشک جنان

صانک الله ای سرای دلکشا و دلستان

اویله علوی کیم اودولتخانهٔ کردون سمات
طاقنک زرمیخیدر اوج فلکده ثابتات

چار ارکانیله زیبنده بنای شش جهات
سدهٔ بابیله پاینده اساس کائنات

طرح مطبوعیله نازنده زمین و آسمان

باقسه عیسی وش برآدم روزن خورشیددن
اولمیه مشهودی صحن باغنه بکزر چمن

ویردی وصفن یازسه کرفردوسی رنکین سخن
کورممشدر چرخ چارمله بهشتی سیر ایدن

بویله بر روشن مقام و بویله بر حرم مکان

رفعت بانیسنی تأییدایدوب رب الانام
بو سرای ایلمش بویله سزای احترام

ساحه سی اولمش انک مالشکروی کرام
درکه دولت پناهی ملتجای خاص و عام

خاک پاک آستانی بوسه جای انس و جان

طبع بانیسی زهی سعد اختر ذات البروج
شمسهٔ درکاهی مهر خاور ذات البروج

قبه سی زیبنده زرین افسر ذات البروج
طرهٔ طاق و رواقی همسر ذات البروج

سایهٔ سقف بلندی خوابکاه اختران

کعبهٔ علیادینور سه کیمسه ایتمز ریب و شک
بیت معمور ایله آثار شرفده مشترک

صدر والاقدرینک مسند طرازیدر ملک
پیش درکاهنده برپا صف نشینان فلک

زیرایوانده پرواز ایتمه ده کروبیان

قصر باغ دلکشاسی جنت اعلامیدر
مشکبید سوی حوضی همسر طوبامیدر

وصف ورد بلبلانک ورد صبح و شامیدر
رسم کلمیخ دری کلبانک مرغ بامیدر

کلشن دهره ویرن برک و نوای جاودان

ایلمش اول خانهٔ مسعودی فیض مولوی
سینهٔ عارف کبی لبریز سر معنوی

مهروش روشن درونده فضائل پرتوی
کنج خلوتخانه سنده علم وعرفان منزوی
کوشهٔ پاینده اقبال وسعادت پاسبان

سینه سن کرد حسددن ایتسه صاف آیینه چرخ
باقسه چشم مهر ایله آغاز ایدر تحسینه چرخ
رشکله اولمش خمیده رفعت قدرینه چرخ
راست قیلسه قدینی ایرمزینه قصرینه چرخ
ایده ترکیب عناصردن مکر کیم نردبان

مشکسا در کرد راه پاسبانی نافه یه
ایتمه تشبیه اول غبار آستانی نافه یه
ویرمکیچون نکهت عنبر فشانی نافه یه
مشک اذفر برینه قورلاردی آنی نافه یه
کرصبا خاک درین ایر کورسه چینه ارمغان

رسم مطبوعن قیلوب معماری بویله خوشنما
احسن اشکال تأسیس اوزره وضع ایتمش بنا
هامسر عرش معلا اولدیغیچون غالبا
ارتفاعن آلمغه اولمش مهندس چرخ اکا
مهری اسطرلاب ایدوب قیلمش شعاعن ریسمان

مرکز قطب جهاندر چرخ اکابر کارشوق
دور ایدر اطرافنی نشر ایلیوب انوار شوق
جبههٔ مهرنده روشن پرتو آثار شوق
چوب زرین ایله ایلر هر سحر اظهار شوق
اولمغه دربان درکاهی شه خاورستان

مطلع انوار رأفتدر که آنک هر سحر
طلعت خورشید اولور روزنلرندن جلوه گر
روز وشب رخشنده دیوانخانه سنده نور وفر
منتظر هر کیجه چرخ پر کواکبله قمر
یاقمغه صحننده بر شمع مرصع شمعدان

آسمان همرونق بنیان معموری دکل
مهر روشندل عدیل جام بللوری دکل
عقد پروین همسر قندیل پرنوری دکل
زیر طاقنده فروزان شمع کافوری دکل
اولدی زرپیکان ایله سهم سعادت در کمان

سعد اکبر قیلمش اول بیت شریفی مستقر
برج اسعد در ثریا طاقنی ایلر مقر
فرق کردوندن اوزره ویرمش فرقدانه زیب وفر
قبه سنده لوحهٔ سیمینله کلمیخ زر
مشتری در کیم فلکده ماهیله ایتمش قران

طبع خضر آسا درون روشنی پر انجلا
حوض صافی منبع آب حیات جانفزا
عکس ایدوب باقدقجه اندن سینه یه موج صفا
هر رخام فرشی بر آیینهٔ عالمنما
هر کزین فراشی اسکندر کبی کیتی ستان

کوهر مقصودین آنده بولدیغیچون اهل جاه
آستان آسمان بنیاننی ایلر پناه
وارمیدر کردونده بلمم بویله روشن جایکاه
ذرهٔ نور شمسه سی پیرایهٔ خورشید وماه
ریزه سنک مرمری سرمایهٔ دریا وکان

جنت آسا جای دلجو دراو نوطرح جمیل
سیر چشم اولمق آنک سیرندن امر مستحیل
چشمه لر تسنیم وکوثر کبی صاف وبیعدیل
قطره آب حوضی رشک جویبار سلسبیل
مشت خاک رهکذاری سرمهٔ حور جنان

موج اورر اول حوض ایچنده جوشش روحانی کیم
مشربی صافی اهل حال وش نورانی کیم
صفوت قلبیله کل سیر ایله بو دورانی کیم
مولوید رصان اوشادروان سرکردانی کیم
هم دونر هم اشکنی ایلر صفاسندن روان

در کبی هر قطره سی زیب کف غواصدر
بو لطافت رشحهٔ فواره سینه خاصدر
سینهٔ عاشقده عین جوشش اخلاصدر
زرکلاهیله یه خود بر دلبر رقاصدر
بر ایاغ اوزره سماع ایتمکده دامن درمیان

قیلمش اول جای فرح فرسای لطف کردکار
ملجأ ارباب حاجات وملاذ روزکار
روحپروردر نسیمی چشمه ساری خوشکوار
خستهٔ درد وغمه آب وهواسی سازکار
مبتلای قهر دهره درکهی کهف الامان

توتیادر کرد صحنی ماه انور چشمنه
ذره سی نور بصردر شمع خاور چشمنه
فرویرر کردونده هر فرخنده اختر چشمنه
چکمکه میل شهابیله فلکلر چشمنه
دودی کحل روشنادر دودکاهی سرمه دان

جام بللورین صفا نور آیینه سیم اندملر
پرتوندن شرم ایدر افلاکک مینا فاملر
انده روز روشن آسا پرضیا درشاملر
برق اورر روزنلرنده آبکینه جاملر

کوستر ر دنیاده جنت اولدیغن کوندن عیان

تابناک شبچراغ فیضندر کنجینه وش ‖ صفه سی صفو تماصحن دل بیکینه وش
بلکه برسیمین بدن دلبرده صافی سینه وش ‖ برصفادار جام بللورنده کیم آیینه وش

کیم باقرسه کورینور کوکلنده کی راز نهان

سنبل باغی پریشان قیلدی زلف یاری کیم ‖ غنچه سی دبسته ایتمشدر لب دلداری کیم
قامت بلقیسه بکزر سرو خوش رفتاری کیم ‖ برملوکی کلستاندر نسخهٔ کلزاری کیم

جا بجا مهر سلیمان رسمید رآکه نشان

حرم ایلر طوف درکاهی عنایت طالبن ‖ بولمش اصحاب منی جای صفا هر جانبن
ناودان زر صانوردولتشنه کلکک ساحبن ‖ کعبهٔ اسلامدر دیرسم سزا در صاحبن

شیخ الاسلام ایلمش لطف خدای مستعان

مظهر سر عوارف عارف بالله کیم ‖ واقف علم لدن صاحب دل آکاه کیم
روی اهل دانشه درکاهی مالشکاه کیم ‖ اول خداوند خداوندان فضل و جاه کیم

علم و عرفانیله اولمش عز و دولت توأمان

یعنی اسعد زادهٔ مسند طراز مسعدت ‖ منجلی ذات شریفنده رسوم محمدت
نامدارش مفخر کونین عالی منقبت ‖ عون ملت فخر امت مستشار سلطنت

عالم همت جهان مکرمت جان جهان

قلزم طبعی محیط و نطقی همقدر دُرر ‖ در مختار فتاواسی کهردن معتبر
نقطه در مجموعهٔ فضلنده عنوان عبر ‖ مرکز پرکار دانش قطب کردون هنر

مالک ملک فضائل مفتی دور زمان

حکمت آموز فلاطون ابن سینا اشتهار ‖ حل عقد رأینه وابسته هب تدبیر کار
بویله لازمدر امور سلطنتده مستشار ‖ فتنه بند دهر دون مشکلکشای روزکار

چاره ساز دین و دولت فیلسوف کاردان

ایلمش ذات فلکجاهن خدای لایزال ‖ زیر و بالایه ضیا بخش نما باش نوال

ماهتاب دولت اندن کسب ایدر نور کمال ‖ آسمان ملکه رأیی آفتاب بی زوال

کلستان دهره لطفی نوبهار بی خزان

موشکافی خیالی دلپسنددر روزکار ‖ دقتنک تحسین ایدر مشاطهٔ زلف نکار
نظم رنکیننده حسن بکر معنی آشکار ‖ بانوی خلوتسرای فکر نه شب پرده دار

نو عروس حجلهٔ رأیینه صبح آیینه دان

تشنه در فیاضهٔ احسانه کردون دون ‖ آنیده لبریز ایدردی اولمسیدی سرنکون
بویلدر روز و شب اولورلر خدمتنده رونمون ‖ مه سطبل رایض جو ونده سطل نقره کون

مهر برم ساقی بخشنده جام زرنشان

ذاتیدر رونق از مسند دنیا و دین ‖ عزت و رفعت درنده پاسبان کمترین
کوشهٔ دامانیدر مالشکه روی و جبین ‖ جامهٔ اقبالنه دولت طراز آستین

خانهٔ اجلالنه همت رواق آستان

ایتسه کر نطق روانبخشیله آغاز مقال ‖ نفخهٔ عیسی اولور هر لفظنه کویا مآل
خط شعرندن بولور روی سخن حسن جمال ‖ نقطهٔ کلکی عذار شاهد معنایه خال

جوهر روح کلامی قالب معنایه جان

امر و نهی باعث تنظیمیدر بحر و برک ‖ آب و تاب لطفیدر پیرایه سی خشک و ترک
تاب خشمی شعله ایلر آبن اما کوهرک ‖ هر پولی بر داغ آتشناک اولور ماهیلرک

کر سموم قهری اولسه روی دریایه روان

روزکار ایتمز مفاد عفو و خشمندن نکول ‖ کلشنه تاب تموز قهری کر ایتسه شمول
ایلیه کرچه شرر خاصیتن سینم قبول ‖ هر شراری قطرهٔ نیسان اولوب ایلر نزول

کر نسیم لطفی کلخندن یکا اولسه وزان

دادخواهان زمانه درکهکده سرورا ‖ کامیاب اولمقده در لطفکله بیچون و چرا
ایلدم بنده بو کونه عرضحاله اجترا ‖ داورا دانشورا صدرا افاضل پرورا

ای جهان سالار اقلیم معانی و بیان

نطقکه ویرسن خدا اتا او لقدر فیض اثر … هر نه سویلرسك قلم لوح قبوله ثبت ایدر
بر اشارتله قیلورسن بیك فقیری کامور … سنسن اول دارندهٔ یرلیغ احکام قدر

خامه کاولمشدر رموز آسمانه ترجمان

همتك منحل ایدلدن حال مشکل قالمدی … عقدهٔ غم سینه لردن اولدی زائل قالمدی
جوبلردن ماعدا جوینده سائل قالمدی … غنچه وش آچلمدق دورکده بر دل قالمدی

نوبهار دولتك دنیایی ایتدی گلستان

کیم ایشتمش ایتدیکن بو دمده شکوا کیمسه نك … تیغ جور ایتمزدلن آزرده قطعا کیمسه نك
خوفی یوق برکمسه دن دورکده اصلا کیمسه نك … شو یله پرامن اولدی دورانکده دنیا کیمسه نك

جای فتنه گوشهٔ ابروی دلبردر همان

شفقتکدر باغ دهره دایه بخش خرمی … رشحهٔ لطفکدر احیا ایلین نارغمی
یوخسه بر دمده شراره دوندروب هر شبنمی … تاب خورشید ستم سوزان ایدردی عالمی

گر سحاب عدل وداد اولمسیدی سایبان

سنسن اول نبض آشنا دانای حکمت امتزاج … طبع دوات ایتدی تدبیرکله تصحیح مزاج
حقهٔ رأیکده برء الساعه دهره برعلاج … خلق عالم سرتسر بیمار درد احتیاج

دهره بردار الشفا لطفك طبیب مهربان

لطف حقدرکیم جهان سیراب احسانك اوله … سو بسو حوض امل میزاب جودکدن طوله
خضر وش اولماز میسر بو عنایت هر قوله … چشمهٔ آب حیات فیضدر طبعك نوله

کلك حلکاری اولورسه آکه زرین ناودان

گرچه ایتمز سن عروض مال وجاهه التفات … سنده جمع اولمشدر آنجق نقد علم کائنات
مستفید دانشکدر ساکنان شش جهات … شانکه نسبت افاضل مستحقان زکات

دولت فضلیله سن صاحب نصاب کامران

گنج غمده بیمجال اولمشدی مکث وعوقله … طبعی تشویق ایلدم سمت ثنا که سوقله
عشقن آرتردی کلنجه جنبشه بو ذوقله … خاطره اثنا اوصافکده فیض شوقله

لایح اولدی عاشقانه بر غزلده ناگهان

زلف لیلامی پر عنقا میدر بو گیسوان … کیم هوا سیله اوچورمش مرغ عقلن عاشقان
بلکه زنجیرین سورر دیوانه سیدر کهکشان … اولمسه مجنون عشقی اول مهك گرآسمان

نسر طائر ایلمزدی باشی اوزره آشیان

گل نظر باز تماشا رویی آلك سیرنه … سرولر صف بسته قد نونهالك سیرنه
چشم عاشق سیر اولورمی خط وخالك سیرنه … دیده لر در ظاهر وباطن جمالك سیرنه

دلده زخم نوك تیرك تنده داغ خونفشان

جانه کار ایتدردی تیر خونفشان غمزه سن … حلقه گوسترمم بنه زخم نهان غمزه سن
بولمغیچون رخنهٔ دلده نشان غمزه سن … دیکدی نعل سینه مه چشمك سنان غمزه سن

نیزه سینی حلقه دن گویا گچردی قهرمان

چار پهلو حسنن گورن آدم تحمل ایلمز … صید وتسخیر بن عجب وارمی تخیل ایلمز
دعو تنده گرچه برکیمسه تکاسل ایلمز … خانهٔ اغیاره عشاقه تنزل ایلمز

بر هما دراول پری اما همای لامکان

عندلیب آسا ادا سی اویله خوش آینده کیم … نوبهار تقابلیتده گل پر خنده کیم
کسب قدرت ایلمش وهبی کبی هر فنده کیم … طبع نغمی بلبل گویادر اول گلشنده کیم

غنچه وش دم بسته در آنده دهان شاعران

سایهٔ گلنخل لطفکده اولورکن مستظل … اولمسونمی بلبل طبعم ثنایه مشتغل
دلده مانند صبا حبس نفس ممکن دکل … تاب غمدن شعلهٔ سوزان اولوراغزمده دل

اولمسم مدحکله گر سوسن کبی رطب اللسان

گورمدم ذاتك کبی عالمده ممدوح الصفات … مدحتکده دل اولور الهام پذیر سانحات
سینه می لبریز ایدر فیض ظهورات نکات … باشلدقچه وصفکه باشلر هجومه واردات

شویله کیم طاقت گتورمز آنی تقریره زبان

فکر وصفك قوندی صحن دلگشای سینه ده … قالمدی بر منزل خالی فضای سینه ده

برلشوب طوردقجه صدر جانفزای سینه ده   یربولمز کاه اولور مهمانسرای سینه ده

اولقدر اوغرار معانی کشورندن کاربان

ذاتکه تعبیر چسباندر ملک خصلت دیمک   شاعره وصفکله شایاندر مباهات ایلمک

برطنین اولوب صدای آفرین ایله فلک   ایر یشوردی کوشمه آواز تحسین ملک

مدحتکله آستانکده واروب آچسم دهان

چیقسه میدانه سنان خامه‌سن آلوب اله   کیمده وار در زهره کیم اول حمله‌یه قارشو کله

فارسان ساحهٔ نظمه ویرر بر ولوله   عرصهٔ پهناے معنایی قیلور پر زلزله

شهسوار طبعم اینسه رخش فکری زیرران

سرعتیله عزم میدان ایتدیکچون یاره شور   عرض رفتار کحیلان ایتدیکچون یاره شور

ساحهٔ معناده دوران ایتدیکچون یاره شور   وادیٔ مدحکده جولان ایتدیکچون یاره شور

اطلس چرخ اولسه رخش طبعمه برکستوان

طبعک اول وادیده انجق قوت جولانی یوق   غایتن بولمق نه مشکلدر ره آسانی یوق

بیک تکاپو ایتسه قطع منزلک امکانی یوق   عرصهٔ مدح وثنانک حدی یوق پایانی یوق

پیک اندیشه عجبمی اولسه بی تاب وتوان

عیبدر لاف وکذاف نابجا شمدنکرو   لازم اولدی خیر ایله ختم ثنا شمدنکرو

ایلیوب باب قبوله التجا شمدنکرو   ایده‌لم صدق ونیاز ایله دعا شمدنکرو

تاکه مقبول اوله نغنده قالمیه ریب وکمان

تاابده خورشید ومه طاق سپهری تابدار   روشن اولسون روز وشب اوتخانهٔ رفعتمدار

ایلسون سعد وشرف هر کوشه‌سن جای قرار   نیته کیم اوله اساس قصر کردون پایدار

زیور ایوان اوله اکا نجوم وکهکشان

موقع مسعدین استرسه طرح لانه‌نک   بامنه قونسون هما اول خانهٔ شاهانه‌نک

برقرار اولدقجه بنیادی بو نه کاشانه‌نک   اولسون ارکانی مرتب اول سعادتخانه‌نک

قویمسون برطاشی کرقوپسه یرندن فرقدان

تا ابد محفوظ ایده فیاض مطلق صاحبک   ایلسون جمله امورنده موفق صاحبک

خانمان علمه قیلسون زیب ورونق صاحبک   دولت عمر ایله برخوردار ایده حق صاحبک

حشره دک معمور وآباد اوله اول خاندان

یا بدیعی هر بیت معمور اولدی نفعی نک تمام   ایلدی تأسیس تخمیسنده وهبی اهتمام

اول سعادتخانه نکده بولدی تعمیری ختام   عقد جوهردن اکا آویزه بو تاریخ تام

منزل آباد قیلدی شیخ الاسلام زمان

قصیدهٔ تبریک وعرض تاریخ برای احسان خانه از جانب همایون بشیخ الاسلام کامل افندی

بارک الله خانهٔ مسعود رفعت ارتسام   مهبط انوار فیض ایتمش آنی رب الانام

بیت معمور فلکمی کعبهٔ علیا میدر   قبلهٔ انس وملائک سجده کاه خاص وعام

منزوی هر کوشه‌سنده عز واقبال وشرف   صفه‌سنده ایلمش اجلال ودولت ازدحام

طائر رفعت سربامنده مرغ خانکی   اوج طاقنده همای سعدت طوتمش مقام

شمسهٔ زرکاری چشم مهری ایتمش خیره ور   کاشی دیواری رشک کنبد فیروزه فام

عکس ایدر زیر زمیننده نجوم آسمان   ساحه‌سنده معدن بللور در فرش رخام

صورت ملک جهان آبادی روشن کوسترر   مهروش روزنلرندن برق ویران آیینه جام

لامکان اوجن کذار ایلردی طاق رفعتی   قبهٔ عرش معلا اولمسه اوستنده بام

چشم انجمله کوروب هر شب قنادیلن فلک   عقد پروینه اوترتیب اوزره ویرسون انتظام

نوبتیله پاسبان آستانی اولمغه   خاورستاندن کلور مهر وقمر هر صبح وشام

اویله خوشبو در هوای سنبلی باغی کیم   شمه‌سی ایلر دماغ غنچه‌دن دفع زکام

کورسه رضوان فهم ایدوب نیاده جنت اولدیغن   کللرین حور جنانه ایلیه عطرمشام

فصل کلده نغمهٔ نوروز ایله ایلر قرار   خوشنوا بلبللری ایتدکجه تبدیل مقام

بوی مشکن شم ایدوب شبوینک پیک صبا   سنبل خوبان چینه هر سحر ویرسون پیام

اویله کردی نهادک ملکیدر کیم اول سرای   کوشهٔ احرامنی ایلر ملائک التثام

نامداش فخر امت ذات صدیقی صفت

حضرت کامل افندی شیخ الاسلام بنام

افتخار دین و دولت مستشار سلطنت
رأی واستحسانته وابسته تدبیر مهام

خانمانزاد شرف محسود امجاد سلف
نسلنه خیر الخلف اول فخر اجداد عظام

کورسه کر شمس الائمه اقتدا ایلردی کیم
انفس وآفاقدن عصرنده دفع اولدی ظلام

ابن حاجب طالب دربانی درکاهیدر
ایتسه شایاندر عصام الدین اوبابه اعتصام

تحفهٔ جنس کمال ایتمش اصابت سهمنه
ارث آبای کرامن ایلینجه اقتسام

نطق حکمت رمزیدر موضوع بحث منطقی
جامع الکلم اولدیغن اقرار ایدر اهل کلام

قول وفعل اجتهاد آراسنه وابسته در
حل اشکالیله کشف شبههٔ حل وحرام

اویله تبجیل ایتدیکم همسایهٔ عرش ایلدی
خانمان رفعتنک شاهنشه کردون غلام

یعنی اول عالی سرایی ذاتنه تملیک ایله
قدر والاسن دوبالا ایلدی علوی مقام

قدردانلق جنبشنده عذرلنک اظهار ایدوب
ایتمدی تیمور سعد الدینه بویله احترام

کامبخشا سرورا بذل کرمدر عادتک
نعمت بی منتکله سیر اولور چشم کرام

مهر لطفندن ایدرسه اقتباس نور فیض
آسمانده دور دائم ماه اوله بدر تمام

جمله بی ممنون احسان ایتمک استر همتک
بذل الطافک دکل وابستهٔ عرض مرام

جانمی یاقمشدی کرچه غدر ایدوب توجیهده
ایلمدک نار حسودی بنده که برد وسلام

خط کشیده منصب دیکرله دلشاد ایلیوب
همتک قیلدی بنی دورکده مسرور بکام

ابیاریٔ کرمله ایلدک بو باغده
سنبل پژمرده‌یی مستغنی رشح غمام

اسب طبعم خیلی میدان آلدی بو رفتار ایله
ایتمک استر وادی فخریه ده عطف زمام

واصل سر منزل الهام اولور بر خطوه ده
اول سمند برق رخشه ایتمدن شد حزام

مخلصن تبدیل ایدردی محتشم کورسیدی کر
شوکت طبعم ایدنجه بویله عرض احتشام

روح جامی پر نشاط نشئه سرشار اولور
جم کبی بزم سخنده دستمه آلدقجه جام

ذکر خیامی طناب ایتم اوتاغ نظممه
ایلسم صحن رباعیده کهی ضرب خیام

باکه بیلدرمش معارف ملکنی اقرار ایدوب
دهره قسام قدر ایتدکده تقدیر سهام

خطهٔ معنی زبانم تیغنک مقطوعیدر
کلکک سر بسمله بولدی باش قلم قیدی نظام

مالکانه در سخن ملکی اکا الحاق ایله
ملتزم مضمون خاص الخاصی ایتدم التزام

برغزل یازدم خط مشکین یاری یاد ایدوب
ذیل امضای خیالم اولدی مسکی الختام

وار ایکن سنده بو عنبر کبی خط مشکفام
عاشق زارک دماغندن چیقرمی فکر خام

سلسله‌کی پیوستهٔ نسل بنی لام اولدیغن
کوستر ر سر حلقهٔ زلفکده کی املای لام

مست نازم چشم فتانک نیچون مخموردر
ساغر لبریز بزم عیش ایکن لعلک مدام

زلف شبویک هواسیله ایدن عزم سفر
تا صباح حشره دک اولسون مقیم ملک شام

حسننک یا خلقتنک البته بر نقصانی وار
برکوزل یوق درسکا شایستهٔ تشبیه تام

آه ای وحشی غزالم کشت کوه ودشت ایله
آردیکه چوق دوشدم اما اولمدک ابرامه رام

که تمدح که تغزل بسدر ای وهبی همان
قیل دعای خیر ممدوحکده بذل اهتمام

بو جهان طوردقجه طورسون خاندان دولتی
اوله پابرجا اساس جاهی تار وزقیام

باب لطفی اهل حاجاته کشاده اولسون ابد
رشکله با قسون قپانسون چشم حساد لئام

اول سعادتکاه کردون قدری فیاض ازل
ایلسون وارستهٔ آثار حرق والتیام

منتظم سلک دعاده کوهر تاره چیدر
جای مسعود اوله هر دم خانهٔ مفتی الانام

❀ عیدیه بمشار الیه در ضمن تشکر خط همایون برای احسان منصب زغرهٔ عتیق ❀

جنبش ابروی جانانمی مه غرامیدر
چرخدن بو شیوه‌لر آفاقه استغنامیدر

بویله برقاشی هلالی کوستروب بیک ناز ایله
غرهٔ شوالی اهل روزه‌یه ایمامیدر

یوخسه ماه نو خمیده قد کلوب تفخیم ایله
میلی پابوس جناب مفتی دانامیدر

شیخ الاسلام فلکجاه ثریا رفعتک
عیدینی تبریکه کلمش آسمان پیمامیدر

حضرت کامل افندی کیم عجب ابن کمال
فضل ودانشله مکمل ذاتنه همتامیدر

جدیدر خیر البشر اسلافیده آنك كبی
خصلت صدیق وفاروق ایله مستثنامیدر

دیردی . بیضادی کوریدی بوس ایدوب دامانینی
خلعت . بیضاسی زیب ملت . بیضامیدر

ذاتنی پیرایهٔ دار العلوم ایتمش خدا
نسخهٔ اکملمی یاخود نسخهٔ کبرامیدر

هر کلام دلپسندی غبطهٔ در و کهر
سینه سی کنجینه میدر کانمیدر دریامیدر

صدر عز و جاهه تشریفی شرف پیرا ایکن
مفخر ذات بلندی مسند فتوامیدر

رفعتی آباسی علویه مدار فخر اولور
ارتفاع شانی آنجق نسبت آبامیدر

زهدنی کورسیدی بسطامی تعجب ایلیوب
شرمله دیردی بنمده طاعتم تقوامیدر

اویله مستغنی عالم کیم یاننده فرقی یوق
سیم وزر ارزیزمی آهنمی کهر خارامیدر

زیب سرمشق قضایای دبیران فلك
ذیل فتوای شریفك زین ایدن امضامیدر

کون کبی روشن کمالاتك نیجه انکار ایدر
یوخسه کورمزمی حسودك کوزلری اعمامیدر

خیره لنمش چشم شومی پرتو خورشیددن
بدنظر حاسد عجب خفاش نابینامیدر

کامکارا قبلهٔ حاجات قیلمش حق سنی
خاندان عز و جاهك کعبهٔ علیامیدر

بر اشارتله مشار بالبنان ایتدك بنی
قصدك آیا نوع استعدادمی ایمامیدر

والد مرحومك ایتمشدی افندم امتحان
دانشم محتاج استفسار واستقصامیدر

سنبلستان غمك بر سبزهٔ پامالنی
خاکدن رفع ایلمك احسان نابرجامیدر

قدرمی منصبله ترفیع ایلیوب کویا دیدك
حیف وهبی بو هنرله جمله دن ادنامیدر

یتمش یتمش بوسن وساله بو حالله
اوستنه اطفال چیقمق لایق واحرامیدر

بوامکدارسی ثنا ذیلنده شاه عالمه
سویلدك کیم دولتك شایستهٔ اکرامیدر

صفحهٔ آمالمه خط همایون چکدیروب
دستمه صوندك دیدك آل پادشاه انعامیدر

یالکز بنده کمی ایتدم عید بر بالای عید
بو عنایت جمله اهل دانشك بیرامیدر

تابد

تا ابد روز و شب اجلالك اولسون قدر و عید
کائناتك بو دعا اوراد صبح و شامیدر

در طلب ابقای منصب امانت کاغذبیرون بقائمقام ملك محمد پاشا عرض کرده است

اولمسه لوح و قلم سرنه مظهر کاغد
عالمی خطیله ایتمزدی مسخر کاغد

ساده رولر کبی براق وسفید ایدی ولی
قالمدی رونقی کیم اولدی خط آور کاغد

بریوزی مهره لنجه نه چکر عالمده
وجهی وار قالسه اکر مهره بشندر کاغد

پرغبار ایلمسه خط عذارین ریکدان
بلکه اولمزدی قلم اهلنه مغبر کاغد

کورمسون منشی کامل دیو قت قت بوکیلوب
کاتب نوهوسك عیبنی اورتر کاغد

روسیاهی امل ایله قالور صفر الید
جمله اموالده دخی اولسه ده دفتر کاغد

خاتمك نقشن آلوب عرض نیاز ایلیه رك
حالن اعلام ایدر داغنی محضر کاغد

صانمه بیهوده صریر قلم کتابی
سرنوشتن اوقیوب شکوه لر ایلر کاغد

آچیلورسه ینه بر رازشناسه آچیلور
یوخسه اسراربنی هپ سینه ده صاقلر کاغد

کاهی بخت سیهندن خط بطلان چکیلور
روی مسودهٔ حال دله بکزر کاغد

روزکار ایلیه لی بویله پریشان اوراق
کهنه مجموعه مزك اوستنه دترر کاغد

چله کشدر دیو کویا کوزینه کسدرمش
شمدی مقراض ستم سینه ده قرقر کاغد

دل غمخورده کبی نقش املجکندن
داغ بر داغ ایدر جسمنی یریر کاغد

اوقنور صفحهٔ رویمده نقوش هوسم
بی زبان اولسه ده حالن ینه سویلر کاغد

سرده حفظ ایلر ایدم نسخه وش ای صدر کزین
اولسه بر بقچه رؤس ایله مقرر کاغد

دمبدم کاغد بیرون ایچون آغلر وهبی
موج اشکندن اولور آب زده هر کاغد

مژدهٔ منصب ایله کاغد اوچورسه چرخه
مرغ آواره کبی باغلسه شهپر کاغد

یعنی جف القلم اصلا کچه مز ذو الیدن
ورق دیکر ایدوب استر آخر کاغد

نه قدر جهل مرکب الیمده دستنده
بولینور برایکی اوچ دسته مزور کاغد

وهبی

✻ درزمان توقیعی شدن یکیشهر دفترداری عثمان پاشا برای مصلحتی نوشته ✻

چوق زماندرکه بیلنمز ایدی معنای هم
لفظ یکانه یه دونمشدی مسمای هم

حمدلله که او نام آور احسان ایتدی
فیض تسهیلی ایله حل معماسی هم

یعنی کیم خامه سی توقیعی عالیشانك
چکدی منشور امل اوستنه طغرای هم

نه تجلی خدادرکه کف الطافنه کیم
کورینه طورکرمده ید بیضاسی هم

ذیل پرعصمت یوسف کبی محکم صاریلور
دامن غیرتنه دست زلیخای هم

نیجه بیچاره سی بر نطقله ایلر احیا
نطق جانبخشیدر انفاس مسیحای هم

اهل حاجاته مسیحاسی همیدر اما
بوالعجبدر که ایدر همده سخی احیای هم

بیلوروم همتنی ایلمز البته دریغ
وهبی ایله مددسنده تمناسی هم

رمضانیه درحق رائف اسماعیل پاشا برای طلب منصب کتابت شهریاری

هلال روزه کیم جنبش نمادر طاق مینادە
منور جبهه ده صاننکیم خم ابروی دلداده

ایدر منع وصاله گاه ایما واشارتلر
آنکچون اولمش ابرولر کشیده صورت لاده

هلالکده مسلم منعی وار در روزه دارانه
ظهوری صورت لاده دکل لابو معناده

هلال ابرو ایدرسه گاه وصلت وقت استغنا
آنکده رمز استهلالی وار در ذوق اعیاده

اهله مبحث نور آیتك تفسیره کلمشدر
مشار بالبنان اولمش هله کشف مزایاده

رموز سورهٔ نجم وقمردن وعظ ایدر کویا
مهارتله اوتورمش کرسی چرخ معلاده

هلال ما اولوب جام هلالی یه بدل قیلمش
مبدل نعرهٔ مستانه یی تهلیل واوراده

آنی آفاقه بدرالدین شامی سمت مشرقدن
سواد ابلق چرخ ایلیوب قیلمش فرستاده

شتابیله بو شهره فرحتانی ایتمکه تبشیر
ره یکماههدن بر کونده کلدی خارق عاده

رئیس اهل عرفانك رسیدن ایلیوب تقلید
رسیده اولدی تحسین سپهره اوج اعلاده

سمی نجل ابراهیم کیم عید سعیدنده
فلك بیك جانله جدین فدایه اولمش آماده

نوازشکاره رأفتله لطفی کامجویانه
معین کوسترر تأثیر اسمای مسماده

مزایای امور دین ودولت طبعنه روشن
بو صفوت وار میدر سیر ایله مرآت مجلاده

اولورمی ارتفاع شاننه هیچ مستوی خورشید
فروغ طبعی عین نور ایکن چشم ثریاده

ضیاسی مستعار اولمازدی بویله ماه غرانك
او رتبه انجلا اولسیدی مهر عالم آراده

بدیع نثرنه بیهوده تقلید ایتمسون نثره
که رشك شعری داغ اولمش درون نجم شعراده

ایدر اول مرتبه تزیین ابکار معانی کیم
اولور درکبی نظمی کوشواره کوش جوزاده

کلوب خاقانی وعرفی وخسرو ومحتشم شوکت
اولورلر طالب فیضی نظام ملك معناده

کلامندن علی شیر وظهیر ایتمکده استظهار
ندر بو مظهریت اول سخندان تواناده

کتاب جوهریده کوردم الفاظ درربارین
دیزلمش سلك سطره مبحث لؤلوی لالاده

حریری نرم ایدردی طرح بیت عنکبوتندن
کوریدی نسج زرکاریسنی کالای انشاده

مکارم پرورا رأفتمدارا ذات ممدوحك
موفق اولمش انواع فیوضات خداداده

موافق اولمسیدی صورت اندیشه که حکمت
فلاطونلر ارسطولر قالورلردی هیولاده

مآل جوهر کل مایهٔ ترکیب ذاتکدر
اکا کلی وقوفم وار کتاب ابن سیناده

جهانك چشمی روشندر فروغ حسن خلقکدن
عیاندر نور لطفك کون کبی اعیان اشیاده

آلوب آغوشه حفظ ایلردی اخکر پاره یی پنبه
سرشت مستطابك حسن الفت ویرسه اضداده

زبان خامهٔ وصاف اولوردی لال ودبسته
سرآغاز ایلسه اوصافکی تحریر وتعداده

ایدردم بن آنی ایراده صرف نقد وقت اما
نه چاره فکر معرف شمدی غالب اولدی ایراده

درونم زخم برزخم اولدی تیر جور کردوندن
هدف ایتدی قضا بن ناتوانی طعن حساده

هنر قدرین بیلورکان عنایت اهل پرورسن
روامی جوهرم قالمق درون سنك خاراده

مثال ذره اولدم دیده دوز مهر احسانك
فروغ آفتاب اولسه نه مانع خاکه افتاده

اولورسه کوکب دری لطفك بخته ناظر
کوز آچدرمز ایدم بهرام چرخ کینه معتاده

بشاشتله عجمی برنشاط آور غزل یازسم

صفا بخش اولدی یار رأفتڭ چون طبع ناشاده

نه کیفیت که غمدن اولمدم بر لحظه آزاده
جهانده اولمینجه تا اسیر نشئهٔ باده

نیجه خالی قالور کیم صفحهٔ دل نقش سودادن
سواد خالی اولشوخڭ هویدادر سویداده

نه چاره گوشهٔ ابرو ایله بر التفات ایتمز
خمیده قالدی گندی قامتم بویله تمناده

نکول ایتمزدی ابرام وصالی درمیان ایتسم
اوشوخ مومیانه پك صارلسم بلكه تنهاده

ینه بر ساده رودلر اداسن گوسترروهی
بووجه اوزره کلامم اولسه ده مضموندن ساده

غدای روح ارباب سخندر نظم شیرینم
بولذت وارمیدر گفتار طوطئ شکرخاده

مزایاسی خیالم مختفی فهم فهمادن
سکوت ایلردی نفعی شیمدی باقی اولسه دنیاده

اولوردی بنقه نشئه نظم رنگینمده نابینڭ
می ناب مضامینمدن اولسه جامی پرباده

جهانده گرچه خلاق المعانی ایلمش سبقت
حقیقت اوزره آنجق بن ظهور ایتدم او معناده

ایدردم بنده خلاق معانی لفظنی مخلص
مخالف اولمسیدی نکتهٔ تکوین وایجاده

فلکده مهر ومه تحویل ایله سرگشته اولمزدی
اگر تقویم چرخ یازسه خامه م تذکره داده

نه حاجت خود فروشانه گزافه اختصار ایتمك
مقادیر هنر معلوم ایکن اول طبع نقاده

بلند ایله دعا آوازه سن افلاکه چیقسون تکم
سروش آسمان الهی اولدیلر آمینه آماده

هلال روزه تاکیم قدر وعید اخبارینی هر سال
خم ابرو ایله تلمیح ایدر بو طاق علیاده

همیشه مطلع الفجر شبی همقدر قدر اولسون
اوله هر روز فیروزی مرجح قدر واعیاده

❀ بهاریه درستایشکاری رئیس الکتاب مرحوم عاطف زاده عمر وحید افندی ❀

دم مسیحه بدلدر بو دمده باد بهار
حیات گلشنه بادی اثر ایدر اظهار

صبا دم اوردی مگر سر کیف یحیی دن
که اولدی راحت ارواح گلبن وگلزار

زبان نامیه مجراسی گل چشمی حی
اوقور صو گیبی آنی سوبسوله انهار

عجب افاضه سی وار روز خضره نیسانڭ
که خضر وآته ایدر آب زنده گی ایثار

بو

بو آب وتاب وطراوت ایله شه نوروز
سرای صحن چمنده گلوب ایدنجه قرار

چیچکلیلرله دوشندی همان زمین وزمان
سراسر اولدی شگفته شکوفهٔ اشجار

سیاه مست ایدی بلبل غم خزان چکه رگ
پیاله گل احمردن ایتدی دفع خمار

کتاب منطق طیری تمام ایدوب ازبر
عجبمی شیمدی گلستان اوقورسه جمله هزار

بکل ما سمعوا اسفی مآل منطقهم
یسبحون علی صنع خالق الازهار

آچلدی غنچهٔ طبع جهان بو موسمده
گزر چمن بچمن دلبران گل رخسار

طرف طرف چکیلور گلشنه سهی قدلر
دیکلدی قالدی بو حیرتله سرو خوش رفتار

نظارت ایتمکیچون چشم مست خوبانه
گوزین آچوب باقر اطرافه نرگس بیمار

چمنده ولوله انگیز شور عشق اولدی
فغان بلبل شیدا انین عاشق زار

شکسته بسته واروب سمت گلشنه برگون
تفحص ایلر ایدم بنده بر گل بیخار

نوای بلبلی گوش ایلدکده فهم ایتدم
ریاض عاطفتڭ بر گلن ایدر تذکار

مدیحه گوی اولوب یعنی بر همکارڭ
بوو جمله اوقور اوصافکی علی التکرار

رئیس اهل مکارم که بوس پای ایله
تفاخر ایتمه ده سرتاپا کبار وصغار

سمیّ حضرت فاروق ومرتضی شیمه
فرید عصر ووحید زمانه فخر کبار

اولورسه نامیه سیراب رشحهٔ کرمی
ویرر شکوفه بیشه اورمانه نمایش جدوار

ریاض لطفنڭ اولسه جهانده شادابی
نمونهٔ گل فردوس اولور طراوت خار

درونی لاله گیبی داغ داغ حسرت اولور
علو همت وتمکینن اکلسه کهسار

فروغ مرحمتی نور دیدهٔ امید
غبار درگهی کحل الجواهر ابصار

نهاد پاکی محیط عوالم دانش
ستوده ذات کریمی جهان حلم ووقار

علو شاننه نسبتله طاق سبع شداد
خرابه زار جهانده شکسته بر دیوار

صفای باللہ عرشه ایدردی استعلا
سمایه سایهٔ اقبالی اولسه جای قرار

ویرر عطارد وبرجیس کاغذ تلخیص
قلمله نثرهٔ نثر لطیفنڭ ایتسه نثار

وهی

رسیدی اولدی رسیده سپهره رفعت ایله
عجمی ماه نوایتسه اوصورتی اظهار

یازیدی خامه‌سی تقویم چرخک احکامن
ویرردی گردش تحویل مهره استقرار

اداره ایلسه ادوار رأیی دورانی
نجومی بیمده آسمان ایدر سیار

قمردن ایتزایدی عکس نورین استرداد
فلکده طبعنه خورشید اولایدی آیینه‌دار

مثال طاق فلک خرق والتیام اولمز
اودلده کیم اوله دست عنایتی معمار

قالوردی چینده چیقمزدی بودیاره ابد
شمیم خلقنی شم ایتسه نافهٔ تاتار

قبای عفتنه بخیه دوز اولنجه فلک
سهیل سوزن عیسایی ایلمش درکار

کتاب حکمت اشراقه باقدی ویردی جواب
ذکای طبعن ارسطودن ایتدم استفسار

ایا کریم نامکار و قدردان هنر
ویا مکارم و لطفیله مفخر ابرار

سن اول شفیق شکسته دلان عالمسن
که جبر همت ایدر ذاتکه علو تبار

درعطوفته بر رقعه ایلیوب تقدیم
ایدر امید عنایت بو عبد بیمقدار

واروب حضورکه حالم افاده ایلر ایدم
نه چاره قالمدی والله اسب و خدمتکار

بو یأس و حیرت ایله بیمجال اولوب قالدم
درون خانه‌ده مانند صورت دیوار

شهاب ثاقبی باصدردی شعلهٔ آهم
شراره پاش فلکدر بو آه آتشبار

ایدر سمندری خاکستر آتش سینه‌م
لهیب حوصله سوز نعامه دراو شرار

مقام راحت ارواحه بسته درگویا
بنم فغانمه نسبتله نالهٔ بیمار

سیاه بخت و پریشان و خانه بردوشم
بو روزگارده مانند طرهٔ دلدار

نه بخت ایمش مدد الله بو بخت سنکین خواب
فغان و ریزش اشکمله اولمدی بیدار

تفأل ایلدم آثار نظم عرفیدن
بو قطعه چیقدی همان حسب حال ناهموار

جهان بکشتم و دردا که هیچ شهر و دیار
ندیده‌ام که فروشند بخت در بازار

زمنجنیق فلک سنک فتنه میبارد
من ابلهانه گریزم در آبگینه حصار

درخت گلشن یأسم که برک و بارم یوق
تهی دو دست امیدم مثال دست چنار

عجمی دور فلکدن دردسر ویرسه بکا
قدیمی علتیدر چرخ سفله نک دوار

النده مهر ومهی ایکی سرنکون کاسه
نه آب شفقتی نه قطرهٔ مروتی وار

گناه ایمش بلی تحصیل معرفت بیلدم
سزای عفو اوله‌م ایلسم‌ده استغفار

متاع کاسد عرفانه صرف عمر ایتدم
آلور بولنمدی اوسته‌ده قالدی آخرکار

نولایدی بنده جهانده مثال کرباسی
تدارک ایتمش اولایدم برایکی طوب استار

هزار غبطه اووقتک سخنورانه کیم
ندیمه مائل اولوب دردی بر پری رخسار

ندیم نامنه بر شاعر جهان وار ایمش
کمند زلفنه دوشسون الهی اول طرار

نه پیرمیکده نه تازه‌لر آلور غزلی
زمانه‌نک هنری شمدی درهم و دینار

نه درده اوغرادی مرغ پریده بخت سرم
کیدوب همان قفسی اولدی قالب دستار

قلنسوه ایله کچنسون دیوب ویرلمدی هیچ
نه منصب و نه زعامت نه برچورک تیمار

تدارک ایتدیکم اسکی متاع سامانم
روا میدر که اوله شمدی زیور بازار

رجال دولته لایقمیدر که اخوانی
اوله اسیر مذلت زبون غیرت و عار

محل غیرت اقران دکلمیدر عجبا
که اوله اوست وخراسانی کسوت جرار

اوجاقلی زمره‌سی یولداش دیوب چکر غیرت
اولورسه بیرسی دلسوز محنت و اکدار

بزمده قوللغمز یوقمی شاه دورانه
طریقمزده بولنمازمی بر حمیتکار

عنایتکله اولورسه جلاپذیر مرام
قالورمی آیینهٔ خاطرمده زنک غبار

عجمی پرتو شفقتله مهربان اولسه
کمینه ذرهٔ ناچیزه مهر پر انوار

کمال رأفت ایله عاطف اولمسیدی اگر
جناب والد ماجد کبی هم کردار

کیم اعتبار ایدردی منیفه عالمده
قالوردی خاک مذلتده بن کبی ناچار

نوله سنک کبی خیر الخلف دخی شمدی
اصالتیله پدر سرین ایلسه اظهار

بنم کبی نیچه بیکسلری چراغ ایتدک
ندر بو لامعهٔ شمع طبع رأفتکار

جناب حق سنی عالمده بیبدل قیلمش
نظیرکی آرایوب بولمدم دیار بدیار

کورنمدی گوزه خاک درک کبی سرمه
تفحص ایتدی صفاهانی لمحهٔ انظار

مثال دائره حصر محامد کده سنک
اولور بدایت آغاز نهای شمار

کمال قوت طبعیله کان امکانی
قازارسه سعی بلیغ او زره تیشهٔ اذکار

بولنمز اول کهر تابدار معنا کیم
اوله زمین ثنا که سزای بذل و نثار

نه دکلو معجزه پرداز ایسمده سلطانم
هله بو بابده بن عجزم ایلرم اقرار

او بحر معرفتم باخصوص جوش ایتسه
مداد خامهٔ م اولور آب کوهر اشعار

فسون طبعله ماروتی چاهه حبس ایتدم
بنم او شاعر ماهر او منشیٔ سحار

کبار دولته داماد محترم دکلم
بکا کوزل کورینور بکر فکر شیرینکار

بنم او قوت ظهر سخنوران که کلوب
ایدر ظهیر زمانه بنمله استظهار

بنم لسان عربده فصاحتیله مثل
دیار روم و عجمده مسلم الآثار

سوار دلدل طبعم بکا کیم آت چیقرر
بنم بو عرصهٔ معناده حیدر کرار

کوریدی تاب می ناب نظممی نابی
اولوردی جامی فیوضات نشئه دن سرشار

سخنورانه صلا جامع کمالاتم
اورتبه لرده که طبع بلندم اولدی منار

کوروب دقایق افکار ذهنمی صائب
خطاسن ایتدی صفاهانده مو بمو اقرار

حجاب ایدوب بنی شیرازده کورنجه همان
درون خاکه نهان اولدی عرفیٔ فخار

عدیل خمسه سیدر پنج بیت بر غزلم
بو مدعامی نظامیده ایلمز انکار

نه بیلسون اول خط سبزک لطافتن اغیار
غبار نرم زمرد اولورمی سرمه‌ٔ مار

شکسته خامه ایله سرنوشت عاشقدر
صحیفهٔ رخ جانانه ده بو خط غبار

مکر که مادر رنک آب و تاب غازه سیدر
جمال بنت عنبده بو رنک روی نکار

بولورسه باغده کر نفته او آهویی
رقیب روبهه اولمزمی بر نهفته شکار

کل امیدم اولورمی کشاده ای وهبی
کلورسه کلشن دهره هزار فصل بهار

اوچورده طبعی تربال و پر آچوب بو یلمه
قوش اوله مز سن اولورسکده جعفر طیار

مثال مرغ سحر اول حدیقه‌ٔ همتک
دعای خیرنی صبح و مساده قیل تذکار

جهانه تا که کلوب روز خرم نوروز
اوله طراوت ایله تازه رو کل و کلزار

نهال بختی اولوب زیب کلشن آمال
ریاض دولتی اولسون همیشه تازه بهار

قصیدهٔ کلامیه که در صدارت خلیل پاشا برای نصح و استهزای شاعران هذیان کویان عصر با امر و اراده انشاد کرده است

سخن اولدر که اوله آیت کبرای سخن
یازیله صفحهٔ اعجازده اعلای سخن

شاعر اولدر که آنک قلبنه حسان کبی
نفخهٔ روح امین ایلیه القای سخن

خسرو ملک سخن اکه دینور کیم قلمی
چکه منشور خیالاتنه طغرای سخن

ایلیه شعشعهٔ فکرتی مانند کلیم
جیب معناده نموده ید بیضای سخن

دم عیسی کبی انفاس حیات افزاسی
ایده بر نطق روانبخشله احیای سخن

خضر و اسکندری سیراب ایده جوی نظمی
ایلیه آب حیاته بدل اجرای سخن

جوهر نطق کهربار ایله عالمده
حسن صورت بوله افراد هیولای سخن

طبعی آیینهٔ اشراق اوله تاکیم اندن
منطق الطیر اوقیه طوطی و ببغای سخن

نظمنه سلک جواهرمی دینور اولمیه تک
دلی دریای هنر طبعی کهرزای سخن

بوتهٔ زرکر اندیشه ده قال اولمیجق
سیم معنی اوله مز قابل تمغای سخن

کیمیا باقمز بو زینه تاب خیال رنکین
اولمسه غازهٔ رخسار دلارای سخن

سینه مرآت مجلا کبی صاف اولمزسه
حسن صورت می بولور آنده مزایای سخن

اولمیان حل الهی یه قرین ایلیه مز
دل پر عقده ایله کشف مزایای سخن

مجمر دلده اولورسه اثر آتش عشق
نشر ایدر رایحه‌ٔ عنبرسارای سخن

خم اندیشه ده صهبا کبی صاف اولمیجق
نظم رنکین اوله مز زیور مینای سخن

آنی جامی کبی نابی کبی رندان آکلر
بنقه در نشئهٔ کیفیت صهبای سخن

جیش فکر ایله آلوب مملکت معنایی
کوستر شوکت و داراتنی دارای سخن

رزمگاه سخنده تیغ زبانن ایلر تیزیٔ طبعله شمشیر مجلای سخن
محرم بکر مضامین اوله مز نااهلان تقویت ویرمیجک طبعه مزایای سخن
صدف سینهٔ دریای معارفده اولور یوخسه هر دلده بولنمز دریکتای سخن
صاپه وادیلری سیران ایدرک چشم خیال رهٔ نارفته یی کشت ایتمیلیدر پای سخن
یوخسه مانند هوایی براکی کفته ایله هرزه کویان اوله مز ناطقه پیرای سخن
نیجه شاعر دیو تعبیر اولنور آنلره کیم شب عمرنده هنوز کورمیه رؤیای سخن
شاعریت اکا اشناد مجازی یه چیقر بلمیه اولکه حقیقتله مؤدای سخن
طالب نظم غزل علمه چالشسون اول لیت شعری دیو ایلرسه تمنای سخن
علم وشعر ایکیسی معناده مرادفلر ایکن برمیدر شاعر نادان ایله دانای سخن
اولا علم معانیده مهارت لازم بیلمکه نکتهٔ سربستهٔ معنای سخن
استعارات وکنایات وحقیقتله مجاز دائما اولمه ده درجاریٔ مجرای سخن
احسن صورت وجه شبهی بلمیجک نه یه تشبیه اولنور وجه دلارای سخن
فارسی وعربیدن ایکی شهبال استر تا که پرواز بلند ایلیه عنقای سخن
ایده مانند هما نسر فلکله پرواز اوله جولانکهی تا اوج معلای سخن
شعرا انکده بلی طالعی مسعود اولمز نحس اکبرله طلوع ایتدی ثریای سخن
سبب جور فلک حسن مقال اولدی دیو بو قدر انجق یوزمز ایتمکه شکوای سخن
برده جور ایتمسه قضا فلک انصاف ایتسه وارمی اکرامه سزا نکته شناسای سخن
برالای شاعرنا منتظم بد مخلص نظم رسوایی ایله ایلدی رسوای سخن
وزن اشعاری ترازولره وضع ایتمشلر طارتلور شمدی دکانلرده مقفای سخن
اقتفا ایلدیلر مسلک عاشق عمره عشق وشوقیله نیجه قافیه جویای سخن
کوهری کفته سنه دوندی بو کونلرده مدد کوهر نادرهٔ لؤلوی لالای سخن
خانهٔ طبع خرابی کبیدر یاپدیغی بیت بیقدی نظمی تملندن نیجه بنای سخن
اکثری خلط کلامک هذیان محموم عجبا طوتدیمی شاعرلری حمای سخن

علت

علت قبض عروضی یه دوچار اولمشلر یتشوب تنقیه لره یتسون اطبای سخن
هربری بحر رمل بحر هزجدن صاوروب رتج انفاسن ایدر فورتنه فرسای سخن
چار موج اثر صرصر کفتارندن غرق اولور صارصله رق فلک فلکسای سخن
چالشور هجوه دخی حرف هجا بلمز ایکن صانکه مردانه اولور داخل هیجای سخن
نه سجع نه مقفانه کلام موزون نه مخمس نه مربع نه مثنای سخن
کیمی مانی کیمیسی وادیٔ ترکمانیده قره اوغلان قیه باشیسی یلملای سخن
می میخانه ایله مغبچه یی یاد ایده رک اولدیلر بکری کبی میکده پیرای سخن
سوز پروانه وشمعه طولاشورلر کاهی طوتشور غیرت ایله شمع شب آرای سخن
نوبهار اولسه بهاریه کل بلبل ایله عاقبت کهنه بهار اولدی سراپای سخن
زلف آکلسه اوزادر بحث جنون سلسله سن نیجه دیوانهٔ معنی نیجه شیدای سخن
ملتزم منقبهٔ قیس ایسه بلمم نه دیمک ازدواج ایتدیمی مجنون ایله لیلای سخن
تلخ اولور صحبت شیرین ایله فرهاده دخی بعد ازین تازه وتر اولسه ده حلوای سخن
حسنی وارمی بو قدر یوسفی تلمیح ایده رک چاک اوله پردهٔ ناموس زلیخای سخن
صرف صرف ایلمیوب مدرسه لرده عمرین کچینور بعض یو بازسوخته ده مهلای سخن
قصعهٔ شیخ عمارتدن ایچوب چوربالی ظن ایدر قابل تأویل اوله ضروای سخن
او تدبیر رکاهیجه بوری کبی چاتلق قلمن نفسی ایتسه چالاردی قبه سرنای سخن
طفل ابجد کبی تاریخ رکیکن ایده مز بیک حساب ایتسه نه داخل معنای سخن
اویدروب کندو حسابنجه همان تعمیه یه ظن ایدر یاپدی یاد بیچاره معمای سخن
سکه یی جهلله مرمرده قازار اول زرک ایتسه لر نقشنی داغ دل خارای سخن
بشقه در علم معماده مزایای نکات کورمز اول دقت نادیده یی اعمای سخن
نرخی التمشلغه ایندی هله تاریخلرک یک اوجوزلاندی بو بازارده کالای سخن
نیجه نااهل کدا طینت سائل مشرب جری سرمایه ایدر ایلمسه املای سخن
قالمدی شاعر ایله فرقی همان جرارک منتج جر وسؤال اولدی قضایای سخن

طالعلر باب کباره غزلم وارده رک   اولدی سائل قپوسی درگه والای سخن
کیم وفات ایتسه قازوب سنگ مزاره تاریخ   جنگ وطومارین ایدر محشره موتای سخن
حاصلی عالمی تاریخ ایله تلویث ایتدی   نیجه مردار وملوث هذیان لای سخن
جایگاه اولدی اوکا عدلره بطالیه   هر قوناقده بولنور بر ایکی طوربای سخن
عیدنو کلسه همان کهنه قصیده کتوروب   یکی اسکی بولور اسباب عطایای سخن
ایلیوب شعری ورق پارهٔ اسماکیه   رمضانده طاغیدر خلقه هدایای سخن
بو طریقیله چوکر سفرهٔ حلویاته   نقل افطاره کتورمش کبی خرمای سخن
شاعر زر دیو سویلمکه عار ایده رز   اولدی رسوا بو قدر صورت زیبای سخن
قدمانک بولوب آثارینی گنجینه مثال   ایتدیلر جمله حرامی کبی یغمای سخن
سلخ والمام ونوادر دیو صکره چالشور   عیبنی ستره نیجه دزد توانای سخن
سرقت شعرایدنه قطع زبان لازمدر   بویله در شرع بلاغتده فتاوای سخن
اویله خردرده حل حیرت اولان بی سروپا   بوروشله اوله مزبادیه پیمای سخن
اغزینه الماز اگر قند مکرر اولسه   لفظ خاییده یی طوطی شکرخای سخن
کهنه مضمون کیوب اول جامهٔ مستعمل ایله   شیوه‌سن کوستره مز قامت بالای سخن
عجم آخوندی کبی بعضیسیده بک کدیو   فارسی لهجه‌سی اوزره ایدر انشای سخن
وضع ارکان معانیده خطاسن بیلمز   عجمیلر گچینور صائب ورکنای سخن
بودویمشود وباشد وآمد شد ایله   فارسی اولدی صانور یایدیغی صاچمای سخن
ظن ایدر باغلدیغی نظمی شکسته بسته   اصفهانده اوقنور بستهٔ رعنای سخن
طوتدروب یعنی عشیران عجم پرده‌لرین   کره نای قلمن ایلدمی شهنای سخن
هربری فارس میدان بلاغت گچینور   لنگ ولوک اولسه نوله اسب سبکپای سخن
قوری لافیله سوزین جوی خیال ایلیه‌مز   ایچمیشلر عجمستانه واروب چای سخن
کوروب بو هرزه‌لری تبرئه ذمت ایله   یقاسن سلکر ایدی اهل تبرای سخن
نه خجالتکه هنوز بر ایو تورکی بیلمز   طرز تازی و دریده ایده پیدای سخن

بر عجم یورکی کیوب باری عجم شکلنده   شهر تبریزده اولسون قوجه میرزای سخن
گوی چوگان سخن بشقه اویوندر نه دیمک   عجم آلایی کبی کوستره آلای سخن
بشقه اورنکده اولور کاله زربفت عجم   رومده چیقمز آنک کبی مطلای سخن
مائل دختر مضمون عجم بوالهوسان   شیمدی نادره بخطا طوغمه ده ابنای سخن
چغتایچه ایکی سوز بیلسه نوائی کچینوب   دشت قبچاقده صانور کندینی قلغای سخن
شعری بازیچهٔ طفلانه ایدن اشخاصک   کیمسی سوز ابه سیدر کیمی بابای سخن
برزمانده ینه بو طرزه ظهور ایلیجک   هرزه‌گردان سرکوچه وصحرای سخن
قالدرم طاشلری التنده بر رشاعروار   دیو طاش ورمشیدی ثابت ودانای سخن
شیمدی کورسیدی نه لر چیقدی او منفذلردن   قالدرملرده کزر بر سوری پویای سخن
خواجه‌یه کتسون او قوناغه بو ابجدخوانلر   باشلسون مکتبه وارسونده الف بای سخن
نوسخنلر بکا تقلید ایله یازسون سخنی   که بنم هر سخنم نسخهٔ کبرای سخن
طبعم آیینهٔ الهام فیوضات خدا   بکا کشف اولدی بو صورتله خفایای سخن
درشهوار مضامین ایله مملو سینه‌م   دل پرجوش وخروشم سر دریای سخن
ایشیدوب شهرتمی ملک بقاده باقی   اکلامش قالمادیغن آکه بقایای سخن
بلکه فهم ایلر ایدی سود وزیان سخنی   کلسه عرض ایلسه نفعی بکا کالای سخن
کتدم اثبات وجود ایتمکیچون شیرازه   ایلدم عرفی فخار ایله غوغای سخن
بالتراضی واریجق محکمه‌یه اولمش ایدی   قطب شیرازی علامه مولای سخن
شاهد عدلم اولوب حافظ وسعدی آنده   حکم اولندی بکا اهلیت دعوای سخن
نوله وهبی الهی دیو مشهور اولسم   هبه در موهبه دریاکه عطایای سخن
چاره نه بویله قفسبند غم اولدم قالدم   طوته‌لم طبعم ایمش بلبل کویای سخن
طعن حساد ایله دمبسته ولال اولدم آه   ایکم اولسون بنی خاموش ایدن اعدای سخن
ییتشور نصح ایسه ده لاف ایسه غوغا ایسه ده   بو قدر غلغلهٔ هوی سخن های سخن
شیمدی بر نظم دلارای نشاط آور ایله   عاشقانه اوله‌لم ولوله آرای سخن

غیری فیصل ویره لم فارغ اولوب دعوادن
اولسون اینته بو غزل حجت ابرای سخن

سوزیلوب نازایله اولمازسه ده کویای سخن … ینه اول چشم سخنکو ایدر ایمای سخن
دهنی حقهٔ یاقوت لطافت کویا … نطقه کلسه صاچیلور لؤلؤ لالای سخن
شیوهٔ قامت بالاسنی یاد ایتدکجه … یاقشور هر نقدر ایلسم اطرای سخن
بوسه وعد ایلمش اغیاره لبندن دیدیلر … آره دم آغزنی هیچ ایتمدی افشای سخن
سوزه یاتسون دیو بك اوستنه دوشدم بو کیجه … صبحه دك اولمدی بر درلو پذیرای سخن
او جفاپیشه و بابٔ سخن فهم اما … ایلمز عاشق بیچاره دن اصغای سخن

وهبیا لال اولورم وصف لب لعلنده
دهن تنکی دکلدر بیلورم جای سخن

آصفا عفو که مغرور اولوب ایتدم بویله … وادیٔ هزل ظریفانه ده املای سخن
رخصتك اولمسه جرأتمی ایدردم حاشا … طور فخریه ایله ایتمکه انشای سخن
متشاعرلری آنجق غرضم تربیه در … آکلسونلر نه ایمش رتبهٔ والای سخن
قرمانلو کبی البته دلیله محتاج … کعبهٔ نظمه کیدن بادیه پیمای سخن
یوخسه بیچاره لرك یوزلرینه عیبن اوروب … مقصدم ایتمه دکل مسخره سیمای سخن
نیك و بد باقمه افندم ینه انعام ایله … مایهٔ شهرت اولور بذل عطایای سخن
برمکیلر دخی باقمز ایدی نیك و بدینه … کلسه چولدن برالای لقلقه فرسای سخن
حرمسن قاپدیروب احیای قلوب ایتدکجه … بحیاتك دیرایدی معشر عربای سخن

صدر رفعتده همان دولت ایله صاغ اولهسن
اولسون ارباب سخن مجمدت آرای سخن

در وقت انفعال از نامردیٔ بعض اکابر عصرش بوادیٔ استغنا و تعریض نوشته بود

مست عشقز بویله بیهوشانه دراطوارمز … نعرهٔ مستانه در کلبانك استغفارمز
برقدح یاپدی ساقی بو دل ویرانه یی … بویله تردستی مروتدر بزم معمارمز

اویله جوش ایتدردی کیفی ساغر لبریز کیم … کاسهٔ چرخه صغشمز نشئهٔ سرشارمز
بانك نوشانوشله آهنك ایدنجه جنبشه … رقص ایدر ذوق و صفادن صورت دیوارمز
سرخیٔ خجلت چکرمی رند استغنا پسند … رنك صهبادر بزم کلکونهٔ رخسارمز
جان ویرر بر بوسهٔ میکون لعل دلبره … چکمیوب ناز مسیحایی دخی بیمارمز
توبه یی باشنده اشکست ایلرز مینا کبی … ساغر بزمی قرارسه زاهد بدکارمز
انحنای قدکی کوسترمه فکر عذر ایله … ای فلك بو قدر مسنکچون ذره دکلو بارمز
سایهٔ بال همایه التجا ایتمك دکل … نازایدر سیمرغ قافه جعفر طیارمز
درج زیبای صدفده استراحتدن کچوب … تلخیٔ دریایی چکمز کوهر شهوارمز
صانمه اسباب مباهاتی قبای جاهدر … استمز زرین نیامی تیغ جوهردارمز
کیمسه یانمزدی جهانده حال اهل دانشه … هر نفسده اولمسیدی آه آتشبارمز
کوشهٔ چشم ترحمله کیم اغلردی بزه … دمبدم قان دوکمسیدی دیدهٔ خونبارمز
کرچه سنبل زاده یز بو باغده بی رنك و بو … کل کبی آزرده ایتمز خلقی آنجق خارمز
کاه سرده کاه دستنده طوتار قدرین بیلن … کوه والای هنر در منبت ازهارمز

ابر تیره روی کردونك دکلدر تشنه سی
وهبیا شاداب اولور اشکیله سنبلزارمز

شهرانکیز برای چند جوانان مشهور و ملقب استانبول در دفترداری حلیمی پاشا برای لطیفه نوشته بود

حبذا شهرستانبولده کروه خوبان … حسنله هر بریسی ولوله آرای جهان
یوسفه قول اولهیم پادشه خوباندر … اولسون اسماعیله ده جان عزیزم قربان
رویمی زرد ایدن اوکلنك حسرتیدر … داغدار ایتدی دلی لاله عذارم نعمان
یکی طوغمش آیه بکزر دیو شهرجبك … نره یه کیتسه کچر آردنه عالم شعبان
کرچه صاچلی طوریده خیلی ظریفی اما … شمدی بو عرصه ده دیوان آتسکدر میدان
ایشلمزسه اکر اول بصمه قیون ساعتنك … هر دقیقه کریسن بندره کورسون یاران

کورمش اندازه‌یه چوق اوچونه کوردك اما	کلمدی آرشونه اول کاله زردوز کران
سیب وش غبغبك اوخشاتسه ده جیب الماسی	تازه شفتالوسنی آلمغه یوقدر امکان
قورده قاپدرمیه‌لم پك کوچوجکدر قوزیلی	قیونه کیرسون امین اولسون او آفتدن امان
پك جفاکاردکل کرچه وفالی بیلورز	خرجنه لیك وفا ایتسه نقود یاران
شممدی غایتده تولکلندی پری چهره خلیل	کرچه بیلدرجن ایدی بوسنه اولدی شیطان
طور عشاق ایدی موسی چلبی دکانی	لیك فرعون ایمش اول اوسته‌سی چنکانه همان
چون بشکطاشلی هنوز دایه قوجاغنده کزر	مهد آغوشه بلمز چوجو چقدر او جوان
سرو نازایسه طیاقجی افدی صاوسه دخی	ینه هر کوشه‌ده طالب بولنور جلقزنان

بوکا قویر قلی چکرسه یاقشور دفتردار
که تتون قویر وغه دائر قبه صاچمه هذیان

❀ قطعه از مطایبات شش متضمن لطیفهٔ امامیه ❀

کلدی کل جامعنه شوخ مؤذن زاده	نازیله سرو کبی قامته چون ایتدی قیام
حسن صوتن ایشیدوب آکلدیکم حسنیده وار	بایله یازدی دونوب آردنه باقدقده امام
کوردیکم قاشلری محراب یوزی قبلهٔ نور	شاشروب قبله‌سن اولدی خلجان کیر قوام
بلکه آبدستی بوزلدی دیرایدم ایتمسه کر	دوشه قالقه نه ایسه فرض صلاتی اتمام
اضطرابك کوره بجك سزدی جماعت جمله	که آنك خاطرنه کلدی بو اندیشهٔ خام
کندوسی آردینه کچسیدی تنحنح ایده رك	باشنی سجده‌یه قویسیدی او کنده او غلام

غالبا بر حدث ایتمشکه تلاشیله چقوب
یقلوب کتدی همان صاغه صوله ویردی سلام

❀ ترجیع بند حقیقت پیوند که در ترك طریق خواجکانی نوشته بود ❀

بو سینهٔ صاف ایله عجب اهل صفایز	آیینهٔ روشنکر عشق خدایز
ادهم کبی ترك ایلمشز ملك فنایی	شاهانه تفاخرله دیرز کیم نه کدایز
بر خرقهٔ پشمینه ایله آل عباوش	پر زیب و تجمل کورینن اهل قبایز

بخت سیهك سایه‌سی تاج سرمزدر	آسودهٔ مشکسی بال همایز
خاکسترمز کول صاویر چشم حسوده	روشن نظران دیده‌سنه کحل جلایز
هر قامتی موزن کوزله واله و حیران	برجسته ادا مصرعه مائل شعرایز

صهبا ایله سیلابه ویروب قصر ریایی
قوردق یکیدن کوی خراباته بنایی

محو ایتمکه خامه اثرین عنبرمزدن	عشق آتشنك چیقدیغی یوق مجمرمزدن
خضره صورەلم چشمهٔ جانبخشنه آیا	بر قطره‌می دوشمش دوکلن ساغرمزدن
لایقمی امل ساحه‌سنه یوز صوبی دوکمك	دور ایلمز آبنی کوهرمزدن
موی اوزره اولور تجربهٔ تیزی شمشیر	تیغ ستم چرخ کسلمز سرمزدن
پر شرح ایکن سینه‌ینه رهبر و خامه	سمت هنره طوغرو کیدر مسطرمزدن
آه ایتمیه‌لم یوخسه ایا شمع شب آرا	لرزنده اولورسن اثر صرصرمزدن

کاشانهٔ کردون یقلور آهه طیانمز
جانلر یاقه‌نك صانمه که جان ودلی یانمز

میل ایتمه دلا کنج غنا رنج وعنادر	یا نیجه برابر کیده جك زاد بقادر
بیهوده نیچون شکوه ایدرسنکه فلکدن	سن کیبی اوسر کشته ده محکوم قضادر
فیاض ازلدر بیلورز مانع و معطی	ادوار فلك سوزلری قول حکمادر
خلاق جهان قوللغه شایسته در انجق	کندك کبی بر شخصه تبصبص نه بلادر
ابواب اسافلده کزوب دربدر اولمباز	اول بنده که رخسودهٔ درکاه خدادر
ابنای زمان باشنه چالسون کرمن کیم	هب قحبهٔ مادر بخطا در سفها در

بو کلمه تحمل ایده مزدار ایسه بارك
قنبور فلکدر ایکی قات پشتی کبارك

اصحاب همم اهل کرم سربزمیندر	پس پایه فرومایه اولان صدرنشیندر
آیا بومیدر اهلنه تسلیم امانت	خائن دیو بیلدکلرمز جمله امیندر

صادق دیه جک یکدو نفس صبح ایدی آنجق دو رفلک اوزره اودخی کذبه قریندر
دعوای ریاستله کچر وقتی رجالک صانمکه بوقدر غلغله لر دعوی دیندر
سو کندر دروغ ایله ایدوب کسب منافع دیرلرکه رفاهیتمز کد یمیندر
ارباب مناصبده لیاقتمی آرارلر تحصیل امل بلغهٔ ناچیزه رهیندر

الله قیپاسون اولدی کشاده در رشوت
هم رشوته هم مرتشی وراشیه لعنت

برموره کفاف اولمز ایکی خرمن عالم کشت امله دانه فشاندرینه آدم
سرمنزل مقصوده علایقله وارلمز برسوزن اولور خارره عیسیٔ مریم
آخرباصیلور رونه تمغای ملامت دینار ودرم کیسه سنه کیم اوره خاتم
قارون کبی اموالی ایله یرلره کچسون اولکیم چالشور جمع خزائن دیو هردم
ای دل اوله کور کنج قناعتله توانکر درهم املی خاطره کیمتیه درهم
برنقطه قویوب مجرم ایدرلرسنی صکره اسرار آدکباره صاقن اولمه هله محرم

هم سرکی کشف ایلمه اخوانه حذر قیل
عالمده حقیقت اثری وارمی نظر قیل

دومال تذلل ایله پای سفهایه لایقمی طلبکار اوله لم رتبه وپایه
اول زمره دن امید عنایت نه دیمکدر کالای جهان دکمز ایکن ذل رجایه
بیچاره سکا مفتنه منصبمی ویررلر صراف ایله قول ایتمیجک اخذ وعطایه
هپ رشوت ایله ایلدیلر دولتی برباد بق شو علمایه وکلایه وزرایه
مستغرق ایکن نعمتنه شاه جهانک حرصیله صانورسن بنه بی وایه ومایه
خائن بولور البته بو دنیاده بلاسن ایتدکلری قالمز بیلور زر وزجرایه

ممکن دکل اصلاح مفاسدلری ایواه
قهر ایلسون اول سفها زمره سن الله

بربیوهٔ صدشوهر ایکن بو زن دنیا همسرمی اولور همت مردانه یه حاشا

چون نقد حیات اولمش اکا مهر معجل کابین مؤجل ندر اول قحبه یه آیا
الدانمه رخ آلنه اول پیره زنک کیم مشاطه‌سی ابلیس کبی ملعنت آرا
عشق ایسه مرادک سوب الله حبیبک محبوب خدا اول یوری ای مردم دانا
لایقمی کذار ایتمیه سن جسر مجازی خم اولدی قدک قنطرهٔ پل کبی حیفا
وهبی نه اکوب بیچدیککی بلمدک ای حیف بو مزرعه محصولی ایکن وای عقبا

قالدی ایشمز مغفرت رب جلیله
شایان ایده عصیانمزی عفو جمیله

تخمیس غزل وهبی اول که بطلب حکومت مغنیسا با سعدزاده عرض کرده است

میل ایدوب حسن دلاراسنه مغنیسانک اولدم افتاده تماشاسنه مغنیسانک
قیس اولورسم نوله صحراسنه مغنیسانک دل ویروب برصاچی لیلاسنه مغنیسانک

دوشدی کوکلم ینه سوداسنه مغنیسانک

خاک پاکنده نهاندر نیجه خاصیت خاص میوه‌سی ذائقهٔ جانه ویررلذت خاص
کوندزک لاله‌ستاننده کوروب عشرت خاص بونه نعمتدر اولور هر کیجه برصحبت خاص

هیچ طویلمز هله بوراسنه مغنیسانک

واروب اول سوی دلارایه عیان ایت شوقم آقیدوب اشککی ای دیده روان ایت شوقم
سنده ای آه علوزاد وزان ایت شوقم کوه وصحراسنه ای باد بیان ایت شوقم

بیلدرا علاسنه ادناسنه مغنیسانک

طوب آهیله بولوب قلعهٔ مقصوده ظفر بند زندان المدن اله کیرسیدی مقر
قالمدی تنده مجال ودل غمدیده ده فر ویره‌لم هرنه ایسه ماحصل سیر وسفر

مژدکانی تماشاسنه مغنیسانک

منصب ارباب هوس خواهشیدر ای وهبی معدلت اهل مروت ایشیدر ای وهبی
بویله دیرلرسه افندک ایشیدر ای وهبی خلقنک باعث آسایشیدر ای وهبی

حق صفا ویره ملاسنه مغنیسانک

اول همم پرور عصرک نظر عدلی ایله   کتسه اول همته اکر رهکذر عدلی ایله
دیه‌لر حقمه کوش خبر عدلی ایله   دم جانبخش مسیحا اثر عدلی ایله

اولدی الحق سبب احیاسنه مغنیسانک

اوکریمک همی عالمه تأثیر ایتمش   نیجه ویرانه دلی شفقتی تعمیر ایتمش
پرتو رأفتی بو شهریده تنویر ایتمش   بویله عالی همی کندویه تسخیر ایتمش

آفرین همت والاسنه مغنیسانک

❀ درطلب حکومت بولی بمشارالیه عرض کرده است ❀

خیلی صاپدردی فلک جاده ٔ آمالمدن   بوطریق ایله ره شکوه‌لی طوتسم یولی وار
باشمه عالمی تنک ایتدی بلی ضیق معاش   وسعت حاله مدار اولمغه اما بولی وار

❀ درحکومت طوبخانه نوشته ❀

فتح ایدر حصن امیدی طوب شاهی همم   برج بارولر طیانمز همت مردانه‌یه
چیقمسون اما صداسی قالیه ویرمکدن صاقن   کرچه سترعتله آتلدک وهبیا طوبخانه‌یه

❀ برای تقدم نااهلان نوشته ❀

ایتمز دسه تفوق بکا تخمده اولنلر   اولسیدی بنمده طیانور پشت وپناهم
کر پیشرو واهل معارف دخی اولسم   پسمانده ایدر چاره‌می وار بخت سیاهم

❀ درحق قضات زمانه نوشته ❀

اکثریا قضات عصرمزک   جاهل اولمزسه ده ظلوم کبی
طغرا ایله رتبه قطع ایده مز   لمعلیان قاضئ سدوم کبی

❀ این نیز درحق قضات ❀

سرلوحه ٔ اشراف دخی جلّه کشاندر   سرکوز ایچون قرق سنه ثقلت چکلورمی
بارده چکلم متنی تذکره‌جینک   مطلبجی بدلهجه‌یه رشوت چکلورمی

❀ دردیوان قاضیعسکری نوشته ❀

کچمدک تازه ایکن بزدخی خلقک اوکنه   کیرووده قالدق آنکچون شو فنا دنیاده

بویله در شیوه ٔ احکام قضا ای وهبی   اسکیلک غالب اولور رتبه ٔ استعداده

❀ تخمیس غزل نابی مرحوم ❀

جکر خون اولدی فکر بوسه ٔ فم قنده بن قنده   دلمده تازه داغ تابمرهم قنده بن قنده
لب لعلک ایچون اشک دمادم قنده بن قنده   غمکله آغلمقدن چشم پرنم قنده بن قنده

خراش سینه دن سرپنجه ٔ غم قنده بن قنده

کباب سینه ٔ خونینی نقل بزمیدر کویا   نه قانلر نوش ایدر عاشق اولان مانند ٔ صهبا
اکرچه ظاهرا ایکرنکدر دستمده کی مینا   آنک جامی طولاردی باده ٔ کلکونله اما

بنم خونیله پردر ساغر جم قنده بن قنده

چچکلی کاله اولمز اطلس صهبای کلفامه   شرابی رنک برخرقه یتر رندمی آشامه
تلون کسوه سیله غیری کونه کیمدم جامه   چمنده کللره شبنم فتاده بن کل جامه

با قیلمه چشم انصافیله شبنم قنده بن قنده

اوشوخه موبمو ایتد کجه دقتله نظر چشمم   دوشوب صدپیچ وتابه دمبدم اولمقده تر چشمم
مسلسل حلقه امواجیله کردابه دونر چشمم   کوروب رو ینده زلفن رشکله قانلر دوکر چشمم

صفای طره ٔ پرپیچ وپرخم قنده بن قنده

فلک مجروح شمشیر غم ایتدی جسم بی تابی   اوکلمز دروه دوشدم ترک ایدوب آسایش وخوابی
آقتسم دیده دن وهبی سزادر بویله خونابی   پراولسه حقه سی اجزا ایله کردونک ای نابی

هزاران زخم ناسوریله مرهم قنده بن قنده

مخمس. تضمین مصرع مشهور ثابت که ازحکومت اردوی همایون درطلب اذن عودت معروض شد

عهد وپیمان وفا سی ایوجه بر کتسم   اولیای نعمی حقه امانت ایتسم
رهبر اولسه کرمک کوی مرامه کتسم   همت اولمازسه بوکونلرده نه یاپسم نتسم

دل ویرانمی یاپسکده یقالسم کتسم

سنی معمور ایده دائم اومادم باریدن   بنی آزاد ایده لطفک بوکرفتاریدن

کسم امیدمی احسان ہمتکاریدن ‖ قورتاروب فکر مجازات شماریدن
دل ویرانمی یاپسکده یقلسم کتسم

اولمیوب دفتر قسام قضایه راضی ‖ کاه بو حالله نائب اولورز که قاضی
نفع مستقبل ایچون عمرمز اولدی ماضی ‖ لبد رامابنی تعمیره کرم انقاضی
دل ویرانمی یاپسکده یقلسم کتسم

بنده کی خانه خراب ایلدی معمار ازل ‖ غیره آباد اوله مز کلبهٔ برباد امل
یعنی تأسیس مبانی ایده مم کلدی کسل ‖ دیمسونلر قوتکه بونده برا قدسکی تمل
دل ویرانمی یاپسکده یقلسم کتسم

نیجه برنالهٔ جانکاهله فریاد ایتسون ‖ ہمتک وہبی ناشادکی دلشاد ایتسون
عمری اولدقجه دعا ایلهسنی یاد ایتسون ‖ حق سنک خانهٔ اقبالکی آباد ایتسون
دل ویرانمی یاپسکده یقلسم کتسم

❀ تخمیس غزل ندیم مرحوم ❀

عقل وفکرم غارت رفتار خوبان اولدی ہپ ‖ برتماشا کیم حواس خمسه حیران اولدی ہپ
سینه ولخت جکر سوزشله بریان اولدی ہپ ‖ عشقه دوشدم جان ودل مفتون انان اولدی ہپ
صبر وطاقت مصرف چاک کریبان اولدی ہپ

حلقهٔ زنجیر زلفی ایلیوب عرض جنون ‖ چشم جادوسی اولورکن عاشقه حیرتنمون
اول پری کوستردی برآیینه وش لوح فسون ‖ آچمش اولدی سینه سن برکره ارام وسکون
سینه دن بلمم حالتدر کریزان اولدی ہپ

لشکر حربی کبی فرصت آرار دی ہر زمان ‖ ملک جانه بویله استیلا ایدوب شمدی ہمان
ہر بری کویا اسیر ایتمش ہزاران مسلمان ‖ خال کافر زلف کافر چشم کافر الامان
سربسر اقلیم حسنک کافرستان اولدی ہپ

بزم عیشه کلمکه اول عشوه کر ایتمشدی وعد ‖ نوش مید نصکره ہم لطف دکر ایتمشدی وعد
لبلرندن طاتلو طاتلو کلشکر ایتمشدی وعد ‖ کردنندن سینه سندن بوسه لر ایتمشدی وعد

جمله

جمله سندن نیلیم ظالم پشیمان اولدی ہپ

عطر فتنه یله ایدوب آلوده روغن پرچمن ‖ نازیله بوسکول کبی بوکمش اوجندن پرچمن
صارقیدر شکلنده کویا تابکردن پرچمن ‖ برنزاکتله آچوب فس کوشه سندن پرچمن
شویله کوستر مشکه کیم کوردیسه حیران اولدی ہپ

کرچه مادرزاد درذاتنکده بو حسن القا ‖ جنبش ورفتاری تعلیم ایتدی دایه کی غالبا
شیرخواره طفل ایکن امانه در بو خوش ادا ‖ شیوهٔ کفتاری ہمشیره کمی اوکرتدی سکا
ہر سوزک شیرین زبانم جانمه جان اولدی ہپ

دونکی کون بزمکده حالمدن آچوب بحث عظیم ‖ نقل ایدنجه ساکه بروہبی کبی یار قدیم
ہم تجاہل ایلیوب ہم نازیله اولوب بسیم ‖ سن دیمش سنکم کیمک دردیله کریان ندیم
ہپ مروتسز سنک دردکله کریان اولدی ہپ

❀ تخمیس غزل سامی مرحوم ❀

صفوت سینه مرایات تجلادندر ‖ صور وعکس امل نقش سویدادندر
خوب وزشته نظرایت حکمت مولادندر ‖ فرق ماہیت دل چشم تماشادندر
پرتو نیک وبد آیینهٔ سیمادندر

بی حیالق ہله اظہار عناد ایتمکدر ‖ مبحث علمی مبادئ فساد ایتمکدر
جام کرمیتی افسردهٔ باد ایتمکدر ‖ روزن خانهٔ سرماده کشاد ایتمکدر
سردئ بزم ادب خندهٔ بیجادندر

کہرم سخت دیو اولمه جہانده مغرور ‖ حالت اسرب والماس دکلمی منظور
ایله کیفیت خاطر شکنه وقف شعور ‖ حاضر اول بزم مکافاته ایا مست غرور
رخنه سنک سیه پنبهٔ میناد ندر

بحر پرمایه ایمش سینهٔ اہل عرفان ‖ جوہرین بذل ایله کلمز اکا اصلا نقصان
نوله کر کسب کمال ایلمه آندن نادان ‖ صافدل تیره نہاد انه اولور فیض رسان
کہرافشانئ ساحل کف دریادندر

دهییا جوش وخروش اوزره ایکن عالم آب — برکون البته ییقرزندک اساسن سیلاب
ماحصل اهل خرابات اولور خانه خراب — سامیاخانه براندازی دل همچو حباب

بر جوشش موج سیلابهٔ صهباد ندر

در وقت رسیدن بصحرای ادرنه بامعسکر سلطانی برای لطیفه نخبری مرحوم نوشته بود

خوش کلدی بکا شهر دلارای ادرنه — استانبولی کدردی تماشای ادرنه
هر سرو قدک عکسی درونده نمایان — آیینه در انهار مصفای ادرنه
دلبرلرنک بوسهٔ شیرین لب لعلی — عشاقه ویرر لذت حلوای ادرنه
بکزر رخ خوباننه هر وجهله کویا — صدر نکله بویا کل زیبای ادرنه
ارزان صاتر شیوه یی بی نرخ وترازو — دلدادهٔ سوق علی پاشای ادرنه
اوغلانلیده برقز کبی دلاکه سورندک — چوقدر ربلی کرمابهٔ رعنای ادرنه

دور ایلیه رک عالمی شمدی بنی وهبی
چرخ ایلدی افتادهٔ صحرای ادرنه

❀ این هم در آنجا برای دختر کذارندهٔ نیز نخبری افندی نوشته بود ❀

آه جانم قزه دوشدی صحاغم کجدی مدد — کوردم اول آفتی عزم ره حمام ایلر
قومازاول دست حنایی تهی پیشنده — جای معهودنی تذکیر ایچون ابهام ایلر

❀ نظیره بقصیدهٔ مشهورهٔ نفعی که باستان سلطان احمد اول تقدیم کرده است ❀

اول نازنین که بوسه سی عشاقه جان ویرر — آب حیاتدن لب لعلی نشان ویرر
بر نخلزاره سایه فکن اولسه قامتی — هر شاخ بیده هیئت سرو روان ویرر
کل کیبی خندهٔ لبی تصویر غنچه یه — رنک نشاط زندکی جاودان ویرر
رحم ایلمکده کل دل سنکینی عاشقه — شمشیر ابروانه هردم فسان ویرر
افتادکان چاه زنخدانه ینه — شفقتله تار زلفی سر ریسمان ویرر
چینه کیدوب شمیمی صبا ایلمه نافه یه — بونکهتی اوطرهٔ عنبرفشان ویرر
آغوش دیکرانه کیروب سینه صاف اولور — اما او بیوفا بکا کلدکده یان ویرر

شول کهنه نخله وصل اولنان نوفدان کبی — بو پیره تازه شوقی اونورس جوان ویرر
ابروسیدر کشیدهٔ منشور حسنی کیم — طغرای پادشاه جهاندن نشان ویرر
اول پادشه که در کهنه روز وشب فلک — نوبتله مهر وماهی ایکی پاسبان ویرر
اول پادشه که نعل شرر پاشی رخشنک — صحرا وکوهه زیب ره کهکشان ویرر
یکتاسوار صحن جلادت که دستنه — تیغ وسنانی رستم ایله قهرمان ویرر
ظل اله حضرت سلطان سلیم کیم — عدلی جهانه سایهٔ امن وامان ویرر
ملکه بوکونه رونق داد وعدالتی — نه پیش دادیان ونه نوشیروان ویرر
صحرای عدلنک برهٔ آهوانه — شیر استدکجه مادهٔ شیرژیان ویرر
تدبیر مستعار ملکشاهه طعن ایدوب — کهند ونظام ملکن اوشاه جهان ویرر
رأی صوابی صورت الهام ایله همان — مرآت قلبنه نظر قدسیان ویرر
تأیید دین ودولت اوانجه مراد حق — دنیایه بویله برشه صاحبقران ویرر
صولتله کوی مهری آتوب طوتمق استسه — کردون اوشاهه ماه نوین صولجان ویرر
قوس قزحله دستنه سهم سعادتی — زال سپهر خمشده تیر وکمان ویرر
هم تیر سینه دوزنی ایتدکجه درکمان — اوج علاده طبلهٔ مهرین نشان ویرر
خیام جیشن موکب اجلالیدر که چرخ — اجرام هفت قبه سنی سایبان ویرر
اول دمکه دست قهرنه شمشیرنی آلور — ارواح قوم جانه دخی بیم جان ویرر
شمشیر یدر اوشیر سرافکن که طعمه سن — خون رک بریدهٔ کردنکشان ویرر
چکسه او تیغی کاهی سرکوهه خشمله — نقش پلنکه ریزش برک خزان ویرر
کلبانک طوب ولوله انکیز سطوتی — حصن سپهره زلزلهٔ ناکهان ویرر
انجم مثال نقش سم رخش دولتی — سطح زمینه کوکبهٔ آسمان ویرر
کالای ساده فسیح ایسه ده اطلس فلک — بسط نیازایله اکابر کستوان ویرر
اول رخش برق رخشی قچن زیر ران ایدوب — جولانکهنده جنبش عطف عنان ویرر
سرعتده نور باصره یی سبقت ایلیوب — بر لحظه ده دونر خبر لامکان ویرر

تمکینی ساحه سنده مکین اولسه کردباد
ذراتنه مکانت کوه کران ویرر

تحریک شهپر ایلسه عنقای همتی
اجرام قافه ورزش باد وزان ویرر

برذرهٔ کمینه سنی خاکپاینک
اکسیر آفتابه ویرن رایکان ویرر

تانپارهٔ عنا تتید ردهری سیرایدن
صائمنک شو قرص مهر ومهی خلقه نان ویرر

جوش عطاده دست کهرپاشی ویردیکن
نه ابر نوبهار ونه دریا نه کان ویرر

عالی همم مدار اویله که من سما کبی
دهره نوال نعمتی بی امتنان ویرر

لمح البصرده بی سروسامان کدالره
یکنظره سی نمایش سامانیان ویرر

برمورلنکه ایتسه سلیمان وش التفات
تیمورنا مورکبی تاب وتوان ویرر

زیر جناح مسعد تنده همالره
طاق سرای رفعتنی آشیان ویرر

نورچراغ قصرسپهر ارتفاعنک
شبتابه فروکوکبهٔ فرقدان ویرر

الطف نهادی اولسه بوادی یه فیض بخش
آب روان صفاسنی ریک روان ویرر

امااولورسه قهری شررپاش روزکار
امواج بحره لمعهٔ آتش فشان ویرر

شاها بلندی قدری دیو آستانکه
کرچه قصائدین شعرای زمان ویرر

امابو چاکرک کبی ای شاه نکته دان
هیچ وارمی برقصیدهٔ معجز بیان ویرر

بن اول بقیهٔ سلفم کیم زمانه ده
هر برسوزم جهانه برداستان ویرر

خاقانیم که محتشمانه ادالرم
دیوان شوکت شه دورانه شان ویرر

هردم بهار فیض کلستان طبعمه
سعدئ ترزبان کبی صدباغبان ویرر

کلکم سواد نظمی ایله چشم صائبه
کحل جلاء بیدل اصفهان ویرر

اول خواجهیم که جوهر نظممده کی رواج
نفعینک اشتهارنه کسر وزیان ویرر

روم وعجمده تحفهٔ کالاء شعرمی
اهل سخن بری برینه ارمغان ویرر

روی جمیل شاهد معنایه فکرمک
رنکین اداسی غازه کبی حسن وآن ویرر

هرشب جوان طبعمه بو چرخ پیره زن
صد بکر معنئ سخن دلستان ویرر

فردوسئ خیالم اودوشیزکانه هم
بوشیوه لرله جنبش حور جنان ویرر

اول

اول بلبلم که نه چمنک باغبانلری
برنغمه می ایشتمکه بیک کلستان ویرر

طوطئ خوش ادای شکرخای طبعمک
هر نطقی ذوق بوسهٔ شیرین لبان ویرر

سینه مدر انجلا ایله آیینهٔ رصد
دهره جفای حکمت اشراقیان ویرر

برهان سلمی اولوب افلاکه چیقمغه
فکرم عقول فلسفه یه نردبان ویرر

بویله فرید عصر ایکن اما جفاء چرخ
نه راحت درون نه آرام جان ویرر

قدم خم اولدی قالمدی کرچه تحملم
جوریله بو فلک بنه بار کران ویرر

سرنخل باغ نعمتنه زاغ قوندروب
آنجق همایه کاهجه بر استخوان ویرر

ساقئ دور ایدربنی سیراب خون دل
نادان تیره طبعه می ارغوان ویرر

صد نوبهار کلسه ده بو روزکارده
برک کل امیدمه رنک خزان ویرر

دهبی یتر شکایت بخل زمانه کیم
استه مرادکی اوشه کامران ویرر

برنطقی ایله ساکه اوشاه جوانبخت
بوپیرلکده قوت بخت جوان ویرر

سیروزی کلکک همتی خطیله مدایدوب
بوجلهٔ کشاکش غمدن امان ویرر

عبد قدیم والد مرحوم مدردیو
آزادنامه کی یازوب البت همان ویرر

برایشمیدر قضاکه اوشه چاکرانه
بغداد ومصروش نیچه کشورستان ویرر

دست نیازی ایله کشاده دعایه سن
فیض اجابتن کرم مستعان ویرر

تاکیم نظام عالمه تأییدایچون خدا
شاهانه تاج وتخت معلامکان ویرر

تختنده دائم ایلسون اول تاجداری کیم
تاج وسریر سلطنته عزوشان ویرر

منان مستعان ایده همواره کامران
اول شاهی کیم عطاسنی بی امتنان ویرر

تم

ابتداء تواريخ

در ذكر بعض تواريخ از تاريخها كه اكثر او بامر و طلب براى اعاظم حضرات ملوك وسائر افاخم پسنديده سلوك نوشته بود از انجمله تاريخ جلوس حضرت سلطان مصطفى خان جنت مكان

حمد لله كيم ظهور فيض الطاف خدا   ايلدى دنيايى بويله خرم و بهجت فزا
قالميوب ژنك كدورت سينه‌لرده اكوانده   اولدى دللر جمله مرآت مصفاى صفا
ديده‌لر روشن ينه بر آفتاب سلطنت   ايلدى رفع ظلام ظلم ايچون نشر ضيا
يعنى سلطان معظم مصطفى خان كريم   تخت عالى بخت عثمانى يه قيلدى اعتلا
منبر عرش اوزره شمدى خطبه سن جبرئيل اوقور   اول امام المسلمينه ايليوب بسط ثنا
مقتداى عالمين ايتدى آنى رب معين   امر نه بانص قرآن اولدى واجب اقتدا
ظل يزداندر كه اولمش سايه انداز امان   عالمه شهبال عدل و دادى مانند هما
عقل اول ثانى ادراك طبع پاكيدر   ذهن دراكنده وار در اولقدر فرط ذكا
رشك اسكندر دكلمى صورت داراتى كيم   صفوتيله طبعيدر آيينهٔ عالمنما
لطف و احسانن كوريدى خاتم طاى اكر   شرمله ايلردى طى شهرت جود و سخا
قيلدى مانند سليمان عالمى زير نكين   پاى تختيدر شهان روزكاره ملتجا

اول شهنشاه جهانبانك خداى مستعان   ايلسون ايام عمر و دولتك بى انتها

يازدى تاريخ جلوسن وهبيا كلك بيان
شاه ملك آرام اسلام اولدى سلطان مصطفى

تاريخ ديكر

شكر يزدانكيم وراى پردهٔ تقديردن   شاهد مقصود عالم اولدى شمدى رونما
يعنى سلطان مصطفى خان ايلدى تخته جلوس   دهرى دلشاد ايلدى اول مژدهٔ عالمبها
اولدى جارى جويبار عدل و دادى عالمه   كلشن ملكه طراوت ويردى بو نشو و نما
شوكت و اجلال و عمرى دائم اولسون تا ابد   طورسون اول شاه جهان طوردقچه بو ارض و سما

افسر جمشيده يازدم وهبيا تاريخنى
پادشاه عدل فرما اولدى سلطان مصطفى

تاريخ ولادت هبة الله سلطان كريمهٔ مكرمهٔ آن شهنشاه جهان

مصطفى خان جهانبان معلا شانكيم   قدر و شوكتله اودر مفخر آل عثمان
اول شهنشاه فلكجاه همم فرمانك   چاكر دركهيدر جمله سلاطين جهان
ذاتيدر مهر جهانتاب سپهر شاهى   نسل والاسى دخى نور جمال اكوان
حمد لله او سپهر همم او شوكتدن   قيلدى بر كوكب درئ معلا لمعان
شبهه سز موهبهٔ حضرت سبحانيدر   هبة الله ايله موسومه اولورسه شايان
مژده جيدر نيجه شهزاده‌لرك مقدمنه   هله آفاقه صفا كلدى او مهر رخشان
نيجه اولاد كرامى كهيله بويله   مستدام ايلسون اول شاهى خداى منان

وهبيا جوهر تاريخكى نشر ايت يوانه
مقدم خير ايله كلدى هبة الله سلطان

تاريخ جلوس حضرت سلطان عبد الحميد خان

حضرت خاقان اعظم سايهٔ رب مجيد   پادشاه هفت كشور يعنى خان عبد الحميد
تخت عاليبخت عثمانى يه رونقبخش اولوب   دركهنده جمله شاهان جهان اولدى عبيد

ذات ممدوح الصفاتنده بدیدو منجلی
قوت سلطان مراد و زهد سلطان بایزید

جان اتاربو دمده قربان اولمغه جدی فلک
اولدی هنگام جلوسی عید بربالای عید

عروهٔ وثقای شرع اللهه ایتمش اعتصام
قیلدی احساد عباده شفقتک حبل وريد

قطرهٔ احسانیدر اسکندره عین حیات
عدلیدر یاجوج ظلمک منعنه سد سدید

مستعار اولمزدی آثار ضیاسی تا ابد
مهر جودندن هلال چرخ اولیدی مستفید

صیت قهر وصولتی اعدای دینک کوشنه
ایلدی القای پیغام اولی باس شدید

سرفرو ایلر او شاهک تیغ خون افشاننه
چاروناچار اشته بو دملرده کفار عنید

درکه حقه توجه ایلیوب اهل قلوب
جمله ایلر بودعای خیرله گفت وشنید

ایلسون مولی سریر شوکت واجلالده
وقت مسعودین مدید وعمرواقبالن مزید

وهبیا یازدی سر آفاقه تاریخن قلم
مجد واجلال ایله سلطان اولدی خان عبد الحمید

❀ تاریخ ولادت رابعه سلطان از دختران سعد اختران شاه جهانبان ❀

حضرت عبد الحمید خان عدالت پیشه کیم
پادشاهان جهاندر بندهٔ فرمانبری

داوردارا حشم سلطان اسکندر شیم
هر امورنده اولور خضر هدایت رهبری

پادشاه بحر وبر رایتنکش فتح وظفر
خسرو پرویزوش وار در هزاران چاکری

خاکه تاثیر ایتسه بیم سطوتی لرزان ایدر
رستم واسفندیار و قهرمان صفدری

عدلی آب وتاب روی دین ودولتدر آنک
نسلیدر رونق فزای دودمان داوری

حمد لله برج اسعادندن اولدی منجلی
بدر روشن وش بنه بر آفتاب خاوری

دیدهٔ جوزا وزهره کورمامش گردونده
کوکب دریدن اعلا اولمه بر سعد اختری

اسمیدر رونق مربع کبی فال سعدت
چار شهزاده تعاقب ایلر اول مه پیکری

ذات پاکی رونق افزای موالید ثلاث
شش جهات وچار ارکانه ویرر زیب وفری

کاله حسنک کورنجه اطلس گردون کبی
نقد انجمله فلک اول ماهه اولمش مشتری

وهبیا یازدم یگانه ذاتی وش تاریخنی

ربع مسکون رابعه سلطانله بولدی زیوری

❀ تاریخ قصر معلا حضرت سلطان سلیم خانکه مجوهر مرصعش تاریخست ❀

معلا باب الطاف وهمتی سلطان سلیم خانک
معلا پادشاهاندرکه صفدر اولدی دربانی

خوشا علوی بنا قیلدی بو نو طرح همایونی
خورنق رونقن ویردی بلند ایوان بنیانی

بو قصر رفعت آرا عرشله همپایه در شمدی
او شاهک بویله اعلادر فلکدن رتبه وشانی

قنادیل ثریا بام قدرنده شرف پرور
صفای نوربدر اولسه روا شمع شبستانی

کلور هر دم بهار باغ حسنی وصفنه کویا
هزاری نغمهٔ نور وزاید رواد ی الحانی

غبار درکه اقبالنه روماله سر گردان
دل یممه یر ایتمش شوق بوس پای ودامانی

قلم حیرتده وصفندن بنای سلطنتدر بو
ادب شرمنده ایلر بلکه وصاف اولسه خاقانی

ایدر آویزه وهبی طاقنه تاریخ پرجوهر
مبارک اوله بو قصر فرحبخشای سلطانی

❀ دیکر برای آن قصر معلا ❀

زهی رفعت بنه طبع سلیمی شاه دورانک
زمیننده عجب شهبیت رعنا ایلدی انشاد

ید تأیید ایله کویا او علوی قبلهٔ اقبال
فلکدن بیت معموری زمیننه ایتدی استرداد

کوریدی نقش الوان رخام فرش میدانن
سلردی خامه سن مانی اتاردی تیشه سن فرهاد

ایدوب باغنده کوش غنچه یی باد صبا تشنیف
دیمش بونده اقامت ایلرم بن هر چه باد آباد

تماشایه هزاران چشمله مشتاقدر دریا
عجبمی پیشگاهنده حبابن قیلسه بی تعداد

کورلدن ساکنان عالم بالا بور فعتله
دمادم عرش اعلادن کلور بانک مبارکباد

او قصر جنت آسایه ستایشکار اولان شاعر
سزادر ایتسه فیض روح فردوسیدن استمداد

براقدم خامه یی الدن بولوب تاریخن ای وهبی
بو قصر دلنشینی ایلدی سلطان سلیم آباد

❀ دیکر برای آن قصر والا ❀

شرفبخشای تخت داوری سلطان سلیم خانک
سریر رفعتی همپایهٔ عرش معلادر

سرای قدرنک هر شب او خاقان فلکجاهنک
سربامنده قندیل فروزانی ثریادر

ینه برقصر عالی ایلدی انشا سراینده
علو همتنک بیلدردی کیم اعلادن اعلادر

مکر بورتبه ترفیع ایتمدن بنیاد والاسن
مرادی کسر قدر واشتهار طاق کسرادر

قصورک یوق دیواندامنی کوسترمکه دریا
او قصر دلکشایه قارشو مرأت مصفادر

هوامنی روحبخش وبوی ازهار حیات افزا
نسیم باغی کویا فیض انفاس مسیحادر

جهان طوردقجه طورسون خانمان رفعت شاهی
خدادن دائما مأمول عالم بو تمنادر

سرانکشت ادبله کلک وهبی کوستردی تاریخ
بوشاهانه بنا قصر سلیم آباد والادر

❀ دیکر برای آن قصر بیهمتا ❀

ظل خدای کریم حضرت سلطان سلیم
مظهر فیض عمیم اولدیغیدر آشکار

دشمنی برباد ایدر عالمی دلشاد ایدر
ملکنی آباد ایدر او ل شه جم اقتدار

شوکت واجلالله همتنک اکالله
قیلدی بو اقبالله قصرینی رفعتمدار

تخت فلکسا میدر قصر دلارا میدر
عرش معلا میدر چرخ ایدر افتخار

کلشنی جای صفا سنبله بکزر هوا
اولدی مقام صبا آنده نوای هزار

قیلدی یم بیکران جوهر شوقن عیان
آینه وش هر زمان عکس ایدر در کنار

شاه جهانک همین ایلیه رب معین
بختی اساس متین سلطنتی استوار

جوهر ایله وهبیا احسن تاریخ اکا
بو اثر نوبنا قصر سعادت قرار

❀ دیکر برای آن قصر دلکشا ❀

علو همتی سلطان سلیمک
بو قصر سربلندی ایتدی انشا

زمینی دلنشین وطرحی موزون
ملوکه قطعه بر شهبیت رعنا

موافق رسمیده طبع سلیمه
عجب شاهانه نزهتکاه والا

صفا نور تخت سلیماندر هواده
بو رفعتله کیم ایلرسه تماشا

آلور آغوشنه عکس دلپسندین
کورنمش آینه دربینندی دریا

وزان اولدقجه باغنده صبادن
کلور بوی مبارک بادکویا

نه خوش صف بسته در هر جانبنده
سهی قدلر کبی سرو دلارا

بو تاریخی اوقورکیم کورسه وهبی
شه دورانه لایق قصر اعلا

❀ تاریخ صدارت عزت محمد پاشا ❀

مظهر فیض ابد حضرت سلطان حمید
که اودر ظل ظلیل کرم ولطف خدا

داور جم عظمت شاه سکندر حشمت
کورسه داراتنی شرمنده اولوردی دارا

نه شهنشاه فلکپایه که نور توفیق
جبهه سنده لمعان ایتمه ده در مهرآسا

او سلیمان جهان اولدی قرین آصف
ایلدی مهر همایوننی عزتله ادا

ماحصل اولمدی اسلاف سلاطین عظام
اویله بر آصف ذیشانه موفق اصلا

نیجه آصف کیم اودر حامی دین ودولت
یعنی همنام نبی حضرت عزت پاشا

مظهر عز وشرف مفخر امجاد سلف
زیور هفت صدف کوهر ذی قدر وبها

ملجا جمله امم صدر کزین اعظم
مالک ملک کرم مخترع داد وعطا

جود واحسانی بیاننده همان طی اولنور
معن وحاتمده اولان شهرت معنیٔ سخا

پست اولور قدر معلاسنه نسبت کردون
بلکه دربانی ایدر نه فلکه استغنا

دست اقبالنه دوش اولمق امیدیله کلوب
شوقله مروحه جنبان کورینور بال هما

نونهال اولمده در باغ عدالت شاداب
آب شمشیری ویرر نامیه وش نشو ونما

جمع اضدادی مراد ایلسه یاقوت کبی
اخکری فص نکین ایده حباب دریا

نهی آشوب ایده لی فتنهٔ چشم خوبان
کوشهٔ غمزه ده خوابیدهٔ بالین خفا

بعد ازین منتظم الحال اولور البته جهان
اولدی وابستهٔ تدبیر نظام دنیا

وهبیا وصف شرفنده قصورک ظاهر
ایله اخلاص ایله دونیله همان خیر دعا

تا کواکبله مزین اوله چرخ اعظم
مهروش کوکب بختی ویره آفاقه ضیا

صدری تشریف ایدنجه دیدیلر تاریخن
دأب عزتله وزیر اولدی محمد پاشا

❀ تاریخ سبیل خلیل پاشا در باب آصفی ❀

آب روی سلطنت عبد الحمید خانکیم آنک
جویبار منبع احسانیدر بی انتها

ساحه خیراته جاری همت شاهانه سی
بولدی دورنده ریاض معدلت نشو و نما

نیت اخلاصله صدر حمید الخصلتی
اول امام المسلمینه قیلدیغیچون اقتدا

آبیار سعی ایمکله راه حقده سو بسو
جستجوی فیض ایدرباب خدادن دائما

قیلدی از جمله سرای آصفی درکاهنه
سلسبیلک عینی بر دلجو سبیل نو بنا

ایلدی بو بابده کویا کومش صودن سبیل
ما حصل محتاج ایدی آبه او باب دلکشا

فی سبیل الله بو کونه خیر جاریسن کورن
طاس سیمندن ایچوب آبن ایدر بویله دعا

سعینی درکاه الطافنده مشکور ایلیوب
آب و تاب عمر و اقبالن فزون ایتسون خدا

وهبیا عطشانه اشراب ایلدم تاریخنی
آب زمزم ایچ کلوب باب خلیل پاشاده ما

❀ تاریخ چشمهٔ آن سبیل بی عدیل ❀

فیض جودندن خلیل پاشای همت مشربک
اولدی بو نو چشمهٔ زیبنده رونقبخش باب

منبع حین عنایتدر که جوی شفقتی
تشنکان درکه احسانن ایلر کامیاب

کلک وهبی لوله وش تاریخنی قیلدی روان
ویردی باب آصفه بو چشمه زیب آب و تاب

❀ دیکر برای چشمهٔ ثانی آن سبیل بی مثیل ❀

بحر احسانه نسبتله خلیل پاشانک
کور نه نو رلجهٔ دریا قپوسنده چشمه

دربدر کزمه کل ای تشنهٔ آب همت
وارایکن صدر معلا قپوسنده چشمه

وهبیا صوکبی تاریخن اوقور تشنه دلان
جریان ایلدی پاشا قپوسنده چشمه

❀ قطعهٔ تاریخ برای شیخ الاسلامی شریف افندی ❀

ایلدی عز و شرفله تشریف
سعد اوله مسند افتای شریف

در و کوهر کبی تاریخ لطیف
شهر علم اولدی بو فتوای شریف

❀ تاریخ شیخ الاسلامی حضرت مکی افندی در دفعهٔ ثانیه ❀

کرامتله مؤید حضرت سلطان سلیم خانک
ضمیر روشنی آیینه در الهام مولایه

اصابت اوزره در هر حالده رأی همایونی
نتیجه ملهم دینلمز اول خدیو عالم آرایه

نه تأیید الهیدر که تسلیم امانتده
بولور اهلن کرامتله او شاه معدلتوایه

یاقشدردی بو بینجه خلعت بیضای فتوایی
مقدس ذات مکی وش مکرم اهل تقوایه

طریقتک قافله سالار فضل و علم و عرفانی
سلوکی استقامت اوزره راه شرع غرایه

سزادر کوشهٔ احرامی جای التثام اولسه
لب تعظیم زوار مقام عرش اعلایه

دوات زرنشانی ناودان زرمیدر آیا
که فیض لطفی جاری سو بسو اهل تمنایه

جهانه قبلهٔ حاجاتدر درکاه اقبالی
مطاف قدسیان دیرسم سزا اول باب والایه

شرف بولدی قدومندن ینه بو مسند عالی
بشارتله سزادر مژده جیلر کیتسه دنیایه

صفا بخش اولمه ده دولتشنکانه زمزم لطفی
که سعی ایلر منا اصحابنه احسانن اجرایه

خراب ایتمشدی دللر کعبه سن حجاج درد و غم
ید شفقتله آغاز ایلدی تعمیر و احیایه

هماوش عالمه حفظ جناح رأفت آتمشدر
نتیجه آسایشس ایتمز سایهٔ الطفنده همسایه

مثال بیت معمور فلک آباد اوله دائم
علو شانله اول خاندان آسمان پایه

کل شاداب ذاتن بد نظردن حفظ ایده مولی
اوله هر بر مژه خار مغیلان چشم اعدایه

بشارت برله آفاقه دیدم تاریخی ای وهبی
ینه مکی علوی کعبه کلدی صدر فتوایه

❀ تاریخ صدر روم شدن ایرانی زاده اسعد افندی ❀

حضرت اسعد افندی کیم سعود بختله
کوکب عز و شرفدر طالع مستسعدی

کلمه سعد الدین اولوردی دانشندن مستفید
منتهای فضلنه نسبتله سید مبتدی

ابن سینا و فلاطون مکتب عرفانڭ
اذکیادن ایکی نوآموز طفل ابجدی

خاندان دولتنده عز و رفعت خانکی
فی الاصل مور و ثدر جاه بلند و سوددی

مهر انور کبی صدر رومی تشریف ایلیوب
رشك چرخ چارمین ایتدی او والا مسندی

بنده وهبی کوشوار ایتدم سپهرڭ کوشنه
جوهر فرده بدل تاریخ ایچون بو مفردی

اوله اجلالی مدید و جاه و والاسی سعید
صدر رومی ایلدی اسعاد ذات اسعدی

❀ تاریخ صدر روم شدن حضرت عبد الله ملا افندی عثمان افندی زاده ❀

فاضل نحریر عبد الله افندی کیم اودر
عز و شانیله سزای مسند رفعت رسوم

قدر و والاسی شرفبخشندهٔ اجلال اولور
هر نه صدره ایلسه اقبال و دولتله قدوم

نور ذاتی التماع دیکراننی محو ایدر
مهر روشن وار ایکن پرتو نما اولمز نجوم

مایهٔ فخر غزا ایدر علو رتبه سی
ایتمه ده هر نطق روح افزاسی احیای علوم

علم و فضلی صدر رومی ایلدی تخصیص اکا
اهل دانش افتخار ایتمکده بر وجه عموم

کلشن علمه وزان اولدی صبای اعتبار
شیمدی صحرای جهالتده اسر باد سموم

سیف شرع اللهی حق عدله ویردی جلا
مجلسنده قطع پیوند نزاع ایلر خصوم

بیم حکمیله شریح آسا عدالتکار اولور
وار ایسه اهل ستم مانند قاضی سدوم

سلك فکره وهبیا تاریخیدر در نظیم
اولدی عبد الله افندی صدر رو نقبخش روم

❀ تاریخ ولادت مخدوم آن عالیجاه در صدارت اناطولی ❀

حضرت صدر اناطولی عالیشانڭ
ذاتیدر مطلع اجلالده مهر رخشان

پرتو رفعت ایله خاور اقبالندن
اولدی بر کوکب دری جهانتاب عیان

طالعی سعد اولور البته او والا کهرڭ
مهر و ماه ایتمشیدی برج سعادتده قران

ایده حق جمله سنی برج شرفده ثابت
مه و خورشید و ثریا اوله تا نور افشان

وهبیا شعشعه پاش ایت فلکه تاریخن

حمد لله طلوع ایلدی نور عثمان

❀ تاریخ قاضی غلطه شدن مخدوم اسعد زاده که مجوهر هر مصرعش تاریخست ❀

حبذا مهر همم پرور رفعت پایه
اوج اجلالده همتله شرافت مایه

فخر جرثومهٔ امجاد کرامی اطوار
مجد اجداد ایله مشهور و فضائل وایه

ذاتیدر بر صدف پرکهر علم و ادب
یم طبعنده معانی بولینور بی غایه

مظهر سر پدر فایق ارباب عقول
باعث فخر اولور اول پاك کهر آبایه

ذات پر لطف و همم زادهٔ اسعد زاده
خلف ماجد و جد قدر و سعادتمایه

منصبه پایهٔ اعطا قیلدی رونقبخشا
جاه اوفق غلطه مجد عطا مثلایه

ذات پاکیزه سیدر مسند علمه زیور
قیلدی بو مسندمرغوبی مکارم وایه

اکا جاه غلطه لطف جلی حقدر
بلی شایسته بوکونه رتب اعلایه

مجد و اجلال ایله تشریف شرفوایه سیدر
دمبدم منصب ذیشانه ویرن پیرایه

شرف مقدم مخدومدن اعزاز اولنوب
بولدی حالا غلطه منصبی قدسی پایه

کوکب بختنی حق ایلیه بویله اسعد
شهرت آرای تعز اوله بو دنیایه

مجد اجداد عظامینه موفق اولسون
شان و شهرت ایله قدریله بولوب پیرایه

قدر تاریخکی وهبی بیلور اصحاب هنر
جوهر فخر له حاجت قومدك اطرایه

❀ تاریخ ریاست مرحوم رائف اسمعیل پاشا ❀

جناب نخبهٔ جرثومهٔ ستوده نسب
سمی جد نبی میر رائف دانا

کریم پاك شیم ملتجای اهل همم
اله آلنجه قلم حرف لطف ایدر املا

رئیسی اولدی سراپا کرام کتابڭ
اصالتیله او در سرفراز و مستثنا

علو مرتبهٔ قدر و شانی ذاتیدر
ایدر آنکله تشرف او منصب والا

ویرر عطارد و برجیس کاغد تلخیص
دبیر پیر فلك وصفن ایلسه انشا

طبقچهٔ زر خورشید اولور قلمدانی
رسیده نیچه رشك ایتمسون مه غرا

دواتی ایلدی اجرای رسم آب حیات
که رشحهٔ قلمی عالمی ایدر احیا

خدا موفق ایده هر امورده آنی
بزه فریضهٔ ذمت اکا دعا و ثنا

بشارتیله دیدم دهره وهبیا تاریخ
رئیس اهل کمال اولدی سرور رؤسا

❀ تاریخ خانهٔ عثمان پاشا در وقت دفترداری ❀

زهی دولتسرای بی عدیل باهر الاسعاد
که البته کورنلر بارک الله لفظن ایلر یاد

اساسن وضع ایدن فکر مهندس حسن صورتله
آنی اشکال تأسیس اوزره ایتمش پک کوزل بنیاد

تماشا قیلسه هفت اورنک نقش فرط حیرتدن
قالوردی صورت دیوار وش مانی ایله بهزاد

قصور بیقصوری غرفهٔ خلد برین آسا
مکرکیم انتخاب ایتمش ارمدن رسمنی استاد

معلا طاقی کوبا لانهٔ سیمرغ دولتدر
هما اول آشیان سعدتدن ایلر استسعاد

دکل قوس قزح تحسینله چرخ ایتمش آویزه
سربامنده بر کالای رنک آمیز نو ایجاد

نسیم جانفزایی جذب ایچون صنعتله معماری
بو کونه دلکشا روزنلرین قیلمش مهب باد

صریر باب اقبالی لسان حالله سویلر
آچلدقجه در و روزن قپانسون دیدهٔ حساد

شرف کسب ایلیوب هر لحظه تمکین مکیننددن
او دولتخانه‌نك آثار اشراقی اولور مزداد

جناب دفتری کامکاره مسکن اولمشکم
اودر عز و شرفله خانمان آرای استبداد

نسیل مرتضایی نسبت و همنام ذی النورین
جلیدر خصلت صدیق و فاروق آنده مادرزاد

علو همتی طاق بلند عرشله همسر
عجبمی اولسه دولتخانه‌سی بویله فلک بنیاد

ایدر رأفتله خلقک خاطر ویراننی تعمیر
خدا ایتسون همیشه خاندان عزتن آباد

ایکی مصرعله یازدم وهبیا تاریخ تبریکن
که بنده بر مسلم بیت معمور ایلدم انشاد

اساس رفعت و اقبالنی مولا ایده آباد
بو زیبایی بدل دولتسرا اسعد و مبارکباد

❀ تاریخ دیکر برای آن خانهٔ والا ❀

نه خوش رسم ایلمش استادی بو طرح معلایی
که حسن صورتی حیران ایدر چشم تماشایی

عجب طرز دلاراکیم جهانده کورمش آدم یوق
بو وضع دلنشین اوزره سرای جنت آسایی

کمال حسننه تلمیح ایچون زر حلمه بویله
یازر اهل قلم بالا سمنه اسماء حسنایی

او رتبه مرتفعدرکیم کورنلر طاق چرخ اوزره
سربامنده بر قندیل ظن ایلر ثریایی

نه مستحسن سعادتخانه درکیم ایلمش مسکن
مکارم پیشه بر عالی همم اول جای والایی

سمی کاتب فرقان دفتردار عالیشان
که برجیس سپهره کلکی تعلیم ایلر انشایی

کمال فطنتی حیرتفزای عقل اولدر
ذکا و دانشی دمبسته ایلر ابن سینایی

معلا آستان رفعتی کردوندن اعلادر
علو شاننه هیچ نسبت ایتم طاق مینایی

اساس عزت و اقبالنی تأیید ایدوب یارب
اکا یمنیله مسعود ایله بو مأوای علیایی

دعا ضمننده بر تاریخ ایچون اعمال فکر ایتدم
تماشا ایلدکده اول سرای بهجت افزایی

همان بو مصرع برجسته ملهم اولدی ای وهبی
مبارک ایلیه مولا بو زیبا بیت رعنایی

❀ تاریخ خانهٔ محصل آیدین جهان زاده درکوز محصار ❀

زهی معمورهٔ والا که مظهر حسن ایجاده
خوشا ایوان مستثنا بولنمز مثلی دنیاده

قماشن چرخ اطلس ایلسه آویزه شایاندر
ایدوب تبریک او بالاخانهٔ کردون بنیاده

مصنع صد مجسمله نقوش زینت افزاسین
کوریدی موجب حیرت اولوردی چشم بهزاده

سزادر نغمه پرداز اولسه ایوانندهٔ بلبللر
مصور غنچه‌لر بکزر کل سیراب نوشاده

جهانزاده حسن بکدر بناسن ایلین تأسیس
نیجه تحسین اولنمز اول سرای بهجت آباده

زهی عالی نسبدرکیم اصالت ذاتنه مخصوص
بیلور واقف اولنلر نسبت آبا و اجداده

کوزی آیدین جهانك روشنی مهر اخلاقی
ظلوم ظلمی تبدیل ایتدی نور شفقت و داده

محصللقده محصولی رضا تحصیلیدر آنجق
دکل امواله مائل رغبت ایتمز جمع ایراده

همیشه خاندان رفعتن معمور ایدوب مولی
سعادتخانه‌سن قیلسون مقارن یمن و اسعاده

آچلدقجه در و روزن کشاد اولسون دل احباب
چکلسون پرده‌لر چشم بداندیشان و حساده

اولوب مهمان او دولتخانه‌یه وهبی دیدم تاریخ

جهان آباد قیلدی خانه سن الحق جهان زاده

❀ تاریخ دیکر ❀

سمی سبط فخر الانبیا قیلمش آنی بنیاد ‖ بو دولتخانه اول میر همکاره مبارکباد
دیدم تاریخ بالاسن اوده الا نزهت آبادک ‖ جهان زاده معلا خانه سن قیلدی جهان آباد

❀ تاریخ ولادت دختر داماد شیخ الاسلام کامل افندی ❀

حبذا مخدوم والاشانکه حق ایتمش سزا ‖ اقتران کوکب مفتی اعالی همته
یعنی داماد جناب شیخ الاسلام کزین ‖ دانش وعرفانله شایان کمال عزته
مایهٔ عز وشرف ذات رفیع القدریدر ‖ نسلیدرر ونقرا اهم خاندان دولته
اولدی چرخ دو نابر دختر سعد اختری ‖ کیم سزادر دایه اولسه زهره اول مه طلعته
نه صدف کویا که بر مهد صدفکاریدر ‖ کوکب دری دیسم لایق او کوهر قیمته
وهبیا اولسون او مهر مهلقا هر روز وشب ‖ لمعه پاش مسعدت ذات البروج عصمته

صبحدک انجم شمار اولدم بو شب تاریخ ایچون
ماه نو اولدی خدیجه آسمان رفعته

❀ تاریخ ولادت دختر سر بوابین احمد اغا ❀

مفخر اهل معالی احمد اغا کیم اودر ‖ پرتو اقبالله خورشید برج عز وشان
اول ثریا رفعتک قدر معلاسی بلند ‖ منجلیدر ذات مسعودنده فیض مستعان
کوکب دری کبی بر دختر سعد اختری ‖ اولدی انوار شرفله عالمه پرتوفشان
خیر اولاد اولدیغندن ایلیوب اول شتاب ‖ مژدهٔ تعقیب مخدومان ایله کلدی همان
حرز تعویذات ربانی نکهبانلق ایدوب ‖ ذات والاقدرنه اولسون ملائک رقیه خوان
تا ابد قیلسون سعادتله آنی رب کریم ‖ والدینی ایله معمور ومعمر کامران

وهبیا تاریخی اول مهر منیر عصمتک
نور در اولدی رقیه نسل احمددن عیان

❀ تاریخ رفتن زلالی از استادان شعرای ازابکه بجانب بخارا ❀

زلالی

زلالی سخن پرور ستانبولدن بخارایه ‖ وطن شوقیله سیل آسا آقوب کوزدن نهان اولدی

دیدم بحر سیهدن عزم ایدنجه وهبیا تاریخ
زلالی ماوراء النهره دریادن روان اولدی

❀ تاریخ تعمیر جامع الحاج علی اغا یکیشهر آیدین ❀

بحمد الله که معمار مروت ایلدی آباد ‖ دل عاشق کبی ویران ایکن بو جامع پرنور
آنی معمور ایدنلر نائل اولمزمی مثوباته ‖ که تعمیر مساجد اجری قرآنده اولهمذکور
سعادتلرله سعد الله افندی حاکم بلده ‖ ایدوب اعیان واشرافیله برکون همت موفور
یکیدن ایتدیلر اسکی عبادتکاهی آبادان ‖ یکیشهر اهلنک بو سعی بیهمتاسیدر مشکور
جهانده کرچه دلشاد اولدی جمله مؤمنین اما ‖ اولور عقباده روح بانی اول دخی مسرور
عبادت اولنه مادام بو جامعده اللهم ‖ اوله احیاسنه سعی ایلینلر خیرله مأجور

جماعت جمع اولوب وهبی اوقور جوهر کبی تاریخ
قلندی جامع حاجی علی اغا یکی معمور

❀ تاریخ وفات لالا محمود بک کتخدای حضرت والدهٔ سلطان سلیم خان ❀

مفخر توابع ابدی محمود بک ‖ که آنک خصلت محموده سیدر نامعدود
خدمت پادشهان ایله بولوب عز وشرف ‖ رتبهٔ سامیهٔ رفعته ایتمشدی صعود
اوله بر کوهر تابنده یه لالا ایدی کیم ‖ کوکب دری کردون کبی مثلی نابود
حضرت والدهٔ پادشه دورانه ‖ کتخدالق شرفی بخشنه دیرمشدی سعود
سیر اولوب خوان فراوان فنادن آخر ‖ قیلدی میل نعم باقیهٔ دار خلود
ارجعی امرنه ابیک دیوب اولدی همان ‖ واصل مائدهٔ رحمت رب معبود

کل تاریخن ایدر قطرهٔ اشکم سیراب
ساحهٔ باغ جنان اوله مقام محمود

❀ تاریخ وفات حنیفه خانم همسر حکیم باشی زاده علی پاشا ❀

صدر عالیشان علی پاشای جنت مسکنک ‖ ایلدی بانو سرای عصمتی عدنی مکان

لانه عدنه صفا سی بالله پرواز ایدر
نخل طوبی اوزره طوتدی مرغ روحی آشیان

میوهٔ دنیای دوندن کلدی نصرت روحنه
صحبت دو شیرکان حور عینه آتدی جان

مالکی کوسترمه یارب دین احمد عشقنه
روز محشر بو حنیفه شافعی اوله همان

باب فردوسی آچوب رضوان دیدی تاریخنی
جای اعلاسی حنیفه خانمک اولدی جنان

❀ دیکر ❀

روح فردوسی دیمش اخلاصله تاریخنی
جای علیاسی حنیفه خانمک اوله جنان

❀ تاریخ وفات زوجهٔ خویش ❀

او مرحومه بلی دار السروره ایلدی رحلت
نه چاره بیت حزن اولدی مکانی قلب مغمومک

قلمدن قطرهٔ خون آقدی یازدقده بو تاریخی
مقامن ایله یارب جنت فردوس کلثومک

تم

ابتداء غزلیات

بسم الله الرحمن الرحیم

یا الهی نه سویلرم بیلمم   ایتدم انفاس عمری جمله تباه
ایله آخر نفسده لطفکله   قویلمه لا اله الا الله

حرف الالف

اول شاه حسنه بودل دیوانه ابتدا   چیقدی تظلم ایتمکه دیوانه ابتدا
کلدن ورق ورق سبق آلدی هزار مز   ایتدی ادبله درس کلستانه ابتدا
دسازی نوای جهانسوز عشقله   نالی قلمده ایلدی افغانه ابتدا
اول ادای شکری کورلسون بو نعمتک   ایتمک روامی بسمله سز خوانه ابتدا

وهبی بو عرصه نک نیجه چابکسواری وار
چیقمه سمند طبعله میدانه ابتدا

قد انار الحب فی اکباد ناجمر الغضا   وارمیدر یانمقدن اوزکه چاره باحسن رضا
فات عمری بالنوی یالهف من فرط الهوی   بو قمی آیا مدت ایام هجره انقضا
لا تلمنی بالصبا یا من لعذلی قد نوی   چونکه تار وزازلدن بویله در حکم قضا
من اتی حول الحمی من نهج صدق ما غوی   کرچه کیم راه طلبده خیلی واسعدر فضا

فاسکبی

فاسکبی یا عین حتی تنطفی نار الجوی
وهبیا سوز محبت بویله ایتمش اقتضا

خال رخ جای نشست اولمش سویدا جا بجا   این حبة السودا بست در کشت زار دل مرا
بیهوده چکمدک چون تعب بر رهنما یوقمی عجب   ماندیم در راه طلب سر منزل جانان کجا
ای یوسف کلپیرهن اولسون مدد زلفک رسن   آفتاده در چاه ذقن دلتشنه ام بی دست و پا
لطف ایت چیقر پیراهنی کوستر اوکل کبی تنی   جان منی جان منی خواهم شوم یکتن ترا

وهبی نه بولدم همنفس نه کمسه اولدی دادرس
در راه غم همچون جرس کردم بسی فریادها

وصالک عیدنک جانیله قان خیرانیوز جانا   بچاقدن چکمه اول خرم دمک قربانیوز جانا
ابهک اول قطعهٔ یاقوتدر کیم سر ایدوب خطن   دبیر مشق تعلیم خط ریحانیوز جانا
بو طغرا کبی قاشلر وار ایکن منشور حسنکده   شه ناز و عتابک بندهٔ فرمانیوز جانا
آغرلارسنک بزی سنک ملامتله آغرلارسن   سرای حسنکک پک طفره‌لی مهمانیوز جانا
مدد حفظ ایله زیر دامنکده صرصر غمدن   جهانک نور شمع مجلس عرفانیوز جانا
انکچون چار موج اضطرابه دوشمشز بویله   کهر وارسینه مزده معرفت عمانیوز جانا

قالورسه آدیمز باقی قالور وهبی دیو یوخسه
فنا دنیاده باقی کیبی بزده فانیوز جانا

نفس آل عبا الدی مگر باد صبا   که نهالانی ایدر سبز سر و سبز قبا
هدهد شوق ایله دلداره اوچوردم کاغد   بیلمم آیا کتوررمی نبأ ملک سبا
جذبهٔ عشق و هوا عاشقه چوق رنک ایلر   وجهی وار زرد و نزار اولسه اگر کاهربا
او شهنک جمله یمیننده یسارنده یورر   بر الای عاشق آواره مثال غربا

وهبیا موهبه ایتزسه جناب وهاب
اوله هب نقش مساعیٔ امل محو و هبا

مرصع تاج جمشیده برابر در سر مینا   می لعلین ایله مملو قدحدر افسر مینا

شب تار غمك مهتاب وشمع مجلس افروزی ضیاسی سینه ساسی قی فروغ اختر مینا
جمك آیینی اجرایه ایتمش عهد و پیمانی ایدر حکمن روان پیمانه لرله داور مینا
قبار چشمن کورنجه زاهدافعی نکه کویا زمرد معدننه نذر ایکر کیم جوهر مینا
یورلمز زورق صهبا ایله جوشش عالم آبه سبکدستی ایله رطل کران لنکر مینا
ایدر تابنده صبح آساشب دیجور اندوهی بیاض کردنك کوسترسه شمع خاور مینا
مثال کردن دلبر که خون عاشق ایچمشدر اچار رنك شرابی پردهٔ نازك تر مینا
نیجه همشیرهٔ همزاد اولوردی دختر رزله خم آبستن می اولمسیدی مادر مینا

تهی قالمز دل روشن صفای عشقدن وهبی
بوی شراب ایدر اولدقجه باده زیور مینا

هر سحر روشن ایدر چشم دل زاری صبا کتوروب باد هوا خاك ره یاری صبا
بوی کلدن قفس بلبلی قویمز خالی کنج حسرتده اوتماز او کرفتاری صبا
هنوز آچلمدی بر کمسه یه اول غنچه لبم دخی شم ایلمدی بو کل رخساری صبا
بولسه چینه کتوررشمهٔ زلف سیهن تربیت ایتمکچون نافهٔ تاتاری صبا

طره سی سنبله ده بستهٔ زنجیراستر
وهبیا قیلمه نواسنجی اشعاری صبا

او ماه اولورسه سوار سمند استغنا غزال مهره ایدر در کمند استغنا
خرام نازایله کوتاه ایده قد سروی کلورسه باغه او نخل بلند استغنا
خط آور اولسه ده غنج و دلال ایله ایلر هزار ساده رخی ریشخند استغنا
کمر کبی صاریلوردم دریغ اولمسه کر میانه تیغ ستم بند بند استغنا

کروه عشوه کراندن او نازنینی همان
بکندره وهبی مشکلپسند استغنا

اول عشوه کارك ایتدیکی هپ نازدر بکا ذاتنده جوری چوق ایسه ده آزدر بکا
چشم آشنالق ایلمش اغیاره غمزه سی ایما ایدنده صکره او غمازدر بکا

مشکل دکلمی صیدی رقیبا او آفتك کبك دری ایسه سکا شهباز در بکا
پرناله ایلمین دلمی زخم سینه در بو نغمه لرده سنی دخی دمساز در بکا
فریاد ایدنجه خار جفای زمانه دن بیچاره عندلیب هم آواز در بکا
بن اول همای همتم اوج فلکده کیم بال شکسته شهپر پرواز در بکا

بزم سخنده مشرب حافظله وهبیا
بو نشئه یی ویرن می شیراز در بکا

مست نازم نقلت بوس و کنار ایتم سکا بزم عیشی مایهٔ رنج خمار ایتم سکا
سنك ازار کله مینای دلم ایتدك شکست بیلمش اول انجق آه ظالم انکسار ایتم سکا
تشنه لب قالسمده بو کلشنده ای ابروسیه لاله وش عرض درون داغدار ایتم سکا
ای فلك بیهوده کوسترمه خمیده قدکی منتم یوق قیل قدر تکلیف بار ایتم سکا

فیض حق کیبی دکلدر حاسده دیرسم نوله
وهبیم وهبی نیجه بن افتخار ایتم سکا

یك اکری باقدی آه او قاشی کمان بکا تیر نکاهی ویرمدی هرکز امان بکا
قیلدك رقیبی مقسم حسنکده حصه مند سهم جفا میدر دوشن انجق همان بکا
شمدی نیچون معامله بیکانه طرزدر چوق آشنالق ایلر ایدك بر زمان بکا
افتاده یم بلی قد موزون دلبره شاعر ایسمده بونده دوشرمی یلان بکا

وهبی عجمی ایلر ایسم تازه اختیار
پیر اولدم اشته شمدی کرکدر جوان بکا

نیجه بن اولمیه یم ساکه یانه یانه فدا کندوسن ایلر ایکن شمعه یه پروانه فدا
هر سر مویکه ای شوخ پریشان کاکل دل صدچاك وش اولسون نیجه بیك شانه فدا
جانی تسلیم ایدرم کلسه خیالك دلمه خاندان ایتسه نوله وارینی مهمانه فدا
اول فدایی ره عشق بنم کیم ایتدم عمرمك ماحصلن برشه خوبانه فدا
سنك آزارنه اول طفل جفا آموزك سرنی ایلمسونمی دل دیوانه فدا

آسیاب فلکک کردشسی عالمنده دکل	ایلدم کندمی بر آفت دورانه فدا
اشته قوج باشکه قربان قوزیجاغم دیه رک	دم عیدایلیه یم جانمی جانانه فدا
زاهدک ویردیکی پیمانه شکست آوراداب	ساقیا ایله بزه برایکی پیمانه فدا

نه صدفده بو کهرپارهٔ نظمه وهبی
اوله صد کوکب دری کبی دردانه فدا

حسنیله فلکده بنم اول مهر دلارا	کیم بندن اید رکسب ضیا غرهٔ غرا
بن اول کل نورستهٔ کلزار جمالم	شوقمله هزار اولمه ده در صد کل رعنا
بو جسم لطیف ایله بنم روح مصور	کیم صورتمی کورمش آیینهٔ دنیا
محفوظ نهانخانهٔ کنجینهٔ حسنم	اول جوهر فردم که بولنمز بکا همتا
کویا دهنم منبع سرآب حیاتک	عشاقمی یکبوسهٔ لعلم ایدر احیا
بر نظره ایله غمزهٔ تاتار نکاهم	اسیر سه ایدر ملک دل عالمی یغما

وهبی بو غزل اولسون او شوخک دهنندن
عشاقه هدیه یه بر غنچه کل آسا

❀ حرف الباء ❀

می ایچ ابلکده کورنسون شراب ایچنده شراب	بوسوز سینه ایله دل کباب ایچنده کباب
فنون شیوه ده بو نسخهٔ لطافتیسن	خطکله مصحف رویک کتاب ایچنده کتاب
ایدنجه کریه کل روی خونفشانک ایچون	کورندی چشم ترمده کلاب ایچنده کلاب
هوای زلفک ایله آهم ابر پیوسته	سماده اولدی هویدا سحاب ایچنده سحاب
بزی فراقیاقوب اولمه غیره کرم الفت	روامی دوزخیان وش عذاب ایچنده عذاب
صفای عالم آبی چیقر تماشا یه	درون ساغرمیدن حباب ایچنده حباب
قدح اودست محناده بنفقه رنکه کیروب	بوکونه اولدی دوبالا خضاب ایچنده خضاب
سؤال زاهد خر طینت علفخواره	ویرلسه کاه ردوادر جواب ایچنده جواب

نظیره سویلدی واهل نظمه ای وهبی

قلمله ایله بو فصل خطاب ایچنده خطاب

کهی ابروی یاری که رخک تصویر ایدر مهتاب	هلالی شکل ایدوب رسمن و نیرتدویر ایدر مهتاب
او طفل نازی سود لیمان دیو زور قسوارا تبسم	یم پرشوری اول شب بشکبجوی شیر ایدر مهتاب
ضیا کسب ایلیوب مهر رخ دلداردن هر دم	بو ماهیتله چشم انجمی تنویر ایدر مهتاب
او مهرویک کوروب دیوانکان زلف شبکونن	فلکده هاله سن سر حلقهٔ زنجیر ایدر مهتاب
شب وصلنده یارک کرمی می وردسر ویرمز	طباشیر ایله درد باده یی تخمیر ایدر مهتاب
نقیصه ویردیکن اهل کماله دور کردونک	درایتله دهان غره دن تقریر ایدر مهتاب

دل وهبی اولور فرسوده کورسه سینهٔ یاری
کتان ناتوانه دوردن تأثیر ایدر مهتاب

سود یر رکندویی عشاقه او طفل مکتب	کاه اخلاص اوقیوب کاهجه امر فارغب
جسم واحد اولهلم دیرمش او جانپاره سنه	قورقرم شیخی دخی اولدی حلولی مذهب
کورسه بر قامتی موزون کوزلی سرو کبی	بکنور طوغروسی افتادهٔ شاعر مشرب
یتراسه قانی ایچنه اقاجق پیر مغان	کوره لم بزده هنوز باکره می بنت عنب

مرد ایسک بکر مضامینه چالش ای وهبی
شیوهٔ بیوه یه میل ایتمه مثال زینب

خونریز چشم یاره کتوردی شراب خواب	تیغ نکاهنه می ایله ویردی آب خواب
دزدیده غمزه سی کبی خوابیده فتنه لی	رؤیاده کورمش اوله لی بلکه خواب خواب
حل ایلدم مآل شکرخوابی کیم بو شب	کلدی دهننده ایکن او لعل مذابه خواب
انجم شمار حسرت روی منیرکک	آیا کیررمی چشمنه ای ماهتاب خواب
امن و حضور امیدنی ایتم فلکده کیم	بی باک اولورمی زیر شکسته قباب خواب
اولسه عجبمی غفلت نودولتان فزون	سنکین اولور دماغده وقت شباب خواب

وهبی مطابق اولمدی تعبیری واقعه
چوق کره ایتدی کرچه بزی کامیاب خواب

ایچنده بیت باده آتش کوکل کباب بر عرب

یوز سوردیکمی کورمدی اول پایه مناسب
افتاده دله اولمدی بو پایه مناسب
کیم بکدی الیه بو چمنی سبز قبالی
بو غنچه دراول قامت بالایه مناسب
کوردکده دیدم بر چمنی طرف رخنده
سمور سیه کاکلی دیبایه مناسب
الصون دل صدچاکی کهی دستنه جانان
برشانه دراول زلف سمن سایه مناسب
عشاق زحامندن اوشه سیره چیقنجه
بر یر بولهم بنده تماشایه مناسب
وصف ایتمکه بر مصرع برجسته بولنمز
اول قامت موزون دلارایه مناسب

رافاشلری مدحنده اولان نظمی وهبی
کوردی قلم یازمغه بورایه مناسب

جناب شیخ دخی نوش ایدرسه کهنه شراب
شبابی عودت ایدوب تازه لی اوپرشاب شباب
اوشرم پرور تازه زیاده در غازه
اولور عذارنه کلکونه تاب رنک حجاب
خط آور اولسه ده ابرو سید وپرستشکاه
بقلسه جامع حسنی یرنده در محراب
برایکی بوسه سین آلسم صایرنه چوق دیه رک
صایلمز ایکن اولنسه جفا وجوری حساب
کیم ایجدی بزم جهانده شراب اقبالی
تنور غمده دل زاری اولمدقچه کباب
بصیرت اوزره در اشته بو بحر محنتده
قباراکوزینی اوجه آچمدن هنوز حباب

عنانکیر امل اولمدن همان وهبی
ایدر عدم سفرین آه عمر پا برکاب

شراب دلکشادن کوردیکیم ذوق وصفادرهب
فم مطربده کوش ایتدکلرم حسن ادادرهب
سوب برشوخ بالاقد بلاسن بولدی دل اما
کیمی کورد مسه براو یله بلایه مبتلادرهب
خط وکیسوی دیمک عنبر سارا ومشک چین
کلام خام تعبیر وخطا اندر خطادرهب
اینانمه سودیکم عرض محبت ایتسه ده فرضا
کوزللر کبی احباب زمانه بیوفادرهب

تن خاکی طیانمز روز کاره کرد باد آسا
جهانک وهبیا آسایشی محو وهبادرهب

❀ حرف التاء ❀

اول شوخ موذنده ندر بوقد وقامت
کل جامعیده سهتی یوری ایله اقامت
خطی نه کوزل نقطهٔ خال ایسه یرنده
بوقدر رسم موسخهٔ حسننده سقامت
اغیاری سر جنت کوینده کورنجه
عاشقلرینک باشنه قوپمزمی قیامت
آچمازدی کرمکارلره دست امیدی
شیخ اولسه اکر سالک اکسیر کرامت

پیغوله عزلتدر اکر وار ایسه وهبی
بو دهر پرآشوبده بر جای سلامت

ساقی کلنجه مجلسه ساغر بدست مست
سوردم ایاغنه یوزمی بنده مست مست
بالانشین مسند جم اولمق استمز
میخانه کوشه سنده یاتن رند پست مست
جوش وخروش ایله کوپه بنزمی بولمسه
پای خم شرابده جای نشست مست
آزرده اولمه توبه شکن اولسه زاهدا
کیفیله بلکه ساغری ایلر شکست مست

بزم ازلده وهبی مستانه مشربی
ایتمش بوکونه نشئهٔ جام الست مست

دل اولمسه پروردهٔ بهزاد محبت
اولمزدی بو صورت ایله استاد محبت
بلبل سحری ژاله لی تسبیح ایدوب الده
تسخیر کل ایچون چکر اوراد محبت
ای شوخ غم قدک ایله شرحهٔ سینهم
بر بر چمن عشقده شمشاد محبت
سیلاب سرشک ایلمسه سوزش اطفا
دنیایی یاقرآه علوزاد محبت

برآفت شیرین دهنک شوقنه وهبی
اولدم ینه کوه غمه فرهاد محبت

وارداسن یوسف کبی بر پاک اتک طوت
اماکه صقین چقمسون الدن ایتک طوت
بن بوکیجه نیتلویم اول خوان وصاله
زاهد یوری سن شبهه ایلر روزهٔ شک طوت
طوزلو اوتور صکره صقین قیمه کبابه
ای رندمی آشام براز حق نمک طوت
طوتقون کبی برلعبله اغیاره طوتلمه
بو پندمی ای شوخ کرک طوتمه کرک طوت

دیز کن کره جک یوق سکا بوعرصه ده وهبی

وهبی

اسب دلمك سنده عنانن چكه رك طوت

بهارا یا امیدر ای دل فغان عشقی مزدادایت   مثال عندلیب اول كلرخك باغنده فریادایت
فرات ودجله آسا جوشش اشكك روانكله   اوشوخك جنت كوین. بهشت آباد بغدادایت
یتر یقدك دل ویرانمی شمدنكر دیب ییب   كل ای كنج امیدم كل مدد لطفكله آبادایت
نه حاجت پادشاهم عاشقه تیغ ستم چكمك   نیچون زحمت ویرسن كندوكه اغیاری جلادایت
هجوم ایتدی درونم حصننه جیش غم دوران   می پرزور ایله ساقی پیاپی طورمه امدادایت
امان ای شوخ ترسا قیدزلفكده كرفتارم   اسیر اولدمسه ده كافرمروت یوقمی آزادایت

اونتمه كوشهٔ هجرانده بو وهبی محزونی
پیام وصلتكله كاهیجه یاد ایلیوب شاد ایت

در دفترداری حلیمی پاشا از بهر قیودن ساعتی امین نام پرستارش برای لطیفه نوشته بود

كیررسه بردقیقه قوینه اول سیمبر ساعت   صفاسندن دونردل شوقله رقاصه هر ساعت
كوروب مار منقش كبی زنجیر اولمش اغیاری   امین اولمزكوكل قوینده عقرب اولدی زر ساعت
كریسی عیب اولورمی بصمه در التوندن اشلنمش   همان قالدقچه دیش دیش. بندیر استادی در ساعت
یا بلمشمی عجب قوم ساعتندن غیری دوراننده   بوكونه دوردائمله دونر زیر وزبر ساعت
كلوب اخشامه قارشو ساعتم كلدی دیمش بركون   غروبیدر مكر اول آیلی كوكلی معتبر ساعت
انی براسكی ساعتجی یه كوسترد م بوزوب دوزدی   دیدی سلدر افندی كهنه لنمش بوكهر ساعت

صداسی چیقمدی چوقدن عجب یا كلشمی قورمشلر
بوزلدی قور قرم اوله مصنع برچالار ساعت

❀ حرف الثاء ❀

نه قهر دهر ونه چرخ ستم كردار درباعث   بوماس وحیرته هب. بخت ناهموار درباعث
بلی موی میانه رشته بند شوق ایدم اما   امیدم كسمكه اول خنجر خونخواره درباعث
بوجوشا جوش بیهوشی ونوشانوش جام می   صفامزدن دكلدر جوشش اكدار درباعث
كلیسادن یا بلمه مسجد آسا خانهٔ دلدن   تصاویر كناهی محوه استغفار درباعث

قفسبندی غمله عیشمز تلخ اولمغه وهبی
همان طوطی كبی شیرین گفتار درباعث

خونابهٔ سرشكله ایلر شراب. بحث   سوزدلمله ایلمسونمی كباب. بحث
آغاز ایدوب نوایه پس پرده دن مكر   عشاق ناله سیله ایدرمش رباب. بحث
بزمنده چوق دوكلدی صاچلدی اوكلرخك   خویكرده عارضیله ایدنجه كلاب. بحث
سنكین نهاد ایكن رخی خجلیله سرخ اولور   لعل لبیله ایتدیكچون لعل ناب. بحث
خطن كورنجه مغبچهٔ آتشین رخك   صاندم مجوس ایله ایدر اهل كتاب. بحث

بسدر بدیهه كوالغی الزامه درعقب
ایتسه كیمكله وهبی حاضر جواب. بحث

درونی سویلر اوشوخ دل بیچاره عبث   یوغیكن مرهم امیدی آچیلور یاره عبث
نونهالم بیلورم اوستنه قوش قوندرمز   باشنه دونمه ده مرغ دل آواره عبث
منجلی آینهٔ حسنی نظردن صاقنور   پردهٔ طره سنی چكمز اور خساره عبث
دارمیدر فائده جلاده امان دیرسكده   التیام ایتمه دلا غمزهٔ خونخواره عبث

بختمز دربزی سرگشته ایدن ای وهبی
سرزنش ایتمیه لم چرخ ستمكاره عبث

❀ حرف الجیم ❀

عالم آبی ایدنجه جوش صهبا موج موج   تشنهٔ رندان اولور مانند دریا موج موج
اولمسونمی فلكك دل بحرسیاه حزنه غرق   جوش خط خویكرده رویننده هویدا موج موج
آهم اولمش بادهٔ چین جبین دلربا   نوردریاسی صبادن اولدی كویا موج موج
عكس روی آتشینك هم ارتدی جوهرك   ایتدی هم آیینه ده سیمابی جانا موج موج
حلقهٔ زلفك غمیله جوش ایدوب بحرسرشك   اولدی هر برقطره دن كرداب پیدا موج موج
تشنه كان جاهه صحرای طلبده شوقله   كورینور چون سراب اقبال دنیا موج موج

خامهٔ موی ایتدی وهبی بلبلك مژكانی

اولدی کلنقش افلکنی دیبای معنا موج موج

مخموری غم ایتدی بزی ساغره محتاج
اولدق ینه ساقی نشاط آوره محتاج

وصف برسیمینی ایچون یازدیغم ابیات
تا اوله صفا ویرمده کیم ازبره محتاج

دلخسته یم اول رتبه که مژکانی غمندن
اولمش رک جانم کوره سن نشتره محتاج

زنك هوسیله صاقنوب بوزمه صفایی
مرآت دلك اولمیه روشنکره محتاج

واعظ صد قاتیله صاترقصر جنانی
فهم ایله که جنت دخی سیم وزره محتاج

بولجه ده کشتی اکر انمایه جاهك
آسایشی تمکین کبی برلنکره محتاج

وهبی چالشوب منتسب اول باب خدایه
اولمه قپوسز کبی دردیکره محتاج

عرقچیننده اولمش طرهٔ دلدار پیچاپیچ
یاتور البت درون لانه سنده مار پیچاپیچ

میانی حده دن کچمش دیو سررشته ویرمکدن
اوشوخ سیمکش دستنده اولدی تار پیچاپیچ

دوشر اژدر کبی کویا که کنج شایکان اوزره
طلسم محکم اولمش عقدهٔ شلوار پیچاپیچ

نه ممکن طوغرو چیقمق ذروهٔ جاه معلایه
طریقك رسمی مانندره کهسار پیچاپیچ

رجالك باشی باغلو اولدیغندن امرشاهی یه
خراسانیده اولمش هیئت دستار پیچاپیچ

منار آسا اکرچه استقامت کوسترر زاهد
درونك یوقلادم اما اوناهموار پیچاپیچ

بوجسم ناتوانم نار هجر یار ایله وهبی
مثال موی آتشدیده درهربار پیچاپیچ

کوردم اومست عشوه‌لی طرف نکاه کج
سینه کشاده زلف پریشان کلاه کج

قدك الف هلال قاشن راخیال ایدوب
کهراستدر مطالعه مز یعنی کاه کج

تقلید ایتمه خم ابروی یارمه
کوسترمز ایدی غره سنی بویله ماه کج

شهراه استقامته وارسالك اول یوری
کوچدر وصول منزله اولدقده راه کج

وهبی نشانه ایله طوغرو کیتمدی
چیقدی مکر شو چکدیکمز تیر آه کج

ناوك غمزه سنه سینه می ایتدم آماج
چشم تاتاری ینه صبرمی ایلر تاراج

مشتری چقمدی اکا شیمدی بها ایتمز دیر
کاله حسننه بن ویرمشیکن بویله رواج

ای کوزم نوری مدد کل کوره لم انصاف ایت
چشم بیمارك ایچون خسته دلم یوقمی علاج

چاره ساز اولمه دکل دردنه درمان اره یور
یوقلیوب نبضنی ایتدمسه کیمی استمزاج

وهبیا بوسه امید ایلمه اول مغبچه دن
کافرك ویردیکی یوقدر شه اسلامه خراج

حرف الحاء

کیفمجه یاپلمش هله میخانه مفرح
صهباسی نشاط آور وپیمانه مفرح

ساقی یقیلوب جام وسبو اولدی شکسته
کلدی بکا بو لغزش مستانه مفرح

عنبر درایدن قرمزی معجونی فرحزا
خطیله دکلمی لب جانانه مفرح

غمخانه می تشریف صفا بخشنه دائر
برنو خبر آلدم ینه امانه مفرح

وهبی سخنمده نه بو خاصیت تأثیر
حساده مکدر اولور اخوانه مفرح

روز عیش ایچون فلکده مهر رخشاندر قدح
بزم شبده دور دائم ماه تاباندر قدح

جائز قدح معلای نشاط اولمش ینه
انجمنده برایاغیله شتاباندر قدح

صانمه کیم بیهوده درجوش حباب باده‌لی
عارض ساقی یه صد چشمیله حیراندر قدح

برمی کلکون کوروب صاندم دهان یارده
حقهٔ یاقوتده لعل بدخشاندر قدح

وهبیا الدن براقمازسه نوله رندان کیم
دستخوش خسرو جمشید دوراندر قدح

بررمق قالدی حیاتمدن امان عمرم نوح
یتش ای جان عزیزم یرینه کلسون روح

درمیخانه قپانمش دوشه لم تکیه لره
عجبا برقپو آچمزمی بزه اهل فتوح

نصح ایدر زاهد بدلهجه عبث رندانه
بیلسه بوذوقی بوزر توبه‌لی عقباده نصوح

می دوشینه بزی ایتدی خمار آلوده
ساقیا تازه اسون کیفمزی جام صبوح

نیجه بوس ایتمیه لم آغزنی نوحك وهبی
ایلدی نطقی ایله بو غزل تازه سنوح

حرف الخاء

برج عقربده كونش كبی عیاندر زلف ورخ
زهرناك ایمنه پرتوفشاندر زلف ورخ

عالم آخرده در عشاق بیلمز روز وشب
ظلمت ونور جهان حسن واندر زلف ورخ

سینه وكردن همزار بهار حسن ایسه
سنبل وكلدن عبارت كلستاندر زلف ورخ

آتش اوزره برشمامه عنبر سارا كبی
نكهت آرای مشام عاشقاندر زلف ورخ

وهبیا طاق دلمده صورتی اوتخته در
برسیه پوشیده لی آیینه داندر زلف ورخ

مرید تازه سی ایلر ادای خدمت شیخ
شروطی اوزره صحیحه دكلمی خلوت شیخ

هنوز توبه قپوسی قپانمدی اما
قپاتدی دركه میخانه یی نصیحت شیخ

ندر او بار عمامه او شكل سالوسی
امان امان چكیلور می افندی ثقلت شیخ

بو كهنه خرقه میدر یوخسه خارق عاده
كورلمدی نكیدن بنقه بر كرامت شیخ

رداسنی چیقروب رقص ایدردی دائره ده
اوچنكی شوخی اولیدی اكر هم الفت شیخ

سرشك توبهٔ عاصی ایله سوندر دوزخ
سبیل كوثر ایسه جوشش عبادت شیخ

اونو نهالی سورسه عجبی وهبی پیر
عصادكلمی صوكنده مدار قوت شیخ

بوس ایدركن لعلنی كلمز بكا دشنام تلخ
لذت نقلیله اولمز بادهٔ كلفام تلخ

چاشنی منصبه سوزوارمی البت طاتلیدر
زهر عزلیله صوكنده اولمیدی كام تلخ

بدسرشتان اولدیغن كوردكمی لذتیاب عیش
دوردر ذوق شكردن اولیچق بادام تلخ

جان ویرركن اول لب شیرینه زاهد پند ایدر
عاشقه كلمزمی بو آهنك بیهنكام تلخ

وهبیا هر كوردیكم ارباب دولت تلخكام
اكلدم نوش ایتمدن كیم شربت ایام تلخ

حرف الدال

ابروی یاره بكزر نو یكندن هلال عید
افاقی روشن ایلدی نور جمال عید

زاهد یسون نواله حلوایی عاشقه
بر بوسه درشكر كبی انجق نوال عید

كیم صبر ایدردی روزهٔ هجر ایله كلفته
انجامی اولمیدی امید وصال عید

كللر كبی آچلمش او نوغنچهٔ جمال
كیمش امان امان كوره سن آل وشال عید

عرض ایتمكه الن اوپوب اول شوخه وهبیا
بو نظمی ایله نقش سردستمال عید

او خواب آلوده چشمان ستم معتاددن فریاد
كه بیدار اولمدی صدناله وفریاددن فریاد

نیچون بیزار اولورسن آهمزدن شاه خوبانم
نه مانع زیردستان ایلسه بیداددن فریاد

درای كاروان سرمه ده صیت وصدا اولمز
سیه بختیسه ده چیقمز دل ناشاددن فریاد

نه سنكین دل دیو شیرینه طعنه ایتمسه كهسار
همان ایتمزدی بلكه تیشهٔ فرهاددن فریاد

صریر خامه بیهوده دكلدر اكلدم وهبی
بنم كبی ایدرمش كسب استعداددن فریاد

امیدم زورقن چكدم كناره هرچه باد آباد
تملق ایلمم شوروز كاره هرچه باد آباد

هبا ایتدم تن خاكی نهادی كردباد آسا
هوای عشقله دوندم غباره هرچه باد آباد

بنه امید آبادی ایله دوشدم خراباته
اكر برباد اولور سیمده نه چاره هرچه باد آباد

مثال كنج باد آور كتورسون مژدهٔ وصلی
نسیم آهی كوندر كوی یاره هرچه باد آباد

خمار آلودهٔ یاس اولدیغن برخونچه اشراب ایت
مبار كباده كلدكچه كباره هرچه باد آباد

بزه ای بادبادیٔ پریشانی اولورسكده
طوقن كاهی او زلف تارماره هرچه باد آباد

اسكدر شمدی میدان بادپای خامه كی وهبی
چیقر مردانه صحن افتخاره هرچه باد آباد

كاله حسننی كوستردی بروساده مدد
نقد آرام دلی آلدی بروساده مدد

طفل نازم بیكه سیره كیدنجه تنها
مردم دیده قالور اشكله دریاده مدد

حیش غم دجله کبی ایتدی آقن حصن دله　　کلدی جوششله بلا کوینه بغداده مدد
دادرس قالمدیمی روی زمینده عجبا　　یتشور یوق بوقدر ناله وفریاده مدد
یولیمز آلدی کروهیله شوکافر اغیار　　یتش ای شاه جهانم مدد امداده مدد
وعدهٔ وصلت ایشتم دهنکدن باری　　کیتمدن حسرت ایله تا عدم آباده مدد

قیدز لفنده اسیر اولسون ایدوب وهبی زار
او کرفتاری صاقن ایلمه ازاده مدد

حرف الذال

بوسهٔ لعلی کلور مجلس عشرتده لذیذ　　نقل اولور نشئهٔ صهبا ایله غایتده لذیذ
لکنت آمیز اداسنده اولان حالتلر　　نطق طوطیٔ شکر کوکبی صحبتده لذیذ
وصلتندن دهن دلده حلاوت قالمش　　بکا اول ذوق کلور کوشهٔ حسرتده لذیذ
خوشکوار ایتمه ده در جام غم عزانی کیم　　نوش ایدن زهری صانور شو قله شربتده لذیذ

وهبیا ذائقهٔ حاسدی تلخ ایتدی ینه
میوهٔ نظمک اکن بویله حقیقتده لذیذ

چیقرسه آهله دلدن اولور البت دعا نافذ　　ایدر زور کمان تیری نشانه دائما نافذ
ینه سر جیوهٔ رشوتده در تأثیر البته　　دل سخت کباره جا بجا اولسه رجا نافذ
سخنده راستی بادیٔ تیزیٔ اثر در کیم　　سهولتله اولورمی نوک میخ کجنما نافذ
قضانک ضعف دینی مانع تنفیذدر یوخسه　　قویدر شرع حق البت اولور حکم قضا نافذ

صلابت اولسه ده خار اکبی برسخت مضمونده
اولور بونیزهٔ سرتیز خامهم وهبیا نافذ

حرف الراء

کلک قدرت خط رخسارکی ناکاه یازر　　صفحهٔ سینه مه مد الف آه یازر
وصف رویکده غزللر یازن اهل سخنک　　مطلعنده کیمی خورشید کیمی ماه یازر
کورسه بو صورتیله منشی شهنامه سنی　　ملکت عشوه ده خوبانه شهنشاه یازر

ایکیسن

ایکیسن ایتسه ده بر پرده مصور تحریر　　سرو بالای قدکدن ینه کوتاه یازر
لوح مهر و قمره ابن نجیم کردون　　قلم غره ایلمر دیکه اشباه یازر
همسر شیر یازوب عشقی حیاة الحیوان　　عقل پرحیله سی دنبالهٔ روباه یازر
اوقودم متن اصول کتب دولتده　　قید حیثیت جهلی سبب جاه یازر
سینه در کاغد تسویدی دبیر چرخک　　انده نقش املی کاه بوزر کاه یازر

کاتب حکمهٔ حکم قضا ای وهبی
قسمتم سهمنی الرزق علی الله یازر

اکرچه کلشن حسنی بهار نوجوانیدر　　ینه اول ورد رعنا مائل رنک خزانیدر
یازلمز صورتی دقت اولنسه قبیل قلملرله　　او شوخک مومیانی بلکه حیرتبخش مانیدر
مه کنعان ایسه شهبیت حسنه مصرع اول　　او مطلعده بو موزون قامتم مصراع ثانیدر
اولور هر بوسه سی سنبوسهٔ خوان نشاط اما　　لب جانبخش ساقی میکشه نقل روانیدر
ملکده وصف ایتسه مالکدن آچار اول دوزخی بحثی　　صانور سن همزبانی زاهدک کویا زبانیدر
سخن سنجان دهرک تازه آثاری قالور باقی　　بو چرخ کهنه سالک کرچه هر اطواری فانیدر

عجبمی غالب اولسم خصمه بو قوتله ای وهبی
مزرکش جلد دیوانم درفش کاویانیدر

تاب فراق وکرمیٔ هجران کلور کچر　　تب لرزه لرزه نوبت هجران کلور کچر
ماننده کاروان مسلسل قطار چین　　دلدن خیال کاکل جانان کلور کچر
پیکانی بر کذار قالور زخم سینه ده　　هر لحظه تیر غمزهٔ فتان کلور کچر
کوردکده سره کلدیکن آهو نکهلرک　　صاندمکه فوج فوج غزالان کلور کچر
جوش وخروش فرصته اولمه ربوده کیم　　سیل بهار کیبی شتابان کلور کچر
دوشمه هوای رفعته بو روزکارده　　ایتمز قرار تخت سلیمان کلور کچر

وهبی کیبی اداسی خوش آینده کورمدک
کرچه هزار رند سخندان کلور کچر

بو سینه بلی خانهٔ بی روزنمزدر
چاه ذقن افتادهسی دلبستهٔ زلفز
خالکله قناعت ایدرز مور نهادز
خاکسترمزده گل آچار شوق عذارک
روی حسدی پردهٔ اخلاصله مستور
طاعت یولنه گیتمکه عزم ایلدک اما

خورشید ضیابخشی دل روشنمزدر
زنجیری قیو آنکیچون مسکنمزدر
پروانه سیده گیرسه اله خرمنمزدر
گلخن دخی ای غنچهٔ تر گلشنمزدر
هب دوست یوزندن گورینن دشمنمزدر
شیطان لعین گیزلو گزر رهزنمزدر

وهبی گیره مز لشکر آشوب زمانه
پیغولهٔ عزلت که بزم مأمنمزدر

قالله حالله ایتدکجه نیاز ایکیده بر
هر قدح باشنه اولمزسهده اول مست غرور
روز و شب مهر و مهن رشک عذار ایله فلک
قد دلبر وار ایکن سدره و طوبی دیه‌رک

که عتاب ایتدی او مهرو که ناز ایکیده بر
لبن اوپدرمکه ویرسیدی جواز ایکیده بر
ایتمهده سینه سنه داغ گداز ایکیده بر
ایتمه واعظ یتشور بحثی دراز ایکیده بر

وهبیا بوس و کنار اولمشیکن دلخواهک
ایلمه لاف حقیقی و مجاز ایکیده بر

بنلرله گرچه لالهٔ رویی بنکلیدر
گوز جیبمده خیالی حصار دورنده کیم
تار حریر گبی گورنجک موی پرچمن
بر دردهدو شمه یوخسه مداوات روزگار

خط بنفشه نسجله بر طوب چیچکلیدر
مردم نشین چشم امیدم بکلیدر
بیلمدم او نرم خویی جوانی ایپکلیدر
تریاک اگر اولسه دخی انکر کلیدر

پامال سم عشوه ایدن وهبیا بنی
دلبرلرک خرام لوندانه شکلیدر

افتادهلرله گرچه او مه سنلی بنلیدر
براق سینه سن گوره لی یاسمن گبی
ویرمز صفای لعل لبن خاتم اولسهده

بنلمک ایدرسه ده یاقشور چفته بنلیدر
باغک گل سفیدنه یاقسم دیکنلیدر
اصل عقیقی خوش بیلورز کیم یمنلیدر

حور جنان خیالی ایله آلمه سی اکیزن
واعظ بیلورمیسن زن دنیا دوزنیدر

وهبی یاقشمش اول لب جانبخشه خط سبز
گویا کناری چشمهٔ خضرک چمنلیدر

سفر برده عشقک نیچه دیاره گیدر
غبار پایک ایچون اصفهانده در نظری
نیچه فتادهلی فتراک نازه بند ایتمش
چیقرسه حسرت ایله جانی عاشق زارک
در جحیمی گشاد ایتدی غفله واعظ
مساعد اولسهده گشتی بختمکه ایام

گوزل آدک ایشیدوب تا گوزلحصاره گیدر
امید قند لبک ایله قند پاره گیدر
نیچون او شاهسوارم بنه شکاره گیدر
حریم جنت مأوای کوی یاره گیدر
بو آتشیله اوده قورقرمکه ناره گیدر
بو روزگاری صاقین صانمه برقراره گیدر

منازل قمر یدی خانهٔ وهبی
گهی گلورسهده طورمز او ماهپاره گیدر

نه تیر غمزهدن نه دیدهٔ جادولرندندر
صفاهانده گوروب بر چار ابرولی خطن صوردم
غم موی میانی نال ایدر مادل زاری
گریزاندر غزال مشک وش وحشتله عاشقدن

بنم چکدکلرم انجق کمان ابرولرندندر
دیدی بو چار باغک سنبل و شبولرندندر
بو رتبه پیچ و تابم حلقهٔ گیسولرندندر
خطا آورلرکه صحرای خطا آهولرندندر

قفس بند غم ایامدر حیرتله لال اولمش
بو باغک گرچه وهبی بلبل خوشگولرندندر

گل ای صبا بنه اول گلعذاردن نه خبر
گورای سرشک روان گیملرک کنارنده
نسیم گلدی ایاغی توزیله ای دیده
دیار حسننه گیتمش خیال جاسوسی

خزانیده هزار بهاردن نه خبر
او سرو تازه رس عشوه کاردن نه خبر
عجب غبار سر راه یاردن نه خبر
بنه او خسرو ملک وقاردن نه خبر

برید آه گیدوب گلمک اوزره ای وهبی
پیام وصلته دائر نگاردن نه خبر

لعلڭ خیالی دلده صفای مدامدر
تقلید ایدرسه ساعد که سیم کلجه‌سی
اون دردنه کیر نجه کور اول طفل نورسی
خاکستر اوله دوشسه سمندر بو آتشه

بزم جهانده می بکا سنز حرامدر
قورلر درون بوته‌یه بیلسونکه خامدر
مهر عذاری شمدی مه ناتمامدر
تاب دلمکه حوصله‌سوز نعامدر

نقش خیال خاتم لعل خط آورین
وهبی درون سینه‌ده پك صاقله نامدر

سوزیوق دهان یاره نه دیرسن سوزڭ ندر
کویالغن اشارت ایله ایتمده عیان
عشاقی لال حیرت ایدر ناز و شیوه‌سی
اول غنچه لب بزه آچیلورمی سن ای صبا

اول درج درنثاره نه دیرسن سوزڭ ندر
بق چشم سرمه داره نه دیرسن سوزڭ ندر
بویله کزیده یاره نه دیرسن سوزڭ ندر
برکره آغزین آره نه دیرسن سوزڭ ندر

اعجازه واصل اولدی دیر سکده وهبیا
بو نظم نامداره نه دیرسن سوزڭ ندر

ناز و فتنه چشم شوخنده نهفته خفته در
وصف لعلنده دوبك ابیات شیرینم ینه
کل کبی آغوشن آچمق استین وار در هزار
بوالعجبدر شمدی ابنای زمانڭ جنبشی

غمزهٔ فتانه‌نی بر آشوبکر آشفته در
بوسه لکده بسته بغلمامش نه رنکین کفته در
کرچه کیم اول غنچهٔ زیبا هنوز نشکفته در
هب زر و زیورله مانند زنان آلفته در

کچمش برشاعرڭ سلکڭ خیالندن هنوز
وهبیا بو کوهر نظمم در ناسفته در

یار همبزم اولوب اغیار ایله پیمانه چکر
دامنن دست تمنایه دوشورمز بو خسه
عکس سرو قدنی کورمك ایچون جولرده
پردهٔ شرمی یاقر شعلهٔ عشق سرکش
سن همان قدرکی سنجیدهٔ رغبت ایده کور

عاشق زار عبث نعرهٔ مستانه چکر
چاك ایدر هر بریسی شوقله بریانه چکر
جذبهٔ شوق بنی سوی کلستانه چکر
شمع مجلسده همان سینه‌یه پروانه چکر
یوسف اولسکده زمانه سنی میزانه چکر

صید مرغ ایله حلقهٔ دام ایتمشلر
ظاهر اهل ریا سبحهٔ صد دانه چکر

قد خمکشته ایله هاله کبی وهبی پیر
هر شب اول ماه رخی سینهٔ عریانه چکر

بنی پامال اسب نازایدن اول شهلوندمدر
دل مشکل‌پسندم دکمه بر محبوبه میل ایتمز
او مهرو حلقهٔ زنار زلفن کوستروب دیرمش
علو همت استغنا ایدر عرض تملقدن

کوروب افتاده سن دیرکیم نه دوشکون دردمندمدر
مسلم نازنینم سودیکم آنجق افندمدر
فلکده یوسف زرین رسنده درکمندمدر
سپهر سفله‌یه ناز ایتدیرن طبع بلندمدر

بو وادیده کچردی اسب طبعم کرچه یارانی
نه چاره وهبیا قید علایق پای‌بندمدر

قصر کامی نه وزیر ونه شهنشاه یاپر
کوستررسم بنا صانمه فلکڭ معماری
سر کاره کله نڭ عیبی مرامت اولنوب
جوشش اشکڭ فراوانمی بیجا صانمه

آنی محکمجه یاپرسه ینه الله یاپر
دل ویرانه‌مزی کاه ییقر کاه یاپر
کسر و نقصانلرینی دبدبهٔ جاه یاپر
کوی یاره کیده‌رك سیل کبی راه یاپر

وهبیا خانه خراب ستم اولدکسه نه غم
کیمسه‌نڭ یاپمدیغی ایشلری بر آه یاپر

مرغ دلی صید ایتمه‌ده شهباز جریدر
چکمنی او کلبیر هنی سینه‌یه چکمك
بدر اولدی مه رویی هلال ایسه ده ابرو
چشمنده بدیهی کوری نور رهین لطافت
کرمابه‌ده بو جسم لطیف ایله کورنجه
خال رخی زیر سر کیسوده نموده
ایام صیام اولسه ده اخشامه باقرمی
غیرتله ارتدی بو کیجه شمع عروسی

رفتاره کلنجه ینه بر کبك دریدر
بو خاطره‌لردن بر سیمینی بریدر
اون دردنه کیرمشکه حساب قمریدر
آیینه مضمون نکاهی نظریدر
آدم بایلور اوستنه کویاکه پریدر
انجام شب تارده نجم سحریدر
نقل لب دلبرده که عاشق سفریدر
پروانه ایله‌لیم طو تنور عشق ایدر

بو تازه زمینی بکنوب نکته شناسان
انشاد و نظیره ایده لم دیرسه یریدر

وهبی کل تر کبی غزل سویلمسونمی
خویکرده رخک وصفنه کیم وردطریدر

چشم مردمکشنه هر مژه بر تیر ویرر
عاشق اولدرمکه ابرولری شمشیر ویرر
زلفی آشفته سن ایلرسه ده دیوانهٔ عشق
ینه یابانه براقمز سر زنجیر ویرر
هنوز اول طفل جفاپرور شیرین دهنک
لذت بوسه سی ذوق شکر و شیر ویرر
جذب ایدن دائرهٔ وصلته زر دریاری
خواجه بیهوده بزه نسخهٔ تسخیر ویرر

جمع دیوانه نوله کوشش ایدرسه وهبی
اوشه حسنه یازر حالنی تقریر ویرر

چشم بیماری سوزلمش عجبا خسته میدر
بوخسه شاهین کبی صید آلمغیچون بسته میدر
آلمه دیر استه سم اول نخل وفاشفتالو
میوهٔ حسننی بیلمم دخی نارسته میدر
کیمی کوردمسه فلکده بو انور بر دردی
نبض عیسی عجبا صحته پیوسته میدر
کورمدک دورنی جوقدن هله بر وفق مرام
شمدی آیا حرکات فلک آهسته میدر

طوطیٔ طبعی شکر ریز مقال ایتمزسین
وهبیا آینهٔ خاطرک اشکسته میدر

کالای وصل بی بدلی نقد جان دکر
قیمتلو بوسه لب یاقوتی قان دکر
باقدم الور کوزیله او یوسف ملاحته
اقلیم مصر وشش نیجه کشورستان دکر
میل شعاع ایله کوزینه چکسون آفتاب
بر سرمه در که خاک رهی اصفهان دکر
بو حسن بی بهانه عالمها ایله
کوردمکه یوزکورملکی یوز بیک جهان دکر
دکمزالی جوابنی تحریره نازدن
اولشوخه کرچه نامهٔ حسرتکشان دکر
عشاق ایچنده بنده سنی پک نشانلمش
تیر نکاهی جانه کلور هر زمان دکر

وهبی جمال زادهٔ رعنای طبعمه
قورقم بودر که بدنظر حاسدان دکر

سیب غبغب تازه کیم نوبادهٔ المالیدر
دیش کراسی استمز شفتالوسن المالیدر
اورتایه دوشدم دیوکاهی میانن قوللیوب
اول قول اوغلونک کبی بوینونه قول صالمالیدر
کلبهٔ تاریکمزده شمعه حاجت قالمسون
بزده اخشاملر سنکله صبحه دک قالمالیدر
سازچالارکن مجلسه کلمش دیکلمش منع ایچون
شیخ افندینک عصاسن باشنه چالمالیدر

بویله کوهرلر چیقرمق استین نظم آشنا
وهبیا بحر خیالک قعرنه طالمالیدر

کرچه زاهد طولو پیمانه یی کوردکجه دوکر
کندوسی بوشمی طورر کیزلوسبولرله دوکر
ناقه تسبیح چکر حلقهٔ ذکر اولسه ولی
شیخ افندی ینه سر محفل خوبانه چوکر
کوزدکر دشکله زانویه چکر سم یاری
کورراغیار که اسباب صفادیزده سوکر
چکه مز ایردیکنی رفعت اهل هنرک
قوجه قنبور سپهرک بیلن اشته بوبوکر

شاهسونلر کبی باشینه دونوب بر پسرک
اولمش ایرانده وهبی اوشه حسنه نوکر

اول طره کیم سرنده سعادت نشانیدر
مرغ همای حسن و بها آشیانیدر
کچمش کذشته دردی بوخط آور اولسه ده
شمدی نیاز وصلی کچرمک زمانیدر
لبریز درنشاطله کیم خاک جم هنوز
میخانه کوشه سنده خم خسروانیدر
اول آفت فرنک زباندان دکلسه ده
کافرنکاهی حال دلک ترجمانیدر

وهبی صارلمق اولمدی ممکن کمر کبی
بویله بوکن بیلیمی بلی مومیانیدر

❀ در اردوی همایون نوشته بود ❀

زلفک اشفته سنه کرچه پریشان دیرلر
خطکه میل ایدنه خیلی سوادخوان دیرلر
نونهالم بیلورم سردی صالندر مزسن
نیچون ایاقدکه سروخرامان دیرلر
بو غیکن ذره قدر روجه شبه اهل نظر
نه سببدن رخکه مهر درخشان دیرلر
بوسه وعد ایتمشیدک بر ایکی پیمانه چکوب
سنی ای شوخ او پیمانه پشیمان دیرلر

نیجه بیل کچمه‌لی برموی میان صار مغیچون
بلمینلر ره عشقی بلی آسان دیرلر

بزمهمان مشعلهٔ آهی شب افروز ایده رز
ینه بو انجمنه بزم چراغان دیرلر

اشته بز شاهسواران فضای عشقز
مرد اولان وار ایسه کلسون بو کامیدان دیرلر

حضرت خیری دانای سخن پیرایه
شعرا زمره‌سی تحسینله حسان دیرلر

شمدی منشور بلاغتله او در خاقانی
ذات والاسنه طغرائی ذیشان دیرلر

بیلورم حدمی بیرو اوله مم اے وهبی
افترا ایله بکا کرچه سخندان دیرلر

دل سودازده کیسوی سیاهنده میدر
کوره مم یوخسه اوده زیر کلاهنده میدر

اثر سحر وفسونسازی تسخیر نظر
چشم کاهنده می سحار نکاهنده میدر

خال هندویه می کیسویه می قصد عزمتک
سفرک چینه می ای باد صباهنده میدر

چوق زماندر کیده‌لی کلمدی بیلمم دل زار
کوی دلبرده می قالدی سر راهنده میدر

جذبه عاشقده میدر شیوهٔ معشوقده می
کهرباسنده می بو جاذبه کاهنده میدر

بری منکوب زوال وبریسی نال وهلال
فلکک رونقی مهرنده می ماهنده میدر

قدردان هنر البته بیلور اے وهبی
جاهلک رفعتی ذاتنده می جاهنده میدر

کلنار لعلی جنت حسنک کراسیدر
جانن ویررسه عاشق اکا دیش کراسیدر

تلخابهٔ سرشک ایله آه علوفشان
عشاق شهرنک کوزل آب وهواسیدر

چشم آشنای پیک نسیم محبتک
کویک غباری باد هوا توتیاسیدر

میناده جلوه کوسترشی دختر رزک
هرچه سرای ایچنده‌کی قزلر اداسیدر

بیکانه طرز دربزه ناز ومعامله
بیلمم او شوخ شمدی کیمک آشناسیدر

ذاتنده احتیاجی یوق اثواب زینته
اسباب ناز وشیوه بو ینجه لباسیدر

محکم عمادی نخل برومند دولتک
اهل نیاز ساعد دست دعاسیدر

بز استناد ایلمشز استقامته
شیخک بلی طیاندیغی چوب عصاسیدر

وهبی سبب فتادکیٔ بوتهٔ غمه
کسب ایتدیکم فنون هنر کیمیاسیدر

عشقکله هوالندم سبے لانه لکم کل کور
یانمقده فراقکله پروانه لکم کل کور

بن بویله تک وتنهاسن غیر ایله الفتده
عقل ودل وجانمله یکانه لکم کل کور

یقرکسه ده جورکله معمور ایده کوریب
ای کنج دلک کنجی ویرانه لکم کل کور

پیمانه بکف ساقی بو بزمه ایاغک بص
جام می عشقکله مستانه لکم کل کور

بن وهبیٔ پامالم حیرت زده ولالم
بازیچهٔ اطفالم دیوانه لکم کل کور

یکنیمهٔ لعلکک کل ویکنیمه شکردر
کویا دهنک حقه‌سی بر کلب شکردر

کریان اوله‌رق حسرت لعلکله روامی
خاکه دوکه‌یم اشکمی کیم آب کهردر

حل ایلر ایدی مشکلمی بلکه میانک
امار اده عقده اولان بند کمردر

اشکمده کل رویکه حیران وتماشا
شبنم کبی هر قطره‌سی برچشم دکردر

دل مرغی شتابان کلیور نامه‌می ویرمش
بیلمم او پری روی سبادن نه خبردر

وصف رخ خویکردهٔ دلبرله مطرا
وهبی ینه بو تازه غزل برکل تردر

پیرو اوله حامد دخی بو زادهٔ طبعه
یاران دیه کیم نو اثر پور وپدردر

کاکلک دیوانه‌سن ضبط ایلمز زنجیرلر
قاشلرک مقتوله حاجت دکل شمشیرلر

منکسر درخاطر عاشق نوازشدن نه سود
شیشهٔ اشکسته‌یه بیهوده در تعمیرلر

کوردی دل رؤیاده چشمکدن نکاه التفات
خیر اوله هب عینی تلمیح ایدر تعبیرلر

شیخ افندی مائل اولمزدی او طفل نورسه
حسرت ذوق جوانی اولمسیدی پیرلر

وهبیا مرآت رأیک اولسه ده صفوتنما
صورت تقدیرده حیراندر تدبیرلر

اوشوخ عاشق بیچاره دردو محنتن سویلمز
دوچار اولسه طبیبه خسته البت علتن سویلر

کوکل یغماسنی ایما ایدرمش کوشهٔ چشمی	بوجاق تاتاریدر رمزیله کویا غارتن سویلر
خط آورلر کذشته حسن و آنی یاد ایدر کاهی	مثال مردم مفلس زمان دولتن سویلر
امان مجلسده اول شوخ جفا آیینی سویلتمه	ستمکارانه وادیلرله اسکی عادتن سویلر
تفس آلمش مکر بر واقف سر حقیقتدن	کرنی ارباب حالک قاله کلمز نیتن سویلر
زبانیلر زباننده نمی کوش ایتمش عجب واعظ	که هر کون مجلسنده نار دوزخ شدتن سویلر

اکر واقع ایسه دورانده وهبی کامن آلمشدر
می و محبوبه دائر خلق چوق کیفیتن سویلر

لعل لبک که جوش صفا چشمه سار یدر	نشو و نماسی باغ دل زاره سار یدر
فتراکٔ نازه باغله دل پر شکسته می	چون شاهباز دیدهٔ شوخک شکاریدر
جان کیبی صقله سینه ده داغ محبتی	ای دل بیلور میسن او کیمک یادکاریدر
رندانک اولسه تاج سری نوله ساقیا	ساغر که بزم عشرتهٔ جمع کذاریدر

وهبی او نقطه اوستنه پرکار در کوکل
خال سیه که مرکز حسنک مداریدر

بر کیجه یاری چکوب انجمن جامه دوشور	جامه خوابه کیجک [illegible] برامه دوشور
خواب خرکوشنه آلدانمه او طوشان بچه نک	طاش یاتردن کلوب اوٛلشدیره رق دامه دوشور
او پری یه سکا پک کچدی صباغم دیه رک	نه یا پرسک یا په کور خلوت حمامه دوشور
اولسون اوالنودیه رک بوس لبک میوه سیچون	نونهالم بنی باری طمع خامه دوشور
خرمن حسنکی افتاده لره بذل ایده جک	دانهٔ خالکی مرغ دل ناکامه دوشور
دوشمه باشدن قره دریای هوسکاری یه	سیر فلک املی بر کوزل ایامه دوشور

وصل ایچون اوستنه دوشمک ایسه قصدک وهبی
کوندزاولمز اوهمک فرصتن اخشامه دوشور

جبش اقلیمنک خال سیاهک پادشاهیدر	معنبر کاکلک فس ملکنده توغ شاهیدر
عذارک صفحه سنده جابجا ارقام رسم خط	مکر عاشقلرک مسودهٔ بخت سیاهیدر

کشیده قاشلرک ایکی قلیج تیماریدر کویا	او خونی کوزلرک ظالم نه مردمکش سپاهیدر
خروش موج حسنک برج حوتی ایلمش غرقاب	کرناه اول بحر ناز و شیوه ده بر فلس ماهیدر

بحمد الله که فیض معرفتله زیور عرفان
وکلدر عاریت طبعمده وهبی الهیدر

اولکه خویکرده رخک وصفنی تحریر استر	شعله ده موج کلاب تری تصویر استر
دست فکرنده رسنباز خیال زلفک	اول دو ابروی کشیده کبی شمشیر استر
لب و پستانچه لرک امحمک ایچون کریه ایدوب	طفل بی دایهٔ طبعم شکر و شیر استر
کنج دل کنج خیالکله اولور آباد ان	صانمه ویرانه مزی کلفت تعمیر استر
نظم وصف دهنک تنک زمیندن غیری	جوهر لفظی دخی صیغهٔ تصغیر استر
چنبر زلفکه افتاده اولان عشاقک	نغمهٔ مطربیده بستهٔ زنجیر استر
سینه یه داغ محبتله ویر سوز و کداز	نی کبی نالهده اولکیم دم تأثیر استر

وهبیا پک طولاشور شانه کبی چاک اوله رق
دل سودازده بر زلف کرهکیر استر

مجرد صورت ظاهرده بر کهنه قبامز دار	برزم بو چرخ اطلسدن نه بیم و نه رجامز دار
جفای یاردن جور فلکدن اغلرز هر دم	دو چشم خونفشانیله دو کمز ماجرامز دار
کوکل مجذوبدر دلداره اما جذب ایچون آنی	برزمده عشق دیرلر برقوی آهن ربامز دار
خطای مشکه تشبیه ایلدک اول خط یاری	کید نجه رونق رخساری فهم ایتدک خطامز دار

بو کلک پر فسوندر وهبیا خصمی ایدن الزام
همان ابطال سحره آنوسی بر عصامز دار

تکیهٔ عشقده دور ایله هدایه دائر	دونمه رقاص صفت سمت هوایه دائر
آسیا ایبی اولور مدخری غیره نصیب	حرکاتی اوله نک جمع غدایه دائر
استقامتده عصایه طیانوردی زاهد	اولمسه کردش تسبیحی ریایه دائر
کوستر نقص و زوال مه و خورشید فلک	اولدیغن جنبش وادواری جفایه دائر

کورمدک بزمکه دهره کلمدن وهبی
ساغر دائره دن غیری صفایه دائر

نقوش خط وخالن رمز ایله مکنون یازمشلر
قلم قاشیله چشمن عینی ایله نون یازمشلر
ایدنجه شاه عشقه صورت حال دلم اعلام
اوشوخی باکه برقاچ بوسه یه مدیون یازمشلر
یازنلر صورت لیلایی ایوان مجسته ده
بنی بر صورت دیوارده مجنون یازمشلر
خط جامی صانوردم نقش رنک آمیز بیهوده
پریوشلر مکر اول شیشه یه افسون یازمشلر

نقوش خامهٔ قدرت بوزلر سردن ای وهبی
عدولر کرچه کیم حقمده کوناکون یازمشلر

نو خرامم صالنوب سیر چمنه نمی کلور
شرم بخشی کل وسرو وسمنه نمی کلور
چین زلفنده بولنمزمی بو آهو نکهتک
نافهٔ مشک همان چین وختنه نمی کلور
کوستروب خضره دیسم غبغب خون افشانن
آب حیوان دخی بو چاه ذقنه نمی کلور
نذر اول رنک عقیقی بو سهیلی قدحک
ساقیا جوهرمی یوخسه یمنه نمی کلور

لالهٔ حسرت آچار کلشن خاطرده عجب
وهبیا پیک صبا سمت وطنه نمی کلور

عشاقه کرچه یوزچویررشمدی نازایدر
اما خط اورادوسه دونرده نیاز ایدر
قاچمزدی کرچه لبلرین اوپدرمه دن اوشوخ
دللنمسون دیو صاقنور احتراز ایدر
بوی عبیر سنبلن ایلرسه ده دریغ
تطییب ایچون فتاده لره چوق پیاز ایدر
همدوش قد یار اوله مز سرو خوشخرام
بیهوده بویله قامتی طول ودراز ایدر
برج رخنده نیم قمر شکلی کوستروب
اول مه نقاب طره سنی نیم باز ایدر
تنها آچلمه بر کیجه کل غنچه بلبله
وقت سحرده ناله سی افشای راز ایدر

یکتا سوار عرصهٔ نظمم که وهبیا
بوقدر سمند طبعم ایله ترکتاز ایدر

اولکه درد هجرله همحالت یعقوب اولور
صبر ایله تنها نشین کلبهٔ ایوب اولور

کوستر شمع عسل انوار غیرت نیدوکن
هر کیجه روشنچراغ تربهٔ یعسوب اولور
نرده بردانا کوررسم رتبهٔ ادناده در
طور معکوسس زمانه غالبا مقلوب اولور
بیکسانه اهل جاه ازار ایدر نکبت دیو
لیک بیلمز عزل اولنجه کندیسی منکوب اولور

روسیاه جرم ایسمده اشته بو ریش سفید
ساحهٔ عفو خداده وهبیا جاروب اولور

قامت موزونی کیم بر مصرع برجسته در
اوج پایهٔ نازاصولنده میان بسته در
بزهمان اولمایه جق اندیشهٔ خام ایلرز
میوهٔ نارنج بستانی هنوز نارسته در
باش باشه ویرمشده کویا خونفشانلق سویلشور
تیغ ابرو سی انکچون سربهم پیوسته در
قطرهٔ احسانی نابرجا وکلمش سوبسو
کاسهٔ وارون کردون وارایسه اشکسته در

باغ طبعمدن بو رنکین نظمم ای وهبی بنه
تازه قوپمش نوشکفته دلکشا کلدسته در

هم ساقی وهم مطرب رنکین نغمم وار
محبوب ایلمی ایچمدن اوزکه نه غمم وار
دنیایی صفا ایله تماشا ایده رم کیم
مرآت سکندر کبی بر جام جمم وار
شبنم کبی بر قطرهٔ افتاده یم اما
خورشیده تعلقله علو همم وار
ساقی ایاغن توبه شکنلکده بصرسه
والله دینلمز که ثبات قدمم وار
طغراکش منشور امل ایلمدم اما
راقاشلرینی چکمکه یارک قلمم وار
مانندهٔ نی سینهٔ پرزخمله بویله
صاحب نفسک فیضی ایله بنقه دمم وار

مات ایتدی کروه شعرایی دیو وهبی
دستمده بنم شاه عجمدن رقمم وار

سن شاه ملک عشوه سن ای نامور پسر
اولسون نوکر قلمرو حسنکده هر پسر
کوردکده رقصکی یوره کم اویناری مدد
بو جنبش وروش نذر ای عشوه کر پسر
بویله بشر بشر طوغریدی ملک کبی
مهد زمانه مادر کردون بشر پسر
فرزند دلپسندسن ای طفل نازنین
بوقدر عجمده هیچ سکابکزر دکر پسر

بابا سے عالم بیلورم قدرکی سنک
میل ایلمم اولورسه جهان سربسر پسر

یا بانه اتمه سنک فلاخن کبی امان
باشینه دوندیکم شه فرخنده سرپسر

تلمز طاقندی باشنه وهبی کوروب سنی
بو چفته پر چمیله ای آفت نظر پسر

آه بر مغبچه غارتکر اسامامندر
چشم کافرنکهی دشمن ایمامندر

آیت حسن اوقنور رسم خط وخالندن
طرز انجیل ایسه ده معنی قرآنمدر

چشم بیماره غمیله اوله لی دلخسته
طبع عیسی دخی حیرتکش درمانمدر

سمت دیرنده دوکوب سینه‌می ناقوس کبی
ارغنون نغمه‌لره ناله و افغانمدر

تار زنار ایسه ده باعث جمعیت اولوب
رشتهٔ پرچمی شیرازهٔ دیوانمدر

وارمی اول آفت رومک عجبا مثلی دیو
روم ایلی یازدهٔ موکب سیرانمدر

کوروب اول ماهی فتیل الدی نفرده وهبی
موم اولان یانمغه شمع دل سوزانمدر

حرف الزاء

خال وخطکده نیجه حسن عبارات اوقورز
ابروانکله نکاهکدن اشارات اوقورز

کورمدک سینهٔ صافک کبی بر نسخهٔ پاک
دائما صورت دقت ایله مرآت اوقورز

ساز دهرک بیلورز پرده برون اولدیغنی
مطربا بزده اصولیله مقامات اوقورز

منجلی اولمدی کیتدی شب تاریک امل
بو نجه کوندرکه مصابیحله مشکات اوقورز

دورا بو ایله درشیمدی کشاد آمال
بز همان دربدر اولمشده فتوحات اوقورز

بیلمدک علتنی ذلت اهل هنرک
کرچه قانون ایله اسباب علامات اوقورز

قالمدی غیره تکاپویه مجال ای وهبی
اوتوروب کوشهٔ عزلتده تحیات اوقورز

بنی کلشنده اچماز سیر ورد و یاسمن سنسز
دیکندر هر شکوفه چشممه ای کلبدن سنسز

کل ای روح روانم چشممه کلسون ینه جانم
تن بیجانه دوندم بستر حسرتده بن سنسز

شکر

شکر کبی لبکدن طاتلو طاتلو بوسه شوقیله
مذاق آرزو تلخ اولدی ای شیرین دهن سنسز

نیجه آرام ایدر تنها نشین کلبهٔ احزان
سن انصاف ایله کل ای یوسف کل پیرهن سنسز

یاقوب سروه خیال قامتکله اکلنور وهبی
ایدرسه نو خرامم کاهجه سیر چمن سنسز

اولمشدی چشم شوخنه دللرده خیل ناز
جلاد غمزه‌سی بنه ایتدی قتیل ناز

سیر ایت نزاکتن بر ایچم صو دکلمیدر
هر خطوه‌ده کذرکهن ایلر سبیل ناز

اول یوسف ملاحت ایدرسه شناوری
باشدن آشار لطافت امواج نیل ناز

ابر سیاه زلفی نقاب اولمسه اکر
خورشیدر ولی دیده‌لی ایلر کلیل ناز

طاقتکداز اولدی براونی کرشمه‌سی
چوقدر بو ناتوانه مکر کیم قلیل ناز

وصلن نیاز ایدنجه تعلل ایدوب او شوخ
بیمار چشمی کبی کورنمش علیل ناز

دعوای نابجای خرامی ازاتمسون
قدکی دیکدی سروی چمنده وکیل ناز

کوردم رقیبی پاره اچار زخم سینه‌سن
بک اشله‌مش درون خبیثه فتیل ناز

غنج و دلال طبع جلالیه وهبیا
تقلید شیوه ایتدی بو نظم جلیل ناز

بوس لب یار اولمسه پیمانه چکلمز
بی مطرب ونی نعرهٔ مستانه چکلمز

بریانه یاقوب باده کشان سفره‌لرنده
زاهد چکه‌رک سبحه‌لی بریانه چکلمز

منشور ملوکک اوستنه طغرای کشیده
ابروی دلارا کبی شاهانه چکلمز

خم ایتمشیکن هاله کبی قدمی جوری
اول ماه بنه سینهٔ عریانه چکلمز

تا اولمیجق دسترس دامن جانان
پای طلبم کوشهٔ دامانه چکلمز

سنجیده کهر ایلیه کور قدرکی یوخسه
هر کس مه کنعان کبی میزانه چکلمز

ابنای زمان پشتنه بار اولمه حذر قیل
کام المغیچون شیوهٔ جرانه چکلمز

وهبی نیجه چکسون سنی ارباب سخن کیم
بو وادیٔ نو طرز لوندانه چکلمز

اول کلعذاره ایتمز اثر آه و زارمز — چکمکده خار جور و جفاسن هزارمز
جوی درونه عکسی دوشوب سرو قدلرک — بر نخلزار تازه یه دوندی کنارمز
سختئ دهری بخت سیه چکدی پرسه ده — کحل جلای اهل نظر در غبارمز
منصب مدار رفعت اسه جاهله بزم — معزول اکنده علمله در افتخارمز

نخل امیدمز کل رعنا آچار همان
یکرنکدر خزان ایله وهبی بهارمز

نیچون افتاده کانه سهم لطفک جابجا دوشمز — دوشون اتی قاشی یا برکز سکا بویله جفا دوشمز
خیال کاکلک قدرین نه بیلسون زاهد بیمغز — سر بی دولتانه سایهٔ بال هما دوشمز
یعلمش زور میدن بنده دوشدم اوستنه یارک — بو فرصت بر دوشندر یوخسه بویله دائما دوشمز
دوشردم پاینه جلب ایتمکه کاشانه یه اما — بزم سمته نه چاره کاه راه دلربا دوشمز
ایا قلندر مغه همت ایدر دوشدکچه ساقیلر — اوزندک کیم الندن جام لبریز صفا دوشمز
کیرمی عشق روشن سینهٔ تاریک طبعانه — که هر برچاه تنکه یوسف آسا مهلقا دوشمز
چکلمش عنکبوت آسا اکرچه کوشه یه صوفی — ولیکن دامنه مور و مکسدن ماعدا دوشمز
کروه اهل منصب وای دار طفره در یوخسه — طریقن بکله مکله نوبت اخذ و عطا دوشمز

بیلورکن شیوهٔ ابنای شهری یوهٔ دهری
او صانمز بوالهوسلکدن نیچون وهبی بابا دوشمز

جانا امید وصل ایدی جرم عظیممز — نار فراقک اولدی عذاب الیممز
قدی بلند و حسنی مسلم کوزل آرر — میل ایلمز اسافله طبع سلیممز
اول چشم شوخدن نکه شفقت استرز — بیماردن دوا طلب ایلر سقیممز
در خوشاب قلزم تلخ قناعتز — سیراب شیر ابر هنر در یتیممز
پژمرده اولدی آهله کلغنچهٔ امید — باد سمومه دوندی نه چاره نسیممز
سوزشده یزینه غم آتش نثار ایله — عنبر کبی جهانی طوتارکن شمیممز

وهبی سرور کلسه ده هرجا ییدر کیدر

طورسون کوکلده غم کبی یار قدیممز

مطرب اکرچه پیشرونده پس استمز — امانه چاره مجلس وصلت سس استمز
ساقیده سرکشان آچق باش اداسی وار — اول طبله پرچم اوستنه کافر فس استمز
آزرده یم خط لب کلکون یاردن — بلبل حریم غنچه ده خار و خس استمز
چوز تکمه کی کورنسون ایلک کبی کردنک — جانا بو بندنا بمحل اوز کس استمز

وهبی کبی فلکده تجمل بدوش اولان
کهنه قبایه قائل اولور اطلس استمز

کمان ابروانی چله سن هر پهلوان چکمز — که تیر غمزه سن دلدن او شوخ بی امان چکمز
سیه مست شراب نازدر اول دیدهٔ میکون — غبار منت کحل سواد اصفهان چکمز
میانن سینه یه جانم دیو چکمکده در کلفت — بلی عاشق اولانلر خنجر ندن بیم جان چکمز
نشان ابروانن اول شهک منشور حسننده — چکرسه خامهٔ قدرت چکر طغرا کشان چکمز
کلستان بهار عمرنی بی آب و رنک ایلر — او کیم بر کلعذار ایله شراب ارغوان چکمز
سبکروح نشاط ایتمکده در رطل کران یوخسه — خمار آلود کانک ثقلتن پیر مغان چکمز
مکر ارباب رفعت جمله همدوش فلکدر کیم — بهانه ایلیوب قد خمن بار کران چکمز
ایدن هر کارنی میزان انصافیله سنجیده — بو بازار بلاده سود کورمزسه زیان چکمز
مثال سرو بار آورد کلشنده بو کلشنده — نهالم باری بیم دستبرد باغبان چکمز
اولور می نائل ذوق جوانی وقت پیریده — او کیم وهبی کبی آغوشنه بر نوجوان چکمز

نه ممکن پیر اولمق شهسوار طبع خیری یه
او برچابکرو میدان معنادر عنان چکمز

آیینه صفت صفوت ایله ساده ضمیرز — هر صورته قابل که نقش پذیرز
انکشت اشارتله هلال اولمه ده یزآه — هر شهرده کرچه مه نو کبی شهیرز
بر مغبچه نک پرچمنک قیدنه دوشدک — زنجیر بکردن ید کافرده اسیرز
اغیار ایله می ایچدیکن ایتمزسه ده اظهار — کیفیتی رعنا بیلورز رند خبیرز

چو قدن آیاغنك آلتنه شو قیله دوشندك
سن دختر رز ذوقیله تازه لنورسك

ساقی در میخانه ده بز اسکی حصیرز
اسی پیرمغان بزده جوان سومده پیرز

اشعارمزه راغب اولورسه نوله یاران
وهبی کبی رغبت ایله مرغوب وزیرز

دهانن حرف وعد وصلته آچمدیار آچماز
شراب دلکشادن بزم میده اول کل اندامه
نیچه نطع املده مات حیرت اولمسون عاشق
کل رعنای عیشك نوبهارندن خزان کورمز
کشاد اولمز دلم سیر چمندن لاله وکلدن
طوترراز درونن غنچه وش اهل ادب مستور
کلید دست قدرت فتح باب مطلب ایتمزسه

بنم کلغنچه امیدمی بوروزکار آچماز
کشایش کلمدکچه رازنی عشاق زار آچماز
رخندن پردهٔ زلفن اوشاه عشوه کار آچماز
اوکیم نرکس کبی بوباغه چشم اعتبار آچماز
بنی کل کیبی دلبرلر آچاریوخسه بهار آچماز
مثال لاله سوز سینه سن هرداغدار آچماز
امیدم قفلنی مفتاح احسان کبار آچماز

اولور انجق کشاده وهبیا کلنخل طبعمدن
بوکونه تازه تازه کللری هرشاخسار آچماز

لبریز در شراب غمکله پیاله مز
مجذوب مهرعالم بالاسی عشقدر
چیقدی عدم تصورنه صوك نتیجه سی
چرخك هزار پیچش ایله کچدی چنبرین

پرخون بتر فضاسی محبتده لاله مز
کل بسترنده ایلمز آرام ژاله مز
بحث دهانك ایدی مآل مقاله مز
برماهتابی سینه یه آلنجه هاله مز

وهبی همان ساده جه بصمه قالب دکل
تمغا لیدر ختام قبولیله کاله مز

کال اربابی کسرقدرله بی اعتبار اولمز
اولور آفاقه روشن عیب مرد کامل البته
نه ممکن زیب چشم رغبت اولمق کحل نور آسا
باقوب نقش نکینه شو یله فهم ایتدمکه عالمده

زرخالص شکسته اولسه ده ناقص عیار اولمز
که ماه ناتمام اوزره کلف پك آشکار اولمز
سیه بختانکم سختی کردوندن غبار اولمز
درونن شرح شرح ایتمینلر نامدار اولمز

فلك

فلك قدین خمیده کوستروهبی یه بیلمز کیم
اورندبی تکلف کیمسه نك دوشنده باراولمز

هرزمان بدرك نیچون نقصانن اتمام استمز
سننده بو بوسکورمه بنلرطره لرموجود ایکن
خط کافرکیشی حسنك خطه سندن قیل تراش
طبع عالمده تقاضای فساد اول رتبه کیم

غالبا اهل کمالی چرخ خود کام استمز
صید مرغ جانه غیردانه ودام استمز
ملکتنده چیش کفری شاه اسلام استمز
مجلسنده صلح دعوایی حکام استمز

بزمه چك اول مست نازی کیفه باصد وهبیا
بستر وصلتده صکره چوقلق ابرام استمز

شیرین سخن لعل شکرباره سوز اولمز
ایما ایله سویلرنه زمان سرمه چکرسه
کلغنچه کلزار عدم قاله کلورمی
آغزین قپایوب مهرسکوتیله عدونك

طوطی کبی بو لذت کفتاره سوز اولمز
اول چشم سخنکوی سیهکاره سوز اولمز
رعنا بلورز کیم دهن یاره سوز اولمز
بوجمله مبهوتی اشراره سوز اولمز

لال ایلدی حیرت ایله ارباب بیانی
وهبی دیه جك وارمی بواشعاره سوز اولمز

تهی دستانه ساقی دامن رطل کران ویرمز
ایدر یکنظره ده تیغ نکاهی سینه می مجروح
کمان آغوشنه تیرسهی قدی چکوب دیرکیم
سپهر سفله پرورد لنواز سك نهاد اندر
کوروب قرص مه وخورشیدی فهم ایلدم کردون
مطالب منصبی اول رتبه درکیم بلبل زاره

آغراق آلمدقچه دختر ین پیرمغان ویرمز
بکا اول کوزلری خونی امان ویرمز زمان ویرمز
فلك بیل بوکمدکچه آدمه بر نوجوان ویرمز
همای آشیان ویرمك دکل براستخوان ویرمز
زوال ونقصی هضم ایتدرمدکچه خلقه نان ویرمز
الکل انصاف ایتسه کندین ویرسه فضا باغبان ویرمز

زلال نظمی اشراب ایلدم خضره دیدی وهبی
بزم سرچشمه مزبویله حیات جاودان ویرمز

قندلب نوشش دهنن طاتمغه کلمز
شیروشکری بربرینه قاتمغه کلمز

اخشاملمه مز اول بدر فلک بر کیجه بزده
مهتاب کبی کلسه دخی یا تمغه کلمز

باشدن آشوب امواج جفافرقته دوشدک
زورقچهٔ وصلی یناشوب چاتمغه کلمز

دل مرغی کبوتر کبی دوتمکده ذراما
اول طفل جفاپرورم الداتمغه کلمز

کالای وصالی چیقروب کیزلومزاده
ای شوخ ستم پیشه بزی صاتمغه کلمز

دل سنک فلاخن کبی باشکده دونرکن
فریادمه رحم ایلمیوب آتمغه کلمز

دامانته یوز سورمک ایمش خواهش وهبی
ای خارمژم سنده صاقن باتمغه کلمز

چکمش پیاله لرله پیاپی شراب ناز
چشم سیاه مستنی سوزدردی خواب ناز

درس نیازاوقورسه نوله طالب وصال
خال وخطیله صفحهٔ رویی کتاب ناز

محجوبدر آچلمامش اول نازنین هنوز
قیلسه عجبمی روینه زلفن نقاب ناز

وعد وصالی دیدهٔ بیماری رمز ایدوب
دلخسته کانه ویرمده شافی جواب ناز

وهبی یه مرحبامی دیراول شوخ عشوه کار
دشنام ایکن فتاده یه انجق خطاب ناز

❀ حرف السین ❀

هلو جاهلمه پاکیزه سیرت اولمز هرکس
بلند ایلرسه ده پروازی پادرلاشه درکرکس

سوزوب چشم کبود فتنه انکیز مسیه مستن
آقن صالدی دیار صبرمه برآفت چرکس

اوسروسرکشم دامن فشان نازاولوب کزسون
قبای سبزین ای خیاط بو ینجه برابرکس

نکاه خشمناکک تیردلدوزیله ای خونی
آچوب برزخم تازه سینهٔ اغیاره ایشلرکس

قماش وصلمه قیمت بیچمز دیرآچلمازسن
اوکالای کرانقدرک بهاسن باری کوسترکس

برسیمینکی دزدیده برخوش اوخشه یم دیرکن
الم قوینکده طوتدک استرازاد ایله استرکس

چکوب تیغ زبانک وهبیا برهان قاطعله
امان ویرمه لسان زمرهٔ حسادی یکسرکس

کوزین آچمش ینه کلزارده شهلا نرکس
ایدر اول دیدهٔ مخموری تماشا نرکس

کوز کوره باقدره اغیار ایلمی ایچدیککی
کوشهٔ چشمی ایله ایلدی ایما نرکس

بلبله کاهیچه تنها اچیلوردی غنچه
کوزه دیرکیزلوجه برکوشه دن اما نرکس

ایلیوب کاسهٔ دریوزه اوزرین قدحن
ساغرکلدن اومار جرعهٔ صهبا نرکس

نظر مده ینه اول چشمی سیه مستمدر
وهبیا باغ جهان اولسه سراپا نرکس

ایره مزمز لهبر بادیه پیمای هوس
کاهیچه خار مغیلانه بهر پای هوس

جابجا اولسه ده لبریزمی شوق ونشاط
اکثری زورشکندر هله مینای هوس

هرزمان کشتی امید هوا سن بوللمز
کاه موج آور اولور ورطهٔ دریای هوس

کرچه پرواز بلند ایتمکه بال آچمش ایدی
لانه کیر اولدی وارو ب قافده عنقای هوس

جادهٔ عشقده اولسم نوله شبکرد هوس
راه خوابیده درآنده نه کزر بیم عسس

ناله ایتمک نه روا بخت سیهدن عاشق
بوغیکن قافلهٔ سرمه ده فریاد جرس

بیچه دم خانقه دهرده چشم وکوشز
کورمدک نی کبی تاثیرلی براهل نفس

هرنه حال ایسه کمربندکی چوزمک ممکن
ایده مم عقدهٔ شلواره تحمل اوزکس

وهبیا شمدی بو دستار مقرنس نه بلا
مرغ آزاده ایکن اولدی سرم حبس قفس

❀ حرف الشین ❀

صانمه لعل ناب میدن جابجا تبخاله نمش
غنچهٔ تردر طراوتیاب اولمش ژاله نمش

سینه یه نوداغلر آچدم غم رو یله یریر
ساحهٔ عشق ومحبت تازه تازه لاله نمش

رخلری بوسکورمه بنلرله بنکلی کاله نو
بندر حسنی بوصورتله همان بنکاله نمش

خرمن صبرم لهیب هجرک اولمش سوزناکی
شعلهٔ آهم فلکده برق دوشش جواله نمش

رند ایله محرم کورنمش هرجهتدن دختر رز
کاه همشیره چیقرمش کندوسن که خاله نمش

کهنه نخل آسیا تشندرمش فدانی صانکه وهبی
بر جوان تازه سومش پیرایکن نوساله لنمش

شاهراه بندر معنایی آچمش ملهم غیب
سوق عرفان زیب وزیورله سراسر کاله لنمش

خیال روی بر تابک دل غمخواردن کچمش
نه خورشید اولکه بویله برج تنکدن تاردن کچمش
همان موی میانک سیمدن بر تاره بکزرکیم
هزاران دقتیله حدهٔ افکاردن کچمش
قبای سوزنی کامه اولمز بخیه دوز آنجق
امل سررشته سی کرچه نیجه سوفاردن کچمش
صراط مستقیمی طوغروسی دنیاده بولمشدر
اوکیم جوی کناهی جسر استغفاردن کچمش

دکلدر اختیاری تازه سومک اعتماد ایتم
اکر دیرلرسه وهبی پیر اولوب دلداردن کچمش

ساقیا بزمه صفا ساغر جمدن کلمش
غم کیدوب سینه یه بو شوق نغمدن کلمش
بیلمم اول کاتب نوخطمه کیم حرف آتمش
چین ابروایله بی وقت قلمدن کلمش
کورمدک اویله ملک صورتی بو دنیاده
بلکه رضواندن قاچوب کوی ارمدن کلمش
دهن تنکنه اول غنچه لبک سوز صغمز
وار ایسه کلشن موهوم عدمدن کلمش

نظم وهبی یه جهان اولسه خریدار نوله
تحفهٔ نادره در شهر عجمدن کلمش

کوکل زلف سیهله خال عنبر باره باغلنمش
معقد طالعم بو نجم کیسو داره باغلنمش
دل فرسودهٔ عشاقه بر دلبند آل اولمش
اوسر مست آفتک باشنده کی دستاره باغلنمش
کسلمز سلک پیوند علاقه تیغ وخنجرله
نطاق آرزو محکم میان یاره باغلنمش
کشاده طبع اولوب عاشق شب وصلتده سوز ایتمش
کورنجه بند شلواری ینه بیچاره باغلنمش

اوتر ساشوخنک هب زلفنه دلبسته یز وهبی
نه حکمتدر جهان بر رشتهٔ زناره باغلنمش

ابروسنه وسمه رخنه غازه می چکمش
چشم سیهن سرمه لیوب تازه می چکمش
نوخط کورنور صفحهٔ رخساره سی اما
مجموعهٔ حسنه یکی شیرازه می چکمش

اغیاره

اغیاره نیام ایلمش اماتن سیمین
تیغ ستمن عاشق سربازه می چکمش
مخفیجه تماشایه کلوب باده کشانی
زاهد کیجه بر کوشه ده خمیازه می چکمش

وهبی بنه پیرانه ایدوب قدنی هاله
آغوشنه بر ماهلقا تازه می چکمش

می ایچمش عارض خویکرده سن پرتاب کوسترمش
نه سحر ایتمش بنه آتش ایچنده آب کوسترمش
لطافت موج اوروب دریای حسنی باشدن آشمشدر
که هر بر حلقهٔ زلفنده بیک کرداب کوسترمش
نکاه شوخنک مضمونینی تسهیل ایچون کویا
سیه مژکانلری زیر وزبر اعراب کوسترمش
فروغ عارضی عکس ایلیوب چاه زنخدانه
درون چاه نخشبده نه خوش مهتاب کوسترمش
هزاران فتنهٔ بیدار وار طرف نکاهنده
او مست عشوه کرچه چشمینی درخواب کوسترمش
رسیده اولدی شبنم دیدهٔ پرنمله خورشیده
انکچون یاره عاشق چشم پرخوناب کوسترمش
کیوب ساده دلانه قارشو کهنه خرقه لر صوفی
کرامت صورتنده نونو اسباب کوسترمش
برهنه جامهٔ عرفاندن بعض خودآرایان
تویین دوزمشده فرو قاقم وسنجاب کوسترمش

بنه غواص طبعم بحر معنادن چیقوب وهبی
سخن سلکنده نظمن کوهر نایاب کوسترمش

غم وارکو کلده الده شراب اولمش اولمامش
بریان اولدی سینه کباب اولمش اولمامش
خال وخطک عبارت معنای حسن ایمش
درس آلدی دل یانمنده کتاب اولمش اولمامش
رنکین ایدر اودست نکارینی جام می
آلودکی رنک خضاب اولمش اولمامش
میل عمارت ایلمز اول شاه پرستم
ملک دلم خراب ویباب اولمش اولمامش

وهبی همیشه تازه نادر در ترکبی
خویکرده روی یاره کلاب اولمش اولمامش

طاغتمش موی زلفن روی زیبایه یاقشدرمش
سیه سمورنی کلبنبه دیبایه یاقشدرمش
نزاکتله چیقرمش صرمه تللی بر چمن اولشوخ
اوجن بوکمشده دستار مطلایه یاقشدرمش
اوسرو اندامه اویدرمش بو نیجه خلعت نازی
قبای سبزفامن قد بالایه یاقشدرمش

ختام حسنه خط امضا ای محتدر بیلور اما
سیه دستار صارمش آق عبا کیمش ینه زاهد
زمینه صغمیوب کذب منجم چیقمش آفاقه

نه چاره خاتم لعلن او امضایه یاقشدرمش
بو اسباب ریایی شکل تقوایه یاقشدرمش
دروغ. بیفروغی تاثر بایه یاقشدرمش

تناسب صنعتیله خامه سن دردست ایدوب وهبی
ینه معناسی لفظه لفظی معنایه یاقشدرمش

آشفته دلم عارض جانانه آچلمش
محجوب ایدر اما او بت پرده نشینم
آغزین قپامش پیرمغان وار ایسه شیخک
بو خانقه دهرده کل جاسی اقامت

شول کل کبی کیم بلبل نالانه آچلمش
نوش ایلیجک برایکی پیمانه آچلمش
کیم مسجدی یاننده کی میخانه آچلمش
بر تکیه در اول زمرهٔ مهمانه آچلمش

دزدنکهی کیردی مکر کلبهٔ جانه
وهبی ینه بوسهده برخانه آچلمش

بو یاره زادم شراب لعلنه بیلمم نه رنک ایتمش
هدف وش سینه می آچسم عجبمی پیشکاهنده
صانورسن چرخ اطلس کله پوش عاشقاندر کیم
هجوم ایتمک دیلرمش کاروان صبر و سامانه

جناب شنجیده آلیله همرنک فرنک ایتمش
کمان ابروسنه مژکان سر تیزین خدنک ایتمش
ستمله اول برهنه سرلره افلاکی تنک ایتمش
ینه دزدنکاه شوخی شنک دمشنک ایتمش

او تیغ غمزه لی کیم کورسه سردن کچدی اما کیم
خیال طرهٔ زرتارینی وهبی چلنک ایتمش

بربرشوخی خط آدر کور. بجک اوردم باش
چشم آهو نکهک عیننی تصویر ایده مز
چکمیوب منت کردونی عباپوش اولدق
طورمیوب طعن ایلمیسنامزه طاش اتمقده

وقتیدر وصلتنک ایتدم اصولیله تراش
سر مژکان غزال اولسه ده کلک نقاش
کالهٔ اطلس چرخی بیلورزکیم نه قماش
زاهد دلشکن سنک دلک باشنه طاش

عیش و نوش ایلیه کور بزم جهانده وهبی
چکمه غم اهل ریا دیرسه نه مانع عیاش

حرف الصاد

ساقی تشوب مجلس رندانه قدم بص
دلدنمی چیقر نقش غم خاتم لعلک
چکمش ینه آغوشه او سیمین تنی اغیار
صید اولمز او طوشان بچه‌لی طاش یاتر ایله

جوش می پرزورک ایله لشکر غم بص
سن استر یسک سینه مه بیک داغ ستم بص
بیچاره کوکل باغر یکه وار سنک الم بص
وار کیز لویتاغنده بر آهوی حرم بص

عیسی کبی تجریدله اول رفعته نائل
وهبی سر افلاکه یوری پای همم بص

زر خالص در اکا واسطهٔ خلوت خاص
چلهٔ جوری چکلمز او کمان ابرونک
زاهدا ناف میاننده اولان جنبش ایله
پنجهٔ خاری کوروب دامن کلده فهم ایت
استعاذه ایده کور شیطنت و شرندن
تربیت بوته سی بدطینتی قال ایلیه مز

او قومه یعنی او سیمین تنی تسخیره خواص
ویره الله مکر قوت سعد وقاص
اوینادر بلکه سنی کورسک او شوخ رقاص
نیش غمدن دل پاکیزه یه ممکنمی خلاص
دشمن کهنه اکرایتسه ده عرض اخلاص
سیم خالصمی اولور کیرسه ده اکسیره رصاص

طبع وهبی چیقر ربویله پسندیده کهر
غوطه ایتدکچه یم فکره مثال غواص

کس رقیب کافری چنکاله اورمیدانه آص
شهسوارم صید شاهین نکاه بکدر کوکل
ایتمیوب اغیار ایله قطع نزاع عشق یار
غیرت مرغ شب آویزه باقوبده کندوکی
بو نمونه اولسون وبالی تار زلفه بند ایدوب
نقد عقلم آلدک اول آل متاع صبر یده

تیغکی شاه جهانم عرش استحسانه آص
لایق فتراک کورمزسک دخی بریانه آص
سن ینه ای دل بودعوایی درجانانه آص
قامت دلبر کبی بر نخل عالیشانه آص
بو دل آواره‌یی وار کردن خوبانه آص
ای بت کالافروشم کوشهٔ دکانه آص

وهبیاسنده بو نظم هفت بیت دلکشی
افتخار یله جدار کعبهٔ عرفانه آص

بوناز و روش قامت بالاسنه مخصوص
عشاق ایشیدوب عزمنی سیرانه عموما
تخصیص ایدوب اغیاره و فارسمنی اولشوخ
یوق فرقی بخیل ایله او اهل کرمک کیم

هر جنبشی رفتار دلارا سنه مخصوص
چیقدی او شهک راه تماشاسنه مخصوص
قیلمش ستمک عاشق شیداسنه مخصوص
انعامی اوله قوم واحباسنه مخصوص

وهبی بیله یم دیرسک اکر بندهٔ خاصی
اولدر که نیازین ایده مولاسنه مخصوص

❀ حرف الضاد ❀

خلقت انساندن تحصیل عرفاندر غرض
خانهٔ تاریک رسمنده یاپلمش سینه کیم
هر ورقدن آیت توحیدا وقور اهل نظر
شرق وغربه ورزش خورشیدی بودوراندده

صانمه اکل وشربله ترفیه حیواندر غرض
آنده ایقاد چراغ نور ایماندر غرض
چشم کوته بین صانور سیر کلستاندر غرض
کیمسه بیلمز کرچه کون کبی نمایاندر غرض

وهبیا عرض هنرمندی دکلدر مقصدم
بو سخندن کشف رمز نظم قرآندر غرض

دیدهٔ پرخونی قیل اول چشمه سارجانه عرض
عرضه کیرمش دیرلر اول شاه جهانمله رقیب
ژاله صانمه تاب خجلیله عرقریز اولمه ده
محضر مهوروش حال دلم اعلام ایچون
سوزشم برشمع بزم آرای حسنه بو کیجه
رخلرنده کوستروب زلفن او کافر مغبچه

عینی ایله ماجرای عشقی ایت جانانه عرض
قورقرم اسرار حسنک ایلمش نادانه عرض
عارض خویکرده سن قیلمش کل خندانه عرض
سینهٔ پرداغی ایتدم اول شه خوبانه عرض
ایلدم پروانه آسا بنده پایانه عرض
رشتهٔ زنار ایدر دلبستهٔ ایمانه عرض

وهبیا ترفیع قدروشانکه راغب اولور
ایله بو نظم بلندی صدر عالیشانه عرض

❀ حرف الطاء ❀

صانکه تقریظ یازر نسخهٔ رخسارنه خط
خاللرله قلم ابروسی ایدر وضع نقط

ضیار یلور سهم نوله اول موی میانه محکم
فلکه دیرمی کلکک جوی سرشکی وارایکن
منزل کامه کیدنلر کچه یور پیشمزه

بلبلو در خیرامور اولدیغی چونکیم اوسط
کتورر عاشقی بغداد وصاله اول شط
ایرمدی کوی مراده دل آواره فقط

پک چامور دربیلورم قوم قپو میخانه لری
وهبیا کل غلطه سمتنه کیت ایتمه غلط

ساقیا جوش شراب اولسون اورتبه افراط
بردیکش قالدی مدد چیقمغه جانم تندن
حسن خطیله یازلمزدی او شاهه نامه
نظر یاردن اغیاره دوشوردم زاهد
زیب وزیورله میدر پاک نژادک فخری
قیل یوری وقت ایله بار کناهی تخفیف

که اساس غمی سیلابه ویره موج نشاط
صاپله سون سوزن مژکانن او شوخ خیاط
بیلمسه معناسن اکر یازدیغی اقطک خطاط
مرد اولور سینه سندن بکادر بو اسقاط
بار در اسب کحیلانه کوره رخت وبساط
قیلمدن اینجه بیله سنکم کچه جک جسر صراط

دار دنیاده مسافر کبی طور ای وهبی
صانمه کیم جای اقامت اوله بو کهنه رباط

باغ حسننده نه شبوی ونه ریحاندر خط
صفحهٔ عارض دلدارده تسوید اولنور
دل دیوانه او سودا ایله شبکرد اولمش
طالع حسننی برفال کشادن صوردم

خط ریحانی ایله شرح کلستاندر خط
سرنوشت سیه عاشق نالاندر خط
کوی جاناننده کیم شام غریباندر خط
باقوب اول روی منیره دیدی لحیاندر خط

اوقو کیم درد یکه درمان اوله خاصیت ایله
وهبیا بسملهٔ سورهٔ اقماندر خط

مرآت دلده قورمی کدر ساغر نشاط
غم کلدی باصدی یوزدی طاغتدی صفامزی
میدان عیشه مطرب ودلبرله طورمیوب
فرق چراغه کاز مساط دکلمیدر

صفوت ویرر درونه اوروشنکر نشاط
کافرالنده قالدی مدد کشور نشاط
ساقی ییق ییق یوروسون لشکر نشاط
بی باک کیمسه کیمدی تاج زر نشاط

کیفلکمی وارینه ندرای وهبی حزین
پرنشئه نظمنك اولمه ده شوق آور نشاط

❀ حرف الظاء ❀

نه ممکن کشتئ اقباله اولمق ناخدا حافظ — رئیس اولسکده بو یمده اولور آنجق خدا حافظ
او طفل مکتبم دکلمدی حفظن خوش ادارله — انی سوء نظردن ایله سن محفوظ یا حافظ
کتابك راز مکتومندن اولمز محفظه آگاه — بنه اخلاصی بیلمز اولسه ده اهل ریا حافظ
کلام حقی هر کمدن ایشتسك استماع ایتکم — بوزلمز معنئ قرآن اولورسه بد صدا حافظ

ندر بو نشئهٔ نظم عجم جام خیالکده
می شیرازی ایچورمش وار ایسه وهبی سکا حافظ

اسرار غم لعل لبك سینه ده محفوظ — مانند گهر کیم اوله گنجینه ده محفوظ
ای شاه ستم پیشه برات غم عشقك — صندوق دل بندهٔ دیرینه ده محفوظ
دلدن چیقه مز صورت زیبای خیالك — عکس اولمز ایکن خانهٔ آیینه ده محفوظ
دشمندن امین اولمه کیم اول زهر عداوت — البته طورر سینهٔ پرکینه ده محفوظ

اسباب تجمل هدف تیر نظردر
وهبی اوله کور خرقهٔ پشمینه ده محفوظ

دل آشفته مز ایلر خط آور تازه لردن حظ — اولنمز می بنفشه زار ایچنده ورد تردن حظ
ایچر خون دل عشاقی هردم ایلیوب گریان — مکر اول طفل بدخو ایلمز شیر و شکردن حظ
اولوب بنت عنبله مغبچه یله ذوقه مستغرق — ایدر آلوده مشرب رند دختردن پسردن حظ
همان تنهاده قور بولدقچه زاهد قوپ ننه یوخسه — النده طوتمغه مجلسده ایتمز سیم و زردن حظ

نه حکمت وهبیا محظوظ ایکن هم جنسدن هرکس
نیچون اهل معارف ایلمز صاحب هنردن حظ

❀ حرف العین ❀

ابرولری شهبیت جماله ایکی مصرع — اول مطلعی تضمین ایله خط قیلدی مربع

درد اوستنه ذوق ایله مثلث چکوب ای دل — ساقی ایله مطربله مثنی اوله مجمع
اول غنچه لب ایجد کده چمنده می گلگون — لعلی ایله زرین قدح اولمازمی مرصع
ابر سیهی پرده چکر چشمنه خورشید — زلفن گهی قالدرسه اور خسار مشعشع

معماری اندیشه ایله وهبی استاد
یاپمقده نو ایجادنیجه بیت مصنع

عشاق کلوب کوینه زار اولسه نه مانع — پیرامن گلشنده هزار اولسه نه مانع
صهبا ایچه لم صبحه دك ای ماه سنکله — کوندز براز آثار خمار اولسه نه مانع
بو حسن و لطافتله کورر کن سنی جانا — دلده هوس بوس و کنار اولسه نه مانع
یمتك بولورز مشعلهٔ آهله البت — دلداره کیدرکن شب تار اولسه نه مانع

ای چرخ کهن سال بو کلمش بیلك اشته
وهبیده کلوب اوسنکه بار اولسه نه مانع

گهی دربانی منع ایلر گهی اغیار اولور مانع — بزه بو بابده البته بر بدکار اولور مانع
مغیلان تازه گلدر رهنورد کعبهٔ عشقه — برهنه پالره صانمه بو یولده خار اولور مانع
کمربندین چوزوب چکسم او شوخی بستر وصله — بنه حل مرامه عقدهٔ شلوار اولور مانع
بلایه اوغرادم زاهد کلوب بو سمته یراشدی — عصاسیله چیقوبده ذوقمه هربار اولور مانع

قصابای امل منتج دکلدر بیلدم ای وهبی
تصور ایلسم ترتیبنی درکار اولور مانع

❀ حرف الغین ❀

ایده لی تاب رخ آلکی زیب افکن باغ — گلشنك سینه سنه لاله وگل اولمش داغ
عنبر زلف و خطکله اولان آلوده مشام — چمنك سنبل و شبوسنه ایلرمی دماغ
بنی تیغ ستمك ایتدی هلاك اما کیم — اولسون ای روح روانم اوگوزل باشك صاغ
نوش صهباده جوازی کیم آرر ای زاهد — رند میکش بوله مز لیك بیاغیله مساغ
سر و سامانی اولوب اهل رسومك دستار — هر بری باشنی برقالبه ایتمش افراغ

 وهبی

وار میدر کاز بلادن باشنی قورتارمش
بو شب تانده کیم یاقدی سرا زاده چراغ

کوه تمکین اوله یم دیر سنك اکر ای وهبی
ایده کور پایکی پوشیدهٔ دامان فراغ

کندو سندن ایلمز دلخسته عاشق جان دریغ
ایتمسون داروی بوس لعلنی جانان دریغ
سنده لطف ایت شاه خوبانم مدد عاشقلره
پادشهلر بنده سندن ایلمز احسان دریغ
بیلیوب بویله سیه کاسه ضیافت اولدیغن
میزبان چرخ دونه اولمشز مهمان دریغ
یوسف آساکاه چاه غمده که زندانده یم
بیلمدی شرط اخوت نیده کن اخوان دریغ

کچدی بزم بیقرا جامی ایچوب صهباسنی
وهبیا بوش قالدی جام مجلس عرفان دریغ

حرف الفاء

سریر مصر استغناده بر سلطاندر یوسف
بو حسن و بو ملاحتله شه خوباندر یوسف
ترازوی نظرله ایلدم سنجیدهٔ تخمین
آلنسه تقد جانیله ینه ارزاندر یوسف
خیالن کوشهٔ دلدن چیقرمق خیلی مشکلدر
درون سینه ده کویاکه در زنداندر یوسف
امید شاهد وصلی قوماز حسرتکش تنها
بو صورتله انیس کلبهٔ احزاندر یوسف
ایدردی جبهه سالق یلنکاهنده مه و خورشید
بو شب رؤیاده کوردم او یله عالیشاندر یوسف
رقیبی کرك خونخوار اولسه ده صید ایده مز آنی
غزال وحشیٔ صحرای حسن و آندر یوسف
صبا بوی دلاویزین کتوردی دیده لر روشن
بو کلبیر اهینله نور چشم جاندر یوسف
امانت ایلدم الله حفظ ایتسون خطالردن
بنم پك سودیکمچون غبطهٔ اخواندر یوسف
بو کروبی صفتلر له حقیقتده ملکدر اما
باقلسه ظاهرا هم صورت انساندر یوسف
کسر دست امید مبتلاسن خنجر جوری
طوتوب دامانی چاك ایتمکه شایاندر یوسف
عزیز مصره جوش نیلدر چون مایهٔ بهجت
خروش جوی اشك عاشقن جویاندر یوسف

کوروب چاه زنخدانك نیجه افتاده اولمزدل
مه نخشب دکل وهبی مه کنعاندر یوسف

عاشقك آینه آسا اوایجق سینه سی صاف
باقوب البته پری چهره لر ایلر انصاف
نور در سر بسر اول مهر سپهر خوبی
مهوش طلعتی ستتنی بسط اوصاف
نیزه و تیر ایله مژکانلر ایدر صف بسته
چشم خونخواری ایدر خشمله ترتیب مصاف
لب جوده دیر یلور باشنه اول سرو قدك
سرفرو کرده جوانان کبی صف صف صفصاف

وهبیا غبطه ایدر دم اثر وصافه
بنده اولدم هله سلطان سلیمه وصاف

کزدکچه عید کاهده خوبان طرف طرف
عاشقلر اولدی سیرنه قربان طرف طرف
ای دل او شاه عشوه کرك ملك حسننه
جاسوس ذکری ایله شتابان طرف طرف
عقلم طاغلدی کوردم او مشکین طره لر
اولمش عذاری اوزره پریشان طرف طرف
حیرتله باقنده دیکیلوب قالدی عاشقان
چون سرو قدلر اولدی خرامان طرف طرف

نو تحفه وش بو کونه پسندیده کفته لر
وهبی هدیه کیمکه شایان طرف طرف

کشتی کامه دور کورندی کنار حیف
توندن تونه اتار بنی بوروز کار حیف
برایکی قطره ژاله یه دلتشنه امید
قالدم مثال لاله همان داغدار حیف
کلچین بی امان قوپاروب کتدی کللری
صدناله ایتدی بلبل شیدا هزار حیف
دشت طلبده آرده دوشمشدی عاشقان
بر سنك نهاده اولمش او آهو شکار حیف

کان معارف اولسه ده وهبی کهر کبی
قالدی درون سنکده بی اعتبار حیف

برطرف سرو چمن اول قد بالا برطرف
برطرف کل یاسمن اول روی زیبا برطرف
تازه تازه باغ حسننده لطافت کوستر ر
خط شبو برطرف زلف سمنسا برطرف
نو خرامانی اوزاقدن سیر ایدر افتاده لر
طورمش اعلا برطرف کلشنده ادنا برطرف
برطرف اولسونکه زاهد بزمزده یوق یری
برطرف رندان دیزلمش جام و مینا برطرف

وهبیا هر نظره سی دنیا و ما فیها دکر

بگجم اول شوخ جهاندن اولسه دنیا برطرف

جسمی دش سینه سن ایتمش اوپری چهره لطیف
آدمک عقلنی آلوب ینه ایلر تلطیف

طفل نازم یوری کت مکتبه تنها بولدن
حرف اتار بلکه سکا برایکی بدلهجه حریف

رونق حسنی اول مغبچه نک بوزمش خط
صانه سن نسخهٔ انجیل اولنمش تحریف

اوقومشدر اوجه معنیٔ تأویلاتی
رشوتی قابدی هدایادیه رک شیخ عفیف

ثقلت نظمی چکلمز هذیان کویلرک
وهبیا ایتمسه تخفیف برازوزن خفیف

❀ حرف القاف ❀

نوخطلرک خیالن ایدوب فصل باب عشق
قیلدم صحیفهٔ دل زاری کتاب عشق

بربرسؤال اولنسه جوابک ندرشها
ایتدکلرک ستمله روز حساب عشق

اولسه رسیده بلکه او آیینه سینه یه
سیماب دلده قالمیه چوق اضطراب عشق

هر کنجنه ایدر نیجه کنجینه لر نهان
اولکیم تحرای سینه سن ایلر خراب عشق

مهر سپهری ذرهٔ ناچیز دش کورر
بو چشمی روشن ایلیجک آفتاب عشق

هر بید ماغی سوزشنه ایتمز آشنا
چیقمز درون دلده کی بوی کباب عشق

شاخ نباتنک ایاغی التنه یاتور
وهبی مثال حافظ ایچنلر شراب عشق

سینه پرچملی برمحبوب ستمنا بولور عاشق
آررالبته برسررشتهٔ سودا بولور عاشق

دریغ ایتمه بمان سن نقل بوس لعل کلفامک
یساغ پادشاه اولسه ینه صهبا بولور عاشق

خیال عارضکله خوابدن اچسه کوزین ناکه
سربالینی اوزره برکل زیبا بولور عاشق

نه چاره کندوسن بولمازاودمده فرط حیرتدن
اگرچه کاهجه اول آفتی تنها بولور عاشق

سن ای وهبی جهانده اویله برمعشوق بولمازسن
نه دم استرسه یانده اولی پروا بولور عاشق

کاله وصلتی بز کیزلوجه آلدق صاتدق
بوبازارلقده رقیباسنی پک آلداتدق

چوملکی سورمشیدک آتشه دعوت ایدیجک
اوپری طوتمدی اردندن ایش قیناتدق

قپودان زاده یم فرقته بوغمشدی بزی
ذورق وصلته برحمله ده قپجدن چاتدق

بستر وصلته یاتم دیو ایلردی عناد
بوکیجه یار ایله چوق عربده ایتدک یاتدق

ذکر ایدوب سوزن الماس کبی مژکانن
صبحه دک خوابکه غمزه حضوره باتدق

دیدی بریلدزی یوکسکک کوزله دوشکوندر
طالع عشقی منجم باشنی یه یوقلاتدق

صوپلی پک سرت ایدی اول اوترنج پستانک
هله صو نیجه واروب اوخشیه رق یومشاتدق

زیرنافنده اولان کیزلوشکافک ذوقن
اچمدق کیمسه یه انجق قلمه چاتلاتدق

کله مزقردی کدوی میی ایتدکده شکست
زاهدک برزخی باشنده قبق پاتلاتدق

درمیخانه‌لی شحنه قپامق استرایمش
ایاغی دنک آله رق کیزلو قپاغی آتدق

دیردی صهباچیقروب پیرمغان چاشنی حلال
بوش بولندق اینانوب کافره واردق طاتدق

حرب ایکن وادی ثابت برایودیزکن ایدوب
وهبیا انده دخی آتمزی اویناتدق

نقل اولسه بزم میده لبالب طبق طبق
بوس ایتمکه آرزینه جانم طودق طودق

خونکرده اولدی بادهٔ تردن او مست ناز
ساقی مدد تیشدره کورسون عرق عرق

چشم سیه کاسه سی خون دلی همان
مهمان قانی کیبی ایچرمش جنق جنق

پای ثبات توبه می لغزیده ایلدی
ساقیٔ مست بزمه کلنجه ایق ایق

وهبی بودر نظمی منکوش ایتمکه
بحرعدن اولورسه عجمی قولق قولق

صیده کیتدی یانه کلب رقیبی طاقه‌رق
قالدی افتاده‌لر آردنجه اوزاقدن باقه‌رق

کچدی پراتشله برق کبی یانمدن
خرمن صبر وقرار دل زاری یاقه‌رق

بلکه اول سروخرامانی کورر کلشنده
پاینه کوندرملم جوی سرشکی آقه‌رق

کیرمسون مجلس رندانه طیاق بص ساقی
قپویه شیخ دیکلدکجه عصاسن قاقه‌رق

وهبیا بزمه چک اول مست شراب نازی

کچر رسن سوزیکی برایکی ساغر چاقه‌رق

نه تماشای کل و نه چمن استر عاشق	سینه ده برمه کلبیرهن استر عاشق
وارد ماغنده شمیم خط عنبر بویک	صانمه کیم نافهٔ مشک ختن استر عاشق
اولمش افتادهٔ چاه ذقنک بیچاره	اوزادوب زلفکه دستین رسن استر عاشق
زرد اولوب کتمه ده در چهره سی آلتون کبی	نقد جان ویرمکه بر سیمتن استر عاشق

شعر وهبی دیه‌رک سکا غزل عرض ایتمش
اونز اکتله لبکدن سخن استر عاشق

اول سینه کبی کورمدم آیینهٔ براق	مرآتله کرچه اوقودم حکمت اشراق
امواج یم لطف خدا وصفه کلورمی	برقطره دکلدر نه قدر ایلسم اغراق
ازرق کوزینی کیزلودیکوب صحن چمنده	اول نرکس مخموره باقرزاهد زراق
ارباب شکم سفره باشنده سوزه باقمز	ذوقیله اوقورسک دخی صد کفتهٔ اسحاق
یاندم غم هجر کله یتشس ای شه خوبان	خنکار کلور اولسه فزون تابش احراق
اصلاح اوله جق حالی یوق آشفته دلانک	قید سر زلفکدن ابد ایلمه اطلاق

مکتوب وصالکله اولورمی متسلی
دیدار که حسرتکش ایکن وهبی مشتاق

سرنکوندر کاسهٔ کردون ایچنده باده یوق	نشئه‌ٔ سرشار ایچون مجلس دنیاده یوق
سلسله قیدیله دمبسته مدرسلر دخی	یعنی دانشمندلرده بر دل آزاده یوق
اوله بر عنقای قاف عزلته تحسین کیم	لفظی وار دنیاده اما کندوسی معناده یوق
وار ایسه پیر مغانه رهن صهبا ایلمش	زاهدی کوردم یانینده سبحه و سجاده یوق

وهبیا ترتیب زاده بق ره عقبا ایچون
انده ایراد طریق واعتبار زاده یوق

رو یک کبی کل چمنک آب وتابی یوق	طور مز ینه سکا اچیلور کیم حجابی یوق
فهم ایلمز دقایق معنا ی خطکے	اول ساده دلکه حاشیه لنمش کتابی یوق

نقل

نقل ایلمش او شوخ قوری چشمه صوینه	جوی صفامز کبله اولکی آبی یوق
محتاج تربیت ولی چوقدر زمانه ده	هر خانه ده نه چاره برایکی کلابی یوق

وهبی رکابنه دوشه جک شهسوار آرر
هر بر دو اسبه ماهتنه ارنکابی یوق

❀ حرف الکاف ❀

کندوکی ای دل واروب میخانه ده بریانه چک	ساقی مستک الن طوت سفرهٔ بریانه چک
تشنه لب قالدک جکر خون ایلدی حسرت سنی	بادهٔ لعلن بولورسک یاری قانه قانه چک
هاله آسا قدکی خم ایتسه ده جور فلک	هر کیجه برماه رویی سینهٔ عریانه چک
آه ای ظالم میانک سینه یه چکسمده بن	خنجر خونریزی استرسک اودمده جانه چک
دست غمدن بوکشاکشلر ندر صهبا ایچوب	چکمه آه ای رند میکش نعرهٔ مستانه چک
بار دستار کرانیله چکلمز ثقلتک	سنده انصاف ایله زاهد کندوکی میخانه چک

بحث ایدرسه جاه توفیقه قلمکش وهبیا
ابروان یاروش طغرالری شاهانه چک

آلوردم انتقامک جا کچاکی کریبانک	کریدی آه ظالم دستمه برکره دامانک
لبک دنیایی تسخیر ایلمشدر ای پری بیلم	خط لعلکمیدر نقشی عجب مهر سلیمانک
طاغتدی روزکار اوراقنی مجموعهٔ شوقک	مددو شیرازه بند اولسون سر زلف پریشانک
بودز دیده نکهله غمزه لر ای آهوی وحشی	چکر لمح البصرده سرمه سن چشم غزالانک
قزل المایی طوتدی نامی سیب غبغبک کافر	یتشدی پورتقاله شهرت تاریخ بستانک
الکاواپدرسه ساقی بزم میده نقله حاجت یوق	ندر رعنا بدن فرقی وانکشت محنانک
بنای عالم آب اولدیغندن توبهٔ صهبا	اولور پیمانه سیلابی اساس عهد و پیمانک
برایکی تازه سعدینک کلستانک اوقورکوردم	چیقردم معنی ذوقن بوکون سیر کلستانک

نه دیرسن وهبیا سن جمله سن کورمش کچرمشسین
می و محبوبدن غیری صفاسی وارمی دنیانک

اوله بر عنقای قاف معنی بر ایکی کوکل
لفظا اسم و جلوه ده کلام اشته بو دکی

عنوة صبنط ، بمشكو

دو شنجه چاه امیده ذقن ذقن دیه رک
کمند زلفه صارلدم رسن رسن دیه رک

اونا زنین قوزیجق طفل شیرخواره ایکن
لبن امردم آیاودرم لبن لبن دیه رک

مثال سایه دوشوب پاینه او سرو قدک
کناره چکک یوری ای دل چمن چمن دیه رک

اوشوخ جان ودلی بنقه بنقه عرض ایتدم
افندم استدیکیک آل بکن بکن دیه رک

درون باغده که سینه گاه کردننی
آچوب اصوللە اوبسم سمن سمن دیه رک

رقیبه اولمدی نوش زلال لعلی نصیب
اگرچه قودیدی آغزی دهن دهن دیه رک

نه یاپدی ایسه هله یاپدی زاهدی دهبی
چیقردی بزم صفادن یه سن یه بن دیه رک

اولمش کوکل فتاده سی برطفل مکتبک
معناسنی سبق ایده یورامرفار غبغبک

زاهد بیلورمی قدرنی زلف سیاهننک
بوقدر رسوا آره علمی او جهل مرکبک

اول شاه حسنه وصلت ایچون ایتدم عرضحال
تعلیق اولندی خط حصولی بو مطلبک

آلمالی گاه ال صونوب اول نخل عشوه یه
شفتالوسن نزاکت ایله سیب غبغبک

دلبرسوب شراب ایچوب جنبش ایتمه ده
بوقدر ریاسی دهبی آلوده مشربک

دردتر شرمندهٔ رنک عذار کدرسنک
لاله‌لر صحن چمنده داغدار کدرسنک

مست نازم مهر ومه ایکی قدحدر بزمکه
نه فلک سرکشتهٔ رنج خمار کدرسنک

مو بمو آبستن آشوب اولان کیسوی شب
سایهٔ زلف سیاه مشکبار کدرسنک

ظلمت خط سیه قیلمش احاطه سو بسو
آب حیوان اشته لعل خوشگوار کدرسنک

عکس رویک دوشمسون مرآته بیلمز قدرنی
دیدهٔ حیرانیان آیینه دار کدرسنک

هر شب ای خورشید طلعت دیدهٔ حسرتکشان
صبحه دک انجم شمار انتظار کدرسنک

قنقی بلبلدر دیمش سن بویله فریاد ایلین
گلعذارم دهبی نالان وزار کدرسنک

هر سوزنده اولسه بیک درلو لالی شاعرک
ستر ایدر عیبین ینه حسن بیانی شاعرک

باری اوستنده سپاهیلک بولنمز سه دخی
برقلیچ تیماردر تیغ زبانی شاعرک

بوالعجبدر کیم اولورکن اکثری محبوب دوست
بکر مضمونی سور طبع جوانی شاعرک

طعن ایدرلر باده و محبوبه میل وشوقنه
خلق انصاف ایلمزمی یوقمی جانی شاعرک

خانمان عرض وناموسی یاقر بر هجو ایله
الحذر وشدتلی آتشدر لسانی شاعرک

جوهر اولسه ساده وزینله چکلمز طوغروسی
نظم ناسنجیدهٔ طبع گرانی شاعرک

دهبی وار که افندم غیری دستاویزی یوق
یا غزلدر یا قصیده ارمغانی شاعرک

گلمز ایکی یقه سی بربره اهل رقمک
سبب چاک گریبانی بو اولمش قلمک

ماسوا نقشنی محو ایلیه کور خاطردن
اولمسون کعبهٔ دل صورتی بیت الصنمک

جنکده پیشرو فوج غزات اولدیغیدر
سرفراز اولمه سی عالمده همیشه علمک

اکل جبنی وصف ایتمه ده درکیم واعظ
لذتی اطعمه در مجلس اهل شکمک

دل ارباب همم شیشه کبی نازکدر
منت سختی شکسته ایدر اهل کرمک

حشمت منصب ایله غلغله ده اربابی
خلق ایدر ذوق تماشاسنی های وحشمک

الک اوپدرمکیچون بر حمزه بسه آیق
لحده کیرسون یوری زاهد او مبارک قدمک

کرم اربابنه ویرمزدی عطایه نوبت
ذوقنی بیلسه بخیلان دخی بذل درمک

عرب ورومده استاد سخندر دهبی
عجمی اولدی یانده شعراسی عجمک

دست سعیمک ایتدی گریبانمی صدچاک
رشک ایتسه نوله خرقهٔ مزه اطلس افلاک

تاکیم ایده سن لعلکی سن بویله می آلود
زهاد دخی ریشنه تاکی ایده مسواک

سودازده دل زلفک ایله بولدی تسلی
مارسیه اولسه نه عجب مایهٔ تریاک

سیر اولمدی کلبوسهٔ سنبوسهٔ وصله
دل روزهٔ هجر که نیجه ایلمسون امساک

کاشانهٔ هوش اولمدی دهبی هله روشن
تا مغز جنون اولمیجق روغن ادراک

حرف اللام

خیال زلف و رویك كلشن سینه‌مده سنبل كل
سرمده تازه زخم سینك آزارك قرنفل كل

تماشای چمن هنكامیدرای مست نازم كل
سنی كلر كبی آچسون نوای بلبل ومل كل

صبا كلشنده اولمش خنده‌ٔ كلغنچه‌یه بادی
نسیم ناله وآهمله باری سنده ای كل كل

آلور كلبوسه‌لر زیاده روی آتشینكدن
اویور كن عاشقك ایلرسه كلخنده تخیل كل

سكا ای آفت كلكون قباهم رنك جنس اولماز
كینه كلكلی كوسترسه اسباب تجمل كل

ریاض مدحتنده حضرت سلطان سلیم خانك
صاور هر نظم رنكینم تماشا ایتسه بلبل كل

طراوت بخش عالمدر نمای لطفی ای وهبی
بو موسمده آچار طبعم كبی پرمرده سنبل كل

ایتدی معنای كلستانی تأمل بلبل
منطق الطیره ایدر شیمدی توغل بلبل

باغبان منتنه محنت خاره طیانور
ایده‌مز غارت كلچینه تحمل بلبل

جام كلفام حقیقتدن ایدر كسب نشاط
كورینورسه نه قدر مست كل ومل بلبل

یار ایله دعوی حسن ایلرایمش شاهد كل
رنكه او غرر اكر ایلرسه تكفل بلبل

قیزارر خجلت ایله چهره‌ٔ كل ای وهبی
ایتسه تقلید مقالمله تنزل بلبل

ایده‌لی طبعمی شاداب كرم شاه جهان
نظم رنكینمه دلداده اولور كل بلبل

كل كبی بولدی كشایش دل سنبل زاده
اولسه بو دمده سزا مائل سنبل بلبل

لبریز ایچور مسیدی پیاپی پیاله كل
مست ایلیوب هزاری قومازدی بو حاله كل

بی اختیار ایدینه فریادی عندلیب
كوش ایلمز اكرچه بیلور آه وناله كل

سوز وكدازدن صاقینور بال بلبلی
كیرمز مثال شمع شب ارادباله كل

چشم ترم خیال رخ یاره جلوه‌كاه
آغشته دراو شیشه‌ده آب زلاله كل

هردمده تاب عارض دلبرله تازه‌در
داغ درون عاشقه بكزرمی لاله كل

باغ ثنای حضرت شاه جهاندن
وهبی پر ایلدم ینه بردستاله كل

الفتم موی رخ یاره ایدی وابسته
چوزولوب كیتدی خط سبزی كورنجه شیمدی

فیض نمای وصفی ایله بولدی آب وتاب
اولسون بو نوغزل سزا اهل كماله كل

آه اولدم ینه بر قاشی كمانه مائل
تیر مژكانی نشان دل وجانه مائل

دمبدم غمزه‌ٔ جلادنه رخصتمی ویرر
چشم خونی نكهی اولمسه قانه مائل

مائلی جامه ایلمسیر ایده‌لی اولمشدر
چرخ اطلس دخی اول شوخ جهانه مائل

صاقن اول سروه طوقندرمه نسیم آهی
تازه‌در اولمیه سمت دكرانه مائل

سكا مجنون دیمسونلر عقلای دوران
اولمه لیلی ایسه ده حسن زنانه مائل

خم اولور قامتی اركان كبارك اكثر
اوله رق بارچكوب شهرت وشانه مائل

قالمدی كرچه قوای بدنم ای وهبی
حرص پیر ایدر ایدن طبعی جوانه مائل

هوای زلف سیه‌خانه بدوش ونابسامان اول
پریشان ایلدك ظالم بنی سنده پریشان اول

كچر سنك ای خیال یار شهراه محبتدن
كوكل دیرلر بزم بر تكیه مزدارنده مهمان اول

سر بالینمه بر كره كل بو خسته‌ٔ هجرك
باقوب ای بیوفا ایتدكلرك جوره پشیمان اول

او صاندق اغلامش چهره‌یله اول وجه عبوسكدن
بهی صوفی بدر بو بد ادا بر كونده خندان اول

نیچون ای مغبچه كاشانه‌ٔ وهبی‌یه كلمزسن
الكافر كل بو شب باری هم آغوش مسلمان اول

بیچاره كوكلمی سكا ویردمسه جانم آل
رد ایتمیوب مددآنی ای بی امانم آل

باری سلامم آلمز ایسك كوردیكمك زمان
برنظره ایله خاطرم ای دلستانم آل

كالای روی الكده دل چیقدی مشتری
زنك ایتمه آنی ویر ایكا نقدر وانم آل

تیر جفایه سینه‌ٔ اغیاری قیل هدف
عشاقك انتقامنی قاشی كمانم آل

لطف ایلیوب ده وهبی پیرك دعاسنی
ای پیر اولامی تازه رسیده جوانم آل

كیرمدی كیسه مزه كرچه نقود آمال
مالخولیا در ایدن جیبمزه مالامال

تشنه بادیهٔ حسرت دیداره عجب
کوه سیمینی جکر بر قیل ایله کو یاکیم
خواب آرامی حرام ایتمه ده در دیده مژه
دل دیوانه‌مه اکلندره م بر بیرده
صوردم احوالنی بیچاره مکر احول ایمش

وار میدر جوی لب یار کبی آب زلال
کوسترر موی میان صنعت جرانقال
چشم جادو نکهی عینی ایله سحر حلال
قره سودالره اوغراتدی خیال خط و خال
کوردیکن سویلدی برکج نظر اول ماهه مثال

وهبیا وصف ایده‌رک موی میان یاری
ایلدم رشتهٔ اندیشه‌می دقته خیال

❀ مستزاد سه‌ دامیه ❀

خرامان اول چمنلرده کل ای سرو روانم کل
کوزم یوللرده قالدی کل اچل غنچه دهانم کل
ندر بو ناز و استغنا
کورن صانسون کل زیبا

هلاک حسرت دیدارک اولدم کنج فرقتده
حیات تازه‌ ویر بو خستهٔ هجرانه جانم کل
مروت بو قمیدر ظالم
ایدوب وصلک ایله احیا

بز شمشیر ابرویی اوزاقدن کوستروب کچمک
دورنم چاکچاک اولدی امان کسدک امانم کل
بنم ای چشمی جلادم
صار دل مرهم کبی جانا

رقیبلری کتدی جمله دونکی کون کوردکارک اغیار
بو شب ویرانه‌مز تنها دار ای کنج نهانم کل
یلان کیبی صو قلمشکن
صفالر ایله بی پروا

نظاشلر دیکدی غمزه کز سینهٔ عشاقه اکلرسن
تماشا ایله اوق میدانی قاشی کمانم کل
ندکلو چله چکمشلر
نه قدر تیر کوه دنیا

تشکطاش سمتیدر کاشانه مژده راحت ایلرسن
بنم ای دایه پرور طفل ناز دلستانم کل
برابر صاریلوب یاتسق
قولک اولسون سکا لالا

رخک مراتنه وهبی باقوب بر نو غزل یازمش
شکر کیبی اوقو ای طوطی شیرین زبانم کل
افندم بک کوزل یازمش
لبک بوسه ایلرم اما

❀ حرف المیم ❀

کل باغ ادبدر یاره تعریض وصال ایتمم
ایدر اغیاره دزدیده نکهلر مجلس میده
طاغتمم چین کیسوسن صبا وش آه سردمله
بن اول لیلی نگهدن دور اولوب صحرایه دوشمده
نظرکاهم اوماهک کوشهٔ ابروسیدر انجق
کوزم آچدم غبار آستانک توتیا کوردم
بیلورلر شاعرک برمصرع برجسته‌دن قدرین
درون دلده طورسون چونکه بو قدر قیمتک آکلر

عذارین رنک شرم بوسه ایله آل آل ایتمم
حرامی کوزلرندن کوردیکم جوری حلال ایتمم
نظام ملک حسنک فتنه خیز اختلال ایتمم
دل آشفته‌می آشفتهٔ چشم غزال ایتمم
فلکده غرهٔ عید اولسه ده سیر هلال ایتمم
اودر چشم آشنا کحل الجواهر اکتحال ایتمم
انکچون اول قد موزوندن غیری خیال ایتمم
سبب سز کوهرم طاشه اوروب حسادی لال ایتمم

نقیضه بخشی کردون دون درپیش ایکن وهبی
فلک همقدر بدر ایلرسه ده عرض کمال ایتمم

اوزاتمه مجلس تفسیر پندی سلطانم
خط آور اولمشیکن هیچ دوشرمی ایلیه‌سن
ایدر نمود هر رخک دانه دانه خالی ایله
کورنجه کردن پیوسته طره‌کی عاشق

حدیث عشقه چالم شیخ افندی سلطانم
بنه فتاده لره ریشخندی سلطانم
درون نارده ملک سپندی سلطانم
الیله بو بنه طاقمش کمندی سلطانم

مثال سایه پاینده‌ن کیدرمی وهبی زار
بکمنش آه او قد بلندی سلطانم

کاه وعده وکه نیاز و کاه ابرام ایلدم
که عذارین فکر ایدوب که زلفنی یاد ایلیوب
اول هلال ابرویی بدر اولدقده چکدم سینه‌یه
طعن حاسدله درون سینه‌می خاتم کبی

نیلدمسه ایلدم یاری هله رام ایلدم
هر نه حال ایسه بنه بو کونده اخشام ایلدم
بو فلکدن کوردیکم نقصانی اتمام ایلدم
چاکچاک ایتدمسه ده عالمده بر نام ایلدم

آغه دوشمش کن او وحشی آفت ای وهبی همان
صید ایچون ریش سفیدی برعجب دام ایلدم

بولوب بر صرمه صاچلی جانبها شوخ فرنک آلدم / یولنده کرچه سردن کچدم اما کیم چلنک آلدم

خیال لعلی ایله جام چشمم ایلدم پرخون
قدوم محتسبدن برایاقلی ایلدی آگاه
رقیب سگ نهادی یاد اید نجه مجلس میده

می گلگوندن برشیشه بازی ایله رنگ آلدم
تزالدن باده یی تنهاچکوب آیاغی دنگ آلدم
ایدوب مینا شکنلک دستمه برایکی سنگ آلدم

بودملرده عبثدر نیزه بازیٔ قلم وهبی
براقدم جنگ اشعاری ایله طومار جنگ آلدم

نقد غمدن دل بیچاره یی درهم بیلورم
فسلکن پرجمی دلدن سپورر غم یوخسه
سحری برگ گل اوزره دوکلن شبنم وش
قوندروب اهل حسد کیر توجه برنقطه یی کیم

یوخسه عالمده نه دیناروه نه درهم بیلورم
نه چیچکدر بوگلستانده سپرغم بیلورم
غم رویکله کوزم صباچدی بوشب نم بیلورم
اولدی همصورت مجرم نیجه محرم بیلورم

ویره مزسک بونزاکت ایله وهبی یه جواب
ای خیالی مفخم سنی مفخم بیلورم

آرزوی دهن یار ایله معدوم اولدم
شایکان کنج وصالک ایده رک خولیاسک
تانکام ایلدی دشنام لب شیرینی
دل قتیل آلدی فنرده اومه رومی کوروب

جوهر فرد کبی معنیٔ موهوم اولدم
کنج ویرانهٔ حسرتده واروب بوم اولدم
ایچمدن آه اوشکر شربتی مسموم اولدم
یانغه صحن کلیساده دخی موم اولدم

ینه درددلمی بن بیلورم اسے وهبی
وارمیدر فائده کیم عالمه معلوم اولدم

یانکمدن دفع اغیار بداندیشی اهم صاندم
لب پیمانه یی کوردکده لعل یاره پیوسته
خط آور برمرکب صاچلی کاتب زاده شوخک
بت فرخاره بکزر برپسر کوردم صفاهانده
سپهر سفله پرور خیلی بالاتر کورنمشدی
قورتدی کشت زار آرزویی منت خشکی

صانورسنکم ینه ای بیوفا بن سا کم صاندم
ایکی مستانه دلبر بربر ایله فم بفم صاندم
تنک ابادی کاغد ظن ایدوب قاشنک قلم صاندم
رخک شهنامهٔ حسن اوزره تصویر عجم صاندم
مکر الحق ایمش اول باقوب عالی همم صاندم
سحاب تیره رویی صاحب ذیل کرم صاندم

ایردی طبع پرزورک علیشیر اوستنه حمله
سنی وهبی عجمده بن کوروب شیراجم صاندم

نیجه برخواهش آمال ایله مجبول اوله لم
من وماداعیه سن نقش ضمیر ایلمیوب
واصل بزم کبار اولمغیچون خارجدن
قابلیت اثرین محو ایده لم قابل ایسه
کرچه مشکل کورینور وضع جب انداز فلک
فصل وصل وجهت جامعه بخت آچه رق

ترک مطلب ایده لم نائل مأمول اوله لم
صلهٔ عاطفت دولته موصول اوله لم
کیره رک هرقپویه داخل ومدخول اوله لم
برزخی جاهل مقبل کبی مقبول اوله لم
ینه دنیاده همان صاغ اوله لم صول اوله لم
براوموضوعه بوتقریبله محمول اوله لم

چکمیوب بزم غمک رنج خمارین وهبی
باده ودلبر ایله جنبشه مشغول اوله لم

بیلمن قوجمق ایچون برآفت غداره چارپلدم
رقیب دیو جن طوتمش کبی پراضطراب اولمش
نه افسون ایتدی بیلمم بر باقشله چشم جادوسی
متاع وصلی ویردی غمزه نقد عقلم المشکن

کهی شمشیرنه که خنجر خونخواره چارپلدم
ایشتمش کیم بن اول شوخ پری رخساره چارپلدم
کیدوب عقلم باشمدن غمزهٔ سحاره چارپلدم
زمانه اوغرادم برشاهد بازاره چارپلدم

کلورکن خانه مه یاری چورمش وهبیا اغیار
ایشتدکده تلاشمدن درودیواره چارپلدم

صانمه کیم ولولهٔ سازیکه مفتون اولدم
کوشهٔ چشم ایله برینم نکاه ایتدک کیم
نوخرامم صالانوردک باقه قالدم حیران
سکا ای آفت فتان ایده رم عرض نیاز

مطرباوادیٔ شهنازیکه مفتون اولدم
فتنهٔ غمزهٔ غمازیکه مفتون اولدم
شیوهٔ قامت ممتازیکه مفتون اولدم
که بکا نازایده سن نازیکه مفتون اولدم

نی کبی خوب نوالر ایدیجک ای وهبی
نغمهٔ کلکک خوش آوازیکه مفتون اولدم

مهر رخساری وصف ایتمکه مطلع بوله مم
قدموزونه برشیوه لی مصرع بوله مم

خط نوخیزنی تلمیحه اوچار ابرونك
حسن تعبیر ایله بر نظم مربع بوله‌م

سودمند اولمدی چوق شربتك ایچدم دهرك
ینه درددلمه باده‌دن انفع بوله‌م

حفظ عرض ایتمکیچون پردهٔ ناموس کبی
نوعروس ادبه برایو برقع بوله‌م

مجلس عالمی بر بر آراسم ای وهبی
هله جمعیت خاطر کبی مجمع بوله‌م

نشئه بخش دل اولعل میکسار مدربنم
بوخسه نوشانوش می جوش خمار مدربنم

لاله‌وش ساغر بکف کلدم بو بزمه ساقیا
جام کلکونم دروندن داغدار مدربنم

بر کل صد برك حسنه عاشقم کیم بلبلان
شرمسار صوت رنکین هزار مدربنم

بو کیجه ماهیت رسم هلالی کلدم
چرخده تصویر نیم ابروی یار مدربنم

بوسه‌دن چاه زنخدانك پر ایتمك تا بلب
خواهش خشك دل امیدوار مدربنم

ناوك مژکانن اوردقچه نشان سینه یه
اول کمان ابرو دیسیدی برکذار مدربنم

الده قالورمی سن انصاف ایت عنان اختیار
یکه تاز نازاو طفل‌سنی سوار مدربنم

تازه مضمون قوپدی نخل خامه‌دن کللر کبی
وهبیا سرمازخی جوش بهار مدربنم

فاکهه کرچه‌شتاده نار ایمش احباب ایچون
میوهٔ ترده بو نظم آبدار مدربنم

فکر چشمك حلقهٔ پای قرار مدربنم
هر قدمده یوخسه صد آهو شکار مدربنم

صبحه دك ای مه بو شب تشریفك ایتدم آرزو
دیدهٔ انجم شهود انتظار مدربنم

تشنهٔ آب حیات اولمز شهید زخم عشق
آب تیغ خونفشانك جویبار مدربنم

کرد باد آسا کچرکن چشمکی یاد ایلدم
کحل اصفاهان او پسمانده غبار مدربنم

خانه بردوش اولدیغم زلف سیاهك کبی آه
شیوهٔ بخت پریشان روزکار مدربنم

آتشین رخسارك اوزره عنبر خالك سنك
مایهٔ سوز دروندن داغدار مدربنم

کهنه ابریق وضوی زاهد اولسیدی شکست
دیردم ای میناشکن بو انکسار مدربنم

نوغزللر عرض ایدوب اهل شعوره وهبیا
نو بنو اشعار فخر ایتمك شعار مدربنم

نخل کلکم سرفرو ایلر بکا طوبی کبی
چار موسمده نهال میوه‌دار مدربنم

مصرع برجسته سرو نخل زار مدربنم
بوچمنده طبع موزون برك و بار مدربنم

نام عنقا کوشه کیر قاف ایکن پرواز ایدر
آشیان عزلت اوج اشتهار مدربنم

موج عرفاندر صدف اسبابنی برباد ایدن
سیل خامه‌م آب درشاهوار مدربنم

سختیٔ دورانله کامل عیار اولمز ذلیل
بخت سنکینم محك اعتبار مدربنم

کوسفند لاغره قصاب اولورمی درقفا
حصن امن و راحتم جسم نزار مدربنم

ظلمت شبده کناهم ذکر ایدوب کریان اولور
چشمهٔ خضر اشته چشم اشکبار مدربنم

مجالس عرفانده یاد ایتسونلر ای وهبی همان
بو غزل ارباب طبعه یادکار مدربنم

دیوانه دلی زلف سمن سایه دوشوردم
شهبال همادن سرمه سایه دوشوردم

لعل لبی شو قیله خروش ایلدی اشکم
اول کوهرذی قیمتی دریایه دوشوردم

بو اینجه میانیله کورلدن اوقول اوغلن
بنده قول اولوب باشمی اورتایه دوشوردم

برغنچه اوراق دلی قیلدی پریشان
اول مصحفی حیفا کف ترسایه دوشوردم

دیردم ینه بر سنکدله کوکلمی وهبی
بیلمزلك ایله شیشه‌می خارایه دوشوردم

برمه بیوفادر اکلنجه‌م
یاد ایله آشنادر اکلنجه‌م

کاهیجه بوی زلفنی کتوررر
بوسیدن صبادر اکلنجه‌م

اول قاشی یاعمندن اولدم پیر
زه کبی بر عصادر اکلنجه‌م

خستهٔ دردو محنت دهرم
آرزوی دوادر اکلنجه‌م

بو قدر آسایشم زوکور تلکدن
صنعت کیمیادر اکلنجه‌م

قالمدی شمدی ساقی ونی ومی
زاهد بدلقادر اکلنجه‌م

وهبیا نان و نعمتن یه رك

پادشاهه دعا دراکلنجه م

کوشهٔ میخانه ده کرچه اسیر باده یم
زاهدا انجق غم آیامدن آزاده یم
مومیان مومیاسی وصله محتاجم مدد
برشکسته بسته بویله دردمند افتاده یم
حسرت محراب ابرو کیله اولدم پایمال
محفل عشقه دوشمنش کهنه برسجاده یم
باری برکره صارلمق ممکن اولمزمی عجب
بویله باشدن صاومه کیم دستاره ولداده یم

کل کبی رنکین دکلسمده نه مانع وهبیا
خاردن پاکیزه دامانم که سنبل زاده یم

ذوق بوس لعلکی دور اولمینجه بیلمدم
نشئهٔ صهبایی مخمور اولمینجه بیلمدم
صاریلور کن یاره بیلمزدم صفای سینه سن
مرهم کافوری ناسور اولمینجه بیلمدم
قصر والاطاق رفعت بی اساس اولدیغنی
که خراب وکاه معمور اولمینجه بیلمدم
زخم انکشت اشارت آدمی نال ایتدیکن
غره وش آفاقه مشهور اولمینجه بیلمدم

وهبیا انجام جاهک یأس وحرمان اولدیغین
صدمهٔ عزایله مقهور اولمینجه بیلمدم

آشفته وسرداده پیچ وخم اولیدم
تک جبههٔ یاره دوکیلن پرچم اولیدم
اشکسته اولورسمده دوشوب سنک جفایه
ساغر کبی ساقی ایله فمدرفم اولیدم
انجق اولوب افتاده کل عارض یاره
سائر یره دوشمزدم اکر شبنم اولیدم
تیر نکهک اوردی دله باری دیسیدی
برکون صاریلوب یاره سنه مرهم اولیدم

ترک ایتمز ایدم جنت امه تانبولی وهبی
برکندم اداره ایده جک آدم اولیدم

❀ حرف النون ❀

مستعد نظر اول جشم ستمزادندن
حکمة العین اوقیوب غمزهٔ استادندن
بیم خونباشیسی سرخنجر فولادندن
قان آقار زخم دل عاشق ناشادندن
فتنهٔ خط لب ساقی ساغر بکفی
کورسه اکلردی هلاکو خط بغدادندن

دلبر آهوی حرم اولسه ده بردامه دوشر
عالمک قورتلمز پنجهٔ صیادندن
صاحب همت مردانه یه زندوستلرک
حصه یوق قصهٔ مجنون ایله فرهادندن
کهنه داغ دلمز تازه لنور لاله صفت
نوبهارک کل نوخندهٔ نوشادندن
طبعی موزون اولانک میوه سیدر عقدهٔ دل
باغده فهم ایده کور مصرع شمشادندن
دل ارباب همم کل کبی پژمرده لنور
صورت بلبلک اندیشهٔ فریادندن
دانهٔ خرمن عمر اولمده درمحو وهبا
آسیای فلکک کردش بربادندن
خلقی کریان ایده رکسعی عمارتده اولان
بی خبر درره سیلابده بنیادندن
طوق قمری یه باقوب حلقه بکوش اولدیغنی
اکلدم بو چمنک سرو سرآزادندن

حوض صدر خنهٔ مصرف پراولورمی وهبی
کسب دستک ایکی فوارهٔ ایرادندن

چشمنده اویور فتنه ایله نازه نه دیرسن
طورمازاویارر غمزهٔ غمازه نه دیرسن
طرف نکهی مرغ دلی ایلدی نخچیر
چنکک مژهٔ دیدهٔ شهبازه نه دیرسن
چکمشدی بکا غمزه او قن اتدی رقیبه
اول راستکش واول غلط اندازه نه دیرسن
عشاقه قرار ایتمشیکن دوندی مقامی
اوج ایلیه رک باشلدی شهنازه نه دیرسن
کورمشمی عجب پیک صبا اول کل رویی
دیرمزمی بزه برخبر تازه نه دیرسن
حرف آتدی ینه مطربه هم سازه طوقندی
اول زاهد بی پردهٔ ناسازه نه دیرسن

وهبی ایله کیم سویلشور ای حاسد بدکو
بویله سخن معجزه پردازه نه دیرسن

❀ تخمیس غزل فهیم ❀

تخم پرشور وشرردر سرنموده خرممدن
احترازاوزره کچر برق فلک پرامندن
سوخته اولور ضیای مهر کیرسه روزنمدن
ای نفس بیهوده کچمه جان آتش مسکنمدن

رعشه ریز شعلهٔ آه اول نسیم شیونمدن

وارمی برآتشکده بوسینهٔ پرتابه بکزر
ناکهان کلسه یمندر دوشسه خاکستر ایدر پر

سوز شمعدن جنت کویک صاقن ای حورپیکر
برکدای خانه سوزم شعله پیراهن چواخکر

اصل دوزخ برشرردر شعلهٔ پیراهمندن

مهربان اولدک کورنجه کرچه بومغدوری مشفق
باقمیوب ایله بریده کل سن اول ناسوری مشفق

چاره قید ایله ولیکن چکمه هرکز زوری مشفق
جوشن الماس پوش ایت مرهم کافوری مشفق

احترازایت رحم زخم جسم مرهم دشمندن

واردر و نمده فتیل عشق پک برکشته حالم
لیلهٔ تاریک غمده دوردائم بی مجالم

دود آهیله بویاندم حسرت بزم وصالم
ای چراغ چشم عاشق بنکه فانوس خیالم

جامه خوابم روشن ایله پردهٔ پیراهمندن

آسمان حسنه سنسن اول مه خورشید منظر
شرمسارانه نکاه کرم ایدوب ای سعد اختر

کیم ایدرتاب عذارک ژالهٔ ناچیزی کوهر
تابش مهر جمالکدن عرقریزان اولم کر

کوکب واختر تراوش هب مسامات تنمدن

دامن دشت بلاده سربزیر خاک وسنکم
عاشقم قان آغلمقدن یوقدر اصلا شرم و ننکم

جوشش شوقیله بحر غمده موج بی درنکم
اوقدر هجر کله دوکدم اشک چشم لاله رنکم

اولدی طوفان داغ بردل آستین و دامنمدن

لوح الهام اولمسیدی کربساط خط نظمم
وهبیا وارسلک فیضه ارتباط خط نظمم

نورله اولمزدی بویله اختلاط خط نظمم
اول فهیم مه ضمیرم کیم نقاط خط نظمم

شبچراغ ایتدم شعاع مهرطبع روشنمدن

ویرمدی بوسه کراسن لب مینوشندن
کوپه کوندز کورینن نجم شب آهنکه مثال

دوکیلوب طره لری کل یوزینی کوسترمز
قوجا غمدن کیم الور آه او طفل نازی

نفس خشکی ایله وعدهٔ کمون کبار
زیور ذات کرک یوخسه قالور عریان تن

ذوقیاب ایتمدی اول میوهٔ میخوشندن
رونه شعله دوشر جوهر منکوشندن

پیچ وتاب اوزره یم اول سنبل کاکوشندن
چیقسه بر کره ایله دایه نک آغوشندن

خلقی سیراب امید ایتمه ده درکوشندن
جاهلک چیقسه اوزرین قبا دوشندن

موج خیز اولسه نه دم بحر طبع وهبی
بویله کوهر چیقر سینهٔ پرجوشندن

او مهک شعشعهٔ سینهٔ براقندن
مست ایکن بلکه ایاغن آلورز مشربجه

افعیٔ کاکل خمدرخم و پیچاپیچک
وصلتک کارنهفت اولمسنه وابسته

قیماشور دیدهٔ خورشید فلک طاقندن
ساقیٔ عشوه نمایی طوته لم ساقندن

نیجه فرق ایلیه لم زهرنی تریاقندن
مطربک پرده یه صاقلمندیغی عشاقندن

صورت روی دلاراسی چیقرمی وهبی
عاشقک آینهٔ سینهٔ مشتاقندن

چکمش می محبتی لعلی شراب ایکن
دوشمش شکنج زلفنه برسیم کردنک

برکلرخک خیالی ایله اشک تردوکر
مخمور نکاهنه خیران برآفتنک

اولمش نسیم عشقله همسر کردباد
برطفل ابجدک سبق عشقنی اوقور

اولمش خلیده سیخ جکردوز عشقه حیف
برلاله درهواسی ایله آه کرم ایدوب

اولمقده جوش عشقله دردانه پاش اشک
برخط عنبرین ایچون اولمقده سوزناک

عشاقی جام عشقی ایله نشئه یاب ایکن
اولمش اسیر غم شه مالک رقاب ایکن

خویکرده رویی غبطهٔ دردوکلاب ایکن
چشمی شراب نازایله مست وخراب ایکن

حسن کرانقدرله سنکین رکاب ایکن
معنای خط وخالی مسلم کتاب ایکن

تاب رخیله سینهٔ عالم کباب ایکن
صولمش عذاری کل کبی پرآب وتاب ایکن

بونه صدف یم طلبنده حباب ایکن
سودای خالی داغ دل مشکناب ایکن

حمکمنی نظم راشدی تنظیر وهبیا
بحث سخنده هرسوزی فصل الخطاب ایکن

دل افتادکانک ذره جه فهم ایله حالندن
کلوب کچدکجه حسرتخانه سن برکره تشریفک

مزربوحسن صورت کلک قدرت وارایسه یارک

صاقن بوآفتاب حسنک ای مهروزوالندن
کچر بوآرزومندک کذرکاه خیالندن

چیقرمشسن نقشنی برعالم آخرمثالندن

مثلث قیناد وب بنت عنبدن زاهد سالوس
ثلاثه عقدی ایله بك صفالنمش حلالندن
آچلسون گفتگوی کاکل وموی میان بحثی
اوصاندق درسه دقتله مآل قیل وقالندن
می گلگون ایچرمش برسیه پرچملی دلبرله
نه دیرسن شیخ افندی یه اوتانمز آق صقالندن

بکا دوشمز کان ساقرك غبغبله پستانی
دخی خوش گلدی ای وهبی ترنج وپورتقالندن

بزمی ای ساقی ینه پرطمطراق ایتمز میسن
ایش ایاغه دوشدی سن تشمیر ساق ایتمز میسن
شوق رخساریله اول مهپاره نك ای دل بوشب
نور چشمك شمع بزم اشتیاق ایتمز میسن
یاردن اغیاری دفعه صورت حقدن گلوب
زاهدا نصح اولمق اوزره برنفاق ایتمز میسن
لیلهٔ وصلتده دلبرله یاتورکن ای کوکل
صبحه دك اندیشهٔ روز فراق ایتمز میسن

ممكن اولسه می ایچوب لعل نگاری بوس ایدوب
وهبیا مشرب بجه اجرای مذاق ایتمز میسن

گچدم امید بوس لب لعل یاردن
ایتسم عجب می توبه می خوشگواردن
خط غباری گرچه لب یاری قپلامش
پرنشئه یم هنوز بن او کیف غباردن
گلمز بوسویه آه اوسر چشمهٔ امید
بیهوده آتشه یانه رز انتظاردن
زلف سیاهن اوخشیه رق بوسه خواه اولوب
امید پادزهر ایده رم صانکه ماردن
قالدم مثال غنچهٔ تصویر بسته لب
یوق خواهشم آچلمغه باد بهاردن
بحر طلبده ورطهٔ گردابه دوشمدن
فلك امیدی قورتاره گور برکناردن

مفتوح ایکن همیشه در لطف کبریا
وهبی گشایش استمه باب کباردن

بولمز ینه سیر رخ پرتاب صفاسن
گلشنده ایدنلر گل سیراب صفاسن
رؤیاده ایدوب اول لب شیرینی تماشا
چشمم بوگیجه گوردی شکرخواب صفاسن
اول گردن بلوره خون دل عاشق
گوستردی صراحیده می ناب صفاسن
بزذوق اجرا ایده رز آتش تردن
برحیله ایدر زاهد خشك آب صفاسن

بر

برشوخ خط آورله ایدوب مشق محبت
سودازده دل ایلدی کتاب صفاسن
بدر بزه طاق خم ابرویه پرستش
بخش ایلیه لم زاهده محراب صفاسن
پیمانه بکف آینهٔ سینه گشاده
ساقی ایده لم برگیجه مهتاب صفاسن
حلواده بولور ذائقه سی لذت عیشی
صوفی نه بیلور صحبت احباب صفاسن

دیرمزسه درنظم صفاپرور وهبی
ارباب دله گوهر نایاب صفاسن

فرق اولنمز روی بتلرله نهکلی کاله دن
نوقیماش حسنی گلمش صانه سن بنگاله دن
سینه یه مهپاره چلمك رسمنك تاصبحه دك
دون گیجه بیدار اولوب تقلیدین آلدم هاله دن
جوهر میدنمی گلمشدر بوکیفیت عجب
فرقی یوقدر لعلنك یاقوتهٔ سیاله دن
تاصباح حشره دك بیدار اولور چشم امید
بخت خواب آلود اویانمزسه بو آه وناله دن

رشحهٔ اشکم نما ویرمز امل گلزارنه
وهبیا گلمز طراوت برگ خشکه ژاله دن

مست ایکن اول غنچه آچدقده گوردك سینه سن
گورممشدك اویله برصافی فرنك آیینه سن
دانه دانه خال رخسارك غذای روح ایکن
چین زلفکده نهان ایتمه اومرغك چینه سن
شیشه چکدرمش ایشتدم زاهد میناشکن
قاننی ایچمشده آلمش آبگینه کینه سن
عاقله لایقمی فردایی فراموش ایلمك
فکر شنبه طفلك ایلرکن تباه آدینه سن

وهبیا رفعت بولنمز زیور عرفان ایله
اطلس چرخه دگشمز خرقهٔ پشمینه سن

بوسه سین آلدم اونورسته نك ابرام ایله بن
میوهٔ وصله یتشدم طمع خام ایله بن
سرانگشت محناسینی مخفیجه صقوب
یاره ایهام مرام ایلدم ابهام ایله بن
آه ایتدکجه دماغ دلی تطییب ایده رم
عنبر ومشك خط وخال سیه فام ایله بن
دگمر چشم ولب شیرینن ایدوب جانه غدا
بسلدم مرغ دلی شکر وبادام ایله بن
ایچروب شرب تنی مجلسی تلخ ایلمدن
ثقلات زاهدی دفع ایلدم اکرام ایله بن

رد صوت ایلدیکن کوش ایده‌لی کهسارک
سویلمم روی جماده دخی دشنام ایلمبن

ایلدم سینه‌می مانند نکین داغ بدل
وهبیا نقش نکون طلب نام ایلمبن

روشن اولدی چشمه بو سینهٔ بللوردن
کیم وجود نازنینک خلق اولنمش نوردن

مطربا بر نغمهٔ سرشار استر کیم کوکل
تا لب حوضه دوکلسه کاسهٔ طنبوردن

برنشاط اولمز دماغ شوق مخمور غمک
کاسهٔ می اولسه ده خاک سر فغفوردن

کندی اول دملر که خرمن خوشه چینه وقف ایدی
دانه‌لی هر کس قاپر شمدی دهان موردن

وصف زلفک یازمق ای وهبی نه ممکن اول مهک
مسطر اولمز سه تار گیسوان حوردن

عشاقی عید وصلکه قربان آلوریمسن
جانا بو مده بوسه ویروب جان آلوریمسن

بردوش ایدوب او پای محنایی گیزلوجه
زاهد بوکونه بوینکه سن قان آلوریمسن

آلدم خبر بهاسنی کیم نقد جان ایمش
کالای وصل دلبری ارزان آلوریمسن

اهل هنرله داد وستد ایتمه ای فلک
بر پوله ویرسه جوهر عرفان آلوریمسن

وهبی غریب دوشدی سر کویکه ینه
خلوتسرای وصلته مهمان آلوریمسن

ای کوکل خط رخن کوردکچه آه ایتمزمیسن
مهری پنهان کردهٔ ابر سیاه ایتمزمیسن

بوسه تقسیم ایتسه اول مهرو دوبک عشاقنه
مطرباسن اوج اغاز دوکاه ایتمزمیسن

بونجه دمدر صورمدک حال دل بیمارمی
کوشهٔ چشمیله باری بر نکاه ایتمزمیسن

دامن کلده شکفته تازه سنبللر کبی
کاکلک پیوستهٔ طرف کلاه ایتمزمیسن

وهبیا یوز سورمکه خاک امام اعظمه
شط کبی بغداده طوغرو عزم راه ایتمزمیسن

❁ حرف الواو ❁

سورسک یوسف آسا برمه پاکیزه دامان سو
عزیز مصر استغنا مسلم شاه خوبان سو

نظر

نظر بازرخ پرتاب یار اول چشم شبنم وش
فلکده اولسه ده همتله بر مهر درخشان سو

رسوم سوزش عشقی باقوب پروانه‌دن اوکرن
یانرسکده نه مانع یاری بر شمع شبستان سو

عقیده آلمغه کتدکجه لالایی بولوب فرصت
شکر کبی لب لعالک اوپوب اول طفلی پنهان سو

شب وصلتده طورمه صبحه دک اول ماهی اوب اوخشه
کهی رخ کاه کردن کاه سینه کاه پستان سو

اولوب بر پاک صوی دلبره کرم الفت دمادم صوی
تن سیمینی خلوتکه حمامده عریان سو

حقیقی عاشق اول وهبی بجوب جسر مجازیدن
اولوب نفسیله شیطانه نه عورت سو نه اوغلان سو

یوز سورمکه ایاغنکه ای سرو عشوه جو
کلزار کوییکی طولاشور جوی سوبسو

رندانی پاتله‌دن بودکلمی قبا قلنوب
ساقی دیر زندن ایتمدی اول کج اداکدو

ترک ادبله بر حدث ایتمش مکر ینه
کوردم جناب زاهدی تجدید ایدر وضو

آیینه نقش آلمغه طالب هر آینه
بیلمم نه یوز ایله اولور اول ماهه روبرو

بردل طولاشمسون دیو صد پیچ وتابله
شانه اورور طاررا و سر زلفی موبمو

سیر اولمدقجه تابلکلو خوان وصلته
سیر جمال ایله ایده مم دفع آرزو

وهبی نهال کلکک سرافرازمی کوروب
طوبی عجبمی خجلت ایله ایتسه سر فرو

خط سیهکمی سر گیسو میدر بو
بر باغده سنبل ایله شبومیدر بو

طاقتمی کلور آه مدد کسدی امانم
شمشیر میدر خنجر ابرو میدر بو

دلداده‌یم اول خندهٔ دندان نمایه
ای غنچه دهن حقهٔ لولو میدر بو

چوق دوشمشیدم آرزو نه صید اولمدی کندی
وحشتله قاچر بچهٔ آهو میدر بو

وهبی قلمک منبعمی آب حیاتک
جوی سخنکمی برایچم صو میدر بو

کهنه شراب ویر بکا تازه بتازه نو بنو
تازه‌له کیفی ساقیا تازه بتازه نو بنو

طفل ایسه ده او عشوه کار یوقدر المده اختیار
پیره جوان ایش سزا تازه بتازه نو بنو

 وهبی

غنچه مثال تازه لر سینه ده داغی تازه لر
صحن چمنده رونما تازه بتازه نو بنو
نیلر ایدوب نغمه لری اکدیره اسکی دملری
ایله نوای مطربا تازه بتازه نو بنو

وادئ کهنه مبتذل کل کبی اولمه لی غزل
تازه زمینده وهبیا تازه بتازه نو بنو

دیمشدم بوی خطک شم ایدوب مشک خطادر بو
مکر عنبر ایمش بیلمدمکه تعبیر خطادر بو
رقیب بدلقایه یردیرسن کندو یانکده
نه هرجایی سن انصاف ایت نه طورنا بجادر بو
کوروب چین جبیننک زاهدک نقش حصیر آسا
دیدم ثقلت زمیننده دوشمش بوریادر بو
کهی اشک روان که باد آهیله دونر کردون
هبای دانهٔ عمر ایتمکه بر آسیادر بو

نیچون بیهوده حاسد رشک ایدر کفتار وهبی یه
عجب بیلزمی کیم کسبی دکل دادخدادر بو

❀ حرف الهاء ❀

ایق بص ساقیا بزمه امان ال ارقه سی یرده
قدح دردست و دامن درمیان ال ارقه سی یرده
ایاقلندرقپوکده برطولوستی ایله طورمه
مدد پک دوشدم ای پیر مغان ال ارقه سی یرده
پیقلسون ارقه سی کلسون زمینه زال کردونک
یتر بوتکیه ده ایتدی جهان ال ارقه سی یرده
کولشمک کلمز الدن رستم پرزور عشقکله
دیمکدر چاره سی ای پهلوان ال ارقه سی یرده
تمنای تماشا ایله بربر رهکذار کده
طورربی دست و پا افتادکان ال ارقه سی یرده
نه لر چکدم الکدن تیر غمزه ک جانه کار ایتدی
یتر زخم اورمه ای قاشی کمان ال ارقه سی یرده
الک قوی کوکسکه باری اوزاقدن مرحبالرله
سلامه منتظر بوناتوان ال ارقه سی یرده
کوروب خنجر بکف بیلمدم الندن قورتلش بوقدر
اومهتک پاینه دوشدم همان ال ارقه سی یرده
بلی هر برهنرده دست بربالای دستا ما
ایدر وهبی یه یاران هرزمان ال ارقه سی یرده
ظهیر و دستکیرم حضرت سلطان سلیم خاندر
کلوب بندن الن السون شاعران ال ارقه سی یرده
زمین لطفنه فرش ایلە تاب پنجهٔ مهرین
دونر کردسرنده آسمان ال ارقه سی یرده
کوروب بذل عطاسن زیردستان برابایه
یدعلیاسنه ایلر شهان ال ارقه سی یرده

زبردستئ قهرندن عدم ملکنده قالمشدر
زمینبوس تأدب قهرمان ال ارقه سی یرده

باقدم نهال قامت دلجوینه ینه
آقدم مثال جوی چمن سوینه ینه
کلدن هزار مرتبه رنکین نما ایکن
کلکونه ایله رنک ویرر روینه ینه
برشهسوار عشوه نک اولدم ربوده سی
چوکان زلفی چکدی بنی کوینه ینه
جادوی چشمی صددل شیدایی باغلدی
کیسوسنک فسون ایله هر موینه ینه
شبو میدرندر بودیو چوق طاقلدیلر
سنبل بنفشه زلف سمنبوینه ینه
خویکرده اولدی شرمله الدقچه بوسه سن
میل ایتمیدی اسکی جفا خوینه ینه

وهبی جهانی حیرت ایله ایکم ایتمکه
رخصتمی ویردی طبع سخنکوینه ینه

مشرب رنده کوره بوسه دویکدر باده
مطربا شته بو تقسیمده تکدر باده
مجلسه طوزلو اوتورسه کبابی نه عجب
منکر حق مراعات نمکدر باده
حکمت بالغه دندر دیر ایمش پیر مغان
آب ایکن تشنه لب خون سمکدر باده
آخر کاردوشوب کشمکش انبیقه
بزه چکدردیکی دردی چکه جکدر باده

اکلنور مجلس عشرتده عیار احباب
وهبیا تجربهٔ قلبه محکدر باده

دستنی چکدی رضا ویرمدی اما بوسه
اوشهک رخصتی وارمی عجبا پا بوسه
اوپدم اوج کره ایکی بوسه نیاز ایتشیکن
دیدی نازیله کولوب اول کل زیبا بوسه
مطربا بوسه لک ایت نغمه یی کیم دلبردن
ایده عشاق اصولیله تمنا بوسه
طاق ابروسنک اوستندن اوبالا قدم
یله افتاده دله ویردی براعلا بوسه

وهبیا یار ایله درخواب اولیجق کلدی رقیب
ینه حیفا که باصلدق بوکیجه کابوسه

اویله برشعشعه وار کیم رخ تابانده
ذره درمهر جهانتاب فلک یانده

لعل کلفامنه حسرتکش اولان عشاقڭ
کتدم اول یوسف کلهیرهنه حسرت ایله
صاریلوب مغبچه یه شوقله ایمانم دیر
باب مفتوح کرم صانمه کبارڭ قپوسن

غنچهٔ تازه بترچاکڭ کریباننده
روز محشر کوره لردستمی داماننده
هله مستانه لرڭ شبهه وار ایماننده
ندر اول چوبه نظر قیل کف درباننده

شکوه آمیز غزللرله نوله وهبی زار
حالن اول شاهه بیان ایلسه دیواننده

نیچون محرم ایدرسن مو بموزلف پریشانه
فروغ عارضڭ عرض ایله تاب آورد کلسمده
نیجه صحرانورد وحشت اولمز قیس بی آرام
سپهر اوزره دکل غره همان نال اولدی رخشندن

دیرر بیکانه یه سررشته شایدای پری شانه
یانرسه شمع سوزانه پر پروانه پروانه
که خاکڭ راه لیلی سرمه در چشم غزالانه
هلال ابرولرین کوستردی برکون ماهتابانه

شکست ایتمش بهار اولدقده جام عهدو پیمانی
کتور ای ساقی کلرخ ینه وهبی یه پیمانه

مایلم برنو نهالڭ تازه شفتالوسنه
اصفهانده چار ابرو بر پسر سیر ایلدم
بریتاقده باجدی یار یله بتی نوشب رقیب
دردندانن کورن اول طفل لالازروزڭ
وجهی وار کیسوی کافر کیشنه اولسه اسیر
الحمد اول رنده کیم پای خم میخانه ده

باغ دهرڭ باقرزم آلوسنه بالوسنه
خطی بکزر چار باغڭ سنبل وشبوسنه
کافرڭ طاقت کلور می نقلت کابوسنه
ایلمز چرخڭ نظر لالاسنه لولوسنه
دل فرنکستانده باقدقچه بتانڭ روسنه
باده درکف مست اولوب یارین چکر زانوسنه

چاره سی یاره صارلمقدر لبنڭ امسم دیو
چونکه ای وهبی اورلدڭ خنجر ابروسنه

فریاد ایده رززلف سیهکاری کورنجه
بر آتش اولور لوله نز اکتله امامه
داد وستد حسن وبها بیع وفادر

البت قوپار رغلغله لرماری کورنجه
بوس ایلرایکن لعل لب یاری کورنجه
میل ایلمه هرشاهد بازاری کورنجه

جانه باصه فرا انجیه یاری کورنجه
تعظیم ایچون

بلکه اومیانی چکه رم سینه یه دیردم
کسدم املم خنجر خونخوای کورنجه

ماروت کبی چاهه کیررشرمله یاران
وهبیده اولان خامهٔ سحاری کورنجه

کلدی نازایله رڭ بزمه سراپاشیوه
حدنی قدنی ییلدردی ینه شمشاده
بوقدر جنبش ونازه نیجه طاقت کلسون
مرداودرکیم اکاغالب ایده استغناسن

چشم مستنده اداسنده هویدا شیوه
کوستروب باغده اول قامت بالاشیوه
بن هلاڭ اولدم آظالم نه بوحالاشیوه
کوسترسه نقدر بیوهٔ دنیاشیوه

کلکڭ وهبی ینه برعشوه کرڭ شوقی ایله
برغزل یازدیکه هرلفظنه معنا بشیوه

آه اوشوخ مغبچه کتدکجه پرکین اولمده
عکس رخسار دلاراسن کوروب آیینه ده
پیچ وتاب عشقدن آزاده سراولمز کوکل
نجم بختم جمع وتفریق اوزره درکرد ونده کیم
جام جم نوش ایله کتسون سینه دن کرد کدر
قصد ایدوب صوفی شراب جامه اویدرمش مکر

کافرڭ هرنظره سی غارتکر دین اولمه ده
بررقیبم داخی کتدکجه اولدی خودبین اولمه ده
طره سی مادام بویله چین برچین اولمه ده
که بنات النعش بکزرکاه پروین اولمه ده
بزم عالمده صفایوق بویله غمکین اولمه ده
رند ایله کتدکجه همرنڭ وهم آیین اولمه ده

تاب میدن عارض ساقی کافرماجرا
چهرهٔ ایمان وهبی کبی رنکین اولمه ده

دل پڭ اورلدی آه اوقاشی کمانه آه
برشمع حسنڭ دستنه پروانه دشدوب
ایکی قدح شراب ایله خونی نکاه اولوب
صانمه شهاب ثاقب اولور چرخلمه پاش
کزدردی خانه خانه بنی بیقرار ایدوب
بوقدر تحملی تشور غیری ای فلڭ

تیرنکاه تیزنه اولدم نشانه آه
خاکستر اولدی کتدی کوکل یانه یانه آه
چشم سیاه مستی ینه کیردی قانه آه
چیقمقده آهم آتشی تاآسمانه آه
شطرنج آلتی کبی لعب زمانه آه
باربلاسی چکمکه کلدم جهانه آه

وهبی بیلم بو کلدی غم اشتیاق ایله
صارلمدم کمر کبی اول مو میانه آه

ماه ایلمز دسی مهر رخکله مقابله — اول شکل خوبه ایتمسه قصد مشاکله
زنجیر بسته ایلدی عشاقی کاکلک — دیوانه لر ایدرلر اوچنبرده ولوله
نور جبینی اوزره کشیده قلم قاشن — صاندم کورنجه سورهٔ یوسفده بسمله
بالانشین صدر اولیجق پست فطرتان — خلقه یوقاریدن آشاغیدر معامله

دوش اولدک آه رعشهٔ پیری یه وهبیا
بنیان عمره یقمق ایچوندر بو زلزله

❀ غزل بی نقطه ❀

آکاه اوله کور دورده احوال هلاله — عالمده دلا اولمه هوسکار کلاله
آوارهٔ آلامدر آسوده و کلدر — اهل دل اولور ما حصل آلوده کلاله
معکوس المدر امل دهر سراسر — اولمه هوس ماله آلوده ملاله
مسرور اوله هم آه دلمده کدرم وار — دلدار مساعد اولور اما که وصاله

لال اولمه دراسلم هله هر حالده وهبی
اولدکسه اکر مطلع ادراک ماله

❀ مسمط که در شیراز نوشته بهنکام سفارت ❀

بخش ایلدم ایرانی بن خال رخ جانانه‌یه — شیراز و کشمیر و ختن اولسون فدا بردانه‌یه
تصویر خوبان عجم رونقده دار الصنم — شایسته تشبیه ایلدم هر شهری بر بتخانه‌یه
بازیکران کابلی جادوشان بابلی — بیهوش ایدر جان و دلی افسون اوقور پیمانه‌یه
هر جفته بر جملی پسر بر شال سرخ ایتمش بسر — سوداسی ایتمزمی اثر سرالین دیوانه‌یه
کرچه عراق و اصفهان اولمش مقام عاشقان — خوبان آذربایجان بک آشنا بیکانه‌یه
سیر ایتدم اصفهانی چوق سرمه‌لی خوبانی — صد آفت کاشانی جلب ایلدم کاشانه‌یه
دور ایلمکده جام جم بوکیفله غمدن نه غم — رقص جوانان عجم جنبش ویرر مستانه‌یه

کیسولری سنبل کبی رخلر آچلمش کل کبی — عاشقلری بلبل کبی آتش برافسون لانه‌یه

ای شاه اقلیم جمال چون ایلچیه یوقدر زوال
وهبی ایدر فکر وصال امرک نه اول فرزانه‌یه

❀ در حکومت رودوس نوشته ❀

نیجه ذوق اولمیه بو شهر بهشت آساده — آره سه مثلنی آدم بوله مز دنیاده
باغ داد ایلمش اول خیر رباطی مولی — بو کوزل بلده‌یی ترجیح ایده‌رم بغداده
برطرف زهد و ریا قیدی بقول حافظ — بونده رنکین اولنور باده ایله سجاده
دختر رزمی دیلر مغبچه می استر دل — جمله اسباب صفا ماده و نرآماده
قوجه دستی ایله باده کتورر دستاویز — نه زمان پیر مغان کلسه مبارکباده
وار ایکن غبغب و پستانچهٔ خوبان الده — کیم باقر تازه ترنجه کورینن کباده

اوپدی خویکرده رخ اوستنده تراولمش زلفن
بولدی سنبللی صوین وهبی سنبل زاده

ندر بوز اف عنبر بو اوشوخک کل ییناغنده — کل و سنبل نکر بریرده بیتمش حسنی باغنده
او مشکین زلفی قوقلاتمه قرلسون بورنی اغیارک — فساد اولدیغنی بیلمز میسن جانا دماغنده
کیررمی طیلسانیله درمیخانه‌دن زهاد — نیجه قویرق صالر روباهلر ارسلان یتاغنده
حسد اول رنده کیم تنها چکلمش کوشهٔ باغه — سبو زانوده دستنده قدح دلبر قوجاغنده

نه عقله اویدک اویله بردلی قانلی جوان سودک
هنوز قان طملر ای وهبی او خونینک بوچاغنده

اولمدم کرمابه‌ده یکتن او جسم پاکله — باری همخلوت اولیدم بر کوزل دلاکله
شانه‌یی کوردکده دوشدم بند بو سودالره — زلفنه اولدم فتاده سینهٔ صد چاکله
روی پرتابک کورنجه کریه‌لر ایتسم نوله — ایردی شبنم آفتابه دیدهٔ نمناکله
جذبهٔ خورشیدر فعتدن اولورمی بهره‌ور — ذره وش اولجه یکسان اولمینلر خاکله

سوزناک اولمقده مغز استخوانم وهبیا

شمع وش آلدم فتیلی شعلهٔ ادراكله

صاقلمه مهر رخنك زلف سیاه آلتنده
قالمسون حسن عمل ابر كناه آلتنده

چیقمسون مار سیه كبی بنا كوشكدن
پرچمك طورسون امان بویله كلاه آلتنده

آب وتاب رخنكی سبزهٔ خط قیلدی تباه
كل شاداب چمن قالدی كیاه آلتنده

قدری پست اولمسه كردونده كر مجویانك
آفتابك دخی قالمازدی ماه آلتنده

ناكهان قعر زمینده دو شر اهل رفعت
چاه محنت قازیلور رتبه وجاه آلتنده

خوشه چین املی سیله ویرر كاه فلك
آب خدعه یوریدوب كیزلیجه كاه آلتنده

فخر ایدر شوكت طبعمله سمند معنا
وهبیا اسبك اولور رفعتی شاه آلتنده

نه تاب آور اولمز نظرهٔ روی دلارایه
شعاعندن باقلمز آفتاب عالم آرایه

بهای حسن دلبر شوق عاشقدن اولور معلوم
آلور كوزله باقنلر یوسفه باقسون زلیخایه

مجوهر خنجریله مو میانن سینه یه چكسم
مسلم طاش دیكردم بنده میدان تمنایه

تحمل كوچدر اما طورنا برجا سنه خلقك
مدار راحت عالم رهین اولمش مدارایه

آچلمز باغ وصلتده بزه اول غنچهٔ زیبا
همآواز اولهلم وهبی هزار ناشكیبایه

نور آینی دیدم رخنه اقتباس ایله
شمس وقمر دیسمده اولوردی جناس ایله

سرایت نتیجه رشتهٔ طول امل دخی
كوته دكلمی اول سر زلفه قیاس ایله

باقد فجه آفتاب عذار منیرنه
آیینهٔ درونه كیرر انعكاس ایله

فریاد او طرف دیدهٔ خونی نگاهدن
ایچمكده بویله قانمزی ایكی طاس ایله

عالمده مرد او دركه زر وزور استمز
بردریانده اطلس كردون پلاس ایله

چرخك الندهٔ غمزه دكل یچمكه كلور
هرماه كشت عمر برایابی داس ایله

البت نموده ظاهر وباطنده بر كدر
وهبی نه درده اوغرامشوز بو حواس ایله

خالی دكلدی دل هوس ایلردی خالنه
مسكین اوغرامش قره سودا خیالنه

كلنار بوس لعلنی ویرمزسه ده دخی
تازه نهالدر هله پك بڭه دالنه

یاره تراش ایتمه دیمش خط رو یكی
شیخك افندی كولیه لمی صقالنه

پیمانهٔ میه قونیلن آب صاف وش
مخلوطدر حرامی بو عصرك حلالنه

وهبی او آفته نه یاپرسك یاپوب همان
رام ایت مرام وصله قومه كندو حالنه

ویرمزدی بوس لعل لبك ساغر اولمسه
نقل وسیله نوش می احمر اولمسه

كار ایلمزدی زخمی رگ جانه دمبدم
خونریز چشمنك مژه سی نشتر اولمسه

ایتمزدی چاك پیرهنی زیر نافه دك
البته چاكچاك اوله جق بربر اولمسه

قوجمق اولوردی بلكه بیلن اول ستمگرك
بویله میانه ده خط خنجر اولمسه

كلمزدی كیفمزهله بر درلو وهبیا
بزم جهانده باده ایله دلبر اولمسه

❁ حرف الیاء ❁

مصفا كردن بلور یاره قاره بن دوشدی
او كافور او زره فلفللر كبی یكپاره بن دوشدی

قلم قاشن چكركن دست قدرت نوك كلكندن
مركب صچرایوب پیشانیٔ دلداره بن دوشدی

نكلی كاله بندر كاه حسنه بنقه اورنكدر
بو وجهیله قماس روی آل یاره بن دوشدی

او نخل عشوه نڭ خالن كورنلر كرد اعلنده
صانور كیم جا بجا نوبادهٔ كلناره بن دوشدی

كتاب حسننك معنالری جای نظر دركیم
مثال نقطه شنك صفحهٔ رخساره بن دوشدی

دل افتاده مجمر وش نوله پرسوز شوق اولسه
كه عنبرلر كبی اول روی آتشباره بن دوشدی

او شوخك خرمن حسننده وهبی دانه چین اولدق
زمین قسمت مرغ دل غمخواره بن دوشدی

فتنه نڭ خوابكهی كوشهٔ چشم نازی
موقظ فتنه در اما نكه غمازی

قد نه ویردی الف زلفنه لام وفمه میم
مصحف حسننك اسرارنی بیلسه رازی

دیش بیلر چوقدن او نقل لبه مسواک بدست
سیم بازو ایله رقص ایتمه ده یکتادر او ماه
بکا چکمشکن اتار غمزه او قن اغیاره
او کل اندام ایله نوش میه آغاز ایتسم
رهکذارنده او شاهک کورینن برف دکل
مطربا بزمه ثقیل اولدی قدومی شیخک

حرص پیری ایله شیخ آچدی دهان آزی
اوله مز زهرهٔ بازیکر چرخ انبازی
نکه راستکشمی چشم غلط اندازی
بلبله غالب اولور غلغله نک آوازی
آق صودیباسنی چرخ ایلدی بای اندازی
کل اصولیله چیقر پرده دن اول ناسازی

جمع دیوان نشاط آورایدنجه وهبی
ایتدی شیرازه رک موج می شیرازی

خالک غمیله ایلمیه لی بنکی سن بنی
نازو تغافلک نه در ای زلفی سنبلم
حیفا کمندکا کالکه ایر مدی الم
صانمش مسخر اولدی بنی آدمه پری
اوپدکده کل یوزین پدرینه باقوب دیدی
ایتدی لسان خلقده بر پارمق انکبین

کلدم او حاله کیم بیله مم شمدی بن بنی
سنمسن بو باغ غمده پریشان ایدن بنی
افتاده ایتدی آه او چاه ذقن بنی
جسم لطیف یار ایله یکتن کورن بنی
بلبل بیلور صفامی نه بیلسون دیکن بنی
بر بوسه ویرمکیله او شیرین دهن بنی

وهبی سوزم زلال کبی خوشکوار ایکن
هضم ایلمز نیچون ینه اهل سخن بنی

سنی کیم چکدی آیا خلوته حمامدن غیری
دهانک وارمی اوپمش سویله ای شیرین زبان سویله
نه کوردم نونهالم میوهٔ باغ وصالکدن
لب شیرین و چشمک عشقنه نوش ایلسم باده
شکر خند لبک اغیاری شیرینکام ایدر اما
اولورسه آب خضرک عینی باقمم چشم رغبتله
عقیق آسا دل پرخونی ایتدم شرحه دار اما

کیم آلدی سینه یه آیینهٔ اندامدن غیری
نزاکتله لب جام می کلفامدن غیری
ترنج غبغبک شوقیله فکر خامدن غیری
کتورمم بزمه نقل شکر بادامدن غیری
بنمچون بهره یوقدر تلخیٔ دشنامدن غیری
اوصاندم منت خشک زلال کامدن غیری
نه چیقدی ذیل امضای طلبده نامدن غیری

هجوم طائر اقبالدن نو قصر دولتده
نه یاپسون بوم بولمازلانه کنج بامدن غیری

کلور یوق خاطر ویرانی آباد ایتمکه وهبی
پیاپی جوش ایدن سیل غم ایامدن غیری

کوره لی خط سیهله او رخ یاسمنی
چیقمز اول سودقوزیسی کرچه قیوندن اما
شوق دندانی ایله کریه لر ایتدم حیفا
خاتم لعل خط آورده سن ایلر تقلید
کوروب اول سرو خرامانی کنار جوده
فلک اقباله رئیس ایتسه ده رغبتله فلک

ماتم حسنله دوش ایلدی غم یاسه منی
استمز شیر وشکر کبی لبندن امنی
سیم اشک اولمدی اول در ثمینک ثمنی
نوله نام آور دهر اولسه عقیق یمنی
بولدی سیلاب سرشکم دخی سوی چمنی
صوده دریلکنی هر کیم شاشر رسه دومنی

کل نسرین کبی درکردنی اما وهبی
قومدی بوسه منی آه او خوشبو سمنی

کل بزمه هلاک ایلمه دن غم بزی ای می
هر موسمه برتاب وطراوت ایدر اظهار
فیض آلدی مکر خضر ومسیحا همه مندن
زاهد دخی تنهاجه صفا سن چیقردی
بر جام لبالبله نیچه رند کدایی
رقص آور ایدر شیخی دخی بزم طربده

ساقی ینه جان تازه لسون آل اله می می
کلغنچهٔ نوروز و چراغ شب دی می
کیم پیری جوان ایتمه ده در مرده لی حی می
کیفیتنی بیلسه نه در ذوقی نه شی می
شاه ایتمه ده در عصره مثال جم وکی می
شوقیله یللیلا یله لی واهی هی می

سویلتدی بومستانه ادا نظم صفالی
وهبی یه ینه قلقل مینا ایله نی می

ینه وعد وصال ایتدک دهانک اوپسم اولمازمی
سینه کمخا ایله پوشیده لنمش کعبه در کویا
ندرای مهر طلعت بو صباح الخیر پیشانی
پری رویم ایشتسم کیردیکک حمامه عریان تن

کرامسم که لب شیرین بیانک اوپسم اولمازمی
رخکده طرهٔ عنبر فشانک اوپسم اولمازمی
منور جبههٔ بهجت نشانک اوپسم اولمازمی
بولوب خلوتده هر عضو نهانک اوپسم اولمازمی

نکاه التفات ایتدکئ بنه وهبی نا کامه
تنکر کونه چشم دلستانک او بسم اولمازمی

آه عاشق طوتنورسه نه ضرباد کبی
چاربلور عکسکی آیینه ده کورسه آدم
تیغ ابروسنی چکمش بنه خونی چشمک
زنه مائل اولانی طاشه طوتارمش رندان

سن صالن تازه فدانم یوری شمشاد کبی
صورتا شیشه درونده پریزاد کبی
قصدی وار قانمزی دوکمکه جلاد کبی
بیستونده کوریلان صورت فرهاد کبی

دیدی رندان عجم بسکه نه کلمش نه کلور
رومدن بو طرفه وهبی استاد کبی

غزال عشوه سنجم دام ایدرسه چین ابرویی
مؤذن زاده قد قامت کتورسه جامع حسنه
اب جوده اولور انکشت حیرت سرو بالاسی
بنه شمشیر دیرمش دست زنکی اسیه مستة
هزاران کاروان چین ایله مشک ختن کلسه
خمارین نشئه دن اول چکرسن جام صهبانک

نکاه شوخی صید ایلر نیجه رمکرده آهویی
امام الله اکبر دیر کوروب محراب ابرویی
خرام نازی کوسترسه چمنده قد لجویی
ایدوب پیوسته ابرو مکحل چشم جادویی
دماغمدن چیقرمم بن او زلف عنبرین بویی
دلا بزم صفاده همدم ایتمه رند بدخویی

خموش ایلر جهانی نغمه سن کوش ایتدیروب بویله
نواساز ایلمه وهبی نی کلک سخنکویی

بنه خاک ره جانانه صبادن قاپدی
چکوب آلدی الیمزدن مدد اول شوخی رقیب
چهره سن زرد نما ایتسه نوله عاشق زار
زخم دل بویله هوا الندی نم یانسه مکر

سرمه سن دیدهٔ تر بادهوادن قاپدی
نعمتی کلب کبی دست کدادن قاپدی
جذبهٔ عشقی یاقوب کاهربادن قاپدی
خشکی ابر سپهردی سمادن قاپدی

شعر اویله ربوده اوله جق نکته لره
سخن وهبی پاکیزه ادادن قاپدی

الم ایرمزکله بادر کف خار اولدیغم قالدی
بو کلشنده همان بلبل کبی زار اولدیغم قالدی

کاله ایرمدن بدر امیدم بولدی نقصانی
قلم وش اولمدم آزاده سر بخت سیاهمدن
کشایش بولمدی کنجینهٔ کامم عزیمتله

هلال منت چرخ ستمکار اولدیغم قالدی
کریبانچاک محنت دیده خونبار اولدیغم قالدی
طلسمن محکم ایتدم زخمی مار اولدیغم قالدی

نکاه لطفنه برکره مظهر اولمدم وهبی
او شوخک حسرت چشمیله بیمار اولدیغم قالدی

رنک شر ایله رخک اولدقده کل کلی
ای غنچه لب بو باغده سن کل آچل همان
اولمش نسیم آهمز اول سرو قامتک
چوقدن اولوردی دشت جنونه قدمنهاد

آچدی حباب کاله می چشم بابلی
داغ درون عاشقک اولسون قرنفلی
سمت رقیبه بادهٔ عرض تمایلی
پابسته قلمه دلی زنجیر کاکلی

وهبی قناعت ایلمسه بر پیاز ایله
دامان کوه رغبتک اولمزدی سنبلی

غم ایله سرشکم اقار شراب کبی
خیال لعل لبک کنج سینه ده مکنوز
نوای ناله سن اول بینوایه دکلمه ده مز
زلال دشنه که بر رتبه تشنه درکه کوکل
رهین محفظهٔ اعتبار اولور هردم
دهانه کلسه دخی دیکرانه قسمت اولور

درونی آتش هجرک یقار کباب کبی
درون کانده محفوظ لعل ناب کبی
او دلکه درد له زار اولمیه رباب کبی
او سویه آقمه ده درجوی عقلی آب کبی
دلنده رازنی کتم ایلمین کتاب کبی
نصیب آرد نه دوندکجه آسیاب کبی

سحاب منته اولمم دهنکشا وهبی
اولورسه قطرهٔ لطفی در خوشاب کبی

طفلک اکرچه خوش کورینور دلر بالغی
زردی چهره کاه ایدر جذب مرحمت
آنجق کرامت اهل عباده اولوردیمش
همشیره سی چیقرمی ایدی دختر رز دخی

عاقل اولان سورینه خوبان بالغی
عاشقلرک بو جمله در کهر بالغی
شمدی بیلندی خرقه لی شیخک قبالغی
پیرمغان اولمسه رندک بابالغی

اول ماهی شصتنه دوشردی دل ضعیف
بر چاره ایلمیدی سقنقور بالغی

وهبی پیر طورمش اوتورمش کوزل سور
طفلك اکرچه خوش کورینور دلربالغی

کری رسمنده در طرح زمین وآسمان اکری
مماثل اولدیغیچون تیر لرمژکان خونریزه
خرامان اولسه کلشنده اکر شوخ سهی قدم
رسوم کج نهاد یدر سزا مردان غداره

بو تقریبیله اکثر طبع ابنای زمان اکری
مقوس قاشنه تقلید ایله اولمش کمان اکری
خجالتده اکوب باشن قالور سرو روان اکری
انکیچون وضع اولنمش رسم تیغ خونفشان اکری

افندم طوغروسی بورتبه ده بر باعث اولمزسه
خم ایلر قامتن وهبی زارك الامان اکری

جام لعلك شوقنه مستانه ایتدك سن بنی
بوینکه اولسون وبالی کاکلك زنجیرلی
پیرلکده خاطرم یقدك نه یاپدم بن سکا
زلفکه قوندرمیوب مرغ دل آواره لی
محرم اولدی غیریلر شمدی حریم وصلکه
یانمه دن یاقمه دن پروانه شمدن صکره کیم

کاسه لیس سفرهٔ میخانه ایتدك سن بنی
کردنکده کوستروب دیوانه ایتدك سن بنی
عاقبت کنجم دیو ویرانه ایتدك سن بنی
بویله مانند همابی لانه ایتدك سن بنی
آشنا ایکن نیچون بیکانه ایتدك سن بنی
شمع رویك کوستروب پروانه ایتدك سن بنی

حسننك مجنونی ایتمشکن بنی وهبی یه دیر
عالمه لیلی کبی افسانه ایتدك سن بنی

مطربا اولسون میان بسته یللی یاللی
دامه دوش ایتمش بنی مرغ دل آواره لی
کرچه دامنکشلك ایلردی او یوسف طلعتم
ایلیوب بنیان درد ومحنته وضع اساس

نازایله رقص ایلسون بر اینجه بللی یاللی
زلفنه بند ایلیوب بر طورنه تللی یاللی
صد نیاز ایله یاپشدم اکی اللی یاللی
خانمان عشقده اولدم تملی یاللی

کرچه مشتاق اولدیغن صقلردی وهبی سینه ده
آچلنجه بزم میده اولدی بللی یاللی

زخمناك

زخمناك ایتدی درونم دیدهٔ خونخواره سی
ایلدم سنجیدهٔ میزان چشم اعتبار
قونمغه بر نخل استغنا آرار کیم عاشقك
جام لبریز استمزه صهباکشان درد عشق
ایلمز چونکیم شکاف لب قبول التیام
یاد ایدر وعظنده حوری قزلرین پك شوقله

وار ایسه یاره صارلمقدر بولنسه چاره سی
بر آغر باشلی کوزل اما آلنمش طاره سی
پك هوالنمش بنی مرغ دل آواره سی
ساقی بزمك لبندن مست اولور میخواره سی
غالبا تیغ زبانکده اوکلمز یاره سی
شیخی زند وست ایلمش استانبولك مکاره سی

تاب عشقیله غزلمی سویلمش وهبی بنه
نظمه سوزش ویردی بویله طبع آتشپاره سی

ویرمش خدا سلالهٔ پاشایه بکلکی
اول شهسوار اسب ملاحت قول اوغلونك
فخریله در میان ایده رك فرش خانه سن
آلتون ادین قزل باقرایلر بولورسه کر
ویردم بو شب قلمرو خولیایی ضبط ایچون
رب الفلق ممالکك افلاقده دخی

بیهوده طاقمامشلر او ملایه بکلکی
دو شهمك پیاده جه یانسه یایه بکلکی
اول خودنما بکم اتار اورتایه بکلکی
صاری بکك اوغلو کبی فرومایه بکلکی
زیر لحافده دل شیدایه بکلکی
ایتمش قلاده کردن ترسایه بکلکی

بکلکجی ایتسه لرده وکالتله وهبیا
میر سزا استم اوقوری پایه بکلکی

جکرمی منت تلخ رحیقی بوسه مشتاقی
بقول رند دردآشام طورمه بزم صهباده
اولور کن پرتوندن پردهٔ شبده نهان هر کون
مذاق جانی تلخ زهر هجر ایتدکسه ده ظالم

حمینك خطله شیرین لبی معجون عشاقی
ادر کأسا وناولها الا یا ایها الساقی
رخك خورشیده تشبیه ایتمه در تعبیر آفاقی
صفای لذت وصلك دهانمده هنوز باقی

صراحی کبی ویردی نشئهٔ سرشار ای وهبی
بکا بزم صفاده کردن بلّور براقی

سزادر دمبدم قان اغلسك ای دیدهٔ باکی
نیچون سودك کورنجه او یله بر خونریز بی باکی

اوشوخك فصل وصلنده اولان ذوق ومزايايى ‖ جهات جامعه بخشنده ايما ايتدى سكاكى
مجرد پاك صوى برطفل ايدرسه پيرپاك ايتسون ‖ صاقن صويدرمه دن پوستنك سوب بركهنه ناپاكى
كورنجه چوزمه شلوارين بوشاندى زاهدك بندى ‖ بوياندى دوندى سودمايه اول چقشور ليلاكى

عرق نوش ايت شراب ايچ طوغروسى بن بيلمديكم وهبى
يسوب افيون وبرشى اولمه برقنبور ترياكى

حسنله كيمدر مسلم شاه خوبانم كبى ‖ دور يوسفدن بروكيم كلدى سلطانم كبى
شوق لعلك سينه ده حفظ ايلدم جانم كبى ‖ رويك ايللردن صاقندم نور ايمانم كبى
فرصت ال ويرسه براقمزدم اوشوخ سركشى ‖ دامنك چاك ايتمينجه تا كريبانم كبى
قحبه زنلكدر يا قشمزمردوالاهمته ‖ زيب وزيورله مزخرف شيوه لو خانم كبى

تارمار ايتدى كوكل مجموعه سن بو روزكار
وهبيا اوراق آثار پريشانم كبى

آه كيم آغزم صولاندى سير ايدركن ساقزى ‖ بوسه وعديله شكر چيغنردى برتر ساقزى
رنك صهبا ايله اولمش كل بناقلر آل آل ‖ بيضهٔ سرخ ايدى هم كافر كيمنش قرمزى
كاكل زرتاره برجوهر ستاره بند ايدوب ‖ صانكه ايندرمش كمند ايله فلكدن يلدزى
قورقرم كيرمز اله تا بو رتقاله كوندرز ‖ حسرت نارنج پستانى بوشوقيله بزى

مسلمانه پك يقيندر جنبشندن آكلدم
وهبيا نصح ايتميدى آه اورهبان دينسزى

❁ براى بكزادهٔ نوشته بود ❁

تماشا ايتسه اول روح مصور شوخ ترسايى ‖ آثار آغوشندن مريم انا تصوير عيسايى
چليپاوش كشاده سينهٔ سيمينه صارقيتمش ‖ مثال رشتهٔ زنار كيسوى سمنسايى
بكا اول ماه رومى بنقه تقويم ايليوب اظهار ‖ دوشوردى سال خلف وعدهٔ وصله كبيسايى
طويوردم راز عشق سينه مى دوكمكله دنيايه ‖ ايدوب ناقوس وش كلبانكله فريادفرسايى
صولومانسترى سيلابه ويردى چشم كريانم ‖ براتدم اشك خونينم ايله قانلو كليسايى

بخور

بخورمريمى باصدردى دودناله وآهم ‖ كورلدن آتشين روينده خال عنبر آسايى

ايناتمز آه او كافر ماجرا اخلاصمه وهبى
يمين ايتسم اوپوب انجيلله تورات موسايى

با ابرام بعض رجال دولت در صحراى نيشس براى ساره نام محبوبه نوشته شد كه از بهر مرافعه بديوان آصفى آمده بود مبنى بلطيفه ايست

صاريلى نوجامه سيله صاره بيلسم ساره يى ‖ كل كل اولسه بوسه دن اوبسم اوكلر خساره يى
ساره اماسا نره اولمز قياس اول مهلقا ‖ نور حسنى روشن ايتمش سبعهٔ سياره يى
آه كيم صارمزيمسن سارهم ديو ايهام ايله ‖ بنده كوستردم اكا سينه مده قانلو ياره يى
خون عاشقمى حنا ميدر النده الامان ‖ جانه قصد ايلردى كوردم اول بت خونخواره يى
جاى بلبل نخل كل سرو اوزره قمرى لانه ساز ‖ بن او نخل تازه قوندردم دل آواره يى
شاهد نازنده دركيم حسننى اثبات ايچون ‖ ظالم اولدرمش يمين ايله نيجه زنباره يى
عطرشاهيلر سوروب زلف سياهن كوسترر ‖ سورمك استر ساده دل عشاقه ياغلو قاره يى
نقد جان استر قيماش حسننه ايتمز قبول ‖ پاره پاره ايليوب ويردم دل صدپاره يى
قلبى سنك خاره دن سخت اولديغن ايما ايچون ‖ كاه اولور خونى كير سبز اوستنه آل خاره يى
عاشقه محنت قليچى اولديغن قطع ايلدم ‖ بن يتاغن ظن ايدردم كرچه اول غداره يى
عالمى لمح البصرده حسننه تسخير ايدر ‖ قيلدى جادولر پسند اول غمزهٔ سحاره يى
ديدهٔ ليلانكهله طرهٔ زنجير ايله ‖ ايلمش مجنون هزاران عاشق بيچاره يى

كام النمز وهبيا اول دختر نوساله دن
ايتمينجه واسطه برپيره زن مكاره يى

❁ تاريخ خاتمه بضمن ختام غزليات ❁

حمد لله كه جناب منان ‖ قيلدى بوبنده يه لطف واحسان
قالمدى يعنى پريشان اوراق ‖ بويله آثار لطافت عنوان
دور مسعود سليم خانيده ‖ اولدى شاهانه مرتب ديوان

لطفی اول خسرو عالی همتك   وقت پیریده بنی قیلدی جوان
ایلدم کند واملمه ترتیب   بی کم وکاست وقصور ونقصان
عفو ایدوب جرمی اول رب غفور   ایلیه محو خطا وهذیان

ملهم غیب دیدی تاریخن
بولدی وهبی غزلکده پایان

❀ در ایراد بعض رباعیات مفرحه ❀

شاید که عنایتلو افندم اوله راغب   اشعارمی عرض ایلیه یم یوم رغائب
طوغدی کونم اول روی پر انواری کورنجه   بخت سیهم اولدی کشاده نه غرائب

❀ دیگر ❀

کتاب حسننه خال وخطی فهرست مجلدر   حواشی طره سی اول متن ایچون شرح مفصلدر
نتیجه مدعای حسنی شرطنجه مدللدر   قیاس ایت کاکلن صغری وکبری شکل اولدر

❀ برای نصرت اسلام بقلعهٔ یرکوکی ❀

بر یره هجوم ایله آلودم صاندی یرکوکی   کافر بوزلدی فرق ایده مز اولدی یرکوکی
تنك اولدی قاره باشنه چرخ کبود رنك   دشت بلاده خرکله دوشمدی یرکوکی

❀ دیگر ❀

ای کان کرم لطف ومروت نه زماندر   بیچاره لرك حالنه شفقت نه زماندر
کلمزمی عجب خاطره دولتلو افندم   وهبی یه مواعید عنایت نه زماندر

❀ دیگر ❀

زمانه خلقی مجازی تملق ایلیه رك   باقلسه صورت ظاهرده جمله مخلصدر
حقیقت اوزره در انجق خلوص وهبی زار   بحق سورهٔ اخلاص عبد خالصدر

❀ دیگر ❀

کوشهٔ محکمهٔ عدله کچوب ای قاضی   قسمتکده اوله کور حکم قضایه راضی
هر نه حال ایسه هله چکمه غم توقیتی   نفع مستقبل ایچون اولمیه عمرك ماضی

دیگر

❀ دیگر ❀

عید اضحیه ده سیر ایتدم او خون افشانی   نیم بسمل نیجه جان اولمشیدی قربانی
آه کیم احمر قانیدن ایدوب جامه سنی   تیغ خونریز نکاهی ایله صاچمش قانی

❀ دیگر ❀

کوزلسن بی بدلسن عشوه کار وناز پرورسن   نه چاره نازنینم پك جفاکار وستمکرسن
سنی کوردم حیات تازه کلدی جسمه کویا   بنم جان عزیزم وار ایسه روح مصورسن

❀ دیگر ❀

شهید اتر ایدوب سلمدی چشممده کی یاشی   بیلمم نه مائلدر او تر دامن یاشی
بدر فلکه ناز ایدر اول قاشی هلالم   کیرمش بحساب قراودن دردنه یاشی

❀ دیگر ❀

آه او کافر دختری پك صقدیرر فستانی   ناز ایدر عشاقه آچمز کل کبی بستانی
چشم مستی بر نکاه شوخله ایلر خراب   بو جهانك ملکت روم وفرنکستانی

❀ دیگر ❀

وار ایسه صفا کوشهٔ میخانه ده قالدی   فرخنده صدا نعرهٔ مستانه ده قالدی
طرف نکهتك سیر ایده لی غیریه باقمام   ساقی کوزم اول دیدهٔ مستانه ده قالدی

❀ دیگر ❀

مجموعهٔ خاطرده کتابه خط وخالی   نقاش ازل قویمدی اول صفحه یی خالی
بر کره طوتوب پاینی بر دوش ایده بیلسم   سرتا بقدم بو بنده اولسیدی وبالی

❀ دیگر ❀

مخدوم مکرم سکبی دلداده بولنمز   دلبر بولینور کرچه کشی زاده بولنمز
طشره کوزلنده ارامه ناز ولطافت   خوبان ستانبول کبی دنیاده بولنمز

❀ دیگر ❀

بزم آسایشمز زلف ورخ یار ایله در   چون رفاعی ایشمز نار ایله دمار ایله در

اوقدر طالع واردن ایله یوق غوغامز
هب کشا کشلرمز چرخ ستمکار ایله در

❁ دیکر ❁

کردن دلبره تقلید ایده رک کله شکست
طاتلی طاتلی سوزیلوب چوق ازیلور بزمنده
صاتیور راحت حلقوم دیو نام شکر
بوسهٔ لعلنه ایلر طمع خام شکر

❁ دیکر ❁

سخن غیر ایله معنایه توسلی اولور
وهبیا نظمکه درج ایتمه خیال دکری
زاغ تقلید نغم ایتسه ده بلبلی اولور
عاریت جامه ایله عرض تجملی اولور

❁ دیکر ❁

باب عنایتك که جهانه کشاده در
مفتاح دست همتك ایلرسه فتح باب
یوزسوردی صد نیاز ایله کلدی بو دربدر
طورمز درون خانهٔ دلدن کدر کیدر

❁ جواب دعوت افطاریه ❁

روزه دار بوسه یم آنجق قناعت ایلرم
دعوت احبابه کیم ایلر اجابت وهبیا
صبحدن اخشامه دك نظارهٔ دیدار ایله
حاضر افطاریه وار نقل لب دلدار ایله

❁ در ایراد بعض مفردات منشطه ❁

ای کل رعنا صاقن اولمه هزار آشنا
ایلمه داماسنکی پنجهٔ خار آشنا

❁ دیکر ❁

کرچه کرم مقالنی چوقدن ایشتمشز
اما او لفظ مبهمه معنا ویرلمش

❁ بوالیٔ بغداد عمر پاشا نوشته ❁

بلکه معمور ایدر والیٔ بغداد بزی
دست احسانی ایله بعد خراب البصره

❁ دیکر ❁

فلك کویا کلکدر پیش چشم کریه ناکمده
مثال شط آقوب عشقیله کتدم سوی بغداده

❁ دیکر ❁

ای هلال ابرو کوروب رخسارك تقلیدنی
روی خورشیده فلکده ماه نو خنجر چکر

❁ دیکر ❁

کسدك الیمز بند میانندن او شوخك
ای خنجر خونخوار ینه جانه طوقندك

❁ دیکر ❁

اراد قچه دل پرجوشده معنا بولنور
قعر دریاده نیجه کوهر یکتا بولنور

❁ در دیوان قاضیعسکری کفته ❁

بویله در شیوهٔ احکام قضا ای وهبی
اسکیلك غالب اولور رتبهٔ استعداده

مکرر یازلمشدر

❁ دیکر در قلم مکتوبی نوشته ❁

اسکی سرمایه دن اصلا ضرر یوق وهبی
کهنه کالای هنر بونده سراسر سوریلور

❁ دیکر ❁

اغیار کمندم دیر ایمش طرهٔ یاره
قورتلمیه الله ویره بوینی رسندن

❁ دیکر ❁

زخم جفاسی جاننه کار ایتدی عاشقك
طاقت کلورمی اول شه حسنك بوچاغنه

❁ دیکر ❁

لبی شوقیله رؤیاده دخی عشاقه
لعل ویاقوت کورنمسه ده مرجان کورینور

❁ دیکر ❁

باده ودلبر صفاسن وارمیدر انکار ایدن
زاهدك بیهوده در دعوای نهی منکری

❁ دیکر ❁

دور کردون ینه مهتابمزی ایتدی هلال
کرچه وهبی ایدی بز ایلمدك کسب کمال

❁ دیکر ❁

بر طفل ستمکار ایله دل بولدی بلاسن
بویله قوجه لالا کبی چکمده جفاسن

❁ دیکر ❁

عجبمی ساعد سیمیننه نعل آچسه کیم او لشوخ
کزرمی دست رغبتده کومش کلرسه تمغایه

❁ دیکر ❁

جورک خم ایتدی قدمی کرچه کمان کبی
ظالم نشانه اولمه صاقن تیر آهمه

❀ دیکر ❀

واردر اوشوخه عاشق زارک علاقه‌سی
اغیارکافرک ندر اما علاقه‌سی

❀ دیکر ❀

زاهد خیال باطل ایله سبحه کرداولور
هر فکری طرز دورو تسلسل دکلمیدر

❀ دیکر ❀

تلخ ایسه ده دشنام لبک ملتمسمدر
اول زهر بنم جای قرار ممکنمدر

❀ دیکر ❀

وهبیا آینه دلده صفا مکنمی
عکس خط رخ دلبرله کدر لنمشدر

❀ دیکر ❀

قونس دیلی سویلیه رک بویله قفسلرده شاقر
کیم دیدی بلبله بو باغده اولسون شقراق

❀ بمعنی بیت وصاف ❀

رنج خماره دیرمیسن بیلمم که اهلا مرحبا
ساغر بکف ساقیلره ویردک که سهلا مرحبا

❀ دیکر ❀

نفسکی کورملکه بر تشور آلمه دوزن
آچمسونلر کوزیکی صکره بولوب بشقه دوزن

❀ دیکر ❀

تشنه سن صویه کتورسه ینه صوسز کتورر
آجی موصلقده قوری چشمه‌لی سقازاده

❀ دیکر ❀

شوتنکنای جهان ایچره خلوتی موسی
قمیشه کیرمکه راضی خمخام زاده ایله

❀ دیکر ❀

لکسملی کوروب اوپدم انی اکرامله
کچدی بیک نازایله برمنبچه بجلی مجلی

❀ دیکر ❀

استدم باش اورمغه بردختر نازنده یه
دیدی باشک ورده اوغرار سمتمز قرطاشیدر

❀ دیکر ❀

اکلدم کل ممه سندن دخی دوشیزه ایمش
دیدی آبونه دیمک چکک الک اسرسک کس

❀ به پیشگاه استانکوی در قزلیمانی نوشته ❀

سوبسو بحر سفیدی کشت ایدردک برزمان
زورق آمالی صوقدک شمدی قزلیمانه

❀ آنجا در لیمان چتاللر نوشته ❀

برزمان آق دکزه یلکن ایدردک اما
قیپانوب کشتئ دل شمدی چتاللرده یاتر

❀ در عزلش از حکومت طوبخانه نوشته ❀

یاتلامش عزل ایتدیر نجه وهبئ دانادلی
کورلدی طوبخانه میدانسنده دالکک دنکلی

❀ در ذکر بعض معمیات مصنعه اش که برای تشحیذ اذهان سخنوران آورده است ❀

❀ بنام محمد واحمد ❀

صفحهٔ عشقه یازر کلکلم ایکی اسم منیر
اول زخرفی تکرار ایدوب آلوده مداد

❀ بنام احمد مبنی بقاعدهٔ فن جفر ❀

کر سؤال ایلر ایسک نام ونشان یاری
علم جفراوزره اشاراتمی فهم ایت باری
اول اقلیمده واربول سکزنجی شهری
یری قرقنجی محله آره دار چارے

❀ بنام محمود ❀

رسم لعل لبی خوبانه دکلمی محسود
شکل دندان یرینه نقش دهندر مشهود

❀ بنام یوسف ❀

روز هجر وسفر عشقمه یوقدر پایان
آه کیم دردمه جانانه بولمم درمان

❀ دیکر بنام یوسف ❀

اولدم آزاده سرقید هوس دیرکن آه
هوس عشق دردلده بدیدار اولدی

❀ بنام یعقوب ❀

روی یارایتسه دل زارمی اول شادان
صکره اسرسه عقوبت ایده هم بی پایان

❀ بنام عثمان ❀

نامنی بیلدم اوآفت نكهتك ای وهبی || نازایله دیده وابروسی ایدنجه ایما

※ دیكر بنام عثمان ※

مهره حرف هایه ضم ایتدم تمام || برمه صاحب حیایه چیقدی نام

※ بنام علی ※

بی سروپادر فلك كویا آرا اول دلبری || برطرفدن آفتاب وبرطرفدن مشتری

※ دیكر بنام علی ※

عقیق اولمق نه ممكندر لب لعلك ایله یكسان || ویررسه قافدن قافه اوجوهر دریده ارزان

※ دیكر بنام علی ※

نام والاسنی صورنجه اكا || چشمی ایله اشارت ایتدی بكا

※ بنام حسن ※

عرق فشان كورینورسه سرخم كاكل || اولور فتادهٔ پایی دونیم اولوب سنبل

※ بنام حسین ※

ایتدی لؤلؤ دیو افتاده یم خولیایه || سرحیرتزده می آه اورسم دندان

※ دیكر بنام حسین ※

بزم میده اوقدر پرتاب اولوركیم رخلری || بیخود ایلر حسن بی پایانی مهرانوری

※ بنام قاسم ※

خوش یراشمشدی قبا اول سیم اندامه ولی || قالمدی دللرده طاقت سیر ایدوب رفتارین آه

※ دیكر بنام قاسم ※

فا قاف وعین لام ولام میم || عین ولامك اورته سنده فاسیم

※ بنام طاهر ※

شاخ طوبی سروقد كله كلورسه بربره || هركورن جانا اولور البت طرفدارك سنك

※ بنام امین ※

میان نونهالان چمندن || اوبالاقدی چكسیدم كناره

※ بنام حسام ※

حریم چشممه كلسه خیال سروقدك || كهرفشانلق ایدر چشم ترصفاسندن

※ بنام سعید ※

غایت مهر ایله اول عشوه كرك عهدنده || شوق دل اولدی دوبالا نه محبتدر بو

※ بنام اسمعیل ※

نام والاسن خیال ایتدكجه جوش شوقله || پای اشك اولمقده بیرون كوشه سندن دیده نك

※ بنام فخرالدین ※

زیرزلفنده كوروب عكس رخ جانانی || دل شكست اولدی امل حفظ خداده اوله دین

※ بنام اسعد ※

صانمه كیم رام اولمیه اول سروقد سیمین بری || فتح ایدر التون سد محكم اسكندری

※ بنام صادق ※

نزد جانانه محبتله یقین اولدقجه || پای اخلاصی یوری بص سرقاف قربه

※ بنام وهبی ※

كوشهٔ ابروسن اول مه برطرفدن كوستروب || هم بنه ایما ایدر مشس لادیو ابرولری

※ بنام عصمت ※

روینی عرض ایلیوب چشم ودهانك كوستر || تا واروب دامانه رومال ایده افتاده سی

※ بنام محمد عزت ※

ظلام عالمی محو ایتدی بحر مد احسانی || همان خورشید درسیاره ایچره روی تابانی

※ بنام رمضان ※

اوماهك عارضنده سیر ایدنجه زلف شبكونن || دیدم برمهدر اولكیم برشبی بیك ماهه راجحدر

※ بنام شعبان ※

كاغد زركبی كوردكده اوزرین كمری || بیلدم اول ماهی كه وار بند میانده برات

※ بنام نوری ※

سنبل زلفی ایلدی اشمام
او کلکك اسمی برشکوفه ایمش

✿ بنام زینب ✿

صورتی زینت جهان اما
صورت زینتی نشانیدر

✿ بنام عوض ✿

دونرسه جرعهٔ جام لب جانبخشی اولشو خاك
كنار حوض اولور سرچشمهٔ آب حیات افزا

✿ درذکر بعض الغاز لطیفه که برای تزیین خاتمه آورده است ✿

کیمدر اول صوفیٔ صایم قائم
کیجه کوندز دونر اولمز نائم

دور اصولنده عجب ماهردر
مولوی اولدیغی پك ظاهردر

اوقیوب وردنی ایتمکده سماع
ذکرنی کیرلوجه ایلر استماع

کشف ایدر عالمه راز غیبی
یعنی بر وقته براقمز ریبی

هم چالر هم چاغرر هم رقاص
سیم تنلرله ایدر خلوت خاص

آدمه کاه اولور چهره نما
شیشه آردنده پریدر کویا

کاه اولور کیم ایکی قت جامه کیر
کاه عریان کزر اول سیمینبر

اولدی دیوانه لکی شهره تکبیر
پاسینی ایلدیلر در زنجیر

اولسه زنجیردن آزاده ولی
صرعه او غرر هله بر اوزکه دلی

بویله بر ولوله آفتدر اول
بلکه معناده قیامتدر اول

✿ لغز دیکر ✿

ندر اول قد خمیده پیر شریر
جهانی ایلمش قهریله دلکیر

کهی برشیر مرد مخواره بکزر
کهی بر دلبر خداره بکزر

سرابروسنی پر وسمه ایلر
دمادم جنبشی بر رسمه ایلر

کهی بیل بکجیدر اول دلاور
کهی قطع طریق اهلینه یاور

کنامنده یاتور مانند اژدر
ایدر کنجینه سنده حفظ جواهر

ولیکن

ولیکن تنك و تیره خوابکاهی
کیررحبسه کوبك چوقدر کناهی

ستمدر چون اکا آیین و عادت
اصارلر ایتسه ده مردانه خدمت

بیلنمز قنده در اصلا مقامی
یه هندیدر یه مصریدر یه شامی

قزلباش اولدیغی غایتده روشن
خراسان ملکنی ایتمشدی مسکن

جلادت سایه سن هر سمته صالمش
جهانی قبضهٔ تسخیره آلمش

اکرچه شعله سی دوزخ نشاندر
ولیکن کولکه سی ظل جناندر

✿ لغز دیکر ✿

ندر اول ساحر اعجوبه نما
ایدر اشکال غریبه پیدا

یعنی هر صورته قابل کورینور
بر پری چهرهٔ خوشدل کورینور

کرچه بر عاشق روشندلدر
طبعی امازنه پك مائلدر

خوب و زشتی آرامز پاك نظر
کیمی بولسه آلوب آغوشه چکر

ینه صوفی کبیدر صاف درون
بر نفسس حالن ایدر دیکرکون

برفرنك اوغلانیدر نازکتر
چهره پردازدکان بربر

بر سیمین و جلی منظره وار
سینه سنده کورینور جوهری وار

ایلسه ماهه اکر عرض جمال
ایکی اوچ پاره اولور شکل هلال

روز روشنده اولور حسنی عیان
شب تاریکده مستور و نهان

ابکم اماندر اول سر عظیم
کاهجه قوشدیلی ایلر تعلیم

ایلمین فن اصولی تحصیل
او کتابیله ایدرمش تکمیل

✿ لغز دیکر ✿

ندرکیم اول ایکی یوزلو منافق
نمایان چهره سنده لون عاشق

کزر دنیایی هم بیدست و پادر
مقیم خانهٔ اهل غنادر

تعالى الله ندر آنده بو قدرت
يمز ايچمز ويرر دنيايه نعمت

كهى مسلم قيبا فتنه بديدار
كهى شكل فرنكيده نمودار

كيرر هر صورته ايتمز تحاشى
همان باشندن اكسك ايتمه طاشى

سمندروش كيروب هم ناره يانمز
تنى نازك ولى جوره طيانمز

قرلسه پاره پاره اولسه اما
ضرر كلمز اكابر در لو قطعا

عجب محبوبدر پاكيزه مشرب
ولى زند و ستمدر آلوده مذهب

ياتور زير زمينده خاكه يكسان
سماده آيدر مهر درخشان

اكر كيم اولمسيدى قلبى فاسد
جهانده اولمز ايدى قدرى كاسد

يتر وصف ايلدك اول بيوفايى
يانكدن كتمسه ويرمز صفايى

❀ لغز ديكر ❀

ندر اول طاسباز كرم نهاد
آب روود كمكى ايدوب معتاد

تپه سنده اولور نموده كوزى
مرمر سخت صانكه قاره يوزى

خلوتى ظن ايدر كورن آنى
استمز ليك خرقه پوشانى

هم مجردايله ايدر الفت
هم آلور كندوسى بيچه عورت

كوندزانانله اولوب محرم
كيجه ديو و پرى ايله همدم

دائما ماجراسى بى پايان
دلبرى سينه يه جكر عريان

عشقله آب چشمى جوش ايلر
دوكه رك اشك ترخروش ايلر

نار هجر ايله سينه سى سوزان
دود آهيله پر اولور اكوان

سوزناك اولسه ده صفاده مدام
صوينى بولمه ده بوفق مرام

كوج دكل درعقب ايدرادراك
بونى هر صاحب طبيعت پاك

❀ تاريخ اتمام ديوان ❀

حمد و شكر بى نهايه حضرت اللهه كيم
ويردى بو عبد ضعيفه قوت نظم كلام

وهيبا ايتدكده اتمامن ميسر عون حق
يازدى بو تاريخى خامه‌م بولدى ديوانم ختام

تم

بسم الله الرحمن الرحیم

حمد او خلاقه که قیلدی احسان / بر آوج طپراغه شکل انسان
هم ایدوب لایق حسن تقویم / عقلله علمله ایتدی تکریم
شرف نطقله هم اول منان / قیلدی ممتاز گروه حیوان
قابل علم و کتابت ایتدی / صاحب رشد و درایت ایتدی
کرم و نعمتی بی پایاندر / شکری واجب نه اولویز دانده
ایلیوب لطف و عطاسن اکمال / انبیا ایتدی پیاپی ارسال
قیلدی هم آنلره تنزیل کتاب / امر و نهیله ایدوب نیچه خطاب
ایلدی راه صوابی ارشاد / قالمیه تا که ضلالتده عباد
صکره اول رب کثیر الانعام / ویروب اول سلسله یه حسن ختام
ایلدی احمد مختاری رسول / که ایده عالمی حقه موصول
ایلیه دین مبینی تکمیل / کوستره جنته دک طوغرو سبیل
که او در مظهر اخلاق حسن / صورت و سیرتیدر مستحسن
ایلیوب اول دخی چوق سعی بلیغ / قیلدی ایفای رسوم تبلیغ

اولدی

اولدی هادی برایای امم / طولدی نوریله سراسر عالم
الکاهم سائره اولسون صلوات / بولورز آنلر ایله بزده نجات

در خطاب فرزند خویش

بعد ذا ای ولد آگاهم / جگرم پاره سی لطف اللهم
ای گلستان ادبده گل تر / سنبلستان نمزه سنبل تر
وی نما پرور فیض جاوید / نخل نورستهٔ گلزار امید
وی گزیده گهر درج شرف / مهر تابنده رخ برج شرف
وی گوزم نوری سرور قلبم / عمرمک واری حضور قلبم
حمد لله که خدای منان / سنی بو بنده یه قیلدی احسان
اولدک ای ماحصل عمر عزیز / پیرلکده بکا حالت انگیز
مهروش ایلیوب اشراق و ظهور / دل تاریکمی قیلدک پرنور
نوله شکر اوزره بولنسم هرگاه / بکا مطلوبی ویردی الله
راضیم شیمه و اطوارکدن / حسن اخلاقله رفتارکدن
چون سکا جلب رضاده مجهود / اولسون الله دخی سندن خوشنود
جد بجد مایهٔ نسلک طاهر / اصل ذاتکده نجابت ظاهر
گرچه یوقدر سکا حاجت پنده / لیک وار شوق طبیعت بنده
که محامد ایله ممتاز اوله سن / لایق رتبهٔ اعزاز اوله سن
اوسببدن بونی ایتدم تحریر / دیه سنکم اثر والد پیر
فن اخلاقده چوقدر تألیف / نظم و نثر اوزره اولنمش تصنیف
لیک نابی دقیقه دانک / یعنی اول پیر سخن پیرانک
پند خیریه سیدر پر معنی / دیمه یازمش نیچه مالا یعنی
گرچه تفصیل کلام ایتمشدر / باری تحقیق مقام ایتمشدر

بنده یازدم سکا بو مختصری
حاضر ایتدم نه ایسه ما حضری
مختصر اولسه ده مضبوط و مفید
بولنور بونده نیجه لطف مزید
کاه آگاه بوکا ایله نظری
بیله سن قدر مقال پدری
چون سنکچون یازیلوب اولدی تمام
قوندی لطفیه وهبی دیو نام

سنده اولادکه نصح ایلیه سن
بوندن اعلالرینی سویلیه سن

در فضائل علم شریف

یعنی ای نور دو چشم المم
درج دلده کهر بی بدلم
پدرانه سخنم کوش ایده سن
درکبی کوشکه منکوش ایده سن
وارمیدر فائده سی دنیاده
دیه لرده سکا وهبی زاده
ارث اولورمی اب وجدک هنری
علمیدر نجل اصیلک پدری
علم وعرفان سبب رفعتدر
عالم اولمق نه بیوک دولتدر
علمن اظهار ایدنجه آدم
اولدی باجمله ملائک ملزم
انبیا وارثی اولمش علما
اکله کیم بونه وراثت نه غنا
مالله علمی مساوی صانمه
مانه رغبتله واروب الدانمه
اغنیا مفلس اولور بردمده
کورمشز نیجه سنی عالمده
مال برنسنه که چوق دشمنی وار
یولینی بکلیجی رهزنی وار
علمله سینه کی ایله مالی
صاقلسون مخزنه هرکس مالی
علما چکسه ده فرضا خسران
علم سرمایه سی بولماز نقصان
آتشه یانسه جهان حرق اولماز
قوبسه طوفان صویه ده غرق اولماز
جبر ایله حاکم ووالی آله مز
قالسه میدانده خرسز چاله مز
کسر ونقصان ویره مز بذل وشرف
بوقدر انده خطر محو وتلف
بولمه صرفیله اولور مه افزون
یره کچسون هله مال قارون

دار عقبایه برابر جه کیدر
هم جهانده براغور نیجه اثر
صانمه تحصیل فنون اوله جنون
بوسوزی سویلمز الا مجنون
کیمیا فضل وهنردر آنجق
استمز کلفت عقد زیبق
علما هپ ایشن آلتون ایلر
کیمیاکر جکرین خون ایلر
اهل علمه زر وزیور رخ زرد
یوکلنور مال اشکی صرتنه درد
عالم فاسق اولندی ترجیح
جاهل عابده با نقل صریح
علمک اوصافنه غایت یوقدر
نه قدر سویلسم آندن چوقدر
یازدی تفصیلنی فخر رازی
اوقیوب کشف ایده سن اول رازی
جمله سن ایلیه هم بن تقریر
کوستره سا که حدیث وتفسیر

اولی سعی وصوصکه موهبه در
قولنه جانب حقدن هبه در

در تعظیم استاد

خواجه که ایله بغایت تعظیم
حق استاد عجب امر عظیم
حرف بر نکته من علمنی
آکله در قیلدی بعنی بنده سنی
قید محنتدن اولور آزاده
دائما قوللق ایدن استاده
خواجه یه هرکیم ایده رسه آزار
کورمدک اولدی یعنی برخوردار

طالب خیر دعاسی استاد
دو جهانده سبب نیل مراد

در سبب تقدیم بحث علم

جمله دن اول ایا جان پدر
ایلدم علمه سنی شوق آور
که اودر جمله دن اقدم بیله سن
علمی بو مرتبه مکرم بیله سن

اولدی چون مایهٔ حسن اخلاق
بولسه تقدیم نوله استحقاق

❀ در علوم نافعه ❀

لیک ای لطف خدای علام
علم نافع دیمه دراصل مرام

دخی اول علم شریف نافع
بی عمل اولمیه محو وضایع

عمل وعلم ایکیسی واحددر
صورت عکسی اکا شاهددر

سنده وار نسخهٔ ترتیب علوم
آنده هر نوعی دکلمی معلوم

علم تفسیر واحادیث واصول
آدمی جنته ایلر موصول

فقه ایسه بحر عمیق عرفان
وار درآنده کهر بی پایان

❀ در علم طب ❀

علم ابدان آکا هم توأمدر
بلکه آندن دخی چوق اقدمدر

چون صحیح اولمیجق اصل وجود
علمه بذل ایلیه مزسن مجهود

علم طبه ایده کورکیم دقت
اوله سن قادر حفظ صحت

اوقو اسلوب حکیم اوزره همان
فن تشریحه ده ایله امعان

قالمدی شمدی طبیب حاذق
اولدیر رخلقی کیدیلر یازق

اقتضا ایتسه تداوی وعلاج
اولمه اویله جهلایه محتاج

ایتمه آنکله ولی کسب معاش
خسته لرمالی ایچون چکمه تلاش

کندو دردین برآغوبده آدم
نه بلا غیره یه سوربمک مرهم

لیک اول فنی ایدرکن تحصیل
ایلمه قول حکیمی تأویل

❀ در علم حکمت ❀

کیرلودر حکمت رب متعال
حکما سوزلری در وهم وخیال

کور نور کرچه موافق عقله
اکثری لیک مخالف نقله

کوره سن شرح مواقفده تمام
ردایدر آنلری هپ اهل کلام

فلسفیاته توغل ایتمه
روز وشب آنی تأمل ایتمه

فلکیات وطبیعیاتی
انفعال وکم وکیفیاتی

اوقیوب بن دخی کیف ایتمشیدم
فلسفی مسلکنه کیتمشیدم

جمله برهانلریدر نامو ثوق
حکمت خالقی بیلمز مخلوق

آنی نه صاحب قانون آکلر
نه ارسطو نه فلاطون آکلر

اول اراجیف عقول عشره
صفحهٔ حق نسخه می عقل بشره

عرضی جوهری بولمک آلمه
فکر صورتله هیولا قالمه

❀ در علم منطق ❀

منطقه ایله ولیکن اقدام
خلط ایدر دکلمه کیم دیرسه حرام

حد ذاتنده اودر فن دقیق
که ایدر طالبن اهل تحقیق

نفعیدر حاصلی بحد وقیاس
بیل نتیجه آنی هر علمه اساس

اولدی چون خادم انواع علوم
سنده ایت خدمت اکا ای مخدوم

❀ در مباحثه بوجه اداب ❀

بحث علم ایله بوجه اداب
طاریلوب مغلطه یه ایتمه شتاب

خصمکی ایلر ایسکده الزام
ینه تطبیقنه ایله اقدام

❀ در علم هندسه ❀

اعتبار ایلمه پک هندسه یه
دوشمه اول دائرهٔ وسوسه یه

باقوب اشکاله مقرنس دیه رک
یه مربع یه مخمس دیه رک

دوشه اولوب دائرهٔ افکاره
ماحصل دونمه سن پرکاره

خط واضلاع سوزی داعیه در
صانمه کیم اکلنه جک زاویه در

معرفتدر سوزمز یوق اما
بیله کتسون آنی معمار بنا

❀ در علم نجوم ❀

چیقر رلر سنه ده بر تقویم
اولمه سن طالب علم تنجیم

رجم غیب ایتر ایچون اهل نجوم
اولدی مانند شیاطین مرجوم

اکثری سوزلریدر کذب صریح
نه عمل بیلمده بری چیقمه صحیح

نیجه منحوسه ایدر نسبت سعد
کذبی تصدیق اولنورمی من بعد

شاهد حالی دکلمی باری
آنلرك ظاهر اولان ادباری

چوق منجم بیلورم بی پیوند
یلدزه اقچه ایچون آتدی کمند

ایتمدی موت هلاکوی عیان
زایچه سازی زیج ایلخان

قالدی حیرتده کوروب خواجه نصیر
کوردی کیم پرده لیدر چشم بصیر

بوسعید ایتمشیدی نیجه زمان
رصد ارباب زیج کورکان

بیلمدی قاتلنی یاننده
زخمی کار ایتمجك جاننده

بالشهاده بیلورز عالم غیب
رب علامدر آنجق لاریب

ایتمه تکمیل هوس اول فنی
که آنك جمله دلیلی ظنی

بنده اول اوقومشدم اما
اعتبار ایلمدم نوعما

بیلمکه قبله ایله اوقاتی
کسبك اولماز او قدر افاقی

جعمنی ایله مجسطی دیه رك
کره وسطح زمین سویلیه رك

ایلمه هیئته صرف مقدور
کوکه چیقمق کبیدر دوراً دور

صورت حال خسوفیله کسوف
اولور ادنی عمل ایله مکشوف

آنی ظن ایلمه برامر عظیم
او حسابی سکا ایتدم تفهیم

ارتفاع آلمغه بین الاحباب
رمضانه یاقشور اسطرلاب

❀ در رمل ❀

صنعت رمل ایسه غایت مشئوم
اکثر اربابی فقیر و مذموم

آنلرك قرعه سیدر فقر وسؤال
تخته سن باشنه چالسون رمال

اعتماد

اعتماد ایتمسیدر غایت عیب
که اوله بو جمله عالم غیب

❀ در علم جفر ❀

جفر ایسه اهل کرامت ایشیدر
کیم کورر اهلنی انك کیم ایشیدر

آنی اشخاصه عیان ایتمزلر
اقچه ضمننده بیان ایتمزلر

❀ در علم تعبیر ❀

فن تعبیرده ابن سیرین
یازدی چوق نسنه شکردن شیرین

صادقن اما که معبرلکدن
دوشمی آزمشلر ایله برلکدن

❀ در علم وفق ❀

دخی اوفاقه هوسکار اولمه
میل اقبال ایله ادبار اولمه

معنئ شمس معارف مکتوم
ذره جه فائده سی نامعلوم

اربعینلر ایله خلوت نه ایمش
تنك و تنها او مشقت نه ایمش

اولور اولمازا ایشه ایما چکمه
صدمه قهر سما چکمه

❀ در سحر ونسخه کاری ❀

سحر ایچون تبت واروب اوقومه
رقیه خوانلق ایله افسون اوقومه

اولیوب سحر حرامه میال
شعره سعی ایتکه اودر سحر حلال

اخرج اخرج دیمکیله نه چیقر
کیم یاپر آنیکه الله ییقر

نسخه جیلك هله پك آز مقدر
یعنی انجامی کوبك باز مقدر

❀ در نارنجیات ❀

رنجدر آدمه نارنجیات
ایلمه بیلمکه میل و نیات

چار پیلور ایتمکه رام و تسخیر
قوم جنی نیجه بیچاره فقیر

دشمن آدم ایکن دیو و پری
بو قمیدر آنلره دخلک خطری

ایتمه دعوت یانیکه شیطانی
صانمه خدامک اولور روحانی

عقله صغمز قتی چوق بویله فنون
آنلره دینه سز ااشته جنون

❀ در علم کیمیا ❀

کیمیا علمی کیمی ایتدی غنی
سیمیا سیمه باترمز بیله سنی

کیمیا معجزۀ موسادر
غیرے کیمسه اکا اولمز قادر

جلدے قولی یلاندر جمله
او مجلدهٔ یاندر جمله

جابرک اکلمشوز بطلانن
بی نتیجه بیلورز برهانن

اصطلاحات مزخرفدر هپ
برالای قول مزخرفدر هپ

زر وسیم آدی ایمش شمس وقمر
بویله اسماده سما دنمی ایز

کیم بیلور زیبق رجراج ندر
موی سر دهننه محتاج ندر

بویله لافه قاپیلوب نیجه فقیر
قرعه دن روسخنی ایلر تقطیر

مالنی نارہ یاقر مفلس اولور
آلتون آدی بوزیلورده مس اولور

نه قدر آغلسه یانه یانه
چیقر لر قزان میدانه

چوغی مأیوس اولیجق آخر کار
قلبز نلکده ویرر کاره قرار

نیجه تحویل اولنور ماهیت
کارگر اولمیه بونده صنعت

حکمایه کوره بو امر محال
بلکه تجویز ایده مز وهم وخیال

هیچ کلورمی سکا اول هرجایی
اصل اسمی اوله کیسه آیی

بیله سن آنجق ایدر رب قدیر
حجری جوهر وخاکی اکسیر

وارمی دانش کبی خالص ابریز
پاک وبی پاک محک تمییز

معدن فضل ایده الله سنی
کوزی طوق دولتی چوق قلبی غنی

❀ در قصهٔ کیمیاجی ❀

بیلورز وار ایدی بر کیمیاجی
علمنک صحتنه دعواجی

سود صاتوردی لبن عذرایی
مایه یه ویرمشیدی سودایی

بر عرب جاریه یه مالک ایدی
راه سودانه کهی سالک ایدی

بوتهٔ کرمنه هر شب تنها
طلق محلول ایدردی القا

قاره صویه قاریشنجه آق صو
بولنوب ایچی اولوردی مملو

اول سیه روی سیه کس عفریت
عاقبت طوتدی مثال کبریت

عقد فرار صوینده الحق
ایتدی قطران طلومن پرزیبق

چیقدی صان کولچه اولوب سیم وزری
طوغدی التون صاریسی بر پسری

ظرفا ایتمکیچون استهزا
کتدیلر خانه سنه بی پروا

دیدیلر چوق چالشوردک چلبی
بوته دن اشته چیقردک ذهبی

بولمیوب ردجوابه چاره
شرمله چهره سی اولدی قاره

❀ در علم سیمیا ❀

سیمیا ایسه خیال واوهام
اسمی وار گرچه ولیکن قوری نام

اصلیدر شعبدهٔ موهومه
یعنی صورت ویره مز معدومه

حقه بازه یاقشور بویله فعال
اکا رغبتمی ایدر اهل کمال

بلمیوب اصلنی بعض نکبت
ابن سینایه ایدرمش نسبت

هیچ آنک عقلنه اولسونمی سزا
که اوله مائل وهم وخولیا

بویله خلط ایلر آنک اربابی
هپ کوزی باغلو صانور احبابی

❀ در علم تعویر ❀

مغربی بیلدیکی علم تعویر
جلب مال ایتمکه دام تزویر

شق ارضیله دفینه بوله مز
چاتلمه یرده خزینه بوله مز

قابدیروب مالیکی الدانمه صاقین
مغربی مال بولور صانمه صاقین

❀ قرطاسیه ❀

علم قرطاس بیلن بیچاره
اوله‌می اقچه یه پاره پاره

❀ در طلسمات وحیمیا ❀

ایلمه فن طلسماته هوس
اچامزسن او طلسمی اوزکس

حیمیا آدمی محمی ایده مز
عاقل اول تهلکه راهه کیده مز

ضرب شمشیره طیانمز پولاد
عقلی کسمزلر ایدر بونده عناد

قولنی حفظ ایدر آنجق الله
ایلمه حرز طلسماتی پناه

❀ در علم اخفا ❀

اولمه آوارهٔ علم اخفا
کندیکی کوزکوره ایتمه رسوا

اصلی یوقدر بیله‌سن چکمه زیان
هدهدی ایلمه مقطوع زبان

سورمه مخفی ایده مز انسانی
سورمه‌لی آنی دین شیطانی

هیچ نه ممکندر اوله شخص کثیف
وزغه پوستی ایله جسم لطیف

بیلورم قالمدی شبهه‌م مبهم
مختفی رند جهانم فافهم

کرم اولوب اوله فنونه باقمه
کندیکی نار بلایه یاقمه

❀ در علم تصوف ❀

اوقوسک علم تصوفه نه ضرر
پاک ایت بیل تصفیهٔ باطن ایدر

چونکه اودر علم شریف ابرار
کنج اسرار حقایق آثار

قوم صوفیه در اهل تحقیق
دل صافیلری دریای عمیق

وارد راول زمره ده چوق صاحب حال
واصل رتبهٔ اعلاسی کامل

نه خطا آنلره ایتمک اسناد
فعل بدعت ایله قول الحاد

صاقین اسلافه صاقین طعن ایتمه
متعصب روشنده گیتمه

ایلمه تخطئهٔ قول فصوص
اصطلاحات اوله شاید مخصوص

هیچ یاقشمز ایله اهل دینه
افترا حضرت محیی الدینه

کورفتوحاتنی کیم اول تحریر
نیجه اسرار ایدر آنده تحریر

حقلرنده صاقین ایتمه بهتان
حاصلی ایلمه کوتهکف لسان

آنلره دخل ایدن ادبار اولدی
پک بیوک درده گرفتار اولدی

صانمه کیم راه شریعت بشقه
مسلک اهل طریقت بشقه

ظاهر و باطنی بیلمز جاهل
قشر ولب نکته‌لرندن ذاهل

ظن ایدر باطنی کیم باطلدر
کندونک رأیی ایسه عاطلدر

نقشبندیه نه پاکیزه نقوش
آنده اسرار حقیقت منقوش

خواجکان ختمی بوجه آداب
انتساب ایتمکه حقه ابواب

حالت وجد و سماع امر نهان
ینه آکلرانی صاحب وجدان

یازدی احیاسی علومنده امام
سکا کشف ایتمشیدم آنی تمام

آنلرک حاللرنی الله بیلور
سرلرین عارف آگاه بیلور

❀ در احوال ملاحدهٔ زمان ❀

شمدی کوردکلرک اهل تقلید
بکزه مز آنلره کرشیخ ومرید

نه شریعت نه طریقت آکلر
نه مجاز ونه حقیقت آکلر

حال صاحبلری قلت اوزره
حکم معدومه مندرت اوزره

اکثری دیش بیله یوب قربانه
کوز دیکرندره باقراحانه

بوکا راضی می اولور رب خبیر
خلقهٔ ذکر اوله دام تزویر

آغلیوب خلقی ایناندر مغیچون	دونه لر اقچه طولاندر مغیچون
طالعه توحیدی دیو جوش ایده لر	عشقنی آچغه می نوش ایده لر
کورسه لر بر کوزل اوغلان کلیور	دیه لر تکیه یه قربان کلیور
تاقیه قایرق روشندن آگاه	سکه صورتله ایده خلقه کلاه
سترایچون ایلدیکی خذلانی	حاجی بکتاشه ایده بهتانی
حاش لله ندر اول قول سخیف	دیه لر ساقط اولورمش تکلیف
بولینور نیجه وجودی مذهب	نیجه زندیق وحلولی مشرب
واردر اول زمره ده ضعف ایمان	آنلرک عرقنه کیرمش شیطان
ینه دعوای کرامت ایلر	خارق عاده نه سوزلر سویلر
اویله ملحدده کرامتمی اولور	اولیا اهل ضلالتمی اولور
الحذر انلر ایله الفتدن	مذهبه دائر اولان صحبتدن
تکیه دن تکیه یه ایتمه دوران	اولمه اول دائره لرده رقصان
بونلرک ظاهر اولان بطلانی	صانمه اسلافه ویرر نقصانی
برکوی بونلری ایلر انکار	سویلمز حق سلفده گفتار
قاضی زاده سوزیده روشندر	یوزی قاره ایشعه دشمندر
ینه سن ایلمه طعن وتشنیع	اهلنه راجع اولور فعل شنیع
قلب درویشه طوقنمه حذر ایت	فقرادر دیو حسن نظر ایت
چون اوله جذبه سی من عند الله	ایتمه مجذوبه حقارتله نگاه
بیلورز آغزی ایله قوش قاپه مز	آدمی یقه ده آنلر یاپه مز
صانمه الفتلرینی احسندر	اوزاق اولمقلقی مستحسندر
خرقه وتاج گینلر چوقدر	لیک بر مرشد کامل یوقدر
وار ایکن راه کتاب وسنت	ایلمه غیر طریقه بیعت
یتشور سا که طریق حنفی	ویردی اول مذهبه الله شرفی

دخی

دخی سر مذهبمز بو منصور	قومدی علم عقایده قصور
آنلرک مسلکیدر راه سلوک	اولمه گمراه خطرگاه سلوک

بلکه معفو اوله نقصان عمل
اولمسون لیک عقیده ده خلل

* در علم موسقی *

موسقی فنیده حکمتندر	علم اصحاب طبیعتندر
بیلورم راحت ارواح اما	مایهٔ قوت اشباح اما
بسته خوانلق سکا شایسته دکل	سلسله ک آنلره پیوسته دکل
دیمه مطربله یللا یللی	اولمه هر طنبوره نک اورته تللی
صاقنوب سویلمه شرقی مانی	نیدوکن بیلمه هله تورکمانی
طبعک ایلرسه اگر میل نوا	بیل مقاماتنی بی صیت وصدا
اولمه سازنده لرک دمسازی	چالدیررلر سکا شاید سازی
نایه تضییع نفس ایلمه لی	اوفلیوب یعنی آنی نیلمه لی
چالمه اویله دودکی مولانا	که دینه آدیکه نیزن مثلا
پرده سزلکدر امان ایتمه کمان	یاقشور سینه کچورجی یه کمان
نه رذالت دیه لر سنطوری	شهرتک اوله یاخود طنبوری
دفکشی تحفه ده یازدم سکا بن	عیبدر اولمه صاقن دائره زن
نغمه ده گرچه نیجه حالت وار	نیجه دقت ایده جک حکمت وار
اولیجق سمع حقیقت آگاه	ایشیدر نیجه صدای جانگاه
شو قبیله ولوله لی آوازه	بلبلک قوندیغی چوقدر سازه
طبع انسان نیجه ایلر که قرار	حظ ایده اشتر اشکسته مهار
موسقی اولدیغنه فن جلیل	یتشور قصهٔ شهزاده دلیل
یازدم اول قصه یی چون شهرتی وار	آنی گوش ایتمیه نک ندرتی وار

لیک سن ایلر ایسک میل وهوس
چلبی اهل هوادر دیرلر
چونکه احوال زماندر معلوم

دائره کده ایشیدنجه هر کس
مائل ذوق وصفادر دیرلر
جمله عندنده اولورسن مذموم

غیری یرده بولیجق کوشش ایله
غم ایامی فراموش ایله

❀ درعلم فراست ❀

فن رعنای فراست نه کوزل
صورت آدمی اول رب کریم
پک بیوک نسخهٔ کبرای وجود
اکا دقتله اولنسه امعان
ایدوب آیینهٔ ذاته دقت

بیله سن حال قیافت نه کوزل
قیلدی زیبندهٔ حسن تقویم
اوقنور آنده معانیٔ شهود
بیلنور حال سخفیٔ انسان
کوره سن نیجه عجائب صورت

خیلی اتقان ایده جک معنادر
کورمشز آنده تخلف نادر

❀ درادبیات وتاریخ وسیر ❀

ادبیات ایله تاریخ وسیر
آنلر ایله نیجه معنا بیلنور
بیلمین بونلری پک غافل اولور
بیلمیوب حال جهانی بی ریب
انتساب ایلیه کور تاریخه
اوقیوب تجربة الامصاری
چوقدر انواع حکایات وعبر
نه صفادر بیله سن حال امم
اوله سن واقف اطوار دول

سیرت اهل ادبدر یکسر
دهرک احوالی نه رعنا بیلنور
علمی وارایسه دخی جاهل اولور
قصه خوانلردن ایشتمکدر عیب
که سزا اولمیه سن توبیخه
کشف وتحقیق ایده کور اسراری
که صفا ایلیه ایدر دفع کدر
جمله مضبوط اوله احوال امم
سکا معلوم اوله اسرار دول

جنک وصلحک بیله سن فائده سن
حال عالمدن اولوب یعنی خبیر
نه زمان درج دهانک آچه سن
ایشیدنلرده صفالر بوله لر
فهم ایدوب نیک وبد اسلافی
مستشار اولمغه شایان اوله سن
جمله مسموعکی تدقیق ایده کور
هر قفادن ایشیدوب بر آواز
نکته دانه کوره حق الانصاف
هر سوزک اصلنی ادراک ایله
نیجه بیلکج کچنن عاقللر

دولتک اوکرنه سنک قاعده سن
اوله سن صاحب رأی وتدبیر
بزم عرفانه کیرلر صاچه سن
باقه لر آغزیکه حیران اوله لر
آندن آکاه ایده حسن اخلاقی
نایل مرتبه وشان اوله سن
سلفک حالنه تطبیق ایده کور
دهنک ایلمه شاشقن کبی باز
چکاورمی قوری بوش لاف وکزاف
ذهنکی دغدغه دن پاک ایله
بیلدیکن بیلمدیکن ناقللر

کندویی واقف احوال صانور
هذیانن ایشیدنلر اوصانور

❀ درشعر وانشا ❀

شعر وانشا هنرک اعلاسی
شعرا العیدر سهم الغیب
نه صفادر سخندان اولمق
شاعر ماهره سلطان دیرلر
باخصوص اوله فضایل پرور
شعرینی ایلیه علمه تطبیق
یعنی صفوت ویروب آیینه سنه

یعنی هر معرفتک رعناسی
شعره طعن ایلمه درغایت عیب
زیور مجلس عرفان اولمق
شان ویروب صاحب دیوان دیرلر
فیض اسرار علومه مظهر
بیله مفهوم معانیٔ دقیق
بکر معنالی چکر سینه سنه

سویلیه طوطی کبی کفتاری
اوله هم قدر شکر اشعاری

الفیه الشریف
از قد و ابرو بدید آن ماه جهر
موج آب دیده ام بالای منز

در علم معما

اوله هم علم معماده بنام — چیقره دانش و عرفان ایله نام
بو قدر آهنک کبی برفن لذیذ — ذهنن اهل دلک ایلر تشحیذ
ملک ایرانده بغایت مقبول — بیلمین شاعر اولور پک مدخول
بونده نادر بو اینور اربابی — بیلورز آدی چیقن احبابی
بدر کدن انی تحصیل ایده کور — بیل مزایاسنی تکمیل ایده کور
شعرک انواع فنونی مرغوب — انده وار شیوهٔ حسن محبوب
شعره چوق قدر حسد ایلر نکبت — که اودر برله کیر مز دولت
شعر وهبی الهی اما — سعیله کسب اولنورمش انشا
هله خوش بیلدیکمز معنادر — بو اینور منشی شاعر نادر
آنی جمع ایلمش اشته وصاف — طرز اعجازده حق الانصاف
اکا تقلید ایدن اهل انشا — اولور البته حقایق پیرا
کرچه لاف هنر ایلر چوقدر — لیک وصافی بیلور هیچ یوقدر
پدرک سعیله اولمش اکاه — اوقوبندن آنی ان شاء الله
شعر و انشا ایکیسی توأمدر — لیک انشاده خی پک الزمدر
طرز انشاده نه خوش طور جدید — کهنه وادیلری ایتدک تجدید
ویسی ونرکسیدر کار قدیم — شمدی متروکدر اطوار قدیم
کندک ایجاد ایده کور آثاری — چکه مم بصمه قالب کفتاری
فن امثاله ایدرسک همت — کلور انشای کلامه قوت
فارسی و عربیت لازم — یعنی آنلرده مهارت لازم
بوالعجبدر هله ابنای زمان — کورمشز چوق متعصب نادان
فارسی کویی قزلباش صانور — صائب و شوکتی اوقورسک اوصانور
عربی کرچه هنردر سوز یوق — فارسی لیک شکردر سوز یوق

اولمه سن اویله درونی ساده
اقتدا ایلمه کور استاده

در حسن خط و املا

صفحهٔ خطده اوقو اسراری — سر لوح و قلم آنده جاری
حسن خطله کورینور کاغد خوب — برقلم قاشلی خط آور محبوب
نه هنر در یازه سن احسن خط — حرف آنده خال دلارای نقط
بوندن اعلا اوله می یعنی هنر — دیزه سن سلک سطوره کوهر
هم آنکله اولنور کسب معاش — قلم اربابی ایدر آنی تراش
بلی انواع نقوشک کوزلی — حسن خط اولدیغی مشهود و جلی
سعیکی ایلمه اما مقصور — ساده خط ایلمز اتمام قصور
صرف ذهن ایلیه کور املایه — سنی اول واصل ایدر معنایه
کرچه نحوی اوقدک کافیه ده — علم خطه ایو بق شافیه ده
تاکه تصحیح ایده سن املاسن — بیله سن یازدیغنک معناسن
اولیجق خبط و خطا املاده — حسن خطدن نه چیقر معناده
لیک اولمز ایسه املاده غلط — اوقنور اولسه ده خطک اوسط
کتبه آلسه ده جاهل خطاط — قلمیله ایده مز مشق نشاط
خط تعلیق ایله هر خواهشنی — بعضیلر صاغلدی کرچه ایشنی
باقمه اویله یازیجی نقاشه — یازه که تخته یه کاهی طاشه

اولمه سن تخته و طاش نقاشی
ایتمه لرده سنی تخته باشی

در بازیچهٔ نرد و شطرنج

لعب و لهو ایله چو دنیا مشحون — استمز عاقل اولان غیری اویون
چرخ دون قوردی عجایب دوزنی — الدادر لعبی ایله مرد و زنی

جمله بازیچه سیدر ظل وخیال	کوله جک اینلری بی اصل ومآل
ذهنکی لعبله قیلمه حیران	براو یون ایلمسون سا که جهان
نه رواد ونده ره صاحب خانه	خانه سن ملعبهٔ صبیانه
نرده کوردم ایسه نرد وشطرنج	مبتلا سنده هویدا صد رنج
زار درکاری اولورمی دلشاد	قالمه ده مهره بشندر نراد
دوشر عقلنی قیدد وششه	شش وبش فکری ایله پنج وششه
نیجه سی بربوله اولمش محتاج	قوری تخته اوزرنده یاتور آج
دخی شطرنجدر اداره قرین	آنی اکلنجه ایده معز ولین
اومنصوبه سنه اسم وصفات	طمه یه چیقمه ایمش یاخود مات
عجمیسی دخی ماهر کچنور	فرزی طرح ایتمکه قادر کچنور
تخته باشینه کچوب شاهانه	فیل سورر آت چیقرر میدانه
خیلی فرزانه ایدر دعواسی	یکیلور سه کوره سن غوغایی
قیرادر کرچه رخی خجلت ایله	طورمز اونیازینه کرمیت ایله
کش کشه صرف ایدر امانفسی	قیبانور پردهٔ اجمازده سسی
اوعالی براغوب آخر کار	صلح اولور قیمه جاره ناچار
صیصه وداهرنی سیر ایتدک	یعنی چوق ماهرنی سیر ایتدک
اکثری آلت شطرنج مثال	خانه به خانه کزرروز ولیال
صانکه طلاج ایدی حق الانصاف	اوکمدی کیتدی جهاندن صحاف
نه روا بویله اوبونه طاله سن	آت فکریله پیاده قاله سن
باخصوص اوله قمار مردار	خون خزیر دوشالده درکار
کرچه شطرنجده چوق صنعت وار	نیجه عبرت آله جق حالت وار
براو یوندر اکا عالم بایلور	بیلمسی نوع هنردن صایلور

لیک ادمانی دکلدر مقبول

که ایدر آدمی غایت مشغول

❀ درمنع مناهی وفسق وعصیان ❀

اکلدک ملعبه در چونکه جهان	سنی الداتمیه بازیٔ زمان
اولمه کیم نفس وهوایه مغلوب	اوله سن نزد خداده محبوب
اوغرامه ساحه سنه عصیانک	امرونهین طوته کور مولانک
فسق وعصیان سبب نکبتدر	اجتناب ایلیه جک حالتدر
حال ارباب معاصی مشکل	توبه کار اولمسی عاصی مشکل
خدمت خالقه ایلر تقصیر	خلق ایچنده کورینور خوار وحقیر
اتقا اوزره اولان اهل صلاح	ایکی عالمده بولور فوز وفلاح

صورت حصرایله در نص جلی
متقی زمرهٔ سیدر جمله ولی

❀ درمنع تعصب وریا ❀

لیک برزاهد سالوس اولمه	خلقه ثقلت ایله کابوس اولمه
دین فروش اولمه صاقن صاتمه ریا	بوریا اوزره قالورسک فرضا
چهره کی قیلمه تعصبله عبوس	دیمه سونلر بونه شخص منحوس
کوستروب کاهجه طرح کلفت	ایله اقران ایله حسن الفت
کورینه روی بشاشت سنده	ایلمسک کاه نه مانع خنده
اغلامش چهره لی صوفی نه بلا	جنته کیرسه ده کولمز فرضا
کل سکبی کاه آچل یارانه	بلبل اول باغچهٔ عرفانه
نه صفا دراوله سن مرد ظریف	اوله خلقک کبی خلقکده لطیف

خوش ادا خوشدل وخوش روی اوله کور
یرے کلدکجه محل کوی اوله کور

❀ درآداب سخن ❀

لیک آداب ایله سویله سخنی
بوش بوغازلق ایله آچمه دهنی

بد زبان اولمه نکو گفتار اول
قول لین ایله بی آزار اول

کورینور کرچه زبان جرمی صغیر
لیک سویلتمسک اولور جرمی کبیر

غفلت ایلمه برفرده خطاب
که ایدر کوه دخی رد جواب

بعض مجلسده سراپا کوش اول
یعنی چوق سویلمیوب خاموش اول

ایله اول سوزیکی اندیشه
صکره دن دوشمیه سن تشویشه

❀ در منع کذب ❀

حر فکیر اولمه ظرافت صاتمه
سوزیکه کذب و دروغی قاتمه

شاعر اولسکده یلاندن حذر ایت
طوغرو یولدن ره صدقه گذر ایت

دهن کاذب اولور زهر افشان
بردر املاده یلان ایله یلان

آتشه یانسه ده بیت کذاب
ایناتوب کیمسه کتورمز اکا آب

مرتکب خصلتیدر اویله صفات
صدق اولور واسطهٔ فوز و نجات

نه سعادت سکا صادق دیه لر
اعتماد ایتمکه لایق دیه لر

مجلس اراالق ایچون والحاصل
اولمه تزیین کلامه مائل

❀ در منع اصطلاح پردازی ❀

بیلورز چوق متشدق چلبی
نازکانه آچیلوب غنچه لبی

کوزینی قاشنی برخوش سوزه رک
اوینادوب باشنی آغزین بوزه رک

اصطلاح اوزره تکلم ایلر
باقوب اطرافه تبسم ایلر

سوز بیلور ناطقه پرور کچینور
خیلیدن خیلی سوز آکلر کچینور

بی محل فقره یه آغاز ایلر
ظن ایدرکیم هنر ابراز ایلر

جوش ایدر صانکیم عرفانی
اصطلاحاته بوغار یارانی

کوسترر کندویی قاموس لغات
سویلیوب نیچه عربجه کلمات

بسط ایدوب کاهجه مخلوط کلام
فارسینی خلطنه ایلر اقدام

اکثری بصمه قالب رابطه سز
اصل معناسی غلط ضابطه سز

ایدر الفاظ غریبه آهنک
صانه سن وانقولیدر یا فرهنک

کندوسی تاکه ثنا ایلیه لر
مصطلح برچلبیدر دیه لر

اهل ذوق ایسه صفاسن چیقرر
هر کلامنده خطاسن چیقرر

کرچه خوشدر بیلورز ربط کلام
لفظ و معناده اوله حسن نظام

اصطلاحاته قاپلمه اما
طوغرودن طوغرو کرک حق ادا

❀ در منع استهزا و نمیمه ❀

کیمسه یی ایتمه صاقن استهزا
کورمه حقک قوانی هزله سزا

خوبدر کرچه لطافتله مزاح
اولمیه لیک مؤدی سلاح

کورمشز اولدیغنی هزل وشقا
اصدقایه سبب بغض وشقا

مجلسک مجلس عرفان اولسون
هر کورن شوقله حیران اولسون

یعنی هر لفظک اوله پر معنی
ارتکاب ایلمه مالایعنی

کلمسون همتکه ارباب نفاق
شخص نمام رذیل الاخلاق

کیمسه یی فصل و مذمت ایتمه
اهل غیبت ایله الفت ایتمه

غیرینک ذم ایدن شخص دنی
بیلکه مدح ایلمز البته سنی

حذر ایتکم او مقوله نکبت
کندو قولن سکا ایلر نسبت

کورمشزکیم چوغنک افسادی
اولدی انواع شقاقه بادی

نقل مجلس ایدیجی شخص لئیم
شبهه سز ثانی شیطان رجیم

ظاهر حالده وسواس اودر
صورت ناسده نسناس اودر

در منع حوادث

دائره کده هذیان سویلتمه
اولور اولمازه یلان سویلتمه
خانه‌کی ایتمه حوادث خانه
سکا لازم دکل اول افسانه
دولته دائر آچلمه صحبت
منعنه ایله او ساعت غیرت
بزه آنجق یاقشور خیر دعا
ایلسون آنی مؤید مولا
وارنیجه حدینی بیلمز نادان
بی ادبلک ایله سویلر هذیان
ناسزا خلط کلامه مائل
بیلمه‌ده حقه دکلدر قائل
دور ابواب ایدر اول بی ناموس
کندو باشینه جهانه جاسوس
سوزلری خارج اطوار ادب
عالمه نشر اراجیفه سبب
اهل جاهی اوتوروب هزل ایلر
کیمنی نصب وکیمن عزل ایلر
بولدیغی یرده ایدر اکل طعام
ییدیکی ایچدیکی والله حرام
کرچه اوکمز او مثللو نکبت
دوشر اولور دام بلایه البت
انلری مجلسکه اوغراتمه
سوزلرین برپوله آلوب صاتمه
التفات ایتمه کولوب یوزلرینه
اعتبار ایلمه هیچ سوزلرینه
اصلی یوق سوزلری مجنون سویلر
صورمه هر بردلیدن اصلو خبر
یاغلی کبتلی مداهنلردن
پهلوانسک چکه بیلسک دامن

اویله دلال مصیبت چوقدر
عرض وانصاف وحیاسی یوقدر

در ادباران دولت

بولینور نیجه بغیض عالم
بی سبب دشمن ارباب نعم
طاق اقبالدن اولمش دوشکون
کچینور دولته کویاکوسکون
النه دامن دولت کیرمز
قبضهٔ شوقنه فرصت کیرمز
تسلیت ویرمکیچون سینه‌سنه
چاره امیدی ایله کینه‌سنه

اولا

اولا باشلیوب آه وواهه
طعن ایدر زمرهٔ اهل جاهه
جمله‌سی اهل خیانت دیه‌رک
کندوسن صاحب امانت دیه‌رک
آنلرک یعنی بکنمز ایشنی
صیقلور جانی صیقر هم دیشنی
فرصت الویرسه بداندیش وظلوم
صدمهٔ عزله اولمش مظلوم
مدبر اما که مدبر کچینور
مثلی یوق ظنی ایله بر کچینور
کندوز عمنجه ویرر دهره نظام
ایده‌رک رابطه‌سز خلط کلام
ظن ایدر آنی نیجه ظاهربین
قصدی غیرتکشیٔ دولت ودین
اوایسه مرتکب ومفسددر
رأی وتدبیری دخی فاسددر
او مقوله متجاسر قوال
منقرض اولدی دیو جمله رجال
بی محابانه جسارتلر ایدر
سوز ایله قیلمغیچون دفع کدر
یورویوب فصل کبار عصره
طاشن آتار نیجه معلا قصره
بیلورز اویله هزاران منحوس
سوزنی بیلمز اونجه مأیوس
آغزین آچدقچه مصیبت سویلر
طور میوب سویلر او نکبت سویلر
پک یقین اولدی قیامت دیه‌رک
کورینور نیجه علامت دیه‌رک
کاه مهدی چیقر که دجال
ییقلور دیر بو جهانی فی الحال
اولسه اقبالله اما شادان
عمر دنیایی ایدر بیپایان
دکلمه اویله کریه اقوالی
اوغراسون باشنه سو احوالی
سمتکه اوغرامسون سو قرین
شرلرندن سنی حق ایتسون امین

اویله ادبار ایله ایتمه الفت
قرینه وارمه اولورسه جنت

در موانست کرام ناس

احترام ایله شریف النسبه
صاحب عرض ووقار اوادبه
اختلاط ایتمه فرومایه ایله
مبتذل زمره‌سی پس پایه ایله

 وهبی

ناس ایله ایلمه چوق استئناس   اولمه موسوم نشان افلاس
جستجو ایلمه یاران و جلیس   کتب فاخره وش وار می انیس
ناسزا بزمه صاقن کیتمکدن   قدرسکی محو و هبا ایتمکدن
کاه لعبا‌یه زیارت ایله   لیک اطوارنه دقت ایله

سز یجک شایبهٔ استثقال
قالقه کور طورمه اوتورمه فی الحال

❀ در منع تصدر ❀

وار دیغک یرده کوزتمه صدری   پست اولور طالب صدرک قدری
اولمه خانکده دخی صدرنشین   کوشه‌یه چکمه اولوب فخرآیین
وار ایسه جوهر ذاتکده کمال   جایک اولسه نه ضرر صف نعال
یوغیسه مایهٔ فضل و هنرک   وارمیدر فائده صدر اولسه یرک

ذاتکی ایلسه سزای رغبت
کچوررلر سنی صدره البت

❀ در تواضع ❀

دائما خلقه تواضع کوستر   روی دل طورنی هر کس استر
متواضع اوله‌نک رب رفیع   رتبه و قدرنی ایلر ترفیع

❀ در منع کبر شیطانی ❀

کبر و عنوان ایدن اهل تلبیس   لایق لعنت اولور چون ابلیس
حضرت آدمک اول اولعین   اولمدی سجده‌سنه سر بر زمین
ایلدی عجب و غروره آهنک   صکره اولادنه اولدی یوزه‌ونک
متکبرلر اولور بویله حقیر   کبره راضی دکل اول رب کبیر
لیک هر شخصه تملق ایتمه   طور ذلتله تخلق ایتمه
سکا کبر ایلیه‌نه کبر ایتمک   صدقه ویرمه کبیدر بی شک

خوبدر

خوبدر وضع وقار و تمکین
اوله‌سن جمله رذالتدن امین

❀ در لباس ادیبانه ❀

اولسه ده فخره سزا اسبابک   اویدر اقرانکه هر اثوابک
زر و زیور یا قشور نسوانه   جامهٔ مرد کرک مردانه
اهل ایمانه نظافت لازم   جامه‌ده یعنی طهارت لازم
کیمه سفلیت ایله کیرلو لباس   پاک اثوابه نظر ایلر ناس
ایتمسون حدی تجاوز آنجق   سفها ذیلنه اولمه ملحق
کورکی صانمه سبب عنواندر   قوری بر پوستکی حیواندر
مایهٔ فخر اولمز ثوب حریر   یاز بلاغتله حریری‌یه نظیر
صاریغک اولمیه طرز سفها   الکیله باشکه صارمه بلا
چیقروب سرو یسنی دستارک   قیلمه سرکشته ادا رفتارک
پیچ یا قشمز یکی چیقمه زینت   قدما طورنه ایلر رغبت

ستر ایدر عیبنی انسانک هب
نه کوزل جامه ایمش ثوب ادب

❀ در منع کشف عیوب ❀

کاه تحدیث نعم ایت اما   ایلمه تزکیهٔ نفس اصلا
اولمه جاسوس عیوب عالم   هر کسک حالنه الله اعلم
الحذر کیمسه‌یی قیلمه تعییب   کلمسون باشکه اول عیب عجیب
قیلمه نقصان وجوده خنده   بو خسه معیوب اولورسن سنده
عیب دیکردن ایدوب غض بصر   کنده عیبن کورر اصحاب نظر
صورت حالنه ایلر امعان   کورر آیینهٔ زانوده عیان

ستر عیب ایتمه‌ده علام غیوب

نه دیمک سن ایده سن کشف عیوب

❀ در حلم وانصاف ❀

چونکه انصاف ایمش نصف الدین   منصف ومعتدل اول خیره قرین
صفت حلمه چالش اولمه غضوب   حق سنی قیلمیه تا کیم مغضوب
کرچه حلم اولدی پسندیده نما   اولمیه حلم حماری اما
ینه آدمده حمیت لازم   بعض حالاتده غیرت لازم

واردر اسماء الهیده صبور
اولدی براسمیده اماکه غیور

❀ در صبر وعفو جمیل ❀

صبری اعلا بیلورز تلخ اما   ینه اولمازمی نیجه دردهدوا
کظم غیظ ایله دخی عفو جمیل   اولدی ممدوح خداوند جلیل

مشکل اماکه بشرده بوخصال
مکر اقدار ایده رب متعال

❀ در غیرتکاری ❀

آدمی غیرت ایله بعض امور   انتقام آلمغه ایلر مجبور
باخصوص ایده شماتت اعدا   اکا طاقت کتورلمز اصلا
خاطره عفوی کتورمز غیرت   انتقام آلمغه ایلر همت
عفواکرچه ایو نام آلمقدر   انتقام آلمه ده کام آلمقدر
اولمه رخصت اکر نوعما   منتقم اولمز ایدی نام خدا

ایلیوب دشمن ایله دفع جدل
صبر ایله عفو ایده بیلمسک نه کوزل

❀ در لذت انتقام ❀

لیک ال ویرسه موافق فرصت   انتقام آلمه ده واردر لذت

نه صفا دشمنی مقهور ایتمک   دل غمخورده یی مسرور ایتمک

ممکن اولدقجه چالش عفوه ولی
حسن اخلاقن اودر پک کوزلی

❀ در منع حسد ❀

کیمسه نک نعمتنه ایتمه حسد   که سنی منعم ایده رب صمد
کلخن سینه سن ایلر پردود   دائم آتشده یانر قلب حسود

غبطه یه وار ایسه ده نوع جواز
علم وتقواده ولیکن اوله آز

❀ در توقیر اهل علم ❀

اهل علمی بولوب ایله توقیر   تا ایده علمکی الله توقیر
یوز سوروب آیغنه اکرام ایت   جلب دعواتی ایچون اقدام ایت
کورکنه بورکنه باقمه اصلا   عرف وظرف آدمی ایتمز اعلا
پوستی صرتنده کرز حیوانک   علمی صدرنده اولور انسانک
خاک ایچنده دروکوهر بولینور   کیمه نکده دیدیلر اربولینور
نیجه بول بیکلی مفخم کوردک   مجلس بحثنده مفخم کوردک
اویله چوق قوجه قاوقلی جهلا   باشنه صاردی تعظیمله بلا
کورینور خیلی عجیب الهیکل   مبحث علمی آچنجه باشی کل

اویله جاهلمره سن اولمه قرین
اوزاق اولکیم اوله سن حقه یقین

❀ در توقیر پیران ❀

کورەجک پیرلری اکرام ایت   احتیاجی وار ایسه انعام ایت
زور پروازه یرر تیره کمان   بودر آکله مثل پیر وجوان
یعنی پیران ایله ایله الفت   نصح وپندنده بولورسن قوت

آنلرکه تجربه‌سی اقوادر
نیجه‌سی اهل دل و دانادر

گرم و سردینی چکه‌رك دورانك
آگلامش نیدوکنی دنیانك

نطقنه تشنه لب اول قائمه صاقن
کوشه مشدرچکه‌سی صانمه صاقن

کهنه تقویم دیو بده آتمه
بو نامشدردیو مفته صاتمه

قدی خمکشته‌لری کورمه حقیر
چون گماندرسبب قوت تیر

سوزینی ایتمز ایسکده اصغا
ایتمه معتوهی دخی استهزا

ایله پیرانی بغایت توقیر
سنیده پیرایده اول رب قدیر

❀ در تعظیم ابوین ❀

پدر و مادره تعظیم ایله
یعنی افراطله تکریم ایله

الحذر اولمیه سن اهل عقوق
که اوذر اکبر ارباب فسوق

اف دیمه باشکه اودرسه قرضا
دائما ایلیه کور جلب رضا

وار ایمش جنت اعلایرده
یعنی تحت قدم مادرده

بیله سن ادعیهٔ ام واب
اولدی مانندهٔ دعوات نبی

کیم دعا آلسه بولور فوز و فلاح
بد دعا سن آلان اولمز افلاح

والدینه سوزمز یوقاما
آیرامه غیریده آثار وفا

❀ در کیفیت خویشان و حسد ایشان ❀

وارایسه خویش و تبارکه سائر
اولمه چوق دائره‌سنده دائر

تجربه ایلمشوز عالمده
وار بو خصلت که بنی آدمده

بر برینه حسدی ظاهردر
اقربا ده هله پک باهردر

بو سوزم صانمه تهی اعلابل
بللودر وقعهٔ قابل هابل

اقربانك حسدیدر مشهور
خصمی خصمی بیلور اهل شعور

غم وغم برپا زیلور املاده
فرقی بر نقطه در آنجق ساده

خالی خالی دیدیلر شفقتدن
غافل اولمه بو خفی حالتدن

هب عقارب در عقارب بیله سن
بر برینه متقارب بیله سن

مشفق و مخلصی نادر بو اینور
بیکك ایچنده ایکی یا بر بولینور

اغنیاسی وار ایسه قاصد اولور
فقراسی دخی پك حاسد اولور

یوسفه نصح پدردر که همین
دادر کدن هله سن اولمه امین

دوشروب غیرته چار و ناچار
اکثری قومن ایدر درده دوچار

بیلور زنیجه کبار دولت
صدرپیرای مقام رفعت

اقرباسیله بلاسن بولدی
انلر ایتدی اودجزاسن بولدی

سکا ایتدم بو قدرجه افهام
قیل تواریخه نظر آکله تمام

لیك سن حسن موالات ایده کور
اقربا ایله مواخات ایده کور

آکله مفهوم اولی القربایی
ایلمه کندوکی پك هرجایی

صله در موصلهٔ رحمت رب
قطع رحم ایتمك اولور بعده سبب

اقربا اولسه ده فرضا دشمن
اجنبیدن ینه البت اهون

اولیجق بغض و عداوت درکار
ایتمه بیگانه‌یه کشف اظهار

آنلرك عیبنی قیلمه افشا
عاقبت راجع اولور قبحی سکا

بو العجبدر هله احوال زمان
بیوفا اولدی سراپا اخوان

ادمرم حضرت منان وغنی
ایتمسون آنلره محتاج سنی

❀ در انجاز وعد ❀

وعد لطف ایلر ایسك از ایله
لیك موعودکی انجاز ایله

وعد عرقوب دکلدر مرغوب
صکره خلفیله اولورسن محجوب

بعض ذات ایلیوب اظهار همم
وقت عرلنده ایدر وعد کرم

اولیجق نائل جاه واقبال
ایدر انجازنی ترک واهمال

عیدر اویله مواعید دروغ
شمع جاهنده قوماز نور فروغ

صادق الوعد اولور اهل همت
شیمه‌سی اول زمره‌ده وار در قلت

اوجدیلر قافه‌هم اصحابی
صانکه عنقادر انک اربابی

❀ در وعد معزولین ❀

وعد معزول ایله اولمه مسرور
بیلکه انجازی ایمش دورادور

اصلی یوق وعدهٔ محبوبانه
اومه رنجی کتوررانسانه

❀ در منع از دور ابواب برای طلب رزق ❀

رزق ایچون ایلمه دور ابواب
در احسان خدانعم الباب

یوزیکی سوراولودر کاهه
قیل خشوع ایله نیاز اللهه

دائما حقه توکل ایله
فیض باری یه توسل ایله

غیره باقمه واراکن لطف خدا
اکا محتاج ایتون شاه وکدا

بیله‌سن جمله‌سی عبد عاجز
اوله مز رزقکه کیمسه حاجز

ظاهرا غیره سید اولسه سبب
لطف واحسان خدانکدر هب

کرچه اسبابه تشبث لازم
اعتقادک اوله اما جازم

که حقیقتده خدادر رزاق
اوایدر عالمی آنجق ارزاق

غیریسن مانع ومعطی صانمه
ظاهر حاله باقوب الدانمه

❀ در ادای شکر نعمت ❀

شکرین ایفا ایده کور مولانک
قدرنی کلیه رق احسانک

شکر ایدر نعمتی غایت افزون
کافر نعمت اولوریک ملعون

خالقک نعمتی بی احصادر
خلق آنک شکرنه اولمز قادر

حق شکری ایده مز یعنی انام
شکر اللهه دیمکله اتمام

شکر اودر کیم نعم اظهار ایده رک
عجز وتقصیرنی اقرار ایده رک

فقرا یه ایده سن انعامی
مستحقه قیله سن اکرامی

صحتک شکری عبادت ایتمک
خسته‌لر حالنه شفقت ایتمک

شکری واربتقه جهر اعضانک
عقلی ایرمز بوکه هر انسانک

ایتمش احیاده غزالی تفصیل
اوقیوب آکله نه در شکر جمیل

❀ در مهمان نوازی ❀

شکری ایفا ایله خوش اوصاف اول
بذل نعمت ایده رک مضیاف اول

دائما مطعم اولان منعم اولور
مکرم اولمزمی اوکیم مکرم اولور

دیشدن آرتدیمه دن اصل مرام
ایلمکدر فقرایی اطعام

ایده کورخانه که کلسه مهمان
سفره‌سی خوان خلیل الرحمان

شرط اکرامه رعایت ایله
عرض اخلاص ومحبت ایله

یاقشورمی ادب انسانه
ترش روکوستریله مهمانه

❀ در اطعمهٔ خسیسان ❀

چقروب اطعمه‌کی پاک ونفیس
اولمه تا خصلت اشخاص خسیس

پیشلتمان ایله بعض یاران
ساحهٔ سفره‌سن ایلر بستان

زیور خوانی بقول خمسه
چارموسمده اصول خمسه

یه‌یه دیر لذتنی مدح ایده رک
یاقشورخمس مبارکله یمک

جمله بدرایحه وناکول
یبه مزآج بولنان شخص اکول

رمضانده نه ایسه غیرت ایدر
جابجا قومشولرین دعوت ایدر

طوپرر مجلسی یاغلی چوره که
بقلوا ایلمه نه سوز وار بوره که

قابقجاق کیرلوه لایسز بر الای
آره یرده جگر اتباعه قلای

بویله خلقی طوپرر صدره کچر
آجی مطبوخ کبی قهوه ایچر

صاویریر بد قوقولو دود سیاه
چبوغندن ایدر آدم اکراه

خاندان اهل ضیافت کچینور
صاحب سفرهٔ نعمت کچینور

اولمه اویله رمضان مضیافی
ذوقی وارمی ایده لم انصافی

هر زمان اولملیدر بذل نعم
بویله در قاعدهٔ لطف وکرم

❀ در منع خست ❀

احتراز ایلیه کور خستدن
کندوکی قورتار او سفلیتدن

نیکنام اولمه ده در مرد کریم
متهم خست ایله شخص لئیم

زنده در تا ابد اهل کرم
دخی سطی اولمدی نام حاتم

بخل ایله اولدی نچون پک مردود
یکرمدی مصحفه نام نمرود

صاحب انعام ایدر جلب قلوب
هم اولور نزد خداده محبوب

سبب عزت اولور جود وعطا
خلقه شیرین کورینور اهل سخا

ظنت اربابی اولان شخص دنی
ظن ایدر کیم اوله مالیله غنی

مال ایله آدمی ایتمز اغنا
اولا کلمیجک قلبه غنا

چشم حرصی طویرر خاک آنجق
موت ایدر چرکن آنک پاک آنجق

اهل خست هله پک نکبت اولور
خلق ایچنده قتی بی قیمت اولور

منتج خیر اولهمز اماسی
دوستی یوق دشمنه صاقلر مالی

قاریشوب غیریسنک قسمتنه
صانکه صاقلر قزینه عورتنه

هیچ دوشنمز که کیرسه اواشک
یه لر عورتی یفعلیه رک

کنج ایکن حرصی ایدن مایهٔ جان
کندوسی پیر اولور حرصی جوان

ریشهٔ نخل کهنسال مثال
کوکلشور حرصله طول آمال

حرص پیری یه اولور صکره دوچار
اویلا عمره سورر آخرکار

باخصوص اوله مثال اشعب
طمع آلوده دنی المشرب

طویه مز یرسه بتون دنیایی
تشنه در ایچسه دخی دریایی

جمع مال ایلمه دن اصل مآل
هر نه ایسه یه حرام ویه حلال

چون تمتعلر فاهیتدر
دار دنیاده براز راحتدر

یوخسه بیهوده ندر اویله بلا
که ایدوب مال خبیثی پیدا

اوله لر انکیچون برزخده
یاقه لر جانلرینی دوزخده

اولسه ده نقد کثیری موجود
ینه آنلر فقرادن معدود

❀ در بیان سخاوت ومنع از اسراف وسفاهت ❀

بسط کلی ایسه ده نامقبول
الیکی بوینکه ایتمه مغلول

اقتصاد اوزره کرک یعنی سخا
اولمیه واصل طور سفها

چونکه نهی ایتدی خدا اسرافی
نه روا ایلیه سن اتلافی

مال موجودی ایدوب محو وهبا
یاقشورمی کیه سن صکره عبا

صاچه رق آقچه کی ناحق یرده
اولمه محتاج صاقن نامرده

بیله سن دشمنی چوقدر مالک
صکره نامنتظم اولور حالک

صورت حال جهانی فهم ایت
طور ابنای زمانی فهم ایت

طال قاوقله باشنک اوغرار درده
اویله ثقلت چکلورمی سرده

خلقه بیک درلو کلاه ایتمشلر
نیجه دستار قاپوب کیتمشلر

علت آکله وش اول کیدیلر
نیجه میراث یدیلر یدیلر

بوقدر انصاف وحیاسی خلقک
چوقدر اویله سفهاسی خلقک

اکل ایدر ماکی لکی اولجه تمام
صکره ویرمز کوربجک یولده سلام

طاتلو طاتلو یرایچر بی پروا   آجی سوزلرله ایدر استهزا
احتراز ایله او ناکسلردن   لاشه یه قونیجی کرکسلردن
بولیجق اهلنه ایله کرمی   خلقه بیهوده طاغتمه درمی
صدق واخلاص ایله ویرکیم صدقات   مالکه عمرکه کلسون برکات

سکا اول رب کریم ومنان
عشر امثالنی ایلر احسان

❀ در کیفیت جرار واعطای صدقه بفقرای صابرین ❀

لیک وار نیجه خیاسز جرار   اتخاذ ایلمش اول صنعتی کار
کندویه باب سؤالی آچمش   یوز صوین یرلره دوکمش صاچمش
کیمسه دن شرم وتحاشی ایتمز   قپویه دیکمه عصایی کیتمز
بعضیسی مکه مدینه عربی   اکثری مصری وشامی حلبی
کیمی سایس کیمیسیدر عکام   صاری نوب شمله بوروتمش احرام
کسوت جری تمام اویدرمش   حاجی فشفش دیو نام اویدرمش
ظاهرا دیرسه ده شیأ لله   آلور البته اوخواه وناخواه
جر نفع ایتمده در لیل ونهار   یعنی جرار دکلدر جبار
ال اچار اولمسه داخی محتاج   قارنی طوق اولسه ینه کوزلری آج
بعض اعمی کور نوریابی شکست   طولاشور کاسهٔ دریوزه بدست
طوتدیغن جر ایله تجریم ایلر   بلکه شیخی بوفنی تعلیم ایلر
بدصدا بویله دلنجی یه تمام   خرکدادیر نظر فای اعجام
بعض جرارده شاعر کچینور   جرا ثقالده ماهر کچینور
طاغیدر خلقه مزخرف تاریخ   اوله رق لایق لوم وتوبیخ
ایشیدن یونس التهیسی صانور   بدادا سن کورن آدم اوصانور
سوزلری برچورک اقچه ایتمز   جائزه آلمسه قالقوب کیتمز

آنلرک

آنلرک آلدیغیدر دفع بلا   یقلوب کیمکیچون اول ثقلا
سنی مدح ایتمکیچون جراره   صاقینوب ویرمیه سن بر پاره
اولیجق کرچه خلوص نیت   نائل اجر اولنور بی منت
لیک انعامه سزادر اوفقیر   که قالوب دست ضرورتده اسیر
آتش فقر ایله سوزان اولمش   جکری درد ایله بریان اولمش
صبر ایله تاب وتوانی کیدلور   تیغ یأس ایله امانی کسیلور
ینه ستره جالشور احوالن   عرض ایدر رب کریمه حالن
اوتانور جر وسؤال ایلمکه   سفره باشنده اوتورمز یمکه
سرنی کیمسه یه فاش ایلیه مز   آج یاتور آغزین آچوب سویلیه مز
باخصوص اوله عیال واولاد   ایده لر نان طلبیله فریاد
اراوب بویله فقیر ناکام   دائما ایله عطا وانعام
صدقه اشته بوکونه احسان   صدفه دوشمه کبیدر نیسان

بویله الطافه موفق اوله سن
اجرنی ایکی جهانده بوله سن

❀ در اعتبار برسوم شرع شریف ❀

اخذ واعطاده بوجه تدقیق   ایله هر کاریکی شرعه تطبیق
ایتمه تخفیف رسوم شرعی   قیل امورکده همیشه مرعی
دیر آنکله الیشیکه استحکام   اولمه محکوم کروه حکام
ایله شرعی سنداته رغبت   مدعی یه چیقرسن حجت
اهل تزویره نهایت یوقدر   شاهد زور ایسه غایت چوقدر

احتراز اوزره بولون اولمه امین
اقتضا ایتمه ولی ایتمه یمین

❀ در شهادت ❀

حاکمه وارمه شهادتله صاقن	کزمه بیهوده رذالتله صاقن
شاهد حقی بیلورکن خصما	بیلان شاهدی دیر بی پروا
نه روا بویله خجالت چکه سن	اوتانوب صکره ندامت چکه سن
کزدیروب تزکیه ایچون یوره لر	دوسته دشمنه حالک صوره لر
سکا اولدقده ولیکن محصور	آثم اولمه او زمان ایتمه قصور

الترام ایتمه ایلمک دعواسن
باشکه آلمه جهان غوغاسن

❀ درمنع وصایت ووکالت وکفالت ❀

نه تصدی وصایت ایله	نه وکالت نه کفالت ایله
الیکه مال یتیمی آلمه	نار سوزان جحیمه طالمه
صاحبندن قلان اول مال خبیث	دامن پاککی ایلر تلویث
حق ایتامه رعایت کوجدر	اعتدال اوزره وصایت کوجدر
آنلره صبر ایده مز مرد شفیق	کوزلری یاشلی اولور قلبی رقیق
نه قدر ایلر ایسکده عفت	کلمیوب اکثره نه امنیت
بیوک اولدقده چکر دعوایه	باشلیوب ناله وواویلایه
دیرکه برگشته ایدوب حالمزی	طمعندن یدی هپ مالمزی

یعنی انجامی ندامتدر بیل
بلکه بادئ غرامتدر بیل

❀ در وکالت ❀

دخی رسوا اولور حال وکیل	که یاتوب کندو صفاسنده اصیل
اوکزوب خلقله غوغا ایلر	نیجه شرت ایله دعوا ایلر
نیجه اولماز که جهانده رسوا	دیه لر اشته وکیل دعوا
سینه کی آینه وش صاف ایله	بونه صورت کوروب انصاف ایله

کوزی طوق طوری ایکن اطوارک
آج دعواجیلق اولمق کارک

❀ در کفالت ❀

بوندن ادنی کورینور حال کفیل	آخرک دینی ایله زار وذلیل
بی سبب کندوبی مدیون ایلر	عاقل ایتمز بونی مجنون ایلر

بو بلاده متحاشی اشخاص
مالنی نفسنی ایتمزمی خلاص

❀ درمنع تولیت وجبایت ❀

دخی اولمه متولی جابی	بهره مند اولمازانک اربابی
واقفک شرطنی ایفا ایده مز	جهت اربابنی ارضا ایده مز
اکل ایدر غله ونقد وقفی	ییقلور سه یاپه مز بر سقفی
بی تکلف ییه رک مالی کبی	وقفی برباد ایدر حالی کبی
قوینی دفترلی اوجابی نه بلا	رفع اولوب شرم وحجابی نه بلا
سوبسو جمع کرایه طولاشور	چاپور ایشلرده کزیک بولاشور
آنلرک اکثر یدر خانه خراب	ملک عقباده اولور وقف عذاب

ارتکاب ایلمه بو حالاتی
اتقا ایله بیلوب واواتی

❀ در حیا واستغنا ❀

الحذر اولمه گدا چشم ودنی	قلبک اولسون هله غایتده غنی
بیلورم تجربه ایله اعلا	جالب رزق ایدوکن استغنا
پرده سی صیرقه اولاندر منکوب	ستر ایدر عرضنی مرد محجوب
زن طبیعتلر اولور ضربه سزا	دست جریلده درسوط حیا
طبعه البته اولور مایه زین	صفت مادح ذی النورین

رزقه مانع دیسه لرده فرضا　　مؤمنڭ خصلتیدر شرم وحیا
بی حیالق سکبی وارمی منفور　　اوادبسزلکی ظن ایتمه حضور

حدذاتنده کیم اولمازسه ادیب
فلکڭ سیلسی ایلر تأدیب

❀ در قرض ودیون ❀

آدمی عالمه ایلر رسوا　　ییحیالر ایله اخذ و اعطا
ایله دادوستدکده وقت　　اولمه افتادهٔ دام محنت
سنی بیهوده طولاندرمیه لر　　کوکلکی صکره بولاندرمیه لر
قرض مقراض محبتدر بیل　　قاطع رشتهٔ الفتدر بیل
ایتمه احبابکه داخی اقراض　　کسمه سون آره کزی اول مقراض
اولااولسه دخی مستحسن　　صکره چرکن کورینور قرض حسن
اقتضا ایتسه ده سن آلسڭ قرض　　وعده سی یوقدر اداسن بیل فرض
یوق ربا ده هله خیر وبرکت　　اویله مردادینه اولسون لعنت
مالڭ اولسه نه قدر بیپایان　　بولورار باحله کسر ونقصان
سن دخی کیمسه یه ایتمه دینی　　شانکه ویرمه اوکونه شینی
الامان دینه هوسکار اولمه　　سجن محنتده کرفتار اولمه
رنج فاحشله چکوب خسرانی　　ایتمه ایل مالی ایله عنوانی
رومی مدیونده قالمز رونق　　مبتلا ایلمسون کیمسه یی حق
اودرم کیم سنی حفظ ایده خدا　　اقتضا ایتسه ضرورت اما
کلفت دینه ده اولسڭ مجبور　　قیلمه وقتیله اداسنده قصور
صاقن اول باره تحمل ایتمه　　هیچ اداسنده تکاسل ایتمه
آلیجق نیتڭ اولدقده ادا　　سکا امداد ایدر البته خدا
اهل دینه یاقشور اول خصلت　　که ایده دینن ادایه همت

اولکه صاغ ایلمش آتش وریشن　　چورک ایلر بیله سن صاغلم ایشن
سوزینڭ صاحبی اهل غیرت　　اقچه بولمقده چکرمی زحمت
فهم ایدوب نحن قسمنا سرین　　دوشنوب حکمت مولی سرین
رزق مقسومه قنا عتدر اهم　　هم درهم ایله اولمه درهم

سن همان قسمتکه اول قانع
اولمز رزقکه کیمسه مانع

❀ در منع از بیت المال ومال میری ❀

صاقلمه خانه که بیت المالی　　ایله صندوقکی آندن خالی
کیرمسون کیسه که مال میری　　اولمه مسئول سؤال میری
استخوان پارهٔ مار اشته او مال　　زخمی افزونتر اولور هضمی محال
سنی محتاج قومز حضرت رب　　قیل همان اطیب اموالی طلب
آه کیم کسب حلال اولدی عسیر　　عفو ایده جرممزی رب قدیر
باخصوص ایتمه بلکه اتمام　　مصرف شهر ستانبولی حرام
ینه سن ایلیه کورکیم عفت　　بوله سن مالده خیر وبرکت

یعنی ترک ایتمه رسوم ورعی
خلقڭ اموالنه قیلمه طمعی

❀ در منع ظلم ❀

الیکه کیرسه ده فرضا فرصت　　ایلمه ظلم عباده جرأت
چون خدا اولمدی ظلام عبید　　نه دیمک ظلم ایده بر عبد عنید
آسمانه چیقر آه مظلوم　　یرده راحتمی یاتور شخص ظلوم

آدمڭ مالی قالور دنیاده
حق عبده نه ویرر عقباده

❀ در حب جاه ❀

جاهنی جاه ایله لوب دنیانک — اولمه پک اوستنده دوشمه آنک
حب جاهه دوشن ارباب محن — کندویه حاضر ایدر چوق دشمن
کرچه لازم سبب امر معاش — آز دوچوق ایتمکیچون دفع تلاش
لیک سن ظلمه هوسکار اولمه — اولدیغک کارده غدار اولمه
حق سنی ایلدی چونکیم قاضی — سنده اول حکم قضایه راضی
عدل واحسان ایله مشکور اوله کور — یقمیوب عالمی معمور اوله کور
یاقمه منصبده واروب اطرافی — قومه الدن نه ایسه انصافی
قاضیٔ جنت اولور صاحب داد — دوزخه طوغری کیدر اهل فساد
مسلکک اولمیه وادیٔ عوام — که اولور عینی ایکی کوزلو هوام

علما سلسله سی اجدادک
نه روادیوه ده اولمق آدک

❀ در منع تبدیل طریق ❀

اولمه تبدیل طریقه مائل — میمنت یوقدر اولورسن سائل
باشمه کلدی پشیمان اولدم — چوق زمان زار و پریشان اولدم
معتبر اولمشیکن دولتده — ینه آزرده ایدم کلفتده

کورمدم حاصلی برکون راحت
قهقرے ایلمینجه رجعت

❀ در طریق علما ❀

موصل راحت اولور نوعما — قالدے دولتده طریق علما
نقش امضالریدر کرچه فقیر — ینه اما اولنور لر توقیر
علمه تعظیمله آل عثمان — آنلرک جاننه چون ویردی امان
پیرلکده بولور اما دولت — لحده وارنجیه دکدر راحت
منصبی اربه لغی یرده یاتر — بلمم آخرده واروب نرده یاتر

اولسه ده کاه دوچار تغریب
ینه تز جه کتورر لر نه غریب

❀ در طریق خواجکانی ❀

خواجکانلق دیمش اول نابی — شمدی سد ایلدیلر اول بابی
کثرتی مانع اولوب عزتنه — سبب اولدی چوغنک ذلتنه
صدقهٔ منصبی اهل سائل — صاحب اقبالیده ظل زائل
اکثری دائره سن بلمیه مز — دفتری اولسه ده چالوب ییه مز
سروسامانی خراسانیدر — مفخرے خواجهٔ دیوانیدر
آچلغندن آتنی صاتسه مثال — قالسه راجل ینه دیر نحن رجال
بعضیسی مائل اولوب عنوانه — چالیجق عید ده مهترخانه
فخر ایدر خیلی معنون کورینور — سیر ایدن خلقه مطنطن کورینور
پک بیوک غلغله ایلر اظهار — ایشیدن اولدی صانور دفتردار
اولسه مصرف عید یله ملول — دوردن خوشجه کلور صوت طبول
باشنه کیدیکیدر قوری قفس — متواتر اولان ایرادی نفس
مال صرافله در عنوانی — ویره سی اوستی ایله ارکانی
آتلر خته پر کوکبه در — اصلی یوق برقوری بوش دبدبه در
مایهٔ دینه ضرورے محتاج — بورجه کیرمز سه نه چاره قالور آج
کلیجک وقت اداى دینی — خسته یم دیر قپایوب بابینی
بقاسینه دیکلورسه قره بت — دینمز چیق یقلوب کیت بره ایت
خواه و ناخواه مدارا ایلر — دینیه وعده تمنا ایلر
دیرکه یقلشدی هله توجیهات — بوبلادن بولور زغیری نجات
یاعطیه آلور زیا منصب — ویره لر بلکه براعلا منصب
بویله لا فیله کچر اوقاتی — کوزه در لیلهٔ توجیهاتی

دیر را لبته کلنجه بیرام
لیلۀ دعوتی آلدقده خبر
قولاغی سسده کوزی درده قالور
حرم و دائره سندن اوتانر
ارتکابته پشیمان اولەرق
قیلوب ارکان صلاحیله نماز
گاه منجم ارایوب گه رمال
رفته رفته طاغیلور اعوانی
دوش اولوب چاره سی یوق بررنجه
یوزی یوقدر که واره صرافه
غیری محذور نه یوقدر پایان
اول خراسانی یوک آقتدر
از قضا اوغرادی باشم درده

اوستونه باشنه برخوشجه نظام
موم دوتماسی ایدر تا بسحر
دعوت اولمزسه باشی درده قالور
او زمان نیک وبدی خوشجه تانر
نقشبند غم دوران اولەرق
خواجگان ختمنه ایلر آغاز
آجدیرر بختی ایچون گاهجه فال
طورمیوب بلکه کیدر رغلمانی
نرد و شطرنجی ایدر اکلنجه
یکیدن دین ایدینور اضافه
هب یازارسم طاریلور چوق یاران
صانمه کیم باش چکه‌جک ثقلتدر
چوق زمان بنده کتوردم سرده

مرغ جانه ایدوب الله امداد
او قفصدن بنی ایتدی آزاد

❀ در ترک عنوان وهضم دوات ❀

طوغری یول ایتمجک حق توفیق
هر طریقتک شرفی ذات ایله در
دخی لازم مدد اوله قوت بخت
حاصلی مائل عنوان اولمه
نه الیسه هضم ایده کوردولتکی
بیله سن عالمی دار محنت

آدمی بسلیه مز زاد طریق
صانمه کیم دخله در آت ایله در
شخص بدبختک اولور ایشلری سخت
فکر شهرتله پریشان اولمه
تاکه راحت یه سن نعمتکی
بونده ممکنمی کمال راحت

صانمه آسایش ایدر برفردی

بولنور هر کسک البت دردی

❀ در عدم آسایش اهل جاه ❀

اهل جاهک هله هیچ راحتی یوق
بلکه اتباعی ایدر ذوق وصفا
لطفله عالمی ممنون ایده مز
با خصوص اولدی زمانه غدار
ایشیدرسه اولور البت غمناک
بویله محنتله کچر ایامی
سکر منصبله یاتورکن سرمست
باخصوص اکثر یدر دون همت
بیلدیکی یار صدیق اونودر
عار ایدر انلر ایله الفتدن
یانه کیرسه ده باقمز یوزینه
قطرۀ همتن ایتمز تسویغ
سفهایه قاپیلوب منصبده
کندوسی عالمه ایلر رسوا
یعنی بردرلو موفق اوله مز
کیدیجک صکره الندن فرصت
لیک فرصت ینه کیرسه الینه
طوتر البت ینه اسکی صوینی
بیلورز اولدیسه نیجه اهل نعم
ینه فرصت بولیجق کالاول
عمرک انواع کبارین کوردک

دوشنوب عزلنی امنیتی یوق
کندونک چکدیکیدر جور وجفا
هر کسک خواهشی اوزره کیده مز
سویلنور حقنه یوز بیک گفتار
غیرت ایتمزمی درونن صدچاک
دوشنور کیم نه اولور انجامی
جام اقبالی اولور کاهی شکست
بیودکجه اولوب اهل عظمت
اسکی احباب شفیقن اونودر
اجتناب ایلیه رک صحبتدن
التفات ایلمز اصلا سوزینه
ایدر الدن کلان احسانی دریغ
انجق آنلر یاپلور منصبده
قازانور باشنه بیک درلو بلا
اراوب راه صوابی بوله مز
ایدر اظهار ندامت قت قت
نام احبابنی آلمز دیلنه
چیقسه ده جانی دکشمز خوینی
صکره بویله کسیدن اندم
ایلدی طورنی غایت مختل
نیک وبد صورتکارین کوردک

عفت اربابی سلامت بولدی
کوشهٔ عزلده عزت بولدی

حفظ ایدن عرض و وقار وشانن
کارنک کورمدی هیچ خسرانن

یعنی بیهوده دکلدر هر کار
هر کسک کسب یدیدر ادبار

بی سبب کیمسه یه غدر ایتمزلر
طرد و حسرتکش صدر ایتمزلر

جاه اربابنه عفت لازم
صانمه کیم مایهٔ دولت لازم

جاهدن مقصد اولان عزتدر
جمع مال ایتمک ایسه تهمتدر

عفت اربابی اولان صدرنشین
ایکی عالمده اولور خیره قرین

مرتکب طینت اولان صاحب جاه
رتبه و قدرین ایدر محو و تباه

لطفله ایلمین جذب قلوب
نزد حقده دخی اولمز محبوب

نه ایسه جمله سی بی راحتدر
چکدیکی بر قوری بوشش غیرتدر

کوشهٔ دامنید رجای شفاه
کیزلو کیزلو چکر اماینه آه

ظاهرا دبدبه و حشمتی چوق
باطننده کدر و محنتی چوق

غبطه ایتمه باقوب اهل جاهه
دوشمه اول قعری بولنمز چاهه

ذروهٔ جاه دکل جای قرار
یوجه رتبه علم فرق منار

پک خطر درحذر ایله لب بام
اولمه خواهشگر اعلای مقام

متوسط اوله حال و مالک
آرامه پک اوته سن اقبالک

نور عینم بونی فهم ایله یقین
اولمه عنوانه باقوب ظاهربین

❀ در اتصاف اصناف بعدم انصاف ❀

بعض اصناف ایدر اما راحت
هیچ چکلمز ایله ذل حرفت

بو قدر انلرده معزز بر فرد
چون یکت باشیلری باش نامرد

نیجه سی نقد حیل حرافی
نیجه سی اولمش اغز خفافی

خواجکیلرده عجائب دولاب
آچدیلر خلقی طولاندرمغه باب

صنف اصنافده بو قدر انصاف
یعنی نادر بولنور سینه سی صاف

ایده رک حیله یه صرف مجهود
آنلر که عقلی اولور عقل یهود

بذل ایدر ملعنته مقدورے
اوسته دن اویله آلور دستوری

کذبی سرمایه ایدوب حیله لی کار
دوشر ردامنه انواع شکار

نظری درهم و دینارده در
چیقه جق ایکی کوزی کارده در

مشتری آکلسه یولدن چویرر
بیورک دیر النه قهوه ویرر

حاجی اغادیو اکرام ایلر
کندو زعمنجه آنی رام ایلر

مدحه آغاز ایده رک کالاسن
چیقرر صانمه اکا اعلاسن

صکره دیر کیم ایو طوتقون بولدم
اولایوب توی کبی بر قاض یولدم

نیجه سی شکل تعصبده کزر
سورمه لی کوزلرینی خوشجه سوزر

آچمز اول بسمله سز دکانی
آلدادر بوسه ولی شیطانی

کورینور کرچه بیلنده مسواک
دهنی کذب ایله اما ناپاک

اوقیا فتله نه جانلر یاقمش
آتش حیله یه چاقمق چاقمش

یشلن بسط زمین ایلیه رک
وار دیغی بیته یمین ایلیه رک

مال سویلرسه یلاندر بیله سن
اصلی یوقدن هپ یاندر بیله سن

صانمه سندن بکا در بازاری
کندونک اورتاغیدر سمساری

اویله مکری قتی مشکل یوتمق
اکسکن یعنی تمامه طوتمق

اوکازامابیلورز حیله صتان
پاک سرمایه سنه کذبی قتان

دائما محتسبی یاننده
چوز و درمالنی دکاننده

نه رواعرضی اولان تجاره
ضم ایدوب حیله لی کسب دکاره

چکه رک فائده فکریله زیان
خلقی ایچنده اوله پک حالی یمان

عاقبت الحق ایدوب پایه سنی
کدی یه یو کلده سرمایه سنی

صکره دکاننه دوشه فاره
یاریلوب باشی اوله صدپاره

ماحصل اکثرینک حالی بودر
ارتکاب ایتدیکی افعالی بودر

اولسه ده هر نقدر انصافک
پک ایناغه سوزینه اصنافک

چونکه سندن او تجارت ایلر
صانمه کیم ساکه صداقت ایلر

سن آنی صادق ایدرسن تخمین
ییه جکدر او الیه کیرنلو چمین

آنار احبابنه بر پوله صتار
ایشینه سودجی کبی چوق صوقتار

ویرسه هب مالنی آلمه ویره سی
قپودن طشره چیقر اول تره سی

لا محاله سنی مغبون ایلر
کچرر دفتره مدیون ایلر

عیبدر عاقله مغبون اولمق
صوک پشیمانلغه مقرون اولمق

غبن فاحش ایله پک موحشدر
بیلمک آلش ویریشن چوق ایشدر

بیل حسابک چکر ایسکده تعب
کیم تغرر اولور افلاسه سبب

قوللنان عیشی ایچون عقل معاش
چکمیه ضنک معیشتله تلاش

❀ دراحتراز از حیله کاران وخائنان ❀

سمتکه اوغرامسون شخص محیل
کیرمسون دائره که اویله رذیل

خدعه انجق یراشور رکن جنکه
بویامق خلقی سزامی رنکه

جمله ارباب حیل مدبر اولور
حیله سی پک چوغه سورمز طویلور

یوغیکن دلکی کبی حیله کذار
ینه پوستی صویلور آخرکار

آکله سک کیمده خیانت اثری
قربنه وارمیوب اول ذوروبری

یلر اوکمز او کروه مکروه
بوله مز ثروت وسامان وشکوه

اکثری مفلس اولور خائنلر
دائم آردنجه کزر داینلر

آنلرک اولدیغیچون ذاتی خبیث
برایشه کیرسه ایدرلر تلویث

خائن اولدیغنی سیبدن فاره
دیدیلر بق شو صچن مردار

بلمم آیا نه زماندر بو زمان
صانکه بر بشقه جهان اولدی جهان

آرایان اهل امانت بوله مز
کیمسه ارباب صداقت بوله مز

آزمایش ایله اولدی معلوم
صدق واخلاص اثریدر معدوم

اکثر ابنای زماندر حاسد
ظاهره باقمه درونی فاسد

کذبه حمل ایتمه کلامم قطعا
یار صادق بوله مزسن اصلا

اعتبار ایتمه مداهن سوزینه
پاک ایشدر توکرسک یوزینه

خلقی باشدن چیقر رهب اوکروه
پک ملوث اولور اویله مکروه

نیجه غافللری مغرور ایده رک
اصلی یوق مدحله مسرور ایده رک

چاره سز درده دوچار ایتمشلر
ییوب ایچوب طاغیلوب کیتمشلر

اغلادر آدمی یوزه کولیجی
سرخوشک کریه سیدر مکر سیجی

ایلیوب دقت ایله ذهنکی تیز
دوستدن دشمنی ایله تمییز

پک خطردر ایو فهم ایله که سن
کورینه دوست یوزندن دشمن

دشمنی دوست اولور صانمه صاقن
عرض اخلاصنه الدانمه صاقن

خواب خرکوشنه اولمه مغرور
صوا اویور دشمن اویومز مشهور

ایوکون دوستی ایله یار اولمه
بیوفا ناکسه غمخوار اولمه

کیمسه یه ایتمه عداوت اظهار
شاید اول دوستک اولور آخرکار

حالک آکلتمه دخی دوستکه سن
کیده رک بلکه اولورسن دشمن

❀ درمنع از کشف راز ❀

غنچه وش رازکی صاقله مکنون
کل کبی ایتمه صاقن کشف درون

چاتلادر سرکی خلقه احباب
دوکیلور شیشهٔ اشکسته دن آب

چالشوب سن اوله کور مرد کتوم
صاقله اسرارنی خلقک مکتوم

عیبدر آدمه کشف اسرار
ارتکاب ایتمز آنی صاحب عار

سنی بر کیمسه بیلوب یعنی امین
ویره رک دقت ایله بلکه یمین

درونه بولمغیچون بر درمان	راز پنهانن ایده سن که عیان
هیچ مرد تمیدر ایتمک افشا	عرض وانصافه یاقشمز حاشا
بودر ارباب خیانت کاری	صانمه اصحاب امانت کاری
مو بموسرنی خلقک آره مه	شانهٔ فکر یله باشلر طاره مه
باخصوص ایتمه نهانک اظهار	اولمغه محرم اسرار کبار
قوندررلر سکا بر نقطهٔ کم	مجرم اولدی بیلورز چوق محرم
ایلمه عقلی هوایه مغلوب	عاقلانه اولور ایشلر مرغوب
عقلکی ایله همیشه اعمال	طورمه جبریه وقدریه مثال

عقلله اولدی مشرف انسان
قالمه ماننده بهایم حیران

❀ در مشورت امور ❀

لیک یک عقله ده مغرور اولمه	مشورت ایلمه دن دور اولمه
بکه نوب عقلن اولنلر خودبین	قالدیلر کنج ندامتده حزین
قلبی وحیله اولان مشرق نور	اولدی شاورهم ایله چون مأمور
متفاوت اولور البته عقول	مشورتله بیلنور هر معقول
مشورت جمع عقول ایتمکدر	شرطیده حقی قبول ایتمکدر
مستشارک اوله اماکه امین	صاحب تجربه وصاحب دین
حقه بر وجهله کتم ایلمیه	کندویه نافعنی سویلمیه
ایلیه راه صوابه ارشاد	ایتمیه یعنی اموری افساد
بوده نادر بولینور عالمده	قالمامش صدق ووفا آدمده
ارایوب بولنه ایسه اهونی	بوله مزسن بیلورم احسنی
حقه بیلدکده ولی ایتمه عناد	اولمه غیرت ایله بادئ فساد
ایتمیوب رأی خطاده اصرار	عودت ایت راه صوابه تکرار

اولور انسانده نسیان وخطا	عیب ظن ایتمه آنی سن اصلا
مجتهدلرده دخی واقع اولور	رجعت ایتمک بیله سن نافع اولور
ایشلرکده متوکل اوله کور	راه حقه متوسل اوله کور
لیک معلوم دکلدر تقدیر	ایتمه تدبیرده اصلا تقصیر

اوله سن مظهر توفیق خدا
ایلیه خیره موفق مولا

❀ در تدبیر امور بیت ❀

ایله تدبیر امور بیتک	کور تماملیه قصور بیتک
منتظم اولملیدر خانه همین	بیت شاعر کبی تا اوله متین
ویرمین خانه سنه حسن نظام	کوره مزروی صفا وآرام
دائره کی اولسه بیوک حدکدن	بیل احاطه ایده مزسن انی سن
صکره پرکار کبی دونملیدر	هر کورن دیر باشی دونمش دلیدر
بوله سن حاله مناسب خانه	چوق طیانمز تز اولور ویرانه
منتظم اولمغیچون احوالک	دائما تسویه ایله حالک
مصرفک اویدوره کور ایراده	تاکه غمدن اوله سن آزاده
لیک اولاد وعیالی قومه آج	ایلمه غیریه اصلا محتاج
آنلرک رزقنی الله ویرر	نه وزیر ونه شهنشاه ویرر
امتنان ایتمه عیاله حذر ایت	رحم وشفقت ایله حسن نظر ایت
بیلمیوز حالمزی عقباده	خوش کچمنک ایودر دنیاده

ماحصل دائره کی اولسون مضبوط
خانه کی ایله نظامه مربوط

❀ در امر ازدواج ❀

ازدواج امری ایله امر خطیر	آنده وار درنیجه محذور کثیر

عقلا آنده تحری ایلر — اکثری میل تسری ایلر
چونکه هر کسده طبیعت بشقه — خواهش نفس و محبت بشقه
اختیار رایت آنی کیم رعنادر — چوق تصرف کتورر معنادر
بونده بن اکلادیغم رأی صواب — اخذ منکوحه بقول ماطاب
کرچه یوق حره کنیزکده وفا — بولمدم جاریه ده لیک صفا
نه لسانده لطافت بولینور — نه اداسنده نزاکت بولینور
اولسه ده حسن جمالی معلوم — حسن اخلاقی دکلدر مجزوم
بلکه برخانه بر انداز چیقر — اوکی باشکه برکونده یقر
چون قارشدی موره لی بغدانلی — آزدر جاریه نامی شانلی
باخصوص الدن اله کزمش اوله — آچیله پرده سی کل کبی صوله
طولاشوب یعنی اسیر بازارین — ویره دلاله متاع عارین
اولسه ده نازواداسی مقبول — پاک طبع ایلیه مرآتنی قبول
عجمیسی دخی حیوان کبیدر — یابمه برصورت بیجان کبیدر
نه بیلور حسن نظام داری — الی کیرلی عجمی مرداری
تربیت ایلیه مزاولادی — اومشللو دیلی طاتسزدادی
عادت جاریهٔ اهل صفا — جمع انواع جواری اما
تازه دن تازه یه ایلر ذوقی — طورماز آرتر کیجه کوندز شوقی
آنلرک اکثری شهوانیدر — طینت و خلقتی حیوانیدر
بو اعاظیم کباره یاقشور — صاحب ملک وعقاره یاقشور
که اوله مائل تکثیر نسب — کثرتن ظن ایده اولاده سبب
ولد ایسه کرم هادیدر — کثرت زن سبب عادیدر
سنده میل ایلر ایسک کورجیه بق — واردر آنلرده حقیقت الحق
آنلرک مرد و زنی اصدقدر — اعتبار ایلمکه الیقدر

ایتیوب جاریه یه حصر امل — کشی زاده ایله بیلسک نه کوزل
مالنه حسننه ایتمه رغبت — عرضنه دیننه ایله دقت
ثیبات اولسه دخی معموره — الله کوره باکره یا کوره
شبهه سز باکره در مستحسن — درناسفته در البت احسن
بکر آرر کن پدرک معناده — ثیب آلمه قوجه شاعرزاده
عورتک مالنه اولسون لعنت — مال ایچون عورته اولمه عورت
چکمه کرمیت ایله درد عجوز — پک صوقدر بیله سن برد عجوز
سم قاتل دیدیلر پیره زنی — اویله مکروهه بد بو دهنی
مکرمکاره دن ایله حذری — ایتمه اول سمته احاله نظری
اولمه خواهشکر خضرای دمن — حسنله اولسه دخی تازه چمن
آنلرک کیدی ایمش کید عظیم — حفظ ایده جمله یی اول رب رحیم
سعتری فاحشه وش موحشدر — اوده براویله معظم ایشدر
سور ترک مالنی دلاکه ویرر — پاک اثوابنی ناپاکه ویرر
قالمیوب جامه ایرر انجامه — صوینوب صکره کیرر حمامه
اوچقورین بوللر اولور چقشورک — پشتمالن قوشانور ناطورک
سویجینک صوکی حمام انه سی — بکدر آندن هله ایتام آنه سی
عورته ویرمه حذر قیل رخصت — که آنک چوغی اسیر فرصت
آنلره ایتمه اموره محرم — چیقمسون طشره یه هیچ صوت حرم
رخصت فاحشه در اول رخصت — که کوره کار رجالی عورت
ماکیاندن کلیجک بانک خروس — اولوب اول خانه نک اهلی مأیوس
شوم واد بارینی جزمیله تمام — باشنی کسمکه ایلر اقدام
مرد ایشینه قارشورسه نسوان — چاره سن کورملیدر بویله همان
عرض اسلامه یاقشمز حاشا — زن کفار اولور اویله رسوا

ارتكاب ايلمز اهل غيرت
كه ايده اهلنه دائر صحبت
صكره لايقمى لسانه دوشمك
نعمت عرضه كوپكلر اوشمك
بعضلر يازدى عذاب نارى
ناشزه آتشه بكزر قارى
چون خدا قيلدى رجالى قوام
اولمه مغلوب زن بدفرجام

سنى مأمون وموفق ايده حق
خانه كه غالب مطلق ايده حق

❀ درحسن الفت بهمسايه ❀

سد و بند ايلمه باب دارى
تا اوله جاركه لطفك جارى
ايله جار جنبه عرض خلوص
نشر ايدوب آب مروت مخصوص
كرچه ارضاسنه يوقدر چاره
ينه سن ايتمه اذيت جاره
قومشونك اكثرى آج كوزلو اولور
پك كدا طينت و طوق سوزلو اولور
حالكه ناظر اولوب منظره دن
كوزه درلر قپودن پنجره دن
لامحاله ويرر آنلر البت
طبعه مانند حواله ثقلت
هر نه ايسه حسدين دفع ايده كور
حسن الفت روشنده كيده كور

فقراسن طويروب نعمت ايله
اغنياسيله كورش عزت ايله

❀ در احوال خدمه ❀

طور اتباعكه ايله دقت
كه بوله قوكشولرك امنيت
اهل عرض اولميجق خدامك
نيجه ممكندر اوله آرامك
سفهاسى قپويه اوغراتمه
اوليه چركابه حذر قيل باتمه
مشكل اولدى هله جمع اشباع
اتباع اوزره هوايه اتباع
نه بلادر سفهاسى خدمه
كوندرر آدمى ملكك عدمه
بولنان يخنى قپاندر اكثر
قاب قاچ اربابى قپو قاپو كزر

آيلغه يلمغه ايلر خدمت
اره مزحق ويره نعمت
نه قدر ايلر ايسك لطف وكرم
ايدر انلر ينه كفران نعم
منصب اولدقده قپارلر پاره
اولورلر خدمته پاره پاره
عزل اولنجه يانكه كلمزلر
او زمان بلكه سنى بيلمزلر
اتفاق ايلسه لر ملعنته
جمله سى يكدل اولور مفسدته
ويرمكه سوزلرينه استحكام
قلچ اتارده اويرلر انعام
ملك ايرانده نه لر چكدم آه
ايتديلر مالكم محو وتباه
اكثرى بويله خيانتله كزر
آدمك باغرينى محنتله ازر
امتنان ايليه رك خدمتنى
فصل ايدر سفره كشك نعمتنى
اوكمز آنلرده بلى چوق سورينور
علت فقر ايله مسكين كورينور
طورر البت كوزينه نان ونمك
كور اولور شبهه مى وار اويله كوپك
خاينى اوغرادر الله قهره
بولور ارباب صداقت بهره
هله صادقلرى پك نادر اولور
آنلرى بولمغه كيم قادر اولور
آق ييق ديرلر آنك كهنه سنه
فخر ايدر تازه سى بلمم نه سنه
بعض كيمسه اداوب كنج بولور
خانه سنده صانه سن كنج بولور
عيبدر عرضى اولان انسانه
صقالن يولدره براو غلانه
اوله هر حالى يانده مقبول
قاله اقران ارا سنده مدخول
چوقدر اويله سفهايه قاپلور
يقيلور عرضى صانور كيم ياپلور
ظاهرا دوست طوتار محبوبى
چار ميخ ايلمه در مطلوبى
مدبران كاريدر اول ناپاكى
يكراوبار دن ايتمز پاكى
قتى مردار در اول فعل خبيث
دامن عصمتى ايلر تلويث
بولنور عشق حقيقى پك آز
هب علاقه كورينن رسم مجاز
نظر پاك اولورسه مطلوب
خوبدر سير جمال محبوب

اولسه ده مائل حسن ممتاز　　اولمز ارباب نظافت بچه باز
نه كوزلدر خدمه اولسه تميز　　حيز ناپاكدن ايله پرهيز
چوقدر اويله يغن بولدرمش　　چهره‌سن دوزكون ايله صولدرمش
بر جوانسال خط آور كچينور　　پير پرورده‌سي دلبر كچينور
كوستر شيوۀ خزانه‌سني　　اكديرر همشيره و آنه‌سني
بزه لازم دكل اول كونه لعين　　غيري يرلرده طاغلسون تعيين
ابن خلدون حقايق پرور　　يعني اول صاحب عنوان عبر
درده تقسيم ايدوب خدامي　　بيلدير لايق استخدامي
بري هم عاقل وهم صادقدر　　اعتبار ونظره لايقدر
آني هر برآراين صانمه بولور　　پادشهلر دخي كوچ مالك اولور
برسي هم خائن وهم احمقدر　　جمله سندن هله بو آلچقدر
برسي صادق احمقدر هم　　آنيده ايتمه ديمش مستخدم
بريده خائن اولور عاقل اولور　　حسن وقبحي بنه عقليله بولور
اختيار ايت آني استخدامه　　بويله تحرير ايدر اول علامه
هرنه ايسه ايدوب امعان نظر　　ارتكاب ايتمليدر اهون شر
ايلمه اربادي استخدام　　كلخنيد ريري ولسون حمام
پاك ظن ايتمه عربكيرليلري　　اوملوث يقه‌سي كيرليلري
هوس ايتمه خدمه چوقلغنه　　طورسه لرده بوغازي طوقلغنه
ايتمه خدامي اموره محرم　　ايرلوورده يا پشور دشمنه هم
استمالتله كولوب يوزلرينه　　اعتماد ايلمه چوق سوزلرينه
بك خطادر انا عورت سوكمه　　طاريلورسك قپودن سوردوكمه
كتخدا عقلنه اولمه محتاج　　اچسونلر كوزيكي سن كوزك آچ
مصرف ايتمه وكيل خرجي امين　　چوغي خائندر ايدر صكره يمين

مرد

مرد غافل كورر البته زيان　　ايل ايله طاتيلور يعني يلان
كلمن ايجاعه ايدنلر دقت　　اولدي دلسير نوال راحت
ليك امكداره رعايت ايله　　صادقه سنده صداقت ايله
هله هردرلو قصوره باقمه　　جاني يانمشلري نارده ياقمه

چاره يوق چكمه‌لي چار وناچار
قوماسن حق سني بي خدمتكار

❀ در تحذير از مكيفات ❀

حفظ ايدوب دائره كي والحاصل　　اولمه پك ذوق وصفايه مائل
جام عشرت ايله مدهوش اولمه　　جمع ايدوب عقلكي بيهوش اولمه
يقلور طورمز اياقده سرمست　　شيشۀ عرض ايدوب يعني شكست
انفعال ايتسه دخي چوق ياران　　كيف ايچون كم يازه‌جق كلك بيان
باده‌نك جمله بيلور حرمتني　　استه مم آچمغه كيفيتني
اي اوغول ام خبائثدر مي　　فسقي توليده سبب پيدر پي
شعرا باده‌يي ايلرسه ده ياد　　تشنۀ عشقي ايدر جمله مراد
ساقي ومغبچه معناسي مجاز　　بيلور ارباب حقيقت نيجه راز
صانمه صهباي بهاري چكلور　　مهر جان كبي خماري چكلور
مسلمانه كوره درنا مسعود　　مشرب پير مغان شرب يهود
كلسه ده بادهوادن باده　　خرمن عقلكي ديرمه باده
بيلميوب حدن ايدن نوش شراب　　حدشر بيله چكر صكره عذاب
هم عرق اولدي مقطر جيفه　　صانمه كيم آني مطهر جيفه
عنبر ديدي چوق بيچاره　　اويله بدرايحه‌سي مرداره
طالديروب كندوكي عيش ونوشه　　خم صهباسي كبي كلمه جوشه
اولمسون سرخوش ايلمباشك خوش　　آنلر ايله كوروشلمز قوري بوش

دهي

کتوروب مشربکه شاید شوق — ایده لر میکده لر یولنه سوق
آنلرک صحبتی خلط و هذیان — کتورر طبعکه صکره غثیان
الحذر آنلر ایله الفتدن — ذوقیاب اولمه سن اول عشرتدن
نه بلادر هله برشش وافیون — که ایدر آدمی مست و مجنون
بنکی کتم ایلیه مز اسرارین — شیره کش طاتلو صانور کفتارین
تلخ اولور ذائقهٔ ادراکی — شکر ایلرسه دخی تریاکی
یقیلورسن هله میخور اولمه — دخی تریاکی قنبور اولمه
مبتلا درنظر فاشمدی. تتون — بوی اکرام ویرر قهوه توتون
عادت ایت قلت استعمالی — ضررندن اوله طبعک خالی
ایتمه قلیان کبی دائم غلیان — ایشیکی ایلمه عالمده طمان
قهوه خانه بوجاغنده قوقمه — اویله سفلی یره باشک صوقمه
یاقشورمی اوله اهل عرفان — ذل ایله کوشه نشین دکان
ناتراشه اوله شایسته مکر — سرکرانئ دکان بربر
توتونه بوغله رق نیجه دنی — قپانوب بورنی قورر هم دهنی
جابه برقهوه یه پک جانی چکر — اوتوروب نقلت دکانی چکر
آنلرک اکثری آواره اولور — صقالی صاری دیشی قاره اولور
خوشجه برکیف ایدی انفیه خبیث — ایتمه ریش و برونی تلویث

آ کلدک اشته بو کیفیاتی
آدمک کیفی کرکدر ذاتی

❀ درمنع قوشبازی ❀

سخنی ایلدک اما تطویل — ایده لم برایکی سوزله تذییل
عبث اولمه حذر قیل مشغول — سندن آنجق بو دراشته مأمول
بولینور نیجه هوائی شهری — چکمه مش دردو بلای دهری

کوزی

کوزی باغلو قوشه بکزر اکثر — مرغ عقلن اوچوروب قوش بسلر
کزدیرر الده قناریه قفسی — قصیلور شوقله قوش کبی سسی
یم دوکر قوشلرینه دانه صاچر — دانهٔ عقلنی یابانه صاچر
طوتدیغن یملیوب ایتمز محتاج — براغور یوریلرین لانه ده آج
قوشی قوشیله صانور کیم ایده صید — صکره بردامه دوشر اول لاقید
بوقدر انصافی نیجه انسانک — قوشجه جانینه قیوب حیوانک
قفسه بلبلی محبوس ایلر — بوی کلدک آنی مأیوس ایلر
بیلمه سه قوش سودیکی ایله فضا — ینه بیچاره ایدر واویلا
عندلیب ایده قفسده فریاد — نه روادر ایشیدنلر اوله شاد
آنلر ارباب هوا زمره سیدر — عقلی اوچمش سفها زمره سیدر
سربام اوزره ده چیقسه قوشباز — اولهمز حاصلی بالا پرواز
بلبلی کوش ایده کور کلشنده — غنچهٔ طبعک اوله پرخنده

صانمه کیم قوش دیلنک لذتی وار
طوطیدر شاعر شیرین کفتار

❀ درمنع شکوفه کاری ❀

بویله بیهوده عمللر چوقدر — مبتلاسینه نهایت یوقدر
وار نیجه تازه آچلمش چلبی — لاله جیلکله طاقنمش لقبی
ایلیوب طرح شکوفه فکرین — صاقسی صایمقله اونوتمش ذکرین
دیکمکه سوکمکه عقلن ویرمش — صانه سن قعر زمینه کیرمش
باغبان کاریدر اوکندوکی چکک — دیمسونلر سکا کیم بونه چیچک
دهنک قیلمه صوغان بخشه باز — ایتمسونلر سکا بیک درلو پیاز
نوبهار اولسه چیقوب کلزاره — قیل تماشا آچیلان ازهاره
صنع باری یه بوجه دقت — سنبل و کللری سیر ایت قت قت

باغ عرفانده سنبل اوله گور   سن او گلشنده آچل گل اوله گور
دیه‌لر اشته بو سنبل زاده   تازه گلدر چمنا جدا اده
دیلرم حقدن ای انجل نجیب   باغزده اوله‌سن سنبل طیب
فضلله شهرت جدک بوله‌سن   ثانی شارح اشباه اوله‌سن

سنی معمور و معمر ایده حق
لطف و انعامنه مظهر ایده حق

❀ خاتمه ❀

خوش بیلورسنکه ای انجل خبیر   بونی بر هفته‌ده ایتدم تحریر
باخصوص اولمشیدم پک خسته   نوله یازدمسه شکسته بسته
حال بیماردہ گلمی معلوم   اولدی بویله هذیان محموم
ویرمدم حسن نظام ترتیب   عین تسویدی بو اسلوب غریب
شاعرانه یازیلوب بعض نکات   موجب ضحک ضروری کلمات
ایلدم نیت تنشیط قلوب   پندنامه‌م اوله تا کیم مرغوب
وار ایسه سهو و خطا و هذیان   اومرم اوله قرین غفران
ایتمدم حاصلی تطویل کلام   بودر آنجق بکا اقصای مرام
که بیلوب تخلیه و تحلیه‌یی   ویره‌سن ذاتکه خوش تربیه‌لی
بوله‌سن رونق خلق حسنی   هر گورن ایلیه تحسین سنی
خالقک سودیکیدر شخص خلوق   اکا ایتمزمی محبت مخلوق
اوقو بیک جان ایله احیای علوم   حسن خلق آنده سراپا معلوم
ایله اخلاق علاسی‌یه نظر   بول نصیر یده کی معنایه ظفر
وار بو فنده کتب نامعدود   اکثرین بزده بولورسن موجود
لیک بو پیر جوان طبع و حقیر   پیر و سائق تقدیر قدیر
دور ایدوب خیلی زمان دنیایی   آکلدم نیجه خفی معنایی

چوق زمان محرم اسرار اولدم   همدم زمرهٔ ابرار اولدم
نیجه خدمتده اولوب مستخدم   ایلدم فهم خفایای امم
ایدوب اطوار زمانه دقت   نیجه حالاتدن آلدم عبرت
گرم و سردین چکه رک گردونک   دورنی سیر ایله چرخ دونک
قالمدی گورمدیکم عالمده   وقت اقبال و زمان غمده
ما حصل کهنه سوار عصرم   واقف شیوهٔ کار عصرم
یعنی چوق نسنه‌یی اعلا بیلورم   گیزلو معنالری رعنا بیلورم
اکله کیم بو یازیلان گفتاری   اکثری تجربه‌نک آثاری
غیریلر بویله دقایق یازمز   یازسه ده عصره موافق یازمز
فهم ایدوب قدرنی وجدانکده   حرز جان ایلیه‌سن یانکده
سکا بو پاک نصیحت بندن   استرم طوتمغه همت سندن

پندمی ایتمه صاقن محو و هبا
دیمه کیم لاف نصیحتجی بابا

❀ تاریخ لناظمه ❀

شهوه سز قوت انطاق اهید رکیم   کلکک وهبی بونی بر هفته‌ده ایتدی اتمام

اولدی تاریخیده خال رخ زیبای خیال
احسن و جمله لطیفه‌ٔ نو بولدی ختام

تم طبع هذا الدیوان * بعون الله الملک المنان * بمطبعة صاحب السعادة
الابدیه * ببولاق مصر المحمیه * فی اواخر شهر رمضان المبارک
سنة ثلاثه و خمسین و مائتین بعد الالف
من الهجرة من له العز
والشرف

تاریخ فوت همشیره

حیفدر اوچردیدی تاریخ وفاتك سری
مسکنی فاطمه نك کلشن جنت   اوله